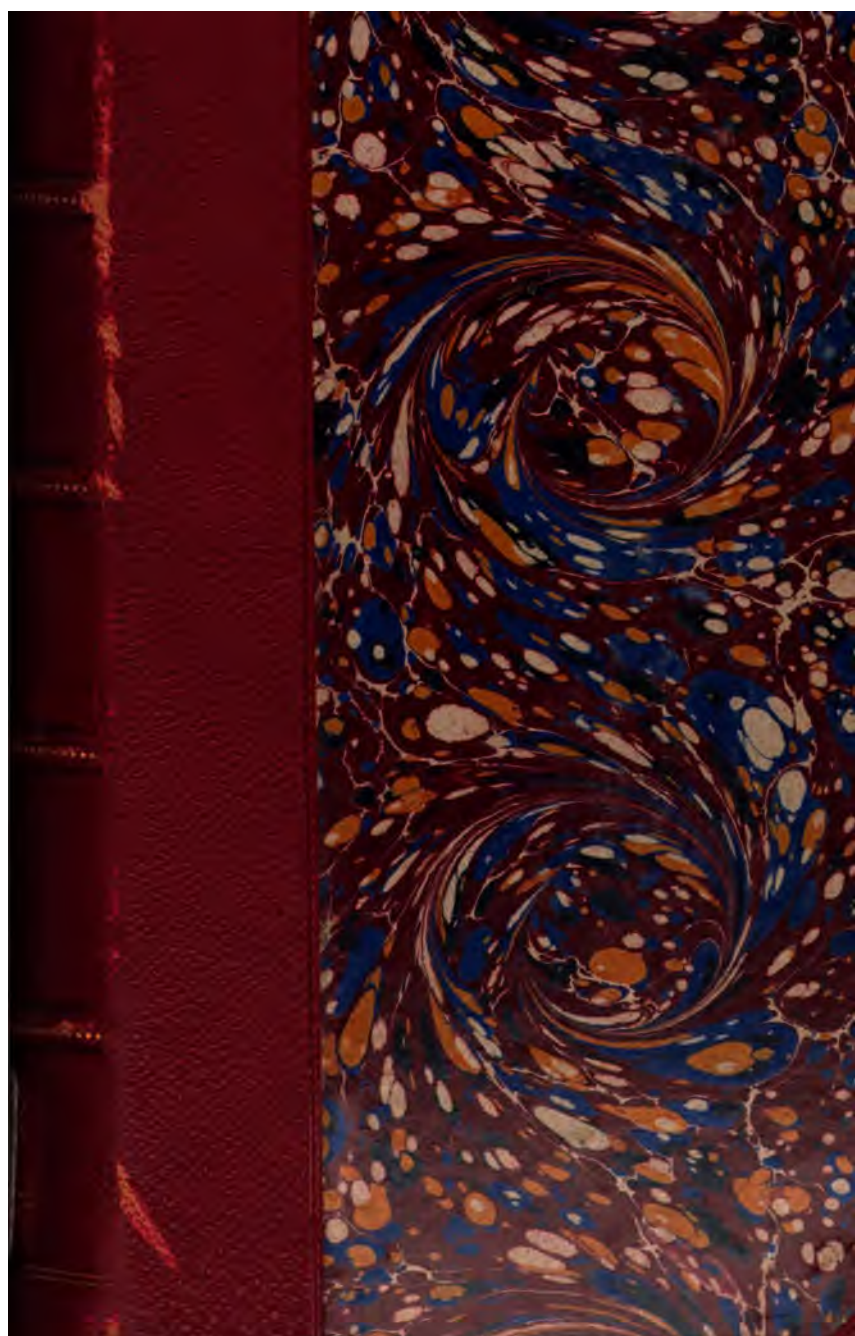

SIGILLVM ACADEMIAE HARVARDIANAE IN NOV ANG
CHRISTO ET ECCLESIAE
VE RI TAS

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLIII.

HYMNI INEDITI.

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters.

Siebente Folge.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1903.

HYMNI INEDITI

Liturgische Hymnen

des

Mittelalters.

Siebente Folge.

Aus

Handschriften und Frühdrucken

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

O. R. Reisland.

1903.

VORWORT.

In den Band XXIII dieser Analekten einleitenden Worten wurde derselbe als Abschlufs der liturgischen Hymnen, soweit dieselben als Inedita erschienen, bezeichnet. Wenn nunmehr der XLIII. Band dennoch eine weitere Folge von Hymni inediti bietet, so geschieht dies, weil in den sechs Jahren, welche die beiden bezeichneten Bände trennen, sich so viel neues einschlägiges Material angesammelt hat, dafs ein Unterbringen desselben in den voraussichtlichen Nachträgen untunlich erschien.

Den gröfsten Zuwachs zu der vorliegenden Folge von Hymnen brachte eine neue, im Herbste 1899 begonnene Italienfahrt, unternommen, einmal, um die älteren und verbreiteteren Hymnen auf alte Handschriften zu kollationieren, sodann, um eine Reihe liturgischer Handschriften der Vatikana auszunützen, von denen Ehrensbergers „Libri Liturgici Bibliothecae Apostolicae Vaticanae" (Friburgi Brisgoviae 1897) Kunde gebracht.

Der andere Teil der Hymnen stammt aus französischen Quellen, aus denen sie mein Kollege Blume auf einer Reise nach Paris, dem Limousin, der Normandie und Bretagne im Sommer 1901 entnahm.

Weitere Beiträge verdanken wir der rastlosen Schaffensfreudigkeit unseres Freundes und Mitarbeiters, Rev. H. M. Bannister,

während eine Reihe von Inedita bei einer erneuten Durchforschung österreichischer Staats- und Stiftsbibliotheken zu Tage gefördert wurde.

Es steht zu hoffen, daſs mit dieser siebenten Folge — geringere Nachträge natürlich abgerechnet — die Sammlung der Hymni Inediti ihren endgültigen Abschluſs gefunden.

München, den 27. Juli 1903.

Guido Maria Dreves.

DE DEO, DE TEMPORE, DE BEATA.

---

1. Praefatio in librum hymnorum.

Continet hymnidicus divino iure libellus
Et laudes et dicta patrum veneranda priorum.
Spiritus aeternae cum panderet abdita vitae
Et praecelsorum lustraret pectora vatum,
Carmina divinis fuderunt dulcia verbis.
Iure prophetali repleti fonte perenni
Instituunt et corda rigant hominumque supernis
Mentes conciliant et ad aethera pectora tollunt.
Hinc rex purpureus, caelesti munere dignus,
Chordarum distincta decem per carmina David
Aptavit modulos et laudibus addidit hymnos.
Haec Salomon monimenta canunt quod in ordine templi
Hausit dulcisonas hymnorum cantibus odas.
Inde nova sub lege patres, quos personat orbis,
Ambrosius meritis et praesul Hilarius almis
Ad cultum deitatis amant superaddere carmen,
Carmina carminibus, hymnis ut concinat hymnus.
Nam cum psalmodicas sacro modulamine chordas
Davidica resonare manu contendimus usu
Antiqua pietate data praemittimus hymnos,
Metrorum numeris astricta lege sonantes,
Ut foveant animos praemissa laude tepentes,
Purius et resonent psalmos pia corda sequentes.
Crescant ecclesiae plebes et carmina crescant,
Laudibus hymnidicis sic saecula cuncta resultent.
Hunc igitur titulum liber hic per temporis usum
Perpetui teneat nobis per saecula fixum;
Dum mare dumque polus, dum constat in aethere nimbus,
Dum spirat ventus, dum cingitur aethere tellus,
Semper erit monachis memorabilis iste libellus.

Psalt. ms. Corbeiense saec. 11. Cod. Ambianen. 131. — 7 Insatuunt Hs. — Aufschrift: „Incipit praefatio in libro hymnorum." Hs.

2. Hymnus de sancta Trinitate.

Te decet laus, te decet hymnus, gloriosa trinitas, pater et filius et spiritus sanctus; Deus unus omnipotens, tibi gloria.

Te iure laudant, te adorant, te glorificant, universae creaturae tuae, o beata trinitas.

Te nos indigni laudamus et adoramus, te benedicimus, tibi gratias agimus, o beata et gloriosa trinitas.

Exaudi nos et miserere nostri et dimitte universa delicta nostra, trinitas beata.

Libera nos de poenis inferni et de potestate cunctorum adversariorum nostrorum, sancta et laudabilis trinitas.

Praesta nobis aliquam partem aeterni gaudii, ut te laudare sine fine mereamur, trinitas sancta et benedicta et gloriosa.

O laudanda et adoranda atque veneranda trinitas, tibi gloria, laus, honor et iubilatio in aeterna saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067.

3. De sanctissima Trinitate.

1. Te decet laus, Domine,
Qui es dives in omnibus,
Qui das et non improperas;
Da nobis sapientiam,

2. Non altam huius saeculi,
Quae est superbe sapere,
Sed Jesu Christo Domino
Pleno feramus ordine.

3. Da, quaesumus, lucem oculis
Et fac intentos animos,
Acutam mentem tribue
Et aures cordis apperi.

4. Da nobis sensum proprium,
Da cerebrum memoriae,
Da intellectum vigilem,
Te laudent nostra labia.

5. Praesta, pius, piissime,
Qui es pater, parentibus
Praeceptorum prioribus
Plenum perceptum plenius.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense sae. 11/12. Clm. Monacen. 13067. — 2,3 Sed tibi, Domine Jesu Christo Domino Hs. — 3,3 Acutem. — 5, 4 Plenam perfectam plenius. — Dieser Hymnus folgt in der Hs. unmittelbar auf den prosaischen gleichen Anfangs.

4. De sanctissima Trinitate.

Ad Matutinum.

1. Laudes dicamus Domino
Per omnes linguas hominum,
Cui omne genu flectitur,
Et voces nostrae iubilent.

2. Tu es, qui eras antea,
Tu es, qui eris postea,
Trinus et unus, gloria
Tibi Deus per saecula.

3. Linguae solve aeruginem,
Vocem favens da pectori,
Tibi laudes et gratias
Pleno reddamus ordine.

4. Tibi honor et gloria,
Tibi magnificentia,
Tibi et hic potentia
Et in aeterna saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen 13 067. — 2, 2 qui et postea. — 4, 3 Tibi et potentia. — 4, 4 Hic et in aeterna saecula. — Dieser Hymnus steht in der Hs. aufser der Reihe, scheint indes der fehlende Mettenhymnus zu sein.

5. De sanctissima Trinitate.

Ad Laudes.

1. Te Deus, una trinitas,
Nostra collaudant carmina,
Benigno vultu respice
Tuorum vota supplicum.

2. Infunde nostris sensibus
Tui amorem spiritus,
Qui fluctivagos saeculi
Procul repellat impetus.

3. Professionem fidei
Decorent actus caelibes,
Quibus perennis gaudii
Efficiamur compotes.

4. Sit Deo patri gloria,
Sit honor eius filio,
Sit decus sancto flamini
Per infinita saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13 067.

6. De sanctissima Trinitate.

Ad Primam.

1. Incircumscriptae gloria
Trinitatis mirabilis
Summe commendat unicae
Deitatis potentiam.

2. Quod nos, dum fide stabili
Profitemur te Dominum,
Magnificamus consonis
Praeconiorum iubilis.

3. Sit semper nobis, quaesumus,
Tua comes clementia,
Dum versamur volubili
Praesentis vitae orbita.

4. Deo patri ingenito
Eiusque unigenito,
Sancto simul paraclito
Sit laus omnis per saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13 067. — 1, 2 mirabile.

7. De sanctissima Trinitate.

Ad Tertiam.

1. Aeternae rex potentiae,
Totius factor machinae,
In trinitatis nomine
Te deprecamur, Kyrie.

2. Tuis dona supplicibus,
Odas tibi canentibus,
Ut purgatis sceleribus
Te fruamur uberius.

3. Dilectionis geminae
Crescat nobis suavitas,
Sicque succedat inclita
Caelestis vitae dignitas.

4. Sit trinitati unicae
Postestas et victoria,
Sit iugis iubilatio
In saeculorum saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. — 4, 4 saecula saeculorum.

8. De sanctissima Trinitate.

Ad Sextam.

1. Te trinitatis gloriam
In unitate simplicem
Et deitatem unicam
In trinitate triplicem

2. Cives adorant caelici
Chorique Michaelici
Tibi canunt sancti tui
Omnesque lucis filii.

3. Quorum choris concentuum
Admitte vota supplicum,
Te corde complectentium
Fideque confitentium.

4. Tibi melodum gloria
Deo patri cum filio,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. — 1, 2 simpliciter. — 3, 4 confidentium. — 4, 4 saecula saeculorum.

9. De sanctissima Trinitate.

Ad Nonam.

1. O trinitas laudabilis
Et unitas mirabilis,
In simplici substantia
Virtus manens intermina.

2. Tu caritatis puritas,
Tu pax et immortalitas,
Patris, nati, paracliti,
Decore pollens perpetim.

3. Fidem corona supplicum,
In te pie viventium,
Exterge sordes mentium.
Sortis misertus pauperum.

4. Honor, decus, laus, gloria
Deo patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui regnat absque termino.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. A. — Brev. ms. Autisiodorense saec. 15. (Privatbesitz). B. — Diurn. et hymn. ms. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. C. — Brev. ad usum Fratrum ord. ss. Trinitatis de redemptione captivorum imp. Parisiis 1515. D. — Brev. Canonic. regul. sec. ordinarium capituli Sion imp. Schonhoviae 1507. E.

1, 1 Tu trinitas B. — 1, 3 Tu simplici D. — 1, 4 interminabilis C. — 2, 1 Tu caritas, tu puritas B C D E. — 2, 3 Pater, natus, paraclitus D. — 3, 1 Fidem terrenam A. — 3, 4 miserta B. — Nach Strophe 3 haben

D: Tu poli chori[s] civium
Voces admitte supplicum
Te corde complectentium
Fideque confitentium.

E: Da gaudiorum praemia,
Da gratiarum munera,
Dissolve litis vincula,
Astringe pacis foedera.

Die Doxologie lautet in B C E:

Laus patri sit ingenito,
Laus eius unigenito,
Laus sit sancto spiritui,
Trino Deo ac simplici;

in D dagegen:

Laus et perennis gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Regnanti absque termino.

Cfr. Mone I, 4. Der Hymnus ist hier eingereiht, um die von No. 4 bis 11 inkl. laufende Serie nicht zu verstümmeln.

10. De sanctissima Trinitate.

Ad Vesperas.

1. O benedicta trinitas,
Et adoranda unitas,
Quod tibi pie canimus,
Tuis aspira laudibus.

2. In personarum numero
Unum te Deum credimus,
Cunctipotentem omnium
Creaturarum principem.

3. Huius fidei firmitas
Tuam nobis conciliet
Optatam votis gratiam,
Boni totius praeviam.

4. Concedat trina deitas,
Praestet una divinitas,
Ut suae laudis cantica
Sint nobis salutifera.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. A. — Psalt. et hymn. ms. Ostense saec. 15. Cod. Parisin. 1329. B. — Brev. Lascurrense imp. Lascurris 1541 (reimp. 1891). C.

1, 1 O fehlt C; O veneranda B. — 1, 3 Qua pie tibi B; Quac pie tibi C. — 2, 4 Creator et principium B. — 3, 1 Cuius BC; diei firmitas B. — 3, 3 Obtentis votis B; Optatam nobis C. — 3, 4 Bonis B. — Cfr. Anal. XI, 13; vgl. die Bemerkung zu Nr. 9.

11. De sanctissima Trinitate.

Ad Completorium.

1. Ave, colenda trinitas,
Ave, perennis unitas,
Pater Deus, nate Deus
Et Deus alme spiritus.

2. Hactenus tibi consona
Depromimus praeconia,
Sint ea tuo, quaesumus,
Conspectui gratissima.

3. Ut cum nobis ingruerit
Tremenda dies ultima,
Tuae dulcis clementiae
Sentiamus munimina.

4. Et nos iam, alma trinitas,
Attende pio munere,
Ut angelorum laudibus
Admittas, quod persolvimus.

5. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Cum spiritu paraclito
[Et nunc et in perpetuum].

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. — Vgl. die abweichende Form dieses Hymnus Anal. XIX, 9 und die Bemerkung zu Nr. 9.

12. De sanctissima Trinitate.

1. O gloriosa trinitas,
Nobis fer opem miseris,
Quibus per te sit sanctitas,
Dimissa noxa sceleris.

2. Tu trinitatis unitas,
Arcem tenens prae ceteris,
Poenas remittas debitas
Et nos aduna superis.

3. Deo patri sit gloria
Eiusque unigenito,
Sint et laudis sollemnia
Spiritui paraclito.

Psalt. et hymn. ms. Eremit. S. Aug. Memmingen. saec. 15. Clm. Monacen. 8171. — 1, 3 fit. — Mel.: Verbum supernum prodiens.

13. De sanctissima Trinitate.

In 1. Vesperis.

1. Exaudi nos, rex unice,
Quem unum facit unio
Postestatis mirificae
Trinumque personatio.

2. Personando distinguimus,
Te credamus ut trinitas,
Et ad unum referimus,
Ut adoretur unitas.

3. In tribus fas est credere
Tres personas, sed non tria,
Quas donet nobis colere
Una trium essentia.

4. A nullo pater exiit,
A solo patre filius,
Ab his spiritus prodiit
Sanctus, amborum conscius.

5. Patri omnipotentia
Suo cum unigenito
Sit perennis et gloria
Cum spiritu paraclito.

Brev. Grassense imp. Lugduni 1528.

14. Hymnus Vespertinus.

1. Sator princespsque temporum,
Clarum diem laboribus
Noctemque qui soporibus
Fixo distinguis ordine

2. Mentem tu castam dirige,
Obscura ne silentia
Ad dira cordis vulnera
Telis patescant invidi.

3. Somno non cedat spiritus
Vigilque custos corporis
Metus inanes arceat,
Fallax depellat gaudium.

4. Vacent ardore pectora
Faces nec ullas sentiant,
Adfixa ne praecordiis
Mentis vigorem saucient.

5. Sed cum defessa corpora
Somni tenebunt gratiam,
Solo quietis sit memor,
Fides soporem nesciat.

Psalt. ms. saec. 8/9. Cod. Vatican. Reg. 11. — 1, 3 wieder laboribus. — 3, 3 inanis. — 5, 3 Lies: Sola quietis immemor? — 5, 4 nesciant. — Cfr. Tommasius II, 419.

15. Hymnus Vespertinus.

Feriae Quartae.

1. Deus, creator omnium,
Qui finem das principiis,
Post diem horas noctium
Quietas fac a noxiis.

2. Non hostis nos impediat,
Quin finem demus debitum,
Luci nosque suscipiat
Christus vitae post exitum.

3. Sensus humani corporis
Tibi Christe deserviat
Et nos in fine temporis
Dignos corona faciat.

4. Spondet coronam operis
Finis, si sit legitimus;
Christe, nostri memineris,
Lucis finem dum agimus.

5. Deo patri sit gloria
Tibique soli filio
Cum paracliti gratia,
Quo gaudeamus socio.

Brev. Grassense imp. Lugduni 1528.

16. Hymnus laudis ad Deum.

1. Omnipotenti Domino
Digna demus praeconia
Regi regum per omnia
Benedicentes saecula.

2. Qui suum dedit filium
Pro nobis unigenitum
Redemptionis pretium
Misertus pereuntium.

3. O quam inaestimabilis
Dei patris dilectio,
Quanta, quam admirabilis
Tanti regis dignatio,

4. Pro reis illum tradere,
Qui peccatum nescierat,
Pro servis dare filium,
Quem semper sic dilexerat!

5. Quis tantum beneficium
Recompensare poterit?
Quis tantum reddet debitum,
Si se totum impenderit?

6. Os, lingua, mens, sensus, vigor,
Confessionem personent,
Flammescat igne caritas
Nec a laude se temperet.

7. Grati laudent, glorificent
Venerentur dona Dei,
Hunc nostra vox snmper sonet,
Et corda solvamus tibi.

Opusc. ms. S. Augustini saec. 15. Cod. Vatican. Palat. 224. A. — Opusc. ms. S. Augustini saec. 15. Cod. Rossian. IX 44. B. — 1, 1 Deo A; Domino alias Deo B. — 5, 2 Totum pensare A. — 7, 1 glorificent fehlt A — 7, 3 Hanc AB; vox primum sonet B.

17. Hymnus ad Deum.

Ad Processionem.

R⁰. Iuste Deus, iudex fortis, patiensque benignus
In te sperantes muni miserando fideles.

1. Surge et in aeternum serva munimine sacro
Custodique tuos, astripotens, famulos.

2. Naturae genitor, conserva a morte redemptos
Facque tuo dignos servitio famulos.

3. Pectora nostra tibi tu, conditor orbis, adure
Igne pio purgans atque cremando probans.

4. Tu populum humilem salvasti a morte redemptos
Atque superba tuo colla premis iaculo.

5. Sponsus ut de thalamo processit Christus in orbem
Descendens caelo iure salutifero.

6. Auxilium nobis, salvator, mitte salutis
Et tribuas vitam tempore perpetuo.

7. Rex sine fine marens, miseris tu parce ruinis
Praemia contendens et tua cuncta regens.

Clm. Monacen. (ol. Ebenspergen.) 5823. saec. 14. — Überschrift Metra. Die zwei ersten Hexameter bilden aller Wahrscheinlichkeit nach den Rundreim. Nach Inhalt und Form erinnert das Lied an die Prozessionshymnen der St. Galler Schule. Der liturgische Gebrauch ist allerdings nicht nachzuweisen.

18. Hymnus Trium Puerorum.

O sator omniparens, es qui per saecula, clemens,
Os aperi nostrum, quo te laudemus in unum
Cum tribus et pueris sanctum cantemus ut hymnum.
Principium nostris tu sis ac terminus odis,
Qui regis aeternum stabili moderamine regnum.

Omnia nunc elementa Dei, benedicite Christo
Et superexaltate Deum per saecula cuncta.
Angelici cum laude chori, benedicite Christo,
Et caeli caelorum et aquae, benedicite Christo.
Omnes virtutes Domini benedicite Christo.
Sol et luna, simul Domino benedicite Christo,
Et stellae caeli, Domino benedicite Christo.
Imber rosque, Deo canite et benedicite Christo,
Spiritus atque omnis, Domino benedicite Christo.
Aestas atque ignis, Domino benedicite Christo.
Frigus, cauma, Deo canite et benedicite Christo.
Rores atque pruina, Deo benedecite Christo.
Frigus et omne gelu, Domino benedicite Christo.
Nix glaciesque, Deo canite et benedicite Christo.
Noctes atque dies, Domino benedicite Christo.
Lux simul et tenebrae, Domino benedicite Christo.
Fulguraque et nubes, Domino benedicite Christo.
Omnis terra Deum benedicat in omnia saecla.
Montes et colles, Domino benedicite Christo.
Germina cuncta soli, Domino benedicite Christo.
Et maria et fontes ac flumina, psallite Christo.
Quaeque natant in aquis, Domino benedicite Christo,
Omnes et volucres caeli, benedicite Christo.
Bestiae et omne pecus, Domino benedicite Christo,
Atque hominum nati, Domino benedicite Christo.
Israel, Dominum benedicite in omnia saecla.
Eia, sacerdotes, Domino benedicite Christo,
Spiritus atque animae iustorum, psallite Christo.
Corde humiles sanctique, Deo benedicite Christo.
Anania, Azaria, Misahel, benedicite Christo
Et superexaltate Deum per saecula cuncta.
Altithronum patrem cum prole et pneumate sancto
Nunc benedicamus pariter laudemus et illum
Et superexaltemus eum per saecula cuncta,
Nos super est eius quoniam miseratio multa
Nos et ab ignivomo clemens subtraxit averno
Et quia florigero sua germina reddidit horto.
Gloria semper ei maneat per saecula saecli.

Collectan. ms. Gemmeticense saec. $^{10}/_{11}$. Cod. Rotomagen. 1385. (U 107) add. saec. 11. — Vgl. das zu No. 17 Bemerkte.

19. In Nativitate Domini.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus exstat homo, qua polus instat humo.
Sol liquit superos, infra lux caelica fulget,
Et melos angelicum concrepat aula poli.
Sic rex pacificus contemperat infima summis
Et retulit dragmam, quam male perdit Adam.
Tres soles coeunt, crucifixus fulget in astris,
Engaddi vites germine, flore favent.
Nascitur ergo Iesus de virgine, regia proles;
In nobis habites; sit benedicta dies.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. Cod. Oxonien. Laud. miscell. 329. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

20. In Nativitate Domini.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus illuxit lux et imago patris.
Ecce, novae lucis oriuntur tempora nobis,
Pax redit et requies, hoc docet aucta dies.
Iam repetit sursum solaris lampada cursum,
Mors abit, orbis avet, nox peritura pavet.
Quod patriarcharum typicaverat umbra priorum,
Quod lex et vates dixerat, ecce, patet.
Spina rosam, Iudaea Deum, virguncula florem
Et genuit iugem stella Maria diem.
Virga ferens florem cum fructu spirat odorem,
Flos Christus, caro nux, nucleus est deitas.
Salve, porta Dei, via, virgo Maria, diei,
Per quam lux nobis fulsit ab arce patris.

Miss. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacen. XIII. Daraus Voisin in Bulletin de la société historique et litéraire de Turnai. Tome VIII. (1862) p. 114 sq. — 3, 2 paritura Hs. — 7, 1 dies Hs. — 7, 2 ab arche Hs.

21. In Epiphania Domini.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Iesus in cunis claruit esse Deus.
Fulgida stella magis nova duxit solis ab ortu,
Qui nato Domino munera magna ferunt.

Auro, ture Iesum, murra magi venerantur,
Rex, sacer, athanatos haec tria dona petit.
Conviviis aderat hodie suadenteque matre
In vinum melius illico vertit aquas;
Convivas hilarant nova mox libata Falerna.
Huic hilares: Salve, psallite, festa dies.
Vox patris audita, bona prolis, missa columba,
Haec tria testantur, quis foret iste puer.
Iordanis lavacra subit mala nostra lavando,
Hinc baptista tremit tangere membra Iesu.
O pater, o proles, o spes, o [lux] Deus alme,
Da famulis veniam, quae tua festa colunt.

Process. ms. S. Osithae saec. 15. Cod. Oxonien. Laud. miscell. 329. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

22. De Nomine Iesu.

In 2. Vesperis.

1. Iesu, fili Dei,
Pietatis mare,
Nomen sanctae spei,
Nomen salutare.

2. Cibus, medicina,
Lux est Iesu nomen,
Servans a ruina
Donansque solamen.

3. Pascit cogitatum,
Praedicatum lucet,
Lenit invocatum,
Castas mentes fovet.

4. Consolatur tristes,
Paenitentes salvat,
Confortat pugnantes,
Omnes morbos sanat.

5. Praestat caecis visum
Et sermonem mutis
Datque claudis gressum
Et auditum surdis.

6. Nomen reverendum
Suscitat defunctos,
Nomen expavendum
Liberat obsessos.

7. Quod a genitoris
Pietate datur,
Hoc in salvatoris
Nomine petatur.

8. Sit laus trinitati
Decus atque virtus,
Compar unitati
Honor, lux et decus.

Brev. ms. Atrebatense imp. Rotomagi 1517 — Brev. Atrebatense imp. Atrebati 1595. — Mel. jedenfalls: Ave maris stella.

23. In Transfiguratione Domini.

Ad Vesperas.

1. Aeterna caeli gloria,
Beata spes mortalium,
Cuius est refulgentia
Maior astrorum omnium.

2. Salutem supplicantibus
Utriusque des hominis,
Lumen infunde mentibus,
Lux lucis et fons luminis.

3. Peccata nostra deleas
Pacemque dones cordium,
Vitam aeternam praebeas,
Christe, redemptor omnium.

4. Transfigurato Domino
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui det in vitae termino
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Monialium s. Francisci Nanceiensium saec. 15. Cod. Semin. Nanceien. 1.

24. In Transfiguratione Domini.

Ad Vesperas.

1. Laudetur sancta trinitas
Et indivisa unitas,
Quia misercordiam
Nobis fecit et gratiam.

2. Nunc pater in potentia
Regnat mundi dementia
Et det in patientia
Transire impugnantia.

3. Natus in sapientia
Carnis per petulantiam
Vitare det letitiam
Deflere et gementia.

4. Pneuma, amborum caritas,
Beatitudo, sanctitas,
Virtutum fons, suavitas,
Lustra, unge nos, deitas.

5. Trinitati sit gloria,
Ut det frui victoria
In terris omnifaria
Et in caelesti curia.

Antiph. ms. Scepusiense saec. 15. Cod. Capit. Scepusien. s. n. — 3, 2 peculentia. — 3, 3 iam det laetitia.

25. In Septuagesima.

1. Alleluia, dulce carmen et caeleste, canimus,
Quod Iohannes, sacer ille virgo et apostolus,
De secreto paradisi haurire promeruit,

2. Alleluia, quod superna mater nostra sedulo
Hierusalem concinendo hymnizare noscitur,
Trinum semper atque unum commendans altithronum;

3. Alleluia nunc in terris totis canamus viribus,
Quo post mortem in supernis iubilemus sedibus,
Ipsum regem saeculorum laudaturi perpetim.

Psalt. et hymn. ms. Lambacense saec. 12. Cod. Lambacen. s. n.

26. Tempore Quadragesimae.

Ad Matutinum.

1. Largitor indulgentiae,
Jesu benigne, suscipe
Jeiunium familiae
Tuo redemptae sanguine.

2. Salubre nobis effice
Hoc tempus acceptabile
Frugalis observantiae
Sanctaeque quadragesimae.

3. Fac, ut quiescant iurgia
Et sopiantur odia,
Fiat procul lascivia
Et omnis arrogantia.

4. Profunda sit compunctio
Et pura supplicatio,
Famesque nostra serviat
Refectioni pauperum.

5. Purgata conscientia
Ventura Paschae gaudia
Digne colat cum moribus
Et actibus paschalibus.

6. Tibi, beata trinitas,
Sit laus et omnis gloria
Nobisque per te sit tuis
Condigna vita laudibus.

Brev. s. Albini Andegavensis imp. s. l. 1531.

27. De Passione Domini.

Ad 1. Vesperas.

1. Pias, homo, da lacrimas,
Regem poli dum prospicis
Plagas pati purpureas,
Per quas lavantur crimina.

2. Caput dolens ecclesiae
Membris dedit solacium,
Vulnus tulit pro vulnere
Totum propulsans vitium.

3. Vides Mariae filium
Pro te mori crudelius,
Hic innocens et tu nocens,
Nec aestimes iudicium.

4. Homo capit, non angelus,
Redemptionis gratiam,
Ingratus est homo magis,
Qui spernit haec suffragia.

5. Deo patri sit gloria
Vulneratoque filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. Ordinis fratrum Eremitarum s. Pauli imp. Venetiis 1540. — „Officium de passione Domini per omnem sextam feriam celebrandum . . . receptum per patres definitores anno 1536.“ — 1, 1 das. — 5, 3 paracleto.

28. De Passione Domini.

Ad Laudes.

1. Latus patens, latus fluens
Aquas dedit cum sanguine,
Sponsae nigrae tergit rugas
Dei lavans imaginem.

2. Clavus rebellis ferreus
Tensas manus in stipite
Figit, latusque perforat
Sudes acuta militis.

3. Figunt pedes innoxios
Cruci truces et impii,
Lignum crucis nudum rapit
Iustum, leprae simillimum.

4. Succurre tuis, quaesumus,
Qui sanguinem fundis tuum
Durumque fers patibulum,
Servis crucis fidelibus.

5. Deo patri sit gloria
Vulneratoque filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. fratrum Eremitarum sancti Pauli imp. Venetiis 1640.

29. De sancta Cruce.

Ad Vesp. et Noct.

1. Ave, crux, lignum nobile,
Aeternis digna laudibus,
Hosti signum terribile,
Impressa regum frontibus.

2. O crux, inter pericula
Tu naufraganti tabula,
Per te purgantur crimina,
Cui vetus cessit lamina.

3. Per te salvatur Israel
Ab hostis exterminio,
Praesignavit Ezechiel
Sub Tau te mysterio.

4. Tu ligni vitae surculus,
Tu triumphalis titulus,
Tu vecti botri baiulus,
Quem fert uterque populus.

5. Crux ara, crux craticula,
Da nobis agni fercula,
Qui solus sine macula
Solvit a labe saecula.

6. Constantino victoriam
Crux dedit et Heraclio,
Nos cruci demus gloriam,
Per quam nostra redemptio.

7. Gloria tibi, Domine,
Cum patre et sancto flamine,
Qui resurgens a mortuis
Mortem per crucem destruis.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13. Cod. Assisien. Commun. 695.

30. De sancta Cruce.

In Laudibus.

1. Aeterni patris unicum
Tangat affectus supplicum,
Qui per crucis mysterium
Mortis solvit imperium.

2. Verbi celant potentiam
Sumpta carnis mysteria,
Vicit hostis malitiam
Divina sapientia.

3. Escam videns improvidus
Non praevidit aculeum;
Dum praedam captat avidus,
Necis incurrit laqueum.

4. Salve, crux, arbor nobilis,
Nunc clara, prius humilis,
Prius tormentum sceleris,
Nunc spes superna miseris.

5. Crux nostrae frontis gloria,
Munimen et protectio,
Cordis munit vitalia
Sacrae crucis impressio.

6. O crux, prae lignis inclita,
Ligno mortis opposita,
Tu nobis hostem subicis
Tribunal facta iudicis.

7. Gloria tibi, Domine etc.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13. Cod. Commun. Assisien. 695.

31. De sancta Cruce.

In 1. Vesperis.

1. Aveto, gloriosior
Crux omni ligno florido,
Cui non est fructus parilis
Vitis Cypri nec Engaddi.

2. Salve, figura nobilis,
Venusta Christi brachiis,
Quae florens omni tempore,
Maturas grana gratiae.

3. Nam vitae praegnans germine
Fides floret ecclesiae,
Pro qualitate fructuum
Turbam repellit daemonum.

4. Hic fructus pretiosior
Est omni malo punico,
Quem de fide suscipimus
Actuque vero fruimur.

Brev. Monasterii s. Crucis beati Leufredi (Ebroicensis dioecesis) imp. s. l. et a [1544]. — 2,4 Matura. — 3,2 flores.

32. Hymnus de sancta Cruce.

1. Arbor alta, crux beata,
Virtus orbis unica,
Sola digna, salve, lecta
Ferre mundi pignora,
Navis tuta, urbs munita,
Compta regis purpura.

2. Pax perennis, horror hostis,
O crux ave nobilis,
Fons salutis, arx amoris,
Pignus almi foederis,
Tu decora sic consiste
Lota sacro sanguine.

3. Sole vibrans, nempe clara
Luce terrens tartara,
Tu Mariae rore cresce,
Lata tende brachia,
Mortis Evae iura solve,
Viva funde flumina.

4. Quattuor quadrangulatis
Haec nitet virtutibus,
Crux fidelis more matris
Nutrit, ambit, diligit,
Spes volando caeli recta
Summa poscit aethera.

5. Latitudo caritatis
Ampla donat munera,
Longa virtus, fortis aula,
Docta ferre proelia,
Lucis auctor, orbis emptor,
Hanc honorat gratia.

6. Crux regendo mundi cuncta
Rite complet compita,
Vesper, ortus, auster imus
Et sinister aquilo,
Messis, aestus, ver et frigus
His quadrata partibus.

7. Crux nitendo nonne totum
Consecravit saeculum?
Hac niten[t]que Christi quadra
Prorsus evangelia,
Coetus hac apostolicus
Consecratus gloria.

8. Vera manat inde vita,
Regnat immortalitas,
Crux amoena patrum palma,
Crux prophetis dignitas,
Crux peregrinorum doxa,
Crux regum victoria.

9. Crux, piorum laus virorum,
Crux, triumphus martyrum,
Crux aegrotis vis vigoris,
Crux ligamen virginum,
Crux monachis dux herilis,
Crux corona praesulum.

10. Crux parata nautis portus,
arx Dei militibus,
Crux tutela, lex, auriga,
Crux regalis ancora
Cruxque lumen et sophia,
Crux gubernat omnia.

11. Crux sacrata splendet alma,
Sponte pandit, regia,
Cuius iure constat omne,
Quidquid durat in orbe,
Mors et vita, caelum, terra,
Pontus atque sidera.

12. Crux colenda, nosque serva
Per tropaea mystica,
Crux benigna, regis ara,
Pacis adde foedera,
Crux amanda, vere cara,
Duc nos super sidera.

13. Numen unum gloriosum,
Salve, sancta trinitas,
Per crucis nos mysterium
Salva, simplex unitas,
Sit tibi Deo perenni
Sempiterna claritas.

Collect ms. S. Vitoni Virdunensis saec. 11. Cod. Virdunen. 77. — Aufschrift: „Incipit laus Cari de sancta cruce, rogati a Theoderico, religioso monacho sancti Petri et sancti Vitoni.“ — Man beachte den durchwegs gewahrten Binnenreim in den Verszeilen 1, 3, 5. Abschrift von Ernest Rivière S. J.

33. In Inventione s. Crucis.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua pia crux Christi fulget et alta petit.
Ecce, crucem Domini, per quam sunt lubrica pulsa!
Nunc in amore crucis pectora nostra crement.

Iudex cum veneris, concernere saecula cuncta,
Praemia tunc iustis desque reis veniam.
Angelicis turmis cingas nos, conditor orbis,
Non nostris meritis sed bonitate crucis.
Mittitur a patre, qui laxat crimina gratis;
Pro venia flentes hic rogitemus eum.
Qui crucifixus erat, Deus, ecce, per omnia regnat;
Crimina nunc nostra linquere nos faciat.
Fert crux omne bonum, crux pellit omne delictum,
Crux tegit hic clerum, crux iuvat et populum.
Virtus et omnis honor tibi sit, rex Christe, redemtor,
In cruce consigna cuncta creata tua.

Process. ms. Wintoniense saec. 15. Cod. Oxonien. Bodl. 637. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

34. De Corona Spinea.

Ad Vesperas.

1. Laudemus regem gloriae
Nostrae coronam spineam
Imprimentes memoriae,
Christi cruore roseam.

2. Rex regum, regis filius,
Descendit a regalibus,
Rex culpae spinae nescius
Est coronatus sentibus.

3. Spinae ferens ludibrium
Rex spina carens pungitur,
Spineti purgat vitium,
Dum spinis punctus moritur.

4. Gloria tibi, Domine,
Pro coronae virtutibus,
Redemptos tuo sanguine
Supernis iunge civibus.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. A. — Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519. B.

35. De Corona Spinea.

Ad Laudes.

1. Laudes ad laudes iungite,
Exsultet caelum laudibus,
Laudes coronae psallite,
Gentes, plaudite manibus.

2. Angelorum rex capitur,
Sertum paratur spineum,
Dum serto spinae pungitur,
Regnum vicit tartareum.

3. Spina, spineti gloria,
Oppressos spinis liberat,
Per spinam fit victoria,
Dum spina Christum vulnerat.

4. Gloria tibi, Domine,
Pro coronae virtutibus,
Redemptos tuo sanguine
Supernis iunge civibus.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. A. — Brev. Aarhusiense imp. Aarhusiae 1519.

36. Sabbato in Palmis.

Ad Vesperas.

1. Crucis instant sollemnia,
Pa[n]dunt redemptis gratiam,
Quae fuit morientium
Salus, vita viventium.

2. Lignum conscendens pretii
Exclusit crimen vetiti,
Sic sua morte vivimus,
Viventi conresurgimus.

3. Sanguinis fluens undula
Lavit mundi piacula,
Aquam fudit pro lavacro
Carnem tradens in pabulo.

4. Crux, salus et refugium,
Spes nostra et praesidium,
A morte salva duplici
Merce quaesitos sanguinis.

5. Simplici trino Domino
Sit laus et iubilatio,
Nos condidit aeternitas
Cuius, redemit caritas.

Hymnar. ms. Bobiense saec. 11. Cod. Vatic. 5776. — 1, 2 Padunt. — 4, 4 Merces. — „Sabbato in Palmas ad Vesperum."

37. Sabbato Sancto.

1. Haec est clara dies, clararum clara dierum,
Haec est sancta dies, sanctarum sancta dierum,
Nobile nobilius rutilans diadema dierum;

2. Ecce, dies toto rutilat festivior anno,
Qua Deus omnipotens superata morte resurgens
Traxit ab infernis captorum mille cavernis.

3. Namque nostrae abiere
Atque Iesum invisere
Caeli cives dicunt illum vivum iam regnare.

Trop. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. — „In reditu fontium," also ein Prozessionshymnus. Die ersten drei Hexameter kommen auch in der Liturgie des Eselsfestes vor. Vgl. Anal. XX, 219.

38. Dominica in Albis.

Ad Vesperas.

1. Qui cum triumpho gloriae
Surrexisti a funere,
In huius noctis tempore
Custos esto nobis, Christe.

2. Tuae carnis sacramentum
Sanguinisque mysterium
Adversus hostem callidum
Exhibeant praesidium.

3. Victrice tua dextera
Inter festa paschalia
Nostra nunc regatur vita
Aliaque per tempora.

4. Vigilemus in spiritu,
Dum soporantur corpora,
Mundosque nos excipiat
Surgentis solis aurora.

5. Repentinae mortis casus
Ne nobis sit interitus,
Fovere nos non deseras,
Christe, qui cuncta ordinas.

6. Sit in ore confessio
Tuae laudis continua,
Eamque mors non obstruat,
Dum noster flatus vegetat.

7. Alleluia, vocis tuba
Frequentando Alleluia
Te, Iesu, benedicamus,
Alleluia, dum vivimus.

8. Deo patri Alleluia
Filioque Alleluia,
Sancto quoque spiritui,
Gloria sit, Alleluia.

Brev. ms. Antisiodorense saec. 15. (Privatbesitz) A. — Brev Antisidorense imp. Cabeliae 1483. B.

39. In Ascensione Domini.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, qua Christus ad astra regressus
Nostrum de terra corpus ad ipsa levat.
Immo super caelos levat hic et collocat omnes
Ad dextram in nostra carne patris residens.
Naturae decus hoc supremaque gloria nostrae
Ordini sublimi praeminet angelico.
Nec minor utilitas super hoc quam gloria nobis,
Carne quod in nostra considet ipse patri.
Hanc ipsam semper praesentans vultibus eius,
Qua tot pro nobis tantaque sustinuit.
Sic interpellans pro nobis semper et orans
Conciliat servis filius ipse patrem.
Quod minus in nobis pater invenit ad miserandum,
Suppleat pro nobis unicus [ipse] patris.
Quae nos perdidimus, bona restaurantur ab ipso,
Quae reparare patris venerat imperio.
Peccatum factus peccamen tollere venit,
In quem peccatum repere non potuit.
Quod delere scelus non sufficit hostia tanta
Aut quibus ad veniam non satis esse queat?
More triumphantis devicto principe mundi
Ad regnum Dominus post sua bella redit.
Captivi comitantur herum, quos eruit ipse
In spoliis referens ampla tropaea suis.

Angelici cives et caeli curia regi
Obvia procedens carmina laeta canit.
Felix ista dies, tanto praeclara triumpho,
Dulce Chere resonans audit Hosanna pium.
Mutua permiscent permixtae carmina turbae,
Hinc canit eruta plebs, inde superna cohors.
Obvia turba Chere, plebs eruta cantat Hosanna,
Utraque conveniens pars sibi carmen habet.
Cum quibus et nostras, quas possumus, accipe laudes,
Christe triumphator, proelia nostra gerens.
Conditor et rector noster pariterque redemptor,
Tela beatorum, spes simul atque salus.
Vade parare tuis loca sursum, vade deorsum,
Quem promisisti, mittere paraclitum.

Collect. Bridlingtonien. ms. saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Oxonien. Digby 53. — Abschrift verdanke ich Rev. H. M. Bannister. — 1 statt qua Christus etc. auch: toto venerabilis aevo; dann steht 2 astra statt ipsa. — 3 omnis. — 6 Omni [?] sublimi. — 7 hoc quia [?]. — 14 Supplex [?] pro. — 29 carmina turpe. — 30 plebs mihi [?] superna. — Nach 20 „Partitio“ unter Wiederholung von 1 u. 2.

40. Diebus Dominicis a Pascha usque ad Ascensionem.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, felix octava dierum,
Quam fecit Dominus nomine reque suam.
Psalmorum primo consignans nomine frontes
Et titulos decorat nominis huius honor.
Praesens vita dies septem tantummodo novit,
Post hos octavam vita beata tenet.
Hi miserae vitae sunt nobis, illa beatae,
Cuius mysterium continet ista dies.
Haec mundo mundique dedit primordia luci
Inchoat hic vitae gaudia perpetuae.
Ipsa resurgentem vitam de morte recepit
Octavae vere gaudia nacta prior.
Spiritus adveniens ipsam Christusque resurgens
Insignem feriis omnibus anteferunt.
Hanc in ea merito celebrant festando fideles
Qua requies perpes gaudia summa dedit.
Summa patri summo pax, eius gloria nato,
Compar amborum gloria spiritui.

Collect. ms. Bridlingtoniense saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Oxonien. Digby 53. — 1 statt felix octava etc. auch: toto venerabilis etc. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

41. In Festo Pentecostes.

1. Aeterna sapientia,
Per quam facta sunt omnia,
Da sapere christicolis
Nectar tuae dulcedinis.

2. Tu singillatim cordium
Finxisti certum numerum,
Quorum solus abscondita
Intellegis concilia.

3. Tu angelus consilii
Crederis antiquissimi,
Quod in nobis verifica
Tua virtute provida.

4. Fortis, potens in proelio,
Tu nostra sis munitio
Adversus daemoniacas
Pugnas atque insidias.

5. Scientiarum Domino
Tibi sit iubilatio
In nostris cogitatibus,
Te, Christe, non latentibus.

6. Tu, bone pastor ovium,
Servans iustum, quaerens reum,
In pascuis uberrimis
Nos iunge gregibus piis.

7. Ne terror irae iudicis
Nos hoedis iungat foetidis,
Sed simus temet iudice
Oves tuae pascuae.

8. Sit trinitati gloria,
Honor, virtus, victoria,
Regnanti super omnia
Per saeculorum saecula.

Hymn. ms. S. Mariae Magdal. Claustroneoburgen. saec. $^{13}/_{14}$. Cod. Claustroneoburgen. 1001. A. — Brev. ms. Claustroneoburgense saec. 14. in. Cod. Claustroneoburgen. 1200. B. — Hymn. ms. S. Mariae Magdal. Claustroneoburgen. anni 1336. Cod. Claustroneoburgen. 1000. C. — Hymn. ms. S. Mariae Magdal. Claustroneoburgen. saec. 14. Cod. Claustroneoburgen. 996. D. — Hymn. ms. S. Mariae Magdal. Claustroneoburgen. saec. 14. Cod. Claustroneoburgen. 997. E. — Hymn. ms. S. Mariae Magdal. Claustroneoburgen. saec. 14. Cod. Claustroneoburgen. 999. F.

2, 1 sigillatim C. — 2, 2 cervim numerum D. — 3, 3 veridica CD. — 4, 1 et potens BCF. — 5, 3 In terris cogitatibus C. — 6, 1 pastor omnium F. — 7, 3 iudicem BCF. — 7, 4 fehlt eine Silbe. — 8, 4 saecula saeculorum D. — Der Hymnus steht zum Pfingstfeste, obschon er auf dasselbe inhaltlich nirgends Bezug nimmt.

42. In Pentecoste.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Deus in sanctos affluit igne suos,
Ad nos mitte patris promissum nectar ab astris,
Pneuma, quod emundet crimen et omne lavet.
Servet in exsilio nos ipse paraclitus isto,
Soletur, foveat, provehat atque regat.

Process. ms. S. Mariae Magdalenae saec. 14. Cod. Claustroneoburgen. 995.

43. In Pentecoste.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua sacer accendit spiritus igne suos.
In nos mitte patris promissum, rector, ab astris
Pneuma, quod emundet crimen et omne lavet;
Igne sui roris famulos inflammet, amoris
Flamma quo fidei ferveat atque spei.
Suggerat in nobis vitae praecepta perennis
Consolidans donis nos sine fine suis.
Summa corona tibi, sit doxa coaeva parenti,
Sancto spiritui laus deitate pari.

Grad. ms. Sipachcellense saec. 15. Cod. Cremifanen. 190.

44. In Pentecoste.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua nova de caelo gratia fulsit homo.
Spiritus, ecce, Deus, patri natoque coaevus,
Ignis adest specie discipulis hodie.
Sensibus humanis infundit opes deitatis
A patre procedens mystica dona ferens.
Non cessat variis Christi magnalia linguis
Plebs bene docta loqui gentibus omnigenis.
Laus tibi, pneuma sacrum, fons vitae, lux animarum,
Omnia vivificans semper et irradians.
Poscimus, omnipotens, terram, mare, sidera replens,
Nos tibi purifica, protege, salvifica.
Pax, decus, omne bonum, dulcis concordia morum,
Reple corda tuo munere mellifluo.
Intima divinae da praegustare sophiae,
Quam redolet Cherubim praecluus ordo Dei.
Nostra pie tangat Seraphim carbunculus ora,
Ut mens perpetuo flagret amore tuo.

Miss. ms. Tornacense saec. 14. Cod. Tornacen. XIII. Daraus Voisin in: Bulletin de la société historique de Tournai VIII (1862), 116 sq. — 14. mellievo. — 16 praecluis, von Voisin geändert in praevius.

45. In Pentecoste.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, quam sanctificavit ab alto
Cordibus infusus spiritus uberior.
Spiritus ipse Dei de summis missus ad ima,
Qui mentes hodie replet apostolicas.
Caelitus iguis hic est, quo terras esse cremandas
Pollicitus fuerat Christus ad hoc veniens.
Praeparat has veniens, rediens his admovet illum,
Multiplicem segetem dat bene cultus ager.
Est hic ager mundus, cultores eius [alumni];
Spiritus his hodie semina larga dedit.
Istis seminibus tellus sata totius orbis
Frugibus innumeris climata cuncta replet.
Unam Iudaeae terram coluere prophetae,
Cuncta hi proscindunt vomere regna suo.
Felix ista dies, qua summus venit ab astris
Spiritus exponens horrea cuncta Dei.
Ex hoc omne bonum sic transmandavit in omnes,
Provocet ad laudes copia tanta boni.
Consummantur in hac aliis incepta diebus,
Et promissa Dei perficit ista dies.

Collect. ms. Bridlingtoniense saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Oxonien. Digby. 53. — Abschrift von H. M. Bannister. — 7 ammoni [?] — 9 fehlt ein Wort; am Rande: apostoli. — 17 transmandum [?].

46. In Pentecoste.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, quam sanctificavit ab alto
Cordibus infusus spiritus uberior.
Filius in mundum primo fuit a patre missus,
Spiritus amborum nunc ab utrisque venit.
Perficit hic veniens, quae sunt incepta per illum,
Supplentur per hunc, quae egerat ille minus.
Verba dedit verbum, sensum affert spiritus horum
Et spirans, ubi vult, et sine voce docens.
Ille repentinus sonus est, quo corda suorum,
Ut meminit Lucas, hac docet ipse die.
Omnia qui penetrans habet aeque pervia cuncta,
Intus et exterius praesidet atque regit.

Membrorum cunctas compages atque medullas
Discutit et, quae sunt intima, quaeque videt.
Ignis hic in sanctis divinus lucet et ardet,
Cum de doctrinae lumine fervet amor.
Iste Dei digitus, manus est sed dextera Christus,
Indicat hic digitus, quae manus illa facit.
Verba docet verbi, quoniam cum venerit ille,
Suggeret hic vobis omnia, Christus ait.
Corda replet sensu, ditat sermonibus ora,
Gratia sunt eius omnia, quae bona sunt.
Omnia dona Dei sunt ipsius, ipse quibus vult,
Quomodo quandoque vult, omnia distribuit.
Auctor cunctorum conservatorque bonorum
Dedicat in templum corpora nostra suum.
In quo septeno cor munere consecrat aram
Ut queat offeri victima grata patri.
Spiritus est, a quo sunt, qui sunt spirituales,
Quique sui templum spirituale facit.
Hic locus, hic finis est ipso quoque nomine teste
Qui re se melius sentiat esse suum.

Collect. ms. Bridlingtonien. saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Oxonien. Digby 53. — Abschrift von H. M. Bannister. — Dies Lied bildet in der Hs. mit dem vorhergehenden insoferne eines, als es ausdrücklich als Partitio des ersteren bezeichnet wird und das Ganze die Aufschrift trägt: „In Pentecosten, apud paracletum, 50 versus secundum numerum dierum a Pascha". Es rückt aber einen neuen Gedanken so kräftig in den Vordergrund, dafs es sich sehr selbständig präsentiert.

47. De Corpore Christi.

Ad Completorium.

1. Christus vere noster cibus,
Christus vere noster potus,
Caro Dei vere cibus,
Sanguis Dei vere potus.

2. Caro cara, quam sumimus,
Quam assumpsit de virgine,
Verus sanguis, quem bibimus,
Quem effudit pro homine.

3. Vere tali mysterio
Verbum caro comeditur,
Per quod viget religio,
Per quod nobis ingreditur.

4. Panis iste dulcedinis
Totus plenus est gratiae,
Alvo gestatus virginis
Rex est aeternae gloriae.

5. Cuius panis angelici
Saginemur pinguedine,
Et tam pii viatici
Delectemur dulcedine.

6. O caeleste convivium,
O beatorum gloria,
O requies humilium,
Aeterna confer gaudia.

7. Praesta pater per filium,
Praesta per almum spiritum,
Quibus hoc das edulium,
Prosperum serves exitum.

Brev. Belovacense imp. Parisiis 1497. A. — Brev. Belovacense imp. Parisiis 1548. B. — 2, 3 quam A. — 3, 4 Per quam B. — 5, 3 Pii et tam viatici A. — 7, 1 Per patrem et per B.

48. De Corpore Christi.

Ad Primam.

1. Christe, mirabiliter
Quam consecrasti hostiam,
Offerre fac humiliter
In tui nos memoriam.

2. De pane vitae refice
Tu nos in hoc exsilio,
Quos dignos rite effice
Caelesti nos convivio.

3. Laus tibi, rex mirifice,
Qui in te nunquam deficis,
Impinguans nos munifice
Te ipso pie reficis.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Labacen. 45. — 1, 1 Lies O Christe oder Rex Christe? — Aus einem Kursus, dessen übrige Hymnen dem Officium des hl. Thomos Aquinas entlehnt sind.

49. De Corpore Christi.

Ad Nonam.

1. O salutaris hostia,
Quae caeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia
Da robur fer auxilium.

2. Nos, manna verum, suaviter
In hac nutri miseria,
In patria perenniter
Tuo dulcore satia.

3. Laus tibi, rex mirifice.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Labacen. 45. — Vgl. das zum vorhergehenden Liede Bemerkte.

50. De Corpore Christi.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua nova dat Christus munera christicolis.
Cena paschali ritu typico celebrata
Agnum se verum dans removet typicum.

Pro nostro natus scelere tandem moriturus
Certa remedia dat, iam quia non moritur.
Corpus dando cibum verbi virtute sacratum
Sanguinis et gustum contulit in pretium.
Sed sacer hic panis non corporis est alimentum,
Mentibus ast sanis dulce ferens epulum.
Frangitur et teritur, sed, si partim minuatur,
Hoc fit in hac forma, cernere quam poteris;
Sed qui signatur et in hoc contentus habetur,
Sub quiscunque velis partibus integer est.
Nec, qui plus ceperit, plus de Christo quit habere,
Nec habet ille minus, qui minus acceperit.
Ergo sacramentum, digne, socii, veneremur
Quod digne sumptum nos fovet et reficit.
Laus tibi sit, Christe, cuius pia gratia praestat
Digne participes corporis esse tui.
Dum nobis occurrit in morte ferox inimicus,
Sis nobis, Christe, cibus, sis tutor et clipeus
Inque tuo, Christe, bene [functos] corpore siste
Nosque loces cum te perpetua requie.

Process. ms. Oseneiense anni 1288. Cod. Oxonien. Rawlin. N. 939. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

51. In Festo Corporis Christi.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Christi corpus turba renata colit.
Terrigenae quique recolent hoc nobile festum
Quod nobis Iesus Christus in orbe sacrat.
Omnis plebs hodie veneretur amoreque laude
Patrem, qui nobis manna perenne dedit.
Tempore, quo Moyses deserta per arida duxit
Israelis populum, manna cibavit eum.
Illum qui pastum degustavere, refecti
Sunt, sed post omnes esuriere patres
Et cum mundanam defecerunt per eclipsim
Hausit eos veteris carcer opacus Adae.
Istum qui pastum digne gustaverit, ille
Non plus esuriet postea nec sitiet.
Illud erat caeli, supra caelum manet istud
Pascens nos manna fomite vivifico.
Manna figuravit deserti manna futuri,
Corpus idem Christi, vera sophia Dei.
Hoc Christi corpus est noster in orbe redemptor,
Neumate conceptus, virgine natus erat.

Postea, cum fuerint ab eo sex lustra peracta,
  Mortem pro nobis in cruce sponte tulit.
Manna tribus pavit in deserto duodenas,
  Christus bis denos corpore discipulos.
Sub specie panis et vini pascimur ipsi
  Carne redemptoris atque cruore sacro.
Vertitur in carnem verbo substantia panis,
  Per verbum fit ita sanguis usia meri.
Nec debent varia cruor et caro corpora credi,
  Opus idem Christi sunt cruor atque caro.
Et quamvis discors menti sit visus in hac re,
  Ad confirmandum sufficit una fides.
Hinc sacrae fidei qui verbis mente oboedit
  Coram verbigena iudice salvus erit.
Qui non crediderit hanc esse fidem sacrosanctam,
  Perpes in infernum cauma vorabit eum.
Gloria sit patri, sit virtus verbigenaeque,
  Sit procedenti par ab utroque salus.

Process. ms. S. Oswaldi (dioec. Eboracen.) saec. 14/15. Cod. Mus. Oxonien. 126. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

52. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Sanctificetur dies ista annua,
Qua renovantur gaudia continua,
In qua fundatum Deo sacrificium
Cottidianum praestat beneficium.
      A honorem Domini.

2. In hac erectus lapis est in titulum
Totius anni benedicens circulum,
Ut domus ista consecrata caelitus
Sit ad tutelam corporis et spiritus,
      Ad honorem Domini.

3. Quam benedixit benedicti gratia
In sempiterna populi solatia
Dans profutura, pellens adversantia
Purificandis cunctis ab infantia
      Ad honorem Domini.

4. Aeternitatis dominus et temporum,
Caeli terraeque, aeris et aequorum
Ad confitendum sibi ab hominibus
Elegit domum factam de lapidibus
      Ad honorem Domini.

5. Ut quem in caelis novem colunt ordines,
Ipsum in terris venerentur homines,
Et quorum factor unus regit omnia,
Communi voto dent ei praeconia
Ad honorem Domini.

6. Condignus ordo, iusta providentia,
Ut quos praescivit Dei sapientia
Fore concives et unam rem publicam,
Illos uniret in laudem dominicam
Ad honorem Domini.

7. Per Salomonem, per nostrum pacificum,
Traduntur quaeque manibus artificum,
Ligna dolantur et quadrantur lapides
Structurae sanctae civitatis habiles
Ad honorem Domini.

8. Hic fabricatur solida materia
Per sacerdotum sacra ministeria,
Qua consummetur illa summa civitas,
Ubi fit Deus civium felicitas
Ad honorem Domini.

9. Sit ergo dies ista celeberrima,
Qua salvatoris pietas uberrima
Fecit hunc locum sanctum frequentabilem,
Caelestem portam, domum venerabilem
Ad honorem Domini.

10. In quo te, pater, petimus per filium,
Custodi tibi corpora fidelium,
Tuere mentes nostras ab interitu
Vivificandas tuo sancto spiritu
Ad honorem Domini.

11. Conserva locum, funda sanctimonia,
Des postulanda praebens alimonia,
Populum rege faciens unanimen,
Languidum cura protegens incolumem
Ad honorem Domini.

12. In istis ergo fusis ad te precibus
Tu nos exaudi, Deus, et in omnibus,
Cui sit aeterna laus, honor et gloria,
Salus, potestas, virtus et victoria
Ad honorem Domini.

Rit. ms. Pataviense saec. 12. ex. Cod. Palat. Vindobonen. 1817. — 1, 4 beneficia. — 6, 1 Salemonem.

53. In Exsequiis Mortuorum

Postquam transgressus Domini praeceptum
Adam gustavit pomum interdictum,
Poenam, quam iuste pertulit origo
Damnata, nobis intulit occulta.
Licet baptismum mundet nos in culpa,
Tamen antiquo debito pro carnis
Manente vita pauci timent mortem;
Sed cum repente venerit ad finem,
Quos nunc delectant fugitiva saecla,
Iniusti iusti fierent, si scirent.
Genus humanum nascitur ad planctum,
Aspere vivens vitam et consumens,
Laeta spernentis, duris adhaerentis,
In hora mortis numine timentis.
Christe redemptor, adiuva redemptos,
Quaesumus omnes, aspice misertus,
Animae vitam tribue post mortem
Laeta concede temporaque nostra.
Dominus Christus, Deus adorandus,
Laudetur trinus, unus et aeternus.

Rituale ms. Aquilegiense saec 11. ex. Cod. Univ. Bononien. 2679. — Nach je zwei Zeilen wiederholt sich der Rundreim: Quam dure, quam [l.: quando?] spiritus a carne recedit. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

54. In Exsequiis Mortuorum.

1. Mundi redemptor Domine,
Latroni qui misertus es,
Nunc petimus clementiam
Tuam valde magnificam,

2. Ut agmina angelica
Huius defuncti animam
In regni tui auream
Introducant aulam.

3. Ubi resultant agmina
Angelorum caelestia,
Cherubim ardentia,
Seraphim altithrona

4. Cantando tibi cantica
Sedenti patris in dextra,
Quem decantant frequentia
Alta caeli palatia,

5. Angelorum gaudia
Potitura magnifica,
Cum quibus nunc per omia
Tripudiet per saecula.

Brev. ms. Humiliatorum anni 1443. Cod. Vatican. 9217. — Teile von Str. 1 und 2 kehren als Rundreim wieder. Nach Str. 4 folgt noch:

Rex saeculorum, tuorum
Suscipe preces servorum,
Aeternam requiem
Dona ei, Domine.

55. In Exsequiis Mortuorum.

1. Recordare, Domine,
Quia terra et pulvis sumus,
Ne despicias opus
Manum tuarum.

2. Delicta nostra dele,
Iesu, salvator o pie,
Qui es lux vera, Christe,
Illumina nos tu semper.

3. O creator ac redemptor,
Creaturae tuae memento,
Plasma tuum defende,
Quem redemisti benigne.

4. Ab amara morte
Erue nos, Deus alme,
Parce, iam parce
Tua redemptis cruce.

5. Animabus defunctorum
Concede requiem polorum,
Ad gaudia sanctorum
Deduci facias beatorum.

6. Preces nunc servulorum
Exaudi, rex saeculorum,
Amen dicant astantes,
Eadem sorte mortales.

Brev. ms. Humiliatorum anni 1443. Cod. Vatican. 9217. — Teile der ersten Strophe kehren abwechselnd als Rundreime wieder.

56. Ad salutandum Episcopum.

Aurea spes patriae, specimen pietatis opimae,
Salve et nos alacris, semper, adire velis.
Munera parva nimis haud quaquam consona votis
Ecclesiae matris accipe nunc hilaris.
Nos tibi praemittit, quem quondam lacte refovit,
Texit et algentem, pavit et esuriem.
Iamque viri super effectum festiva triumphat,
Cuius profectu splendida nata gerit.
Olim te genibus carum nutrivit alumnum,
Nunc visura suum nobile praesidium.
Quaeque prius baculi parvum moderamine rexit,
Nunc te pastorem gaudet adesse sibi.
Ecce, sinum pandit, te susceptura fovebit
Infigens labiis oscula casta tuis.
Amplexatur, amat, veneratur, honorat, obumbrat,
Gaudet habere suum pontificale caput.
Hinc, rogo, perpendas, quod matri tale rependas,
Has sibi redde vices, ut pietate colas.
Iamque salutaris tibi victima redditur aris,
Hoc ut idem facias, iam prior ipsa facit.
Foedera bina pari sub religione frequentas,
Inde vocat coniunx, mater et hinc retinet.
Haec pastoris opem, nati haec implorat amorem,
Illam lege, fide, hanc pietate cole.

Versibus his, praesul te nutrix fide salutans
Deposcit vultum laeta videre tuum.
Personis trinum Dominum, deitate sed unum,
Omnes oramus, quo tibi longa salus
Assit, et ut vitae fungaris sorte beatae
Praevius et ducas pastor ad alta gregem.
Sidera, clara prius, vestro adventante decore
Splendidius multo fulta nitore micant.
Mentibus, ecce, suis gaudens locus ipse resultat,
Se gaudere probat, quis valet, indiciis.
Astant, ecce, patres votiva precamina dantes,
Et te corde pio quisque beare cupit.
Insuper et populus vos, praesul, visere laetus
Urget ad optatas vos superesse preces.

Grad. ms. Mindense saec. 11. in. Cod. Berolinen. IV° 11. add. saec. 12. — Vers 1 und 2 kehren abwechselnd nach je zwei Distichen als Rundreim wieder.

57. Pro Duce Venetiarum.

1. Ducalis sedes inclita
Es Venetorum praedita
NN duce, quo supera
Locaris inter sidera.

2. Hoc duce tuta permanes,
Hostes hoc duce perimes,
Hoc duce ad alta venies,
Tibi cuncta subicies.

3. Voto precamur sedulo,
Diu consistas solio,
Longo vivat imperio
Excelso Iove praevio.

4. Laetare, festa, iubila,
Senatus et plebs Veneta,
NN sub alis condita
Nunquam videbis nubila.

5. O sancte Marce, praesidem
Nunquam videbis . . . .
. . . .
. . . .

6. . . . . Veneti
Tibi tenemur debiti,
Quod noster dux est genitus
De te, princeps magificus.

7. O Christe, grates agimus
Tibique vota solvimus,
Qui nos dotasti praeduce
Tanto rectore consule.

8. Hunc nobis serva incolumem
Ducatus nostri columen,
Quo stante tuti stabimus
Et nil adversi dabimus.

9. O sancte Marce, praesidem
Ad usque terae limitem
NN praefer dominio,
Nunquam vincatur proelio.

Collect. ms. Brixiense saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Bononien. 2216.

58. De Conceptione Beatae MV.

In 2. Vesperis.

1. Gaude, mater ecclesia,
   Voce perennis gaudii,
   En, agitur memoria
   Sacri conceptus lilii.

2. Ex spinis ortum lilium
   Solo creatur sterili
   Et intra ventris gremium
   Purgatur culpa flebili.

3. O admiranda novitas
   Conceptionis virginis,
   Per quam tergitur foeditas
   Originalis criminis.

4. Nata nova nova prole
   Nova confert remedia,
   Stella nova novo sole
   Nova generat gaudia.

5. Anna, radix generosa,
   Tanto fecunda germine,
   Benedictaque leprosa
   Mundatur rubigine.

6. O quam felix conceptio
   Virgae florentis caelitus,
   Qua luctus cedit gaudio,
   Redditur vita spiritus.

7. Haec in luce primaria
   Figuratur, sed typice,
   Quae a tenebris gaudia
   Separavit mirifice.

8. Laus, honor sit ingenito,
   Salus, virtus, victoria,
   Sit eius unigenito,
   Sacro flatui gloria.

Brev. ms. Senoniense (Claudii Iacquot de Chaimoniis) anni 1577 — 1580. Cod. Spinalien. 161 (76). — 4, 1 Nato. — 4, 3 nova sole.

59. In Conceptione BMV.

Ad Matutinum.

1. Pange, lingua, gloriosi
   Conceptus praeconia,
   Cuius fructus speciosi
   Agitur memoria,
   Per quam status gaudiosi
   Nobis dantur praemia.

2. Regia domus accepta
   Fonti sapientiae,
   Qui ventris intravit saepta
   Virginis eximiae,
   Arido ventre concepta
   Praedicatur hodie.

3. O quam sanctum ventris onus
   Annae, matris virginis,
   Quam suavis et quam bonus
   Fructus talis feminis,
   Quo caeli repletur chorus,
   Labe pulsa criminis.

4. Nutu Dei pendet rosa
   Sterili rosario,
   Labe purgata leprosa
   Ventris in stercidio,
   Rubigine nunquam rosa
   Vel letali vitio.

5. A defunctis relevatur
Per conceptum virginis,
Qui a morte tenebatur
Culpa primi hominis,
Sacris coronis aptatur
Sursum regno luminis.

6. Germine sata regali
Rosa, verni primula,
Necnon et pontificali
Florens Iesse virgula,
Per quam mundus morsus mali
Evasit pericula.

7. A prophetis praesignatur
Annae proles inclita,
Per quam cunctis salus datur,
Dantur vitae merita,
Summa sedes reparatur
Morsu pomi perdita.

8. Laudes ergo personemus
Huic sacro germini,
Ore, voto collaudemus
Vas decorum Domini,
Ut ab ipso reportemus
Vitam iuncti numini.

9. Gloria sit Deo quoque,
Virtus et imperium,
Una patri filioque
Sit perenne gaudium,
Procedenti ab utroque
Laus et decus nimium.

Brev. ms. Senoniense (Claudii Iacquot de Chaimoniis) anni 1577—1580. Cod. Spinalien. 161 (76). — 2, 1 Regia donis. — 2, 3 ventris ravit cepta. — 4, 4 in stercicio.

60. De Conceptione Beatae MV.

Ad Laudes.

1. Praesens dies expendatur
In eius praeconium,
Cuius conceptus laudatur
Salutis initium
Et a mundo memoratur
In caelorum gaudium.

2. Dies, praeco dulcis ortus,
Celebratur hodie,
Mariae, quae fuit portus
Salutis et gratiae
Et deliciarum hortus,
Rore plenus gloriae.

3. Ergo laudes in hac die
Concinat ecclesia,
Qua mater sacrae sophiae
Inspirante gratia
Concipitur, huius viae
Perdux stella praevia.

4. Haec est nova genitura,
Quae novum dat gaudium,
Dum factorem creatura
Traxit ad conubium,
Quo mors morte peritura
Virtutis dat praemium.

5. Virga florem conceptura
Dono sancti spiritus,
Stella solem paritura,
Quo Vae patet exitus,
Annae ventris intrat rura,
Mundo datur caelitus.

6. Hanc perfudit ros novellus,
Intra carnis horrea
Maduit ut quondam vellus,
Sicca tamen area,
Cum concepit dote tellus
Manente virginea.

7. Columba, quae adportavit
Ore virens lilium,
Per quam Christus mitigavit
Inundans diluvium,
Haec est virgo, quae lactavit
Portans Dei filium.

8. Rectori hierarchiarum
Laus, honor sit simplici,
Qui numero personarum
Distinguitur triplici,
Vultu et gloria quarum
Mereamur refici.

Brev. ms. Senoniense (Claudii Iacquot de Chaimoniis) anni 1577 — 1580. Cod. Spinalien. 161 (76). — 4, 1 est fehlt. — 7, 5 est fehlt.

61. In Conceptione Beatae MV.

In 1. Vesperis.

1. Conceptus almae virginis
Mariae novi luminis
Est omnibus initium
Dans salutis remedium.

2. Concepta fuit hodie
Causa misericordiae,
De qua Christus iustitiae
Sol ortus est et veniae.

3. Ergo tu, quae conciperis,
Impetra nos a crimine
Abstergi culpae veteris
A veri solis lumine.

4. Laus, honor et sublimitas
Tibi sint, vera unitas,
In unitate trinitas
Per omnes mundi semitas.

Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. [1510].

62. In Conceptione Beatae MV.

Ad Matutinum.

1. Annuntiatur caelitus
Haec Mariae conceptio,
Per quam exspirat penitus
Peccati subiugatio.

2. Pater, qui desperaverat,
Quia Deus non dederat
Fructum, redit ad propria
Conceptionis gratia.

3. Dum auream ingreditur
Ioachim portam, obviae
Gaudens uxori redditur,
Annae cessant angustiae.

4. Laus, honor et sublimitas
Tibi sint, vera unitas,
In unitate trinitas,
Per omnes mundi semitas.

Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. [1510].

63. In Conceptione Beatae MV.

Ad Laudes.

1. Per terram Israel tonat
Dans fama vocis gaudium,
Adfinium laus resonat
In conceptae praeconium.

2. Nos gaudeamus etiam
Ad summi patris gloriam,
Qui per conceptae gratiam
Laetificat ecclesiam.

3. Pax detur, salus omnibus
Tam excellentis dominae
Conceptum celebrantibus
A suae prolis numine.

4. Laus, honor et sublimitas
Tibi sint, vera unitas,
In unitate trinitas,
Per omnes mundi semitas.

Brev. Aurelianense imp. s. l. et a. [1510].

64. In Nativitata BMV.

1. Fulgent magna sacrae festa Mariae,
Huius quae revocat meta diei,
In qua virgo pia luminis ortum
Toto perpetui protulit orbi.

2. Felix ista dies munere tanto,
Natalis celebri clara decore,
Quae dat principium virginis almum,
Cunctis unde salus constat opima.

3. Iam nunc quis taceat promere laudes,
Ut puro valeat corde precari
Huius se precibus auxiliari,
Per quam mundus ovat auspice Christo.

4. Haec est, unde sacer mystice vates
Olim sic cecinit mente sagaci,
Venturum siquidem praescius aevi
Sanctum virga dicit Iessea florem.

5. Salve, christigena, virgo venusta,
Salve, conspicuo germine fusa,
Salve, gemma nitens, regia proles,
Salve, post genitum forma pudoris.

6. Nunc, mater, precibus adnue nostris,
Devotas populi suscipe laudes,
Ut grato famuli munere fulti
Salvet iugiter nos gratia nati.

Collect. ms. S. Vincentii Meten. saec. 10/11. Cod. Berolinen. Phillipp. 1723. add. saec. 11.

65. In Annuntiatione BMV.

1. Mysterium a saeculis
Absconditum in oculis
Apparuit fidelium
Per Gabrielem nuntium.

2. Verbum ignotum homini
Annuntiatur virgini,
De verbi ignorantia
Turbatur plena gratia.

3. Caelestis aulae nuntius
Tristem solatur citius:
Benedicta, ne timeas,
Quae habes, unde gaudeas.

4. Ecce, virgo concipies
Et virgo manens paries
Deum et Dei filium
Ac redemptorem gentium.

5. Ligatus iste sanitas,
Per quem nostra infirmitas
Sanetur, ut caelestium
Assequamur consortium.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui filium pro homine
Dedisti sacro flamine
Conceptum et de virgine.

Diurn. et hymn. ms. Benedict. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. — 4, 2 manes. — Bei Klemming II, 157 sq. irrtümlich als Sequenz bezeichnet.

66. In Visitatione BMV.

1. Figurarum iam detectum
Antiquarum est velum,
Zacharias dum sub tectum
Pacis sumpsit angelum,
Causans Sarae risum pium
Scultantis post ostium.

2. En, Rebecca cum camelis
Servum fovet Abrahae,
Anna, mater Samuelis,
Parens fit ex sterile,
Typus patet Gabrielis
Verborum ex serie.

3. Sponsus tuus regens caelos
Praestolatur, domina,
Relevatos ut anhelos
A peccati sarcina
Ad se ducat nos camelos
Portantes aromata.

4. Gloria sit, Iesu pie,
Tibi nunc et iugiter,
Visitanti Zachariae
Domum personaliter,
Fac nos te, fili Mariae,
Frui aeternaliter.

Diurn. et hymn. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. — 1, 6 Sculptantis; scultantis statt auscultantis. — 3, 2 Praestolator. — Dieser Hymnus fehlt bei Klemming.

67. In Visitatione BMV.

1. Hymnum Deo modulatur
Puella dulcissimum
Dum ad tanta sublimatur
Pro salute hominum,
Magnipendens, quod narratur,
Magnificat Dominum.

2. Est in Deo sua rata
[Dulcis visitatio],
[Sua] nam considerata
Est humiliatio;
O quam dicet „Haec beata"
Omnis generatio!

3. Magna fecit Deus ei,
Quia potens nomine,
Miseretur enim rei,
Si timor in homine,
Proprium est enim Dei
In omni progenie.

4. Sede iecit vanos, fecit
Altos dextra divites,
Imos levat et refecit
Quos vexat esuries,
In promissis et profecit
Antiqua progenies.

5. Gloria sit, Iesu pie,
   Tibi nunc et iugiter,
Visitanti Zachariae
   Domum personaliter,
Fac nos te, fili Mariae,
   Frui aeternaliter.

Diurn. et hymn. ms. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. — 1, 5 Magnipendent. — 3, 4 Sed timor in. — 4, 1 Suo iecit. — 4, 2 Auch Altos mufs ein Verschreiben sein; man erwartet ein Synonym für inanes; lies paevos? — 4, 4 fexat. — Aus derselben Quelle Klemming II, 152. Derselbe bezeichnet irrtümlich die HS. als Missale, das Lied als Sequenz und liest: 1, 2 dulcissima. — 1, 5 Magnipendat. — 4, 4 ferat.

68. In Visitatione BMV.

1. Maria, mater Domini,
In laudem tuo nomini,
Elisabeth dum visitas,
Vates dat laudes debitas.

2. Deum de Deo genitum
Portasti primogenitum,
Cuius novit exordium
Vates, scrutator cordium.

3. Caelum terramque qui regit,
In te carnem sibi legit,
Qui praecursori placuit,
In tuo ventre iacuit.

4. Deus et homo nascitur,
Quo totus mundus pascitur,
Qui est salvator gentium
Et vera spes credentium.

5. Illum, quem virgo gesserat,
Vati clauso impresserat,
Ut nullum habens vitium
Pacis sciret initium.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Patri simul ingenito
Cum spiritu paraclito.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — Am Rande: sub eadem nota, nämlich wie das vorhergehende O Christi mater caelica.

69. In Visitatione BMV.

1. Mundi salus affutura,
   Virgo mater inclita,
Gestu simplex, mente pura,
   Specie praefulgida,
Cum caelesti genitura
   Processit in publica.

2. Caput conterens draconis,
   Rubus, qui non uritur,
Aaron virga, Gedeonis
   Vellus, quod perfunditur,
Haec perfecta Salomonis,
   O beata dicitur.

3. Genetrix Emmanuelis
   Virga Iesse floruit,
Ostium Ezechielis,
   Quod viro non patuit,
Mons, quo lapis Danielis
   Statuam comminuit.

4. Sic in mundo praeter morem
   Novum fecit Dominus,
Castis mater conditorem
   Circumdat visceribus,
Terra gignit salvatorem
   Nubibus pluentibus.

5. Virgo cara, caritatis
Fervens desiderio,
Castae consanguinitatis
Fovet ministerio,
Gaudens huius novitatis
Sancto puerperio.

6. Felix domus Zachariae
Talem habens hospitem,
Felix cognata Mariae,
Quam suscepit comitem,
Sed Iohannis et Messiae
Tu distingue limitem.

7. Laus sit summo genitori,
Qui regnat per omnia,
Laus sit nostro redemptori,
Per quem venit gratia,
Procedenti creatori
Sit aequalis gloria.

Hymnorum opusculum ad usum insignis ecclesiae Sarum imp. Antwerpiae 1512. — 5, 3 Casti. — 7, 6 In aequalis.

70. In Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Verbum a patre prodiens
In novissimo tempore
Servi formam accipiens
Mortali sumpsit corpore.

2. Statim ut virgo concepit
Hunc ad hoc praedestinata,
Gabriel affari coepit
Hanc instruens de cognata.

3. Ad montana tunc adiens
Visitavit Elisabeth
Per tres menses, hinc rediens
Reversa est in Nazareth.

4. Miles suo tripudio
Regem salutare gliscit,
Clauso clausus in gaudio,
Matri mater benedixit.

5. O grata visitatio
Et melliflua oscula!
O laeta salutatio
Celebranda per saecula!

6. Uni trinoque Domino
Sit decus et imperium,
Qui vitam sine termino
Nobis donet et praemium.

Brev. ms. Caelestinorum saec. 15. Cod. Sangallen. 500.

71. In Visitatione BMV.

1. Praeconium dulcissimum
Puris canamus cordibus,
(Quod) melos sit audientibus
Vitamque nobis tribuat.

2. Hic est dies, in quo virgo,
Cum caelos rediit Gabriel,
In montem venit ocius
Ad salutandam Elisabeth.

3. Intrans domum Zachariae
Salutat virgo veterem,
Quam parituram noverat
Praecursorem altissimi.

4. Almo repleti spiritu
Gaudet mater cum filio,
Maria dum os aperit,
Ambo sunt docti pariter.

5. Senex agnovit virginem
Deum gestare in utero,
Fructus, qui ventre clausus est,
Caeli cognovit dominum.

6. Unde mihi [quod] veniat
Ad me mis mater domini,
Inquit tunc Elisabeth
Sensum habens propheticum.

7. Mariam sui domini
Matrem beatam memorans
Verba profert angelica,
Completa, quae praedicta sunt.

8. O quam mirandum saeculo,
Quod haec sciens fit praescia,
Recoleret praeterita
Futuraque praenosceret.

9. Tunc licuit charismata
Mariae data pandere
Et hymnum hinc Magnificat
Devote Deo promere.

10. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui nos visitet hodie
Nec non per cuncta saecula.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II 20. — 9, 2 Maria.

72. In Visitatione BMV.

Ad Matutinum.

1. Mariae vox ut sonuit
Elisabeth in auribus,
Ipsam fore matrem Dei,
Revelat sibi spiritus.

2. Et clamat voce valida
Cognata: Benedicta tu
Inter omnes mulieres,
Plenior sancto spiritu;

3. Benedictus quoque tui
Fructus ventris virginei;
Unde hoc, ut ad me venias
Tu, mater domini mei?

4. Ex quo virtus vocis tuae
Meum pulsavit uterum,
Ad exsultandum Domino
Meum mox movit filium.

5. Maria, mater gratiae etc.

Brev. Bituricense imp. Venetiis 1481. A, — Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. B. — Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1512. C. — 1, 3 foret A. — 3, 3 sq. Ut venias tu ad me mater A. — 4, 4 novit C. — In B In secundis Vesperis.

73. In Visitatione BMV.

Ad Vesperas.

1. Dum patrum exspectatio
Clamat Messiam sitiens,
Mundi venit redemptio
De sinu patris saliens.

2. Lux spirat verni temporis,
De virga flos concipitur,
Puer perfecti corporis
Ventre Mariae clauditur.

3. Pascha novum iam celebrans
Virgo transit a Nazareth,
Ad altiora properans,
Salutet ut Elisabeth.

4. Mariae salutatio
Cognatam quando visitat,
Iohannem in mysterio
In novum plausum excitat.

5. O virgo Iesse florida,
Fructum salutis pariens,
Stella Iacob praefulgida,
In lucem nostram oriens!

6. Maria, surge, propera,
Veni cum tuo filio,
Procede, regnans impera,
Defende nos in proelio.

7. Saluta nunc ecclesiam,
Ut tuam vocem audiens
Exsurgat in laetitia,
Adventum Christi sentiens.

8. O Iesu, per miracula
Tuam matrem clarifica,
Ut cuncta noscant saecula
Eius gesta mirifica.

9. Veni, puer, alliciens
Ad tuum nos cenaculum,
Ut tua mater transiens
Ministret vitae poculum.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemming II, 164 ff.

74. In Visitatione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Sub medio silentio
Dum mundus gaudens otio
In tenebrarum filiis
Fovebatur in vitiis,

2. Superni solis radius,
Aeterni patris filius,
Ad effugandas tenebras
Carnis subivit latebras.

3. Gaudet virgo concipiens,
Quem Gabriel praedixerat,
Quem matris alvo gestiens
Clausus Iohannes senserat.

4. Indutus carnis trabea
Exit claustra virginea,
Nudus iacens in pulvere
Venit flores colligere.

5. O quam magnum mysterium,
Ante bovem et asinum
Virgo ponebat filium,
Caeli terraeque Dominum.

6. Videbant animalia
Illum, qui lux est saeculi,
In cuius lucis gloria
Utrique currunt populi.

7. Maria, stella gentium,
Super astra splendidior,
Duc nos ad tuum filium,
Qui sole fulget clarior.

8. Domum, portam et tumulum,
Virgo cum nato visita,
Natum ex Eva populum
A somno mortis excita.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemming II, 166.

75. In Visitatione BMV.

Ad Laudes.

1. Aurora fulgens radiat,
Per quam sol terris oritur,
Virgo laeta tripudiat,
Dum Christus ex hac nascitur.

2. Veni, o mater inclita,
Cum sancti flatus munere,
Nos ut Iohannem visita
In huius carnis carcere.

3. Procede portans parvulum,
Ut mundus possit credere
Et tuae laudis titulum
Omnes sciant extollere.

4. Reginae caeli tunicam,
Omnes gentes, consuite,
Hanc matrem Christi unicam
Immaculatam credite.

5. Maria, leva oculos,
Vide credentes populos,
Te quaerunt piis mentibus,
His vestieris omnibus.

6. Vestis materna rutilat
Contexta discoloribus,
Cor tuum, virgo, iubilat
Pro filiorum laudibus.

7. Scissuram tuae tunicae
Tuus natus resarciat,
Unus pastor catholice
Suam sponsam custodiat.

8. Aufer lites et schismata
Credentium de finibus,
Tranquillae pacis sabbata
Nostris praebe temporibus.

9. A filiorum cordibus
Pelle frigus acidiae,
Nudos tege cum vestibus
Honestatis et gratiae.

10. O verae spes laetitiae,
Nostrae finis miseriae,
Nos iunge caeli curiae
Ornatos stola gloriae.

11. Gloria tibi, Domine.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemming II, 173 ff.

76. In Visitatione BMV.

Ad Horas.

1. Effundet nobis domina
Vires plangendi crimina,
Ut servivit Elisabeth,
Mentem humanam visitet.

2. Ergo, pater piissime
Verbumque, iudex animae,
Cum spiritus charismate
Ad caelos omnes trahite.

Brev. ms. Humiliatarum ad S. Erasmi Mediolanen. saec. 15. Cod. Ambrosian. I 197 inf. — Diese zwei Strophen sind kein selbständiger Hymnus, sondern anzuhängen an die Hymni communes ad parvas horas. „Et notandum, quod ad omnes horas diei hymnorum ferialium relicto ultimo versu dicantur isti duo versus sequentes." Hs. (Fell.)

77. In Purificatione BMV.

1. Sol de stella purissima,
Stilla mellis dulcissima
Ex regali progenie
Processit matre virgine,

2. Homo Deus, Christus Iesus,
A prophetis prophetatus,
A regibus adoratus
Cum Maria matre eius.

3. Profert rubus virens rogum,
Virgultum marcidum fructum,
Siccum vellus undam mundam,
Porta semper clausa viam,

4. Stella matutina solem,
Maria praeclara prolem,
Virgo excellentissima,
Super omnes sanctissima.

5. Iesu clemens, matrem audi,
Mater bona, nos exaudi,
Potes enim ut regina
Caeli pandere limina.

6. Templum munda tu intrasti,
Deum patrem tu placasti,
Mundum clare illustrasti,
Dum obtulisti filium.

7. Florens rosa cum lilio,
Virgo mater cum filio,
Serva nos in exsilio
Vitiorum a lolio.

8. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Orat. ms. S. Petri Salisburgen. saec. 16. Cod. Petrin. a III 20; bezeichnet als „hymnus".

78. De Beata Maria V.

Tempore Quadragesimali.

Ad Vesperas.

1. Gloriosa mater Dei,
honor nostri generis,
Decus orbis, spes piorum,
peccatorum venia,
Nostrae laudis sume vota,
dele nostra crimina.

2. Clara caeli tenes sceptra
prope natum posita,
Super choros angelorum
habens privilegia,
Unde memor esto nostri,
virgo benignissima.

3. Hinc averte, quod timemus,
quod optamus, perfice,
Hinc te mundus protectricem
sentiat assidue,
Pia mater, sublevemur
illuc tuo munere.

4. Summum caeli decus tuum
esse natum novimus,
Eius ergo maiestati
nostros offer gemitus
Atque piae visioni
nos praesenta caelitus.

5. Clara virgo, quae fugasti
matris Evae tenebras,
Pia mater, quam honorat
Dei patris pietas,
Ad videndum tuum natum
nobis viam praepara.

6. Sint tonanti laudes patri,
nato et paraclito,
Sit perennis honor matri,
decus atque gloria,
De qua nobis Christus natus
vitam dedit saeculo.

Brev. Ecclesiarum Claromontis atque S. Flori imp. Tierni [1556]. — 1, 2 und 6, 4 fehlt auffallenderweise der Reim.

79. In Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. Mentes iuvet fidelium
Dolores et suspirium
Matris Christi revolvere
Cum gratiarum munere.

2. Castae parentis viscera
Poena torquentur aspera,
Dum staret sub supplicio
Languens pro dulci filio.

3. Tantum sibi compatitur,
Quod fere secum moritur,
Nullus dolor amarior,
Nam nulla proles carior.

4. O quam praedigni rivuli
In cruce Christi sanguinis
Et, quos fuderunt oculi
Sub cruce matris virginis.

5. Sic corda nostra penetret
Iesu matris compassio,
Ut semper nos inhabitet
Eius vera dilectio.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui passus es pro homine,
Cum patre et sancto spiritu
In saecula saeculorum.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Dresden. A 182. A. — Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495. B. — 5, 2 O Iesu, tua passio B. — 5, 4 Tua matris dilectio B. — Vgl. Anal. XII, 66.

80. In Compassione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Rogatus Deus rumpere
Caelos et huc descendere
Nobis venit in virgine
Nos redimens a crimine.

2. Sputa, flagella, lancea,
Minae, corona, spinea,
Clavi, probra, crux, verbera,
Fel, vincla, mors et vulnera,

3. Haec virgo vidit filio
Parari cum ludibrio,
Qui caritate venerat
Salvare, quod perierat.

4. Patibulo suspenditur,
Latronibus coniungitur,
A cunctis fere spernitur,
Sic desolatus moritur.

5. Sic corda nostra etc.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Dresden. A 182. A. — Brev. Streguense imp. Holmiae 1495. B.

81. In Compassione BMV.

Ad Laudes.

1. Condolentes maeroribus
Mariae matris virginis
Iungamus laudes fletibus
Ad laudem sui nominis.

2. Pensemus, quid perpenderet
Astans cruci puerpera,
Dum testamentum conderet
Christus in vitae vespera.

3. Matrem piam discipulo,
Patri commendat spiritum,
Aceti sumpto poculo
Carnis exsolvit debitum.

4. Postremo vidit elici
De fossi fonte lateris
Cruorem mixtum latici
Pro redimendis miseris.

5. Sic corda nostra etc.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. $^{14}/_{15}$. Cod. Dresden. A 182. A. — Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495. B. — Vgl. Anal. XII, 68.

82. In Compassione BMV.

Ad Vesperas.

1. O quis videret animam dolore
Gemere tuam cultro circumfossam,
Saxea corda minime non possent
Compati tibi.

2. Monte dum vides ortum vitae mori,
Quantus doloris gladius pertransit,
Animam [tuam], redemptoris mater,
Clemens et pia.

3. Corporis nati latusque cruentum,
Sanguinis fluxum, derisorum verba,
Caput depressum, spinis circumfusum,
Lacrimas fundens.

4. Lumina mortis tenebris eversa,
Felle potato ore sitibundo
Mortis dolore vexarique cunctos
Corporis artus.

5. Sanguinis undam terram deglutire,
Color pallebat capite demisso,
Pater dimitte me crucifigentes,
Vides clamantem.

6. Ave dum audis Gabrielis ore,
Gaudio plena resonas in laude,
Nunc ex adverso maerore confecta
Defles amare.

7. Audit Iohannes: ecce, mater tua,
Tu quoque audis: ecce, natus tuus;
Magna de cruce spiritum emittit
Voce prorumpens.

8. Te deprecante vincula disrumpat,
Abluat sordes, donet caritatem,
Aures ad nostras deïtatis preces
Deus inclinet.

9. O pater, fili et spiritus sancte,
Da nobis matris natique dolores
Pie deflere fruique cum ipsis
Gloria tua.

Propr. ms. Conimbricense saec. 16/17. Cog. Vatican. 6283.

83. In Compassione BMV.

Ad Nocturnum.

1. Pange, lingua, gloriosae
virginis angustiam
Lacrimasque venerandas
et cordis maestitiam,
Quas eidem ipsa passus
vertit in laetitiam.

2. Verbum sancti Simeonis
commendat memoriae,
Signum contradictionis
fore regem gloriae,
Gladium transfixionis,
quod impletur hodie.

3. O vos omnes, qui transitis
per viam huius saeculi,
Attendatis subsistentes
inermis pauperculi
Regisque latus cruentum
ictu saevi iaculi.

4. Mater sentit, quod non sentit
caro iam exanimis,
Vulnus lateris manantis
undam atque sanguinem
Lavacrumque lavans mundum
instar vivi fluminis.

5. Gloriam patri melodis
personemus vocibus,
Gloriam Christo canamus,
gloriam paraclito
In transfixo virginali
corde Christi gladio.

Propr. ms. Conimbricense saec. 16/17. Cod. Vatican. 6283.

84. In Compassione BMV.

Ad Laudes.

1. O lacrimosa domina,
Excelsa super sidera,
Quae moriente filio
Palles doloris gladio.

2. Quod Eva tristis abstulit,
Tu reddis almo germine,
Ipsa deglutit scelere,
Tu sine culpa pateris.

3. Tu regis alti ianua,
Cum reseratur lancea,
Levando flentes oculos
Intrasti prima merito.

4. Maria, mater gratiae,
Cultro sanctae maestitiae
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

5. Gloria tibi, Domine,
Defuncto coram virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Propr. ms. Conimbricense saec. 16/17. Cod. Vatican. 6283.

85. In Transfixione Beatae MV.

In Laudibus.

1. O gloriosa domina,
Transfixa tua viscera,
Nunc facias propitium
Iesum salutem omnium.

2. Quod iustus olim cecinit
In templo, tunc non defuit,
Tua pertingens intima
Dum cernis spata horrida.

3. Tu crucis dura brachia
Et vulnerum foramina
Vidisti vere pavide;
Gentes astantes, plangite!

4. Gloria tibi, Domine,
Matrem qui vides nitide,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Franciscan. Hispan. saec. 15. ex. Cod. Parisin. 1064. A. — Brev. Vicense imp. Lugduni 1557. B.

86. In festo B. Mariae Pietatis.

Ad Vesp. et Noct.

1. Chorus sonoris vocibus
Pangat dolores virginis,
Iuxta crucem quos pertulit
Mucrone mentis saucia.

2. Stans ad crucem mater Dei
Tristatur angore gravi,
Pati volens angustiam
Cum filio dignissimo.

3. Tristans ait tunc filius
Fixus cruci durissime:
Pro filio trado Dei
Natum tibi Zebedaei.

4. O quanta commutatio
Et quanta fit diversitas,
Dum traditur domesticus,
Et perditur verus Deus.

5. Mater silet doloribus
Repleta nec fari potest,
Dat lacrimas cum fletibus,
Gestus habens laudabiles.

6. Ergo decet tam mysticum
Exemplar imis sensibus
In mente firma condere;
Quare rogemus supplices:

7. Maria, lacrimis tuis
Fac, nos lavemur sordibus,
Ut post dies vitae brevis
Laetemur in caelestibus

8. O crux, ave, spes unica,
Hoc passionis tempore,
Auge piis iustitiam
Reisque dona veniam.

9. Te, summa Deus trinitatis,
Collaudet omnis spiritus,
Quos per crucis mysterium
Salvas, rege per saecula.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542. — 4, 2 sit. — 6, 2 iuris sensibus. —

87. In festo B. Mariae Pietatis.

In Laudibus.

1. Flexo genu, zelo pio
Hoc passionis tempore
Matris celebremus Dei
Compassionis lacrimas.

2. Iam Simeon praedixerat
Sancto repletus flamine,
Dum te beatam plurimum,
O gloriosa, diceret,

3. Gnatum tuum pignus fore
Nostrae salutis et viam,
Qua scanderemus caelicam
Anfractibus motis domum.

4. Hic in ruinam perfidis
Tangentibus quam ceteris,
Post hac tuum sed spiritum
Ensis doloris transiet.

5. Vates probus cognoverat
Doctus superno lumine,
Quod filius tuus suo
Nos liberaret sanguine.

6. Ergo decet tam mysticum
Exemplar imis sensibus
In mente firma condere;
Quare rogemus supplices:

7. Maria, lacrimis tuis
Fac nos lavemur sordibus,
Ut post dies vitae brevis
Laetemur in caelestibus.

8. O crux, ave, spes unita,
Hoc passionis tempore,
Auge piis iustitiam
Reisque dona veniam.

9. Te, summa Deus trinitas.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542.

88. In Assumptione BMV.

1. Maria, virgo virginum,
Quae genuisti Dominum
Sine virili semine,
Verum lumen de lumine.

2. Tu sola vitae ianua,
Tibi sit laus assidua,
Virtus, decus continuum,
Imperium perpetuum.

3. Largire nobis omnibus
Ad te confugientibus
Per tui nati gratiam
Aeternitatis gloriam.

4. Gloria tibi, Domine,
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Senonense saec. 14. Cod. Vatican. Reg. 153. — Brev. Senonense imp. Parisiis 1519.

89. De Rosario BMV.

Ad Vesperas.

1. Ave, electa Deo,
Dei digna parens,
Virga Iesse florens,
Primum caeli decus.

2. Nuntiaris, alma,
Spiritu fecunda,
Paritura verbum
Salutare patris.

3. Mater adis matrem
Sexto mense fetam,
Unde exsultat verbo
Verbi vox et praeco.

4. Virgo amicta sole,
Lunam pede premis,
Stella enixa solem,
Caput hydrae teris.

5. Deo ex lege sacras
Marem primo natum,
Quem praefatur vates
Lumen plebi datum.

6. Invenitur lactens
A magis in domo,
A te cum magistris
Disserens in templo.

7. Laus tibi, regina,
Quae pios coronas
Triumphalis horti
Liliis et rosis.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis) add. saec. $^{15}/_{16}$.

90. De Rosario BMV.

Ad Matutinum.

1. Christi gementis imbribus
Rigatur hortus roseis,
Cuius fluunt aromata
Flante aquilonis turbine.

2. Rubescit iacta verbere
Columna caesi corporis,
Nam nulla pars plagis vacat
A planta ad usque verticem.

3. Caput sacrum ornate rosis,
Coetus sacri rosarii,
Quod perfidi et sacrilegi
Spinis cruentant rigidis.

4. Succurre, mater, filio
Crucis gravato pondere,
Lugete, Sion filiae,
Cladi futurae obnoxiae.

5. Crucis sub ara residens,
Evae propago veteris,
Guttis profusi sanguinis
Absterge lepram germinis.

6. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

7. Gloria tibi, Domine.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. s. n. (ol. 122 bis) add. saec. $^{15}/_{16}$.

91. De Rosario BMV.

Ad Laudes.

1. Fletus moratur vesperi,
Aurora fert laetitiam,
Qua sol in oras superas
Resurgit ab occiduis.

2. Adire post victoriam
Sinum paternae dexterae
Vidisti amictum nebula
Stipante caeli curia.

3. Hinc vehementis ignea
Repleris aura spiritus
Et, cuius alvus templum est,
Fit lingua vocis organum.

4. Caduca mundi deserens
Scandis choros angelicos
Piosque piis precibus
Servas ab ira iudicis.

5. A trinitatis solio
Fructu salutis perpeti
Adepta sceptrum gloriae
Regina caeli frueris.

6. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

7. Gloria tibi, Domine.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis) add. saec. 15/16. — 5, 2 Functus. — Mel. dieses wie des vorhergehenden Hymnus: Quem terra pontus.

92. De beata Maria V.

1. Salve, sancta parens,
Rosa spina carens,
Seda nobis bella,
Ave, maris stella.

2. Dona nobis pacem,
Mater, tu veracem,
Tribue iuvamen
Mutans Evae nomen.

3. Mala nostra pelle,
Trahens sine felle,
Crimina ignosce,
Bona cuncta posce.

4. Per te detur, mater,
Filius et pater,
Ut qui ex te natus
Tulit esse tuus.

5. Superbiam vita,
Salus infinita,
Suscipe tu fastos,
Mites fac et castos.

6. Sublevа tu clemens,
Salve, virgo parens,
Tecum sublevemur,
Semper collaetemur.

7. Ago tibi patri
Sumas grates ratas,
Almo nato sonus,
Tribus, honor unus.

Miss. Romanum imp. Venetiis (de Zanchis) 1505. A. — Missale sec. usum Sarum imp. 1519. B. — In A auf dem letzten Blatte mit zwei andern Liedern Laudetur Dei filius und O gloriosa domina als eine Sequenz. Es ist aber augenscheinlich keine Sequenz, sondern eine Imitation des Ave maris stella. — 4, 2 Filius nobis et pater.

93. De beata Maria V.

1. Laudetur Dei filius,
Patris, Mariae unicus,
Colant, adorent viscera
Quem terra, pontus, aethera.

2. Surgamus omnes invicem,
Flectamus iram vindicem,
Subdantur illi singula
Cui luna, sol et omnia.

3. Beata mater humilis,
Excelsa super sidera,
Fac nos purgatos crimine,
Beata mater munere.

4. Praesta, virgo piissima,
Almo lustrata flamine,
Munitos redde filio,
Beata caeli nuntio.

5. Per te sumamus gaudia
Et supernorum cantica
Psallentes Christi nomine:
Gloria tibi, Domine.

Miss. ms. Capit. Lucen. VIII, 589 saec. 15. add. saec. 15. ex. A. — Miss. Romanum imp. Venetiis 1505. B. — Miss. sec. usum Sarum imp. 1519. C. — Balinghem, Parnassus Marianus p. 265 u. f. D. — A hat nur die erste Strophe. Cfr. Anal. XX, 177. Vgl. die Bemerkung zum vorhergehenden Hymnus.

94. De beata Maria V.

1. *O gloriosa domina,*
Hirsutos hostes callidos
Sternis, collisa tartara,
Confusa semper viscera.

2. *Quod Eva tristis abstulit,*
Tu sola, mater, tribuis,
Per te resumit populus
Priores vires perditas.

3. *Tu regis alti ianua,*
Per quam intramus curiam,
Iucunditatis gaudia,
Agmen sanctorum civium.

4. *Gloria tibi, Domine,*
Qui natus es de virgine,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Miss. Romanum imp. Venetiis 1505. A. — Miss. sec. usum Sarum imp. 1519. B. — Balinghem, Parnassus Marianus p. 266. C. — 1, 4 lies vipera? — 3, 4 Atque caelestem gloriam C. — Vgl. die Bemerkung zum Hymnus Salve sancta parens Nr. 92.

95. De beata Maria V.

1. O imperatrix regia,
Caeli et terrae domina,
Mater Dei eximia
Virginumque pulcherrima.

2. Supernorum laetitia,
Stupor, festum et gloria,
Laus, decus nostri generis
Salvatrixque mirabilis.

3. Ad summi regni solium
Evecta et fastigium,
Nos clarae tuae curiae
Ascribas et familiae.

4. Immenso cordis iubilo
Atque laudis tripudio
Nunc Deum benedicimus
Pro tibi datis omnibus.

Orat. ms. S. Petri Salisburgen. saec. 15. Cod. Petrin. b VII 10.

96. De beata Maria V.

1. Regina terrae gentium,
Maria, lumen mentium,
Fons aquarum viventium,
Solacium maerentium.

2. Tu virga Iesse florida,
Confugii urbs valida
Et stella maris fulgida,
Cunctorum mater vivida.

3. Conciliatrix veniae,
Larga largitrix gratiae,
Pacis auctrix, concordiae
Et imperatrix gloriae.

4. Rosa quae profers lilium
Et sidus solem filium,
Hunc nobis in praesidium
Da nunc et post in praemium.

5. Gloria tibi, Domine,
Deus homo, qui virgine
Prodisti David germine,
Non a virili semine.

Sequent. et. hymn. ms. Carmeli Senen. saec. 14. Cod. Senen. G III 2. — 5, 2 De cuius homo qui. — 5, 4 Non fehlt. — Mel.: Agnetis festum martyris.

97. De beata Maria V.

Ad Primam.

1. O Christe, proles virginis,
Patris compar altissimi,
Per tuae matris merita
Dele nostra peccamina.

2. O mundo venerabilis,
Virgo, mater mirabilis,
Maria, plena gratia,
Ora pro nobis, domina.

3. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Brev. S. Crucis b. Leufredi imp. s. l. et a. [1544].

98. De beata Maria V.

Ad Tertiam.

1. Quem credimus ex virgine
Natum, benigne Domine,
Sit nobis haec confessio
Peccatorum remissio.

2. Quae genuisti filium
A summo patre genitum,
Per haec tua nos merita
A lapsu mortis releva.

3. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Brev. S. Crucis b. Leufredi imp. s. l. et a. [1544].

99. De beata Maria V.

Ad Sextam.

1. Nate summe rex utero
Mariae de virgineo,
Emunda nos a vitio
Et orna sanctis meritis.

2. Dei mater, o domina,
Sublimis tanta gratia,
Tua fac exaltatio
Sit nostra relevatio.

3. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiat,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Brev. S. Crucis b. Leufredi imp. s. l. et a. [1544].

100. De beata Maria V.

Ad Nonam.

1. Fili Mariae virginis,
Da nobis eius meritis
A peccato resurgere
Et ad vitam pertingere.

2. Cuius es factus, filius
Dei, pro peccatoribus,
Haec qui fide pronuntiant,
Fac ut salutem sentiant.

3. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

Brev. S. Crucis et b. Leufredi imp. s. l. et a. [1544].

101. De beata Maria V.

1. Sint salutati caput et capilli,
Frons, genae, cervix, oculi, pupilli
Et color vultus, genetrix tonantis,
Guttur et ora.

2. Sint salutati teretes papilli,
Cor, pedes, venter, digiti, labella,
Tristis es maestis, veneranda virgo,
Cordis amore.

3. Sit salutatus dolor o acerbus,
O parens dulcis, Deus est supremus,
Passio Christi benedicta, tecum
Natus Olympi.

Orat. ms. S. Petri Salisburgen. saec. 16. Cod. Petrin. a III 20.

DE SANCTIS.

102. Litania Omnium Sanctorum.

1. Rex salvator alme,
Suscipe nostrarum
Munuscula precum.

2. Indulgere nobis,
Christi tui servis
Scelere gravatis.

3. O sancta Maria,
Mater atque virgo,
Postula pro nobis.

4. Archangele summe,
Michael ut Dei,
Postula pro nobis.

5. Condigne Gabriel,
Fortitudo Dei,
Postula pro nobis.

6. O consors Raphael,
Medicina Dei,
Postula pro nobis.

7. O almitas sancta
Patriarcharum,
Postula pro nobis.

8. O principalitas
Apostolorum,
Postula pro nobis.

9. O martyres sancti,
Veniam precamini
Pro peccatis nostris.

10. Confessores sancti,
Precibus assiduis
Poscite pro nobis.

11. O celsi patroni,
Monachi beati,
Poscite pro nobis.

12. O sanctarum chori
Virginum corusci,
Poscite pro nobis.

13. Faventes sanctarum
Viduarum preces
Nobismet nunc prosint.

14. Insontes pueruli,
Martyrum floretum,
Poscite pro nobis.

15. O sancti vos omnes,
Virtutes innumerae,
Poscite pro nobis,

16. Maligno ab hoste
Ut Deus defendat
Nos hic et in aevum;

17. A gente pagana
Ut Deus defendat
Nos hic et in aevum;

18. Ab omni terrore
Ut Deus defendat
Nos hic et in aevum;

19. Ab omni periculo
Ut Deus defendat
Nos hic et in aevum;

20. Ut aurae temperiem
Bonam ac frugiferam
Det nobis salvator;

21. Ut commoditatem
Aeris rorantis
Det nobis salvator;

22. Ut imbrem fecundum,
Bona germinantem,
Det nobis salvator;

23. Ut tranquillam vitam
Pacem et perennem
Det nobis salvator;

24. Ut indulgentiam
Criminum nostrorum
Det nobis salvator;

25. Ut summum pastorem
Apostolicum N
Dominus conservet.

26. Ut dignum pontificem
N dominum
Dominus conservet;

27. Ut Ottonem regem
Et eius exercitum
Dominus conservet;

28. Ut per totum orbem
Ecclesiam sanctam
Dominus conservet.

Rit. et Sacram. S. Albani Magunt. saec. 10. Cod. Palat. Vindobonen. 1888.

103. In Natali plurimarum Virginum.

Ad Vesperas.

1. Rerum creator omnium,
Iesu, decusque virginum,
Exaudi preces omnium
Harum festa colentium.

2. Tuam, Deus, potentiam
Atque misericordiam
Laudat devota contio
In hoc sancto sollemnio.

3. Victoriam martyrii
Qui das in sexu fragili,
Dimitte nostra vitia
Nobis dans caeli gaudia.

4. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice
Cum spiritu paraclito
Regnans per omne saeculum.

Brev. Auxitanum imp. Auxis 1533.

104. De una Electa.

1. Gratuletur ecclesia
Nova promendo cantica,
Nam omnes ad caelestia
Invitat Christi gratia.

2. Dum luit mundi crimina
Lapsos erigit venia,
Peccantes paenitentia
Iungit iustis in gratia.

3. Omnis gentis et generis
Atque sexus quamvis reis
Bravium vitae perpetis
Non denegat pro meritis,

4. Virginibus centesimum,
Viduis sexagesimum,
Coniugatis tricesimum
Dans fructum saluberrimum.

5. Quarum, Christe, suffragiis
Nos errantes hic in viis
Ereptos de tristitiis
Aeternis dita gaudiis.

6. Da, pater, nobis gaudia
Per filium repromissa
Spiritus sancti gratia
Nos fovente per saecula.

Brev. Poznaniese imp. Lipsiae 1530.

105. In Natali sancti Adelphii.

Ad Vesperas.

1. Sancte Deus altissime,
Tibi grates referimus,
Qui per fideles famulos
Tuos ditasti tellurem.

2. Sacer confessor Domini,
Adelphius fert tropaea
Post saeculi angustias
Adeptus almam requiem.

3. Pastor effectus ovium,
Paterna splendens gratia,
Sibi subiectum populum
Nutrivit atque aluit.

4. Mitis et dulcis omnibus,
Eloquio affabilis,
Die ac nocte meditans
Psalmos et hymnos iugiter.

5. Hic caritate profluus,
Hospitibus dulcissimus,
Sic nitens inter homines
Ceu iubar ex aethere.

6. Amans opaca eremi
Oratione sedula,
Gemitu atque lacrimis
Abstersit culpas noxias.

7. Celsus de gente nobili,
Sicambrorum de culmine
Veluti cunctis ultimus
Vivebat inter homines.

8. Sancte Deus altissime,
Te supplicantes quaesumus,
Illi augeas praemia,
Nobis concedas veniam.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 2, 2 ferens AB. — 5, 1 Hic fehlt AB. — 6, 3 et lacrimis B. — 8, 1 Te sancte B. — 8, 2 Te fehlt B. — 8, 3 Ut illi B.

106. In Natali s. Adelphii.

Ad Nocturnum.

1. Iesu iuste, misericors,
Devotae mentis conditor,
Nostris parcens criminibus
Piis fave concentibus.

2. Sancti patris Adelphii,
Virtutum flore splendidi,
Gaudentes festum canimus
Ipsi psallentes vocibus.

3. Qui contulit hoc meriti,
Ut verus cultor eremi
Per deserta et invia
Vitae probaret gaudia.

4. Aetate quamquam iuvenis,
Fonte rigatus pneumatis,
Sancto sanctorum placitam
Sese mactavit hostiam.

5. Huius te, Christe, precibus
Nos consolare, quaesumus,
Pestem pellendo noxiam
Pacem praebe continuam.

6. Deo patri et filio
Cum spiritu paraclito
Sit laus aeternae gloriae,
Sit decus sine tempore.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 2, 2 splendida B. — 3, 3 in via B. — 4, 3 placidam. — 6, 2 paracleto A.

107. De sancto Adelwoldo.

1. Inclitus pastor populique rector,
Cuius insignem colimus triumphum,
Nunc Adelwoldus sine fine laetus
Regnat in astris.

2. Qui pater noster fuit et magister,
Exhibens sacrae documenta vitae
Et Deo semper satagens placere
Corde benigno.

3. O diem sanctum, celebrem, coruscum,
Quem Dei nobis pietas sacravit,
Ut patri tanto mereremur almum
Promere cantum!

4. Nunc eum nisu rogitemus omni,
Abluat nostrum pius ut reatum
Et sua sancta prece nos ad altum
Ducat Olympum.

5. Sit Deo soli decus et potestas,
Laus in excelsis, honor ac perennis,
Qui suis totum moderans gubernat
Legibus orbem.

Collect. ms. S. Ebrulphi saec. 11. [et 12]. Cod. Alenconien. 14; dieser Teil (nach Delisle) von der Hand des Ordericus Vitalis. Ob auch die Dichtung von ihm herrührt? Aufschrift: „Hymnus vespertinalis sapphico metro hendecasyllabo editus, Adonium quarto continens in loco."

108. De sancto Aegidio.

1. Gaude, fidelis contio,
Sancto plaudens Aegidio,
Eius namque sollemnia
Sacra colit ecclesia.

2. Confessor est eximius
Christi sanctus Aegidius,
Quem oriundum Graecia
Dei lustravit gratia.

3. Laudabuntur per saecula
Virtutes et miracula,
Quae divina potentia
Patravit ab infantia.

4. Aetatis puer tenerae
Viro languenti misere
Veste dedit remedia,
Per quam cepit salubria.

5. Per hunc omnis infirmitas
Fugit, cessit sterilitas,
Recuperata copia
Gavisa fuit Gotia.

6. Perfecte quia credidit,
Vitam defuncto reddidit,
Ipsius ad imperia
Fugata sunt daemonia.

7. Sanctum quisquis Aegidium
Digne colit, propitium
Christum habet, nec gratia
Caret petita venia.

8. Veneremur hunc pariter,
Oremus unanimiter,
Ut ad aeterna gaudia
Nos perducat prece pia.

9. Gloria tibi, trinitas,
Laus tibi, sancta unitas,
Ex cuius sapientia
Sunt et reguntur omnia.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 4, 2 misero. — 6, 3 Impius ad.

109. De sancta Agatha.

Ad Laudes.

1. Quas seminavit lacrimas
Nunc metit ovans Agatha,
Quia in regni solio
Laetatur cum tripudio.

2. Cui dolor non amplius,
Luctus non erit nec aestus,
Quia eius ab oculis
Lacrimas Deus detraxit.

3. Iam enim hiems transiit,
Imber cessit et abiit,
Florentes assunt vineae
In terra redolentiae.

4. Ubi castis amplexibus
Sponsa beata iungitur,
Cum quo regnat feliciter
Lumen adepta gloriae.

5. Cuius nobis clementiam
Prece imploret sedula
Suum devotis mentibus
Hic festum celebrantibus.

6. Sit laus patri ingenito
Eiusque unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Psalt. et hymn. ms. Tridentinum saec. [12. et] 13. (Privatbesitz). — 3, 1 hiems traxit. — 5, 1 clementia.

110. De sancta Agnete.

1. Ad laudem tui nominis,
O Agnes, expers criminis,
Sponsa Dei et hominis,
Cantetur hymnus celebris.

2. Haec tibi natum virginis
Elegit ex cunabulis
In sponsum, quem prae ceteris
Amavit virgo nobilis.

3. Dum a scholis revertitur,
Cor virginis concutitur,
Quam per multos alloquitur
Ostendens, quod promittitur.

4. Spreto, quidquid ostenditur,
Velut lutum, quod teritur,
Agnes nunquam seducitur,
Donis nec minis flectitur.

5. Quod cernens ille fortius
Gravatur atque protinus
In lecto clamat altius,
Ex quo fit pater anxius.

6. Videns autem quod alius,
Donet vota vel melius,
Non prosunt, coepit diutius
Vexari atque durius.

7. Auditaque iactantia,
Qua se Domini famula
De sponsi sui curia
Exsultat spernens alia,

8. Repertoque contraria
Esse diis christicola,
Probata iam constantia
Eius, fertur sententia.

9. Sit trinitati gloria
Sicut et laus perpetua,
Per quam in eius curia
Regnat Agnes per saecula.

Brev. Massiliense imp. Lugduni 1526. — 6, 1 aliud. — 6, 2 Donec. — 7, 2 Quae se. — 9, 3 eius gloria.

111. De sancto Amando.

1. Ave pater, pastor noster,
pontifex egregie,
Ave carus amor noster,
dulce nomen Amande,
Ave praesul gloriae,
semper amantissime.

2. Iure tibi laudum melos
concinendo pangimus,
Sed condignas tanto patri
ferre laudes nequimus,
Corde tamen quod gestimus
plectro linguae promimus.

3. A primaevo nempe flore
sacrae pueritiae,
Maribus aevum senile
visus es(t) attingere,
Multis et normam praebere
perfectae iustitiae.

4. Mox signorum gloriosis
muneratus titulis,
Triumphalis signo crucis
anguem saevum proteris
Verbique virtute pellis
Ogiae de terminis.

5. Virtutes excoluisti
studio pervigili,
Ipse sed occuluisti
mente semper humili,
Favor ne daretur tibi,
sed superno numini.

6. Hinc factus praesul mactusque
deitatis munere,
Ut lucerna ardens fide
claro lucens opere,
Iure celso candelabri
sublevaris stipite.

7. Tu redemptor captivorum,
consolator pauperum,
Tuque pater pupillorum,
tu mater orphanorum,
Vigor paralyticorum,
effugator daemonum.

8. Tu surdis auditum praestas,
tu caecos illuminas,
Lurida tu membra purgas,
mortuum resuscitas
Verbis simul et exemplis
animas vivificas.

9. Nostra laus succumbit tantae
tibi datae gratiae,
Dum mundum reples doctrinae
virtutumque munere,
Famam diffundens et terrae
et caeli per cardines.

10. Nunc precamur, pater alme,
vota nostra suscipe
Et Iesum benignum posce
nobis semper parcere
Ac post huius finem vitae
tecum semper vivere.

11. Annue votis poscentum,
Deus, factor omnium,
Esse credimus quem trinum
atque unum Dominum,
Manet quem laus ante aevum
nunc et in perpetuum.

Dieser Hymnus ist Acta SS. Feb. I, 912 aus einer Antwerpener Hs. der Vita S. Amandi von Milo Elnonen., deren Alter nicht angegeben wird (vgl. S. 853. n. 129) abgedruckt, aber so, dafs hintereinander erst alle ungeraden Zeilen sämtlicher Strophen und dann ebenso alle geraden folgen. Dieses sinnlose Etwas hat dann Migne, PP. LL. 87, 1275, getreulich nachgedruckt

112. In Translatione ss. Amati, Romarici, Adelphii.

1. Exsultent agmina poli
Ob triumphum antistitis
Arnulphi, quem paraclitus
Praenuntiavit spiritus.

2. Fulgens in mundi gloria
Cum Romarico consulens
Regnum et regem deserens,
Quem gubernabat fortiter.

3. Vexillo crucis edito
Urbem e flamma protegens,
Sanxerunt loca eremi,
Adest Amatus inclitus.

4. Certantes cum Adelphio
Coronantur a Domino,
Nos salvent piis precibus
Nosque reddant caelestibus.

5. Creator saecli optime,
Horum precibus adnue,
Iram amove debitam,
Gratam tribue gratiam.

6. Summa concede deitas,
Horum ut fulti meritis
Tibi canamus gloriam
Per cuncta semper saecula.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 2, 3 reges A. — 3, 3 Laxerunt A. — 4, 4 Ibi peregrinantibus B. – 6, 2 merita B.

113. In translatione ss. Amati, Romarici, Adelphi.

Ad Tertiam.

1. Oratione sedula
Abiecit saepe daemones,
Virtute fultus Domini,
Sanctis ornatus moribus.

2. Pietate praecipua,
Humilitate maxima,
Sic celsus inter homines
Beavit partes eremi.

3. Te peccatores quaesumus,
Iesu bone, piissime,
Nobis largita venia
Illi ut addas praemia.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77).

114. De sancto Amato.

Ad Vesperas.

1. Praeclara dies Domini
Nobis illuxit hodie,
In quo amisso saeculo
Victor accepit praemium.

2. Post durum victum eremi,
Post iugem paenitudinem
Amatus, Christi famulus,
Caelorum regna petiit.

3. Ubi orando Dominum
Specus cum arte condidit,
Tignum, quod breve fuerat,
Tot auxit palmis largius.

4. Caesa rupe de montibus
Casu minante cellulae
Vexillo crucis edito
Mox saxum fixit enorme.

5. Inde iubente Domino
Ad oras tendit alias,
Ut lumen lucens omnibus
Non occultetur modio.

6. Mox Habendi ingreditur
Beanda montis culmina,
Sublato passim nemore
Plures fundavit cellulas.

7. Turmis sanctarum virginum
Psallendi normam praebuit,
Die noctuque iugiter
Iesum ut laudent Dominum.

8. Hinc utrique sexui,
Magnis, pusillis, omnibus,
Parem aptavit animum,
Cunctos ut lucrifaceret.

9. Hodie caeli angeli
Laetantur, chori martyrum,
Sanctus pro tali merito
Amatus caelos adiit.

10. Huius patroni precibus
Nos foveamur largius,
Nostrorum vincla criminum
Solvantur in perpetuum.

11. Iamiam secutus agmina
Sanctorum illa inclita
Illucque sibi bravium
Dudum meritis tulerat.

12. Devotas ergo, proximi,
Grates reddamus Domino,
Confessoris praeconia
Sui dum ore pangimus.

13. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymn. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 1, 4 pretium B. — 2, 1 Post dudum A. — 2, 2 plenitudinem B. — 3, 1 Domino A. — 4, 1 Caesar A. — 5, 3 lumen fehlt A. — 6, 2 culminis B. — 6, 3 passum B. — 8, 1 Huic utroque B. — 9, 2 Laetentur B. — Str. 10 fehlt B; ist durchgestrichen in A. — 11, 3 brevius AB. — 11, 4 monitis AB. — 12, 2 solvamus B. — 12, 3 praeconio B. — 13, 2 unigenito B.

115. De sancto Ambrosio.

1. Ambrosius, vir fidelis
Doctrinae, nobis de caelis
Qui datus es divinitus
Organum sancti spiritus.

2. O Ambrosi, doctor dulcis,
Caeli da nectar insulsis,
Insipidis ne cordibus
Circumvolvamur sordibus.

3. O Ambrosi, doctor vitae,
De caelesti palmes vite
Sitientes inebria
Tua doctrina sobria.

4. O Ambrosi, lux de luce,
Transire fac nos te duce
De mundi huius tenebris
Et felleis illecebris.

Orat. ms. Carthus. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28. — Mit der Bemerkung: „Ex hymno.“

116. „In Vigilia divi Ambrosii de la victoria“.

1. Mediolanum laudibus
Exsultet, votis, precibus
Tot Mediolanensibus
Hodie datis dotibus.

2. Nam visus est Ambrosius,
Eorum patronus pius,
Scutica expavescere
Suis nitentes nocere.

3. Tunc fantur Theotonici
Similiter et Gallici:
Non possumus extendere
Nec gladium proicere;

4. Ablatis nostris viribus
Cedamus istis partibus;
Sed ipsis non potentibus
Necat vel dat carceribus.

5. Ambrosii, sancte doctor,
Nostrorum sis semper rector,
Ad nostri protectionem
Te advocamus patronum.

6. Doctor sanctae ecclesiae,
Intercessor sis hodie,
Sancte pater Ambrosii,
Veniae simus conscii.

7. Deo ergo sit gloria,
Qui dedit patrocinia
Haec, meritis Ambrosii
Veniae simus conscii.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1487. — 2, 4 noscere. — 4, 4 dat fehlt. — 5, 1 Ambrosi; vgl. 6, 3. — 5, 4 vocamus patronem. — Das Fest „Victoria s. Ambrosii in Parabiago“ wurde am 21. Febr. gefeiert. Vgl. Locatelli, Vita di S. Ambrogio, Milano 1874, S. 544.

117. De sancto Andrea.

In 2. Vesperis.

1. Magnificetur artifex,
Laetetur mundi machina,
Rerum laudetur opifex,
Caelorum plaudant agmina.

2. Simonis Petri socius
Nec impar in supplicio,
Nec crucis Christi nescius,
Vivens pependit biduo.

3. Pro cuius pendens nomine
Palam docebat populum
Eiusque fultus numine
Sic orabat ad Dominum:

4. „Pie praeceptor optime,
Tempus est, ut te videam,
Rex Iesu clementissime,
Fac, mox ut ad te veniam.“

5. Tuis, Andrea, precibus
A peccatorum vitiis
Purgemur ac criminibus,
Caeli fruamur gaudiis.

6. Ut, cum dies iudicii
Mundo finem praefixerit,
Securae mentis conscii
Stemus, cum iudex venerit.

7. Uni trinoque Domino
Sit laus, perennis gloria,
Sit decus sine termino
Hic et in caeli curia.

Brev. Abricense imp. Parisiis 1548. — 3, 3 nomine. — 5, 1 Unis (falsche Initiale). — 5, 3 a criminibus. — Vgl. den Hymnus: Glorificetur artifex.

118. De sancto Andrea.

1. Unum Israel de fontibus
Clarum virum virtutibus,
Quicunque recte credimus,
Dignis canamus laudibus.

2. Hic Andreas apostolus,
De fratre Petro fulgidus,
Christe fide fit celsior,
Est porta facta in Sion.

3. Primus iste dignus exstitit,
Oculis beatis ut cerneret
Messiam et sic concite
Vidisse fratri prodidit.

4. Piscator ante in fluctibus,
Post doctor ipse in gentibus,
Ne plebs periret imbribus,
Extraxit ore retibus.

5. Tradens Achaiae in finibus
Mysterium fidelibus,
Ab Aegaea proconsule
Retrusus est in carcere.

6. Dein flagellis subditus
Septem quaternionibus
Christum fateri publice
Doctor pius non destitit.

7. Post exaratus verbere
Suspensus est in stipite,
Quem missus alto ab aethere
Fulgor micans circumdedit.

8. Hac sorte carnis termino
Reddit beatum spiritum
Et gloriosus funere
Vitam beatam possidet.

9. Gloria patri ingenito,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Liber ms. Miraculorum S. Andreae saec. 12. Cod Parisin. 12603. — 3, 1 Lies: Prius?

119. De sancta Anna.

Ad Vesperas.

1. Salve, parens Anna,
Illuxisti late,
Caeli ferens manna
Vitae sanctitate.

2. Electa fuisti,
Quod sis matris Christi
Mater, mundo tristi
Vitam genuisti.

3. Castitatis testis,
Ligni vitae fructum
Carne sancta vestis
Evae mutans luctum,

4. O dulcis Maria,
Matri meruisti,
Quod posset in via
Sic sublimis sisti.

5. Ave, maris stella,
Trementes conforta,
Sub mundi procella
Felix caeli porta.

6. Dei mater alma,
Da triumphi dona,
In virtutum palma
Vincentes corona.

7. Sit laus Deo patri,
Summum Christo decus,
Spiritui sancto,
Trinus honor et unus.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. B. — Brev. Scarense imp. Holmiae 1495. C. — Brev. Arosiense imp. Basiliae 1513. D. — 7, 2 Summo A. — 7, 4 Tribus honor unus A. — Dieser und die beiden folgenden Hymnen gehören zu dem Officium Felix orbis, felix hora (Anal. XXV, 64), als dessen Verfasser Klemming Nicolaus Hermanni, Bischof von Linköping, bezeichnet.

120. De sancta Anna.

Ad Nocturnum.

1. Arbor est altae gloriae
Florens Annae fecunditas,
Quam lux perfudit gratiae
Virtutumque sublimitas.

2. In huius culmen arboris
Deus nidum reposuit,
Annae venter dum corporis
Mariae fructu floruit.

3. Maria, nidus arboris,
Clausit nido virgineo
Fortem immensi roboris
Caelo missum empyreo.

4. Anna, Maria pariter
Divinis erant oculis
Gratae prae cunctis dulciter
Aeternis semper saeculis.

5. Matris et natae precibus
Optamus nos suppliciter
Caeli coniungi civibus,
Deo frui feliciter.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. B. — Brev. Lincopense imp. Norimbergae 1493. C. — Brev. Scarense imp. Holmiae 1495. D. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. E. — Nach Str. 5 Maria mater gratiae etc. und die Doxol. de Beata A.

121. De sancta Anna.

Ad Laudes.

1. Anna matrona maxima
Est testamenti veteris,
Per mores erat optima,
Excelsior prae ceteris.

2. Eius Maria filia,
Throni tenens sublimia,
Cunctos legis et gratiae
Longe praeit in acie.

3. Ambae sursum eximiae
Et praeminentis gloriae,
Precantes nos respicite
Vultu misericordiae.

4. Sacra caelorum acie,
Felix Anna, sublimiter
Coniuncta tuae filiae
Pro nobis ora iugiter.

5. Maria, mater gratiae etc.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. B. — Brev. Lincopense imp. Norimbergae 1493. C. — Brev. Scarense imp. Holmiae 1495. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. D. — 2, 2 Iesu tenens C. — 3, 2 praeminentis C.

122. De sancta Anna.

1. Laudes ad laudes iungite,
Exsultet caelum laudibus,
Et matris huius inclitae
Laudes cantemus vocibus.

2. Laudans laudare docuit
Exemplari peritia,
Laus illi semper adfuit
Post sacra puerperia.

3. Quam diu putant sterilem,
Legis damnandam vitio,
Meretur delectabilem
Rosam fovere gremio.

4. Est haec Maria teneri
Christum lactans ex ubere,
Mitis humano generi
Plus quam contingit dicere.

5. Maria, mater gratiae,
Tua salvet oratio
De lacu nos miseriae
Fultos Annae suffragio.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. — Vgl. Klemming III, 23 u. f.

123. De sancta Anna.

1. Anna, regum progenies
Et sacerdotum series,
Stirpem illustrem patribus
Suis ornavit actibus.

2. Nupta caeli indicio
Fideli matrimonio
Iuxta verbum angelicum
Fructum concepit caelicum.

3. Infecunda pro tempore,
Prope marcescens corpore,
Decreto patris luminum
Reginam parit virginum.

4. Caeleste beneficium
Pneumatisque solacium
In sanctam Annam fluxerat,
Quae Mariam genuerat.

5. O matrona sanctissima,
Omni repleta gratia,
Deum, auctorem omnium,
Nobis redde propitium.

6. Per eius, Christe, gratiam
Da in morte fiduciam,
Quando hinc egrediemur,
Ut te semper contemplemur.

Orat. ms. S. Petri Salisburgen. saec. 15. Cod. Petrin. a IV, 39.

124. De sancta Anna.

1. Exsultet plebs fidelium
Annae referens gaudium,
Dum haec post vitae stadia
Transit ad vitae gaudia.

2. Caeleste beneficium
Nobis [fit in] remedium,
Cum haec ex Anna nascitur,
Per quam libertas redditur.

3. Felix Anna, quae genuit
Illam, per quam nos exuit
A peccati caligine
Deus natus de virgine.

4. Ex Anna surgit virgula
Totius boni primula,
Virgo generans filium,
Nostrae salutis pretium.

5. Quam felix terra fertilis,
Qua crevit spica nobilis,
Granum frumenti protulit,
Quod sua morte contulit.

6. Laus sit semper ingenito
Eiusque unigenito,
Qui natus est de virgine,
Una cum sancto flamine.

Brev. ms. Lexoviense saec. 15. Cod. Cadomen. 24 (IV°, 19). — 3, 3 peccatis.

125. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, mater Anna,
Gaude, mater sancta,
Cum sis Dei facta
Genetrix avia.

2. Plaude tali natae,
Virgini Mariae,
Eius genitore
Ioachim congaude

3. In hac nostra terra
Primo benedicta,
Quae fuit in Eva
Quondam maledicta.

4. Ergo sume laudes,
Quas damus ovantes,
Nos ab omni sorde
Tua prece terge.

5. Cum sit tibi notus
Muliebris sexus,
Scias misereri
Supplicans regnanti.

6. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto
Trinus honor unus.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542. — Melodie jedenfalls: Ave maris stella.

126. De sancta Anna.

In Laudibus.

1. O quam felix coniugium
Annae simul et Ioachium!
Caste vivunt octogenos,
Dolent tamen totos annos.

2. Longo legis opprobrio
Subsunt ambo, sed orando
Meruerunt exoptatam
Prolem Deo dedicatam.

3. Annam quondam qui dolentem,
Saram simul et ridentem,
Templo vidit et respexit,
Huius alvum et implevit.

4. Radix Iesse mater Anna,
Virga florens virgo nata,
Anna vellus, virgo concha
Gedeonis in area.

5. Spina mater, rosa virgo,
Iacob stella fulgens caelo,
Ut hic sedet velut thoro
Rex supernus in solio.

6. Audi, mater, cum filia
Vota, quae dant haec agmina,
Fer ad Christi palatia
Tibi facta melodia.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542. — 3, 2 Sarram. 4, 4 in aera. — Ohne Doxologie.

127. De sancta Anna.

1. Lux de luce prodit orta
Clausa permanente porta,
Vates ut praecinuit;

2. Felix ista genitura,
Per quam [Deus] mortis iura
Dissipare voluit.

3. Ductrix Anna tanti boni,
Cedis maledictioni,
Vetus lex quam statuit,

4. Tu pridem infructuosa,
Cunctis oras odiosa
Tuis contribulibus.

5. Prole tandem fecundata
Es beata praedicata
Olim te spernentibus.

6. Ergo natam deprecare,
Nos ut suo commendare
Nato velit precibus.

7. Quod praestare tu dignare,
Bona cuncta qui donare
Scis et vales omnibus.

Brev. ms. Pataviense anni 1333. Cod. Lambacen. CLXXI. add. saec. 15.

128. De sancto Ansgario.

Ad Vesperas.

1. Ansgari, pater optime,
Errantes nos in devio
Reduc tuo iuvamine,
Servans sub Christi gremio.

2. Danis et Suecis gratiae
Donum fidemque praedicas,
Pugil fortis in acie
Gentes Deo sanctificas.

3. Notam facis incredulis
Doctrinam evangelicam,
Lucem ministrans populis
Ducis in viam caelicam.

4. Bonus pastor utiliter
Gregem pascis dominicum,
Informans, quod veraciter
Christum colat magnificum.

5. Prudens talenta gratiae
Et lucri magnitudinem
Adducis regi gloriae
In pacis pulchritudinem.

6. Deo patri sit gloria
Eiusque soli filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A. 182. A. — Ant. et. hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C. 422. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 23. C. — 2, 1 Suevis AB; Sweuis C. — 4, 1 viriliter C. — 4, 3 verasciter C. — 6, 1 sit gratia C. — Doxologie unvollständig ABC. — Vgl. Klemming I, 1 sq.

129. De sancto Ansgario.

Ad Nocturnum.

1. Vidit puer Ansgarius
Quandam raptus in spiritu
Praefulgidam decentius
Caelorum in exercitu.

2. Ipsam constanter credidit
Mariam esse virginem,
Quae sibi mitis edidit
Talem sermonis ordinem:

3. Si vis nostro consortio
Et nostra frui gloria,
Vitabis omni studio
Iocos et puerilia.

4. Vanus quivis displiceat
Discursus et lascivia,
Maturus sis et saciet
Te Christi sapientia.

5. Nam detestamur otia
Contempto vaniloquio,
Virtutum excellentia
Nostro servit solacio.

6. Post haec crescens appetere
Coepit virtutum foedera,
Christum ferventer colere,
Fide transcendens sidera.

6. Deo patri sit gloria.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A. 182. A. — Ant. et. hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C. 422. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. C. — 3, 1 und 3 fehlt der Reim. Cfr. Klemming I, 6 sq.

130. De s. Antonino Apamiensi.

Ad Vesp. et Noct.

1. Nunc Antonini martyris
Festum celebre colimus,
Qui ob amorem Domini
Sprevit caduca saeculi.

2. Interrogans profectus est,
Ubi vigeret populus,
Qui collaudaret Dominum
Relictis quondam idolis.

3. Inventis iam pastoribus
Et fidei doctoribus,
Cum quibus diu commanens,
Suscepit sacerdotium.

4. Una dierum revocans
A suis cordis cellula:
Si persecuti fuerint,
In reliquam transfugite.

5. Cumque iter perageret,
Ardore sitis lapsus est;
Levando sursum oculos
Preces effudit Domino.

6. Quem exaudivit Dominus,
Ac ille fisus numine
Cum sua virga parvula
Percussit terram aridam.

7. Ex qua manavit coelitus
Unda aquae purissimae,
Qua sanctus tunc refectus est
Et permanet et perpetim.

8. Gloria sit altissimo
Patri cum suo filio
Et sanctoque spiritui
Per infinita saecula.

Off. ms. S. Antonini saec. 17. Cod. Vatican. 8575.

131. De s. Antonino Apamiensi.

Ad Laudes.

1. Laetetur Vallis Nobilis
Pariter cum affinibus,
In qua athleta denique
Flagitat domicilium.

2. Per flammam sancti pneumatis
In nece sua rosea
Cum caput parte corporis
Angelice delatum est.

3. Tunc alveus mirifice
Retro cursum arripiens,
Ducente Dei gratia
Applicuerunt patriae.

4. Per illum vicum principis,
Qui Festus nuncupatus est,
Ara beati Stephani
Habebat illuc transitum.

5. Bobus appropinquantibus
Per Antonini merita
Fixerunt sua onera,
Ac si essent immobiles.

6. Palam viso miraculo
Omnes teneri exstasi,
Altercati sunt singuli
Et humarunt reliquias.

7. Gloria sit altissimo
Patri cum suo filio
Et sanctoque spiritui
Per infinita saecula.

Offic. ms. S. Antonini saec. 17. Cod. Vatican. 8575. — 5, 3 suas aneras. — 6, 2 Et teneri extasi. — Vgl. die Hymnen Anal. XVI, Nr. 104—106. — Das zu diesen Hymnen gehörige Officium ist bis auf einige rhythmische Antiphonen prosaisch; die Hymnen (trotz der jungen Quelle) augenscheinlich alt.

132. De b. Antonio de Monte Ciano.

1. Alme confessor, supplices, Antoni,
Laudes et preces humiles canentes,
Tuum ante corpus humiles astantes,
Adiuva illos.

2. Suscipe preces huius tuae plebis
Et Iesum Christum supplica pro eis,
Ut eos servet simul et defendat
Ab omni malo.

3. Qui te locavit hic miraculose,
Ut apud ipsum esses intercessor,
Sic esto custos huius tui castri,
Montis Ciani.

4. Simul cum patre celebri Augustino
Iungito tecum illum Nicolaum,
Qui Tolentini semper est defensor,
Nos custodire.

5. Tecum coniunge omnes caeli cives,
Prophetas, vates, martyres, Antoni,
Omnes doctores, sanctos eremitas,
Supplicent tecum.

6. Virgines quoque, ut virgo permansisti,
Duc in favorem tu(ae) sanctae catervae,
Sic ante Christum pro nobis orantes
Dicite omnes:

7. Gloria patri genitoque semper,
Et qui procedit Deus ex utroque,
Trinitas sancta, respice dicentes
Hunc sacrum hymnum.

Alphabetum Augustinianum, in quo praeclari Eremitici ordinis germina virorumque et feminarum domicilia recensentur. Autore P.·M. F. Thoma de Herrera, Eremita Augustiniano etc. Matriti 1644. — Dem Hymnus folgt unmittelbar eine rhythmische Antiphon (nebst Versikel und Oration):

Almum diem recolimus
Celebritate annua
Antonii, quem credimus
Intronizatum gloria,
Qui nobis, velut cupimus,
Patrozinetur; grandia
Patravit ut iam vidimus,
Patrat nunc et miracula
Suis mente supplicibus
Praebendo mira munera.

Eine Quelle ist nicht angegeben.

133. De sancta Apronia.

1. Excelsae laudis cantica
Pangamus cum melodia
Aproniae magnifica
Recensentes sollemnia.

2. Huius vita sanctissima
Claris fulgens virtutibus
Virginitatis lilia
Plena tulit odoribus.

3. Soror fuit clarissima
Apri, sancti antistitis,
Ex Trecorum familia
Excellentis propaginis.

4. Haec duo luminaria
Ex eadem prosapia,
Aper atque Apronia
Relucent inter sidera.

5. Huius sacrato corpore
Haec ditatur ecclesia,
Ergo pro tali pignore
Deo reddatur gratia.

6. Hinc Gerardus, pastor mitis,
Exaltetur cum laudibus,
Cuius opera praeclaris
Decoratur muneribus.

7. Summo patri sit gloria
Eiusque soli genito,
Sancto quoque sit flamini
Coaequalis laudatio.

Brev. Tullense imp. Mussiponti 1595.

134. De sancto Armagilo.

Ad Laudes.

1. Exaltemus exaltatum
In supremo culmine,
Veneremur veneratum
Et devoto carmine,
Deo datum, praesignatum,
Ut patet ex nomine.

2. Armagilus arma gerens
Nuncupatur proprie,
A primaevo regi haerens
Caelestis militiae,
Miles acer semper gerens
Arma paenitentiae.

3. Te rogamus, arma gere
In occursum hostium,
Nos vexantes hostes tere,
Tu, nostrum praesidium,
In succursum nobis quaere
Iesum, Dei filium.

4. Hostes nostros qui confundat
Huius sancti merito
Et in nobis sic infundat
Gratiam, ut merito
Stipendia mereamur
Caeli cum emerito.

5. Cui mortem nuntiavit
Rex caelestis patriae,
Hunc amavit, hunc ornavit
Stola suae gloriae
Et ad portam coronavit
Paradisi hodie.

6. Pro concive est laetata
Tota caeli curia,
Cuius morte desolata
Doluit Britannia,
Post dolorem consolata
Pro ipsius gloria.

7. Summo regi laudas demus.

Brev. ms. Redonense saec. 15. Cod. Vatican. Ottob. 543. — 3, 5 In sursum nobis. — 5, 5 sq. Et ad portam paradisi coronavit. — 6, 1 est fehlt. — Den Hymnus ad Vesp. siehe Anal. XIX, 71 sq.

135. De sancto Arnulpho.

1. Laudes conditori nostro
persolvamus ovantes
In hac die praecipue,
qua beatus Arnulphus
Coetui iunctus laetatur
angelico in caelis.

2. Qui ceu iubar ex polo
radiavit in solo
Et gratia Dei fultus
praesentia contempsit
Desertique antra petens
secutus est Dominum.

3. Auctor pacis, Deus summe,
castae matris unice,
Patris in sede qui sedes,
preces nostras exaudi,
Per Arnulphi interventum
nobis esto placatus.

4. Gloria patri natoque
semper et paraclito,
Laus, potestas atque virtus,
gratiarum copia,
Quem Deum cuncta fatentur
saeculorum saecula.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymn. ms. Romarici montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 2, 1 Qui sicut A. — 2, 6 est Christum.

136. De sancto Audoeno.

1. Hymnum Christo laetitiae
Promat chorus ecclesiae,
Laudum ferens praeconia
Audoeni pro gloria.

2. Hic fide, verbis, actibus
Insignis et virtutibus,
Gemma fulsit pontificum
Velut iubar clarissimum.

3. Nunc decus apostolicum
Coronam tenet martyrum
Et virginalis gloriae
Carmen cantat laetitiae.

4. O praesulum sanctissime,
Pastor noster dulcissime,
Obtine nobis veniam
Et paradisi gloriam.

5. Sit decus et potentia,
Laus, virtus atque gloria
Summo patri cum filio
Et spiritu paraclito.

Pass. ms. S. Audoeni Rotomagen. saec. 12. in. Cod. Rotomagen. 1406. — „Hymnus ipsius pretiosi pontificis Audoeni.“

137. De sancto Audoeno.

1. Mentis exsultent organa
Audoenum laudantia,
Sacra cuius sollemnia
Festiva dant praeconia.

2. Qui altus aula regia
Caeli tenet palatia,
Hodie mole carnea
Liber petivit sidera.

3. Qui nos suo consortio
Pio iungat suffragio,
Pro nobis orans Dominum
Oppressis mole criminum.

4. Quem fides nostra triplicet
Et triplicatum simplicet,
Patrem, natum ac spiritum
Adorans in perpetuum.

Pass. ms. S. Audoeni Rotomagen. saec. 12. in. Cod. Rotomagen. 1406. — „Hymnus beati Audoeni".

138. De sancto Augustino.

Ad Nocturnum.

1. Augustine, lux doctorum
Ex fulgente lumine,
Fugator haereticorum
Cum exculto famine,
Fuisti christianorum
Fax interno flamine.

2. Exstitisti forma morum
In sancta ecclesia,
Ornamentum clericorum
Vitae relucentia,
Dux fuisti populorum
Verbi remanentia.

3. Fuisti eremitarum
Fundatur praecipuus,
Exstitisti viduarum
Instructor mellifluus,
Omnium coniugatarum
Praeceptor asssiduus.

4. Egenorum educator
Fuisti cum lacrimis,
Captivorum liberator
Commones ab intimis,
Orphanorum defensator
Viribus verissimis.

5. Tibi, Deus, decantemus
Hunc hymnum alacriter,
Tibi quoque laudes demus
Cum affectu dulciter,
Trinitati personemus
Pio corde iugiter.

Collect. ms. saec. 15. Cod. Oxonien. (Canon. Script. Eccl. 89). — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

139. De sancto Augustino.

Ad Laudes.

1. Iussu praelati presbyter
Sacratus mox coenobium
Instituit, ut viveret
Cum fratribus communiter.

2. Kasto se voto vinciens
Pauper fit et oboediens,
Re, carne, mente devovens,
Sed caritate praesidens.

3. Locum cum tenet praesulis
Crescit fides, spes, caritas,
Doctrinis et miraculis
Augetur Dei civitas.

4. Mundi despectis opibus
Non testans pauper obiit,
Coniunctus caeli civibus
In paradisi gaudiis.

5. Non visum choro praesulum
Te sancto mira visio
Situm praecelso solio
Prodit teste Gregorio.

6. Ope tua cum precibus
Te, pater, exorantibus
Dentur in caeli curia
Beata nobis gaudia.

7. Honor, virtus et gloria
Sit trinitati, gratia
Cuius clausa praecordia
Is sua fecit pervia.

Pontific. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 502. — Den Hymnus zur Noct. Auxit errorem nubilo siehe Anal. XXII, 47 u. f. Der vorliegende führt den Abcdarismus bis O weiter. Vielleicht fehlt noch ein drittes, bis Z reichendes Stück.

140. De sancto Augustino.

Ad Laudes.

1. Flos cleri, norma praesulum,
Canonicorum speculum,
Iam bonis regni frueris
Cum Salomonis pueris.

2. Iam cernis, non per speculum,
Sed facie ad faciem
Summi regis cubiculum
Et illam dulcem requiem.

3. Iam supplices te poscimus,
Ut tuis, pater, precibus
Culpis deletis omnibus
Caeli iungamur civibus.

4. Praestet pater ingenitus,
Praestet hoc unigenitus,
Praestet hoc sanctus spiritus,
Non tres, sed unus Dominus.

Brev. fratrum Eremitarum s. Pauli imp. Venetiis 1540.

141. De sancta Aurea.

Ad Laudes.

1. In aula iam aetherea
Conspectu sponsi fruitur,
Quem virgo felix Aurea
Semper laudando sequitur.

2. Mortalis viri nuptias
Innecti virgo renuit,
Quae castis iam deliciis
Cum Christo regnans adfuit.

3. Despexit mundi gloriam
Capescens Christi gratiam,
Reliquit aulam regiam
Caelestem quaerens patriam.

4. Per poenas et supplicia
Transit ad vera gaudia,
Post bella multiplicia
Triumphat de victoria.

5. Sit Christo regi gloria,
Qui coronavit Auream,
Per cuius dat suffragia
Perennem nobis lauream.

Offic. ms S. Aureae Ostien. saec. 15. Cod. Vatican. Regin. 1949. — Den Hymnus zur Vesper siehe Anal. XIX, 73.

142. De sancto Babyla.

1. Antiochiae Babylas
Bonus erat vates verbo,
Caesar volebat ingredi
Multum profanus ecclesiae.

2. Intus manere ceteros
Iussit sacerdos, obviam
Ferens tyranno pectora
Intrare temptantem vetat.

3. Furens tyrannus restitit,
Revertens tanti nominis
Non passus se trudi sene,
Verso redit vestigio.

4. Exorto die secundo,
Quare sibi obstiterit,
Rogatus natos fatetur
Fides teneri nescia.

5. Lupum cernens irrumpere,
Oves tenere debui,
Sed contempta senectute
Me non timere indicem.

6. En, habeo tres parvulos,
Domi fideles instruo,
Vinctum fatebor meritos
Christo quem passos imolant.

7. Ibat sacerdos obviam,
Psallentes trahebat hostias;
Ecce, ego meique pueri,
Iesu, dedi, quos tu mihi.

8. Prius necari parvulos
Babylas petit iudici;
Necati statim parvuli,
Dehinc Babylas sequitur.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. — 1, 4 Mutum. — 5, 1 irrupere. — 8, 2 indici.

143. De sancta Barbara.

1. *Beata nobis gaudia*
Dat Barbarae martyrium,
Quam traxit ad caelestia
Deus, creator omnium.

2. *Ad cenam agni providi*
Invitatae, qua resides,
Agno iunguntur nobili,
Quocunque pergis, virgines.

3. *Rerum creator optime,*
Per eam te testificas
In turris trino lumine,
O lux, beata trinitas.

4. *Beata cuius brachiis*
Saxa tacta oboediunt,
Dum iis manum imprimis,
Vexilla regis prodeunt.

5. *Amicta luce caelitus*
Ducitur virgo carcere,
Plagae curantur penitus
Iam lucis orto sidere.

6. *Rex Christe, clementissime,*
Haec passa te magnificat,
Audita benignissime
Vox clara, ecce, intonat.

7. *Audi, benigne conditor,*
Per eam hic nos protegens, ,
Aeternae sis vitae dator,
Verbum supernum prodiens.

Orat. ms. Carthus. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28. — 2, 2 Invitare.

144. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

1. Barbarae festum celebremus omnes,
Virginis sacrae referat triumphos
Martyris noster chorus et beatos
Pangat honores.

2. Fortis et prudens teneris ab annis
Haec fuit virgo, pia, iusta, cunctos
Temperans actus Dominoque iuncta
Mente fideli.

3. Haec Deum verum coluit relictis
Gentium diis, genitoris iras
Passa crudelis, caput et paterno
Perdidit ense.

4. Sit Deo summo Dominoque rerum
Laus, honor, virtus, decus et potestas,
Gratia cuius super astra felix
Barbara vivit.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1522.

145. De sancta Barbara.

Ad Matutinum.

1. Creator omnium, Deus,
Invictae fortitudinis
Spes martyrum, dux et via,
Votis fave precantium,

2. Qui celsa Barbarae tuo
Dicata sancto nomini
Tropaea cum sollemniis
Cultu celebrant annuo.

3. Haec passione iudicem
Vicit sua, vicit suum
Patrem Dioscorum fide
Caelo reportans praemia.

4. Manus paterna virginis
Collum scidit, sic mortua
Mors est, ut altera Deo
Barbara vita viveret.

5. Sit laus Deo, sit gloria,
Honos, decus, victoria,
Sit gratiarum actio
In saeculorum saecula.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1522.

146. De sancta Barbara.

Ad Laudes.

1. O Christe, sponse virginum
Et martyrum pulcherrime,
Mirabiles victorias
Audi beatae Barbarae.

2. Amore cuius intimo
Sprevit maritales thoros,
Ut se tibi, sponso suo,
Fidam probaret virginem.

3. Quam non paterna iurgia,
Non praesidis ferocitas
Nec mors cruenta denique
Quivere fortem vincere.

4. Perennis unde laus tibi
Sit, Christe, qui das laureas
Servis triumphales tuis
Et summa demum praemia.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1522. — 3, 4 Quere.

147. De sancta Barbara.

In 1. Vesperis.

1. Exsulta, plebs catholica,
Sacrae Barbarae laudibus,
Nam eius vita caelica
Supernis micat opibus.

2. Haec ab adulescentia
Christianitatis ordinem
Ingressa duce gratia
Sprevit mundi dulcedinem.

3. Flore nitens perpetuo
Castae excellentiae
Digne dono praecipuo
Fulsit altae peritiae.

4. Veritatis catholicae
Recte Tusciam irrigat
Simulque deifice
Sensum cum fide colligat.

5. Sit laus patri ac genito
Pariterque ac flamini,
Qui huius sanctae merito
Nos summo iungat agmini.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. A. — Brev. Ebredunense imp. Lugduni 1520. B. — 1, 4 mutat B. — 2, 2 Christi tie ordinem B. — 3, 2 fehlt eine Silbe. — 4, 2 Recte iustitiam irrigat B. — 5, 4 summo iungat.

148. De sancta Barbara.

In Laudibus.

1. Aurora lucis rutilans
Splendorem defert roseum,
Nosterque chorus iubilans
Barbarae corpus laureum.

2. Dum fidem firmam aperit
Caeleste sidus oculis,
Suam personam ingerit
Datam pro luce saeculi.

3. Nam occidentem radiis
Implere caelum incipit,
Cum multis vectam studiis
Sanctam Barbarum recipit,

4. Veram, constantem, solidam
Vitamque eius inclitam,
Securam, firmam, lucidam,
Divinis verbis insitam.

5. Sit laus patri ac genito
Pariterque ac flamini,
Qui huius sanctae merito
Nos iungat summo agmini.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. A. — Brev. Ebredunense imp. Lugduni 1520. B. — 3, 3 vectum AB. — 4, 1 constans A.

149. De sancta Barbara.

In Laudibus.

1. Barbaram diri celebrant agones,
Quippe tyrannos vicit truculentos,
Maximianum simul Marcianum,
Eius praefectum.

2. Hanc saevi torquent iacturis poenarum,
Ut fatigati lictores reddantur,
Nil timet truces ferocesque minas
Ridet eorum.

3. Turre reclusa architecta sollers
Unum rimatur auctoremque trinum,
Dum tres adaptat lumini fenestras;
Patre reverso,

4. Ille miratur artifices causans,
Quem sic adfatur Barbara praeconstans:
His unum lumen, genitor, par fore
Numine divum,

5. Trinis innatum personis divinis
Quodque credentum vivificat alme
Mentes illustrans sensus et obscuros
Illuminatque.

6. O felix virgo Barbaraque martyr,
Spernis electum coniugem carnalem
Nec genus ferox pavescis poenarum
Bis coronata.

7. Hinc, pia mater athletaque fortis,
Comprime nostros perlubricos actus,
Et tua prece digne celebremus
Alma tropaea.

8. Gloria patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus, omni
Tempore saecli.

Brev. Autisiodorense imp. Autisiodori 1580. Daraus Weale, Le Beffroi IV (Bruges 1876) p. 39. u. f. Der Hymnus ist augenscheinlich älter als die späte Quelle.

150. De sancta Barbara.

1. Gratuletur hac in die
Genetrix ecclesia,
Laudes promat harmoniae
Et hymni melodia
In cantum prorumpat pie
Ad Barbarae sollemnia.

2. Ista pro Christi amore
Flagellis concutitur
Et in arta cum furore
Cellula detruditur,
Hinc coram praefecto more
Diis libare praecipitur.

3. Haec diis spernens immolare
Laceratur verbere
Et nolens obsecundare
Clauditur in carcere,
In quo Christus splendens clare
Hanc solatur numine.

4. Hinc mamilla demolitur
Vesteque exuitur,
Sed a Christo custoditur
Et cum stola tegitur,
Hinc decollatur, moritur
Et ad caelos subvehitur.

5. Genitori genitoque.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521.] „Nota est sicut pange lingua." — 3, 6 Lies munimine? Es hat nämlich sonst jede sechste Zeile des Liedes eine Silbe Überschufs.

151. De sancto Barnaba.

1. Mediolani civitas,
Age festiva gaudia,
Pastoris tui Barnabae
Pange mira praeconia.

2. Qui tibi sanctae fidei
Primus pandit eloquia
Honorisque metropolis
Tibi confert insignia.

3. Hic adpetens caelestia
Contemptor visibilium
Ad pedes apostolicos
Agri deponit pretium.

4. Hic plenus sancti spiritus
Verbum in Antiochia
Christi constanter praedicat
Et in Romana patria.

5. Per Barnabam apostolum
Clemens ad fidem ducitur,
Civis Romanus nobilis,
Qui papa martyr moritur.

6. Hic macerat assiduis
Corpus suum vigiliis,
Crebris orationibus,
Frequentibus ieiuniis.

7. Apostolus hic Barnabas
Matthaei evangelium
Deponens super languidos
Languores sanat omnium.

8. Hic a Iudaeis perfidis
Fune ligatus trahitur,
Qui traditus incendio
Supernis bonis fruitur.

Brev. Ambrosianum imp. Mediolani 1487. — 4, 1 plenas. — 8, 4 upernis.

152. De sancto Barnaba.

Ad Vesperas.

1. Cum protoplasti germina
Morti forent obnoxia,
Ne lex ipsos eriperet,
Quos duris vinclis stringeret,

2. Advenit lucis conditor
Volens sanare languidos,
Qui magna dans prodigia
Depulsit ignorantiam.

3. Miraculis sic [inclitam]
Fidem reduxit perditam,
Post [carnis] mortem superans
Revexit cunctos liberans.

4. Scandens caeli palatium
Sanctum refudit spiritum,
Quo pleni tunc apostoli
Dederunt fidem populis.

5. Ex quibus fuit conditus
Hic Barnabas piissimus,
Qui sprevit mundi gaudia
Corde quaerens caelestia.

6. Terrena (re)liquit omnia
Vendens hic sua praedia,
Sociatus apostolis
Resplenduit miraculis.

7. Cum Paulo Christum praedicans,
Deum paganis nuntians,
In Cypro captus variis
Subactus est suppliciis.

8. His perferens incendium
Suscepit vitae terminum;
Nunc adeptus caelestia
Pro nobis preces offerat.

9. Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
Potestas, honor, gloria
Per infinita saecula.

Puccinelli, Placido. Vita di San Barnaba Apostolo, primo pastore di Milano. Milano s. a. [1649], S. 105. „Hinno di S. Barnaba descritto in due codici antichi di carta pergamena, che si conservano nella chiesa S. Lorenzo Maggiore di Milano.“ — 9, 1 Sit Deo.

153. De sancto Barnaba.

Ad Nocturnum.

1. Aeterna Christi munera,
Apostoli victoria,
Beato Cypri genere
Hymnum canamus Barnabae,

2. Qui quasi rosa rutilans,
Mundum totum illuminans,
Cuius odore perfidi
Fugantur omnes ethnici.

3. Exsultet Romae gloria,
Resultet tota Brixia,
Mediolanum iubilet,
Cum tantus pater praepollet.

4. Christum gerens in pectore
Mandata servans optime
Agrumque suum vendidit
Nec non dedit apostolis.

5. Hic Pauli fidelissimus
Verbo, doctrina socius,
Quorum vita perfulgida
Tota fulget ecclesia.

6. Conscendens in naviculam
Et properans Salaminam
Verbum ferventer praedicat
Multos languore liberat.

7. Tunc Iudaei increduli
Collum ligant apostoli,
Perducunt ad supplicium
Cremando corpus lucidum.

8. O lux pretiosissima,
Pater beate Barnaba,
Salva praesentem populum
Per tuum natalitium.

9. Praesta, pater ingenite,
Cum genito et flamine
Nobis videre virginem
Gestantem Deum hominem.

Puccinelli l. c. p. 107 sq. — 2, 3 odorem. — 5, 4 fulgit. — 6, 3 fruenter. — 6, y languores.

154. De sancto Barnaba.

Ad Laudes.

1. Exsultet caelum laudibus,
Resultet terra gaudiis,
Quod Barnabas apostolus
Laetus potitur praemiis.

2. Apostolo sanctissimo
Non finis vitae latuit,
Quem Paulo sacratissimo
Per ordinem tunc patuit.

3. Tunc ambo flexis genibus
Tradendo pacis osculum,
Quos separabat spiritus,
Praedicando professi sunt.

4. Per doctrinam apostoli
Et approbatis fructibus
Augetur fides populi
Et crescit ardor spiritus.

5. Insignis et virtutibus
Vitam beatae Barnabae
Pollere facit Dominus,
Rector suae militiae.

6. Praesta, beata trinitas,
Concede, simplex unitas,
Ut precibus apostoli
Salventur Christi populi.

Puccinelli l. c. p. 108 sq. — 4, 2 fluctibus. — 4, 4 crescat.

155. De sancto Bartholomaeo.

1. Tropaea palmae nobilis
Bartholomaei apostoli
Quantum meretur muneris,
Quis explicet praeconiis?

2. Ad quem frequenter fulgidi
Conversitabant angeli
Et, quod iubebat exsequi,
Oboediebant conciti.

3. In Indiae confinio
Ingressus templum Astaroth
Mox eius ad praesentiam
Daemon resolvit idola.

4. Polymii lunaticam
Natam per ampla tempora
Curando, regis filiam,
Errore gentem liberat.

5. Astriges ut hoc comperit,
Rex et minister idoli,
Iussit suo conspectui
Sanctum nefandus attrahi.

6. Interrogat hunc nequiter,
Quare deos everteret,
Sed colloquente apostolo
Waldat cadit mox idolum.

7. Iubente rege protinus
Sanctus secatus fustibus
Et post reciso vertice
Palmam est adeptus gloriae.

8. Tali beatus ordine
Salus fuit provinciae,
Et laureato funere
Caelum triumphus obtinet.

9. Gloria Deo patri,
Gloria unigenito etc.

Legend. ms. Mediolanense saec. 13. Cod. Ambrosian. C 125 inf. — 3, 2 in templum Adstaroth. — 4, 1 Polemii. — 4, 3 filia. — 5, 1 Astrigis. — 5, 4 Sanctum fehlt. — 6, 1 Interrogavit. — 6, 2 deus. — 6, 4 uvaldat. — 8, 2 Salvus fuit. — 9, 1 Lies: Gloria patri ingenito.

156. De sancto Bartholomaeo.

Ad Laudes.

1. Apostoli sollemnia
Bartholomaei inclita
Recurrunt, ergo agmina
Tripudiant fidelia,

2. Concinendo melliflua
Superno regi cantica,
Qui suum invincibilem
Glorificavit militem.

3. Cuius quanta constantia
Fuit et patientia
Conversa Lycaonia
Probat primum, post India.

4. Venerantes nos famulos
Trahat ipse ad superos,
Ad quos per immanissima
Pervenit cruciamina.

5. Praeclara apostolicis
Bartholomaee meritis,
Culparum pressos pondere
Interventu nos erige,

6. Et quos per prava opera
Orci terrent supplicia,
Tua prece dulcissima
A cruciatu libera.

7. Civesque, quos Salomone
Continua levas ope,
Supplicando assidue
Coelesti iunge curiae.

8. Deo patri et filio,
Similiter paraclito,
Sit honor, virtus, gloria
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Aniciense saec. 15. Cod. Parisien. 1304. — 6, 1 Ut quos. — 7, 1 Cunisque.

157. De sancta Bathilde.

1. Inter triumphos nobiles
Praeclaros Christi milites
Tendentes ad aetherea
Aeterna ferunt praemia.

2. Fuit Bathildis optima
Caelestis regis famula,
Quae regnavit in Francia
Favente Dei gratia.

3. Haec femina laudabilis
Et honorata meritis,
Moribus quae pollet sanctis,
Sic triumphat cum angelis.

4. Forma quoque egregia
Et mente subtilissima
Electa est a Domino
Ex genere Saxonico.

5. Quae peregrina venerat,
Regi Francorum nupserat,
Quam Deus magna gratia
Vocavit ad caelestia.

6. Diligens certe Dominum
Ex corde devotissimo,
Christi vero pauperibus
Ut mater esset omnibus.

7. Frequentabat ecclesias
Orans Deum cum lacrimis,
Vigiliis, ieiuniis
Inhaerebat assiduis.

8. Sub regis namque copula
Ut uxor devotissima
Quaesivit regi optimo,
Iesu (ad)haerere Domino.

9. Abiecit vana omnia,
Concupivit aetherea,
Nunc possidet caelestia
Aeterni regis praemia.

10. Contemnens mundi gloriam
Menteque devotissima
Post perfectam iustitiam
Migravit ad caelestia.

11. Eius per sancta merita
Facit Deus miracula,
Ad eius sacros cineres
Plures curantur debiles.

12. Gloria clementissimo
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. S. Mariae Suessionen. imp. Parisiis 1533. — 8, 2 Ut femina devotissima.

158. De ss. Benedicto et Mauro.

Ad Horas.

1. Dilectus hic pollet tuus,
Sanctissimum nostrum decus,
Quem Benedictum dicimus,
A quo iuvari poscimus.

2. Te, pater Maure, petimus,
Nobis deposcas veniam,
Ut nos superna civitas
Perennes cives habeat.

Brev. ms. S. Sophiae Beneventanae saec. 11. Cod. Neapolitan. VI E 43.

159. De sancto Benedicto.

Ad Tertiam.

1. Benedicto quod psallemus,
Et quod tibi iubilemus,
Donare nobis deprecor,
Aeterne rerum conditor.

2. Quem formavit et creavit,
Gubernavit, confortavit,
Ut sancte possit vivere,
Splendor paternae gloriae.

3. Benedicte, pater pie,
Lucerna caelestis viae,
Te laudo, pastor inclite,
Iam lucis orto sidere.

4. Ut per istum te laudemus
Et devote adoremus,
Largire divinitus
Nunc sancte nobis spiritus.

5. Iste sanctus te laudavit
Incessanter et amavit,
Doctor fuit egregius,
Rector potens, verax Deus.

6. Hic fervebat caritate
Et fulgebat castitate,
Nec erat in corde livor
Rerum Deus, tenax vigor.

7. In pastorem te creavit
Monachorum et donavit
Inclitum collegium
Deus, creator omnium.

8. Ut Christus, per te placatus,
Nobis mitis sit et gratus,
Poscimus suffragium
Te lucis ante terminum.

9. Qui te laudant, non falluntur,
Sed libro vitae inscribuntur,
Servi tui, servi Dei,
Pater, recordare mei.

10. Gloria in perpetuum
Sit creatori omnium,
Qui det per tua merita
Beata nobis gaudia.

Antiph. ms. S. Coronae saec. 13. Cod. Pragen. XII C 7 a. add. saec. 14. in. — Str. 9 vielleicht unecht. 10, 4 Nobis beata.

160. De sancto Bernardo.

1. Fit paradisi ianua
Patens Dei clementia,
Dum Bernardi praesentia
Petit caeli palatia.

2. Doctor morum sanctissime,
Bernarde beatissime,
Dulces natos non deseras,
Quos exemplo genueras.

3. Cum simus hic carnaliter,
Hostes impugnant graviter,
Fer tua prece iugiter
Opem misericorditer.

4. Et quos in hoc exilio
Acris vexat afflictio,
Tua sancta precatio
Firmet et consolacio.

5. Per huius sancti merita,
Christe, remitte debita
Et post vitae curricula
Des nobis alma gaudia.

6. Honor, virtus et gloria,
Salus, honor, potentia
Patri, nato, paraclito
Sit per aeterna saecula.

Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C. 23. — 2, 4 extemplo. — Mel.: Fit porta Christi pervia.

161. De sancto Bernardo.

1. Almi Bernardi canimus
Praeconium dulcissimum
Abbatisque eximii,
Laetantur omnes monachi.

2. Adulatur huic daemon
Per luxurias capere,
Sed evigilans Bernardus
Sternit huius fallaciam.

3. Deditus hic vigiliis
Comedebat quam rarius,
Potum assumens ex aquis
Paupertatis in vestibus.

4. Clam portabat cilicium
Eligiturque pontifex,
Dignitatem hanc renuens
Curavit daemoniacam.

5. Si inquiris miracula,
Innumera reperies,
Atque centum sexaginta
Construxit monasteria.

6. Huic innatus calamus
Composuit volumina
Multos divosque tractatus,
Egregius praedicator.

7. Consumptis vitae diebus
Tria docet observanda:
Caritas et humilitas,
Omnibus patientia.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. — 3, 4 Paupertas. — Doxol.: Gloria tibi, Domine.

162. De s. Bernardo Menthono.

In 2. Vesperis.

1. Pange, lingua, festum nardus
Semper odorifera
Sanctus nobis det Bernardus
Et pigmenti munera,
Cuius labor nunquam tardus
Ad virtutum opera.

2. Hic confessor, procreatus
Nobili prosapia,
Augustensi decoratus
Fuit in ecclesia
Et archidiaconatus
Rexit hic officia.

3. Se macerans vigiliis,
Contectus cilicio,
Semper instat ieiuniis,
Nec deest oratio,
Sanctus usus absinthiis
Est omni convivio.

4. Hinc Bernardi proferamus
Virtutum prodigia:
Domum fecit caritatis
Montis Iovis in via,
In qua cuncta dantur gratis,
Nec quaeruntur praemia.

5. Dedit caeco lumen clarum
Et sterili filium,
Pestem perdit locustarum
Et potenter vitium
Homo Dei usurarum
Misit in exsilium.

6. O Bernarde, sacerdotum
Honor, virtus, gloria,
Plebem omnem, clerum totum,
Mentes, manus, labia
Ad reddendum Deo votum
Tua iuvet gratia.

Brev. Gebennense imp. Annessiaci 1556 (nicht 1546!). — 2, 6 Rexit in officio. — 4, 1 Hunc. — 5, 5 usurarium.

163. De sancta Bertha.

Ad Vesperas.

1. Te, Christe, nostra cantica
Deprecantur dulcisona,
Ut sanctae Berthae meritis
Misericors sis miseris.

2. Tu sanctam Bertham proprio
Sponsasti tibi annulo,
Astrinxistique osculo
Mentem eius castissimo.

3. Tu es corona virginum
Salus atque fidelium,
Remunerator omnium
Bonorum semper actuum.

4. Sit tibi, Christe, gloria,
Honor, magnificentia
Cum patre et sancto spiritu
Per infinita saecula.

Collect. ms. S. Columbae Senonen. saec. 12. Cod. Vatican. Reg. 755. saec. 12. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

164. De sancta Bertha.

Ad Laudes.

1. O sancta Bertha inclita,
Regis aeterni filia,
Precatibus assiduis
Salutem ferto miseris,

2. Tecum ut ad caelestia
Perveniamus gaudia,
Quae mereris sanctissima
Sine fine manentia.

3. Te hodie spiritibus
Christus iunxit caelestibus,
Pro nostris iam erratibus
Deum ora quantocius.

4. Sit tibi, Christe, gloria,
Honor, magnificentia
Cum patre et sancto spiritu
Per infinita saecula.

Collect. ms. S. Columbae Senonen. saec. 12. Cod. Vatican. Reg. 755. saec. 12. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

165. De sancta Bertha.

In 1. Vesperis.

1. Decus futurum gloriae
Iubar micat ecclesiae,
Claris orta natalibus
Et sanctis Bertha testibus.

2. Coniuncta matrimonio
Gumberti nunc clarissimo,
Sed non fecunda partubus
Deo sacravit actibus.

3. Dehinc contemnens fecunda
Mortalis aevi gaudia
Pium convertit coniugem,
Sectantem vitam caelibem.

4. Fundans sacrum coenobium
Greges ditavit virginum,
Fit ipsa mater omnibus
Praeestque militantibus.

5. O mater splendididissima,
Potens virtutum gratia,
Post carnis huius exitum
Concede vitae praemium.

Officium ss. Tresani, Gumberti et s. Berthae imp. Rhemis 1557. — 2, 4 Lies vacavit? — Doxol.: Gloria tibi, Domine.

166. De sancto Bertivino.

1. Martyrium Bertivini
Carens elucidio
Tam remoti quam vicini
Sciant hoc iudicio;
Praeteriri sive sini
Non debet silentio.

2. Martyr iste et levita
Meduanae flumine
Nave transit in accita
Duce navis nemine;
Est mors eius multis scita
Caeli viso lumine.

3. Nequitiae famulorum
Bacchatur invidia,
Vas divinum plenum morum
Mactat horum furia,
Quod in choro angelorum
Laetatur cum gloria.

4. Iste Ioseph in cisterna
Clausus infidelibus
Lucet ut lux in laterna,
Nam Deum operibus
Invocabat Christi verna,
Vernat cum martyribus.

5. Angelica revelatur
Voce in Normannia
Et a rupe aportatur
Matre sancti praevia,
Venatori restauratur
Cerva, fit ecclesia.

6. Claudis gressum, mutis famen,
Sensum energuminis,
Caecis visum, sublevamen,
Et opem palpaminis
Confert, reddit sanctum flamen
Sancti prece numinis.

7. Sit laus summae trinitati,
Virtus et imperium,
Huius sancti quae beati
Det nobis consortium
Et tabem tergat peccati
Per eius martyrium.

Passion. ms. Montis S. Michaelis saec. 15. Cod. Abrincen. 167 (71) add. saec. 15.

167. De sancta Birgitta.

1. Caeli perornat gaudia,
Causam praestat laetitiae
Birgitta, rosa fulgida,
Pax et decus Osgotiae.

2. Beata pauper spiritu,
Palmas extendens pauperi,
Laeto vultus intuitu
Manum porrexit inopi.

3. Soluto matrimonio,
Postquam vir mundo moritur,
Devoto cordis osculo
Christum sponsum amplectitur.

4. Sponsus dilectam suscitat,
Veni, vocans, ad Libanum;
Surgit amica, properat
Regalem petens thalamum.

5. Montes petit aromatum
Haec affluens deliciis,
Donis plena charismatum
Vitam servat a vitiis.

6. Iesu, nostra redemptio,
Fac nos in regnis caelicis
Huius patronae merito
Sanctorum frui gaudiis.

Diurn. et hymn. ms. Benedict. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. A. — Collect. ms. Brigittin. saec. 15. Cod. Vindobonen. 282. B. — Brev. ms. Pragense saec. 15. Cod. Capit. Pragen. O 83. C. — Brev. Strengnense imp. Holmiae 1495. D. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. E. — 1, 1 perornant AB. — 1, 4 Sueciae B; ecclesiae C. — 2, 3 vultu C. — 3, 1 Soluta C. — 4, 3 Regale C. — 5, 3 plena aromatum A. — Verfasser: Birgerus Gregorii. — Vgl. Klemming I, 13.

168. De sancto Blasio.

In Laudibus.

1. Dies sollemnis agitur,
In quo sanctus ingreditur
Caelestia palatia
Blasius cum laetitia.

2. Blasius, gemma praesulis,
Claris clarens miraculis,
Contemplator caelestium
Mundi contempsit gaudium.

3. Regem colit caelestium,
Cultum damnat gentilium,
Per divinum praesidium
Aegris praebet remedium.

4. Princeps dolet, irascitur,
Blasius poenis subditur,
Eculeo suspenditur,
Pectinibus discerpitur.

5. Per tanti patris merita,
Tam praeclara, tam inclita,
Nos ad superna' praemia
Christi perducat gratia.

6. Deo patri sit gloria,
Qui moderatur omnia,
Eiusque soli genito
Cum spiritu paraclito.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. — 4, 1 docet. — 5, 2 praeclara tam allata. — 6, 3 soli filio.

169. De sancto Blasio.

In 2. Vesperis.

1. Ave, gloriose
Martyr, pretiose,
Blasi, cultor legis
Christi, summi regis.

2. Ave, miris signis
Fulgens, laude dignis,
Fervens caritate,
Vernans pietate.

3. Ave, miles bone,
Constans in agone,
Qui non superaris
Poenis nec mutaris.

4. Ave, vir incasse
Eculeum passe
Et pectines feros
Tamquam fortis heros.

5. Ave, victor fortis,
Nullum genus mortis
Pati timuisti
Pro nomine Christi.

6. Ave, praesul pie,
Esto nobis viae
Dux atque lucerna
Ad regna superna.

7. Sit laus Deo patri.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495.

170. De sancto Blasio.

1. Laudes de sancto Blasio,
Martyre ac episcopo,
Magno canamus gaudio
Caeli terraeque domino.

2. Antro Argei sedulus
Orabat Dei famulus,
Cuius orationibus
Suus sanatur populus.

3. Ad pedes tanti praesulis
Iactabant cum blanditiis
Orabantque continue
Et hinc athletae martyres.

4. Pro suo nato mulier
Sanctum orans suppliciter,
Spina infixa gutture
Exit signante praesule.

5. Sue pro suo paupera
Sanctum adorans vidua,
Reddidit lupus subito
Sanum ex sancti merito.

6. Agricolaus talia
Audiens mirabilia
Iussit, tyrannus perfidus,
Sanctum caedi cum fustibus.

7. Ille mitis et innocens
Tam graves ictus sufferens
Post carceris ludibria
Ducitur ad patibula.

8. In ligno pendens graviter
Et laniatur acriter,
Dextra munitus Domini,
Poenas vicit martyrii.

9. Septem beatae feminae,
Sancti perunctae sanguine,
Conductae ad martyrium,
Sancti petunt refugium.

10. Adiutae tanto martyre
Patris sancti munimine
Sic exeunt de carcere,
Ut nix de caelo candidae.

11. Blasius cum opprobrio
Lacu iactatur medio,
Signavit lacum athleta,
Stetit ut aqua arida.

12. Mira pro suo milite
Deus facit cotidie,
Gentes, quae illum celebrant,
Ab omni malo liberat.

13. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. A. — Brev. Ambrosianum imp. 1487. B. — 2, 4 suis B. — 3, 2 Agrestes ferae sedulis. B. — 3, 3 Iactabant cum blanditiis B. — 3, 4 Et hoc athletae martyris. B. — 4, 4 signati B. — 5, 1 paupere A. — 7, 2 gravesque B. — 8, 2 Ac. B. — 8, 4 Pennas B. — 10, 2 sancto B. — 11, 2 iactatus. B. — 12, 3 Gentem, quae illum celebrat B. — 13, 1 fehlt B.

171. De s. Bonaventura.

Ad Vesperas.

1. *Iam lucis orto sidere*
In aula cardinalium
Chori psallant et citharae,
Christe, redemptor omnium.

2. *Nunc sancte nobis spiritus*
Bonaventuram Domini
Esse monstrasti caelitus
Ad cenam agri providi.

3. *Rector potens, verax Deus,*
Qui sedes in triclinio,
Hunc sublimasti dignius
In caelesti collegio.

4. *Rerum Deus, tenax vigor,*
Quem tu replesti gratia,
Iam possidet triumphator
Aeterna Christi munera.

5. *Te lucis ante terminum*
Rogamus, ut nos dirigas
Tecum in regno luminum,
O lux, beata trinitas.

Officium s. Crucis et amarissimae passionis D. N. Iesu Christi imp. Mediolani 1492.

172. De sancto Bonaventura.

Ad Nocturnum.

1. Lauda Deum, plebs fidelis,
Cum suavi carmine,
Cum quo regnat cardinalis
De minorum ordine,
Vir excellens et subtilis
In sacro dictamine.

2. Timens Deum, simplex, rectus,
Ab ipsis cunabulis
Atque Deo consecratus
Adhuc membris parvulis,
Ab aeterno deputatus
Caeli tabernaculis.

3. Si quis mundi cruciatus
Evitare satagit,
Hunc beatum deprecatus
Mox optata recipit
Et a malo liberatus
Vitam quietam peragit.

4. Quare omnes inclinati
Effundamus supplices
Vota divae maiestati,
Ut post caeli turbines
Cum hoc sancto coronati
Illi simus comites.

Officium s. Crucis et amarissimae passionis D. N. Iesu Christi imp. Mediolani 1492.

173. De sancto Bonaventura.

Ad Laudes.

1. Gaude, frater, qui minorum
Sanctam servas regulam,
Comes tibi nam laborum
Per hanc gressus semitam,
Primi tenet angelorum
Magnam cohors gloriam.

2. Seraphicus doctor verus,
Sancto plenus flamine,
Praedicator et praeclarus
Sparso verbi semine
Fructum metit iam securus
De perenni germine.

3. Cardinalis iste fuit
Tantae sapientiae,
In quo Deus habitavit
Dono suae gratiae,
Quod aequalem non invenit
Eius sanctimoniae.

4. Hic vir prudens et pudicus,
Bonaventura nomine,
Totus bonus et sincerus
In sanctorum agmine,
Caelo gaudet Deo carus
Miro fulgens lumine.

5. De quo decus et gloria
Patri sit et filio
Atque pleno clementia
Laus amori medio,
Nobis quoque sit gratia
Eius patrocinio.

Officium s. Crucis et amarissimae passionis D. N. Iesu Christi imp. Mediolani (per Antonium Zarotum Parmensem) 1492. — 1, 5 scheint verderbt.

174. De sancto Botuido.

Ad Vesperas.

1. Gaude, caelestis civitas,
Grata depromens cantica,
Botuidi clara sanctitas
Laude lucet magnifica.

2. Laetetur Sudermannia
Tale producens lilium,
Congratuletur Anglia
Tantum baptizans filium.

3. Verba David ne effluant,
Cordi curavit tradere:
Divitiae si affluant,
Nolite cor adponere.

4. Iob sancti memor operum
Sectatur innocentiam,
Tobiae, patris pauperum,
Secutus est clementiam.

5. Post impios non abiit
Nec adpetit terrestria,
Sed onus leve subiit
Regna petens caelestia.

6. O fortitudo martyrum,
Christe, Botuidi precibus
Optatum nobis bravium
Concedas in caelestibus.

Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495. — Vgl. Klemming I, 50 sq.; Acta SS. Iul. VII, 634. — Verfasser dieses und der beiden folgenden Hymnen Birgerus Gregorii, archiep. Upsalen.

175. De sancto Botuido.

Ad Nocturnum.

1. Haec est dies, quam Dominus
Sollennem, plenam iubilo
Constituit fidelibus,
Summo colendam studio.

2. Pugnabant more solito
Mundus, caro, daemonia,
Sed destruit hoc subito
Virtutum sanctimonia.

3. Carnem devicit castitas
Ad caelos mentem erigens,
Hostem fugat humilitas
In viam pacis dirigens.

4. Mundi calcat astutiam
Invicta sancti pietas,
Magnam praestant audaciam
Spes firma, fides, caritas.

5. O fortitudo martyrum.

Breviarium Stregnense imp. Holmiae 1495. — Vgl. Klemming I, 52.

176. De sancto Botuido.

Ad Laudes.

1. Botuidi laudes colere
Devotis decet mentibus,
Qui suae precis munere
Nos servet a nocentibus.

2. Corpus artat ieiuniis,
Ut cornua non erigat,
Christi vacat obsequiis,
Ne vanitates hauriat.

3. Sanctum reddit amabilem
Cunctis vitae sobrietas,
Pudicum, castum, stabilem
Potus cibique parcitas.

4. Qui martyrem magnanimum
Felicem post victoriam
Ad verum vexit gaudium,
Ipsi canamus gloriam.

5. O fortitudo martyrum.

Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495. — Vgl. Klemming I, 58; Acta SS. Iulii VII, 635.

177. De ss. Brigida et Maura VV. et MM.

In 1. Vesperis.

1. Exsultet caeli curia,
Laetetur et ecclesia
Celebrando sollemnia
Virginum cum laetitia.

2. Maritorum consortia
Respuentes et praedia
Erogantes Christi pia
Secutae sunt vestigia.

3. Activam vitam Brigida,
Contemplativamque Maura
Duxerunt veluti Martha
Et eius soror Maria.

4. Harum virginum precibus
Mundemur a criminibus
Salvatoris clementia,
Cuius fruuntur gloria.

Brev. Belvacense imp. Parisiis 1548. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs Anal. XIX, 160.

178. De sancto Brinnolpho.

Ad Vesperas.

1. Tu, parens, nato debita
Laudum persolve cantica,
Cuius praeclara merita
Depromunt haec sollemnia.

2. Brinnolphus clarus sanguine
Consuevit ab infantia
Divini verbi semine
Sua replere studia.

3. Velut beryllus annulum
Ornat suam ecclesiam,
Per pastoralem baculum
Gregem ducens ad patriam.

4. Sicut oliva pullulans
In pietatis opere
Crevit, virtute rutilans
Ut caelum suo sidere.

5. Sit tibi laus, o trinitas,
Pro tui servi gloria
Duc nos per rectas semitas
Ad verae lucis gaudia.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. — Vgl. Klemming I, 62 u. f.

179. De sancto Brinnolpho.

Ad Nocturnum.

1. Noctis iam cedat otium,
Sit mens divinis dedita,
Surgat chorus fidelium
Laudans Dei magnalia.

2. Vir sanctus se diluculo
Deo maturum tradidit
Et puro mentis oculo
Divinas laudes edidit.

3. Doctrinarum eloquia
Nubes ut imbres protulit,
Quibus divina gratia
Multorum sordes abluit.

4. Pastoris hic officium
Diligenter exercuit,
Per mentis desiderium
Soli Deo complacuit.

5. Sit tibi laus, o trinitas.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. — Vgl. Klemming I, 64.

180. De sancto Brinnolpho.

Ad Laudes.

1. Aurora lucis rutilat
Dans terris rorem caelicum,
Quando Brinnolphus vigilat
Super gregem dominicum.

2. Sed caeci suo scelere
Praeclari viri merita
Non potuerunt cernere,
Stant ergo sic abscondita,

3. Donec ex visionibus
Tanta datur audacia
Birgittae iam poscentibus
Deum pro sua gratia.

4. Surgunt nova miracula
Lumenque latens panditur,
A diversorum macula
Morborum plebs eripitur.

5. Sit tibi laus, o trinitas.

Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. — Vgl. Klemming I, 69.

181. De sancto Brioco.

1. Festus Dei fidelibus
Dies relucet annuus,
Confessor in quo nobilis
Polum Briocius subit.

2. Qui sanctitate praeditus,
Virtutum signis inclitus,
Inter choros sublimium
Felix refulget praesulum.

3. Huius beati merita
Produntur per miracula,
Quibus fugantur daemones,
Redduntur aegri sospites.

4. Hunc ergo votis omnibus
Petamus atque laudibus,
Tanti patroni consonum
Vocis resultet organum.

5. Precamur, ut liberrimus,
Iam perfruens caelestibus,
Nos a culparum nexibus
Solvat beatis precibus.

6. Laus, virtus atque gloria
Sit trinitati maxima,
Cuius reguntur omnia
Nutu benigno saecula.

Pass. ms Mortaniense saec. 12. Cod. Rotomagen. 1394 (U 119).

182. De sancto Calimero.

1. Fidelis vitam martyris
Hymnis narremus debitis,
Laudemus quoque gloriam
Regis excelsi nominis.

2. Romam petivit editus
Graecorum puer partibus,
Vitam spernens erroneam
Cultor Dei Calimerus.

3. Ad quam degens cum gaudio
Monitus a Telesphoro,
Urbis Romanae praeside,
Sanctorum fit in numero.

4. Sequens qui vitam praesulis
Dei tutus praesidiis
Urbem coepit deserere,
Ut fidem praestet aliis.

5. Sicut optabat iugiter,
Urbem liquit, ut creditur,
Quem doneis [!] deseruit,
Mediolanum tetigit.

6. Ob quem surgit episcopus
Castritianus strenuus
Huius urbis ac recipit,
Quem successorem meruit.

7. Damnato post Calimero
Principis ore turgido
Christi penes oracula
Captus recepit extremum.

8. Heu, vix reservans animas
Pro viri contumelia,
Redemit quos in lavacrum,
Sumpsit mersus in puteum.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M. II, 20. — 5, 2 reliquit.

183. De sancto Catervo.

Ad Vesperas.

1. Catervus, vir egregius,
Hodie cum laetitia
Adeptus est superius
Aeterna Christi munera.

2. Almi huius praeconia
Canamus claris vocibus,
Et de eius militia
Exsultet caelum laudibus.

3. Turba sanctorum iubilet
In hac die laetissima
Ac dulci voce nuntiet
Beata nobis gaudia.

4. Et nos cum illis merita
Huius viri sanctissime
Tibi cantemus inclita,
Deus magnae potentiae.

5. Rite quia sic voluit
Tibi servire, Domine,
Toto corde, ut debuit,
Summae Deus clementiae,

6. Vana caduca renuit
Et terrenorum omnium,
Fidem servare voluit,
Deus, tuorum militum.

7. Vita vivit in gloria,
In qua gaudet cum iubilo
Et tenet tua praemia,
Iesu, nostra redemptio.

8. Sic nostros gressus dirige,
Caterve, miles Domini,
Ut valeamus currere
Ad cenam agni providi.

Collect. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (II).

184. De sancto Catervo.

Ad Nocturnum.

1. Magno Catervi gaudio
Recolamus sollemnia,
De cuius patrocinio
Speramus caeli gaudia.

2. Hic est miles egregius,
Qui virtutum insignia
Portat vir potentissimus,
Indutus Christi galea.

3. Loricam eum Dominus
Fidei verae induit
Et vivam spem altissimus
Virtutis ei contulit.

4. Fert clipeum in brachio
Caritatis dominicae,
Quo pugnavit in proelio
Vitiorum mirifice.

5. Sic nos adversus vitia,
Caterve pater, instrue,
Ut mereamur gloria
Frui caelestis patriae.

Collect. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (II). — 3, 4 ei coluit.

185. De sancto Catervo.

Ad Laudes.

1. In triumphanti gloria
Cum honore militiae
Catervus in victoria
Hic decoratur hodie.

2. Quem susceperunt angeli
Hymnum novum altissimo
Cantantes et archangeli
Cum sanctorum collegio.

3. De tanto viro nobili
Videntes mirabilia
Mirantur cives caelici,
Canunt eius magnalia.

4. Et si in caeli patria
Dotatur tantis gaudiis,
Cur ipsius miracula
Non canimus in populis?

5. Canamus ergo pariter
Caelorum laudes debitas
Et persolvamus iugiter
Ei horas continuas.

6. Sit laus tibi, Domine,
Honor [sit] atque gloria,
Et nos precantes suscipe
In Catervi consortia.

Collect. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (II). — 4, 3 Cur eius.

186. De sancta Christina.

In 1. Vesperis.

1. Virginis proli facie decora,
Pulchrior fide caritate iuncta,
Clara triumphat martyr in excelsis,
Sancta Christina.

2. Nomine sancto virgo nominata,
Iucunditatis oleo peruncta,
Tramite recto currit in odorem
Sponsi trahentis.

3. Idola patris frangit et egenis
Aurea donat figurata, Christo
Nomine voto vertit in salutem
Pretia mortis.

4. Censuit pater cultui deorum
Fore sacrandam nimio decore,
Sed voce Christum praedicat et colit
Mente devota.

5. Non poena mortis, non vitae praesentis
Oblectamenta singula promissa
Fide fundatam supra firmam petram
Vellere possunt.

6. Veste nudata, numero bis seno
Caesa lictorum, donec lapsa manus
Cedit iniqui, provocat insultans
Laeta tyrannum.

7. Gloria laudis sit aeterno patri,
Genitae proli, flamini sacrato,
Sit pax et salus nobis interventu
Virginis almae.

Pontif. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatic. Ottob. 502.

187. De sancta Christina.

Ad Matutinum.

1. Pondere ferri gravius onusta,
Alapis tunsa, ungulis arata,
Carne decisa polluit aspectum
Genita patris.

2. Igne succenso rotis elevatur
Oleo fuso, flamma sed erumpens
Turbae profanae plurimos exstinxit
Virgine salva.

3. Saxo praegrandi collo alligatam
Lymphis iniectam pelagi, non mersam
Agmina regit caelica cum summo
Principe Christo.

4. Gurgite solum caelitus adducta
Sistitur patri lavacro renata,
Sacro quam parens iugulare parat
Morte praeventus.

5. Urnae candenti multo cum liquore
Iudex succendens praecipit immergi,
Non laesa virgo iubilans in laudem
Christi prorumpit.

6. Tonsa malone trahitur ad fanum
Corpore nuda, orat, et Apollo
Ruit, et iudex moritur, et credunt
Milia terna.

7. Gloria laudis sit aeterno patri,
Genitae proli flamini sacrato,
Sit pax et salus nobis interventu
Virginis almae.

Pontif. ms. Paulanorum saec. 15: Cod. Vatican. Ottobon. 502.

188. De sancta Christina.

Ad Laudes.

1. Iussu tyranni Tertii caminum
Subit incensum, rorida, non usta,
Christo decantans, angelis adiuncta,
Quinque diebus.

2. Ira serpentum virgini mitescit,
Sed incantantem saeviens occidit,
Quem virgo clemens suscitat et prudens,
Fortis et lenis.

3. Lacte fluente mammis amputatis,
Linguae praecisae partem, non amittens
Fandi virtutem, iacit in tyrannum
Oculo vulso.

4. Annum beata peragens bissenum,
Fixa sagittis, copulata Christo
Sponso regnanti regnat in aeternum
Sponsa triumphans.

5. Suscipe munus pauperis oblatum,
Perfice vota digne postulata,
Scelera munda, redde sanctitati
Te venerantes.

6. Pelle languores, hostes et feroces,
Tristia cuncta, dona sanitatem,
Gaudia caeli tribue, precamur
Famuli tui.

7. Gloria laudis sit aeterno patri,
Genitae proli flamini sacrato,
Sit pax et salus nobis interventu
Virginis almae.

Pontif. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatic. Ottobon. 502. — Die beiden Hymnen sind in der Hs. noch von den folgenden rhythmischen Antiphonen begleitet:

Ad Magnificat:

Quae pertulisti vincula,
Virgas, ungues et alapas
Et ignem cum naufragio,
Nos ultimo iudicio
Fove, virgo Christina.

Ad Benedictus.

Fornacem, angues superat
Et plurima martyria,
Virum a morte suscitat
Christina virgo pia,
Quae iuncta caeli thalamo
Regnanti Dei filio
Nos adiuvet in via.

189. De s. Cirino.

1. Exsultet plebs fidelium
Festum colendo annuum
Sancti Cirini martyris,
Fidelis gregis praesulis.

2. Qui, cum in pueritia
Legis secutus studia,
Virtutis summae gratia
Fit praesul in ecclesia.

3. Cumque doceret idola
Nil esse voce patula,
A gente captus subdola
Arta submissus clausula.

4. Hic Christi testimonio
Molae suppressus vinculo
Intruditur in fluvio
Amantii iudicio.

5. Tunc in Dei praesentia
Palmam tenens in dextera,
Corona splendens aurea,
Caelesti saeptus gloria.

6. Plebis ergo, sanctissime,
Astantis preces suscipe,
Te flectens regis genibus,
Ut parcat peccatoribus.

7. Patri Deo sit gloria
Filioque victoria
Cum sancto sit spiramine
Cuncto subtracto tempore.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 95 (III) saec. 17.

190. De beata Columba.

Ad Vesperas.

1. Urbs Reatina gaudeat
Pro Columbae praeconio,
Quae nunc in caelis iubilat
Coniuncta Dei filio.

2. Infans haec virgo solita
Erat lac semel sugere
Die, quo nostra crimina
Christus detersit sanguine.

3. Adulta carnem subicit
Ciliciis, inedia,
Habitum tandem suscipit
Sacrum de paenitentia.

4. Praedicatorum inclitum
Ducem virgo consequitur,
Divum patrem Dominicum,
Qui caelo nobis labitur.

5. Tu esto nostrum gaudium,
Qui es futurus praemium,
Sit nostra in te gloria
Per cuncta semper saecula.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui scandis super sidera,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Collect. ms. saec. 16. [et 17.] Cod. Vatican. 6278. — Aus einer Supplik des Fr. Seraphinus Ractius O. P., Prior in Perugia, an Gregor XIII. vom Jahre 1583.

191. De beata Columba.

Ad Nocturnum.

1. Ioanna Orbito gloriae,
Tiferno sit Margarita,
Toti demum Hetruriae
Decus Agnes Politia.

2. At Augustae Perusiae
Splendori semper maximo
Erit Columba et curiae
Supercaelesti gaudio.

3. Haec virgo saepe rapitur
Ab sensibus in aethera,
Eam Christus adloquitur
Et sua donat gratia.

4. Quod hostis vafer invidens
Multas tendit insidias,
Sed Christi virgo sapiens
Eius eludit magias.

5. Tu esto nostrum gaudium.

Collect. ms. saec. 16. [et 17]. Cod. Vatican. 6278. — Der Hymnus zur Nokturn im Gegensatz zu den beiden anderen augenscheinlich Produkt des Humanismus.

192. De beata Columba.

Ad Laudes.

1. Columbae nunc simplicitas
Proferatur in medium,
Cuius praecelsa sanctitas
Nobis praestet subsidium.

2. Dum hic columba degeret,
Nidum in Christi pectore
Fecit, ut se protegeret
Ab omni prorsus scelere.

3. In Deo saepe volitans
Mente petebat sidera
Et sic in petra meditans
Caeli gustabat munera.

4. Hodie tandem sitiens
Ad fontem vivum patriae
Et ima cuncta deserens
Ad regnum ivit gloriae.

5. Tu esto nostrum gaudium.

Collect. ms. saec. 16. [et 17]. Cod. Vatican. 6278.

193. De sancto Columbano.

1. Athleta Christi Columba
ipsius et hostia,
Bobio mire constructo
recedens a saeculo,
Quam beate vivat caelo,
signis pandit populo.

2. Assit semper christiano
pius contubernio
Orans praesertim pro caro
sibimet Luxovio,
Ut illius instituto
floreat perpetuo.

3. Gloria et honor Deo etc.

Lect. ms. Luxoviense saec. 11. et 13. Cod. Vesolan. 1. add. saec. 12. ex.

194. De sancto Criscentino.

Ad Vesp. et Noct.

1. Criscentini militia
Mundi devicit vitia,
Noxas abstersit scelerum
Conditor alme siderum.

2. Legem divinam meditans,
Hostes cunctos suppeditans,
Hunc illustravit caelitus
A patre unigenitus.

3. Edictum princeps protulit,
Quod Criscentinus propulit
Proiectis libaminibus,
Exsultet caelum laudibus.

4. Christum fatetur libere
Corde, ore et opere,
Pro te suffert martyrium,
Christe, redemptor omnium.

5. Criscentinus, martyr Dei,
Calens fervore fidei,
Decus accepit bravii,
Summi largitor praemii.

6. Narrat eius magnalia
Urbinensis ecclesia,
Ipsum laudemus cantico
Ex more docti mystico.

7. Deum videt in iubilo
Abiecto carnis nubilo,
Cum mutant mundi aspera
Aeterna Christi munera.

8. Ex Maximiani rabie
Effuso pro te sanguine
Transit ad te cum gaudio,
Iesu, nostra redemptio.

9. Rex, pater, sancte spiritus,
Rogamus, praestes caelitus
Post mundi huius tristia
Beata nobis gaudia.

Offic. ms. S. Criscentini saec. 15. ex. Cod. Vatican. Urbin. 1750.

195. De sancto Criscentino.

Ad Laudes.

1. Pangamus nunc, carissimi,
Dona, fratres laetissimi,
Aeterna Christi sumpsimus,
Laudemus hunc velocius.

2. Criscentine, tis precibus
Salvari cum fidelibus,
Qui tuo urbem corpore
Dignam facis summopere.

3. Gaude, praeclara civitas,
Sit tibi immensa caritas,
Te regit huius largitas,
Gaudet superna claritas.

4. Languentum omni morbulo
Et aegrotanti perfido
Membra sanat, iam foetidum
Expellit, dat diluculum.

5. Nobis tu, Deus, subveni,
Precibus huius adveni
Nostris clemens pectoribus,
Ferre nos in caelestibus.

Offic. ms. S. Criscentini saec. 15. ex. Cod. Vatican. Urbin. 1750. — 2, 4 Dignam fecisti summere.

196. De sancto David.

Ad Vesperas.

1. Gaude, devota Suecia,
Reducens ad memoriam
Cum omni diligentia
David fecundam gratiam.

2. Tempus adulescentiae
Clara ducens sub indole
Supernae sapientiae
Fontem bibit benevole.

3. Hunc Anglia progenuit
Claris ortum parentibus,
Qui veritatem docuit
Suecos dignis virtutibus.

4. Felicem in Snewryngia
Concludens vitae terminum,
Adduxit multa milia
Credentium in Dominum.

5. Gloria sit ingenito
Honor et unigenito,
Virtus summa paraclito
Pro tanti patris merito.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemming I, 78 u. f.

197. De sancto David.

Ad Nocturnum.

1. Tener ligni vermiculus
Nativo manens oppido,
Tres hostes stravit parvulus
Impulsu mentis rapido.

2. Delicias, divitias
Et hostis artes varias
Ieiuniis, inediis
Vicit et precum proeliis.

3. Congaudeat ecclesia
Recensens tirocinia,
Nam armis certat niveis,
Clarus in Christi cuneis.

4. Opes ut spinae sauciant,
Negotia cor laniant
Nec patiuntur libere,
Quae sursum sunt, exquirere.

5. Ad fidem nobis praevius
Sis in tutela socius,
Ut salvi Christi gratia
Vitemus haec contagia.

6. Praestet pater ingenitus
Et suus unigenitus,
Confirmet hoc paraclitus,
Par utriusque spiritus.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemming I, 79 u. f.

198. De sancto David.

Ad Laudes.

1. Exsultet caelum laudibus
Resultet et devotio
Suenorum votis, vocibus
Pro tanti patris gaudio.

2. Hic simplex, rectus, humilis
Et martyr desiderio,
Doctrina praeamabilis
Carensque carnis vitio.

3. Caecis lumen, claudis gressus
Et surdis aures aperit,
Vadit liber vinclis pressus,
Diffracta membra conserit.

4. Vi oppressis hic tutelae
Et, si plura requiritis,
Quot sunt morbi, tot medelae
In sancti David meritis.

5. Ergo, pater, cum sic possis
A Christo tanta petere,
Carne pressis, poena fessis
Tuum levamen ingere.

6. Ut sanati et levati
Tuis sacratis precibus
Iucundemur et laetemur
Largis Dei muneribus.

7. Praestet pater ingenitus.

Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. — Vgl. Klemmig I, 85 u. f.

199. De sancto Deodato Ep.

Ad Vesperas.

1. Dignus summo in laudibus
Deo datus egregius
Dux gratibus hymnificis
Deo detur in modulis.

2. Erumpant montes gaudia
Et vallis nostra cantica,
Ecce, qui noster fuerat,
Ereptum Christus vendicat.

3. Ore salutem praedicans,
Ortum doloris refutans
Orabat sequi Dominum,
Odisse monet zabulum.

4. Dictus Niverni pontifex,
Decus ipsius multiplex,
Dans animae proficuum
Decrevit pati eremum.

5. Auctus momentis casuum
Aptat gaudere unicum,
Amplificatus Domino
Artatur vitae taedio.

6. Tempus pastor accelerat,
Terror letalis superat,
Tibi corde faventibus
Totis succurras nisibus.

7. Uitae repertor omnium,
Ueni praestans solacium,
Uota reddentes largius
Uitam precamur caelitus.

8. Sit cum patre et filio
Spiritui paraclito
Sanctitatis potentia
Sempiterna per saecula.

Brev. ms. Tullense saec. 14. Cod. Spinalien. 233 (116). A. — Brev. Tullense imp. Parisiis (Sutor) 1510. B. — Brev. Tullense imp. Parisiis (Higman) 1511. C. — Brev. Tullense imp. Mussiponti 1595. D. — 1, 1 Dignus supremis laudibus D. — 3, 1 praedicat A. — 3, 2 amputans D. — 4, 4 Deserta quaerit montium D. — 6, 3 canentibus D. — 6, 4 Succurras totis ABCD; gegen das Akrostichon. — 7, 1 reparator BCD. — 8, 1 Sic B.

200. De ss. Dionysio, Rustico, Eleutherio.

Ad Matutinum.

1. Exsultet plebs in canticis
Francigena cum gaudio
Verbis, psalmis hymnidicis
Martyri Dionysio.

2. Refulgens Dionysius
Omnimoda scientia
Solis pandit subtilius
Eclipsim et mysteria.

3. Paulo docente credidit,
Archipraesul efficitur,
Romam tendens se subdidit,
In Galliam dirigitur.

4. Multis pollens miraculis
Dogma fidei praedicat,
Per quod conversis populis
Via salutis emicat.

5. Et lucis orto sidere
Pius martyr educitur
Ad certamen de carcere
Tortoribusque traditur.

6. Exuitur et caeditur,
In ardenti craticula
Carbonibus exuritur,
Ignis non laedit facula.

7. Feras truces, incendia
Furni, crucis patibulum
Tormentaque fert alia
Et carceris ergastulum.

8. Dum celebrat in carcere,
Sibi Christus apparuit
Corpusque suum munere
Divino sibi tribuit.

9. Expositus lictoribus
Torquetur multifarie
Cum duobus consortibus
Passionis et gloriae.

10. O martyres gloriosi,
Sentiamus vos dulciter
Nos infirmi, vitiosi
Patronos aeternaliter.

11. Sit laus sanctae trinitati,
Ut sanctus Dionysius,
Rusticus, Eleutherius
Servierunt unitati.

Brev. S. Barnardi de Romanis imp. in Romanis 1518. — 3, 1 creditur.

201. De ss. Dionysio, Rustico, Eleutherio.

In Laudibus.

1. Laudemus dignos laudibus,
Condignos Christi pugiles,
Ut semper nostris precibus
Intenti sint et vigiles.

2. In fidei constantia
Permanentes viriliter
Tres socii supplicia
Sustinent aequanimiter.

3. Muniti Christi gratia
Patiuntur benigniter,
Perficiunt martyria
Armati fide fortiter.

4. Et pro quibus petierit
Beatus Dionysius,
Impetrabit, ut asserit
Benignus Dei filius.

5. Ergo tua benignitas,
Puritas et dilectio,
Pie martyr, et caritas
Nos ditent tuo gremio.

6. Deus, rerum perfectio,
Quo sanctus Dionysius
Coronatur martyrio,
Nobis esto propitius.

7. Tu, qui hunc per martyrium
Adeptus es ad gloriam
Cum sociis, des gaudium
Nobis et caeli patriam.

8. Trinitati sit gloria
Supernorumque coetibus,
Nobisque detur venia
Trium martyrum precibus.

Brev. S. Barnardi de Romanis imp. in Romanis 1518.

202. De sancto Dominico.

In 2. Vesperis.

1. Ave, Dominice,
Rutilans lucerna,
Dux praedicatorum,
Caelestis pincerna.

2. Sumens nostrum ave,
Pia mente fusum,
Tolle vae damnosum,
Dona cor suave.

3. Solve prece tua
Vincla pravitatis,
Nos coniunge Christo
Voto pietatis.

4. Monstra te esse patrem,
Fove tuam prolem,
Ut clare cernamus
Iustitiae solem.

5. Virgo gloriose,
Confer puritatem
Corporis et mentis
Ac sobrietatem.

6. Vitae nos conforma
Gratiae caelestis,
Ut Iesu fruamur
Tecum pari forma.

7. Sit laus Deo patri,
Summum Christo decus,
Spiritui sancto
Trinus honor unus.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec 16. Cod. Civitat. Utinen s. n.

203. De sancto Domnio.

Ad Vesperas.

1. Armoniae fidibus Domino
Carmina pangite melliflua,
Organa tangite melodica.
Ecce, dies celebris rutilat,

2. Dulcisonis iubilanda modis,
Qua ad Dominum properat Domnius,
Ut bravium referat caeleste,
Sanguine quod sibi quaesierat.

3. Aethera transmeat ad polica,
Agmina iam videt angelica,
Gaudia cum quibus almifica
Perpetuo meritis habeat.

4. Martyrio dedit articulos,
Curriculos sprevit aureolos,
Omnia carnis et illicita
Funditus expulit ut vacua.

5. Pyrgica verba philosophica
Ventilat, astruit et reputat,
Disputat, inicit atque probat,
Arte politus apostolica.

6. Abdita scripta theologica,
Physica protulit armario,
Pinguis et in ratione procax
Incipit et trutinans memorat.

7. Rhetoricam, Ciceronis opus,
Primitus obicit ut potius,
Hinc reserans tibi templa, Deus,
Ad species generale genus.

8. Inde parat nois argolicum
Dans laqueum sibi syllogicum,
Ut triplicet deitatis opus,
Quo viget ecclesiale decus.

9. Spiritus ancipiti gladio
Domnius armiger haud timidus
Platonicos revocat gemitus,
Proterit horrificos strepitus.

10. In deitate gradus varios
Non reserans minus haud nimios,
Nam deitatis honor parilis
Semper adest, fuit et fuerit.

11. Unde sophistica dicta fugat,
Perfida contudit et iaculat,
Pyrgus at inde nihil valuit,
Namque perire magis placuit.

12. Sancte pater, pie pastor ovans
Ierusalem polis, aethercam
Attribue famulis patriam,
Caelica gaudia quo teneant.

13. Gloria multiplicata patri,
Laus sit et Emanuel Domino,
Spiritui decus atque sacro,
Qui modo id, quod erat, Deus est.

Brev. ms. Romanae Curiae anni 1318. Cod. Vatican. 6069. add. saec. 14/15. — 1, 2 Multisonis; falsche Initiale, gegen das Akrostichon. — 5, 1 Pirgica. — 11, 2 cum tundit. — 13, 3 Spirituiqte. — 13, 4 Quimo nos id quod in est decus est. — Akrostichon: Adam Parisius.

204. De sancto Domnio.

Ad Laudes.

1. Aurorae fulgur radiat,
Iubar Phoebi iam rutilat,
Cum dies festus emicat
Clara reducens gaudia.

2. Dignanter psallat hodie
Plebs tota regi gloriae,
Qui Domnium in aethere
Stolis ornat victoriae.

3. Athleta venerabilis,
Deo multum amabilis,
Largire tuis famulis
Bonis gaudere caelicis.

4. Magna sit laus patri Deo,
Potestas unigenito,
Summa virtus paraclito
In tempore perpetuo.

Brev. ms. Romanae Curiae anni 1318. Cod. Vatican. 6069. add. saec. 14/15. — Akrostichon: Adam. — Cfr. Anal. Hymn. XXII, Nr. 140.

205. De sancto Domnio.

In 2. Vesperis.

1. Laudes eximias dignaque proelia,
Vexillum strenui militis excitat
Pangere, psallere, cum petat auream
Fuso sanguine lauream.

2. Almo lorificans pectora spiritu
Athletam fidei tegmine muniit,
Dextra lanceola fulgida praeclua
Spei viribus adiuvat.

3. Vadit praevalidus terror in hostibus,
Nam celsus meritis praeminet omnibus,
Quem Christi pietas firmiter innovat,
Ne miles suus excidat.

4. Regis summopere munia praebuit,
Hostiles acies undique terruit,
Cuius praesidio pervolat integer
Centenos simul ordines.

5. Eventus varii non timet exitus,
Nam cum Maurilius verbera acrius
Cordis saevitia praeparat, aggerat,
Durat, spernit et incitat.

6. Nam tendit superos visere caelicos,
Percurrens stadium fortiter anxium,
Turbat sacrilegum, respuit idolum,
Vir damnat pius impium.

7. Tolli Maurilius imperat acrius,
At Christi famulus sic petit horrida
Ac si delicias carceris abdita
Pro sola Iesu gloria.

8. Instaurans iterum proelia contumax
Sanctum Caesar eo carcere liberat,
Promittens onera, ut colat idola,
Sed martyr fugit, aurea.

9. Vernans stellivomo pastor in aethere,
Votivas preculas sedulus accipe,
Quas fundunt famuli suppliciter tibi,
Fac nos scandere sidera.

10. Sublimi Domino gloria, laus, honor,
Qui sanctos pugiles laureat, elevat,
Hostem dum superat roscido sanguine,
Regnans trinitas unica.

Brev. ms. Rom. Curiae anni 1318. Cod. Vatic. 6069. add. saec. 14/15. — 2, 2 Adlevam fidei. — 2, 3 Dextera. — 4, 4 Centeno. — 7, 1 arius. — 7, 3 carceris obsita. — 8, 3 honera. — 8, 4 aurea zu onera zu ziehen. — 10, 3 roscidie. — 10, 4 unicas. — Akrostichon: Laurentius.

206. De ss. Septem Dormientibus.

1. Mirum Dei praeconium
Canite, omnes populi,
De septem dormientibus,
Quorum festa celebramus.

2. Iubens Decius idolis
Universos immolare,
Assunt septem Christiani
In Ephesi civitate.

3. Maximianus et Malchus,
Martianus, Iohannes,
Dionysius, Serapion,
Constantinus similiter.

4. Hi vendunt patrimonia,
Distribuunt pauperibus,
Observantes ieiunia
Vacant orationibus.

5. Accusantur imperio,
Diis nolle immolare
Confectoque consilio
Latent in monte Aelion.

6. Exin rabiens Decius
Iubet praedictos inquiri,
Malchus minister nuntiat
Haec medici formam sequens.

7. Panis refecti per cibum
Plorant simulque condolent,
Sicut Deo complacuit,
In ecclesia dormiunt.

8. Os speluncae obstruitur,
Obstructa diu permanet,
Rediens Malchus ad urbem
Miratur esse mutatam.

9. Theodosio nuntiant
Advenisse Christianum,
Mira Dei pronuntians
Sanctis Dei congaudens.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II 20. — Doxol.: Gloria tibi, Domine.

207. De sancta Dorothea.

1. Dorotheae collaudemus
Virtutum insignia,
Cordis ei praesentemus
Et oris obsequia,
Ut spe certa respiremus
Per eius subsidia.

2. Fulta fide Dorothea
Iudicem Fabricium
Non formidat, sed in ea
Firmatur eloquium,
Insultante gente rea
Non horret supplicium.

3. Verbis blandis tunc conatur
Virginem seducere,
Nec promissis superatur
Nec terretur verbere,
Compeditur, obserratur
Taetro clausa carcere.

4. Vas liquoris aestuantis
Athleta ingreditur,
Sed virtute hanc amantis
Fervore non laeditur,
Post haec plagis tot et tantis
Claro vultu caeditur.

5. Caro sancta laceratur,
Fluit unda sanguinis,
In mamillis concrematur,
Furit ira praesidis,
Fuste caesa decollatur,
Iungitur mox caelicis.

6. Dorothea, sponsa Christi,
Pro sponso humiliter
Quae tormenta pertulisti,
Petimus suppliciter,
Tutrix sis a clade tristi
Hic et aeternaliter.

7. Gloria sit, Iesu bone,
Tibi nunc et iugiter,
Qui certantes in agone
Adiuvas fideliter
Et mercedem das coronae
Vincenti viriliter.

Brev. ms. S. Floriani saec. 12. [et 14]. Cod. Florian. XI, 384. add. saec. 15. — Brev. ms. S. Floriani saec. 13. Cod. Florian. XI, 477. add. saec. 14. B. — Brev. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. XI, 316. C. — Brev. ms. S. Floriani saec. 15. Cod. Florian. XI, 402. D. — 2, 1 Multa fide ABCD; vgl. aber den Katharinenhymnus Katharinae collaudemus. — 2, 4 Famatur BCD. — 2, 5 Insultantes gentes A. — 3, 5 Expeditur A. — 3, 6 Retro clausa ABCD. — 6, 6 et fehlt. — Mit dem Anfange Fulta fide (2, 1) auch in Orat. ms. S. Petri Salisburgen. saec. 15. Cod. Petrin. a IV, 39; alle Strophen in direkte Anrede versetzt. Vgl. auch Anal. XXXIII, 73.

208. De sancto Drausio.

1. Exsultet iam fidelium
Devota plebs astantium,
Laudes Christo canentium
Per patris huius meritum.

2. Ave, pater sanctissime,
Salve, pastor dignissime,
Et gregem tuum protege
Ab hostili certamine.

3. Audi voces clamantium
Et te praesul rogantium
Precesque, Drausi, suscipe
Et, quae precamur, annue.

4. Oramus, Deus omnium,
Assume nos per Drausium
Orantes te per filium
Conregnantem per saeculum.

Brev. Coenobii S. Mariae Suessionensis imp. Parisiis 1533. — 4, 2 nos fehlt. — 4, 4 per saecula.

209. De sancto Dunstano.

Salve, sancta dies, celebri dignissima laude,
Qua, Dunstane pater, caelica scandis ovans.
Quem transitivae nactum primordia vitae
Gratia caelestis imbuit, excoluit.
Aeger divino medicamine consolidatus
Cum tenui virga castra maligna fugas.
Angelico ductu templi super ardua scandens
Undique firmatum tendis in ecclesiam.
Caelorum cives audis tibi coniubilantes
Et pacem patriae discis adesse tuae.
Vox sonat e superis, quae te de pace quietis
Edredi regis edocet, exhilarat.
Daemon in effigie vulpis contritus et ursi
Subdolus insidias tendit ubique tibi.

Per citharae cantum praenoscis, quid sit agendum,
Unde repente locum deseris atque habitum.
Spiritibus sanctis sociatus acumine mentis
Kyrie eleison eos coniubilare probas.
Ad templum noctu Domini genetricis euntem
Obvia cum sociis excipit ipsa parens.
Praecedunt binae versus modulando puellae,
Dulcis amor Christi personat ore pio:
Primus ad ima ruit magna de luce superbus,
Sic homo, cum tumuit, primus ad ima ruit.
Mox te spirituum sanctorum visitat ordo
Teque suum vocitans suadit adire Deum.
Iam vitae metas inducit corporis aetas,
Laetus et angelicis insereris cuneis,
Conduntur terris artus et spiritus astris,
Quo tibi pro meritis gloria perpes erit.
Tam sacer antistes, Christi reverende coheres,
Coniunctus superis auxiliare tuis.
Quod parit in nobis terreni fervor amoris,
Per te detergat castus amor, Domine.
Sic quoque vivamus, ut Chrito complaceamus,
Qui nos aeterna muneret in patria
Et faciat secum felices omne per aevum
Vivere, quo luctus non erit aut gemitus.
Quod pater et natus, quod nobis spiritus almus
Conferat, ipse, quod est, semper ubique manens.

Collect. ms. Cantuariense saec. 12. Cod. Coll. Corp. Christi Cantabrigen. 371. — Als Refrain nach jedem Distichon abwechselnd V. 1 und 2. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

210. De sancta Elisabeth.

Ad Noct. et Laudes.

1. Elisabeth praeconia
Clerus depromat hodie,
Ut nobis donet praemia
Splendor paternae gloriae.

2. Legem divinam meditans
Noxas abstersit scelerum,
Vana cuncta suppeditans,
Conditor alme siderum.

3. In cuius nunc memoria
Abiectis pompis vilibus
Iucundetur ecclesia,
Exsultet caelum laudibus.

4. Zelo magno concaluit,
Haec speculum munditiae
Placere tibi studuit,
Magnae Deus potentiae.

5. Abiecto carnis nubilo
Commutat mundi aspera,
Magna cernit in iubilo
Aeterna Christi munera.

6. Beata Dei famula
Donis repletur spiritus,
Quam coronat in saecula
A patre unigenitus.

7. Ex Aegypti voragine
Transit ad te cum gaudio,
Servivit tibi, Domine
Iesu, nostra redemptio.

8. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Prece praestet multiplici
Beata nobis gaudia.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — Vor 5, 1 „Divisio ad Laudes." — Mel.: Novum sidus emicuit.

211. De sancto Emigdio.

Ad Vesperas.

1. Athletae Christi Migdii
Nostri patris eximii,
Festum canamus, socii,
Clerus, plebes et populi.

2. Germaniae provincia
Gente natus ex inclita
Doctrinis liberalibus
Fulsit et spiritalibus.

3. Gentilium vesania
Pulsus venit Italiam,
Mediolanum petiit
Functus sacris mysteriis.

4. Hinc pulsus Romam petiit,
Ubi tot signis claruit,
Quod velut solis radiis
Urbem implevit gaudiis.

5. Divini verbi flumine
Baptizans multitudinem,
Sed Tiberis in medium
Aras submersit daemonum.

6. Inde venit ad Esculum,
Ut salvet eius populum,
Quem acquisivit Domino
Suo sancto martyrio.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Romanae Curiae saec. 15. Cod. Vatican. 6255. A. — Officium sanctissimi Martyris Migdii, episcopi Asculani metropolitani etc. imp. Anconae (Bernardinus Gueraldus) 1522. B. — 1, 1 Emigdii A. — 2, 1 Germania A. — 6, 1 venit Esculium A; Asculum, am Rande B. — 6, 2 Quo salvet B.

212. De sancto Emigdio.

Ad Matutinum.

1. Adplaudat ora Gallica,
Qua sancta stirps producitur,
Exsultetque Germania,
Ubi origo promitur.

2. Praesertim pange, Esculum,
Patre dotatum Migdio
Autori vota praesulum
In eius laudis studio.

3. Hinc zelo flagrans Domini
Paterna spernit praedia,
Praesul effectus numini
Sacra reddit compendia.

4. Salutis vere medicus
Unda baptismi ulcera
Sermoneque mirificus
Curat morborum genera.

5. Dogmatizantis populum
Huius caput exciditur,
In birro fert ad tumulum
Illud, qui caelo ducitur.

6. Aedem, urbem et moenia
Sic, pater Migdi, visita,
Ut pulsa hinc ignavia
Concrescant Christo merita.

7. Praestet hoc nati genitor,
Hoc genitoris genitus
Ac par utrique conditor
Paraclitus hoc spiritus.

Brev. ms. Romanae Curiae saec. 15. Cod. Vatican. 6255. A. — Officium S. Migdii imp. Anconae 1522. B. — 1, 2 sanctus A; sancto B. — 1, 3 Germanica B. — 2, 2 pagne A. — 2, 2 Emigdio A. — 3, 3 redit A. — 5, 3 Inbiro fertur A. — 6, 2 Emigdi. — 6, 4 Candescant Christi A. — 7, 1 haec A; hoc nobis genitor B. — 7, 3 Ac pariterque A. — 7, 4 Et paraclitus hic.

213. De sancto Emigdio.

Ad Laudes.

1. Aeternae regi gloriae
Psalle, chorus fidelium,
Qui Migdio militiae
Se ipsum dat stipendium.

2. Hinc miles Christi praevius
Magnis fulget prodigiis,
Sic eius micat radius
Miris mundo suffragiis.

3. Daemonia in idolis
Eius succendunt merita
Succensisque a credulis
Christi coluntur monita.

4. Rupem rumpi, qua profluit
Unda aquae irrigua,
Qui Moysi promeruit,
Sequi iubet indicia.

5. Hic natos naufragii
Nota baptismi diluit,
Dum fluvio Polymii
Natam renatam induit.

6. Offert se demum iuvenem,
Aureolam dum praevidet,
Pro Christo fundens sanguinem
Aeterna dona possidet.

7. Praesta, pater, cum filio
Consolatorque spiritus,
A criminum contagio
Nos hic emundet funditus.

Brev. ms. Romanae Curiae saec. 15. Cod. Vatican. 6255. A. — Officium S. Migdii imp. Anconae 1522. B. — 1, 2 Psallat B. — 3, 3 Succensusque B. — 3, 4 colunt A. — 4, 1 Cupem rupi A. — 4, 2 aqua AB. — 5, 1 fehlt eiue Silbe AB. — 5, 2 baptismo AB. — 6, 2 providet A. — 7, 1 Per te pater.

214. De sancto Emmeramo.

1. Hymnus te decet, Domine,
In hoc saeculum labile
Qui pro salute hominum
Tuum misisti filium.

2. Hic imaginem coici
Induit natus virgini,
Quo mortales invalidi
Caelestes possint fieri.

3. Unde sanctorum numerus,
Tibi soli notissimus,
Fortiter exterioris
Calcat vitia hominis.

4. Quem Emmeramus inclitus,
Cuius festa percolimus,
Redegit in servitium
Ad sancta formans animum.

5. Hic dereliquit patriam,
Quam dicunt Aquitaniam,
Prius ibi oviculas
Tui pascens adavidas.

6. Exin migrans in Noricam
Virque fortem provinciam
Eius te dante incolas
Fecit esse christicolas.

7. Tum fidelis ut famulus,
Qui sibi erat creditus,
Thesaurum ad dominicum
Auctum reportans scrinium.

8. Pro alterius crimine
Secabatur durissime
Sicque effuso sanguine
In sinu sedit Abrahae.

9. Nunc precamur, piissime
Creator rerum Domine,
Nostras eius oramine
Digneris noxas tergere.

10. Laus tibi, pater optime,
Una cum sancto pneumate,
Ac tuo unigenito
Gloria sit perpetuo.

Collect. ms. Emmeramense saec. 11. Clm. Monacen. 14870. — „Item alius [hymnus] de sancto Emmeramo rithmice modulandus", — Verfasser dieses Hymnus ist wohl Arnold von Vohburg. Dagegen ist der metrische Hymnus Christe cui iustos hominum favores nicht, wie Anal. XXIII, 169 nach Cheval. 2851 angegeben wurde, von Arnold, sondern, wie dieser ausdrücklich angibt, von Meginfred von Magdeburg. — Auch der Hymnus Meginfreds steht von der Hand Arnolds in Clm. 14870 ohne Abweichung von dem l. c. mitgeteilten Texte.

215. De sancto Erasmo.

1. Cunctorum plasmator, rerum causator,
Tu lenis martyrum dolorem dirum,
Dans ad caeli gyrum gaudium mirum.

2. Erasmum tu fulcis, solaris, dulcis;
Portentis et signis martyr insignis,
Miles maior dignis nec non benignis.

3. Anastasii natum, canis morsu stratum,
Dans vitae pristinae, sunt ubi minae,
Tu regnanti fine gaudens hinc sine.

4. Eius dicas mira, plebs, cordis lyra,
Fervens non afficit oleum, dicit
Ollae, sed nec icit, cónspectu vicit.

5. Artuarii visus aspersus, divisus
Fuit, hunc suscitat, ad vitam citat,
Qui miris ditat, suos invitat.

6. Oris atque mentis salutem petentis
Dum necessaria mors instat pia,
Cedit hinc furia hostium quia.

7. Ergo uni trino iubilum bino,
Praestet, ne nos naevum ad latus laevum
Locet, fugans saevum salvet in aevum.

Brev. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Vindobonen. 1843. — Der Korrekturen waren so viele nötig, dafs es am einfachsten ist, den entstellten Text der Hs. folgen zu lassen:

1. Cunctorum plasmatorum rerum futurtu legis martyrum dolorum dirum dans ad caeli gyrum gaudium mirum.
2. Erasmum tu wlcis solaris et dulcis portentes et signis martyr insignis miles maior dignis nec non benignis.
3. Anastasii natum carnis morte stratum dans vitae pristinae sunt verbi minae tu regnanti sine gaudens hinc sine.
4. Eius Dei mira plebs cordis lyra fervens non afficit cum ut dicit ollae sed nec icit hunc suscitat conspectu vicit.
5. Artuarii visis asperus dy visus fuit hunc suscitat ad vitam citat qui minas dicas suos et multos.
6. Oris atque mentis salutem petentes dum necessaria mors inquam pia cedit hunc furia hostium quia.
7. Ergo vinterne iubilo vino praestent in saeculum ne nos ad lenum locans fugens seuum salvet in aevum.

216. De sancto Erico.

Ad Vesperas.

1. Adest dies laetitiae,
Fulget Erici gloria,
Rex et patronus Sueciae
Caeli petit palatia.

2. Quem vernantem virtutibus
Sublimat sceptro regio
Plebs laeta cum principibus
Concordi desiderio.

3. Maceratur ieiuniis
Sacrum sancti corpusculum,
Velaturque ciliciis
Hoc Christi tabernaculum.

4. Ministros rex magnificus
Cultus Dei multiplicat
Ut Salomon pacificus
Et templa reaedificat.

5. Scuto munitus fidei
Tela repellens hostium
Ad regnum Dei provehi
Meretur per martyrium.

6. Per huius sancti merita,
Iesu, redemptor omnium,
Dimitte nobis debita
Et da perenne gaudium.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Upsalense imp. Holmiae 1496. C. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. D. — Brev. Lundense imp. Parisis 1517. E. — Vgl. Klemming I, 91 u. f.

217. De sancto Erico.

Ad Nocturnum.

1. Hymnum novae laetitiae
Nova deposcunt gaudia,
Martyr Ericus hodie
Nova potitur gloria.

2. Hic ut Elias impiam
Exponens se certamini
Expugnat idolatriam,
Zelans pro lege Domini.

3. Ecclesiam catholicam
Dilatat gentem Finnonum
Rex ad fidem dominicam
Trahens a cultu daemonum.

4. Agnellus innocentiae
Dum sustinet martyrium,
Deo placentis hostiae
Consummat sacrificium.

5. Sancti sacrato sanguine
Sua contingens lumina
Diu privata lumine
Illuminatur femina.

6. Per huius sancti merita
Iesu, redemptor omnium,
Dimitte nobis debita
Et da perenne gaudium.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Upsalense imp. Holmiae 1496. C. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. D. — Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. E. — Vgl. Klemming I, 92 u. f.

218. De sancto Erico.

Ad Laudes.

1. Laudes ad laudes iungite,
Nec desit laus in laudibus
Pro novo Christi milite
Caeli coniuncto civibus.

2. Obsidetur ab hostibus
Ascensionis tempore
Sanctus Ericus laudibus
Dei vacans summopere.

3. Crucem sibi dominicam
Rex imprimens salubriter
Vadit contra maleficam
Catervam magnanimiter.

4. Novus David viriliter
Agens, dum mundo moritur,
Sanctam Sion feliciter
Regnaturus ingreditur.

5. Victor regnans in aethere,
Magnis fulgens miraculis,
Miro virtutum munere
Multis succurrit populis.

6. Per huius sancti merita,
Iesu, redemptor omnium,
Dimitte nobis debita
Et da perenne gaudium.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15.]. Cod. Upsalen. C. 422. B. — Brev. Upsalense imp. Holmiae 1496. C. — Brev. Arosiense imp. Basileae 1513. D. — Brev. Lundense imp. Parisiis 1517. E. — Vgl. Klemming I, 98 u. f.

219. De sancto Escillo.

Ad Vesperas.

1. Iam dies adest celebris,
Nova resultant cantica,
Quia fugatis tenebris
Regnat fides catholica.

2. Gaude, parens Britannia,
De tantae prolis munere,
Exsulta magis, Suecia,
De novo lucis sidere.

3. Eskillus signis emicat
Ritus confutans gentium,
Christum auctorem praedicat
Et salvatorem omnium.

4. Verbis, exemplis claruit
Saluti studens omnium,
Tandem mortem sustinuit
Migrans felix ad gaudium.

5. Tibi sit laus et gloria,
Corona triuphantium,
Nos Eskilli prece pia
Duc ad caeli palatium.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182 A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15.]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Strengnense imp. Holmiae 1495. C. — 3, 3 actorem B. — 5, 1 Sit tibi A. — Vgl. Klemming I, 104 u. f. — Verfasser dieses und der drei folgenden Hymnen Brynolphus I Scarensis.

220. De sancto Escillo.

Ad Nocturnum.

1. Eskilli pro victoria
Gaude, mater ecclesia,
Christi suffulta gratia
Devota fac tripudia.

2. Pius, devotus, humilis,
Vivendi formam praebuit,
In lege Dei docilis,
Verbis, exemplis claruit.

3. In fide luxit omnibus
Per signa, per prodigia,
Mundum calcans sub pedibus
Manum misit ad fortia.

4. Mors corporis contemnitur,
Dum Christi mors attenditur,
Vincit ergo, dum vincitur,
Magis vincit, cum moritur.

5. Tibi sit laus et gloria.

Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495. — Vgl. Klemming I, 105 u. f.

221. De sancto Escillo.

Ad Nocturnum.

1. Ad laudem sancti praesulis
Et venerandi martyris
Totis psallamus viribus
Hunc invocantes precibus.

2. Eskillus, praesul inclitus,
Diebus atque noctibus
Flexis oravit genibus
Pro perfidis gentilibus.

3. Instruxit Sudermanniam,
Ut sperneret perfidiam,
Et per Christi clementiam
Bapsismi dedit gratiam.

4. Cum praedicaret filium
Mariae unigenitum,
Conversa est ad Dominum
Magna turba gentilium.

5. Tibi sit laus et gloria.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15.]. Cod. Upsalen. B 422. B — Brev. Stregnense imp. Holmiae 1495 C. — 2, 3 und 4 umgestellt B. — 4, 1 Dum BC. — 5, 1 Sit tibi A. — Der Hymnus steht „ad Laudes" BC.

222. De sancto Escillo.

Ad Laudes.

1. Summi praecepta Domini
Contempserunt malevoli
Et necem suo praesuli
Paraverunt increduli.

2. Percussus est lapidibus
Eskillus sicut Stephanus
Et sic pro occisoribus
Deum orat humillimus.

3. Indulge, ait, insciis,
Pater, dimitte vitia,
Christe, emundes crimina
Collata indulgentia.

4. Dei martyr egregie,
Pro nobis Deum postula,
Ut hunc queamus colere
In sempiterna saecula.

5. Tibi sit laus et gloria.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A. 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15.]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Strengnense imp. Holmiae 1495. C. — 1, 3 Necemque A; sancto praesuli B. — 2, 1 Percussus cum lapidibus A. — 2, 3 Et fehlt A. — 2 4 rogat A; humilius C. — 3, 1 ait vitiis C. — Doxol. fehlt A. — Vgl. Klemming I, 115 u. f.

223. De sancto Euchario Tullensi.

1. Alma mater ecclesia
Sollemnizet in gaudio,
Totaque Lothoringia
Digne psallat Euchario.

2. Hic ex clara progenie
Claram traxit originem,
Imitatus cottidie
Parentum sanctitudinem.

3. Hic illustrem Eliphium
Fratrem germanum habuit,
Qui per fidei radium
In urbe Leuca claruit.

4. Hi duo clari moribus
Cum sorore Libaria,
Susanna, Menna plebibus
Dati sunt in solacia.

5. Ipsorum pater Baccius,
Mater Lientrudis dicitur,
Quorum proles uberius
Deo devota noscitur.

6. Sanctum tamen Eucharium
Ac virtutum opificem
Urbs Grandis et confinium
Habuit in pontificem.

7. Iulianus apostata
Sacrum caput Eucharii
Sacra contemnens dogmata
Truncavit ictu gladii.

8. Sic necavit Eliphium
Ac sororem Libariam;
Non evadens iudicium
Hos transmisit ad gloriam.

9. Patri, nato, paraclito
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos sanctorum merito
Perducat ad caelestia.

Brev. Tullense imp. Parisiis (Rad. Sutor) 1510. A. — Brev. Tullense imp Parisiis (Higman) 1511. B. — Brev. Tullense imp. Mussiponti 1595. C. — 3, 4 Leucha AC. — 4, 4 solacio A. — 9, 4 Perducit ABC.

224. De sancto Eunufrio.

Ad Nocturnum.

1. Anachoritae colimus
Eunufrii sollemnia
Eiusque vitae pangimus
Virtutes et praeconia.

2. Beata caeli gaudia
Hoste calcato fortiter
Iam possidet in patria
Cum angelis perenniter.

3. Caelesti regi famulans,
Spretis mundi deliciis
Caduca cuncta superans,
Fultus Dei subsidiis.

4. Decorem Dei diligens
Domus et locum gloriae,
Pauper, caelebs, oboediens
Coenobitarum serie.

5. Etate puer docilis
In lege Dei meditans,
Virtute sed mirabilis
Antra deserti flagitans.

6. Fructu fecundo praeditus,
Baptistae Christi similis,
Heliae compar inclitus,
Vir vitae venerabilis.

7. Gloriam laudis inclito
Patri prolique genitae
Canamus et paraclito
In eius sancto milite.

Pontific. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatican. Ottob. 502.

225. De sancto Eunufrio.

Ad Laudes.

1. Heremitarum speculum,
Eunufrium in nemore
Praesidium angelicum
Tutatur omni tempore.

2. Inopia praedivitem
Dono divinae gratiae
Reddit et leti praesidem
Sternit cum sordis acie.

3. Karni virtute sedula
Deserti cultor obviat
Parva monstrata cellula,
In qua Deo deserviat.

4. Latex e fonte pervio
Arentem siti reficit,
Non temeti contagio
Cupido sanctum inficit.

5. Mellis ut in dulcedine
Depellitur esuries,
Herbarum vivit germine
Lustro peracto sexies.

6. Nudus capillo tegitur,
Taeter, incultus, horridus.
Sed spiritu decernitur
Pulcher, clarus et splendidus.

7. Gloriam laudis inclito.

Pontif. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 502. — 3, 1 Karo. — 3, 2 oviat. — 5, 3 Herbarum viri.

226. De sancto Eunufrio.

In 2. Vesperis.

1. O decus sanctimoniae,
Bis terno lustro pasceris,
Panis emissi fragmine
Datore grati muneris.

2. Per diem certum sumitur
Christus sacramentaliter,
Miro modo sed colitur
A sancto viro iugiter.

3. Quando collega cernitur,
Panis defertur integer,
Caeli ministro sumitur
Pia cum laude pariter.

4. Reddens beatum spiritum
Fulgenti vultu cernitur
Orans, ad eius obitum
Mirus odor exoritur.

5. Sanctorum inter agmina
Christo duce cum laudibus
Velut columba candida
Transfertur caeli civibus.

6. Te tumulatum novimus
Leone per Pamphnutium;
Christum, te prece petimus,
Da iudicem propitium

7. Venturum et tis memores
Ab omni malo liberes
Et praepares in patria
Beata nobis gaudia.

8. Xristo nato sit gloria,
Summo patri cum flamine
Sancto, nobisque venia
Detur in sui nomine.

Pontif. ms. Paulanorum saec. 15. Cod. Vatican. Ottob. 502.

227. De ss. Euphemia, Thecla, Dorothea, Erasma.

Ad Nocturnum.

1. Virginum Christo celebrare festum
Cordibus rectis satis est honestum,
Quas dies praesens decorans sacrata
Duxit ad astra.

2. Spiritu fretae Domini sorores
Praesidis nullos trepidant furores,
Sed Deo sponso sociare student
Caelibem vitam.

3. Praesul has sanctus monet Hermacoras,
Patruas castas vocat ad coronas,
Unde laetanter subeunt flagella
Mente quieta.

4. Ungulae, virgae, manicae, catenae,
Laminae, restes, genus omne poenae,
Torquet athletas tibi consonantes,
Rex pie, laudes.

5. Praeses ut vidit vacue minari,
Iussit his tandem caput amputari,
Quas pater saevus ferit ense stricto
Daemone plenus.

6. Virgines lotas roseo cruore,
Praemio comptas duplicis coronae,
Suscipit sponsus, speciosus agnus,
Immaculatus.

7. Ergo quae caeli subiistis arcem,
Regis aeterni thalamo locatae,
Omnium nostrum super astra ferte
Vota precesque.

8. Gloria patri genitaeque proli
Et tibi, compar utriusque semper
Spiritus alme, Deus unus omni
Tempore saecli.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civitat. Utinen. s. n. — 1, 1 Virginis. — 3, 2 Patruos. — 4, 1 Anglie virgae. — 4, 2 Laminae peste. — 5, 1 Praeses ut iussit.

228. *De sancto Eustachio.

In 1. Vesperis.

1. Adplaudat plebs fidelium,
Dei collaudet filium,
Qui beatum Eustachium
Vocat ad caeli solium.

2. Dolet amore filiis
Spoliatus eximiis,
Martyr subit exsilium
Solum relinquens proprium.

3. Demum volente Domino
Functus honore pristino
Gaudet uxore propria
Reperta cum prosapia.

4. Regem laudat caelestium,
Cultum damnat gentilium,
Vir et sponsa cum filiis
Exponuntur suppliciis.

5. Aeterni Dei filius
Assit nobis propitius,
Nos Eustachii precibus
Defendat a nocentibus.

6. Deo patri sit gloria,
Qui moderatur omnia,
Eiusque soli genito
Cum spiritu paraclito.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. — 1, 3 Eustochium.

229. De sancto Eustachio.

In Laudibus.

1. Eustachii collaudemus
Virtutum praeconium,
Cordis ei praesentemus
Et oris obsequium,
Ut ad eius penetremus
Beatum consortium.

2. Christi servus baptizatur
Cum uxore propria,
Nec ab eo separatur
Inclita prosapia,
Deum laudat, detestatur
Simulacra noxia.

3. Imperator agitatur
Doloris aculeo,
Martyr cum suis damnatur
Bove clausus aereo,
Ut fervore consumatur,
Exponitur igneo.

4. Christum supplex deprecatur
Postulans auxilium,
Ros descendit, suffocatur
Subiectum incendium,
Stat illaesus, concrematur,
Consummat martyrium.

5. Martyr pie, pietatis
Mira vernans gratia,
Post tantae calamitatis
Praesentis dispendia
Ad supernae claritatis
Nos ducas palatia.

6. Sit laus summo genitori,
Perenni ingenito,
Una Christo redemptori,
Patris unigenito,
Par decus consolatori,
Inclito paraclito.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495.

230. sancto Eustachio.

1. Palma canentes martyris
Egregii Eustachii
Oremus illum seduli,
Ut intercedat pro nobis.

2. Qui gliscens cervum capere,
Quem cursitans secutus est,
Venator praeda facta est,
Nam Christi reti captus est.

3. Mox decoravit nobilem
Domum baptismi munere
Et omnia derelinquens
Natos cum coniuge defert.

4. Quos Placidus rapi videns
Leonis ac lupi ore,
Cupit submergi flumine,
Nam coniunx rapta nautis est.

5. Romani dux exercitus
Orbatus colit hortulum,
Ubi suis militibus
Cicatrix fecit cognitum.

6. Coactus Romam rediens
Invenit raptam coniugem
Simul cum suis filiis,
Quos Deus morte eripuit.

7. Quos conditos christicolas
Adriani ira pessima
Iussit mori in aereo
Bove ardente nimium.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utin. Oct. 10. A. — Brev. ms. Civitatense anni 1476. Cod. Civitat. LXXIV (28) B. — Antiph. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. XLIV. C. — 1, 1 Palma ovantes A. — 3, 3 Et fehlt A. — 4, 1 Placida AB.

231. De sancta Eustella.

In 1. Vesperis.

1. Pangere cantica laetitae
Martyris annua Xantonicae
Nos celebris monet ista dies,
Xantona virginis est requies.

2. Regibus edita Xantonicis
Diluit ethnica nata sacris
Crimen aquis, Deus ut statuit
Praesul et Eutropius docuit.

3. Hanc pulit impius urbe parens,
Iesus adest cito compatiens,
Quamque suam probat esse, suus
Sacrat apostolus Eutropius.

4. Dum Sodomis pater ipse manet
Mentis et abdita virgo tenet,
Eutropii comes assidua
Postulat, infidus ut sapiat.

5. Rex cupit anxius, ut redeat,
Vile tumens pater hanc revocat,
Dumque fide manet in dubia,
Eutropium ferus ense necat.

6. Virtus honor sit et imperium,
Christe redemptor, et obsequium
Grata tibi tua Xantonia
Praestet et officiosa canat.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542.

232. De sancta Eustella.

In Laudibus.

1. En, orta stella Xantones
In orbe lucidat duces,
Diu fuit recondita
Puella, martyr inclita.

2. Virum pudica nesciens
Deo dicata continet
Et idolis renuntians
Regis minas nihil pavet.

3. Eustella vi neci datur,
Et ense rex pater necat,
Digna Deo sic laetatur
Virgo, proles Xantonica.

4. Parentis odit errores,
Fidem probat credentium,
Patris mores fugit leves,
Opes amat fidelium.

5. Honor, salus, potentia
Iesu sit atque gloria,
Qui famulis reluceat
Eustellae per suffragia.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1524.

233. De sancto Evurtio.

Ad Vesperas.

1. Gratuletur ecclesia
Laudans Christi clementiam,
Evurtii sollemnia
Colat agens melodiam.

2. Urbem Romanam exiens
Directus est ad Galliam,
Aurelianis veniens
Praesul fit hic per gratiam.

3. Ad beatum Evurtium
Currit turba gentilium
Et ad baptismum properat,
Ut sic errores deserat.

4. Trium dierum spatio
Baptizat septem milia
Paganorum cum gaudio
Relicta idolatria.

5. Praesul fundat basilicam,
In qua manum dominicam
Vidit sanctus Baudelius,
Dum sacraret Evurtius.

6. Globis ignis furentibus,
Cunctis adhuc currentibus,
Opem plenus virtutibus
Urbi dedit et civibus.

7. Ergo Deo sit gloria,
Quem precemur, ut venia
Nobis data in patria
Aeterna donet praemia.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelian. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 623.

234. De sancto Evurtio.

Ad Matutinum.

1. Patris aeterni genitum
Poscamus atque spiritum,
Paraclitum ut hodie
Nobis munus det gratiae.

2. Sanctus praesul Evurtius
Hic prudens et egregius,
Castus vixit et sobrius,
Semper crescens in melius.

3. Aurum invenit positum
In terra et absconditum
Vir sanctus Dei munere,
Dum coepit terram fodere.

4. Qua inventa pecunia
Praesul carens malitia
Augusto misit omnia
Uti volens iustitia.

5. Pie pater et humilis,
Naturae memor fragilis,
Conventum tuum sustine
In huius vitae turbine.

6. Ergo Deo sit gloria,
Quem precemur, ut venia
Nobis data in patria
Aeterna donet praemia.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelianen. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 623.

235. De sancto Evurtio.

Ad Laudes.

1. Evurtii sollemnia
Orbe florent sancti diva,
Aurelianis floride
Sollemnizantur abunde.

2. Evurtius mox gratia
Pontifex Dei gloria
Constitutus clementia
Praedixit hinc prodigia.

3. Ignis ingens urbe coepit,
Plebs nobilis fere saevit,
Praesul orans, cedit flamma,
Exstinguitur prorsus cauma.

4. Gratulatur cum gaudio
Praesentatis eloquio
Annos temporis spatio
Post fratribus quadraginta.

5. Mori die dominica
Anianum prophetica
Praesulem, voce caelica
Sic coruscant miracula.

6. Corpus eius decentius
A Stephani ecclesia
Cum referretur brevius,
Grandis oritur pluvia.

7. Baiulos neque tetigit,
Ferentibus lux refulsit,
Post transitum perpetuis
Decoratur miraculis.

8. Ergo Deo sit gloria,
Quem precemur, ut venia
Nobis data in patria
Aeterna donet praemia.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelian. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 623. — 3, 3 sedit.

236. In Translatione s. Evurtii.

Ad Vesperas.

1. *Conditor alme siderum*,
Laus et honor sacerdotum,
Emunda sordes scelerum
Per praesulis antidotum.

2. *Qui condolens interitu*
Perire Aurelianos
Suo grato intuitu
Evurtium misit ad nos.

3. *Vergente mundi vespere*
Evurtius eligitur
Et clausis culpae carcere
Aurelianis mittitur.

4. *Cuius forti poeentia*
Elementa oboediunt,
Et verba sapientiae
Infideles erudiunt.

5. *Te beprecamur, hagie*,
Ut nos a malis liberes,
Et virtutis egregiae
Propina fructus uberes.

6. Patri, proli ac flamini
Sit laus et iubilatio,
Qui nos sanctorum agmini
Coniungat cum Evurtio.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelianen. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 623 — 3, 3 clausit. — Die gesperrten Verse aus dem Hymnus Conditor alme siderum.

237. De sancto Evurtio.

Ad Nocturnam.

1. Pange, lingua, gloriosi
Evurtii merita,
Hominis tam virtuosi
In morte et in vita,
Cuius actus feriosi
Gesta probant inclita.

2. Nobis datum in pastorem
Veneremur supplices,
Requiramus protectorem
Contra hostis obices
Et habeamus ductorem,
Ubi manent felices.

3. In supremo vitae fine
Praedicavit fratribus,
Ut observent legem plene
Cum aliis fidelibus,
Ut fructu aeternae cenae
Pascantur cum ovibus.

4. Verbum vitae praedicavit
Cum exemplis ceteris
Ac subditos confortavit
Verbo, vita, literis,
Ac devotos collocavit
Cum civibus superis.

5. Tantum ergo pontificem
Honoremus amantes,
Qui supra caeli verticem
Videt sanctos laetantes
Ac omnium artificem
Sine fine laudantes.

6. Patri, nato, procedenti,
Trinitati eminenti
Honor cum laude decenti
Sit et benedictio,
Qui nos in regno fulgenti
Locet cum Evurtio.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelianen. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 623. — 1, 5 feriori.

238. De sancto Evurtio.

Ad Laudes.

1. Iesu, salvator saeculi,
Sublimasti Evurtium
Dignitate miraculi
Pro salute credentium.

2. Successor Desiniani
Fuit sanctus Evurtius,
Qui virtutes Aniani
Publicavit apertius.

3. Nam per ipsius media
Fraenantur homicidia,
Et repelluntur odia,
Accumulantur gaudia.

4. Ignis vorans urbem vastat,
Sed dum sanctus Evurtius
In oratione perstat,
Exstinguitur velocius.

5. Vixit in episcopio
Lustris quatuor integris,
Sed semper affectu pio
Moribus medetur aegris.

6. Decora sit laudatio
Deo atque Evurtio,
Et hymnorum servitio
Servetur nostra contio.

Offic. ms. S. Evurtii Aurelianen. saec. 15. Cod. Vatic. Regin. 623. — 3, 2 repellantur. — 4, 4 Exstinguntur. — 5, 1 Dixit.

239. De ss. Fide, Spe et Caritate.

Ad Vesp. et Noct.

1. Christe, decus, honor, virtus
atque sponsus virginum,
Preces, votum atque hymnum
suscipe clementius,
Quem decantat famulorum
coetus tibi cernuus.

2. In hac die, qua sanctarum
celebramus virginum
Fidei, Spei, Caritatis
insigne martyrium
Et Sophiae matris harum
pretiosum obitum.

3. Harum formam Adrianus
non valens eximiam
Provocare, ut Dianam
adorent spurcissimam,
Igni, ferro mox funesta
delevit saevitia.

4. Praesta, Christe, quod sit nobis
gloriosa genetrix
Puellarum, quae resplendent
nomine et meritis,
Oratrix apud te pia
pro reatu criminis.

5. Impetretque sancta Fides
fidem invictissimam,
Sancta Spes vitae aeternae
spem gaudenter tribuat,
Geminamque caritatem
ferat sancta Caritas.

6. Praesta, pater, praesta, fili,
praesta, sancte spiritus,
Quod precamur harum nobis
per sanctarum meritum,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Brev. ms. Cadurcense saec. 14. Cod. Voravien. 77 [157].

240. De ss. Fide, Spe et Caritate.

Ad Laudes.

1. Trine Deus atque une,
laudes tibi pangimus,
Qui sub typo trinitatis
in virtutum trivio
Fidem, Spem et Caritatem
ordinasti virgines.

2. Harum mater consequenter
dicta Sapientia,
Laeta mater ex proventu
felix trinae sobolis,
Quae virtutes gerunt mente,
quas gerunt in nomine.

3. Felix dies, quae germanas
has in lucem protulit,
Felix terra, quae tantarum
renitet pignoribus,
Felix chorus angelorum
fulgens his lampadibus.

4. Vos precamur, almae Christi
virgines et martyres,
Cum parente, quae vos digna
fuit tales gignere,
Ut oretis apud Deum
pro nostris sceleribus.

5. Sit laus omni creatori,
qui vos tales edidit,
Decus soli, decus poli
et decus mortalium
Nunc et semper et in cunctis
saeculorum saeculis.

Brev. ms. Cadurcense saec. 14. Cod. Voravien. 77 [157].

241. In translatione s. Fidis.

1. O quam laeta dies emicat ista,
Agennis nec erit tristior ulla,
In qua virgo Fides martyr et ipsa
Servis plena suis gaudia praestat.

2. Nobis tam salubris nulla refluit,
Quam translata Fides virgo sacravit,
Cum nostras voluit visere Conchas,
Sedem quasque sibi deligit ipsa.

3. Iota rite die carmine laudes
Conchacensis ei contio cantet,
Ut, quae praesto manet corpore praesens,
Nobis auxilio non sit et absens.

4. Supra quam valeat lingua profari,
Praeclari meriti maxima martyr,
Nostrae percipias cantica laudis,
Per te spem gerimus posse iuvari.

5. Quam pulchra facie virgo fuisti,
Tu plus pulchra fide sed nituisti,
Inter caelicolas unde refulges,
Multos despiciens inferiores.

6. Ardens perpetui regis amore,
Multis virginibus visa praeesse,
Sponso celsithrono basia figis
Amplexumque tenes, quem coluisti.

7. Duc nos respiciens arce polorum,
Vultum verte tuum, virgo, serenum
Dignerisque tuum visere templum,
Corpus, quod proprium continet almum.

8. Ex hoc, virgo, loco noxia pellas,
Hunc et perpetuo munere serva,
Ut secura quies nocte dieque
Nos semper foveat, poscimus et te.

9. Praepollens meritis martyr ubique,
Te pronis petimus mentibus, ecce,
Ut te pro famulis subveniente
Possit nostra Deo vita placere.

10. O virgo rutilans laude perenni,
Sponsi valde potens munere Christi,
Da virtute tua prospera cuncta
Oratuque tuo crimina purga.

11. Virtus subsidium sit tua forte,
Si quos auxilio constat egere,
Illos et validis viribus auge,
Ne sese doleant succubuisse.

12. Solamen miseris sis quoque firmum,
Quos sors dura premit mole malorum,
Tristis quosque tenet sollicitudo,
Adversis laqueis eripe, virgo.

13. Adiutrix tua sit dextera praesens,
Praestans, quae bona sunt, aspera pulsans,
Conservans placidos frange rebelles
Et tutata pios contere sontes.

14. Attendisse velis vota tuorum,
Ipsis quidquid inest, tolle nocivum,
Mentis pelle metus, gaudia praebe,
Pestis possit eos nulla nocere.

15. Si nos, quam satis est, deseris ultra,
Non spes auxilii nos habet ulla;
Ut nos respicias, ergo precamur,
Magnum namque tuum posse fatemur.

16. Sanctus vix aliquid praevalet ullus,
Non implere valet quod tua virtus,
Excepta Domini matre Maria
Est tam virgo potens cognita nulla.

17. Quos gaudere facis, virgo perennis,
Translatu proprii corporis almi,
Viventes et in hoc protege saeclo
Post et nos tribuas vivere caelo.

18. Illustris suboles, inclita Fides,
Cum Christo tibi sit gloria perpes,
Nostri cura tibi sit specialis;
Ergo coetus Amen personet omnis.

Passionale ms. Conchense saec. 11 ex. Cod. Selestadien. 95 (1187). — 12, 2 Quo. — 16, 3 Exspectat Domini mater. — 17, 4 nos fehlt. — 18, 3 sit fehlt. — Überschrift „Versus de eadem translatione."

242. De sancta Fide.

1. Mare, fons, ostium, portus, asylum,
Corona martyrum, factor bonorum,
A te bona fluunt, ad te recurrunt.

2. Virgo, flos virginum, Fides, sanctarum,
Mercans consortium passa piorum,
Sponso prompta locum intrat sapientum.

3. Gaudet laetitia lux hodierna,
Mundi per climata signis ornata,
Poscunt plebis vota iustis profutura.

4. Preces, sponsa Christi, horum exaudi,
Pondus quos proprii premit delicti,
Fac, ut sint soluti laudentque redempti.

5. Sit laus Deo patri patris et proli
Sanctoque spiritui, compari in omni,
Potestate Dei per tempora saecli.

Hymn. ms. Sangallense saec. 15. Cod. Sangallen. 16. — 4, 1 huius exaudi.

243. De sancta Fortunata.

Ad Vesperas.

1. Fortunata amabilis
Et virgo Christi nobilis
Reliquit mundi terminos,
Conscendit caelos arduos.

2. A sua pueritia
Sequens Christi vestigia
Renuntiatis omnibus
Resplendet in caelestibus.

3. Non dilexit terrestria
Nec blandimenta mollia,
Sed pergens ad supplicia
Pro Christo horribilia.

4. Ut mereretur ingredi
Thalamum regis, avidi
Non timuit tyrannidem
Adversam et immanidem.

5. Carceratur, custoditur,
Decalvatur, sic trahitur,
Fitque ad ignominia
Pro cultus verecundia.

6. Facto Christo precamine
Angelico iuvamine
Alba veste induitur,
Corpus sic cooperitur.

7. Cunctisque admirantibus
Donatur serrae dentibus,
Virgo Christi iuvencula
Remansit sine macula.

8. Bestiarum datur unguibus,
Ut devoretur dentibus,
Inclinatis cervicibus
Tradit se Dei nutibus.

9. Sententiatur denique,
Ut abscindatur capite,
Virgoque flectit genua,
Penetrat caeli limina.

10. Sic virgo Christi inclita,
Sequens Christi vestigia,
Tormenta terribilia
Portavit multa milia.

11. O virgo Christi nobilis,
Esto nostra advocatrix
Apud Deum altissimum,
Quo ducat nos ad bravium.

12. Sit Deo patri gloria,
Sit filio victoria,
Honor sit sancto flamini
Per saecula laudabili.

Offic. ms. SS. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatic. Regin. 1794. A. — Offic. S. Fortunatae virginis et S. Gaudiosi episcopi et confessoris. Imp. Neapoli (apud Cacchium et socios) 1568. B. — Statt 2, 4 in A folgende drei Zeilen:

Caelestis mansionibus
Introiensque fulgida
Resplendes sicut sidera.

4, 4 Minantem, mugitum dantem A. — 5, 3 Fit ei ignominia B. — 5, 4 Ad caelorum scrutinia. B. — 6, 1 Christi AB; precamina A. — 6, 4 Eius corpus sic tegitur B. — 8, 1 Datur bestiarum A. — 9, 2 absindatur A. — 9, 3 flecti A. — (Str. 10 fehlt B.) — 10, 2 Sequi A. — 10, 4 Portavi A. — 11, 2 Sis pro nobis immobilis B. — 11, 4 Qui B; ducat nos te bravium A. —

244. De sancta Fortunata.

Ad Matutinum.

1. Virginis sacrae Fortunatae festa
Mente devota celebremus omnes,
Inclitos eius simul ac triumphos
Rite canamus.

2. Haec Dei legem meditando semper,
Hic via matris fugiendo cultus
Iudicis saevi meruit feroces
Vincere poenas.

3. Ferream serram superavit audax,
Carceris caecas tenebras famemque
Atque per talos tenebrata pendens
Pectore forti.

4. Bestiae saevae rabie remota
Membra sacrata laniare mutant,
Sed cito pronae pedibus beatis
Oscula praebent.

5. Regna spondendo placite polorum
Ethnicos multos tenebris ligatos
Gratiam Christi fideique lucem
Cernere fecit.

6. Post triumphatos varios agones
Fratribus ternis celebrando virgo
Sanguinem fundens penetravit alma
Celsa polorum.

7. Unde devoti, nimium beata,
Quae Christum potes precibus precare,
Cuncta quo nobis famulis relaxet
Crimina clemens,

8. Quo tuis sanctis meritis redempti
Nullus ex nobis pereat fidelis,
Sed Dei regnum mereamur omnes
Scandere laeti.

9. Gloria patri resonemus omnes
Et tibi, Christe, genite superne,
Cum quibus sanctus simul et creator
Spiritus regnat.

Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatican. Regin. 1794. A. — Offic. ss. Fortunatae et Gaudiosi imp. Neapoli 1568. B. — 1, 1 fortunata festa AB; der Eigenname stört an dieser Stelle das sonst beobachtete Metrum. — 2, 2 Haec. B. — 3, 3 tales B. — 4, 2 mitant A. — 6, 1 varias A. — 7, 2 Quibus Christum AB; potes fehlt A. — 7, 3 Cunctaque AB; relaxat A. — 9, 1 patri genitaeque proli A. — 9, 2 Et tibi compar A; das weitere fehlt A.

245. De sancta Fortunata.

Ad Laudes.

1. Fortunata, florens gratia,
Forma facta humilium,
Sortis consors sublimium,
Iesu corona virginum.

2. Qui pascis inter lilia,
Carnem mundumque conterens,
Hostes malignos proterens
Lauream victor meruit.

3. Quocumque pergunt, virgines
Fugantque extra daemones,
Dignae sunt ad caelestia
Hac pervenire gaudia.

4. Qui Fortunatae erogat
Devotionis gloriam,
Mereatur conscendere
Ad caeli vere ardua.

5. Quae flores florum prodiit
Principi huius saeculi,
Digne precetur Dominum
Pro nostris facinoribus.

6. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui Fortunatam condidit,
Ducat nos ad magnalia.

Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatican. Regin. 1794. A. — Offic. ss. Fortunatae et Gaudiosi imp. Neapoli 1568. B. — 1, 1 der Eigenname stört hier den Rhythmus wie im vorigen Hymnus das Metrum. — 2, 3 praeteriens B. — 2, 4 Auream victor AB. — 3, 2 Fugant quae B. — 3, 4 I pervenire B; Pervenire ad A. — 4, 4 vera B. — 5, 1 augenscheinlich verderbt. — 6, 1 Deo et humili AB.

246. De sancto Francisco.

Ad Horas.

1. Memento nostri iugiter,
Francisce, pater inclite,
Fac nos [temet] veraciter
Tuo sectari tramite.

2. Pro tuis ora filiis,
Ut crucifixo placeant,
Precum tuarum studiis
Vitam aeternam habeant.

3. Patrem, natum, paraclitum
Laudent, adorent omnia,
Per huius sancti meritum
Salvi simus in gloria.

Horar. ms. Franciscanum saec. 15. Cod. Vatic. Regin. 165. — Die übrigen Hymnen und rhythmischen Antiphonen etc dieses Stundengebetes sind dem gewöhnlichen Franziskus-Officium entlehnt. Das Invitatorium lautet: Regem Christum, qui Franciscum Ornavit donis insignum [!], Venite adoremus.

247. De sancto Fulgentio.

Ad. Vesp. et Noct.

1. Fulgenti, martyr inclite,
Salve, laude dignissime,
Eximiorum operum
Es tu consors caelestium.

2. Beatam vitam nactus es,
Dum eras in hoc saeculo,
Contemplativam scilicet,
Activam et similiter.

3. Apostolorum principis
In aula subdiaconus
Tu consecratus crederis
Condignis tuis meritis.

4. Utriculensis ecclesiae
Clero volente et populo
Sumpsisti sacram infulam;
Ipsis assis indigenis.

5. Missus de caelo veniens
Multa passurum indicat
A perfido te Totila
Confortatque ad praemia.

6. Tu nempe munus impii
Sprevistique supplicia,
Sponderat qui ferociter,
Ut Christum tu desereres.

7. Sit Christo Iesu gloria
In saeculorum saecula,
Qui facit tanti martyris
Gaudere nos reliquiis.

Brev. ms. Franciscan. Otriculen. saec. 14. in. Cod. Vatican. 10000. add. saec. $^{14}/_{15}$.

248. De sancto Fulgentio.

Ad Laudes.

1. Tunc poni te in foveam
Fecit per Gothos impios
Caesum cum duris fustibus,
Mandans, ne panem duceres.

2. Columba nimis candida
De caelo venit subito,
Occultans locum stantibus,
Caelitus est quo positus.

3. Non videtur, vox auditur,
Stans martyr intra foveam
Oransque sibi tribui
Vitae perennis gloriam.

4. Cum illa vix evanuit,
Visi fuerunt angeli
Ferentes suam animam
Ad aulam veri luminis.

5. O martyr beatissime,
Nunc nostras [preces] suscipe,
Pro nobis Deum rogita,
Quod parcat nobis crimina.

6. Deus pater piissime,
Te deprecamur supplices,
Fulgentii quod precibus
Purgemur a criminibus.

Brev. ms. Franciscan. Otriculen. saec. 14. in. Cod. Vatican. 10000. add. saec. $^{14}/_{15}$. — 5, 4 Lies: Quod purget nostra crimina?

249. De sancto Galectorio.

Ad Vesp. et Laud.

1. Virtus patens prodigiis
Luce coruscat clarius,
Christum sequens vestigiis
Beatus Galectorius.

2. Praesul et pater patriae,
Miles, athleta strenuus,
Lascurrensis ecclesiae
Patronus et praecipuus.

3. Vitam morte promeruit,
Quae mortis nescit terminum,
Vita, doctrina splenduit
Lucens in luce luminum.

4. Patri, nato, spiritui
Sancto decus et gloria;
Per hunc sint nostro coetui
Vitae perennis praemia.

Brev. Lascurrense imp. Lascurris 1541 (reimp. 1891). — 2, 4 ut praecipuus.

250. De sancto Galectorio.

Ad Nocturnum.

1. In caelestis aerario
Regni gemma reconditur
Praesulum, qui martyrio
Clarus poenis non vincitur.

2. Beatus Galectorius
Gotorum spreto robore
Pugnat pro fide fortius
Burdigalensi littore.

3. Consummatus feliciter
Morte sed victis hostibus
Iacet venerabiliter
Lascurris dignis laudibus.

4. Patri, nato, spiritui
Sancto decus et gloria,
Per hunc sint nostro coetui
Vitae perennis praemia.

Brev. Lascurrense imp. Lascurris 1541 (reimp. 1891).

251. De sancto Galgano.

Ad Vesperas.

1. Plaudat chorus angelorum,
Resultet terra gaudiis,
Dum ditatur beatorum
Galganus sanctus praemiis.

2. Nobilium ex genere
Galganus mundo claruit,
Quem suo Deus munere
Salutis iter docuit.

3. Archangelus apparuit
Sibi prius per somnium,
Se sequatur admonuit
Ad locum solitarium.

4. Format crucem ensem figens,
Vocem audit, sistat pedem,
Locum colat non recedens,
Ubi sanctam vidit aedem.

5. Imitator praecursoris
Herbis, aqua potu sumpta
Se pascebat certis horis,
Sic mundana sprevit cuncta.

6. Deus, creator omnium,
Sancti Galgani precibus
Da sempiternum gaudium
Sua festa colentibus.

Offic. ms. (Visitat. BMV.) S. Galgani. saec. 16. Cod. Senen. F VI 22.

252. De sancto Gaudioso.

Ad Vesperas.

1. Supernae lucis claritas
Novum collegam recipit,
Irradiata veritas
A diro taetro redimit.

2. In noctem nempe saeculi
Plenus fulsit virtutibus
Clarus director populi
Velut caelum sideribus.

3. Cum corpus eius teritur,
Lymphis ponit edulium,
Lumen e caelo funditur
Illustrans orbis saeculum.

4. Hic regulat flagitium
Perfidae gentis proelium,
Templo tollit supplicium
Peractis ad exsilium.

5. Quo repletus deifice
Plebi profert salvifica,
Ubique fatur authentice
Dei praeco mirifica.

6. Dum patitur dispendium,
Datur sollerti studio,
Christus eius ingenium
Suo perfudit radio.

7. Trinitatis imperio
Laudes solvamus modulo,
Utriusque paraclito
Munus canamus iubilo.

Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatican. Reg. 1794. A. — Offic. ss. Fortunatae et Gaudiosi imp. Neapoli 1568. B. — 1, 4 redime B. — 4, 2 Pro fide.

253. De sancto Gaudioso.

Ad Nocturnum.

1. Iesu lux vera rutilat,
Lucis candoris plenius,
Se Gaudiosus similat
Veraeque lucis filius.

2. Nam iubar summi sideris
Semper gessit in facie,
Dum calcat thronum agminis,
Fide pollet in acie.

3. Pestem mortis exterminat
Fulgore sapientiae,
Sed pacis dono cumulat
Reos per cultum gratiae.

4. Aestum ardoris temperat
Stillans rorem munditiae,
Carnem mundumque macerat,
Pro vita innocentiae.

5. Hic mente sursum habitat
Quam angelis parificat,
Luxu iacentes increpat,
Nos spiritu laetificat.

6. Ergo tu, pater praedite,
Procura tibi subditis,
In patria iam inclite,
Nos suffragare meritis.

7. Caelorum frangit hostia
Nitens decoris baculo,
Ut per ipsius merita
Crucis salvemur baiulo.

Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatican. Reg. 1794. A. — Offic. ss. Fortunatae et Gaudiosi imp. Neapoli 1568. B. — 2, 4 polle B. — 3, 4 Eos per A. — 4, 3 Carne A; mundoque B. — 4, 4 vitae innocentiae AB.

254. De sancto Gaudioso.

Ad Laudes.

1. Iam sidus caeli radiat
Manens in hoc ergastulo,
Nutu divino properat
Id vocitante populo.

2. En, gratuletur cuneus
Tanto fulcitus praesule,
Dum sublimatur caelitus
Superno micante numine.

3. Nudo tellure carpitur
Servans carnis munditiam,
Mundus subactus labitur
Tenens altam clementiam.

4. Antra deserti petiit
Sustentans penalitatem,
Bella concussa abstulit
Demonstrans hilaritatem.

5. Multis clarens miraculis
Spiratos resuscitavit,
Caelum procuret parvulis,
Qui devios reparavit.

6. Te deprecante iugiter
Tuis detur sororibus
Hostem calcare fortiter
Et cum suis ultoribus.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Trinitati mirificae,
Quae cunctis exstat praevia,
Sit pro tanto pontifice.

Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi saec. 16. Cod. Vatican. Reg. 1794. A. — Offic. ms. ss. Fortunatae et Gaudiosi imp. Neapoli 1568. B. — 2, 1 gratuletur cunctus B. — 2, 2 Tanto fulgente praesule B. — 5, 4 reperavit A; recuperavit B. — 6, 2 Die Officien sind für ein Nonnenkloster bestimmt. —

255. De sancta Gebetrude.

1. Christe, verbum patris omnipotentis,
Perpes flos virginum virgine natum
Manens perpetuum suscipe votum.

2. Sancta Gebetrudis, clemens sis nobis,
Ora nos eripi poenis Averni
Et tecum perfrui gaudiis caeli.

3. Sit laus trinitati, laus unitati,
Splendida gloria, maiestas una,
Iuge imperium omne per aevum.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymn. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86) B. — Lesarten keine. — 1, 2 natum schützt der Reim.

256. De sancta Gebetrude.

1. Exsultet plebs fidelium
Et imploret auxilium
Summi paterni numinis
Festum colendo virginis.

2. Psallat chorus in iubilo,
Preces fundat in nubilo
Recolamus et inclita
Virginis sacrae merita.

3. Haec sponso fuit obvia
Mundi contemnens gaudia,
Oleum secum detulit
Christo ardendo obtulit.

4. Ob hoc, sponso gratissima,
Virgo excellentissima
Laetatur in caelestibus,
Laetis iuncta agminibus.

5. O Gebetrudis domina,
Posce nobis solamina,
Ut mereamur scandere
Apud sponsum in aethere.

6. Sit Deo patri praemium,
Laus, honor et imperium,
Una cum unigenito
Et spiritu paraclito.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77).

257. De sancto Gendulfo.

1. Iesu, sanctorum praemium,
Perpes corona praesulum,
Aurem tuam clementius
Nostris impende vocibus.

2. Sancti Gendulfi, quaesumus,
Piis placare precibus,
Ut aegra nostri corporis
Curet medela salubri.

3. Aufer a nobis noxia,
Quibus crescunt peccamina,
Triumphum praebe scelerum
Et de triumpho praemium.

4. Victrici nostra tempora
Cinge corona laurea,
Ut sis victor in milite,
Qui es princeps in principe.

5. Tibi sit, Christe, gloria,
Qui, quod est simplex, triplicas,
Simplas et idem pariter,
Quod solum esse permanet.

Lect. ms. s. Trinitatis de Moriniaco saec. 12. Cod. Vatic. Regin. 529.

258. De sancto Gendulfo.

Ad Laudes.

1. Inter caelicolas aetheris omnes
Qui summae renites lampadis instar,
Nostra, beate, nubila pelle.

2. Et quem clara capit regia caeli,
Hortamur precibus flectere nostris,
Nos tua tecum gratia sistat.

3. Et quem nulla tenent vincula mortis,
Sed captiva cubant et pede pressa,
Munera posce maxima vitae.

4. Sit virtus parilis lausque perennis
Patri cum genito flamine necnon,
Est cui trinum nomen et unum.

Lect. ms. s. Trinitatis de Moriniaco saec. 12. Cod. Vatican. Reg. 529. — 1, 2 retines.

259. De sancta Genovefa.

1. En, dies splendet veneranda nobis,
Qua poli celsam penetravit arcem
Munda delictis Genovefa virgo
Corpore spreto.

2. Commorans in quo decadas per octo
Propter infirmos fidei calore
Multa congessit populi sub ore
Signa venusta.

3. Mortuos mortis revocans ab ore
Reddidit vitae tribuente Christo,
Mortis auctorem superavit ipsum
Qua ratione.

4. Cruribus claudos pedibusque suris
Sic reformavit fugiente morbo,
Pristinum quirent iter ut subire
More valentum.

5. Debilis visu pariterque dextra,
Huius ut vidit faciem virentem,
In suam sospes remeavit aedem
Cuncta patrando.

6. Spiritus nequam penetravit et quem
Eius oratu precibusque dignis
Liber effectus referebat odas
Altitonanti.

7. Febre correptos variaque peste,
E quibus possunt numerare mille,
In statum priscum revocavit ipsa
Corde sereno.

8. De quibus nullus typhus hanc adivit,
Ut superbiret patris instar Adae
Angeli necnon satanae docentis
Omnia prava.

9. Sed suos tantum maceravit artus,
Vix ut hanc vitam gereret caducam,
Mens ut exstaret humilis sub ipsis
Actibus almis.

10. Post suam mortem meritum per eius
Turba languentes recreata fulsit,
Dum sui tumbam tetigit sepulcri
Mente fideli.

11. Calculo tritus moriensque quidam
Vectus est illuc aliorum ulnis,
Ad domum sanus propriam redivit
Tripudiando.

12. Quisquis advenit patiens immundos
Spiritus illuc fuit et moratus,
Vidimus, sospes rediit quod inde
Daemoniacus.

13. Virgo quapropter petimus pudica,
Ut tuis nobis precibus salutem
A Deo poscas tribui perennem,
Cui placuisti.

14. Insuper rectae fidei vigorem
Perpetis necnon caritatis imbrem
Ac simul spei tribuat valorem,
Posce tonantem.

15. Ulla ne nobis queat impedire
Caeca convolvens tenebras potestas
Ignis aeterni sibi deputatas
Orbis ab ortu.

16. Angelus nobis potius sed assit
Splendidus, monstrans habitata, sancti
Quae suis factis meruere dignis
In paradiso.

17. Patris aeterni fabricantis aethram
Eius et nati redimentis orbem,
Spiritus sancti celebretur una
Gloria perpes.

Pass. ms. S. Eligii Noviomen. saec. [10]/11. Cod. Sangenovefian. 3013 (Hl VIII° 2.) — 4, 1 clodos. — 6, 1 et quam. — 7, 1 correctos variaque pestis. — 8, 1 typus. — 10, 1 mortem suam. — 12, 1 immundo. — Verfasser des Hymnus Vitus Felix decanus. Es folgen nämlich auf denselben die Verse:

Virginis angelicae cernis, lector, Genovefae
Virtutes, Vitus Felix levita piavit
Nobilitate illic fulgens et honore decanus,
Cernere qui sacram iugiter sublimibus ardet etc.

Vgl. Saintyves, PMB. Vie de sainte Geneviève, Paris 1846, p. CXXIX.; Kohler, Ch. Etude critique sur la vie de sainte Geneviève (Bibl. de l'École des chartes fasc. 48).

260. De sancta Genovefa.

1. In praeclara Genovefae
Virginis celebritate
Apostolica resultet
Omni laude ecclesia.

2. Sincera cordis in ara
Litet grata libamina
Atque voce hymnidica
Concrepet carmina dictis.

3. Inter ignitos lapides
Aeterni diadematis
Gemma Dei Genovefa
In aethereis adnexa.

4. Perennis ovans gloriae
Fulget lampade coruscans,
Virgineis iuncta choris
Aurea possidet astra.

5. In terrisque innumeris
Praenitescit prodigiis,
Quam excoluit Gallia
Immensam sui gloriam.

6. Quam vero stella caelestis
Climatibus occiduis
Eoo veniens praesul
Reperit olim Germanus.

7. Cuius illustris praevius
Nutu divino effectus
Ac enormis paranymphus
Ornamentis sponsalibus.

8. Sacri nummismatis Christo
Regi nupsit sidereo,
Instruens sponsi thalamo
Excubare praecipuo.

9. Quae primo flore virtutum
Fructum protulit luminis,
Quod in propriae amissum
Salute revexit matris.

10. Urbem protexit hostibus
Parisiacam precibus,
Quondam transscendens terrea
Regna petivit beata.

11. Averni claustra deducta
Virgo permansit illaesa,
Ubi gaudia iustorum
Poenam vidit et malorum.

12. Et regressa a superis
Domus pudici pectoris
Valde tremenda nonnullis
Prodidit occulta cordis.

13. Post quadriennem puerum,
Quem puteus absorbuit,
A taetrae mortis ereptum
Vinculo matri reddidit.

14. Cuius munimine fulti
Mereamur eius sponsi
Cum lampadibus virtutum
Penetrare cubiculum.

15. Unde laus patri aeterno
Una cum eius filio
Et spiritu paraclito
In saeculorum saecula.

Pass. ms. S. Eligii Noviomen. saec. 10/11. Cod. Sangenovofan. 3013 (Hl VIII° 2). — 1, 1 Genovefa. — 6, 3 Eo oveniens. — 9, 1 virtutum flore. — 13, 3 sq. vinculo ereptum. — 15, 3 Sit spiritui paraclito. — Aufschrift: Hymnus eiusdem. — Vgl. Saintyves l. c. p. CXLI.

261. De sancta Genovefa.

1. En, nobis species splendida vernans
Festum, quod colitur, innuit almum
Melos in iubilo promere cantum
Almae pro meritis nunc Genovefae.

2. Haec primaeva manens alma puella
Monstrant pontifices quis Lupus alter
Germanus Domini sponsat honore,
Quam praesul Villicus postque sacravit.

3. Sistens per decadas corporis octo
Defunctis valuit reddere vitam,
Infirmis pariter sancta salutem
Cunctis et populis signa venusta.

4. Auctorem superans mortis et ipsa
Auctorem sequitur omnibus horis
Christum, quem venerans nocte dieque
Servit semper ovans virgo sacrata.

5. Nos hymnis simul et laudibus almis,
Psalmis hymnidicis hanc honoremus,
Quo sancta prece nos abluat omnes
Et mundos faciat sistere Christo.

6. Christo doxa, patri pneumate cumque,
Cui constat honor imperiumque,
Unus qui Deus est cuncta gubernans,
Regnans ac moderans saecula cuncta.

Pass. ms. S. Eligii Noviomen. saec. 10/11. Cod. Sangenovefan. 3013 (Hl. VIII 2). — 2, 4 Vilicus. — 3, 3 salute. — 4, 3 Spm quem. — Cfr. Saintyves l. c. CXLI.

262. De s. Georgio Suellensi.

1. Ave, praesul Suellensis,
Deum semper diligens,
Habens linguam, bone, ensis
Viam Dei edocens,
Propter quod es cum immensis
Regnum Dei possidens.

2. Tu in mundo docuisti
Dominum diligere,
Per opera demonstrasti
Ad caelos ascendere
Semperque invigilasti
Languidis occurrere.

3. O felix pontifex noster,
Angelorum concivis,
Qui semper fuisti pater
Succurrensque miseris,
Quem portavit tua mater
Sanctum semper in ulnis.

4. Pastorali insignitus
Huius sedis baculo,
Gregem pasce, quo fulcitus
Es, caelesti pabulo,
Placa Deum non oblitus
Providere populo.

5. Laus, virtus et honor Deo
Sit patri ingenito,
Flamine et Nazaraeo,
Patris unigenito,
Qui dat pacem cum tropaeo
Georgio inclito.

Apodix sanctitatis s. Georgii Suellensis episcopi auct. Fr. Dima Serpi Calaritano O. Min. impr. Romae 1609. — Er teilt leider nur ein Bruchstück des Officiums mit: „ex ipso originali in archivo s. metropolitanae ecclesiae Calaritanae recondito extractum"; dasselbe sei gleich nach dem Tode des Heiligen (1117) in der ganzen Diöcese in Gebrauch gewesen. — Das Officium zeigt rhythmische Teile:

Ad Magnificat in 1. Vesp.:

Hodie Georgius
Pontifex Suellensis,
Confessor egregius,
Laetatur in excelsis

Et ibi superius
Dominum exaltat
Et corde interius
Deum magnificat.

263. De sancto Georgio.

Ad Nocturnum.

1. Georgii militia
Latii vicit vitia
Regis succurrens filiae,
Splendor paternae gloriae.

2. Efficitur Georgius
Praedicator egregius,
Quem illustravit caelitus
A patre unigenitus.

3. Opes magnas distribuens,
Mortem pro Deo sitiens,
Pro te complet martyrium,
Christe, redemptor omnium.

4. Regi aeterno militans,
Hostes cunctos suppeditans,
Sic pugnat invictissime,
Caeli Deus sanctissime.

5. Georgii virtutibus
Piis ac sanctis precibus
Nos solvat nexu criminis
Consors paterni luminis

6. In eius nunc praeconia
Linguam solvat ecclesia,
Et a sanctis spiritibus
Exsultet caelum laudibus.

7. Vincens tormenta omnia
Transit ad caeli gaudia,
Commutant mundi aspera
Aeterna Christi munera.

8. Sunt sancti Dei humiles,
Ut perducantur habiles,
Non superbi nec invidi,
Ad cenam agni providi.

9. Quaesumus. auctor omnium,
Per martyris suffragium
Sis in paschali gaudio,
Iesu, nostra redemptio.

10. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti libere,
Rogamus, praestes praemia
Beata nobis gaudia.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 1, 3 sucarens. — 6, 2 Lingua. — 7, 3 Commutat.

264. De sancto Georgio.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua pugil Anglorum migrat ab orbe polo.
Ecce, patent orbi sollemnia festa Georgi,
Martyris insignis militiaque potens.
Virgo reservatur. ingens draco morte necatur
Martyris eximii praesidioque Dei.
Rex, regina, domus sua sacro fonte levantur
Inque Deum credunt milia quinque virum.
O pugil Anglorum. pugna cum forma virorum,
Prospiciens famulis semper adesto tuis.
Henricus quintus, rex Anglus, et Anglia tota
Regnet pace Dei gaudia pacis habens.
Anglis Francisque pax perpes detur ubique,
Martyris in iubilo laus tibi, Christe, Deo.
Gloria sit patri prolique spirituique
Lausque, Maria, tibi sit pugilique tuo.
Astus Francorum sopito, beate Georgi,
Ne noceant Anglis neve nocere velint.
Laudibus immensis iubilant tibi Londonienses,
Tu cum matre Dei subveniatis eis.
Pace reformentur Angli Francique, ut in aevum
Alterutris maneat intemeratus amor.

Process. ms. Londinense ann. 1413—1422. Cod. Oxonien. Lat. Lit. e 7. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

265. De s. Gertrude Nivellensi.

In 1. Vesperis.

1. *Assunt festa iubilaea*,
In Gertrudis gaudia,
Tota psallat ecclesia
Devota laudum dragmata.

2. *Cuius sacra praecordia*
Dei invisit gratia,
Ut esset Deo sponsula
Thori virilis nescia.

3. *Cui luna, sol et omnia*
Deserviunt per tempora,
Perfusa caeli gratia
Semper virtuti dedita.

4. *Exsultet caeli regio*
Et mundialis machina,
Abyssus atque maria
Laudent Deum per saecula.

5. *Patri summo cum filio,*
Spiramini quoque sacro
Sit sempiterna gloria
Et in virtute solida.

Officium triplex Gertrudis, divae virginis, imp. Coloniae 1513. — 1, 2 fehlt eine Silbe; vielleicht ist der Name Gertrudis an Stelle eines längeren getreten. — 3, 1 luna fehlt. — 5, 2 sacro fehlt.

266. De s. Gertrude Nivellensi.

Ad Laudes.

1. *Iesu, corona virginum,*
Tete Gertrudis coluit
Virgo manens perenniter,
Quo tibi sic complacuit.

2. *Qui pascis inter lilia,*
Saeptus choreis virginum,
Quibus Gertrudis inclita
Canendum promit canticum.

3. *Quocumque pergis, virgines*
Sequuntur famulamine,
Inter quas assit petenti
Gertrudis consolamine.

4. *Laus tibi, Christe, iugiter,*
Patri cum sancto flamine,
Solare nos perenniter
Gertrudis deprecamine.

Officium triplex Gertrudis, divae virginis, imp. Coloniae 1513. — 1, 3 manens iugiter. — 4, 2 Patre.

267. In Translatione s. Gertrudis Nivellensis.

In 1. Vesperis.

1. Plaude, mater ecclesia,
Sanctae Gertrudis hodie
Recensentur sollemnia,
Adest dies laetitiae.

2. Haec annis adhuc tenera
Mente senili claruit,
Toto corde christifera
Soli se solam praebuit.

3. Matris parens imperio
Sacrum velamen accipit,
Ardenti desiderio
Christum pro sponso suscipit.

4. Conservans sine macula
Virginitatis lilium
Perfert amoris iacula
Missa per Dei filium.

5. Igne caelesti fervida
Sursum tendebat iugiter,
Donis septenis gravida
Mundum calcabat fortiter.

6. Haec puritatis lilium,
Flos vernans pudicitiae,
Pietatis sacrarium,
Tutamen erat patriae.

7. Hinc revelata facie
Sponsum cernit in gloria
Ac in sanctorum acie
Veste dotatur regia.

8. Collaudat coetus virginum
In virginis sollemnio,
Tibi paratur gaudium
Virginali consortio.

9. Orans sponsum fideliter
Interno mentis gaudio,
Nunc regnat aeternaliter
Coniuncta Dei filio.

10. Post agnum sponsum cursitat
Cum ceteris virginibus
Hymnosque dulces personat
Nunc fruens in caelestibus.

11. Ergo, fideles, currite
Ad virginis sollemnia,
Melos suave promite
Regnanti super omnia.

12. Trino Deo et simplici
Laus, honor, virtus, gloria,
Qui nos dono septemplici
Ditet in caeli curia.

Officium triplex Gertrudis, divae virginis, imp. Coloniae 1513. — 2, 1 Hic annis. — 4, 3 Profert. — 9, 2 Interni. — 12, 3 Quae nos.

268. De s. Gerardo Potentino.

Ad Nocturnum.

1. Concinat plebs fidelium
Sancti Gerardi gaudium,
Qui pater est concivium
Potentinorum omnium.

2. Cuius lustrata corpore
Laetatur non incongrue,
In sanctorum laetitia
Quia gaudet in patria.

3. Receptor fuit pauperum,
Sicut patet in tabula,
Ut usque nunc permaneat,
Cuncta clamat Potentia.

4. Et candela dum arderet
Super cadit tobaleam,
Non est laesa nec combusta
Sed permansit integra.

5. Mira sunt, quae referuntur
Praeter illa, quae scribuntur,
Quae et quanta largiuntur
Infirmis beneficia.

6. Confessoris huius merito
Laus patri sit ingenito,
Gloria unigenito,
Virtus summa paraclito.

Cod. Arch. Vatic. X, 89. — 2, 3 Iam sanctorum est laetitia. — 4, 2 cadit zobaleam. — 5, 3 relargiuntur. — 6, 1 Eine Silbe zu viel; verändert aus Martyris huius merito?

269. De s. Gerardo Potentino.

Ad Laudes.

1. Gaude, felix Potentia,
Sub tanto duce militans,
Virtutis opulentia
Plene cunctis irradians.

2. Plenus misericordia,
Fervidus amicitia,
Refulsit in ecclesia,
Refulget nunc in patria.

3. Sic colendus hominibus
Propter Dei charismata
Censetur et honoribus
Dignus confutans schismata.

4. Ad eum cor convertite,
Ut interpellat Dominum,
Et a malo avertite,
Ut praebeat auxilium.

5. Hic ad caeli palatium
Assumptus est feliciter,
Ubi habet solacium,
Quod nobis optat iugiter.

6. Honor sit alto Domino,
Patri, nato, paraclito,
In cuius iam consortio
Hic fruitur solacio.

Cod. Arch. Vatic. X 89. — 5, 2 Quod pronobis.

270. De s. Gerardo Potentino.

In 2. Vesperis.

1. Pacis cultor, hostis ultor,
Gerardus, Dei gratia
Quem decorat, quem honorat
Aeterna caeli gloria.

2. Vitae forma, morum norma
Praebet ducatum populis,
Minat gregem dux ad regem,
Consors paternae gloriae.

3. Caecis visus, clausis gressus
Per hunc datur mirifice,
Surdus audit, mutus fandit,
Magnae Deus potentiae.

4. Aqua vinum, dum divinum
Crucis praefert signaculum,
Fit tam bonum, tam decorum,
Conditor alme siderum.

5. Nautis portus huius ortus
Praebetur in naufragio,
Cedit planctus, fiunt cantus,
Iesu, nostra redemptio.

6. Deum unum atque trinum
Laudemus cum laetitia,
Qui paravit ac donavit
Beata nobis gaudia.

Cod. Arch. Vatic. X. 89. — 3, 4 Magnus Dei potentiae. — Die vier Hymnen auf Gerardus von Potenza siehe auch Acta SS. Oct. XIII, 470 sq. aus Campi, Historia di Piacenza I, 382. sqq.

271. De s. Germano Antisiodorensi.

1. Sanctorum meritis inclita gaudia
Pangamus, socii, vocum concordia,
Nam gliscit animus promere laudibus
Iustorum vitam praesulum.

2. Inter quos floruit vir stirpe nobilis,
Germanus pontifex, vitae laudabilis,
Nam fastum respuens terreni culminis
Mutavit statum corporis.

3. Hic postquam apicem conscendit ordinis,
Se pavit hordeo cum potu laticis
Gustando primitus paululum cineris,
Naturae memor fragilis.

4. Huius cilicio corpus affligitur,
Orat assidue, fletu perfunditur
Iacens in cinere, vix somnus capitur,
Sic vivens fere moritur.

5. Hic est, qui mortuos vitae restituit,
Iste per oleum mare compescuit,
Sepulto praesuli verba conseruit
Et claustris vinctos eruit.

6. Per istum mortuus absolvit mortuum,
Cui sese Dominus dedit viaticum,
Hic nobis veniam poscat peccaminum
Post huius vitae transitum.

Brev. Atrebatense imp. Atrebati 1595.

272. De s. Germano Antisiodorensi.

Ad Vesp. et Noct.

1. Germanus, praesul inclitus,
Nostris aspiret precibus,
Ut in caelesti patria
Digna mercemur gaudia.

2. Beatus vir egregius,
Summis pollens virtutibus,
Corpus domans ieiuniis,
Novis utens prodigiis.

3. Nam condolens miseriis
Quorundam fabri operis
Struem erexit lapidum
Dando crucis signaculum.

4. Mediolanum veniens,
Aedem sacram ingrediens,
Daemonis voce patuit,
Qui servos Dei latuit,

5. Regem privans imperio,
Servum ditans dominio
Stupentibus astantibus
Nihil fari valentibus.

6. Defuncti corpus socii
Suo paruit nutui,
Malens frui caelestibus
Quam huius vitae fluctibus.

7. Precemur mente sedula
Omnes Germani merita,
Ut sibi famulantibus
Peroret in caelestibus.

8. Honor, decus, imperium
Sit creatori omnium,
Nobisque det perpetua
Almi Germani gaudia.

Brev. ms. Cavense anni 1308. Cod. Casanaten. C III, 2 (1575). — 2, 2 Summus.

273. De s. Germano Autisiodorensi.

Ad Laudes.

1. Ad Germani sollemnia
Pangat Christi praeconia
Devota plebs fidelium
Viribus totis cordium.

2. Laetetur fratrum gremium
Magnificando Dominum
In Germani oraculo
Dicti Autisiodoro.

3. Plaudant devote clerici,
Diversi sexus laici,
Summi regis mirifica
Et eius servi opera.

4. Contulit se Britanniam,
Lustravit totam Franciam,
Doctrinae suae famina
Corde pellunt peccamina.

5. Caecis visum restituit,
Clenicis gressum reddidit,
Nequam spiritus effugans
Et mortuos resuscitans.

6. Clausit hic vitae terminum
Plenus virtutis operum
Ravennae territorio
Orans et psallens Domino.

7. Transfertur ad caelestia
Sanctorum fretus gloria,
Ut nos a mundi casibus
Eximat suis precibus.

8. Honor, decus, imperium
Sit creatori omnium,
Nobisque det perpetua
Almi Germani gaudia.

Brev. ms. Cavense anni 1308. Cod. Casanaten. C III, 2 (1575).

274. De sancto Godehardo.

Ad Nocturnum.

1. Ascendat ad te, Domine,
Votiva laus ecclesiae
Praesentis gaudio festi
Iubilantis hymnum tibi.

2. Instat enim sacra dies,
Qua Gothehardus pontifex
Carne solutus gaudia
Migravit ad caelestia.

3. Qui te quaerens, te diligens,
Te toto corde sitiens,
Te largiente pluribus
Enituit virtutibus.

4. Per eius namque meritum
Adepti sunt remedium
Oppressi varia peste
In anima vel corpore.

5. Sit ergo tibi gloria,
Laus et magnificentia,
Decus, honor, imperium
Nunc et per omne saeculum.

Collect. ms. Millestadiense saec. 12. Cod. Graecen. 1449. — Nach der Vita Godehardi des Wolfherius. Ob von diesem?

275. De sancto Godehardo.

Ad Laudes.

1. In laude regis omnium
Et Gothehardi praesulis
Totis medullis cordium
Insistat haec plebs muniis.

2. Laetare, mater Altaha,
Profectu talis filii,
Laetare, Baioaria,
Tanti patroni gloria.

3. O Gothebarde, caelitus
Electe Dei pontifex,
Intende clemens laudibus,
Quas annuatim promimus.

4. Honor, potestas, gloria
Deo patri cum filio,
Paraclito sit pneumati
Per saeculorum saecula.

Collect. ms. Millestadiense saec. 12. Cod. Graecen. 1449. — 4, 2 Dei patri. — Vgl. Anal. XII, 192 und XXIII, 278.

276. In festo sancti Goerici.

Ad Vesperas.

1. Assunt Goerici
Festa celebria,
Iubilet felici
Mundus laetitia.

2. Goericus genus
Sanctum, stirps regia,
Sanctitate plenus
Erat et gratia.

3. Fit itaque primo
Natalis patriae
Comes, dux, ultimo
Rex Aquitaniae.

4. Quartus emerito
Gradus reservatur,
Ascendit merito,
Pontifex creatur.

5. Eius ecclesia
Meritis insignis
Repletur gloria,
Decoratur signis.

6. Omnis ingrediens
Optatis fruitur,
Et lucem nesciens
Ignis extinguitur.

7. Daemones fugiunt,
Vincula solvuntur,
Claudi resiliunt
Mutique loquuntur.

8. Sit laus Deo patri,
Summo Christo decus,
Spiritui sancto
Tribus honor unus.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Brev. Tullense imp. Parisiis 1510. B. — Brev. Tullense imp. Parisiis 1511. C. — 3, 1 prima BC. — 6, 1 regrediens A. — 8, 4 Trinus honor BC.

277. De sancto Gregorio.

1. Summae sedis antistitis,
Deus alme, Gregorii
Festum colentes per orbem
Meritis eius protege.

2. Sacra cuius eloquia
Vitae ferentis pascua
Lac potum donant parvulis,
Cibum ministrant validis.

3. Ut erecti non ruere,
Lapsi addiscant surgere,
Haereticorum haereses
Divo secantur cuspide.

4. Anglorum quoque populis
Hic adfuit [incredulis],
Quos licto cultu daemonum
Convertit ad altissimum.

5. De cuius sacro transitu
Chorus laetatur omnium
Angelorum et hominum
Summo Deo placentium.

6. Iam pontifex egregie,
Pro nobis Deum iugiter
Exora sacris precibus,
Ut nobis parcat omnibus.

7. Aeterno patri gloria
Simulque eius genito,
Sancto quoque spiritui
Sit saeculorum saeculis.

Hymn. ms. Bobbiense saec. 11. Cod. Vatican. 5776. — 2, 2 ferentes. — 3, 2 Ut irate non ruere. — 4, 3 Quos lito cultu. — Cfr. Mai Nova bibl. Pat. 1, II, 202.

278. De sancto Gregorio.

1. Splendido sacra gratulans amore
Plebs tibi festa celebrat, Gregori
Sancte, qui summo rutilas honore
Regis in aula.

2. Tu pius pastor populique rector
Huius et nostrae patriae patronus,
Hic tuis praebe famulis favorem,
Signifer alme.

3. Pelle clementer cumulum piacli,
Mortis et morbi stimulum recide,
Ne sibi Christi subigat clientes
Daemonis ira.

4. Praesul insignis, fragiles tuere,
Tu geras nostrae fidei tutelam,
Ut Deo dignam iugiter queamus
Pangere vitam.

5. Vota psallentum, petimus ovantes,
Incliti regis referas ad aures,
Praestet ut nobis placidus amoenae
Gaudia vitae.

6. Laus Deo patri parilique proli
Et tibi sancte studio perenni
Spiritus nostro resonet ab ore
Omne per aevum.

Hymn. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86).

279. De sancto Hadelino.

Virtutum Dominus, regum sine tempore primus,
Conregnare suum sibi donavit Hathelinum.
Hinc latae laudes, hinc organa, cantica, voces
Astantes mulcent et lumina clara relucent.
Tu, pater, assistis caeli concentibus illis
Exaudire potens, quibus est ad sancta fides mens,
Et nos psallentes vitamque tuam recolentes.
Quaesumus, ut merces sit nobis gratia perpes.
Cuncta Deo cantent, benedicant hunc et adorent,
Cui sic angelicus merito placuit Hathelinus.
Omnimodis iustus, pius est in pace sepultus
Vivit et emeritus caelis dignus Hathelinus,
Sanans languentes et salvans iusta petentes.
Affore dignetur cunctis ut propitietur.

Collect. ms. S. Heriberti Tuitiensis saec. 12. Cod. Londinen. Add. 27 680 (mit Neumen.). — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

280. De sancta Hedwige.

Ad Vesperas.

1. Gaude, felix Polonia,
Coruscans claro sidere,
Ubi clarent praeconia
Advigis Dei munere.

2. Adest dies laetitiae,
Quo rosa delectabilis
Offertur regi gloriae,
Advigis sancta, nobilis.

3. Puella stirpe regia
Claro duci Poloniae
Copulatur egregia,
Fit sponsa regi gloriae.

4. Trino Deo sit gloria,
Qui Advigem glorificat,
Qui nobis donet praemia,
Quos festum hoc laetificat.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 95.

281. De sancta Hedwige.

Ad Nocturnum.

1. Crebris pollet Polonia
Ducis suae miraculis,
Cuius praeco praeconia
Christi monstrat prodigiis.

2. Rotae pressum vertigine,
Necatum horribiliter
Vitae reddit callicine
Semota mirabiliter.

3. Trino Deo sit gloria.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 95.

282. De sancta Hedwige.

Ad Laudes.

1. Laudemus cum laetitia
Summi regis clementiam,
Qui procul pellit vitia,
Infundit et dat gratiam.

2. Advigis, admirabile
Religionis speculum,
Opus egit laudabile
Vitans mortale saeculum.

3. Trino Deo sit gloria.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 95.

283. De sancta Helena.

1. Gaude, mater ecclesia,
Fulget dies egregius
Helenae, sanctae reginae,
Almae crucis inventricis.

2. Adiit Ierosolymas
Helena crucem quaerere,
Congregans Iudaeos fari,
Ubi latet lignum crucis.

3. Comperitur Iudas, frater
Protomartyris Stephani,
Secreto patris monitu
Invite locum demonstrans.

4. Iudas orabat Dominum
Demonstrare sibi locum;
Egrediens aromatum
Fumus, Iudas laetus stupet.

5. Accipiens fossorium,
Viginti passus fodiens,
Tres cruces ibi comperit,
Sed ignorant, quae sit sancta.

6. En, iuvenis tunc mortuus
Ferebatur in grabato,
Gradatim cruce posita
Sub diva resurgit statim.

7. Ecce, daemon in aere
Clamabatque continue:
Per Iudam Iesus passus est
Et nunc Iuda mundus lucet.

8. Calvariae construitur
Tunc insignis ecclesia,
Iudasque tunc baptizatur,
Nominatur Cyriacus.

9. De clavis dolens regina
Requiritque Cyriacum,
Sed dum orasset Dominum,
Claves reperit illico.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. — 1, 3 regiae. — Doxol.: Gloria tibi, Domine.

284. De sancta Helena.

Ad Nocturnam.

1. In caelesti rosario
Rosa plantatur nobilis,
Cuius ardenti studio
Crux habetur dominica.

2. Beata Dei Helena,
Postquam recepit nuntios,
Iudaea tunc incredula
Tradi iubet incendio.

3. Iudaei tunc perterriti
Timore magno et horribili,
Quae sibi Iudas dixerat,
Manifestaverunt omnia.

4. Tunc Iudas facti conscius
Solus in lacu ponitur,
Tandem tactus divinitus
Totum pandit in publicum.

5. Praesta, pater, per filium,
Praesta per almum spiritum,
Ut per huius suffragia
Aeternum dones praemium.

Offic. ms. saec. 16. Cod. Vatican. 6286.

285. De sancta Helena.

Ad Laudes.

1. Electa Dei famula
Locum pergens Calvariae,
Orando cum fiducia
Locus movetur iugiter.

2. Fumus prodit aromatum,
Et cruces tres inveniunt,
Per mortui miraculum
Crux Christi dignoscitur.

3. Clavi quaeruntur postmodum,
Quos freno ponunt Caesaris,
Completur vaticinium,
Quod Zacharias protulit.

4. Precamur corde intimo,
Fidelis Christi Helena,
Ut in omni angustia
Subvenias et protegas.

5. Praesta, pater, per filium.

Offic. ms. saec. 16. Cod. Vatican. 6286. — 2, 1 promit. — 2, 4 fehlt eine Silbe. — 3, 2 Quos freno ponuntur.

286. De sancta Helena.

1. Ut Deus sit propitius
Ipsum vere colentibus,
Helena eius famula
Orando interveniat.

2. Haec verbo multos docuit
Viam demonstrans fidei
Ex Hebraeorum populo
Christo favente Domino.

3. E quibus unus claruit
Iudas, praesul egregius,
Helenae sanctis studiis
Sacratam crucem repperit.

4. Quae erat multo tempore
Latens loco Calvariae,
Arbor decora, fulgida,
Ornata regis purpura.

5. Haec gemmis crucem optimis,
Thecis ornavit aureis,
De templo movens idolum
Templum condit mirificum.

6. Laetentur ergo socii
Helenae festo dediti,
Ut nobis caeli principem
Efficiat placabilem.

7. Funde preces assidue
Pro his, quos cernis iugiter
Tuis instare laudibus,
Servans ab hostis cladibus.

8. Laudes patri cum genito
Spirituique inclito
Reddamus voce sedula
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utin. Oct. 10. A — Brev. ms. Civitatense anni 1476. Cod. Civitaten. LXXIV (28) B. — 5, 4 condens B.

287. De s. Helena Suecica.

Ad Vesp. et Noct.

1. Felix parens Westgotia,
Gaudens plaude, multiplica
Pro tuae prolis gloria
Devota laudum cantica.

2. Helena martyr hodie
Carnis abiecto pondere
Caelestis aulam curiae
Scandit de mundi carcere.

3. Claris orta parentibus
Nobilitatem generis
Bonis ornare moribus
Coepit ab annis teneris.

4. Post maritale vinculum
Deo se totam dedicans
Salutis fit spectaculum,
Exemplis, signis emicans.

5. Deus, creator omnium,
Te poscimus terrigenae,
Ut nos ad caeli gaudium
Prece perducas Helenae.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen. C 23. C. — Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. D. — Varianten: keine. — Cfr. Klemming I, 116. — Verfasser Brynolphus I. Scarensis. Dieser Hymnus steht in D mit dem Anfange Felix parens Hungaria auch auf Elisabeth. — Sonstige Änderungen: 2, 1 Elisabeth in hac die. — Vgl. Klemming III, 71.

288. De s. Helena Suecica.

Ad Laudes.

1. Adest triumphus nobilis,
Dies redit laetitiae,
Qua martyr venerabilis
Ascendit thronum gloriae.

2. Thesaurizavit avide
Thesauros in caelestibus,
Dum opes suas provide
Dispersit dans pauperibus.

3. Ieiunans, orans, operans
Carnem domat ac afficit,
Caelestia desiderans
Cum Deo mentem reficit.

4. Signa fecit insignia,
Surdis auditum tribuit,
Mundans leprae contagia
Caecis visum restituit.

5. Deus, creator omnium.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. B. — Collect. ms. Vadstenense saec. 15. Cod. Upsalen C 23. C. — Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. D. — 3, 2 domans ad afficit C. — 4, 4 Caesis A. — Vgl. Klemming I, 122. — Verfasser: Brynolphus I. Scarensis. Dieser Hymnus kommt in D mit dem Anfange: Dies est venerabilis auch auf Elisabeth vor. Sonstige Änderungen: 1, 2 Et iucundae laetitiae. — 1, 3 Elisabeth qua nobilis. — 4, 2 sq. fehlen; dafür nach 4, 4 Caeli perfusa gratia | Defunctis vitam tribuit. — Vgl. Klemming III, 72.

289. De s. Henrico Upsalensi.

Ad Vesperas.

1. Assunt festa celebria,
Pater Henricus hodie
Migrans ad caeli gaudia
Vestitur stola gloriae.

2. Fulgorem dans ut lucifer
Praesul iste mirificus,
Negotiator frugifer,
Doctor et praeco deicus.

3. Ecclesiam catholicam
Fundat in terra Finnorum,
Fidem spargens dominicam
Semoto cultu daemonum.

4. Ferox in sanctum irruit
Occidendo crudeliter
Homicida, quem monuit
Paenitere salubriter.

5. Eius nobis suffragio,
Iesu, da culpae veniam
Et in caeli palatio
Perenniter laetitiam.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Brev. Lincopense imp. Norimbergae 1493. B. — Vgl. Klemming I, 126 u. f.

290. De s. Henrico Upsalensi.

Ad Nocturnum.

1. Christi miles magnificus,
Mundo dans nova gaudia,
Henricus, civis caelicus,
Mira praefulget gratia.

2. Spernens mundum cultor Dei
Labores et pericula
Dilatatorque fidei
Perpessus fuit sedula.

3. O venerande pontifex
Triumphans per martyrium,
Nobis sis pius opifex
Ad te trahens in gaudium.

4. Civem caelestis curiae
Collaudemus perenniter
Patronumque Finlandiae
Prece placemus iugiter.

5. Eius nobis suffragio.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Brev. Lincopense imp. Norimbergae 1493. B. — 2, 2 per pericula B. — Vgl. Kleming I, 127 u. f.

291. De s. Henrico Upsalensi.

Ad Laudes.

1. Exsulta, Sion filia,
Piis ostensa meritis
Signa depromens varia,
Laudes palmamque militis.

2. Birretum mordet impium
Occisorem pontificis,
Per anxium supplicium
Carne privatur verticis.

3. Quem glacies dat populum
In se repertum colere,
Submersum reddit annulum
Aequor in piscis viscere.

4. Caecis, claudis, debilibus
Salus datur et gratia
Larga sua poscentibus
Devote beneficia.

5. Verae vitis in palmite
Dum tot florent insignia,
Laeti fratres, concinite
In laudibus et edia.

6. Eius nobis suffragio,
Iesu, da culpae veniam
Et in caeli palatio
Perenniter laetitiam.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Brev. Lincopense imp. Nurembergae 1493. B. — 2, 3 Per aurium supplicium A. — Vgl. Klemming I, 133 u. f.

292. In Translatione s. Henrici.

Ad Vesperas.

1. Gaude, coetus fidelium,
Nova per haec sollemnia,
Sanctus Henricus bravium
Sumens petit caelestia.

2. Virtute vitae caelicus
Doctrinae praepollentia
Praesul effectus deicus
Mira praefulsit gratia.

3. Upsaliae primatiam
Relinquens terram Finnonum
Adivit per instantiam
Docens cultores daemonum.

4. Verbo, vitae virtutibus
Tesaurizat fideliter,
Fide constans et moribus
Fructum metit perenniter.

5. Velut David intrepidus
Manum misit ad fortia
Et ut Elias fervidus
Pugnavit pro iustitia.

6. Huius nobis precatibus,
Iesu, da perpes gaudium,
Quo tecum in caelestibus
Gaudet coetus fidelium.

Klemming I, 135. — Dieser und die folgenden beiden Hymnen waren in Stockholm in der von Klemming bezeichneten Quelle nicht auffindbar. Ich vermag daher nur Klemmings Text wiederzugeben. — 4, 2 Thesaurizat fortiter (K).

293. In Translatione s. Henrici.

Ad Nocturnum.

1. Dies sollennis promicat,
Virtutum post frequentiam
Martyr Henricus emicat
Caeli venustans curiam.

2. Talentum sibi creditum
Augens, dum terram circuit,
Insultum per incognitum
Perversorum occubuit.

3. Virtutum iubar modio
Prodivit et ex latebris,
Veri vitis in radio
Palmes patescit celebris.

4. Effuso namque sanguine
Fons glacie mox scatuit,
Manans in stagni flumine
Morbos diversos abluit.

5. Birretum sacri praesulis
Suum retorsit aemulum,
Corvus in veris modulis
Cum membro pandit annulum.

6. Huius nobis precatibus,
Iesu, da perpes gaudium,
Quo tecum in caelestibus
Gaudet coetus fidelium.

Klemming I, 136 u. f. — Vgl. das zu Nr. 292 Bemerkte.

294. In Translatione s. Henrici.

Ad Laudes.

1. Hymnum novum concinite
Laeto deductum cantico
Athleta pro antistite
Regno vernante caelico.

2. Effracti vasis balsamum
Tam late spirat dulciter,
Quod vix per linguae calamum
Dici potest plenariter.

3. Vitae redduntur mortui,
Visu privati lumini,
Claudi donati gressui,
Muti linguae laxamini.

4. Portum salutis propere
Largire se poscentibus
Miro virtutum munere
Cunctis favet debilibus.

5. Nos, pie pater, respice
Tuis instantes laudibus
Vivoque fonte refice
Tuis largitionibus.

6. Huius nobis precatibus,
Iesu, da perpes gaudium,
Quo tecum in caelestibus
Gaudet coetus fidelium.

Klemming I, 137 u. f. — Vgl. die Bemerkung zu Nr. 292.

295. In sollemni Commemoratione ss. Hermelandi et Baldi.

1. Clara sanctorum merita,
Sacris quorum pignoribus
Aula praesens est praedita,
Dignis colamus laudibus.

2. Assunt nobis dotaria
Crucis Christi particulae,
Lac zona cum eximia
Beatae Christi gerulae.

3. Vestimenti particula
Christi, quod est purpureum,
Est et, ab imaginula
Quod emanavit, oleum.

4. Petrae de Christi tumulo
Eiusque pars sudarii,
Sunt et in laudum cumulo
Sanctorum artus varii.

5. Hermelandi praecipue
Baldique sancti corpora
Assunt hic, ut assidue
Nostra purgent facinora.

6. Innocentum, Georgii,
Radegundis eximiae,
Sixti, Cosmae, Vincentii
Nobis assunt reliquiae.

7. Dens Machuti pontificis
Magdalenae cum ossibus
Eiusque pili verticis
His iuncti sunt magnalibus.

8. Qui tot donorum schemate
Nos honorat in stadio,
Cum utriusque pneumate
Sit laus patri cum filio.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536.

296. De sancta Hermelinde.

1. Nobis ascendat propere
Aurora lucis praevia,
Nos creatori psallere
Creata monent omnia.

2. Da merum Christi gaudium,
Absterge cuncta vitia,
Qui das Hermlindi praemium
Quaterna paenitentia.

3. Quae castitate floruit
Parens oboedientia
Atque desertum coluit
In mira abstinentia.

4. Sepultam a caeligenis,
Fruentem caeli gloria,
Laudari a terrigenis
Diversa dant insignia.

5. Sit laus trinae unitati,
Honor, virtus, victoria,
Omnis faex cedat peccati
Hermlindis precum gratia.

Orat. ms. Carth. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28. — 2, 3 Hermelindi. — 5, 4 Hermelindis.

297. De sancto Hidulpho.

Ad Vesperas.

1. Hymnorum Domino carmina digniter
Concordi iubilo contio personet,
Huius cum revehit temporis orbita
Hidulphi meritis annua gaudia.

2. Hic primum placuit summus episcopus,
Ad cultum Domini pro grege fervidus;
Postquam rite diu moribus inclitis
Urbem Trevericam rexit et extulit,

3. Ardenti studio pastor ad ultimum
Desertum petere censuit optimum,
Quo mundi fugiens respuit omnia,
Totus, Christe, tibi viva fit hostia.

4. Iam felix frueris sideribus poli,
Ad nos respicias, praesul amabilis,
Ac per te laqueos ordo monasticus
Evadat, propriis qui ruit actibus.

5. Olim sollicitus pro grege credito
Orabas Dominum tempore congruo,
Nunc autem facie ad faciem vides,
Nobis ut veniam, poscimus, impetres.

6. Astantes releva multiplici prece,
Pondus quos scelerum adgravat undique,
Iunctis discipulis atque sodalibus
Christum posce tibi pro famulantibus.

7. Hoc praestet genitor cum genito Deus
Ambobus similis atque paraclitus,
Cui laus est et honor parque potentia
Trino nominibus, quo regit omnia.

Offic. ms. S. Hidulphi saec. 15. (Cod. Spinalien. 82 (130). — Die Hs. stammt nicht aus dem Jahre 1562, welche Zahl von späterer Hand einer der Initialen (fol. 1 b) eingezeichnet wurde.

298. De sancto Hieronymo.

Ad Matutinum.

1. Magne pater, doctor orbis,
Beate Ieronime,
Lux refulgens, leo fortis,
Virorum sanctissime,
Nos in vias tuae sortis,
Te precamur, dirige.

2. Te collaudat plebs fidelis,
Miratur insignia,
Et triumphas nunc in caelis
Cum sanctis in gloria,
Expavescunt te in terris
Hostes et daemonia.

3. Tu es norma paenitendi,
Quam sequuntur humiles,
Sacras leges das vivendi
Et Deo placabiles,
Actus vere diligendi
Deum praebes utiles.

4. Tua probat Augustinus
Scripta, pater inclitus,
Post hanc lucem visitatus
A te, post haec caelitus.
Ut amborum fiam servus,
Te precor humilius.

5. Regem regum deprecemur
Iubilantes vocibus;
Ut in caelis collocemur
Cum fraternis civibus,
Advocatus nobis detur
Beatus Ieronimus.

Brev. Arelatense imp. Arelati 1501.

299. De s. Hugone Lincolniense.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua pater almus Hugo caelica regna subit.
Hic titulos morum varios scandens et honorum,
Corpore dum viguit, sidus in orbe fuit,
Canonicus primum, monachus post ac eremita,
Bis prior et demum pontificatur ita.

Marmora, virtutes, personae, materiae tres,
- Hisque Deo templa praeparat ipse tria.
Mira salus pueri prius est ostensa parenti,
Suffocat hunc ferrum, fert Hugo praesidium.
Daemones hic arcet, furiosis commoda praebet,
Atque fluens oleum glorificavit eum.
Prandia postposuit, regum dum funera condit,
Talibus officiis institit ipse piis.
Ipsius ex merito felix Lincolnia sistit,
Quam voluit tumulo nobilitare suo.
Gaudeat, ecclesia, quae tanto praesule floret,
Quo patre Carthusia praedita laeta foret.
O pater egregie, nostras has suscipe voces
Terrificoque die nos super astra loces.

Process. ms. Lincolniense saec. 15. Cod. Vatican. Ottob. 308. — Auf diesen Hymnus folgt noch ein Responsor.: „in introitu chori", vielleicht einem Reimofficium entnommen:

Diem festum celebrantes
sollemni laetitia
Salvatoris prosequamur
laudibus magnalia,
Qui Hugonem insignivit
multiformi gratia.

V. Pontificum baculus,
monachorum norma, scholarum
Consultor, regum
malleus Hugo fuit.

300. De sancto Hyacintho.

Ad Vesperas.

1. Vocibus caelum resonat canoris,
Caelitum sacras, Hyacinthe, sedes
Dum petis bino redimitus alma
Tempora serto.

2. Sedibus, sancte, superis locatum
Angeli laudant, caput astra cingunt,
Ora, frons, pectus rutilis coruscant
Plena hyacinthis.

3. Ecce, bis seno proprior lapillo
Factus es divum lapis amethysto,
Flammulas mittens rubeas amoris
Cordis ab igne.

4. Hinc tuos tellus oculis triumphos
Aspicit laetis precibusque mixtis
Cantibus fixo sequitur minantes
Lumine currens.

5. Sit patri, nato simul utriusque
Flamini splendor datus ex Hyacintho,
Cuius aeternum chorus angelorum
Numen adorat.

Ant. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis). add. saec. 15/16. — Mel.: Ut queant laxis.

301. De sancto Hyacintho.

Ad Matutinum.

1. Assunt Hyacinthina festa sollemnia,
Sonet nunc pristina laus in ecclesia,
Exsultet gaudiis laeta Polonia,
Dives caeli divitiis.

2. Est amoenissimus Hyacinthus hortulus,
Est lucidissimus et gratus oculus,
Totus est floridus ut sponsi lectulus,
Suavis, mitis, candidus.

3. Flos iure postulat fulciri floribus,
Languens dum exsulat amoris raptibus,
Stipari cupiens malorum fructibus
Caelum [corde] suspiciens.

4. Virgo sanctissima magno cum agmine
Ad caeli intima ingenti lumine
Deducit concinens caelesti carmine
Iam collem turis obtinens.

5. Te, trina deitas unaque, colimus,
Ut culpas abditas dimittas, petimus,
Coronas gratiae nos omnes poscimus,
Quas fert Hyacinthus gloriae.

Ant. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis). add. saec. 15/16. — 2, 2 oculis. — 4, 1 sanctissime. — Mel.: Sacris sollemniis.

302. De sancto Hyacintho.

Ad Laudes.

1. Lucem reddit absconditam,
Lucem claudit qui manibus,
Iacinthum, gemmam inclitam,
Profert praedicatoribus.

2. Toga vestitus candida
Fulget doctrinae radiis,
Virginitate nitida
Crebris splendet prodigiis.

3. Morbis succurrit hominum
Mille vitae periculis,
Procellas calcat fluminum
Semper potens miraculis.

4. Damna restaurat grandinis
Caecisque reddit lumina,
Virtute Christi nominis
Inferni fugat agmina.

5. Vicinum cernens exitum
Pacem suadet mutuam,
Caelo commendans spiritum
Lucem intrat perpetuam.

6. Maria, mater gratiae,
Mater misericordiae,
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe.

7. Uni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui lucem sine termino
Iacintho dat in patria.

Ant. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis). add. saec. $^{15}/_{16}$. — Mel.: Verbum supernum.

303. De sancto Hyacintho.

Ad Vesperas.

1. In hoc Iacinthi iubilo
Laetis canamus vocibus
Deumque pulso nubilo
Puris colamus mentibus.

2. Dux et pater Dominicus
Hunc veste sacra induit,
Cunctisque mox apparuit
Vir factus apostolicus.

3. Patrem secutus filius
Patris refulget moribus,
Ducis secutus tramitem
Mundi triumphat principem.

4. Hunc virgo visit inclita,
Solatur et dat gaudia,
Miraculorum gloria
Christi coruscat gratia.

5. Tibi, Deus, sit gloria
In sempiterna saecula
Et nos Iacinthi precibus
Adiunge caeli civibus.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n.

304. De sancto Hyacintho.

Ad Nocturnum.

1. Christi fidelis nuntius
Dum praedicator mittitur,
Praeco salutis caelicus
Late per orbem funditur.

2. Ubique verbi semina
Rectique spargit lumina,
Fluunt ab ore faculae,
Vitae coruscant regulae.

3. Rectas salutis semitas
Dignosque mores edocet
Verboque tangens animas
Ad paenitendum commovet.

4. Ab hoste praedas eripit,
Dum dura mollit pectora
Caeloque dignos efficit,
Dum frangit hostis robora.

5. Tibi, Deus, sit gloria.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. —

305. De sancto Hyacintho.

Ad Laudes.

1. Vox pura laudet exitum
Et cor Iacinthi meritum,
Corusca lustrat agmina
Bina decorus laurea.

2. Hunc vita clara indicat,
Diversa signa intonant,
Secreta, quae hic noverat,
Totum per orbem praedicat.

3. Ventis et undis imperat,
Fluctus tumentes edomat,
Aquae stupescunt fluminum
Iterque praebent solidum.

4. Vitae resurgunt mortui,
Claudique dantur gressui,
Caecis patescunt lumina,
Fantur Dei magnalia.

5. Tibi, Deus, sit gloria.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n.

306. De sancto Hyacintho.

Ad 1. Vesperas.

1. Laudibus celsis veneremur omnes
Festa, quae nobis tulit haec iucunda
Qua dies mirum redolens Iacintus
Spirat odorem.

2. Inde Iacintus merito vocaris,
Floribus praestas, quod et alta menti
Clarior gemmis residet virili
Inclita virtus.

3. Ordinem prudens animo calenti
Praedicatorum sitiens adisti,
Hinc comes nostri teneris ab annis
Progenitoris.

4. Hunc virum, tanto comitem parenti,
Pontifex summus fluitantis orbis
Inter electos modo collocatum
Mire beavit.

5. Gratias summas habeamus omnes
Et Deo soli pariterque trino,
Donet ut nobis precibus Iacinti
Scandere caelum.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545. — 2, 2 praestes. — Im Officium des Heiligen.

307. De sancto Hyacintho.

Ad Matutinum.

1. Gaude, mater ecclesia,
Tanto lustrata sidere,
Sed tu magis, Polonia,
De tanti patris munere.

2. Praedicatorum ordinis
Fulsit hic pater inclitus
Professor sacri numinis,
Primaevi patris socius.

3. Sub Augustini regula
Sectatus patrem optimum
Mente profecit sedula
Norma virtutum omnium.

4. Hunc Ivo Romam contulit,
Ubi pater Dominicus
Habitum suum induit
Remittens eum patribus.

5. Sit patri, nato, flamini
Honor, virtus et gloria,
Qui nos Iacinto supplici
Aeterna donet patria.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545.

308. De sancto Hyacintho.

Ad Laudes.

1. Aeterni regis maximus
Confessor novus floruit,
Et praeco caeli caelicus
Mundo patenter patuit.

2. Hunc vita clara indicat,
Signa diversa intonant.
Secreta, quae hic noverat,
Magnum fuisse praedicant.

3. Caeci recepto lumine,
Claudi redacti gressui,
Dum vitae dantur mortui,
Fantur Dei magnalia.

4. Mirandis his prodigiis
Iacintus vivens claruit
Et aliis quam plurimis
Post mortem plus resplenduit.

5. Agamus Christo gloriam
Pro tanti sancti moribus,
Qui nos ad caeli curiam
Conducat eius precibus.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545. — Zu den Str. 2 und 3 vgl. Nr. 305, Str. 2 und 4.

309. De s. Iacobo Maiore.

1. Exsultet caelum laudibus,
Nam Iacobus apostolus
Ferens palmam victoriae
Adivit regem gloriae.

2. Hic in Iudaea praedicat,
Hermagoras hunc insultat,
Falsa profari Iacobum
Demandat per discipulum.

3. Philetus verbis saeviens,
Sed Christi virtutem cernens,
Quae fiebant per apostolum,
Mox immutavit animum:

4. Pater beatissime,
Salva me tua prece,
Festina me baptizare
Et fac me Christum credere.

5. Iosias tunc incredulus,
Cum aegrum sanat Iacobus,
Prostravit se apostolo
Sic exclamans in bivio:

6. Miserere, miserator,
Quia vere sum peccator,
Recipe me paenitentem,
Vestigiis inhaerentem.

7. Ob hoc Herodes impius
Et Abiathar saevissimus
Necant sanctum morte dira,
Sic vehitur ad gaudia.

8. Laus patri sit ingenito
Eiusque unigenito,
Laus sit sancto spiritui
Trino Deo et simplici.

Brev. ms. Pragense saec. 15. Cod. Capit. Pragen. O 83. — 2, 2 Hinc et magos insultat. — 3, 2 virtutem tunc cernens. — 5, 4 exclamant. — 6, 4 Tuis vestigiis.

310. De s. Iacobo Maiore.

Ad Vesperas.

1. Caeli regem collaudemus,
Qui fidem Christi tenemus
Et Iacobi sollemnia
Colamus natalitia.

2. Apostolus hic nobilis
Deo fuit amabilis,
Ortus Christi prosapia
Plenusque Dei gratia.

3. Per Iudaeam praedicavit,
Fidem Christi dilatavit
Faciendo prodigia
Et signa in Samaria.

4. Hunc Philetus admiratur,
De Christo dum loquebatur,
Vera probando omnia
Per vera testimonia.

5. Virtutem sancti Iacobi
Philetus fert Hermogeni,
Qui repletus invidia
Non credidit malitia.

6. Philetum stringit funibus,
Sed Iacobi virtutibus
Solvit vincla stringentia,
Sic solvat nostra vitia.

7. Iacobe, pro nobis ora
Iesum Christum in hac hora,
Nostra fugando crimina
Nos ducas ad caelestia.

8. Patri ac unigenito
Cum spiritui paraclito
Sit laus semper et gloria
Per saecla venientia.

Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. — 5, 1 Viriutem. — 6, 2 Lies Iacobus? — 6, 4 solvit. — 7, 4 duc ad.

311. De sancto Iacobo Maiore.

Ad Matutinum.

1. Psallat Christi ecclesia
Hymnos et laudes Iacobi
Et colat natalitia
Huius sancti apostoli.

2. Qui devicit daemonia
Missa arte Hermogenis
Et fregit maleficia
Arta artibus magicis.

3. Ad Iacobi imperia
Hermogenes deducitur,
Sed daemonum malitia
Magus laedens non laeditur.

4. Virtus divina obvia,
Vertitur auctor criminum,
Intrans in eum gratia
Docet, ut noscat Dominum.

5. Ne alerent incendia,
Aqua damnant hoc suadente
Zabernas et cistargia
Plena libris artis pravae.

6. Sic in Christi militia
Vincit vera humilitas,
Submittitur superbia,
Hoc probat Christi veritas.

7. Nobis concessa venia
Nostrorum semper criminum
Nos collocet in gloria
Christus, salvator omnium.

8. Sit laus patri et gloria
Eiusque sacro filio
Cum spiritu, qui est pia
Virtus atque dilectio.

Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. — 5, 2 hoc suade. — 5, 3 citargia. — 7, 1 Nobis concessa.

312. De sancto Iacobo Maiore.

Ad Laudes.

1. Colant cuncti choro iuncti
Iacobi natalitia
Et compuncti Christo laeti
Psallant laudum praeconia.

2. Iste sanctus manet tantis
Decoratus miraculis,
Noster cantus nequit tantis
Demonstrare oraculis.

3. Mutus fatur, mors fugatur
Virtute sancti Iacobi,
Visus datur, enervatur
Potentia diaboli.

4. Sanctos stringit et affligit
Herodiana rabies,
Inde scidit et occidit
Iacobum inter acies.

5. Multi orant et implorant
Suis delictis Iacobum,
Hunc honorant et laborant
Salvari per apostolum.

6. Hunc habere gaudet vere
Hispaniaque translatum,
Det sedere et gaudere
Nobis inter principatum.

7. Sancte Dei apostole,
Ora pro nobis Dominum,
Ut caeleste nobis per te
Donet sacrum palatium.

8. Sit patri atque filio
Cum spiritu paraclito,
Trinitati, unitati
Honorque sit perpetuo.

Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. — 4, 3 Inde cidit. — 5, 2 delectis.

313. De sancto Iacobo Maiore.

In Laudibus.

1. Iacobe, Christi famule,
Nostros clamores suscipe
Et tuis sacris precibus
Munda nos culpis omnibus.

2. Ut luce spiritalium
Resplendentes charismatum
In corde simus sobrii,
In carne semper liberi.

3. Tuoque nos precamine
Fac caeli summa scandere,
Quo valeamus cernere
Iesum, Iacobe, adnue.

4. Praesta, pater piissime,
Patrique compar unice,
Cum spiritu paraclito
Regnans per omne saeculum.

Brev. Xantonense imp. Pictavii 1542.

314. De ss. Iacobo et Philippo.

1. Gaude, mater ecclesia,
Quae duo colis lumina,
Sanctorum bina gaudia
Mittis ad caeli limina.

2. O beata candelabra
In poli sita culmine,
Peccati nosti tenebram
Vestro purgate lumine.

3. Olivae binae unicae
Pietatis et gratiae,
Iungatis nos angelicae
Sorti caelestis curiae.

4. O clara luminaria
In firmamento posita,
Ut sol, luna micantia,
Vestra nos iuvent merita.

5. Quaesumus, auctor omnium,
In hoc paschali gaudio
Ad caeli ducat gaudium
Nos horum intercessio.

6. Gloria tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Pro tuo passos nomine
Ditas aeternis praemiis.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 1, 4 lumina. — Mel: Magnae dies laetitiae.

315. De ss. Innocentibus.

1. Bethlehem tellus emicat,
Caelum resultans intonat,
Pollet decus ecclesiae
Infantum vernans sanguine.

2. In morte Christum praedicant,
In vita quod nequiverant,
Sunt martyres per gratiam
Non ulla propter merita.

3. Vivunt, regnant feliciter,
Laudant Deum concorditer
Clamant piisque fletibus
Necdum valentes vocibus.

4. Prius triumphant sanguine,
Quam detur illis vivere,
Scandunt caeli fastigia
Et nova cantant cantica.

5. Gloria tibi, Domine.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. A. — Brev. Roschildense imp. Parisiis 1517. B. — 1, 4 Infantum servans sanguinem B. — 3, 3 piis cum fletibus B. — 4, 1 Primo triumphant B. — 4, 2 Quo detur B. — 4, 4 cantent B. — Vgl Klemming III, 77.

316. De sancto Iudoco.

1. Ad laudes regis incliti
Pangamus hymnum socii
Festaque sancti Iudoci
Mente colamus supplici.

2. Qui patre rege genitus,
A summo Deo deditus,
Contempto flore arido
Voto fervebat florido.

3. Regnum namque Britanniae
A fratre iussus regere
Hoc spreto solitariae
Vitae se coepit tradere.

4. Virtutum per insignia
Tendens ad summa merita
Abiecta carnis sarcina
Ad Deum redit anima.

5. Omnes enim precamur te,
Nobis sis clemens, Iudoce,
Ut te colentes devote
Tecum vivamus aethere.

6. Gloria tibi, Domine,
Gloria, unigenite,
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. — 6, 3 sq. fehlen; ergänzt nach Anal. IV, Nr. 184.

317. De sancto Iohanne Baptista.

Ad Completorium.

1. Baptista Christi inclite,
Qui Christum prodis indice,
Nos miserando respice
Culpasque nostras ablue.

Brev. ms. Bisuntinum saec. 14. Cod. Vesolen. 18. A. — Brev. Bisuntinum imp. 1531. B. — Doxol: Deo patri sit gloria. etc.

318. In Nativitate s. Iohannis Bapt.

Ad Vesperas.

1. Gaudeat caeli triumphator coetus,
Orbis exsultet laudesque depromat,
Namque praelustris natus est Iohannes,
Vates et infans.

2. Concinat melos angelorum chorus
Ceterum omnes caelicique cives,
Vultu benigno gratulentur tibi,
Nate formose.

3. Iamiam natalis celebris illuxit,
Dies optatus militis insignis,
Cuius in ortu iucundantur orbis
Almi penates.

4. Felix o puer, ablactatus nondum,
Iam qui collega superum effectus
Hodie sacras vagis inter ulnas
Matris excelsi.

5. O mirum ingens arcanumque munus
Caelitus lapsum, nutu namque divo
Reserat regem celebris in alvo
Miles accubans!

6. Stupet hic mundus siletque natura,
Quod luce carens abortivo puer
Cernat invisum innotumque noscat,
Colat, adoret.

7. Solus erutus legibus naturae
Donoque fretus numinis charisma
Nactus est adhuc septiforme sacri
Lucis inexpers.

8. Iubar emisit rutilans lux vera,
Hic namque solis sideris ad instar
Praeit aeterni ortum sicque regem
Praeco caelestem.

9. Ortus est infans angelorum consors,
Sono laetetur carmine cum dulci
Turma fidelis, blandiatur tibi,
Parvule pulcher.

10. Iubilet omnis synodus in ortu
Parvuli, quo lux magni praecursoris
Nemini dedit exitum maiori
Omne per solum.

11. Non lux, sed lumen eratque lucerna,
Corda perlustrans nubilosa, velut
Radius micans lucens et ignitus
Flaminis igne.

12. Da, sancte pater, baptista Iohannes,
Mentibus nostris fontem veri boni
Ingeri, quoque anhelantes iunge
Gratiae tuae.

13. Suscipe, precor, gratiose comes,
Vota precantum et nefanda nostrum
Precibus tuis deleantur cuncta
Crimina gratis.

14. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnans.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — 3, 2 optate. — 13, 4 Verbigena gratis. — Dieser und die folgenden, derselben Hs. entnommenen Hymnen rühren von einem Franziskanerdichter her: „Sequentes laudes vel hymnos seu sequentias ad honorem gloriosissimi Iohannis Baptistae composuit quidam frater minorum devotus eiusdem.“

319. In Nativitate s. Iohannis Bapt.

Ad Nocturnum.

1. Plaudat nunc sacra suboles et omnis,
Longa permensus mobilis qui aevi
Lustra deflebat reditus optati
Christi Messiae.

2. Angelus, sancti paranymphus nati,
Hunc qui praeconem cecinitque regis
Fore prophetam, gaudium rependat,
Quod repromisit.

3. Hic puer omni praeditus virtute,
Belliger uti animosus gigas,
Iter aggressus hispidum tutavit
Posteris cunctum.

4. Ut mitis praeco vocem se fatetur,
Verbi vox, inquam, cuius verba vitae
Sonus eructat aditumque pandit
Aetheris alti.

5. Vox, cuius cantus pabula propinat
Grata salutis, virtutis et vitae,
Pascua novae reserat amoena
Legis aeternae.

6. Hucque, huc omnes desides invitat,
Clamat peccantes, debiles impellit,
Fontis ad aquas sitibundos vocat
Gratis immensi.

7. Vox, pulchre cuius tonus introduxit
Praevium mundo luminis opaco,
Iubar aeterni pepulit et taetras
Nubes erroris.

8. Vox nempe, cuius harmonia norat
Intima caeli penetrare celsi,
Cuius est clavis ianuae caelestis
Lingua fidelis.

9. Vox namque, cuius melos demulcescit
Turbam lugubrem, cum lucis efulsit
Radius, taetri abditam ingenti
Carceris antro.

10. Vox, cuius vigor fidei decreta
Sanxit et legis, cuius est origo
Pervius ordo, finis atque norma
Cunctae virtutis.

11. Porrige robur, pugil et protector
Fortis in bello, turbae fatiscenti,
Fidei nostrae clipeus et ensis,
Haereses sterne.

12. Auge nunc, quaeso, regimen sollerti,
Desidis fuga latebras erroris,
Omnibus assis pietate gratis,
Perpes alumnus.

13. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnans.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — „Sequitur in eiusdem beati Iohannis Baptistae sollemnitate ad Nocturnum hymnus et cantatur in tono Virginis proles."

320. In Nativitate s. Iohannis B.

Ad Laudes.

1. O decus patrum, baptista, que princeps
Trinique nexus, angelorum agalma,
Vitae dux, splendor, redemptoris nostri
Inclite praeco!

2. O sator virgo, o benigne pater,
Tibi ter triplex ierarchia pandit
Laudes hymnosque harmonia pari
Neumate dulci.

3. O miles alme gloriosae prolis,
Gaudium mundi, pater pietatis,
Unica nostrum spes atque dulcedo,
Arbiter legum.

4. Tu stupor fortis, fidei athleta,
Anachoreta mirae sanctitatis,
Tu robur mentis, dulcis amor urens
Pectora nostra.

5. Tu pavor orbis, dirigens auriga,
Deviis callis, miseris asylum,
Exsistis tandem anchora periclis
Naufragi saecli.

6. Tu caeli sidus, praefulgens aurora,
Gemma coruscans speculumque lucis,
Rectis es via, ferula caducis,
Lucifer caecis.

7. Angelis es par, mediator Christi,
Domini testis, sanctitatis forma,
Schola virtutum, venia precantum
Normaque morum.

8. Vinculum mundi stabilisque nexus,
Celebris thori mutuique forma,
Candens amoris methodus es fidis,
Gaudium maestis.

9. Centum lascivis debita relaxans
Terque quaterque castitatis loris
Mox voluptatis aestuantis dire
Frena conectis.

10. Protege, quaeso, gregem sauciatum
Dentibus saevis protervorum lupum,
Clade prostratum ingluviemque dele
Ensibus pacis.

11. Quaesumus clemens cernui Iohannes,
Semper exsistas supplicum interpres,
Ubi nunc felix gloria perenni
Sedes excelsus.

12. Salve, mi pater, orthodoxe, sancte,
Salve, iam vectus thronos in sublimes,
Eia, nunc ora, spiritus ut illuc
Scandere queat.

13. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnans.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — 1, 2 angelorum alga; da auch 10, 3 Elision eintritt und angelorum alga keinen Sinn zuläſst, habe ich agalma vermutet. — 5, 2 Devios calle. — „Sequitur ad laudes eiusdem festi hymnus et cantatur in tono Ut queant laxis.“

321. In Decollatione s. Iohannis B.

Ad Vesperas.

1. Exsultet orbis pariterque polus
Astriger, almi militis depromat
Exitus, acta martyris baptistae,
Sancti Iohannis.

2. Laetus in laudes chorus angelorum
Tonet amoene resonans in astris,
Seriem sacrae passionis pandat
Incliti vatis.

3. Hic nam praelustris Christi protomartyr
Exstat; o felix ortus et occasus,
Quo tellus gaudet gaudentque caelorum
Turbae felices!

4. Arguit regis facinus Iohannes
Sanctus, invitat salutis ad iter,
Stolidum nescit monitis parere
Nequam adulter.

5. Quidnam, quod furit impudicus heros?
Inscius suae consortis et ultro
Aditum parat necis atque sui
Arbiter impos.

6. Improba fraudes mox virago gignit,
Fallax imago, cuius ira saevit,
Fremit et dolo proditque nefandum
Scelus in sanctum.

7. Iam virus viro suasit quae quondam
Spargit et ultrix, meminit livoris
Natae letalis, suadet scelesti
Callida pellex.

8. Iniquitatem peperit, quae parit
Virtuti parca pietatis parcam,
Tumet insanis uxor, immo fera,
Praeda Plutonis.

9. Aestuat regis facibus libido,
Inque vorago crapula turgescit,
Surgitque duplex Veneris et meri
Ignis scintilla.

10. Cum petit belva effrenata caput
Sacrum, Herodes periurus insanit,
Sed amor vincit lubricus Herodem
Namque dementem.

11. Prodit libido, temere cum iurat
Et, quod iuravit, perperamque iubet
Impleri, grave scelus, heu, migrat
Ense cruentus.

12. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnans.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — 6, 2 saevis. — „In nomine Domini Iesu Christi Amen. Incipit alius novus hymnus ad honorem decollationis beati Iohannis Baptistae in eodem metro et ab eodem fratre compositus. Et canitur in tono Aures ad nostras.

322. In Decollatione s. Iohannis B.

Ad Nocturnum.

1. O gemma nitens, rosei candoris
Lux, sic foedavit rabies Herodis,
Ut molem sacri corporis invadat
Praedo crudelis.

2. Hactenus furens lactantes infecit
Alter Herodes, impius et alter
Nunc sacrum fundit sanguinem fidelis
Christi praeconis.

3. Quid namque, nequam iudex, immo reus,
Properas regnum temerare? numquid
Foret pudori profanare templum,
Censor infelix?

4. Plebis occisor, ultio reposcit,
Arguit causa, vincula te manent,
Carcer accusat, cruor attestatur
Sacer effusus.

5. Improbus furor et funesta lues
Vinclis alligant, qui ligata solvit;
Flebilis error, heu, quam dolose
Patitur insons!

6. Fit cibus caedes, sanguis fitque potus,
Turget et alvus feritate tali,
Quo mensa caput gluviosus edax
Petat insontis.

7. Sanctum nec audax veritus est iudex,
Impius pium perdidit, sed vatem
Struma tyranni, iustus sicque tulit
Crimen iniqui.

8. Haud timet effrons carnifex et amens,
Agile scindit furibunda guttur
Frameam manu vibrans atque liquens
Gelidos artus.

9. Occidit saecli iubar, et coruscus
Splendor polorum pallet et nigrescit,
Lactea Phoebe clipsatur, et sidus
Squalet opacum.

10. Iam silet verbum verbi voxque tacet
Altitonantis praeviique sonus,
Tubae clangentis iubilus sordescit,
Lyrae caelestis.

11. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnans.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX 145. — 4, 1 hinter ultio „vel talio“. — „In tono: Iste confessor.“

323. In Decollatione s. Iohannis B.

Ad Laudes.

1. Perge iam, pater, visiturus perge
Turbam lugubrem et quem prodidisti,
Nobis ostende patribus et illis
Christi triumphum.

2. Propera, praeco, percunctatus diu,
Praevius belli nuntia tropaeum
Specu ploratus et solare plebis
Taetro degentis.

3. Iterum sonet tuba praecursoris,
Revehat verbum virtutemque verbi
Terat et clara vox clamantis omnes
Threnorum manes.

4. Ceterum laetus avidis decantet
Gaudium captis: belliger invictus
Palmam laturus pacis appropinquat,
Foribus adest.

5. Pangat nunc hymnos laetabunda proles,
Quae quondam diu latitans in antro
Lucis inexpers elogos deflebat
Christo potenti.

6. Tu namque fervens crucifer salutis
Tutus et hermes, belliger qui quondam
Factus es lucis caritatis et ve-
xillifer impar.

7. Hactenus iste, ceu qui praeivit
Lucifer ortum micans et occasum
Solis aeterni, hesperus post illum
Sidera scandit.

8. O miles alme, sedulo paternas
Aures inclina precibus benigne
Supplicis tui mentis et affectum
Respice, quaeso.

9. Suscipe, pater, anhelantis vota
Sacer alumni, strenue triumphans
Princeps, athleta, tramite labentes
Dirige recto.

10. Custos et rector, dux et via, portus
Nostrae salutis, gaudium et amor,
Vinculum pacis, spes et vita, salus,
Sancte Iohannes.

11. Memor exsistas laudes qui tuorum
Supplicum tibi iugiter depromunt
Voce sonora cernuoque poscunt
Te, pater pie.

12. Tibi, rex Christe, decus et potestas,
Honor et virtus sitque patri, cum quo
Semper et sancto flamine per cuncta
Saecula regnas.

Cant. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Marcian. It. IX, 145. — 6, 2 ermes. — „Sequitur de eodem hymnus ad laudes. Et cantatur in tono Virginis proles."

324. De s. Iohanne Bridlingtoniensi.

1. Alma mater ecclesia
Congratuletur filio,
Quem divina clementia
Caeli iunxit collegio.

2. Hunc senescente saeculo
Contra noxas remedium
Iohannem dedit populo
Iesus, salvator omnium.

3. Indutus stola fragili
Fragilitatem exuit
Et eius menti stabili
Charisma Christus influit.

4. Expers peccati scrupuli
Columna fit ecclesiae
Sicque de luto figuli
Formatur in vas gloriae.

5. Parent ipsius precibus
Morbi, mare, daemonia
Quem unxit prae consortibus
Spiritus sancti gratia.

6. Precamur, sancta trinitas,
Ut nos a morte triplici
Conservet tua bonitas
Iohannis prece supplici.

Orat. ms. Carthus. Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 28. — 2, 1 Nunc. — 6, 3 sua bonitas. — „De sancto Iohanne, priore regularium 10. Oct."

325. De s. Iohanne Evang.

1. Iohannes, virgo, dilecte a Domino,
Verbi superni a patre progeniti
Gratiam nobis deprecare miseris,
Ut tuis semper sublevemur meritis.

2. Cuius exivit sonus in fines terrae,
Evangelista, deitatis symmista,
Oratu tuo obtine, reatibus
Nostris ignoscat ut summa clementia.

3. Sit tibi, Iesu, benedicte Domine,
Gloria, virtus, honor et imperium
Una cum patre sanctoque paraclito,
Cum quibus regnas Deus ante saecula.

Diurn. et hymn. ms. Benedict. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. — 2, 2 divinitatis. — Die erste Str. dieses Hymnus kommt auch in dem Hymnus Andrea Christi sanctorum mitissime vor, gehört aber demselben nicht ursprünglich an.

326. De s. Iohanne Evang.

Ad Matutinum.

1. Sublimem tui gloriam
Volentes pie pangere,
Iohannes, Dei gratiam
Optamus tuo munere.

2. Tu multum es laudabilis
Coetu cunctarum gentium,
Es nam sobrinus nobilis
Iesu, factoris omnium.

3. Liquisti patrem, retia
Et navim maris fluctibus,
Sequens Iesu vestigia,
Vocantis te, in omnibus.

4. Electus tu a Domino
In aevum virgo permanes,
Nam nuptiarum termino
Tu sine sponsa remanes.

5. Vidisti Iesu faciem
In sacri montis culmine
Non fide, sed per speciem,
Vestitam divo lumine.

6. Prae cunctis te discipulis
Valde dilexit Dominus
Et eius semper oculis
Te respicit nunc comminus.

7. Iairi Iesus filiam
Resurgere dum voluit,
Ibi tuam praesentiam
Te diligens adhibuit.

8. Sic zelus Dei ferveat
Nostris, Iohannes, intimis,
Quod nobis semper libeat
Nostris favere proximis.

9. Et Iesu dulcis pietas
Spem nobis sic adaugeat,
Ut nulla nos tepiditas
A cultu Dei retrahat.

10. Patri, nato, paraclito
Semper reddamus gloriam,
Sancti Iohannis merito
Intremus caeli curiam.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525.

327. De s. Iohanne Evang.

Ad Laudes.

1. O gratia quam maxima,
Quam tibi Iesus dulciter
In cena fecit ultima
Te amans tam suaviter.

2. Secreta nam caelestia
Tibi monstravit trinitas,
Quae nulli fecit pervia,
Quos habuit antiquitas.

3. Cum supra Iesu pectore
Recubuisti lacrimans,
De falsi Iudae scelere
Cum grandi poena cogitans,

4. Iesus quam dulce basium
Infixit tuis labiis,
Deplorans, heu, nimium
Iam se daturus impiis.

5. In horto patri supplicans,
Ut calix a se transeat,
Iesus dixit, ut vigilans
Mens tua secum maneat.

6. Dum fugiunt discipuli,
Iohannes, Iesum sequeris,
Dum captum trahunt famuli,
In morte tu non deseris.

7. Ore dixisti quaerulo
Mariae: Iudas trucibus
Nunc Iesum dedit osculo
Pharisaeorum manibus.

8. Quam sibi valde condolens
Ducis ad crucem filii,
Omni virtute redolens
Quem blasphemabant impii.

9. Scutum impenetrabile
Nos fidei sic muniat,
Daemonium terribile,
Iohannes, ne percutiat.

10. Patri, nato, paraclito
Semper reddamus gloriam,
Sancti Iohannis merito
Intremus caeli curiam.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525.

328. De s. Iohanne Evang.

Ad Primam.

1. Ploratus, heu, largiter
Cernens matrem cum filio
In passione graviter
Diro pungi supplicio,

2. Vexisti semimortuam
Ah! matrem quantis lacrimis,
Quam tu credebas mortuam
Poenis nati gravissimis.

3. In cruce Dei filius
Matrem pendens adloquitur:
Hic, ecce, tuus filius
Pro me tibi conceditur.

4. Sicque sepulto filio
Curam matris in omnibus
Egisti sine vitio,
Dum vixit cum mortalibus.

5. Mundemus cor sollicite,
Iohannes, tuis precibus,
Quo Deum nos explicite
Cernamus in caelestibus.

6. Et fortis patientia
Amore Iesu toleret
Cuncta nobis contraria
Et tolerando superet.

7. Patri, nato, paraclito.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525. — 2, 1 Rexisti.

329. De s. Iohanne Evang.

Ad Tertiam.

1. Praecurris tu ad tumulum
Petrum, cum resurrectio
Iesu foret per angelum
Discussa, tunc cum gaudio

2. Eductis limbo patribus
Iesus ornatus gloria
Iam superatis hostibus
Surrexit die tertia.

3. Tunc oscularis dulciter
Eius sacrata stigmata,
Qui tibi sufflans leniter
Magna dedit charismata.

4. In mare de discipulis
Unus ex septem retia
Mittens agnoscis oculis,
Surrexit qui cum gloria.

5. Amara Iesu passio
Nostram, Iohannes, animam
Sic cruciet absinthio,
Quod Christo reddat intimam.

6. Et dulcis amor virginis
Cor nostrum sic transfodiat,
Quod zelo sui numinis
Semper languere faciat.

7. Patri, nato, paraclito.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525.

330. De s. Iohanne Evang.

Ad Sextam.

1. Cum patribus et angelis
Scandentem grandi gloria
Cernis, Iohannes, oculis
Iesum caeli sublimia.

2. In te, dum mentis oculos
In caelum tenes, spiritus
Descendit, qui apostolos
Sanctificavit caelitus.

3. Cum mater nato spiritum
Sine dolore iubilans
Restituit, est creditum,
Quod praesens eras lacrimans.

4. Cadaver sacratissimum
Cuius dedisti tumulo
Hymnum canens dulcissimum
Ore dolore tremulo.

5. Tu ad Electam dirigis
Ad Gavum et ecclesias
Tabellas, quibus colligis
Mentes a Christo devias.

6. Plenum veneno calicem
Dum potas, nihil nocuit
Ob fidem Iesu simplicem,
Quae semper cunctis profuit.

7. Iussu maligni hominis
Intrasti fervens oleum
Pro laude Iesu nominis,
Quod tu sensisti roseum.

8. Pro tui Iesu nomine
Tractus in Patmos insula,
A Deo, non ab homine
Discis ventura saecula.

9. Iohannes, semper humiles
In actibus et sensibus
Simus et boni pugiles
Pro Christo cum daemonibus.

10. Patri, nato, paraclito
Semper reddamus gloriam,
Sancti Iohannis merito
Intremus caeli curiam.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525. — 5, 4 Mente.

331. De s. Iohanne Evang.

Ad Nonam.

1. Reversus ab exsilio
In Ephesum ingrederis,
Ubi cum magno gaudio
A populo reciperis,

2. Dum clamat: sit a numine,
Qui vitam praestat homini,
Benedictus, in nomine
Qui venit, ecce, Domini.

3. Tunc Drusianam suscitas
Pulsatus piis precibus
Fidelium, nam caritas
Eius subvenit omnibus.

4. Cratonem cum discipulis
Trahis a cultu daemonum,
Qui gemmas coram populis
Plausu fregerunt hominum.

5. Sic nostrum cor contritio,
Iohannes, dure torqueat,
Quod cuncta facta vitio
Nobis deflere libeat.

6. Servemus pure regulam,
Statuta patrum omnium,
Et mentem nostram quaerulam
Non faciat daemonium.

7. Patri. nato, paraclito.

Officium novum beati Iohanis imp. Bononiae 1525.

332. De s. Iohanne Evang.

Ad Vesperas.

1. Divina generatio
Per te nobis innotuit
Et Iesu praedicatio,
Qui nulli unquam nocuit.

2. Quod erat in principio
Verbum et verbum dulciter
Apud Deum, eloquio
Scribis tuo veraciter.

3. O perquam magna caritas
In tuo dulci pectore
Ardebat, quam antiquitas
Audivit nullo tempore.

4. Cum requirens depositum,
Iohannes, ab antistite,
Intelligens depertitum
Diu flevisti concite.

5. Et tunc festinus insequens
Equo carum discipulum,
Clamabas ista prosequens:
Quid fugis istum vetulum?

6. Redi, fili dulcissime,
Ad me, qui tibi spondeo
Pati velle gravissime
Pro naevo tui felleo.

7. Ut nos servemus animam,
Iohannes, in caelestia,
Frangamus vitam pessimam
Et eius desideria.

8. Cum cogerit necessitas
Reddendi Deo debitum,
Tunc Christo tua caritas
Nostrum commendet spiritum.

9. Patri, nato, paraclito.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525.

333. De s. Iohanne Evang.

Ad Completorium.

1. Iohannes, ad caelestia
Volens te Iesus ducere,
Cum nulla te molestia
Vitam fecit perficere.

2. Nam tumulum ingrediens
Vivus dedisti spiritum,
De quo manna scaturiens
Tuum testatur meritum.

3. Contemplas caeli curia
Vestitus iuxta virginem
Secundae stolae gloria
Summi patris imaginem.

4. Ob doctoratus praemium
Cum gloria martyrii
Et virginale lilium
Te laudant Dei filii.

5. Iohannes, semper cupimus
Accepta tibi facere,
Sic servos tuos petimus
Velis pie recipere.

6. Cor tibi, corpus, animam
Et cunctas vires corporis
Damus pandentes intimam
Dilectionem pectoris.

7. Nostrum tibi servitium
Sic te delectet iugiter,
Ut tuum patrocinium
Experiamur dulciter.

8. Patri, nato, paraclito
Semper reddamus gloriam,
Sancti Iohannis merito
Intremus caeli curiam.

Officium novum beati Iohannis imp. Bononiae 1525.

334. De sancto Iohanne Reomaensi.

Ad Vesperas.

1. Sacra dies infunditur
Iohannis, viri incliti,
Triumphis, signis, meritis
Confessorum praecipui.

2. Hic probus ab infantia
Deserti petit abdita;
Anguem virosum perimit
Et principatur monachis.

3. Fugantur saevi daemones,
Muto loquela redditur;
Quem mors raptabat citima,
Sacra reformant munia.

4. Oppressos fame valida
Plena refovet gratia,
Cum vacuantur horrea
Frugum meretur copia.

5. Iam candidatus senio
Evocatur a Domino,
Fine beato transiens
Super laetatur aethera.

6. O pater divinissime,
Tuos conserva filios,
Quos nunc grataris proprios,
Concives posce caelicos.

7. Cum quo nos, summa deitas,
In trinitate unitas,
Tua captet aeternitas
Et habeat infinitas.

Vita ms. S. Iohannis Reomaen. saec. 10. Cod. Meten. 195. — Abschrift von P. E. Rivière.

335. De s. Iohanne Spoletino.
Ad Vesperas.

1. Collaetetur ecclesia
Laudans principem gloriae,
Beneventana patria
Magis exsultet hodie.

2. De Spoleti provincia
Sanctus Iohannes micuit,
Quem sempiterna gloria,
Caelestis vita decuit.

3. In Apicii finibus,
Non longius a Samnia,
Exemplis et virtutibus
Fulsit eius praesentia.

4. Ibi caecos illuminat,
Leprosis fit obsequio
Et daemons eliminat
Ab hominum consortio.

5. Multis fulgens miraculis
Vocatus est a saeculo,
Caeli coniunctus vernulis
Vivit in pace sedula.

6. Eius nos iuvent merita,
Sua festa qui colimus,
Ut nobis fiat praestita
Caeli vita, quam cupimus.

7. O monachorum gloria,
Eremitarum gaudium,
Quem Spoletina patria
Produxit quasi lilium,

8. Sancte Iohannes, gratia
Reple corda fidelium,
Quae post haec transitoria
Caeleste gustent gaudium.

9. Per saecula sit omnia
Deo laus summae gloriae,
Qui vexit ad caelestia
Sanctum Iohannem hodie.

Collect. ms. Constantini Caietani saec. 16/17. Cod. Alexandrin. 94. — „Ex Antiphonario collegiatae ecclesiae terrae Apicii anni 1337."

336. De s. Iohanne Spoletino.
Ad Laudes.

1. Laudemus Christum Dominum,
Qui nobis suum famulum
Concessit per suam gratiam,
Ut salvet istam patriam.

2. Venite, omnes populi,
Laudare nomen Domini,
Ut donet nobis gaudium,
Quis suum dedit famulum.

3. Gaude, castrum Apicii,
De tanto dono Domini,
Glorificate Dominum,
Qui salvat istum populum.

4. Iesu Christe piissime,
Rogamus te, sanctissime,
Ut huius almi gratia
Nobis remittas debita.

5. Gloria tibi, Domine,
Iesu, salvator omnium,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Collect. ms. Caietani Constant. saec. 16/17. Cod. Alexandrin. 94. — 1, 3 Eine Silbe zuviel; lies: Dedit per suum? — 2, 4 Quem suum dedit famulum. — „Ex Antiph. collegiatae ecclesiae terrae Apicii anni 1337."

337. De sancto Ioseph.

Ad Vesperas.

1. Ut collaudare gentes catervatim
Queant supremi Ioseph generosi
Miras virtutes patriarchae, Deus,
Largire vota.

2. Quem de regali stirpe procreatum
Praedestinavit pater aeternalis,
Ut tantae stirpis unicus virgini
Desponsaretur.

3. Dum cognovisset sponsam concepisse,
Stupescebat, cum unde nesciebat,
Virginem castam nolle traducere
Tunc cogitabat.

4. Et confortatur angelo dicente:
Noli timere, Ioseph, fili David,
Natum in ea beatum efficit
Spiritus sanctus.

5. Hinc Ioseph laetus coniugem accepit
Et famulatur intactam praeservans
Ac curam gessit praebuitque victus
Necessaria.

6. Cum iuxta regis Augusti edictum
Describeretur universus orbis,
Sponsae praegnantis impleti sunt dies,
Parit Bethlehem.

7. Ioseph collatum est ex hoc regalis
Sacerdotii veri signaculum,
Cum in praesaepe tractans et adorans
Iesum obtulit.

8. Gloria patri, summo genitori,
Gloria nato, pio redemptori,
Flamini sancto, nexui utrius,
Honor aequalis.

Diurn. ms. et hymn. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. A. — Brev. Rigense imp. s. l. 1513. B. — 2, 3 stirpis unitas A. — 3, 1 Cum B. — 5, 1 Hinc laetus Joseph B. — 6, 3 impletae A. — Für diesen und die zwei folgenden Hymnen vgl. H. v. Bruiningk in Mitteil. aus d. livländ. Geschichte. XIX, S. 239 ff.

338. De sancto Ioseph.

Ad Nocturnum.

1. Multaque mira hinc fidei nostrae
Sunt patefacta Ioseph mysteria,
Et de futuris in Christo complendis
Plene docetur.

2. Crudelitatem sentiens Herodis
Natum cum matre ducit in Aegyptum
Et more patris toto infantiae
Pavit decursu.

3. Infantem Iesum tractavit manibus,
Gestavit ulnis, suaves amplexus
Praebuit illi, ob id praecipue
Sollemnizandus.

4. Et cum defunctus esset rex tyrannus,
Iesum reduxit iubente angelo
In terram Iuda, Archelaum timens
Vadit Nazareth.

5. Non solum Dei mater suo sponso,
Sed, cui genu inclinatur omne,
Mandatis suis oboedit quam prompte
Et comitatur.

6. Gloria patri, summo creatori,
Gloria nato, pio redemptori,
Flamini sancto, nexui utrius,
Honor aequalis.

Diurn. et hymn. ms. Benedict. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. A. — Brev. Rigense imp. s. l. 1513. B.

339. De sancto Ioseph.

Ad Laudes.

1. Hunc de profundo corde deitatis
Praedestinavit Deus, exaltavit
Prae cunctis scribis, regibus, prophetis
Ritus veteris.

2. Ceteri namque reges et prophetae
Christum venturum simul praedicabant,
Quem Ioseph iustus osculatur pio
Osculo oris.

3. Iam figuratus Ioseph patriarchae,
Qui vinctos regis carcere servavit,
Hic redimentem captos universos
Cura tutavit.

4. Ille coniectat somniorum verba,
Egenti vendit populo frumenta,
Fidem observat regi, stupri nefas
Inire spernens.

5. Isti patescunt divinorum sensus
Mysteriorum, fontem panis vitae
Propinat orbi, castitatem puram
Deo devovit.

6. Gloria patri, summo genitori,
Gloria nato, pio redemptori,
Flamini sancto, nexui utrius,
Honor aequalis.

Diurn. et hymn. ms. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Uspalen. C 477. A. — Brev. Rigense imp. s. l. 1513 B. — 2, 2 praedicaverunt A. — 5, 4 devotam A.

340. De sancta Iuliana.

1. Exorta prole nobili
Iuliana, flos virginum,
Vicit hoc orbe mobili
Minas feraces hominum.

2. Sponso Iesu fideliter
Soli placere cupiens,
Sprevit terrenum fortiter
Poenas crudeles patiens.

3. Exspoliata caeditur
Virgis a sex militibus,
Capillis post appenditur,
Ut immolet daemonibus.

4. Virgo manens impavida
Traditur diro carceri,
Luce tamen perfulgida
Illuminatur celeri.

5. Ubi deceptor astitit
Vultum gerens angelicum
Fraudisque plenum praestitit
Consilium domesticum.

6. Orationis lumine
Docta cepit daemonium,
Catenarum ligamine
Iecit in sterquilinium.

7. Haec gloriosa facie
Ponitur rota ferrea,
Sed angelorum acie
Frangitur sicut cerea.

8. Videntes haec pontifices
Baptizari se faciunt,
Saevientes carnifices
In virginem insaniunt.

9. Trahentes ad interitum
Igni martyr proicitur,
Sed gaudens tradit spiritum,
Dum caput ense caeditur.

10. Honor, virtus et gloria
Sit Christo, sponso virginum,
Qui nos ad caeli gaudia
Ducat post vitae terminum.

Offic. ms. S. Galgani saec. 16. Cod. Senen. F VI, 22. — 9, 3 tradidit. — Nach Str. 5. Divisio.

341. De sancto Iuliano.

1. Solvimus magno superoque regi
Ora concordes iubilo canoris
Semper et Christum rogitamus omnes
Cunctipotentem.

2. Qui summi patris veniens potentis
Se dedit nobis tibi de superno
Corporis vires validas ministrans,
O Iuliane.

3. Furia saevi premeris tyranni,
Firmus in atris monitu fidelis
Stringeris Christo, triduo retentus
Carcere taetro.

4. Aspidum diros colubrique morsus
Turbidas spernens maris et procellas,
Sarcinam tecum superare mundi
Posce labantis.

5. Spiritum reddens pretium beati
Muneris, caeli stabilem coronam,
Gliscis ac vilem pedibus premendo
Caelica pandis.

6. Nos eius saltem meritis benigne
Poscimus, Christe, lavacro renati,
Ut tuo donet populo salutem
Omne per aevum.

7. Sit Deo patri genitoque proli,
Spiritui sancto decus et potestas,
Qui Deus vivit sine fine regnans
Trinus et unus.

Brev. ms. Civitatense anni 1476. Cod. Civitat. LXXIV. (28). — 3, 1 Dura nimis saevi premeris. — 3, 3 Stringes.

342. De sancto Iuliano.

In Laudibus.

1. Te, Iuliane, canimus
Festumque diem colimus
Et vota pia solvimus
Melosque laeti pangimus.

2. Tu laureatus sanguine
Caeli fulges in culmine,
Coniunctus choro martyrum,
Sanctissime christicolum.

3. Tu vires hostis impii
Fretus virtute Domini
Poenasque carnis superans
Polum petis tripudians.

4. Nunc adunatus angelis
Tuis faveto famulis,
Quo tecum parte fulgida
Laeti sumamus praemia.

5. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laus sit amborum flamini
In saecula laudabili.

Passion. ms. Gemmeticense saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Rotomagen. 1396 (U 135).

343. De s. Iuliano Cenomannensi.

In 1. Vesperis.

1. Ut tuis dignas meritis camenas
Concinat praesens, Iuliane, coetus,
Expia nostros precibus reatus,
Inclite praesul.

2. Stirpe Romana generosus alma
In Iesu cena puer adfuisti,
Te docet Petrus documenta sacris
Actibus explens.

3. A Deo missus Cenomannis almae
Surculos primus fidei propagas,
Roborant fontis scatebrae suborti
Dogma salutis.

4. Principis limen subiens ademptum
Reddis admota cruce lumen orbo,
Diluit princeps hominis vetusti
Gurgite naevum.

5. Plebis adiunctae procerumque turmae
Fonte detergunt maculas renati,
Error abscedit fideique iacta
Semina surgunt.

6. Summa, te totus veneratur orbis,
Trinitas rectrix opifexque rerum,
Supplices audi pia concrepantes
Carmina laudum.

Brev. Dolense imp. s. l. 1519.

344. De s. Iuliano Cenomannensi.

Ad Matutinum.

1. Nube subducta sceleris paterni
Lucis aeternae iubar emicare
Nuntias Christum, dubiosque firmant
Signa secuta.

2. Auribus surdi bibulis sonoras
Hauriunt voces solidisque claudi
Cursitant plantis, erebi ministros
Iussibus arces.

3. Turgidis leprae maculosa squamis
Membra restauras, labra clausa solvis,
Integrum visus redeunt ad usum
Lumine capti.

4. Tres truci mortis iaculo peremptos
Redditos vitae revocas ad auras,
His Iesum fassis fera perfidorum
Corda domantur.

5. Sic bases firmans fidei profanos
Irritas cultus, teris idolorum
Fana, caelorum Domino dicatas
Erigis aras.

6. Summa te totus veneretur orbis
Trinitas rectrix opifexque rerum,
Supplices audi pia concrepantes
Carmina laudum.

Brev. Dolense imp. s. l. 1519.

345. De sancto Iuliano.

1. Iuliani nunc martyris
Unicus filius patris
Quae gesserit miraculis,
Hymnis cantemus debitis.

2. Requisitus a parente,
Coniugii formam sequi
Mente recusans invida
Deum die nocte orat.

3. Hic Deum vidit in somnis
Consolantem prae copula:
Accipias, en, virginem,
Quam intactam mihi serves.

4. Segregabo ipse vestram
A carnis vobis semitam,
Ero tecum cubiculo,
Viriliter age coepta.

5. Unica virgo quaeritur,
Basilissae coniungitur,
Adest thoro Dei chorus,
Liliis, rosis amoenus.

6. Facto noctis silentio
Loquitur virgo virginem:
Unde hi miri odores
Sunt hic nobis propitii?

7. Fine carens principio
Odor adest hic caelicus,
Quaerens nos Deo dicari,
Quod concordes mox voverunt.

8. Psallebat hinc Dei chorus,
Plaudebant hinc virgines:
Nunc, nunc coronas meruit
Pia horum coniunctio.

9. Hinc diva fit divisio,
Monasteria dedicant
Et diversa sollicitant,
Lumen vitae multis ferunt.

10. Basilissa, virgo felix
Ac terreni loci satur,
Migrat optata Domino
Iuliani vitam maerens.

11. Tunc adventans asperrima,
Vae, Martiani rabies
Omnes indicit idolis
Entes sub se adorare.

12. Multitudo copiosa,
Sequipeda Iuliani,
Concrematur persubito
Iussa regis despiciens.

13. Iubet tyrannus martyrem
Sanctum grave fustigari,
Pincerna primus feriens
Oculi lumen amisit.

14. Orationis ambitu
Pulverisantur idola,
Pincernae lumen rediit,
Deo martyr efficitur.

15. Dehinc Martiani natus
Celsius, ecce, unicus
Iuliani discipulus
Fit cum matre et aliis.

16. Et baptizatur Celsius
Atque mater similiter,
Orantes cum Iuliano,
Idolorum ruit templum.

17. Et dempta cute capitis
Saevis traditur bestiis,
Gladii palmam referens
Nunc regnat in caelestibus.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Borgian. M II, 20. — Doxol.: Gloria tibi, Domine etc.

346. De ss. Iuliano et Basilissa.

In 1. Vesperis.

1. Germinantes ut lilium
Cum candidato cuneo
Sancti mercantur praemium
Vitae cruore roseo.

2. In nuptiali foedere
Morem servant virgineum,
In huius vitae carcere
Fulgent ut sidus aureum.

3. Mentem servant angelicam
Tecti carnis velamine
Vitamque apostolicam
In sanctorum regimine.

4. Iulianus est nomine
Cum Basilissa virgine,
Quorum tropaea pangimus
Dum in hac vita degimus.

5. Dum mortem diram pertulit
Candidatum collegium,
Aurum, tus, murram protulit
Acceptum sacrificium.

6. Gloria tibi, Domine,
Manifestato sidere,
Qui fortes in certamine
Coronasti in aethere.

Brev. Elnense imp .Perpiniani (Rosenbach) 1500. — 1, 2 cureo. — 2, 4 Fulget. — 3, 2 Tectis. — 4, 3 tropaeo. — 4, 4 in hanc vitam. — 5, 3 tus mirando pertulit. — 6, 2 Manifestator.

347. De ss. Iuliano et Basilissa.

Ad Matutinum.

1. Triumphali memoria
Gratulatur ecclesia,
Liliali fragrantia
Suspirat ad caelestia.

2. Iulianus et comites,
Praeclara caeli sidera,
Mundi transscendunt limites
Laetati super aethera.

3. Gloria tibi, Domine,
Manifestato sidere,
Qui fortes in certamine
Coronasti in aethere.

Brev. Elnense imp. Perpiniani (Rosenbach) 1500. — 3, 2 Manifestator.

348. De ss. Iuliano et Basilissa.

Ad Laudes.

1. Praelati sancti ordinis
Subiectis sic perficiunt,
Quod laureati agminis
Coheredes sufficiunt.

2. Perferentes supplicia
Coruscant per prodigia,
Consummantur in gratia,
Coronantur in gloria.

3. Cum mortem diram pertulit
Candidatum collegium,
Aurum, tus, murram obtulit
Acceptum sacrificium.

4. Gloria tibi, Domine,
Manifestato sidere,
Qui fortes in certamine
Coronasti in aethere.

Brev. Elnense imp. Perpiniani 1500. — 2. 2 per fehlt. — 3, 2 Canditum. — 4, 2 Manifestator.

349. De sancto Iusto Puero.

In 1. Vesperis.

1. Regem laudemus supernum,
Qui Iustum, mitem puerum
Novennem, per martyrium
Ad caeli duxit solium.

2. Patre Iustino genitus
Iustus, matre Felicia,
Edocetur divinitus,
Qua patruus sit patria.

3. Iustinianus mansitat
Ambianis, hic clamitat;
Audit, gaudet, egreditur
Iustinus, Iustum sequitur.

4. Ad dictam urbem veniunt,
Collecti sunt hospitio
Lupi, Lupum conveniunt
Super fratris exsilio.

5. Iustinianus igitur
A Lupo gratis redditur,
Quem Iustus iuste liberat,
Ignotum quia noverat.

6. Hos Belvacensis regio
Ternos regressos recipit
In pulchro fontis spatio;
Paganus iram concipit.

7. Cum fratre pater latitat,
In fide Iustus militat,
Pro qua caput huic caeditur
Et caesum patri loquitur:

8. Me matri pater deferas
Sepulcro corpus tradito,
In terra corpus deseras,
Caput matri da, rogito.

9. Sepulcro corpus traditur,
Et caput matri geritur
Ad summi regis gloriam,
Qui Iusto dat victoriam.

10. Sit laus, honor et gloria
Patri, nato, spiritui
Sancto, cuius clementia
Cives regnant in patria.

Brev. Silvanectense imp. Parisiis 1521. — 8, 1 deferas pater.

350. De sancto Iusto Puero.

Ad Matutinum.

1. Noster chorus hymnum canat
Christo, regi gloriae,
Qui nos lavat, qui nos sanat
Ex morbo tristitiae,
De quo vita, salus manat
In vallem miseriae.

2. Adest Iusti dies festus,
Quo gaudet ecclesia,
Quem Iustinus, vir honestus,
Gignit de Felicia,
Cuius pios ornat gestus
Novennis infantia.

3. Iustini Iustinianus
Frater exsul patria,
Ambianis quod sit sanus
Lupo dans obsequia,
Iustus narrat mente canus
Dei per indicia.

4. Pater audit, gaudet, vadit
Eius fratrem quaerere,
Hanc in viam sese tradit
Pater, Iustus propere,
Urbis dictae civem adit
Lupum pater prospere.

5. Frater fratrem non cognoscit,
Sed a Iusto noscitur,
Quem per flamen sanctum noscit,
Quo plene perfunditur,
Frater reddi fratrem poscit,
Aere gratis redditur.

6. Revertuntur, Belvacensis
Illos silva recipit,
Sed paganis praeostensis
Specu fratres eripit,
Caput Iusti truncat ensis,
Iustum Deus suscipit.

7. Iusti caput patri fatur
In miro miraculo:
Caput matri deferatur,
Corpus detur tumulo;
Paret ille, corpus datur
Belvacensi loculo.

8. Laus et honor patri detur,
Honor et laus genito,
Laus et honor cumuletur
Flamini paraclito,
A quo nobis condonetur
Vita Iusti merito.

Brev. Silvanectense imp. Parisiis 1521. — 2, 4 de falacia.

351. In ss. Iusti et Clementis.

1. Laudes ecclesia canit catholica
Sanctorum annua colens sollemnia,
Iusti atque Clementis
Dies refulsit celebris.

2. Hi sunt duo viri misericordiae,
Quorum iustitiae sunt in memoria
Nec in oblivionem
Unquam erunt per saecula.

3. Hi duae olivae florent fructiferae
In domo Domini ut cedri Libani
Et duo candelabra
Ante Deum lucentia.

4. Prostrato aequore navigant prospere
Doctores fidei praeconesque Dei
Pellentes Arianae
Falsum dogma perfidiae.

5. Turbae catholicae panem dant gratiae
Fugatis hostibus, pulsis serpentibus,
Ad momenti spatium
Caelo reddebant spiritum.

6. Sanctorum precibus in te credentibus,
Iesu Christe, tuis concede famulis
Temporale commodum
Et aeternum subsidium.

7. In hoc sollemnio patri ingenito
Eiusque filio sit et paraclito
Decus et imperium
Et nunc et in perpetuum.

Brev. ad morem Severiani Collegii Erphordiensis imp. Maguntiae 1518.

352. De ss. Iusto et Clemente.

1. Felicis alma gloriae
Festa praefulgent hodie,
Qua confessores incliti
Probantur caelo praediti.

2. Iustus et Clemens nomine,
Sacro repleti flamine,
Nam iusta per vestigia
Micant horum prodigia.

3. Nunc Vulterrana gaudeas,
Cum tales patres habeas,
Gens vota dignis laudibus
Persolve confessoribus.

4. A Vandalorum gentibus
Te protexere panibus,
Quod erat esca civium,
Fit dura pestis hostium.

5. Cum hostes pane feriunt,
Virtute cives muniunt
Et meritis potentibus
Tuentur a serpentibus.

6. Succurrunt energumenis
Favore celsi numinis
Obsessis de corporibus
Exterritis daemonibus.

7. Testantur haec Italiae,
Praesertim plebes Tusciae,
Petentes horum limina
Morbos ponunt et crimina.

8. Nunc confessores unici
Favete plebi supplici,
Quae vos pro suo modulo
Honorat in hoc saeculo.

9. Laudetur Dei gloria,
Maiestas et victoria,
Substantialis unitas
Et personalis trinitas.

Offic. ms. S. Galgani saec. 16. Cod. Senen. F VI 22.

353. De ss. Iusto et Clemente.

Ad Tertiam.

1. *Veni, creator spiritus,*
Mentes tuorum visita,
Ut digne sanctis merita
Colamus data caelitus.

2. *Qui paracletus diceris,*
Fuisti nexus foederis
Fratrum Iusti et Clementis
Chordis oris, votis mentis.

3. *Tu septiformis munere*
Virtutum signis, opere
Hos ditans, Dei digitus,
Fratres, divinus spiritus.

4. *Accendunt lumen sensibus,*
Populum ab haeresibus
Eripiunt, ab hostibus
Simulque duplis cladibus.

5. *Hostem* antiquum eminus
A loco pellunt protinus,
In quo degentes laudibus
Vacant, micant virtutibus.

6. *Per te,* ignis et caritas,
Mansit vera fraternitas,
In istis semper socia
Caeloque par in gloria.

7. Sit laus patri cum filio,
Qui nobis hoc exsilio
Dare dignetur caelitus
Charisma sancti spiritus.

Offic. ms. S. Galgani saec. 16. Cod. Senen. F VI 22.

354. De sancta Katharina.

Ad Tertiam.

1. Ave, gemma claritatis
ad instar carbunculi,
Ave, rosa paradisi
more flagrans balsami,
Katherina, virgo felix,
gloriosa meritis.

2. Ave, virgo Deo grata
in caelesti culmine,
Ab angelis exaltata
in Sinai vertice,
Cuius membra sacro rorant
olei liquamine.

3. Ave, virgo speciosa
clarior sideribus,
Cuius vultum ac decorem
concupivit Dominus,
Funde preces creatori
pro tuis supplicibus.

4. Gloria et honor Deo
usquequo altissimo,
Una patri filioque,
inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
per aeterna saecula.

Antiph. ms. S. Coronae saec. 13. Cod. Pragen. XII C 7 a. add. saec. 14. A. — Hymn. ms. S. Coronae saec. 14. in. Cod. Pragen. I G 17 add. saec. 14. B. — Mel.: Pange lingua.

355. De sancta Katharina.

1. Cantet chorus fidelium
Laudes sacratae virgini,
Deo dicatae martyri,
Stirpe regali genitae.

2. Aula resultet iubilans
Superna sanctam continens,
Coetus sacrarum virginum
Candentes sicut lilium.

3. Te, o superne conditor,
Corde precamur supplici,
Ut Caterinae meritis
Nos caeli iungas gaudiis.

4. Exsulta, caelum, laudibus
Cum sanctorum agminibus,
Ad vos conscendit iubilans
Haec virgo illustrissima.

5. Rege, fove ac protege
Tuos devotos famulos,
Virgo serena, nobilis,
Ab hostium insidiis.

6. Invenit unam nobilem
Margaritam mirabilem,
Cuncta terrena respuit
Hoc solum tenens pretium.

7. Nobis assit precantibus
Spiritus sancti gratia,
Nosque ad caelos dirigat
Per Caterinae merita.

8. Ascendant voces supplicum
Ad thronum patris gloriae,
Ut mereamur consequi
Aeterna Christi munera.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Cisterciense anni 1483. Cod. Vatican. Cappon. 119. — 4, 3 conscendit hodie iubilans. — 7, 3 a caelos.

356. De sancta Katharina.

Ad Vesperas.

1. Dona caelestis patriae si iuncta
Inter mortales cernere delectat,
Oculos leva, fige cor, mortalis,
In Katharinam.

2. Felix, en, virgo regia de stirpe
Regias domos, regem genitorem
Possidet more regio nutrita,
Regi iungenda.

3. Lacte cum pio dogmata piorum
Avide bibit cumque lacte potat
Sophiae Christi dulcia praecepta,
Mens unde vivat.

4. Lumina fulgent facie decora,
Praebet et vultus lilia cum rosis
Et ostro nives animato calent
Pectore sparsae.

5. Pudor, venustas, castitas in toto
Corpore vigent, dumque transit alma,
Flores misisse potuit putari
Tellus eunti.

6. Ipsa caducae docta caelo vitae
Dona contempsit pulchriora malens
Reddere sponso munera, quae nusquam
Termino parcent.

7. Unde cum saeva surgit a tyranno
Rabies contra, potuit invicta
Rotas ac ferrum vincere, sic necem
Tenera temnit.

8. Eia, nunc virgo sociata sponso,
Quem revelata facie tueris,
Ipsi nos tuis precibus commenda
Omnipotenti.

9. Omnipotenti gloriam canamus,
Qui trinus regnat, sempiternus, unus,
Quique fideles recreare solo
Valet obtutu.

Collect. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (I).

357. De sancta Katharina.

Ad Nocturnum.

1. Nocte silenti, conditor,
Tibi surgentes canimus,
Qui Katharinae virgini
Sermonis confers gratiam.

2. Te canimus, te quaerimus,
Aeterna caeli gloria,
Qui virginis praecordia
Replesti sapientia.

3. Illa resistens Caesari
Eius terret ferociam,
Illa vicit philosophos
Illo visa mirabilis.

4. Hinc noctis ignorantiam
Nostris repellat mentibus,
Ut sic victores hostium
Eius reddamur merito.

5. Honor, decus, imperium
Patri, nato, paraclito,
Qui regnis in caelestibus
Mentes beatas reficit.

Collect. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (I).

358. De sancta Katharina.

Ad Laudes.

1. O decus Alexandriae,
Flos, Katharina, virginum,
Cuius cor Christus possidet
Sua praebens charismata.

2. Si mundum vincis inclita,
Si fortes mundi superas,
Quid mirum? tecum permanet
Supernae virtus gratiae.

3. Hinc caelos, terras intuens
Trinum datorem praedicas,
Unum datorem praemii,
Unum trinumque Dominum.

4. Nostri memento, quaesumus,
Nostri reatus conscia,
Tuis adiuti precibus
Christi probemur famuli.

5. Honor, decus, imperium.

Collect. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96 (I).

359. De s. Katharina Senensi.

Ad Vesperas.

1. Virgo dilecti nova sponsa Christi,
Annuat nostris Katharina votis,
Ut suae laeto resonemus ore
Carmina laudis.

2. Rite psallentes Domino quotannis
Gloriam sacrae canimus sororis,
Quae togam sumpsit viridi sub aevo
Religionis.

3. Respuens vani decus omne mundi
Praedicatorum documenta patris
Sponte suscepit, redimita flore
Virginitatis.

4. Atterens duris sua membra flagris
Flevit humanos miserata lapsos
Aspero ferri strophio pudicos
Cincta per artus.

5. Nulla multorum spatio dierum
Corporis sumens alimenta vixit,
Sacra quam tantum cibus angelorum
Hostia pavit.

6. Sit Deus caeli residens in arce,
Trinus et simplex benedictus ille,
Qui potens totum stabili gubernat
Ordine mundum.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis). add. saec. 15. — 4, 3 tropeo pudicos.

360. De s. Katharina Senensi.

Ad Matutinum.

1. Virgo prudentum comitata coetum
Obviam sponso veniens parata
Noctis horrendas repulit tenebras
Lampade pura.

2. Illi fulgentem nitidis lapillis
Annulum miri tribuit decoris
Virgini dicens: tibi trado sancti
Pignus amoris.

3. Inde sub multis meruit figuris
Saepius vultum Domini videre,
Iam sibi vitae dare pollicentis
Gaudia vera.

4. Mota fragrantis stimulo caloris
Mentis excessu rapitur frequenti,
Fixa dum sacris tenet ille membris
Vulnera Christi.

5. Nam piae mortis memor et cruoris
Pertulit dirae monimenta poenae,
Quae sibi pulchrae fuit et perennis
Causa coronae.

6. Sit Deus caeli residens in arce,
Trinus et simplex benedictus ille,
Qui potens totum stabili gubernat
Ordine mundum.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 22 bis).

361. De s. Katharina Senensi.

Ad Laudes.

1. Sponsa caelestis generosa regis
Scandit aeternos thalamos quietis,
Quam poli divae celebrant camoenae
Laudibus amplis.

2. Aucta virtutum meritis suarum
Fulget immensis Katharina signis,
Dum graves morbos fugat orta mundo
Stella salubris.

3. Saepe civiles cohibens furores
Servat a magnis populos periclis,
Recta componens Italas per urbes
Foedera pacis.

4. Virgo divini studiosa verbi,
Spiritu martyr Domino dicata,
Clara portentis genus omne laudis
Attigit ista.

5. Unde ter felix quater et beata
In sinu sponsi requievit almi,
Inter illustres animas relata
Lux nova caeli.

6. Sit Deus caeli residens in arce,
Trinus et simplex benedictus ille,
Qui potens totum stabili gubernat
Ordine mundum.

Antiph. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 14. Cod. Vatican. s. n. (ol. 122 bis). add. saec. 15. — 3, 3 Itala. — Mel. dieses und der beiden vorhergehenden Hymnen: Ut queant laxis.

362. De s. Katharina Suecica.

1. Gaude, decus Osgotiae,
Sanctae Birgittae filia,
Patrona esto Sueciae
Caeli tenens fastigia.

2. Haec in aetate tenera
Gustabat Dei munera,
Amplexans pia opera
Fide transscendit sidera.

3. Sanctum suum propositum
Perornat cum virtutibus,
Ut gratum reddat spiritum,
Conformat se caelestibus.

4. Haec honestatis speculum,
Paravit domicilium
Christo, contemnens saeculum
Carnaleque contagium.

5. Dono fuit scientiae
'Dotata conversatio,
Domumque conscientiae
Pura servat confessio.

6. Patri, nato, paraclito
Sint honor, virtus, gloria
Et Katherinae merito
Nobis aeterna gaudia.

Brev. ms. Gnadenbergense saec. 15. Cod. Holmien. s. n.

363. De sancta Kineburga.

1. Kyneburgam laude plenam
Veneremur hodie,
Collaudemus, praedicemus
In hac donum gratiae,
Qua virescunt, reviviscunt
Defuncti a funere.

2. Ergo crede, in hac aede
Si devotus fueris,
Sanus eris, consequeris,
Quod iuste petieris,
Ora sane sero, mane
Peste pro, qua premeris.

3. Firma fides impetrabit
Morbi convalentiam,
Intus, foris dum servabit
Homo conscientiam,
Puram hic adnihilabit
Hostis fraudulentiam.

4. Fides vera effugabit
Omnes fraudes daemonum,
Fractas vires solidabit
Et virtutes hominum,
Languentes quosque firmabit
Fideique meritum.

Collect. ms. Llantoniense saec. 13. Cod. Coll. Corp. Christi Oxonien. 59. — 1, 5 vilescunt. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

364. De sancta Kineburga.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Kyneburga pia migrat ab hac patria.
Moribus interius similis fuit illa supernis,
In terris vitam duxerat angelicam.
Iungitur optatis concivibus ipsa beatis
Gaudia perpetua plaudit adesse sua.
Regnum terrenum genitura parabat amoenum,
Sprevit ut obscoenum coniugium iuvenum.
Dilexit Christum, mundum despexerat istum,
Carnis delicias, eius amicitias.
Virgineos mores observavit meliores
Felle carens, humilis prona, tacens stabilis.
Casta manens, pura, nec erat carnis sibi cura,
Ut Christo placuit, vivere sic studuit.

Sanguine praeclara, generosa, Deo quoque cara,
Saxonicae prolis, magnificae subolis.
Pro zelo Christi procul advena, virgo, fuisti,
Celans progeniem germinis et seriem.
Te servam faciens humilem regalia vitas,
Tutior ut fugiens sit tua virginitas.
Servula pistoris famularis in omnibus horis
Arte, sed uxoris est tua vita foris.
In fontem iacitur corpus sed sic reperitur,
De fundo loquitur corpus et extrahitur.
Concurrunt turbae populi de qualibet urbe,
Quod quisquis patitur, solvitur, eripitur.
Virgine pro pura fiunt miracula plura,
In prece quod petitur, hoc pia prosequitur.
Subsistunt sani iuvenes, pueri, veterani.
Haec sunt dona Dei; laus referatur ei.

Offic. ms. S. Kineburgae saec. 15. Cod. Londinen. Lansd. 387. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

365. In Translatione s. Kineburgae.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua Kineburga suo tollitur ex tumulo.
Consilio sanus praesul metropolitanus
Transferri docuit, sicut eam decuit.
Digne translata sursum sunt ossa locata,
Ne premat illa solum, dum tenet ipsa polum.
Assistunt proceres, dominus, dux, miles et heres,
Praelati veteres adveniunt celeres.
Burgenses multi magno sunt agmine fulti,
Et doctor cleri praedicat hoc fieri.
Claustralis, surge, cane tu laudes Kineburgae,
Fratres cum paribus stent tribus ordinibus.
Concinat in turbis processio plebis et urbis
Cantica virginea, virgo praeoptat ea.
Aegri sanantur, miracula iam renovantur,
Omnia laetitiae signa sonent hodie.
Infirmi quique muti, claudi reliquique
Sani prosiliunt, vota Deo faciunt.
Virgo, tuae laudi sistentes, quaesumus, audi,
Sit pax omnino, gloria, laus Domino.

Offic. ms. S. Kineburgae saec. 15. Cod. Londinen. Lansd. 387. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

366. De sancto Laurentio.

1. Extingue, martyr, grandia
Discriminum incendia,
Ut puros nos siderea
Receptent sursum gaudia.

2. Ergo te, martyr, supplices
Precamur, ut nos visites
Nosque Iesu concilies,
Ut simus ipsi compotes.

3. Cui proli sanctissimo
Cum patre laus ingenito
Sit ab utroque parili
Honorque fuso flamini.

Brev. ms. Senonense saec. 14. Cod. Vatic. Reg. 153. A. — Brev. Senonense imp. s. l. et a. B. — 3, 2 Cum prole laus B.

367. De sancto Laurentio.

1. Pange, lingua, gloriosi
proelium Laurentii,
Hac die qui mundum vicit
sub Decio Caesare
Et destruxit morte mortem
missus in craticula.

2. Qui dum esset in tormentis
positus craticulae,
Exclamabat magna voce
non motus supplicio:
Non ardorem mihi prunae
dant, sed refrigerium.

3. Tunc spectabant admirantes
impii Laurentium,
Cuius carnes devastabant
invocantis Dominum
Ignis vorax, carbo vivus
imperio Caesaris.

4. Quem cum vidit, dixit [illi]
beatus Laurentius:
Pars haec satis est assata,
subverti fac aliam
Et manduca partem illam;
tunc emisit spiritum.

5. Quem beatus vir Iustinus
sanctus et Hippolytus
Acceperunt et in agro
Verano sepeliunt,
Romae via Tiburtina,
Cyriacae praedio.

6. Qui nunc iacet ecclesia
dicta suo nomine
Extra muros civitatis
in cista marmorea
Et, ut dicunt Romae, cessit
sancto protomartyri.

7. Ergo, martyr gloriose,
deprecare Dominum
Pro nobis peccatoribus,
ut nos tuis precibus
Ascendere mereamur
ad caeli palatium.

8. Quod praestare nobis pater
dignetur et filius
Et procedens ab utroque
paraclitus spiritus,
Quibus laus et potestas
per aeterna saecula.

Diurn. ms. Senonense saec. 14. Cod. Vatican. Reg. 182.

368. De sancto Leone.
Ad Vesperas.

1. Leo, papa Romanorum,
Gemma episcoporum,
Gentium pastor cunctarum,
Speculum sacerdotum,
Sis intercessor pro nobis
Ad Deum miserrimis.

2. Ave, papa mitissime,
Ave, splendidissime,
Ave, Domini athleta,
Confessorum agmina
Qui inter sanctorum sacra
Fulgens ut sol et luna.

3. O cunctorum flos praesulum,
Mitis pastor ovium,
Peccatorum consolator.
Plebium praedicator,
Verae fidei omnibus
Ora pro cultoribus.

4. Inclite papa, populo
Preces funde pro cuncto,
Ut tua petitione
Nos aeternus pontifex
Expiatos a peccatis
Iungat coetibus almis.

5. Cunctarum urbium, Roma,
Ut sol lucidissima,
Quae doctrina es ornata
Tanti principis sacra
Et fecunditate talis
Es repleta corporis.

6. Exsultate, astra poli,
Laetare, domna caeli,
Archangelorumque chori,
Cum sanctis laetamini
De tanta iucunditate
Animae sanctissimae.

7. Gloriam patri vocibus
Melodis personemus,
Gloriam Christo canamus,
Gloriam paraclito,
Qui trinus et unus Deus
Exstat ante saecula.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 5, 2 sol felicissima A. — 5, 4 Principis tanti B. — 6, 3 que fehlt B. — 7, 1 Gloria B. — 7, 4 paracleto A.

369. De sancto Leucio.
Ad Vesperas.

1. Optata dies advenit
Exsultans in deliciis,
Qua patriarcha Leucius
Laetus migrat ad Dominum.

2. Hic clarus vitae meritis
Refulgens et miraculis,
Pulsis procul erroribus
Plebem lavat baptismate.

3. Praecepta Christi praedicans
Et sanctitate radians
Medelam confert languidis,
Functos ad vitam revocat.

4. Gaude, Brundusia polis,
Tantis ornata titulis,
Sed clarior eximium
Patronum habens Leucium.

5. Gloria tibi, Domine.

Officia ss. Patronorum ecclesiae Brundusinae imp. Romae 1583.

370. De sancto Leucio.

Ad Laudes.

1. In matutinis laudibus
Deum precemur sedulo,
Ut nos ad caeli gloriam
Per sancti ducat merita.

2. In Brundusina claruit
Urbe confessor Domini,
In hac relinquens terrea
Migravit ad caelestia.

3. Ob hoc celebrat annua
Devota plebs sollemnia;
Tu, Christe, nobis annue
Huius sequi vestigia.

4. Precemur ergo supplices
Patrem perennis gloriae,
Ut huius sancti merita
Nobis impetrent veniam.

5. Gloria tibi, Domine.

Officia ss. Patronorum ecclesiae Brundusinae imp. Romae 1583.

371. De sancta Lucia.

1. Lux, ecce, lustrat aurea,
Lucet Luciae laurea,
Laudantes laeto carmine
Laetemur loti crimine.

2. Mundanis munda micuit,
Mundare matrem meruit
Mercans non mundis mercibus
Mundans malis et motibus.

3. Commutans cum caelestibus,
Quod congruit coniugibus,
Contempsit carens carie
Causas civilis curiae.

4. Sicut fide non frangitur,
Sic tracta fune figitur,
Quanto funis sit fortior,
Fit fide fulta fixior.

5. Poenas parans plus patitur,
Dum pia perit, per[fo]ditur,
Puella passa gladio
Psallit perenni gaudio.

6. Patri, proli, paraclito,
Cuius divino digito
Vicit virgo, sit gloria,
Nobis secum sint gaudia.

Offic. ms. S. Luciae saec. 14/15. Cod. Avenionen. 117. — Abschrift von Mr. Labande.

372. De sancta Lucia.

1. Dies datur, quae lustratur,
Luciae martyrio
Quo laetatur, nam locatur
Caelesti collegio,
Qua dotatur, decoratur
Syracusa mansio.

2. In hac orta nec non torta
Fuit virgo nobilis
Matrem curans et coniurans
Ne tradatur nubilis,
Sponsum nolens, Christum colens
Sua donat dapsilis.

3. His distractis sponsi pactis
Trahitur ad curiam,
Ad quam ducta nec seducta
Damnat idolatriam
Laudans Christum et per ipsum
Solam sequens latriam.

4. Tracta multis, ut adultis
Detur ludis turpibus,
Non veretur nec movetur
Iunctis bobus pluribus,
Tunc fit ignis, sed haec signis
Tutatur caelestibus.

5. Sic subridens et deridens
Furentem Paschasium,
Inconcussa stans, percussa
Per infixum gladium,
Consolatur, quos hortatur
Ad perenne praemium.

6. Honor iste tibi, Christe,
Cum patre, cum flamine,
Quo puella sic tenella
Vicit hoc certamine,
Qua laetemur, ut locemur
Nos in eius agmine.

Offic. ms. S. Luciae saec. 14/15. Cod. Avenionen. 117. — Abschrift von Mr. Labande.

373. De sancto Machuto.

1. Benedicite Dominum,
Gubernatorem omnium,
Qui novum dedit famulum,
Machutum, ducem Britonum.

2. Sanctus Machu egregius
In die Paschae est natus
Cum eo triginta tribus
Simulque natis penitus.

3. Fueruntque eruditi
Delhtici quoque domini,
In una die periti,
In elementis edocti.

4. Sanctus Machlous inprimo
Habuit virtutem de Christo,
Frigorem nunquam habuit,
Pallium a se eiecit.

5. Hic quadam die perrexit,
Ad litus maris pervenit
Et illic ludens dormuit,
Cum quo insula ascendit.

6. Hic belvam immanissimam
Palpavit ut agniculam,
In die Paschae super quam
Sollenni cantavit missam.

7. Ibi quaerebat insulam,
Quam semper vocamus Inman,
Non reperiensque illam
Revertens venit patriam.

8. Didascalum hic audivit,
Evangelio qui dixit:
Vitam aeternam habebit,
Patriam qui reliquerit.

9. Sanctus Machu hoc audiens,
Patriam suam relinquens,
Ad Colinum perveniens,
Paratam navem intuens.

10. Quae habebat instrumenta,
Velum extensum in ea,
Hominibus at vacua,
Christus sedebat in ea.

11. Ancoramque qui tenebat,
Illos quoque invitabat
Navigare per maria
Transmarinorum patria.

12. In illam cito intravit
Et ventus validus venit,
Velum quoque adimplevit,
Et navis mare sulcavit.

13. O ecclesiae lux magna
Et sacerdotum gloria,
Dum gregi praestas pabula,
Cordi pandis mysteria.

14. Hic venit ad civitatem
Aletis intrans gaudentem,
In qua multis virtutibus
Ostendit se hominibus.

15. Curavit quoque leprosos,
Curvos erexit sanatos,
Resuscitavit mortuos,
Qui inde vixerunt sanos.

16. Rex caelorum altissimus,
Solus excelsus Dominus,
Non clauditur temporibus
Permanens semper aeternus.

17. Qui et vocavit optimum
Machutum suum famulum,
Sanctum atque mirificum,
Doctorem quoque perfectum.

18. Verus hic evangelicus
Athleta Dei optimus
Contempta mundi gloria
Centena sumpsit praemia.

19. Audite omnes fulgida
Sancti Machutis opera
Episcopi praecipua,
Magna et principalia.

20. Coram Deo dignissima,
Hominibus placentia,
Diffamata per tempora
Huius mundi novissima.

21. Quem copulasti, Domine,
Angelorum in ordine,
Benedictus a Domino,
Deo deorum superno.

22. Chaleuxomen Dominum
Omnipotentem, supernum,
Ut mereamur fulgidum
Intrare habitaculum.

23. Ibi permanet gaudium
In lumine viventium,
Sanctus, sanctus dicentium,
Sanctus Deus virtutium.

24. Hymnum Machutis beati,
Viri in cunctis optimi,
Decantate, presbyteri
Eius et plures magistri.

25. Magni quoque et pusilli
In memoria animi
Uti virtute meriti
Patris vestris salvemini.

26. Rogamus Christum Dominum,
Regem, rectorem omnium,
Nobis ut praestet solidum
In hoc mundo auxilium,

27. Nostri patris per meritum
Machutis validissimum,
Ut mereamur gaudium
Possidere angelicum.

28. Haec est feria sollennis,
In qua sacerdos nobilis,
Sanctus Machlou egregius
Caelos conscendit arduos.

29. Et nos armore debite
Debemus laudes dicere
Machuti nostro auctori,
In sceptro poli manenti.

30. Cuius beatis precibus
Mundemur a sceleribus,
Ut consequamur praemia
Eius colentes merita.

31. Praeferimus te laudibus
Et postulamus precibus,
Ut piis nos suffragiis
Liberes a piaculis.

32. Gloria praeclarissimo
Christoque regi optimo
Et patri perfectissimo,
Spiritui quoque sancto.

33. Gloria perenni Deo
Unctoque Jesu Domino,
Almo quoque paraclito
In saecula saeculorum.

Passion. ms. incertae orig. saec. [12. et] 10. Cod. Londinen. Reg. 13 A X. — 5, 1 prorexit. — 23, 1 Chaleuxomen, offenbar mifsverstandene griechische Form von εὔχομαι und καλέω (oder καλός?). — Der Hymnus ist vielleicht ein Konglomerat aus zwei oder mehreren Hymnen. Mit Str. 19, vielleicht auch mit Str. 24 scheint ein neues Lied zu beginnen. Auffallen mufs auch die doppelte Doxologie am Schlusse. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

374. De sancto Magnobodo.

In 1. Vesperis.

• 1. Voce te sanctum Dominum benigna
Plebs creatorem fragilis precatur,
Ne suos unquam scelerum rubigo
Denigret actus,

2. Ut tibi laudes meritas rependat
Hac die, qua te tribuente noster
Gloria praesul meruit locari
Perpete caeli.

3. Iste dum vita viguit caduca,
Pauperes pavit, miseros refovit
Et reos vinclis macieque tritos
Carcere solvit.

4. Debiles firmum tenuere gressum,
Palpebrae lumen repetunt ablatum,
Et novus surdas sonitus per aures
Verba ministrat.

5. Ignibus lentis febrium gravatos
Liberat membris, paralysis exit,
Morbido fluxu tenuata ventris
Viscera sanat.

6. Sancte confessor pretiose, qui tot
Corpori curas adhibere laeso
Nosceris, tabes precibus sacratis
Ablue mentis.

7. Ut frui tecum mereamur omnes
Gloria cunctis posita beatis,
Qua Deus iusti praemium laboris
Reddit amoenum.

8. Sit tibi, celsi moderator orbis,
Laus, honor, virtus simul et potestas,
Qui supra caeli resides cacumen
Trinus et unus.

Brev. Andegavense imp. Parisiis 1551.

375. De sancto Magnobodo.

Ad Matutinum.

1. Nunc noster hymnum concinat
Chorus sonoro carmine,
Dum praesulis Magnobodi
Festum celebrat annuum.

2. Miranda plane caelitus
Donantur isti munera,
Quae iam superna gratia
In carne monstrant praeditum.

3. Orante sancto callidus
Propellitur de corpore
Hostis, daturque mentibus
Et sensibus tranquillitas

4. Adversa linquit littora
Navis ducente nemine
Undasque sulcans fluminis
Agmen capit cum praesule.

5. Nummus datus pauperibus
Pluri subauctus numero
Crescit refectis singulis
Mirantibus clientulis.

6. Hunc deprecemur supplices,
Ut nos pio munimine
Servet ab imminentibus
Hostis dolosi fraudibus.

7. Ne sorbeat nos aspera
Mundi procella, protegat
Nostram ratem, ne pirata
Secum trahat per devia.

8. Summo Deo sit gloria,
Qui nos mereri gaudia
Det in supernis sedibus
In sempiterna saecula.

Brev. Andegavense imp. Parisiis 1551.

376. De sancto Magnobodo.

Ad Laudes.

1. Castis referre mentibus
Laudes decet Magnobodi,
Quem plurimis virtutibus
Deus decorum reddidit.

2. Sacro docente spiritu
Cavet veneni pocula
Et morte foeda profugus
Tabescit auctor criminis.

3. Lumen legenti fulgidum
Ab aemulis extinguitur,
Sed spiritali lumine,
Quod ceperat, concluditur.

4. Exsangue corpus parvuli,
Tritum iacens in platea,
Precante sancto praesule
Vivus reformat spiritus.

5. O beate Magnobode,
Te supplicantes protege,
Ut vana mundi respuant
Et recta semper appetant.

6. Ut cum dies advenerit
Cunctis statuta populis,
Carnem resumat spiritus
Omni solutus crimine.

7. Summo Deo sit gloria,
Qui nos mereri gaudia
Det in supernis sedibus,
In sempiterna saecula.

Brev. Andegavense imp. Parisiis 1551.

377. De s. Marcellino Ebredunensi.

In 1. Vesperis.

1. Natus in summis Marcellinus oris
Africae quondam pervenit ad Alpes,
Ubi sublimis urbs nunc Ebredunum
Condita iacet.

2. Huic cum Domnino Vincentius iunctus
Fugarunt illinc daemonum culturam,
Orbe qui toto tenebant captivas
Hominum mentes.

3. Hi templum urbi primum condiderunt,
Quod Vercellensis Eusebius praesul
Et Valentinus pastor Aemilanus
Consecraverunt.

4. Per hos antistes primus Ebreduni
Datus est, quamvis renitens omnino,
Sed pius nostro consulens errori
Praesulem gessit.

5. Hinc Deum summum rogitemus omnes,
Ut Marcellini precibus adiutos
Praestet nos tandem gaudia superni
Visere caeli.

6. Laus Deo patri genitoque, simul
Spiritui sancto sit honor perennis,
Qui poli summa residet in aula
Trinus et unus.

Brev. Ebredunense imp. Lugduni 1520.

378. De s. Marcellino Ebredunensi.

Ad Matutinum.

1. Noctis aeternae tenebris eductos
Nos Marcellinus, praesul Ebreduni,
Traxit, dum nostros patres ab errore
Solvit antiquo.

2. Qui dum gentilis conviva ferocis
Foret cuiusdam, ad fidem convertit
Hunc, dum contriti calicis fissuras
Videt uuiri.

3. Huius obtentu corporis obsessi
Membra relinquit daemonum pressura,
Quod Marcellino capitis laesuram
Ferox tulisset.

4. Rivus omisso nativo decursu
Cedit tumescens populo credenti,
Pastor dum crucis sublime vexillum
Promeret dextra.

5. Tota mox uno clauditur ovili
Ebredunensis plebs dicata Christo
Preceque iugi se pastoris almi
Gaudet tueri.

6. Demus nunc omnes Domino precatus,
Ut maris huius fluctibus eiecti
Possimus tandem contingere laeti
Portum salutis.

7. Laus Deo patri genitoque, simul
Spiritui sancto sit honor perennis,
Qui poli summa residet in aula
Trinus et unus.

Brev. Ebredunense imp. Lugduni 1520.

379. De s. Marcellino Ebredunensi.

In Laudibus.

1. Laudibus diem veneremur illum,
Quo Marcellinus nexibus solutis
Corporis inter meruit concives
Vivere caeli.

2. Morbis oppressos variis oblitos
Vidimus nunquam, sacrum qui ad eius
Prona concurrunt Dominum precando
Tumulum mente.

3. Urbem obsessam hostes derelinquunt
Cruce vibrata caelo perterriti,
Quod preces fusae templo Marcellini
Obtinuerunt.

4. Oleum manans huius tumba viri
Mortuos fere et aridas manus,
Urbem infectam constat sanitati
Restituisse.

5. Criminum forte plebis Ebreduni
Feruntur causa incognita multis
Tempore longo praesulis divini
Ossa fuisse.

6. Sed tandem nostris inventa diebus
Summa cum laude veneremur illa,
Ut Deus nostros miseratus omnes
Pellat reatus.

7. Laus Deo patri genitoque, simul
Spiritui sancto sit honor perennis,
Qui poli summa residet in aula
Trinus et unus.

Brev. Ebredunense imp. Lugduni 1520.

380. De sancto Marciano.

Ad Vesperum.

1. Audi, praesul Marciane,
Martyr invictissime,
Quas in tua promunt laude
Voces tui vernulae.

2. Truces minas despexisti
Tamquam vana nubila,
Praeparatus ad tormenta
Quaelibet crudelia.

3. Dant candentes massas ferri
Per spatia laterum
Ac perusta caro flagrans
Odor ut aromatum.

4. Stant ministri vulnerati
Massis ex urentibus
Neque laedunt Marcianum,
Urere quem cupiunt.

5. Tunc iratus praeses furens
Iussit satellitibus
Huius caput obtruncari
Non in urbis moenibus.

6. Sic, beate Marciane,
Martyr atque pontifex,
Vitam donans temporalem,
Ad perennem transiens.

7. Summo patri demus laudes
Pariter et filio,
Ab utroque procedenti
Spiritu paraclito.

Hymn. ms. Bobiense saec. 11. Cod. Vatic. 5776. — Cfr. Mai Nova bibl. Patr. I II, 203.

381. De sancto Marciano.

Ad Laudes.

1. Aurora clara rutilat,
Annua festa reparat,
Cum Marcianus pontifex
Aulam polorum possidet.

2. In hac die devotius
Felix festum recolimus,
In qua caelorum civibus
Est perpes factus socius.

3. Precamur ergo subditi
Lucis suggeras lumini,
Ut sublevemur nitidi,
Quo meruisti transvehi.

4. Laudes patri altissimo
Sitque parili filio
Ac utriusque flamini,
Ambobus semper simili.

Hymnar. ms. Bobiense saec. 11. Cod. Vatic. 5776. — 3, 4 Quod meruisti faver. — 4, 1 altissimi. — Cfr. Mai, Nova bibl. Pater I II, 204.

382. De sancta Margareta.

1. Theodosii filia
Sprevit contemptibilia
Et passa transitoria
Est pro perenni gloria.

2. Haec Margareta nomine,
Divino gaudens omine,
Deserviens munditiae
Amatrix pudicitiae.

3. Olybrius vult recipi,
Haec negat cavens decipi,
Ad Christum cursu celeri
Currens repugnat sceleri.

4. Ad finem ab initio
Est constans in supplicio,
Migravit ab exsilio
Coniuncta Dei filio.

5. In passionis transitu
Plebs adest multa gemitu,
Tyrannus adest fremitu,
Adest Christus in exitu.

6. Uni trinoque gloria,
Qui vita, spes, victoria,
Cui laus sit hac diecula,
Honor per cuncta saecula.

Diurn. et hymn. ms. Benedictin. Suecic. saec. 15. Cod. Upsalen. C 477. — 2, 1 Hic. — Cfr. Klemming III, 116, woselbst das Lied irrig als Sequenz, die Quelle fälschlich als Missale bezeichnet wird.

383. De sancta Margareta.

1. Exsultet vox ecclesiae
Sion congaudens filiae
Agnique tympanistriae,
Margaritae, quam hodie
Desponsavit rex gloriae.

2. O casta generatio,
Tali gaude consortio,
En, quam felix est portio
Ubi perpes fruitio
Erit sine divortio.

3. Margareta, sponsa Dei,
Flos decoris virginei,
Non te artus sanguinei
Nec tormenta eculei
Privarunt via fidei.

4. Olybrius te virginem
Ob formae pulchritudinem
Sperans habere coniugem,
Sed spretus fudit sanguinem
Retrudens te in carcerem.

5. Draco te tunc absorbuit,
Sed cor fide nil tepuit,
Mox cruce facta crepuit
Et sic rufo occubuit,
Sponsam sponsus eripuit.

6. Daemon post haec conqueritur,
Dum caput eius teritur;
A te quod minus laeditur,
Orat miser, dum caeditur,
Sic a te victus creditur.

7. Eia, felix victoria
Et digne meritoria,
Qua peccatorum scoria
Divincitur et gloria
Calcatur transitoria.

8. Tyrannus coepit furere
Fidem nitens obruere,
Face te iussit urere,
Cruor non cessat fluere
Fidem nisus astruere.

9. Demum cruentus properat
Tortor, ut mortem inferat,
Aquam poenalem praeparat,
Sed, dum nec sic te superat,
Te decollari imperat.

10. Virorum quinque milia
Haec cernunt mirabilia,
Mox abnegant sculptilia,
Et sic Christi familia
Fert tormenta similia.

11. Virtutum vas eximium,
Nunc cum catervis virginum
Roga pro nobis Dominum,
Ut post hunc carnis terminum
Veniam donet criminum.

12. Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito,
Qui te de hoc exsilio
Ceu rosam fultam lilio
Caelesti vexit solio.

Antiph. ms. S. Coronae saec. 13. Cod. Pragen. XII C 7 a. add. saec. 14 A. — Hymn. ms. Sanctae Coronae saec. 14. Cod Pragen. I G 17. add. saec. 15. B. — 1, 5 Sibi desponsat rex AB. — 3, 3 te armis sanguinei A. — 4, 5 der Reim ist unrein. — 6. 5 Et sic a te victus AB. — 8, 3 Faci, radiert B; ursprünglich wohl Facie statt Face. — 10, 5 Suffert tormenta similia AB. — 10, 2 der Reim an dieser Stelle unrein. — 10, 4 Seu rosam B. — Vor Str. 7 Divisio.

384. De sancta Margareta.

1. Gaudio summo virgines
Vestras ornate lampades,
Ut Margaritae speculo
Regnum intretis caelicum.

2. In quo refulget merito
Ipsa virgo clarissima,
Quae mundi pompas renuens
Sacravit se martyrio.

3. Rapacitas Olybrii,
Antiocheni praesidis,
Huius amore saeviens
Furit in eam acriter.

4. Ast adamanti similis
Preces et minas irridens
Suspenditur in aere,
Dilaniatur graviter.

5. Reclusam post in carcere
Draco crudelis devorat,
Quem signum Christi dirimit,
Quod ipsa martyr perfecit.

6. Dehinc martyr sanctissima
Hostem prostratum detinens,
Cur tot et tanta scelera
Commiserit, interrogat.

7. Ut belfis responsum dedit,
Ipsum abysso tradidit,
Ustione post caeditur
Acre suspensa corpore.

8. Saevi tyranni mandato
Iugulatur prudens virgo,
Caelorum regi supplicans
Pro ipsam venerantibus.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II 20. — 2, 3 pumpas. — 3, 3 sceviens. — 6, 2 Hostes prostratos. — 7, 1 belfis für belva oder belbus? — Das Akrostichon nennt als Verfasser Girardus.

385. De sancta Margareta.

In 1. Vesperis.

1. Dies sollemnis agitur,
In quo dives ingreditur
Margareta palatia
Caelica cum laetitia.

2. Regem colit caelestium,
Cultum damnat gentilium,
Ducem spernit Olimbrium
Et vanum mundi gaudium.

3. Princeps dolet, irascitur,
Crine nuda suspenditur,
Virgo virgis conciditur,
Ungulis caro carpitur.

4. Demum carceri traditur,
Ore draconis clauditur,
Per crucem draco scinditur,
Sana martyr egreditur.

5. Deo patri sit gloria,
Qui moderatur omnia,
Eiusque soli genito
Cum spiritu paraclito.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. — Vgl. den Hymnus gleichen Anfangs auf den hl. Blasius Anal. XXIII, 88.

386. De sancta Margareta.

Ad Laudes.

1. Margaretae collaudemus
   Virginus praeconium,
   Gloriosum recitemus
   Martyris martyrium
   Ut ad eius penetremus
   Praeclarum consortium.

2. Regem colit supernorum
   Virgo, Dei filium,
   Aeternorum gaudiorum
   Conferentem praemium,
   Cultum spernit idolorum,
   Contemnit Olimbrium.

3. Poenas subit carcerales
   Et tormentum varium,
   Feras vincit noxiales
   Per Christi subsidium,
   Post dolores temporales
   Caeli scandit atrium.

4. Sit laus summo genitori,
   Regi regum omnium,
   Una Christo redemptori,
   Salvatori gentium,
   Flamini consolatori
   Par decus, imperium.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495. — 4, 2 regnum omnium.

387. De sancta Margareta.

Ad Vesperas.

1. Grates reddamus Domino,
   Fratres, corde et animo
   Qui sponsis sui filii
   Decus dat sui praemii.

2. Assunt namque sollemnia
   Quo beata Margareta
   Cruoris unda effusa
   Poli conscendit ardua.

3. Quae clara exstitit stirpe,
   Magis sed virginitate,
   Decens et pulchra facie,
   Sancta sed pulchrior fide.

4. Quam sponsus et rex caelestis
   Primo flore iuventutis,
   In quo maneret, iucundum
   Sibi consecravit templum.

5. Haec virgo pro sacra fide
   Sub Olybrio praeside
   Iesu confidens diversis
   Extorquetur suppliciis.

6. Ignibus quibus traditur,
   Sospes ex his eripitur,
   Feroces ferae mansuescunt
   Dira collaque submittunt.

7. Constans persistens in fide
   Tormenta devicit quaeque
   Et voce persecutorem
   Libera confundit vilem.

8. Demum gladio confossa
   Carnea relinquens claustra
   Iungitur choro caelesti
   Suoque sponso perenni.

9. Huius obtentu, Domine,
   Facinora nostra terge,
   Possimus ut evadere
   Poenas aeternas gehennae.

10. Et adipisci praemium
    Caelestis regni fulgidum,
    Quo tua martyr et sponsa
    Gaudet cum te Margareta.

11. Praesta, trinitas beata,
Cuncta quae regis creata,
Et cui exstitit grata
Sancta virgo Margareta.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 1, 3 sponsus. — 4, 3 manet. — 5, 2 Sub fehlt. — 8, 3 Iugiter choro. — 10, 1 Ut adipisci.

388. De s. Maria Aegyptiaca.

1. Canimus laudum pia vota, Christe,
Eius quae vitam meruit pudicam,
Ante culparum fecibus pollutam
Reddere tibi.

2. Aegyptus quondam vera monstra tulit,
Gentium diis maculata multis,
Protulit tandem eremi cultricem
Nobis Mariam.

3. Pressit algoris duriter et artus
Aestus et famis beatam rigore,
Multos per annos habitans in silvis
Casta fidelis.

4. Abluit sordes maculas peccati
Lacrymis cordis penitus abstergens,
Usquequo Dei semitas decurrens
Scandit ad astra.

5. Sit trinitati decus, honor, virtus,
Cuius clementi bonitate reis
Gratiam praestat veniamque donans
Efficit iustos.

Officia ms. Toletana saec. 17. Cod. Vatic. Ottob. 702.

389. De sancta Maria Aegyptiaca.

In 1. Vesperis.

1. Summe redemptor omnium,
Honor, virtus fidelium,
Aegyptiacae precibus
Adesto nostri vocibus.

2. Nam in huius praeconia
Praesens plaudit ecclesia,
Quam supernorum curia
Veneratur cum gloria.

3. Haec mundi vana respuit
Et delicta, quae coluit,
Dum Aegyptum deseruit
Sionque sanctam adiit.

4. Ibi deflens innumera,
Quae perpetrarat, scelera
Iordanis undas petiit,
Desertum non abhorruit.

5. Quis resonare vocibus,
Quis valeat carminibus
Assultus crebros daemonum
Mariam infestantium.

6. Totam se Deo voverat,
Aestus sitimque spreverat,
Herbis famem compescuit,
Arena thorum praebuit.

7. Sic devota caelestibus
Sub Sozimae conspectibus
Orans pacem ecclesiae
Elevabatur aere.

8. Tali signans iudicio
Se dignam Dei solio,
Cuius corde et animo
Flagrabat desiderio.

Brev. Lemovicense imp. Lemovicis 1495.

390. De s. Maria Aegyptiaca.

In 2. Vesperis.

1. Gaudens omnis fidelium
Pronuntiet ecclesia
Peccatricis praeconium
Mariae cum laetitia.

2. Aegyptum habens patriam
Derelictis parentibus
Pervenit Alexandriam
Obscenis vacans actibus.

3. Festinans ad sollemnium
Sanctae crucis quam propere
Ter intrandi dispendium
Suo tulit pro scelere.

4. Templi sedens in atrio
Flet, gemit ad memoriam
Reducens cum suspirio
Passam carnis luxuriam.

5. Intemeratae virginis
Se vertens ad imaginem
Scelus fatetur criminis,
Orans beatam virginem.

6. Mox completo precamine
Ecclesiam ingreditur,
Fidem habens in virgine
Plus repulsam non patitur.

7. Quaesumus, auctor omnium,
Ut Mariae suffragio
Des supernorum civium
Nobis frui consortio.

8. Gloria, tibi, Domine,
Qui surrexisti a mortuis,
Cum patre et sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Brev. Atrebatense imp. Atrebati 1595. — Zu dem Officium Anal. XVIII, Nr. 56.

391. De s. Maria Magdalena.

1. Spes famulorum, Christe, tuorum,
Summi parentis unica proles,
Annue votis, suscipe laudes,
Quas in hac die festa Mariae
Plebs recolendo fert tibi concors.

2. Haec Magdalene rite vocatur,
Dum monitorem atque doctorem,
Luminis fontem, vitia linquens,
Gratiam quaerens, pedibus haerens,
Dogmata bibens te speculatur.

3. Ante peccata, post theorema.
Haec amplectendo prima dilecta,
Post diligendo est expiata,
Nam tua dona merita nostra
Nunquam praecedunt, sed comitantur.

4. Quare, resurgens tu primo tali
Apparuisti, ut declarares,
Quia non iustis sed suscitatis
Et emundatis munera tuae
Serenitatis maxime praebes.

5. Rogemus ergo nos peccatores,
Ut, qui peccatis purgatam sanctam
Civibus tuis associasti,
Precibus eius nos quoque naevis
Lotis des fontem visere purum.

6. Gloria patri, inclitae proli,
Amborum quoque pneumati sancto,
Qui trinus unus vivit et regnat,
Sapiens idem, potens et bonus
Per infinita saecula Deus.

Brev. ms. Secoviense saec. 11/12. Cod. Graecen. 770. — 4, 1 Qua resurgens. — 6, 3 Qui tres.

392. De s. Maria Magdalena.

1. Deus, qui quosvis eligis,
Qui clemens lapsos erigis,
Ut peccatricem Mariam
Salva nos dando veniam.

2. O peccatricem nobilem,
Deo concupiscibilem,
O ream famosissimam
Sed Christo dilectissimam.

3. Septem Iesus daemonia
Eiecit de te, Maria,
Vera verbi discipula
Attendis hoc benevola.

4. Plorans inter convivia
Rigas Christi vestigia,
Tergis capillis sedula,
Ungis, subiungis oscula.

5. Istis placatus hostiis
Magister et obsequiis
Remittit tibi crimina
Multa, magna, diutina.

6. Curata Iesum sequeris,
Christum sublatum quereris
Et ex ardoris cumulo
Ipsum quaeris in tumulo.

7. Mane cum essent tenebrae,
Lumen vidisti celebre,
Dominum tuis oculis,
Quod nuntias discipulis.

8. Hinc maesta dicis: Domine;
Hic te vocat ex nomine,
Audita voce Domini
Laeta respondes: Rabboni.

9. Iesus Mariae precibus
Resuscita nos, quaesumus,
A peccatis mortiferis
Ut Lazarum ab inferis.

10. Pater per unigenitum
Da spiritum paraclitum
Et post felicem obitum
Da nobis ad te transitum.

Hymn. ms. S. Mariae Magdalenae Claustroneburgen. saec. 14/15. Cod. Claustroneoburgen. 996. A. — Hymn. ms. S. Mariae Magdalenae Claustroneoburgen. 999. B. — Hymn. ms. S. Mariae Magdalenae Claustroneoburgen. anni 1336. Cod. Claustroneoburgen. 1000. C. — Brev. ms. Claustroneoburgense saec. 14. in. Cod. Claustroneoburgen. 1200. D. — Hymn. ms. S. Mariae Magdalenae Claustroneoburgen. saec. 13/14. Cod. Claustroneoburgen. 1001. E. — 4, 4 Nugis subiungis B. — 5, 2 fehlt A. — 7, 3 suis oculis ABCD. —

393. De s. Maria Magdalena.

1. Magnum salutis gaudium
Hoc clarum praebet speculum
Exempli paenitentiae,
Dilectae Christi Mariae.

2. Cantemus omnes dulciter,
Quia misericorditer
Florem respexit aridum
Iesus, flos floris virginum.

3. Rore caeli perfunditur,
Dum pes Christi perungitur,
Culpa deletur clanculo
Devotionis osculo.

4. Peccator hoc considerat
Et invidendo murmurat,
Dicens prophetam nescium
Praestare beneficium.

5. Exsultent cives caelici,
Omnes chori hymnidici,
Laudantes Deum iubilant
In hoc festo, quod celebrant.

6. Mariae festum agitur
Magdalenae, quod colitur
Ab omnibus fidelibus
Devotis semper laudibus.

7. In pace cum dimittitur,
Voce divina dicitur:
Fides tua te salvam fecit,
Quae Deum me esse credidit.

8. Sis nobis tu propitia
Nunc excusando vitia,
Peccando quae commisimus,
Ora pro nobis, quaesumus.

9. Sit laus patri altissimo
Honorque eius filio
Cum spiritu paraclito
In sempiterna saecula.

Brev. ms. Altovadense anni 1583. Cod. Altovaden. VI. — 2, 4 Iesus florens virginum. — 4, 2 Et invidens murmurat. — 7, 3 sq. je eine Silbe zu viel. — Nach Str. 4 Divisio; vielleicht ursprünglich zwei Hymnen.

394. De s. Maria Magdalena.

Ad. Vesp. et Laudes.

1. Magnum salutis gaudium
Laetetur omne saeculum,
Iesus redemptor gentium,
Sanavit orbem languidum.

2. Sex ante Paschae ferias
Advenit in Bethaniam,
Ubi pie post triduum
Resuscitavit Lazarum.

3. Nardi Maria pistici
Sumpsit libram mox optimi,
Unxit beatos Domini
Pedes rigando lacrimis.

4. Fervens amore valido
Fletus profluxit oculo,
Cui datur a Domino
Peccatorum nemissio.

5. Hinc pharisaeus murmurat,
Qui peccatricem noverat,
Christo mente detraxerat,
Cuius posse non viderat.

6. Cui respondens Dominus
Convicit eum comminus
Ex obligatis debita
Duobus ad imparia.

7. Nos ergo Christum iudicem
Amemus, verum indicem,
Nostrae salutis obviam
Ferentes paenitentiam.

8. Haec enim unxit Dominum
Exalabastro cordium,
Dum profluxit contritio,
Tergitque satiofactio.

9. Honor, decus, imperium
Sit trinitati unicae,
Patri, nato, paraclito
Per infinita saecula.

Hymn. ms. S. Coronae saec. 14. in. Cod. Pragen. I G 17. add. saec. 14. — 7, 2 iudicem. — Nach Str. 3. Divisio.

395. De s. Maria Magdalene.

1. Electa Christi famula,
Apostolorum apostola,
Pastoris super umera
Ovis vecta centesima.

2. Maria, soror Lazari,
Redivivi quatridui,
Compunctus cuius fletibus
Caelorum flevit dominus,

3. Nardi pistici nectare
Quae summi regis ungere
Digna fuisti verticem,
Ut invenires requiem,

4. Te cordis desiderio
Toto precamur, oleo
Tuarum precum vulnera
Reatus nostri medica.

5. Sit nato cum ingenito
Parique sit paraclito
In unitate gloria
Per infinita saecula.

Cod. Coll. Corp. Christi Oxonien. 197. saec. 12. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

396. De s. Maria Magdalena.

Ad Vesperas.

1. Adcelebranda dies Mariae
Emicat annua Magdalenae,
Qua superos sitiens petiit
Ac pereuntia deseruit.

2. Ista rigando pedes Domini
Sponsa Dei meruit fieri.
O veneranda Dei pietas,
Crimina quae Mariae relevas!

3. Concita sub tenebris veniens
Ad tumulum vacuumque videns
Credidit hoc scelus esse pium,
Quaerit ubique, dolet nimium.

4. Dum gemit et queritur, famulae
Iesus adest precibus quaerulae;
Quis sit et unde sit in dubio;
Nomine nominat hanc proprio.

5. Tangere se prohibendo vetat,
Verba Dei iubet ut referat;
Quae mulier reseranda videt,
Disciplulis reticere piget.

6. Gloria cum patre sit genito
Spirituique sacro sit honor,
Saecula qui regit ac reparat,
Quod placeamus ei, faciat.

Brev. Auxitanum imp. Auxis 1533. —

397. De s. Maria Magdalena.

Ad Laudes.

1. Festum Mariae veneremur omnes
Criminum noxis veniam precantes
Atque solvendo pariter canamus
Munia laudum.

2. Ad pedes Iesu veniens resedit,
Uberes rivos lacrimarum dedit,
Spiritu sancto meruit repleri
Daemone plena.

3. Porta vim regni patitur superni,
Dum procul pellit mulier reatum
Seque transscendens violenter ipsam,
Scandit ad astra.

4. Laus, honor, virtus simul et potestas
Sit Deo patri genitaeque proli
Et tibi compar, utriusque flamen,
Gloria semper.

Brev. Auxitanum imp. Auxis 1533.

398. De s. Maria Magdalena.

In 1. Nocturno.

1. Nunc Mariae Magdalenae
Pangamus vota carmine,
Quae meruit diligere
Christum toto conamine.

2. Cuius sistens vestigiis
Haec sacris lavit lacrimis
Tergens capillis capitis
Et crebris mulcens osculis.

3. Ipsius lota munere
Mox est ab omni crimine;
Deus nos eius precibus
Mundet peccatis omnibus.

Collect. ms. Gemmeticense saec. 10. in. Cod. Rotomagen. 26 (A 292). add. saec. 12.

399. De s. Maria Magdalena.

Ad Laudes.

1. Ad pedes Christi residens
Et verbum vitae audiens
Maria cordis intima
Indulcat Christi gratia.

2. Audit dicentem Dominum:
Unum est necessarium,
Elegit partem sobrie,
Quam non quibit amittere.

3. Deus, Mariae precibus
Nos exorna virtutibus,
Ut valeamus fieri
Partis illius socii.

Collect. ms. Gemmeticense saec. 10. in. Cod. Rotomagen. 26 (A 292) add. saec. 12.

400. De s. Maria Magdalena.

Ad Primam.

1. Exemplum paenitentiae
Deus volens ostendere
Dedit Mariae veniam
Peccatorum multimodam.

2. Quae fudit nardum pisticum
Super caput sanctissimum,
Odor unde nectareus
Statim fragravit omnibus.

3. Per cuius magnum meritum,
Christe, salvator omnium,
Fac, sit in nostris mentibus
Unctio sancti spiritus.

Collect. ms. Gemmeticense saec. 10. in. Cod. Rotomagen. 26 (A 292) add. saec. 12.

401. De s. Maria Magdalena.

Ad Tertiam.

1. Marthae, Mariae fletibus
Mox ut praecepit Dominus,
Surgit a morte Lazarus,
Vivus datur sororibus.

2. Harum precatu, Domine,
Clemens e morte animae
Dignare nos eruere
Reddens vitae perpetuae,

3. Ut Mariae dilectio,
Qua te dilexit animo,
In nobis semper ferveat
Hic et per cuncta saecula.

Collect. ms. Gemmeticense saec. 10. in. Cod. Rotomagen. 26 (A 292) add. saec. 12.

402. De s. Maria Magdalena.

Ad Sextam.

1. Resurgens Dei filius,
Mortis destructor inclitus,
Primo Mariae visibus
Apparuit conspicuus:

2. Discipulis haec nuntia
Prima defert gaudiflua,
Hinc merito apostola
Vocatur in ecclesia.

3. Ergo, Maria, poscimus,
Tuis orationibus
Ut commendes nos Domino,
Cui laus sine termino.

Collectan. ms. Gemmeticense saec. 10. in. Cod. Rotomagen. 26 (A 292.) add. saec. 12. — Von den Hymnen Nr. 398 bis 402 ist in Cheval. Repert. aus eben dieser Quelle nur Nr. 398 verzeichnet, alle übrigen fehlen.

403. De s. Maria Magdalena.

Ad Tertiam.

1. Proles matris ecclesiae,
Mariae festum recole,
De cuius paenitentia
Caelestis gaudet curia.

2. Quae Christum Dei filium
Ita dilexit plurimum,
Ut mereretur omnium
Remissionem scelerum.

3. Martham Iesus sollicitat,
Sed Mariam refocillat,
Elegit Martha congruam,
Maria partem optimam.

4. Hoc unum necessarium
Nobis a patre luminum
Maria dari impetret,
Pro qua nos idem adiuvet.

5. Deo patri sit gloria.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77).

404. De sancta Marina.

1. Marina, virgo Domino devota,
Laudibus digna, precibus rogamus,
Plebe pro ista preces funde tuas
Tempore omni.

2. Faciem pulchram, pulchriorem fidem,
Patiens multum moribus et vita,
Vitam honestam habuit haec virgo.
Semper beata.

3. Floribus fulget coronata virgo,
Obviam pergens sponso atque sponsae
Oleum secum et vasa portavit
Haec sacra virgo.

4. Cognitus fuit sexus in lavando
Virginis huius, Marinae beatae,
Meritis cuius veniam precamur
Caelitus missam.

5. Virginum sacra, virginum beata
Virgo, quam laudat chorus angelorum,
Laudibus fulgens, meritis in caelis
Pro nobis ora.

6. Marina virgo, Domino assistas,
Clero astanti veniam deposcas,
Populi huius dimissis peccatis
Precibus tuis.

7. Gloria patri, filio triumphus,
Honor assistat spiritui sancto,
Tribus personis, deitati uni
Canimus laudem.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Oct. 10. A. — Brev. ms. Civitatense anni 1467. Cod. Civitaten. LXXIV (28) B. — 1. 1 Marinae A.

405. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

1. Exsultet aula caelica
In hac die mirifica,
In qua rex Christus inclitam
Martham coronat hospitam.

2. Haec est Christi loquifera,
Obstetrix et dapifera,
Cuius sancta petitio
Fit fratris resurrectio.

3. Dumque Tarascam perimit,
A peste terram eximit,
Et Tarasconis praedia
Gaudent eius praesentia.

4. Exstinctum amne suscitat,
Dum fidem Christi praedicat,
Avenionis patria
Cessat ab idolatria.

5. Martha prece sollicita
Somno torpentes excita,
Ne hora nos anticipet,
Quo sponsus Christus veniet.

6. Laus sit aeterno solio
Paraclito cum filio,
Qui Mariam glorificat
Marthamque beatificat.

Brev. Grassense imp. Lugduni 1528.

406. De sancta Martha.

Ad Laudes.

1. Lux, ecce, surgit fulgida,
In qua Christi iam hospita
Suis praeclaris meritis
Multis splendet miraculis.

2. Draconem invincibilem
Per leonem vel hominem,
Urso vel ullo gladio,
Suo ligavit cingulo.

3. Ad cuius preces Dominus,
Quem necaverat Rhodanus,
Resuscitavit puerum
Iam mortuum per biduum.

4. O digna magnis meritis,
Cuius Dominus oculis
Sonoris monstrans animam
Partem scandentem aetheram.

5. Exstinxit Satan lumina
Circa aegram deposita,
Quae post vidente hospita
Soror accendit facula.

6. Haec est magna sollemnitas,
Cuius summa celebritas
Cuius Christus funebria
Praesens peregit dextera.

7. Ad cuius tumbam corpora
Sanantur cuncta languida,
Sanitatem recipiunt
Aegri, qui fide veniunt.

8. Flagitemus hanc dominam
In laudibus magnificam,
Ut nos ipsius precibus
Salvemur a criminibus.

9. Gloria patri Domino
Eiusque soli filio,
Regnanti omni saeculo
Cum spiritu paraclito.

Brev ms. Humiliatorum anni 1443. Cod. Vatican. 9217. — 5. 4 ascendit.

407. De sancta Martha.

In Laudibus.

1. Praeclara Dei gaudia
Mundo sonet ecclesia
In Martha, Dei famula,
Pangens caeli miracula.

2. Haec hospitavit Dominum,
Qui suscitavit Lazarum,
Haec suo sancto precatu
Expurget nos a reatu.

3. Quae draconem leoninum
Per auxilium divinum
Vicit suo funiculo
Utens Dei auxilio.

4. O dulcis Christi hospita,
Per tua sancta merita
Ora pro nobis omnibus
Tuum festum colentibus.

5. Concedat simplex unitas,
Praestet una divinitas,
Ut tuae laudis cantica
Nobis sint salutifera.

6. Sit laus paterno lumini
Cum filio vel flamini,
Ut nos per Marthae meritum
Caeli transducat aditum.

Brev. Xantonense impi Pictavii 1542. — 2, 3 Rex suo. — 6, 1 Sit laus patrono. — 6, 3 Ut qui per.

408. De sancto Martino.

1. Martinus meritis compar apostolis,
Praesul magnificus, pontificum decus,
In mundo celebrem consecrat hunc diem,
Qua conscendit ad aethera.

2. Martinus modicus et pauper saeculo
Dives ingreditur regna perennia,
Quamvis ecclesiae pace quiesceret,
Palmam martyrii tenet.

3. Hic Christum media chlamyde texerat,
Tres de morte viros atque resuscitat,
Dum nudis brachiis obtulit hostiam,
Ignis caelitus adfuit.

4. Quanta possideat gaudia perpetim,
Nullum cor penetrat, lingua vel explicat,
Unam namque tenet perpetuo stolam
Praestolatur et alteram.

5. O Martine, Deo praesul amabilis,
Pro nobis Dominum posce piisimum,
Ut mundet miseros, crimine sordidos,
Iustis praemia conferens.

6. Hoc summus genitor, conditor omnium,
Hoc unigenitus filius adnuat
Amborumque simul spiritus omnia
Disponens bene saecula.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Oct. 10. A. — Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. B. — Hymn. et Psalt. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. LXXIII. C. — Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXII. D. — Brev. ms. Civitatense anni 1476. Cod. Civitaten. LXXIV. (28). E. — Sanct. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Labacen. 71. F. — Brev. Aquilegiense imp. Venetiis (de Torresanis) 1496. G. — 3, 1 Sic Christum B. — 4, 2 lingua nec explicat F. — 5, 1 H Martine Deo E; O fehlt BG. — 5. 2 nobis posce Deum pissimum F. — 6, 1 Haec summus A. — 6, 2 annuat filius F.

409. De sancto Martino.

Ad 1. Vesperas.

1. Sancti Martini praesulis
Hymnum laeti referimus,
Qui hoc contempsit saeculum
Mercatusque est praemium.

2. Qui in adulescentia
Dei praecepta tenuit
Stipemque largam iugiter
Erogavit pauperibus.

3. Instat doctrina orthodoxa
Digna sortitus praemia,
Pastor verus in populo,
Summus sacerdos rutilans.

4. Crebris quoque ieiuniis
Carnis reppulit vitia,
Saepe docendo populum
Destruxit mundi idola.

5. Magnus exstitit medicus
Infirma sanans corpora,
Devotas solvit animas
Possessas a diabolo.

6. Tanta repletus gratia
Obviam Christo abiit,
Nobisque semper maxima
Ostendit mirabilia.

7. Rogemus ergo, populi,
Confessorem altissimi,
Ut ipse nobis impetret
Pacem et indulgentiam.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 1, 3 hoc fehlt AB. — 3, 1 Instans B. — 5, 3 Devotus B. — 6. 3 Nobis cum semper A. — Doxol: Deo patri sit gloria.

410. De ss. Quinque Martyribus.

Ad Vesperas.

1. Proles Francisci germinat
Crucis Christi in stipite,
Flores roseos geminat
Cruore Iesu comite.

2. Uberes fructus protulit
Rigatos Christi flumine,
Qui rorem stirpi contulit
Cum spiritus munimine.

3. Dulcem ut gustet palmitum
Liquoremque fragrantiae,
Mortis Christi se hospitum
Iungat [nunc] redolentiae.

4. Radix de terra sitiens
Hos fusti haerens madidat
Et gladius pertransiens,
Profanus inde trepidat.

5. Ignis flamma supponitur
Capillis horum floridis,
Nec is nec caro uritur
Nec membris fuscat squalidis.

6. Rabiem gentis perfidae
De finibus credentium
Aufer, o Iesu, provide
Ob necem morientium.

7. Familiaeque martyrum,
Pater caelestis gratiae,
Preme hoste[m] atque dirum,
Dextra nos siste acie.

Brev. ms. Franciscanum anni 1492. Clm. Monacen. 23152. — 3, 4 Iungant; es fehlt eine Silbe. — 7, 3 Prime hostem atque chirum.

411. De ss. Quinque Martyribus.

Ad Matutinum.

1. Pangat sanctorum merita
Coetus minorum candidus,
Mente delectat subdita
Excelsa sede splendidus.

2. Partus virtute generat
Stirpem inclitus fulgidam
Nec ab ipso degenerat
Nobilitate floridam.

3. Suavi multi nectare
Christi sitiunt sanguinem,
Rubentem rosae iubare
Gustant Deum et hominem.

4. Tulisse mortis verbera,
Cum uterum egreditur,
Tremunt pontus et aethera,
Dum cruce pallens moritur.

5. Languent dolore nimio,
Rubet vultus ob lacrimas,
Dulci Iesu eximio
Donant corpus et animas.

6. Deficiunt prae taedio
Cruorem mox non fundere
Pro Christi mortis praedio
Contracta corda tundere.

7. Petunt exinde aditus
Paci livore gentium,
Quorum errorem funditus
Eliminant furentium.

8. Trucidantur funiculo
Verberum ictus tolerant,
Figuntur spinae spiculo
Nec eas poenas ponderant.

9. Plectuntur fracto gladio,
Cervicem tendunt propere,
Iubilantes prae gaudio
Iesum sequi prospere.

10. Praestet hoc nobis genitus
Patris caelestis gratiae
Ac utriusque spiritus,
Aeternae iungant gloriae.

Brev. ms. Franciscanum anni 1492. Clm. Monacen. 23152. — 9, 4 fehlt eine Silbe; lies praepropere? oder ergänze sequi iam.

412. De ss. Quinque Martyribus.

In Laudibus.

1. Victrix fides, quam non vides,
Martyres movit quaerere
Mitem esum, dulcem Iesum,
Iam lucis orto sidere.

2. Lux in luce, Iesu, duce
Martyres probas framea,
In te flore et nitore
Lux, ecce, surgit aurea.

3. Reges Christi coram tristi
Alligatisque manibus
Adducuntur, conspuuntur
Somno refectis artubus.

4. Igne diro furit tiro
Mens in te, Iesu, iubila,
Iam candescunt et albescunt
Nox, tenebrae et nubila.

5. Cincti fune importune
Teruntur more scoriae,
Iesu, letum aufer, metum,
Splendor paternae gloriae.

6. Vitam puram et securam
Victorum interemptio
Ferat pacem, auge facem,
Iesu, nostra redemptio.

7. Spina, cruce, mira luce
Lapsos trahe piissime,
Iesu fortis, liber mortis,
Aeterne rex altissime.

8. Videntium, tacentium
More tyrannum adeunt,
Fluit unda, rubet munda,
Vexilla regis prodeunt.

9. Nunc, victores, conductores,
Iram aufferte perfidi
Nos tuendo, inducendo
Ad cenam agni providi.

Brev. ms. Franciscanum anni 1492. Clm. Monacen. 23152.

413. De sancto Matthia.

1. Apostolorum in ordine
Dei sacerdos Matthias
Fide probatur inclita,
Canatur alta gloria.

2. Iudas nefando crimine
Dum Christum iniquis traderet,
Et debita sententia
Est morte raptus pessima,

3. Tunc congregati apostoli
Casum videntes perfidi
De plebe quaerunt undique,
Iudae loco quem subrogent.

4. Orationis impetu
Simul precantur ad Deum,
Qui corda novit omnium,
Daret ministrum congruum.

5. Sistuntur interim duo
Praesente sanctorum choro,
Testes fuerunt qui integri
Iohannis a baptismate.

6. Deinde Christo iudice,
Arbitro mentis intimae,
Apostolatus munere
Sors vera Matthiae exiit.

7. Qui nempe sancti protinus
Infusione spiritus
Cum ceteris est omnium
Linguis locutus gentium.

8. Hic praedicandi oraculo
Implevit orbis circulum
Et pergit ad caelestia
Christi canens magnalia.

9. Gloria patri ingenito,
Gloria unigenito
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Legend. ms. Mediolanense saec. 13. Cod. Ambrosian. C 125 inf. — 1, 2 Dei **fehlt.** — 2, 1 Iudasque. — 5, 3 integram. — 6, 2 mentis interie. — 7, 3 est **fehlt.**

414. De sancta Mathilde Dissensi.

1. Meritis celsam, praemio beatam
Domini sponsam, spiritalem matrem,
Signis insignem, canimus devoti,
Sanctam Mathildim.

2. Ecclesiarum decor et ornatus
Teneris annis Domino sacratur,
Hostia laudis, pingue holocaustum,
Sancta puella.

3. Herilem prolem unctio magistra
Subdidit cunctis, spiritus libertas
Eminens mundo Domini amore
Dulce servivit.

4. Thorum delicti nesciens migravit,
Nunc quies illi tuta cum supernis,
Quos est hic exsul mente frequentavit,
Corde dilexit.

5. Haustu vinali abstinens beata
Bibit ter vinum caelitus ex aqua,
Daemone mutam purgat, et purgata
Loquitur muta.

6. Illa dum orat, subvenitur aegris,
Reddita salus, virtus manifesta,
Gloriae Christi atque sanctitati
Virginis testes.

7. Laudem, virtutis virus, dum vitaret,
Homines fugit, gloria praecurrens
Virginis sanctae prodidit secretum
Undique praesens.

8. Trinitas sancta semper honoretur,
Gaudium iustis, prece sit iustorum,
Venia nobis, salus universis,
Gloria Deo.

Collect. ms. Diessense saec. 14. in Clm. Monacen. 1076. — Nach der Vita Mathildis von Engelhardus, Abt von Lanchaim, „quodam dictus abbas nunc autem pauper Christi in Lanchaim.“ Dem Leben vorauf geht von jüngerer Hand ein Officium in Reimprosa. — 7, 1 Tandem virtutis. — 8, 2 precesit iustorum. — Akrostichon: Mehthilt.

415. De sancto Mauritio.

Ad Laudes.

1. Salve, martyr egregie,
Mauriti, princeps principum,
Salve, victor dignissime,
Cohortis ductor inclite.

2. Salve, testis dulcissime,
Exsuperi piissime,
Salve, comes et legio,
Salvete, cosmi lumina.

3. Oramus, vestris precibus
Culpis mundemur omnibus,
Vincamus piis actibus,
Agni sequamur choreas.

4. Praesta, solus ingenite,
Praesta, Deus tu genite,
Praesta, sacer paraclite,
Et per aeterna saecula.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utineu. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 2, 4 Salve cosmi. — 3, 3 Vincamur. —

416. De sancto Mauro.

Ad Laudes.

1. Christe, salvator omnium,
Tuorum vota supplicum
Exaudi nunc propitius
Levitae Mauri precibus.

2. Qui pro amore Domini
Amorem liquit saeculi,
Gaudia rerum fluida
Contempsit tua gratia.

3. Hinc namque sancto pectore
Crucem portat assidue,
In omni actu strenuus,
Locutione inclitus.

4. Cultu vigili pauperum
Caelicum gerens animum,
Maerentibus solacium,
Captivis dat subsidium.

5. Huius Mauri caelibis
Salvantur aegri meritis,
Redintegrantur debiles,
Laetificantur flebiles.

6. Sit Deo patri et filio
Honor et iubilatio
Cum spiritu paraclito
Regnanti poli iubilo.

Psalt. et hym. S. Servuli saec. 15. Cod. Cicogna 1573 (2065). — 5 3 Redintegrantes.

417. De sancto Mauro.

Ad Vesperas.

1. Inter excelsos niveosque coetus,
Qui sacris caelum meritis adornant,
Inclita Maurus pater ante Christum
Luce coruscat.

2. Hic puer parvus Domino sacratus
Et Benedicti patris ore doctus
Gratia Christi duodennis actus
Cavit iniquos.

3. Parcior victûs, cilicina vestis,
Lectio psalmi, lacrimae perennes
Auxerant illi meritum reatus
Adnihilantes.

4. Tum suum Christus decorans alumnum
Illius signis bona publicavit,
Namque non paucis precibus salutem
Contulit aegris.

5. Ad patris iussum laticis profundi
Ambulans sicco pede pressit undas
Et crucis signo nova praeparavit
Lumina caeco.

6. Nunc pius nobis veniam precetur
Et sua nostrum prece frangat hostem,
Eius ut caeli pariter queamus
Scandere sedem.

7. Laus et immensum decus atque lumen,
Trinitas rerum, tibi sit, creatrix,
Cuius est simplex deitas gubernans
Saecula cuncta.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. F I 27. — Daraus Gillert in Briegers Zeitsch. f. Kirchengesch. IV, 610 u. f. (G). — 1, 1 viveosque G. — 3, 4 Ad nihilantes G. — 4, 1 Cum G. — „Hymnus sancti patris nostri Mauri abbatis" Hs.

418. De sancto Mauro.

Ad Nocturnum.

1. Deus, bonorum praemium,
Lux vera te sequentium,
Iuva colentes annua
Mauri tui sollemnia.

2. Qui more vivens caelico
Sub habitu monastico
Tua repletus gratia
Carnis repressit vitia.

3. Dehinc nitens virtutibus
Et caritatis actibus
Iussu magistri Galliam
Petit relinquens patriam.

4. Ibi struens coenobium
Fit dux tibi placentium,
Quos voce, signis, opere
Iuste docebat vivere.

5. Tunc splenduit miraculis
Factus lucerna saeculis,
Nunc noster in temporibus
Protector exstet, quaesumus.

6. Summo patri ac filio,
Cum spiritu paraclito
Uni Deo, sit gloria
Per saecula perennia.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. F I 27. — Daraus Gillert l. c. 611.

419. De sancto Mauro.

Ad Laudes.

1. Iam, Maure summis coetibus
Coniunctus in caelestibus,
In valle fletus positos
Tuos revise subditos.

2. Qui fraude raptum daemonis
Resuscitasti mortuum,
Nos precibus et meritis
A morte salva criminum.

3. De te loquentes perfide,
Duro repletos daemone,
Sanos crucis iuvamine
Non distulisti reddere.

4. Ergo, pater sanctissime,
Tuos sequaces respice,
Hostem repelle pessimum,
Gregem fove monasticum.

5. Tuo precatu iurgia
Pellantur et lascivia,
Christi ministros caritas
Et mentis ornet puritas.

6. Summo patri ac filio,
Cum spiritu paraclito
Uni Deo, sit gloria
Per saecula perennia.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. F I 27. — Daraus Gillert l. c. 611 u. f.

420. De sancto Mauro.

In 1. Vesperis.

1. Congratulemur Domino
Sollemni cum tripudio
Diei huius annua
Recolentes sollemnia.

2. In qua exivit hominem
Terrae commendans pulverem
Maurus. confessor inclitus,
Caeli coniunctus civibus.

3. Clausus in carnis carcere
Crucem portavit corpore,
Contriti cordis optima
Est factus iugis victima.

4. Qua praesentem deificam
Monstrabat sibi gratiam,
Bonis clarus operibus
Multis atque virtutibus.

5. Nam caecis, claudis, ceteris
Aegris ac tribus mortuis
Salutis medicamina
Ope donavit caelica.

6. Sodalem traxit aequore,
Fratrem lusum a daemone
Perspexit efficacius
Ac patris viam caelitus.

7. Cuius adiuti precibus
Ac mundi culpis omnibus
Reddamur digni strenue
Dono perennis gloriae.

8. Sit laus, decus et gloria
Regenti cuncta saecula,
Patri Deo cum filio
Et spiritu paraclito.

Offic. ms. S. Mauri. saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. memb. lat. F I 27. — Daraus von K. Gillert in Brieger, Zeitsch. f. Kirchengesch. IV. 505 u. f.

421. De sancto Mauro.

Ad Nocturnum.

1. Romanis olim sedibus
Dignis ortus natalibus
Divina providentia
Ut stella fulget splendida,

2. Beati magisterio
Benedicti sanctissimo
Adhaerens multo iustius
Maurus, Christi discipulus.

3. Contracto pede saeculi
Legem servavit Domini,
Terrena pro caelestibus
Lucra mutans mercedibus.

4. Quamvis gradu posterior,
Nullo factus inferior,
Pater dat testimonium
Eius signans propositum.

5. Nam fame, siti nimia
Atque multa vigilia,
Semper tactus cilicio
Ardore Christi nimio

6. Multis orationibus
Cordis mixtis singultibus
Dei sibi propitiam
Exhibebat praesentiam.

7. Brevi factus deicola
Multa signorum gloria
Effulsit pater providus
Gallicis regionibus.

8. Ubi carne deposita
Per patrata miracula
Notum factum est saeculo,
Quod nunc vivat in Domino.

9. Condignis cuius precibus
Trinus et unus Dominus
Det nobis regna caelica,
Cui virtus et gloria.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. memb. lat. F I 27. Daraus von Gillert l. c. 606.

422. De sancto Mauro.

Ad Laudes.

1. Laudet chorus fidelium
Regem auctorem omnium,
Perenni cuius gratia
Reis confertur venia.

2. Per quem Maurus sanctissimus.
In spe caelesti positus,
Fictae fraudis ridicula
Praecognovit phantastica.

3. Nam daemon arte pessima
Intrantem templi limina
Sanctum virum exterritat,
Dum mortes gregis indicat.

4. Ausu cuius praecognito
Crucis munitus clipeo
Pestem iniquam reppulit,
Quae mirum sonum intulit.

5. Pro rei certitudine
Sancto flenti pissime
Mox angelus apparuit
Ac ventura non siluit.

6. Esto certus, carissime,
De tuis nullum perdere,
Sed, cum gregem praemiseris,
A Christo coronaberis.

7. Fratres viginti septies
Vitae bis binis sexies
Servatis divo munere
Caelesti dantur patriae.

8. Sic iuxta vaticinium
Functus vice mortalium
Pater virtute clarior
Subsequitur felicior.

9. Quo rex aeternae gloriae
Det nobis semper vivere,
Cui sit omnipotentia,
Honor, virtus et gloria.

Offic. ms. S. Mauri saec. 12. ex. Cod. Petroburgen. memb. lat. F I 27. Daraus Gillert in Briegers Zeitsch. f. Kirchengesch. IV, 607 u. f.

423. De sancto Maximo.

Ad Vesperas.

1. Gratulare, iucundare,
Fidelium devotio,
Veni, die pater, pie,
Magno salutis gaudio.

2. Nos, Maxime sanctissime,
Defende, dator munerum,
Te amavit, te ditavit
Conditor, alme, siderum.

3. Hunc amemus, hunc laudemus
Maximum dignum gratiae,
Quem laudavit et beavit
Summae Deus clementiae.

4. O lucerna, tu pincerna
Christi, reflores gratia
Imitando, demonstrando
Beata nobis gaudia.

5. Diligamus et legamus
Confessorisque opera,
Quae demonstrant et illustrant
Aeterna Christi munera.

6. Precor, ora sine mora,
Maxime, caeli candidi
Ut nos ducas et conducas
Ad cenam agni providi.

Brev. ms. Cavense anni 1308. Cod. Casanaten. C. III 2 (1575). — 6, 1 Precamur ora.

424. De sancto Maximo.

Ad Nocturnum.

1. Nocturnis in vigiliis,
In Maximi sollemniis
Noster chorus invigilet,
Quem cordis voce postulet.

2. Psallamus in natalibus
Doctorisque praeconiis,
In hymnis spiritalibus
Magnis laetemur gaudiis.

3. Maxime, pater inclite,
O confessor magnifice,
Virtute Dei praedite,
Caelo fulges mirifice.

4. O sacerdos sanctissime,
Nobis praesta remedium,
Nunc, Maxime mitissime,
Da nobis semper gaudium.

5. Laus illi detur gloria,
Qui maximo cum gaudio
Assumpsit cum victoria
Hunc in caeli palatio.

Brev. ms. Cavense anni 1308. Cod. Casanaten. C III 2 (1575). — 5, 2 maximi. — Vgl. zu Str. 1 Anal. XXII, Nr. 171.

425. De sancto Maximo.

Ad Laudes.

1. Aurora surgit aurea
In Maximi tripudio,
Et ut columba nivea
Lux lucet eius radio.

2. O pastor admirabilis,
Vir totius prudentiae,
Maxime, tu amabilis
Splendes in caelo gloriae.

3. Hic ut stella matutina
Refulgens caeli gaudio
Verbo vitam et doctrina
Dat hic dignis palatio.

4. Verorum pater pauperum,
Sis adiutor humilium,
Retribuens in posterum
Aeternum his auxilium.

5. Sit trinitati gloria,
Sit honor, sit laus debita,
Nobisque detur venia
Nunc per Maximi merita.

Brev. ms. Cavense anni 1308. Cod. Casanaten. C III 2 (1575).

426. De sancto Memmio.

1. Laetetur urbs sollemniis
Christi sacrati praesulis,
Ex urbe Roma geniti
Summique patris Memmii.

2. Petro iubente Gallias
Adiit hic fanaticas
Et Cathalaunis perfida
Sic expetivit moenia.

3. Illic coetus gentilium
Regem spernebat omnium
Et repellebat dulcia
Divini verbi dogmata.

4. Est Nauda fons in proximo
Urbis dictus vocabulo,
In quo puer, dum decidit,
Funesta mortis pertulit.

5. Huius parentes protinus
Multis currunt cum fletibus
Sanctum rogantes Memmium,
Quod suscitaret mortuum.

6. Confisus hic in Domino
Preces fundit ex intimo,
Ut in salutem civium
Hunc suscitaret mortuum.

7. Divina vis mox adfuit,
Laetusque puer prosilit,
Civesque Cathalaunici
Se sacro dant baptismati.

8. Petunt gaudentes, Memmius
Ut esset urbis maximus,
Sumpsitque culmen cathedrae
Illos replendo lumine.

9. Hic patrator insignium,
Turmis addictus caelitum,
[Deo] ferat suffragia
[Nobisque] poscat praemia.

10. Deo patri sit gloria
Eiusque soli filio
Cum spiritu paraclito
Et nunc et in perpetuum.

Brev. Cathalaunense imp. Virduni 1570.

427. De s. Mercurio.

1. Glorietur Armenia
Tanta prole Mercurio,
Laudat Samnitum patria
Sub eius patrocinio.

2. At tu prae cunctis, Samnia,
Eius freta praesidio
Gaude, laude tripudia
Pro tanto beneficio.

3. Hic ortus in Armenia
Post sacri fontis gratiam,
Qua dicebatur Mansia,
Secutus est militiam.

4. Tunc Decius peremerat,
Quos unda sacra tinxerat,
Philippum, patrem et filium,
Cum regerent imperium.

5. In cuius poena sceleris,
Mercuri, lux Armeniae,
Poenis te dat innumeris
Et omni contumeliae.

6. Scriptura nempe loquitur,
Quod malum, quod non luitur,
Reum trahit ad alia
Divina de iustitia.

7. Et ut scelus acerbius
Reddat infelix Decius
Roma privatum gloria
Ingulat in Caesaria.

8. Qui Roma vel Armenia
Plus te dilexit, Samnia,
Illis adversos subigens,
Te sibi semper eligens.

9. Quos placuit eligere
Te, martyr, semper colere,
Hos et tu semper protege,
Dum terrae sumus incolae.

10. Mercuri, martyr inclite,
Nostros clamores suscipe
Tuis[que] sacris precibus
Munda nos culpis omnibus.

11. Patri, nato, spiritui
Omnes cantemus cernui:
Perennis tibi gloria,
Qui das aeterna praemia.

Collectan. ms. Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 96. — 4, 3 Philippus. — 8, 1 Qua.

428. Da sancta Michaele.

1. Archangelorum principi
Devoti cantemus laudem,
Ut sit nobis propitius
Exoremus piis precibus.

2. Cum caeli exercitibus,
Quorum dux est egregius,
Succurrat nobis in omnibus
Nostris necessitatibus.

3. Absolvat suis precibus
Nos a peccatis omnibus,
Ut videamus Dominum
Per Michaelem archangelum.

4. In necessitate ultima
Per suam misericordiam
Succurrat nobis miseris,
Ne ducamur in tenebris.

5. Ne hostis nos decipiat,
Nos potenter eripiat,
Ne cadamus in tartarum
Post solutum mortis debitum.

6. Adventu suo clarissimo
Et fugato diabolo
Praesentet nostras animas
Redemptori laetissimas.

7. Hoc praestet filius virginis,
Qui sedet in throno patris,
Per spiritum paraclitum
Qui regit omne saeculum.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. | Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis. saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86) B. — 2, 1 exercitu AB. — 5, 2 Et nos potenter A. — 7, 2 Sedens in throno B.

429. De sancto Michaele.

Ad Processionem.

Regna poli ianuas, populus, intrate per almas
Currite christicolae, prendite regna poli.
Nuntius hic Domini, cuius intratis in aulam,
Semper videt faciem, nuntius hic Domini.
Offerat ipse preces vestras, pia vota creanti,
Tundite vos pectus, offerat ipse preces.
Dicite cum lacrimis, quidquid culpastis in actis,
„Parce, rogamus, Deus," dicite cum lacrimis,
Moxque vobis tribuet veniam pius ille remissor
Plangentibus miserens datque vobis veniam.

Collect. ms. Laurissanum. saec. 9 et 10. Cod. Vatic. Palat. 833. — „In introitu ecclesiae s. Michaelis."

430. De sancto Michaele.

Ad Horas.

1. O Michael eximie,
Caelestis princeps curiae,
Intende nostris precibus
Cum angelorum coetibus.

2. Ora pro nobis Dominum,
Nos solvat nexu criminum,
Angelica suffragia
Fac nobis salutaria.

3. Laus tibi, rex altissime,
Iesu bone, piissime,
Laus patri et ingenito
Cum spiritu paraclito.

Horar. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 165. A. — Psalt. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 2921. B. — 1, 1 O fehlt B. — 2, 2 Salva a nexu B. — 3, 2 fehlt A.

431. De sancto Michaele.

Ad Vesperas.

1. Angelicae militiae
Nos Michaelem hodie
Laudemus et in posterum
Primatem et signiferum.

2. Archangelus est inclitus,
Paradisi praepositus,
Vacat aeterno numini
Ante conspectum Domini.

3. In magno caeli praemio
Cum suo tunc collegio
Victoriam obtinuit,
Per quam superbum corruit.

4. Sic iustis in auxilium,
Dum exeunt exsilium,
Quorum deducit animas
Ad aulas sacratissimas.

5. Praesta, Iesu dulcissime,
Fons amoris plenissime,
Ut Michaelis precibus
Nos salves in caelestibus.

Horar. ms. Franciscan. saec. 15. Cod. Vatican. Reg. 165. A. — Psalt. ms. Benedictin. saec. 15. Cod. Vatican. Ottobon. 2921. B. — 1, 2 Michaelem hos A. — 1, 4 et signifer A. — 2, 1 Angelis militiae est B. — 2, 3 Natat B. — 3, 2 In suo tunc colilegio A. — 3, 4 Postquam superbum B. — 4, 1 Sic iustus A; Sit iustus B. — 4, 2 exeunt fehlt B. — 5, 4 Salvet A.

432. De ss. Nicasio, Quirino, Scuviculo.

1. Gaude, caelestis regis sponsa Christi,
Per mortem crucis copulata sibi,
Militum Christi plaude pro triumphis
Atque coronis.

2. Ex quibus, alme praesul o Nicasi,
Signis resplendens atque documentis
Sanguine fuso victor astra petis
Martyr herilis.

3. Hostis acerbi ferro trucidati
Tres una fide martyres invicti
Capita vectant ultra vadum amnis;
Laus trinitati!

4. Quam gloriosus Dominus in sanctis,
Quos ita facit rutilare signis!
Oret pro nobis ordo triumphalis,
Clarus in astris.

5. Gloria patri, summo conditori,
Gloria Christo, nostro redemptori,
Gloria tibi, spiritus amborum,
Semper in aevum.

Pass. ms. S. Audoeni Rotomagen. saec. 12. in. Cod. Rotomagen. 1406 (Y 41).

433. De sancto Nicolao.

Ad Nocturnum.

1. Gaude, regis sponsa perennis,
Gaude promens cantica laudis,
Cursus solis praesulis almi
Festum mundo fert Nicolai.

2. Qui praeclarum stemma parentum
Ornat factis ex pietatis,
Aurum natas dando patremque
Solvit stupro pauperieque.

3. Caelo lapsa voce tonantis
Christi cessit pastor ovilis;
Orant nautae fluctibus acti,
Mox sedantur proelia ponti.

4. Vulgum pascens esurientum
Mensuris divinitus auctis,
Purgat fucum daemoniorum,
Servat vitae iam ruituros.

5. Salve, praesul, perpetuatim
Cernens flentes ac rogitantes
Totas in te spes et habentes,
Cunctos cunctis tolle dolores.

6. Plebem Christi laetificato,
Morbos, pestes alleviato,
Vinci mundum foedere casto,
Per te nobis gaudia sunto.

7. Qui patri cum pneumate sancto
Par exsistens est homo factus,
Illi grates solvimus omnes
Regnanti per saecula cuncta.

Brev. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14757. A. — Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. B. — 2, 3 dandoque patrem. — 3, 3 Ornant B. — 4, 1 pascis esurientium B. — 4, 3 fugum B. — 4, 4 Servat in te iam B. — 5, 1 perpetua B. — 5, 3 Totas in te spem B. — 6, 1 laetificat B. — 6, 2 Morbo B. — 6, 4 Pro te B. — 7, 3 Illi fehlt B.

434. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Sollemne tempus imminet,
Nostra chorea iubilet
In laude summi iudicis
Et Nicolai praesulis.

2. Congaudet eius gloriae
Caelestis ordo curiae
Talique plaudens compare
Christum frequentat dramate.

3. Huius sequentes gaudia
Dicamus et nos cantica
Pro posse nostro paucula
Votorum vera nuntia.

4. Tu, Christe, nostrum gaudium,
Tu confitentum bravium,
Votis intende supplicum
Donando vitae praemium.

5. Et tu, sacerdos hagie,
Nos, Nicolae, respice
Tibi faventes iubilo
Totoque desiderio.

6. Nostros reatus dilue
Tuo clemens oramine.
Tales iuvans exsistere,
Quales fruamur lumine.

7. In quo manens feliciter
Tu trinitati iugiter
Persolvis laudum cantica
Per saeculorum saecula.

Psalt. et hymn. ms. Valcidorense saec. 11/12. Clm. Monacen. 13067. A. — Brev. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14757. B. — Ant. et. hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. C. — 2, 3 plaudes C. — 3, 1 Cuius C. — 3, 3 nostra B. — 3, 4 vero A; Voto et voce munia B. — 5, 1 aye ABC. — Nach Str. 7 hängt C noch an:
Sit trinitati gloria,
Sit honor, sit laus debita,
Nobisque detur venia
Per Nicolai merita.
Nach Str. 3. Divisio B. — Aus C bei Klemming III, 137.

435. De sancto Nicolao.

1. Alme pater clericorum
Exemplarque laicorum,
Vita fulgens angelorum
Nicolae pontifex.

2. Vox excelsa deitatis
Nuntiavit dignitatis
Tuae atque claritatis
Mentis sancta gaudia.

3. Tres scholares suscitasti
Populumque satiasti
Tuum atque relevasti
Virginum infamiam.

4. Iudaeus est baptizatus,
Qui a te est suscitatus,
Tu prece pia precatus
Cunctis das auxilium.

5. Gloria tibi, trinitas
Et deitatis unitas,
Sit in cuius sollemnitas
Colitur per saecula.

Sequent. et hymn. ms. Carmeli Senen. saec. 14. Cod. Senen. G III, 2.

436. De sancto Nicolao.

Ad Laudes.

1. Aurora surgit aurea
Festa restaurans annua,
Cum Nicolaus arduum
Caeli scandit palatium.

2. Quam gloriose moritur,
Qui moriendo oritur,
Tunc vere vitam invenit,
Cum morte carnis interit.

3. Sancto exutus corpore
Stola vestitur gloriae,
Carnis exit ergastulum,
Caeli intrat palatium.

4. Quanta in summis accipit,
Qui sic imis claruit,
Cuius micant prodigia
Per ampla mundi crimina.

5. Nobis, praesul egregie,
Decus et lux ecclesiae,
Tibi festa colentibus
Sacris succurre precibus.

6. Sit patri laus ingenito,
Sit decus unigenito,
Sit utriusque parili
Maiestas summa flamini.

Brev. ms. Strumense saec. 11. Cod. Laurent. Conv. sup. 524. — Str. 1, 4 und die Doxol. aus dem Benediktushymnus gleichen Anfangs; cfr. Anal. IV, 109.

437. De sancto Nicolao.

R. O venerande amice, Dei Nicolae amator.

Sume, Nicola sacer, devotae munera laudis,
Magna tropaea libens sume, Nicola sacer.
Orgia grata cano populis de praesule magno,
Ut cuncti iubilent, orgia grata cano.
Laudibus, alme, tuis populi laetantur ovantes,
Astra poli plaudant laudibus, alme, tuis.
Euge, benigne puer, altus spiramine sacro
Contemnis mammas. euge, benigne puer.
Fulva talenta iacens famam lupanaris ademis,
Clamque domum remeas fulva talenta iacens.
Plaude, Myrea, polis tanto redimita decore,
Praesule sub magno plaude, Myrea, polis.
Unda furentis aquae lembum quassavit in alto,
Te prohibente silet unda furentis aquae.
Tritica nauta sacer tribuit sub pectore tristi,
Gratulat augendo tritica nauta sacer.
Phalanx iniqua mugit propriis spoliata colonis,
Ima petens Styiae phalanx iniqua mugit.
Torve chelidre, sile, nam nil tua munera prosunt,
Fraus et cuncta patet, torve chelidre, sile.
Quid furis, Eustaci, damnas sine crimine iustos?
Victor adest praesul; quid furis, Eustaci?
O venerande nimis, praebens suffragia cuncta,
Omnibus altor ades, o venerande nimis.
Quis valet, alme Dei, meritas tibi promere laudes,
Currere per cuncta, quis valet, alme Dei?
Iussa tremenda, minas et fastus Caesaris arces
Eparchique simul iussa tremenda, minas.
Caesar et Ablavius narrant sibi mutua visa,
Iussa cito peragunt Caesar et Ablavius.
Gloria, Christe, tibi, sanctos qui mire decoras
Atque nitere facis, gloria, Christe, tibi.
Spiritus astra petit, corpus miracula praebet,
Ossa manant oleum, spiritus astra petit.
Pectora cuncta replet mundus de marmore liquor,
Dum fluit a tumba, pectora cuncta replet.
Cantica digna Deo, socii, pangamus ovantes,
Astra simul resonent cantica digna Deo.
Dulcis amor Domini resonet cum voce canora,
Personet ore pio dulcis amor Domini.

Gloria, summe pater, tibi sit, qui cuncta gubernas,
Sit tibi laus et honor, gloria, summe pater.
Sit tibi, Christe, salus, virtus per saecula cuncta,
Flamine cum sancto sit tibi, Christe, salus.

Passion. ms. saec. 12. Cod. Vatican. 1190. add. saec. 12/13. — 1 Summe. — 19 Salve chelydre. — 20 salve chelydre. — 24 alitor.

438. De s. Nicolao Peregrino.

Ad Vesperas.

1. Exsultet caelum laudibus,
Fulget terra virtutibus,
Colit mater ecclesia
Nicolai sollemnia.

2. Castus ab annis teneris
Mundique spretis prosperis,
Pauper factus pro paupere
Christo ditatur aethere.

3. Nocte discedens laribus
Abrahae novus aemulus,
Urbes lustrans agminibus,
Vacans orationibus.

4. In crucis laude iubilat
Mente, quam manu baiulat,
Crucis virtus est gloria,
Laus et eius victoria.

5. Iacob assumens baculum
Iordanis transit loculum,
Tempsit athleta perfidum
Hostem stravit et saeculum.

6. O summi regis signifer,
Nicolae sat celeber,
Preces funde pro propulo
Degente in periculo.

7. Praesta, pater ingenite,
Iesu, cum sacro flamine,
Ut Nicolai meritis
Bonis fruamur caelicis.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Alexandrin. 233. — 3, 1 Noctis.

439. De s. Nicolao Peregrino.

Ad Matutinum.

1. Iesu, nostra redemptio,
Amor et vita pauperum,
In Nicolai laudibus
Preces admitte supplicum.

2. Hic manna pastus caelitus,
Corde mitis angelicus,
Dulcis fuit alloquio,
Alacer in obsequio.

3. Solis occasu modice
Se pane cibat, lactice,
Non afficit esuries,
Nec gravavit ingluvies.

4. Ioseph abiecit pallium
Vitae affectans bravium,
Christum sequendum Dominum
Catervas fugat daemonum.

5. Sacro repletus flamine
Ac puerorum agmine
Stipatus mente sedula
Dei fatur magnalia.

6. Hic nudus nudum sequitur,
Eius crucem amplectitur,
Hostem nudus aggreditur,
Caelum dives ingreditur.

7. Praesta, pater ingenite.

Brev. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Alexandrin. 233. — 3, 3 lateca. — 3, 3 resuriet. — 5, 1 famine.

440. De s. Nicolao Peregrino.

In Laudibus.

1. Iam lucis orto sidere
Patrem laudemus gloriae,
Post Nicolaum pauperem,
Caelestis aulae militem.

2. Hic Gedeonis facula,
Lagena, latens cerea,
Potens beavit patriam
Hostium caedens agmina.

3. Pannis indutus vilibus
Nudis incedit pedibus,
Baptistam sequens actibus
Eliamque virtutibus.

4. Hydrum gestabat aereum,
Figurantem aethereum,
Sanans aegrorum milia
Huius vallis in invia.

5. Novus ascendit incola
Caelum, verus deicola,
Patriarcharum socius
Factus est vir catholicus.

6. Gaudet chorus angelicus
Simul et apostolicus,
Gaudeat chorus martyrum,
Confessorum et virginum.

7. Praesta, pater ingenite.

Brev. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Alexandrin. 233. — 2, 2 latens crecea.

441. De sancto Olavo.

Ad Nocturnum.

1. Tardi quidam ad credendum
Nova iura fidei
Christum negant confitendum;
Qui cordis lapidei
Sunt, conspirant ad perdendum
Plantatorem fidei.

2. Multitudo adunatur
Et bellum inducitur,
Iniquitas dominatur,
In regem erigitur,
Leo fortis decollatur,
Et iustus conteritur.

3. Christiani mox caeduntur,
Rex truncatur gladio,
Quorum animae creduntur
Clariores radio,
Sede sacra disponuntur
Victores in stadio.

4. Tortores ad viam vitae
Compellunt oracula:
Veniam petentes ite
Regis ad miracula,
Qua dicatur: Huc venite
Omnes sine macula.

5. Tu confirmes spem tuorum
Fidei constantia,
Vim feramus tormentorum
Pari patientia,
Ut speremus angelorum
Sempiterna gaudia.

6. Sit laus, honor patri Deo
Dilectoque filio,
Sacro flamini cum eo,
Ex cuius imperio
Super martyris tropaeo
Laetetur haec contio.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. A. — Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. B. — 2, 1 Multitudo invitatur B. — 2, 2 Ad bellum adducitur B. — 2, 4 In rege B. — 3, 6 in proelio A. — 4, 2 miracula A. — 4, 4 oracula A. — 6, 4 Ex eius B. — 6, 6 Laetatur B. — Ad Vesp. steht der Hymnus Anal. XI, Nr. 383, Str. 1—6.

442. De sancto Olavo.

Ad Laudes.

1. Martyr Christi sublevatur,
Ad domum reducitur,
Vulnus aqua mox lavatur,
Sanguis aqua miscitur,
Aqua mixta deportatur
Et foris effunditur.

2. Caecus lapsus casu bono,
Aqua tangit pupulam,
Visum capit aquae dono,
Visus perdit maculam,
Christum laudat dulci sono
Laudis videns faculam.

3. Lingua cuidam amputatur,
Et mutus efficitur,
Opem martyris precatur,
Martyr prece flectitur,
Usus linguae reformatur,
Adulescens loquitur.

4. Morbo mulier contracta
Fulta repit baculo,
Inimici fraus abacta
Fracta perit iaculo,
Sana redit languens facta
Regis ab oraculo.

5. Sacerdotis detruncati
Membris truncus vehitur
Locum regis ad beati,
Truncus ibi ponitur,
Restauratur sanitati
Et sospes regreditur.

6. Ergo Christum imploremus
Opem ferre miseris,
Ut tyrannum superemus
Et ministrum sceleris,
Ut in caelis conregnemus
Reducti ab inferis.

7. Sit laus, honor patri Deo.

Ant. et hymn. ms. Scarense saec. 14. [et 15]. Cod. Upsalen. C 422. A. — Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. B. — 1, 4 miscetur AB. — 4, 2 crepit B. — 4, 3 abaucta B. — 7, 1 Deo patri B. — Vgl. Str. 2, 3 und 5 schon Anal. XI, Nr. 383.

443. De sancto Paride.

Ad Vesperas.

1. Gratulemur concinentes
Laudem Dei filio,
Olim caeci et sedentes
Mortis in exsilio,
Iam renati et videntes
Paridis auxilio.

2. Per quem Deus visitavit
Plebem suam mitius,
Eius enim emundavit
Crimina propitius
Et draconis effugavit
Pestem diram longius.

3. Gaude, felix urbs effecta,
Iam dives et prospera,
Creatoris circumspecta
Admirare opera,
Ne sis vilis et despecta,
Ad salutem propera.

4. De tenebris in splendore
Verae lucis posita
Fastum pone cum errore
Creatori subdita,
Novae legis in ardore
Patrem caeli visita.

5. Laus sit, honor regi Deo
Per immensa tempora,
Nos conducat ut cum eo
Filius ad supera,
Flamen sanctum cum tropaeo
Nostra roret pectora.

Offic. ss. Reparatae, Paridis, Amasii etc. imp. Neapoli 1533.

444. De sancto Paride.

Ad Laudes.

1. O quam mira, Iesu, fuit
Tua pia gratia,
Dum per undas draco fluit
Morbis ad exitia
Et leonis vita ruit
Ursique saevitia.

2. In stuporem sic conversa
Plebs, erroris filia,
Est ad mentem dum reversa,
Spernit mundi vilia
Cernens mira tam diversa
Sternit iam sculptilia.

3. In terrenis dum torquemur
Procellarum fluctibus,
Per te, Paris, roboremur
Votis atque precibus,
Ut cum iustis epulemur
Regnis in caelestibus.

4. Laus sit, honor regi Deo
Per immensa tempora,
Nos conducat ut cum eo
Filius ad supera,
Flamen sanctum cum tropaeo
Nostra roret pectora.

Offic. ss. Reparatae, Paridis, Amasii etc. imp. Neapoli 1533.

445. De sancto Patricio.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua fert Patricium Christus ad astra pium.
Sidus praeclarum lumen dat in aethere clarum,
Quod Deus amplificat, mundus eoque micat.
Sidus hoc est Phoebus ipsis lucendo diebus
Clarus et eximius lumine Patricius.
Hic non credentem, quam duxit Hibernia, gentem
Coniunxit fidei per sacra verba Dei.
Hic est vir mirus, quo nescit Hibernia virus;
Praedicat ille Deum, morsque fugit per eum.
Huius in ore, Deus, tua se miracula palant,
Exta furis balant, paenitet ille reus.
Nos prece felici iungas, pater alme Patriti,
Perpetuo soli, qui micat arce poli.

Process. ms. Dublinense saec. ?. Cod. Oxonien. Ralinson Lit. d 4. — 8 Iunxit fidei. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

446. In Festo Patronarum.

Ad Processionem.

Aurea lux mundi, resplendens gloria caeli,
Nobis sit fautrix virgo Dei genetrix.
Vincula quae solvis vinctae prius omnia carnis,
Clemens exaudi vota tui populi.
Pacis porta Dei stabilis, quia pervia nulli,
Ad caeli sedes has quoque ferto preces.
Rex de qua vitae processit, plena salute,
Dirige sub verbo gaudia nostra tuo.
Filia tu regum, dominatrix caelicolarum,
Nos pressos recrea crimine cum venia.
Cuius ad haec gentis comiteris summa decoris,
Quo tempus nostrum fulgeat innocuum.
Florida concordis Christo laus vincta cohortis,
Pignora Sophiae, nos relevate piae!
Nos quia terrenum scimus superasse tyrannum,
Hinc petimus supero iungite nos solio.
Attala, Perhtsiulindis, Odilia, Spes, Alabidis,
Gesa, Gesta, Fides, cernite nos humiles.
Tertia de binis, gemini cognomen amoris,
Matris cara tuae filia, virgo, fave.
Candida, Iustina, Caecilia, Digna, Columba,
Fautrices propriis este simul famulis.

Virginitate pia praefulgens virgo Maria,
Floribus his populum, sancta, tuere tuum.

Antiph. ms. Argentinen. saec. 12. Cod. Londinen. Add. 23922. — 17 sq. Attala, Äbtissin von St. Stephan in Strafsburg † 741; Perhtsiulindis (Berhesindis oder Berswindis), Mutter der hl. Odilie; Alabidis, Gesa, Gesta mir unauffindbare Heiligennamen? — 19 sq. die hl. Caritas, Schwester von Fides und Spes, erstere besonders zu Schlettstadt verehrt. — Abschrift des Hymnus von Rev. H. M. Bannister.

447. In Festo Patronorum regni Sueciae.

Ad Vesp. et Noct.

1. Lux, ecce, surgit aurea,
Dies salutis oritur,
Regna plaudunt aetherea,
Dum Suecia convertitur.

2. Egressus ad undecimam
Horam pater familias
Ovem quasi novissimam
Videt Sueorum filias.

3. Mittit sollennes nuntios,
Ut revocent incredulos,
Reduxit multos devios
Per verbi sui baiulos.

4. Ovem abductam revocat
Pater misericordiae,
Inter vireta collocat
Caelestis alimoniae.

5. Per patronorum merita,
Deus, creator omnium,
Dimitte nobis debita
Et da perenne gaudium.

6. Laus patri sit ingenito,
Laus nato cum paraclito,
Sit firma pax ecclesiae,
Decus patronis Sueciae.

Brev. Upsalense imp. 1483. Daraus Klemming I, 167 u. f.

448. In festo Patronorum regni Sueciae.

Ad Laudes.

1. Iam adest dies celebris,
Et lux succedit tenebris,
Iam fides idolatriae
Et veritas fallaciae.

2. Sueorum nunc ecclesia,
Gaude, plaude, multiplica
Pro tuae lucis gloria
Devota laudum cantica.

3. Parentes verbo gratiae,
Quos veneraris hodie,
Tibi sunt causa gloriae
Et fidei primitiae.

4. Quam pretiosi martyres,
Quam gloriosi praesules,
Quam venerandae viduae,
Consortes individuae!

5. Dum valle de miseriae
Scandunt ad thronum gloriae,
Causam praestant tristitiae
Tibi relictae filiae.

6. Sed geminatur gaudium,
Nati surgunt pro patribus,
Felix redit martyrium
Succedens confessoribus.

7. Laus patri sit ingenito.

Brev. Upsalense imp. 1483. Daraus Klemming I, 175.

449. In Conversione s. Pauli.

Ad Laudes.

1. Sancte Paule apostole,
Doctor plebis catholicae,
Fave cunctis fidelibus
Festum tuum colentibus.

2. Te Christus, Dei filius,
Vocavit cum terroribus
Teque multorum hominum
Elegit verum medicum.

3. Tu enim sanans languidos,
Caecos, claudos [et] mortuos,
Dasque per orbem gentibus
Verbum salutis omnibus.

4. Nunc ergo nobis, quaesumus,
Succurre peccatoribus
Et post mundi tristitiam
Perennem da laetitiam.

5. Praestet hoc tuis precibus
Trinus et unus Dominus,
Qui regnat Deus omnia
Per saeculorum saecula.

Diurn. ms. Benedict. Bavar. saec. 14. Cod. Altovaden. X.

450. De sancto Paxentio.

Ad Vesp. et Noct.

1. Fulget celebris dies hominibus,
Quo de tenebris saeculi inclitum
Hostibus victis Christus Paxentium
Vexit ad astra.

2. Hic sanctus, Dei repletus gratia,
Deorum spreta cultura caelica
Appetens terrae tempsit peripsima
Ab infantia.

3. Matrona quidem meritis beati
Huius a lepra rediit saluti,
Mire nam caro, putredo quam texit,
Ut nix refulsit.

4. Patrem, daemonum cultorem, turbavit,
Hostem se Christum fatentem calcavit,
Regem superbum fide superavit
Ac satellitem.

5. Poenarum namque genera beatus
Pro Christo saeva superans gaudia,
Sanguine sacro laureatus, poli
Vera conscendit.

6. Iam caelo sacris sanctorum coetibus
Iunctus exsultat, qui, dum terris vixit,
Gaudia totis viribus calcavit
Impia mundi.

7. Quaesumus ergo, Domine, precibus
Huius sereno hos vultu gubernes,
Quos his iucundos interesse facis
Benignus festis.

8. Patri sit decus, honor quoque nato
Salusque sacro sitque spiritui,
Trinus qui Deus et unus per cuncta
Imperat saecla.

Brev. Cluniacense imp. Parisiis 1503. — 3, 3 Mira . . . . quem. — 4, 2 latentem. — 8, 2 sit spiritui.

451. De sancto Paxentio.

Ad Nocturnos.

1. Salvatorem collaudemus
Hac nocte gaudiosa,
Qua decore est indutus
Stolaque pretiosa
Martyr eius Paxentius
In caelesti gloria.

2. Paxentius martyr laetus
Iudici praesentatur,
Nec hic fide perturbatur;
Fustibus laceratur,
Sed stat orans et illaesus,
Iudexque confunditur.

3. Nebuloso situs loco,
Sed caelestis immensa
Lux hunc perlustrat subito
Et ut cera liquida
Angelus iubente Deo
Madefecit pondera.

4. Nostros clemens nexus, Christe,
Eius solve precibus,
Nos et hac nocte ab hoste
Et ab imminentibus
Periculis vigilantes
Hic protege caelitus.

5. Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio
Regnanti in trinitate,
Nos quoque oratio
Huius solis claritate
Perducat cum gaudio.

Brev. Cluniacense imp. Parisiis 1503. — 1, 5 cuius. — 3, 1 situr. — 3, 6 Madeficat.

452. De sancto Paxentio.

Ad Laudes.

1. Lux, ecce, surgit aurea,
Diesque ignescit clara,
In qua martyr Paxentius
Caeli successit civibus.

2. Voce ergo nunc sonora
Laeti Deo praeconia
Iubilemus gloriosa
Huius colentes tropaea.

3. Martyr pius post nimia
Tormentorum supplicia
Sub crudeli ictu ensis
Vitam finivit in terris.

4. Ut columba benedictus
Eius et almus spiritus,
Terrae corpus suum linquens
Caelos petivit congaudens.

5. Doxa patri et filio,
Septiformi paraclito;
Nobis, o martyr inclite,
Salutis opem porrige.

Brev. Cluniacense imp. Parisiis 1503.

453. De sancto Pelino.

Ad Vesperas.

1. Gaude, felix Brundusium,
Tanto ditata praesule,
Quem sanctorum consortio
Iunxit Deus martyrio.

2. Hic castitatis munere,
Doctrinae fulget radiis,
Nec metuens supplicia
Quam plures Christo genuit.

3. Ut novum sidus micuit
Sedem tenens Aproculi
Pelinus, praesul inclitus,
Vitae refulgens meritis.

4. Hostes devicit fortiter
Idola falsa conterens,
Tandem sacratum sanguinem
Fundens tenet caelestia.

5. Laus et perennis gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Officia ss. patronorum ecclesiae Brundusinae. Ad normam Breviarii Romani restituta. Imp. Romae 1583.

454. De sancto Pelino.

Ad Laudes.

1. Laudemus omnes seduli
Pium auctorem saeculi,
Qui pro bonis aethereis
Pelinum dedit praesulem.

2. Hic excitatur gloria,
Ut sufferat supplicia,
Senem culpas Aproculum,
Qui timet mortis iaculum.

3. Molas frangunt forcipibus
Saevit rota cum dentibus,
Sed per Christi clementiam
Non carpsit penetralia.

4. Tu, pastor, martyr inclite,
Caelesti patrocinio
Ab omni mortis impetu
Tuos defende famulos.

5. Deo patri sit gloria.

Officia ss. patronorum eccl. Brundusinae. Imp. Romae 1583.

455. De s. Petro Martyre.

1. Chorus Dei fidelium
Magno laetetur iubilo,
Quod verae lucis semita
Petri patet martyrio.

2. Qui Veronensi patriae
Mediolanum praetulit
Corpusque suum praestitit
Amore puro fidei.

3. Hic verba Dei nuntians,
Errores movens penitus,
Et veritatem docuit,
Per quem salvatur quilibet.

4. Ora clausit haeretici
Pauli doctrina profluens,
Ex illis quoque plurimos
Ad veram traxit regulam.

5. De quo dolentes haeretici
Aeris collecto cumulo
Petro, qui Cumas ierat,
Parant tortores pessimos.

6. Qui iuxta Medam feriunt
Sacri coronam capitis,
Quem cadens spina sustulit
Fletu dolens assiduo.

7. Cuius pro morte doluit
Mediolani civitas
Eique tota prodiit
Pectus contundens obviam.

8. Ad eius caeci tumulum
Claro recepto lumine
Et claudi rectis gressibus
Pergunt laudantes Dominum.

9. Immundo pressi spiritu
Eius purgantur meritis,
Quorum qui quaerit numerum
Arenae modum flagitat.

10. Reddamus ergo gloriam
Deo patri cum filio
Una cum sancto spiritu,
Qui nobis tantam praestitit.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. — 2, 2 Mediolano. — 4, 1 Oraque clausit. — 4, 2 perfluens.

456. De s. Philippo Argirione.

Ad 1. Vesperas.

1. Si confessoris tanti meritorum
Laudes velimus pangere sonoras,
Eius canamus gratiae triumphum
Corde contriti.

2. Aureum tamquam sidus inter astra
Micat excelsis sedibus polorum,
Et in terrenis merita resplendent
Sancti Philippi.

3. Cui dum floreret iuvenilis aetas,
Prosperitatem saeculi perhorrens
Gazis errorum opibus parentum
Renuntiavit.

4. Immaculatus Romam proficiscens,
Sacerdotali praeditus honore
Tomo recepto mittitur ad montem
Argirionis.

5. Quo pessimorum reperit catervas
Daemoniorum corpora laedentum,
Quos a cavernis expulit petrarum
Atque fugavit.

6. Excelso regi patri genitoque
Ac radianti spiritui sancto
Gloria consors, laus, virtus quoque,
Honor sit perpes.

Collect. ms. Cardin. de S. Severina anni 1529. Cod. Arch. Vaticani X, 89. — 6, 2 radiantis.

457. De s. Philippo Argirione.

Ad Matutinum.

1. Suam cognovit uxorem,
Quae concepit et peperit
Filium, Dei vigorem,
In quo gratiam repperit.

2. Philippo ei posito
Nomine suo proprio
Anno completo septimo
Tonsum matre reperio.

3. Anno scandens vigesimo
Diaconus est ordinatus,
Maximo desiderio
Romam ire declinatus.

4. Ceteros sibi ordines
Magno cum voto suscepit,
Alios inter milites
Sanctus eum Petrus recepit.

5. Quod is auri perpendebat
Sacris de scriptis pabulum,
Corde sano adimplebat
Cunctumque docet populum.

Collect. ms. Cardin. de S. Severina anni 1529. Cod. Arch. Vaticani X 89. — 4, 4 resedit. — Doxol: Deo patri. — Sind diese Str. nicht Antiphonen eines Officiums, die irrtümlich als Hymnus aufgefafst wurden?

458. De s. Philippo Argirione.

Ad Laudes.

1. Mira, dum vixit, miranda post corpus
Traditum humo agit virtuose,
In tumba eius sanitatem sumunt
Omnes languentes.

2. Quotquot ad eius tumulum accedunt,
Vel asportantur languidi vel laesi,
Omnes curantur ob omni languore,
Quo patiuntur.

3. Ecce, sacerdos, qui in diebus suis
Placuit Deo, inventus est iustus,
Ideo stolam induit eundem
Gloriae suae.

4. Si quos contingit daemone vexatos,
Quos per vim decet adduci ligatos,
Dum ad eiusdem tumbam adpropinquant,
Deliberantur.

5. O gloriose Philippe confessor,
Exaudi preces tibi supplicantum,
Ut aulam tuis meritis possimus
Ingredi caeli.

6. Excelso regi patri genitoque
Ac radianti spiritui sancto
Gloria consors, laus, virtus quoque,
Honor sit perpes.

Collectan. ms. Card. de S. Severina anni 1529. Cod. Arch. Vaticani X 89. — 1, 2 humum. — 3, 3 induit eum. — In dem zugehörigen Officium befinden sich einzelne rhythmische Teile, so die AA 2—4 der 1. Vesper.

459. De ss. Placido et Sigeberto.

1. Iesu, pax nostra et spes mundi unica,
Tu speciale decus das ecclesiae
Sacris sanctorum reliquiis tuorum,
Quos caelo vectos tibi facis patronos.

2. Unde nunc hymnum symphoniae debitum
Martyris sancti in honore Placidi
Et confessoris Sigeberti comparis
Psallat devota tibi, rex, catervula.

3. Iam, martyr Christi, deprecamur cernui
Eius ad thronum nostrum fer obsequium,
Ut peccatorum mereamur nostrorum
Vinclis absolvi et quiete perfrui.

4. Confessor sancte, vota nostra suscipe
Et Dei nostri in conspectu subveni,
Quo pacis dono potiamur sedulo
Et assistamus angelorum laudibus.

5. Athletae bini, cunctum clerum tueri
Velitis omnem et christianitatem,
Post vitae metam in fide stabilitam
Cunctis beate impetrando vivere.

6. Trina maiestas atque simplex unitas,
Concede tuis dignanter hoc famulis,
Cui sit in caelo gratiarum actio,
Honor, laus, doxa per aeterna saecula.

Brev. ms. Curiense saec. 15. Cod. Scotor. Vindobonen. 54. h. 15. — 5, 1 tuere. — 5, 2 vitae meatam.

460. De sancto Prospero.

1. O gloriose pontifex,
Miraculorum opifex,
Implora nobis caelitus
Largiri dona spiritus.

2. Cuius perfusus flamine,
Virtutum clarus munere,
Prosper vocatus nomine,
Prosper fit magis opere.

3. Sequens veram iustitiam
Perfectionis operum
Terrenam opulentiam
Dedit in cibos pauperum.

4. Paternis spretis laribus
Cum pompis saecularibus
Fit imitator sedulus,
Christi verus discipulus.

5. Romae cito applicuit,
Instando, ut proposuit,
Vir sanctus, apostolicus,
Prosper, doctor basilicus.

6. Hunc pontifex per spiritum
Elegit in antistitem
Regii virum inclitum,
Bonorum morum divitem.

7. Sacra fudit eloquia
Per cuncta mundi spatia
Doctorum flos eximius
Ut paradisi fluvius.

8. Omni praestat infirmanti
Sanctus opem se roganti,
Caecis, claudis, surdis, mutis
Sanitati restitutis.

9. Honor, decus, imperium
Sit Deo, regi gloriae,
Qui se suis in praemium
Donat electis patriae.

Offic. ms. S. Galgani saec. 16. Cod. Senen. F VI 22. — 3, 4 cibis. — 5, 2 Instans. — 6, 3 Regi. — 8, 1 in firmitati.

461. In Elevatione beati Quintini.

Ad Matutinum.

1. Post temporum curriculum
Ignorant ommes tumulum,
Per divinum oraculum
Revelandum Eligio.

2. Locum illustrat claritas,
Mira fragrat suavitas,
Fulget virtutum novitas
Signorum testimonio.

3. Deus eductus putredinem
Non educit, sed sanguinem,
Quem ut favi dulcedinem
Sancti servat devotio.

4. Sanctus sanctum mirificat,
Sepulturam aedificat,
Auro gemmisque fabricat,
Cuius ars maior pretio.

5. Lucerna clausa latebris
Extingui nequit tenebris,
Ad hoc nata, quod celebris
Eius fiat productio.

6. Ergo prodit in medium
Sevata super modium,
Dum fervore fidelium
Renovatur translatio.

7. Tu esto nobis gaudium,
Per cuius beneficium
Tamquam rosa vel lilium
Reflorescit in Maio.

Brev. S. Quintini Viromandensis imp. absque [1520].

462. De sancta Radegunde.

1. Christe, cunctorum sator et redemptor,
Siderum, terrae maris atque rector,
Omnium laudes tibi personantum
Solve reatum.

2. Vase qui gemmas fragili recondis,
Viribus fusas animo pudicas
Feminas reddens faciensque claros
Ferre triumphos.

3. Quas et in sexu fragiles videmus
Praerogativas meriti coronas
Incolas regni facit et perennes
Esse superni.

4. Cum quibus regnat Radegundis alma,
Inclitum cuius in honore festum
Mente devota celebrando dignas
Carminis odas

5. Quae suo nobis veniam precatu
Impetret casto comitante coetu
Atque caelestem reticere secum
Postulet arcem.

6. Laus patri summo genitoque vero
Flamini necnon ab utroque fuso,
Sit laus perpes, honor atque virtus
Omne per aevum.

Brev. Xantonense imp. Picta vii 1542. — 1, 3 personam tum. — 4, 4 Statt Carminis odas ist wohl ein Verbum im Sinne von Dicimus, canimus oder dergl. zu lesen.

463. In Festo Reliquiarum Exoniensis Ecclesiae.

Ad Processionem.

Salve, festa dies, toto venerabilis aevo,
Qua datur in caelis gloria digna Deo.
Sint decus ecclesiae, mundi decor et robur urbis
Huius, quos hodie grex canit iste Petri.
Gaudeat Exonia tot sanctos concelebrando
Per quos est votis saepe potita suis.
His favet, ipse Deus, horum meritis et amore
Saepe nociva fugat, dat bona, mira patrat.
Labitur ex turri quidam nec laeditur, alter
Huc manibus repens hinc pede sanus abit.
Et puer et mulier contracti restituuntur
Huc dum muta venit fit veniendo loquens.
Quaedam surda simul et muta sopore soluta
Hic meruit duplam vocis et oris opem.
Debilis et mutus, a sancto Glastoniense
Iussus ut hic vigilet, paret ovansque redit.
Plaudit laeta manu mulier prius arida nervos
Libera curvato cum fit ab ungue vola.
Lumen aqua putei baculo mediante recepit
Caecus ut in Siloë sic operante Deo.
Innumeris aliis hos Christus mirificavit
Signis, quae nequeunt sub brevitate cani
In Domino sanctis, sit in ipsis gloria Christo
Nobis qui det eos semper adesse pios.

Psalt. ms. Exoniense saec. $^{11}/_{12}$. Cod. Londinen. Harl. 863. add saec. 14. — Absch. von Rev. H. N. Bannister.

464. In Translatione ss. Reliquiarum Ecclesiae s. Frambaldi Silvanectensis.

In 1. Vesperis.

1. Sanctorum nobis meritis
Te, Christe, collaudantibus
Adesto tuis inclitis
Donans effectum laudibus.

2. Sacerdotes et praesules
Sua servantes corpora
Nos servos servent xesules,
Nostra gubernent tempora.

3. Abbatum sancta caritas
Nobis praestet auxilium,
Reginarumque sanctitas
Votis assit humilium.

4. Multis sanctorum praedita
Membris plaudat ecclesia,
Thesauri sibi credita
Sacri colens insignia.

5. Praesta, beata trinitas,
Per istorum suffragia
Nobis coronas perditas
In sempiterna gloria.

Brev. Silvanectense imp. Parisiis 1521.

465. In Translatione ss. Reliquiarum Ecclesiae S. Frambaldi Silvanectensis.

Ad Laudes.

1. Voces attollat populus
Laudis hac die celebris,
Cuius salutis titulus
Claret in mundi tenebris.

2. Sancti doctrinae lumine
Caecos illustrant populos,
De sparso verbi semine
Plenos metunt manipulos.

3. Hi, dum praesunt hominibus,
Student prodesse singulis,
Verba complent operibus,
Vita claret miraculis.

4. Mundi vanas divitias
Reginae sanctae respuunt
Propter regni delicias,
Quibus in caelis adfluunt.

5. Praesta, beata trinitas,
Per istorum suffragia
Nobis coronas perditas
In sempiterna saecula.

Brev. Silvanectense imp. Parisiis 1521.

466. De sancta Reparata.

Ad Vesperas.

1. In titulos, Reparata, tuos
Personat iste chorus modulos,
Cum tribuit duo serta tibi
Sponsus ovans sociatque sibi.

2. Clara propago, decens facies
Schematis insinuat apices,
Sed fidei pia vita comes
Praecipuas fovet intus opes.

3. Impius error ubique furens,
Caelica spernere sacra iubens
Praecipit et monet, ut varios
Suscipias celebresque deos.

4. Sed tua cedere nescia mens,
Inviolabile robur habens,
Blanda vel aspera quaeque soli
Nil reputat ratione poli.

5. Caederis hinc sacra verba loquens,
Plumbea massa soluta coquens
Esse nequit, quia cunctipotens
Alterat et rapit omne nocens.

6. Gloria sit sine fine patri
Ingenito genitoque pari,
Par quoque gloria spiritui,
Qui patris est amor et geniti.

Offic. SS. Reparatae, Paridis, Amasii etc. imp. Neapoli 1533. — 1, 3 tribuit Domino serta. — 3, 3 praecepit. — 6, 3 Parque gloria. — Mel. natürlich: Martyris ecce dies Agathae.

467. De sancta Reparata.

Ad Laudes.

1. Torrida lampas adapta tibi
Poena dolorque fuere cibi,
Improba dextera plaudit ibi,
Anxia vincere victa sibi.

2. Carceris atra libens toleras
Ignivomumque rogum superas,
Dira novacula per tenerum
Ducta caput facit hoc lacerum.

3. Sicque laboris agens studium
Magna virago subit gladium,
Luminis eximii radium
Dante Deo capit in bravium.

4. Fructibus ergo referta bonis
Sidereisque locata thronis
Posce piis veniam precibus
Veraque gaudia supplicibus.

5. Gloria sit sine fine patri etc.

Officia ss. Reparatae, Paridis, Amasii etc. impr. Neapoli 1533. — 1, 4 Ansia. — 2, 4 hoc fehlt. — Mel. wie beim vorhergehenden Hymnus.

468. De sancta Restituta.

1. Pangamus, o carissimi,
Odas beatae virginis
Nunc, Restitutae martyris,
Quae claruit mirifice.

2. Nam sacris suis meritis
Satis Sora resplenduit,
In qua quiescit corpore
Multa fiunt miracula.

3. Ibi per Christi gratiam
Sanantur aegri plurimi,
Purgantur et vexatici,
Malis oppressi variis.

4. Exsultet omnis civitas
Totaque plebs fidelium,
Quod artius optavimus,
Deo iuvante fruimur.

5. Carnillus flumen iubilet
Perfusus tanto sanguine,
Qui caput sacrae virginis
Septem dies retinuit.

6. Quo pontifex Amasius
Per visum hinc admonitus,
Ut properasset ocius
Et caput membris iungeret.

7. Preces fundamus supplices
Nunc martyri eximiae,
Quo mereamur perfrui
Sancta in fine saeculi.

8. Laus sit parenti Domino,
Laudes canamus unico,
Laudes amborum flamini
Per tempora laudabili.

Collect. ms. saec. 17. Cod. Alexandrin. 93. — „Ex ms. Ecclesiae s. Restitutae Soranae."

469. De sancta Restituta.

1. Plaude nunc, Sora, sacra Dei dona,
En, tibi adest celebrandus dies,
In quo beata virgo Restituta
Subiit caelum.

2. Haec orta Romae nobilis matrona
Ethel de patre, Dabia de matre,
Testis effecta asserendo Christo
Fortis et verax.

3. Consulem sprevit impium agacem,
Lampas extinxit, calicem resolvit,
Viduae proli reddidit salutem
Christo iuvante.

4. Convertit multos ab erroris via,
Longius pellit daemonum ruinam,
Propter quod [nos]met rogitemus omnes
Illius preces.

5. Haec plebs misella supplex te appellat,
Propter quod sacris meritis succurre,
Ne suis culpis pereat nefandis,
Quae perpetravit.

6. Quaesumus ergo, gloriosa virgo,
Nostris pro culpis Dominum precare,
Quatenus regnum capiamus tecum
In sempiternum.

Collectan. ms. saec. 17. Cod. Alexandrin. 93. — „Ex ms. eccl. S. Restitutae Soranae." — 2, 3 ad verendo Christo. — 5, 3 suis lupis.

470. De sancto Roberto.

1. Gaude, sponsa Dei,
mater ecclesia,
Mater sancta spei,
deprome gaudia.

2. Adest namque dies
assunt sollemnia,
In quibus Robertus
coronat gloria

3. Illa, quae sursum est,
quae finis nescia
Finem dat lacrimis,
finit terrestria.

4. O quam laeta dies,
quanta festivitas,
In qua soluta est
sancti captivitas!

5. Cum de exsilio
redit ad patriam,
Dignam pro gratia
recipit gratiam.

6. O sancte Roberte,
concivis superum,
Iter ad patriam
fac nobis prosperum.

7. Laus patri gloriae,
laus eius filio,
Sancto spiritui
sit laus cum cantico.

Collect. ms. Gemblacense saec. 13. Cod. Bruxellen 5527—34. — 6, 1 O fehlt. — 6, 2 Conscius.

471. De sancto Roberto.

Tempore paschali.

1. Chorus novae Ierusalem
Novam meli dulcedinem
Promat colens cum sobriis
Robertum festi gaudiis.

2. Qui mundum velut [carcerem]
Abhorrens solitudinem
Elegit, ut libentius
Christi vacaret laudibus.

3. Ibi se Deo dedicans,
[Ieiuniis] carnem domans,
[Mansit] mundus a vitiis,
Miris repletur gratiis.

4. Fortuna nulla vincitur,
Nullius bonis utitur,
Cum afflictis afficitur,
Nec a laetis discernitur.

5. In caritate fervidus
Cunctis exsistis proximus,
Ope, verbo, virtutibus
Gratis succurrens opibus.

6. Huius, o Christe, precibus,
Protegamur ab hostibus,
Inter festa paschalia
Quem transfers ad caelestia.

7. Ipsum precemur supplices,
Ut devotos et humiles
Propulso mentis vitio
Servet nos in coenobio.

8. Per saecla metae nescia
Patri supremo gloria,
Honorque sit cum filio
Et spiritu paraclito.

Brev. ms. Casae Dei (?) saec. 14/15. Cod. Vesolan. 14. — 1, 2 Mellis. — 4, 2 uritur. — Die Melodie des Hymnus ist jedenfalls die des Osterhymnus gleichen Anfangs.

472. De sancto Roberto.

1. Inter claras margaritas
Radiantes meritis,
Quae decore multiformi
Pingunt caeli regiam,

2. Collocatae feriatim
Per distinctos ordines
Circa thronum creatoris,
Cuius mira species,

3. Stola candens immortali
Stat Roberti spiritus,
Meritorum dignitate
Iunctus confessoribus.

4. Pretioso redimitus
Frontem diademate,
Quod paravit illi Christus
Praemium iustitiae.

5. O quam felix sors sanctorum,
Finis omnis nescia,
Nec labori nec dolori
Cuilibet obnoxia!

6. Quam beatus vitae status
Lumen verum cernere,
Quodque amas diligendo
Iam non ultra quaerere.

7. Hanc ad sortem pertingamus
Eius sanctis precibus,
Cuius celebramus festa
Debitis cum laudibus.

8. Patri filioque sancto
Laus sit atque gloria
Flaminique coaequali
Per aeterna saecula.

Brev. ms. Casae Dei (?) saec. 14/15. Cod. Vesolan. 14.

473. De sancto Romarico.

1. Ave, Romarice,
Dux, Dei amice,
Honor monachorum,
Gemma confessorum.

2. Ora summum regem,
Ut hunc salvet gregem,
Et in tuo festo
Nostri memor esto.

3. Eras principalis
Ac aulae regalis,
Post anachorita,
Sacra plenus vita.

4. Deo consecrasti
Multumque ditasti
Nobilissimarum
Locum puellarum,

5. Quas in laude Christi
[Tu] constituisti,
Ut per melodiam
Cantent psalmis [piam].

6. Has Romae pastori
Regnique rectori
Tradis edocendas
Atque defendendas.

7. Sit laus creatori,
Sit laus redemptori
Atque tibi, flamen,
Utriusque. Amen.

Hymn. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). add. saec. 16. ex.

474. De sancto Sebastiano.

1. Gratulare, ecclesia,
Nova ferens gaudia,
Lumen fulget de tenebris
Sebastiani martyris.

2. Prudens, verax erat, iustus,
Pater paratus omnibus,
Carus Deo, hominibus,
Verissimus Dei cultor.

3. Hic accusatur impio
Subito imperatori
Famulari Christo Iesu
Mundi pompam despiciens.

4. Iubet Diocletianus
Sebastianum ligari
Velut signum sagittandus
In medio campi statim.

5. Hinc inde volant sagittae,
Asperrime sagittatur,
Corpus sagittis florescit,
Ut mortuus relinquitur.

6. Furens Diocletianus
Sanctum non esse mortuum,
Denuo quem fustigari
Sic praecipit, ut periret.

7. In cloaca proicitur,
Ut abscondatur mortuus,
At visio fit Lucinae,
Sebastianum tumulet.

8. Facto noctis silentio
Lucina sanctum conservat,
Ecclesias sancto condit
Opes relinquens Domino.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II 20. — 1, 2 fehlt eine Silbe; lies ferendo oder sollemnia? — 2, 2 patratus. — 3, 4 pumpam.

475. De ss. Secundiano, Marcelliano, Veriano.

In 1. Vesperis.

1. Inter coronas martyrum
Fulgent tropaea militum,
Fortem dato qui sanguine
Vicere iniquum zabulon.

2. Secundianus sophicus,
Marcellianus physicus
Ac Verianus nobilis
Instar eorum claruit.

3. Fulsere in urbe Roma
Sub principali chlamyde
Dedentes neci plurimos
Christicolas poenaliter.

4. Quos intuentes fortiter
Christi mori pro gloria,
Non digna credunt vulnera
Suscepta tanta gratia.

5. Hinc iam fides suboritur,
Baptisma sacrum subeunt,
Fiunt et ipsi martyres
Cervice caesa duriter.

6. Horum recondens corpora
Servavit olim Italia,
Quos nunc habendo Gallia
Fovet, honorat, excolit.

7. Vos o precamur supplices,
Sancti Dei rectissimi,
Nostri reatus vincula
Vestro precatu solvite.

8. Laudemus omnes unicam
Patris natique ac spiritus
In unitate gloriam
Per saeculorum saecula.

Brev. ms. Iotrense saec. 13/14. Cod. Parisin. 750. — 6, 1 recundens.

476. De sancto Senerico.

1. Cunctarum rerum Domino
Sit laus et iubilatio
In Senerici gloria,
Quae data est ex gratia.

2. Senericus iuvenculus
Piis intentus studiis
Spernendo mundi gloriam
Comparavit perpetuam.

3. Levita apostolicis
Ordinatus in sedibus
Stola se sanctimoniae
Ornavit et iustitiae.

4. Confregit hostem viribus,
Quas accebit divinitus,
Regnum se fecit Domino
Regi regum pacifico.

5. Resplenduit virtutibus,
Quas servo dedit Dominus
Languores curans corporum
Medensque morbos mentium.

6. Precatu cuius adiuva
Omnipotens nos trinitas,
Pater, fili, paraclite,
Regnans aeterno tempore.

Passion. ms. saec. [9. 10.] 11. Cod. Parisin. 5574.

477. De sancto Senerico.

1. Senericus, hic advena
Veniens ex Italia,
Exemplis alter Abraham
Sprevit parentes, patriam.

2. Fulsit in nostras tenebras
Illustrandas per Dominum
Ut lampas clara iubare
Verbo, factis et opere.

3. Succurrit paenitentibus
Praesens se deprecantibus,
Inflectit pium iudicem
Reatum confitentibus.

4. Precatu cuius adiuva
Omnipotens nos trinitas,
Pater, fili, paraclite,
Regnans aeterno tempore.

Passion. ms. saec. [9. 10.] 11. Cod. Parisin 5574.

478. De sancto Severo.

1. Iste confessor, nobis intercessor
Caelitus datus, columba monstratus,
Sic est sociatus praesul hic beatus
Sanctus Severus.

2. Hic quondam nere more muliebri
Novit, carpere lanam et texere,
Hic monochordum plus quam decachordum
Tangere suevit.

3. De remo Petrum, de lana Severum,
Ambos de thoro, quos praefecit choro,
Deus vocavit et eis donavit
Esse pastores.

4. Convivis suis, o Severe, tuis
Esto placatus, nostrorum reatus
Precibus dele, fer opem medelae
Nobis sanandis.

5. Virtute sana doce nos et vana
Mundi spernere, Deo adhaerere
Nunc et in aevum, ut vitemus naevum
Ipso praestante.

Brev. ms. Halberstadense saec. 15. Cod. Wernigeroden. Za 42. A. — Brev. Basileense imp. Basileae 1498. B. — 4, 1 Cum convivis A.

479. De sancto Severo.

Ad Vesperas.

1. O pontifex sanctissime,
Christi confessor optime,
Succurre nobis miseris
In hac valle miseriae.

2. Nam laudes tibi debitas
Concinimus hoc tempore,
Ut sanctis tuis precibus
Expurgemur a crimine.

3. Severe, pater inclite,
Preces devotas suscipe,
Quod digne sancta merita
Tua possimus promere.

Officium sanctorum patronorum ac protectorum civitatis Parthenope. Impr. Neapoli anno Domini 1525. — Anfang der Doxologie: Gloria tibi Domine | Qui surrexisti.

480. De sancto Sigfrido.

Ad Vesp. et Noct.

1. Sigfridi archipraesulis
Odas solvamus carminis,
Qui Suecis verbo dogmatis
Dona fudit baptismatis.

2. Ut iubar sui luminis
Gemma fundit in tenebris,
Sic doxa Christi numinis
Praesul fulsit hic bilibris.

3. Hic Anglicus natalibus
Est ortus sed nobilibus
Testatur id prosapia
Anglorum regum regia.

4. Hic Anglicus angelicus,
Qui missus nobis caelitus,
Nos iungat suis precibus.
Angelorum apicibus.

5. Laus sit patri ingenito
Honorque unigenito,
Gloria sancto flamini,
Decus Sigfrido praesuli,

Legend ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant et hymn. Scarense saec. [14, et] 15. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. C. — 1, 3 Sueuis B, Suenis C. — 2, 2 fudit AB. — 2, 3 sancti numinis B. — 2, 4 fulsit in tenebris B. — 4, 2 missus est C. — 5, 1 Laus patri sit B; sit patri sit genito C. — 5, 2 Honor sit B. — Aus C bei Klemming I, 152.

481. De sancto Sigfrido.

Ad Laudes.

1. Ignitus sancto flamine
Et Dei tactus famine
Sigfridus gentem propriam
Postponens adit Sueciam.

2. Illic regem cum populo
Potatum fraudis poculo
Invenit et condoluit,
Quod haec gens deos coluit.

3. Mox unum Deum praedicat
Regi fatur et indicat,
Salvatur, qui crediderit
Baptizatusque fuerit.

4. Rigatus verbo fidei
Olavus fit cultor Dei,
Cor praebens sancto dogmati
Collum subdit baptismati.

5. Sigfridus dictus signifer
Et Dei verus armiger
Hostem stravit nequitiae
Gentem baptizans Sueciae.

6. Laus patri sit ingenito
Honorque unigento,
Gloria sancto flamini,
Decus Sigfrido praesuli.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14 et] 15. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Scarense imp. Norimbergae 1498. C. — 3, 3 Salvus erit qui crediderit AC. — 4, 3 sacro C. — 4, 4 Collum submittit AC. — Aus C bei Klemming I, 159.

482. De sancto Sigfrido.

Ad Laudes.

1. Laudes atque praeconia
Dulces promit Werendia
Sancto Sigfrido conscia
Concentus et aromata.

2. Ex cuius eloquentia
Irradiatur Suecia,
Tam nobilis praesentia
Vexionis ecclesia.

3. Hinc caeli canit curia
Intermina laetitia,
Hinc personat melodia
Caelesti cum hierarchia.

4. Iam tanti per suffragia
Nos caelibis propitia
Dignos ducat ad gaudia
Vera quoque sotheria.

5. Laus Deo patri sit pia,
Immensa reverentia,
A quo manat clementia,
Sancto Sigfrido gloria.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Ant. et hymn. ms. Scarense saec. [14. et] 15. Cod. Upsalen. C 422. B. — Brev. Lincopense imp. Norimbergae 1493. C. — 1, 1 et praeconia B. — 1, 2 Warendia A. Verendia A. — 2, 1 eius C. — 2, 4 Wexionensis C. — Str. 3 fehlt AC. — 4, 1 Nam BC. — 4, 2 Nos civibus propitia B. — 4, 4 quoque aetherea AC. — Aus C Klemming I, 160 sq.

483. De ss. Simone et Iuda.

1. Throno sedente principe
Cum venerit discernere,
Qui iudicabunt Israel,
Assunt duo uno germine,

2. Parem gerentes gloriam,
Germana caeli pignora,
Simon beatus cum sacro
Zelote Iuda apostolo.

3. Persiae euntes termino
Duce Varadach bellico
Tunc exeunte ad proelium
Responsa pacis proferunt.

4. Pravam duorum tristium
Sectam magorum destruunt
Ac falsa gesta daemonum
Veraci produnt spiritu.

5. Rursus magique immiserant
Serpentium tot milia,
Ipsos repente vulnerant,
Venena qui produxerant.

6. Ferae malignae tigrides
Perdunt furorem supplices,
Signis quibus fideliter
Gens omnis et rex credidit.

7. Qui cuncta dum perambulant
Calcando fana et idola,
Sic frugescentes inclita
Talenta Christo duplicant.

8. Ambobus uno funere
Mors sancta vitam praebuit,
Et, qua magister evocat,
Pergunt pares ad gloriam.

9. Gloria patri ingenito.

Legend. ms. Mediolanense saec. 13. Cod. Ambrosian. C 125 inf. — 3. 1 Perside (lies: Persidae?). — 8, 1 furore. — 7, 3 frugentes. — 7, 3 sq. und 8. 1 sq. umgestellt.

484. De ss. Simone et Iuda.

1. Exaltetur istud festum
Et coletur tam honestum
Diesque apostolorum
Et martyrium eorum.

2. Hoc est Simonis et Iudae,
Nati ex semine Iudae,
Per eos Christus noscitur
Et vere Deus colitur.

3. Praedicaverunt Syriam
Totam simulque Persidam,
Propter eorum merita
Sic haeresis est irrita.

4. Dezaroen maleficus
Et Arfaxat maledicus,
Qui Persidam foedaverant
Et idolis fundaverant.

5. Veneremur ergo cuncti
In hoc festo nos coniuncti,
Ut cum eis gaudeamus,
Deum patrem habeamus.

6. Hoc praestet summa trinitas
Simulque una deitas,
Quae vivit in perpetuum
Nunc et per omne saeculum.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civitat. Utinen. s. n.

485. De ss. Simone et Iuda.

1. Laudes cuncti concinite
Apostolorum Simonis
Et Iudae, quia coruscant
Horum gesta magnifica.

2. At ingressi regionem
Dum hi fuissent Persides,
Fugos reperiunt magos
Cunctos caecasse idolis.

3. Statim ligantur idola,
Responsa dare vetitant,
Mirantur quoque populi
Cum duce atque praefecto.

4. Tunc Indi in regionem
Persidem atque Medorum
Bellum grave construxerant
Et hos velle occupare.

5. Praenuntiant apostoli
Duci, si Christum agnoscat,
Advenient in crastinum
Legati bona gerentes.

6. Tum sexaginta milia
Hominum demptis parvulis,
Exceptis mulieribus
Ac rex baptismum assumunt.

7. Illuminant ibi caecos,
Surdis praestant auditum,
Gressum donant claudis,
Credentibus dant miran[da].

8. Comminuunt simulacrum
Solis et lunae fulgidum,
Concurrunt tunc pontifices
Templi, necant apostolos.

9. En, miles Christi fidelis,
Abhorrens semper idola,
Martyrii palmam ferens,
Triumphat cum apostolis.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgianus M II 20. — 4, 2 et Medorum. — 7, 2 fehlt eine, 7, 3 zwei Silben am Verse.

486. In Inventione S. Stephani.

Ad Nocturnum.

1. Christiana religio
Dum suo coepit saeculo,
Quos sibi ipsa peperit,
Pro se pugnandos obtulit.

2. Quorum primipilarius
Levita fuit Stephanus
Proprio suo sanguine
Docens palmam victoriae.

3. Cuius tunc corpus abditum
Et posteris incognitum,
Quod subito his patuit,
Languenti mundo profuit.

4. Gamaliel ter visio
Luciano presbytero,
Migetio post adfuit,
Hoc dubium innotuit.

5. Septuaginta animas
Tres numero et additas,
Quas tenebat infirmitas,
Invasit statim sanitas.

6. Haec sancta revelatio,
Sacro digna mysterio,
Praesentem facit hanc diem
Per totum mundum celebrem.

7. Inde sancta ecclesia,
Quae constat sine macula.
Pium exoret Dominum,
Nostrum precemur Stephanum.

8. Pro nobis specialiter
Rogemus illum iugiter,
Prout gaudemus meritis,
Foveamur praesidiis.

9. Trino personis Domino,
Usia individuo,
Sicut decet, sit gloria
Nunc et per cuncta saecula.

Antiph. et Lect. ms. S. Stephani Frisingen. saec. 11/12. Clm. Monacen. 21585.

487. In Translatione s. Stephani.

In 1. Vesperis.

1. Gaudet chorus caelestium
Protomartyris gloria,
Psallat turba fidelium
Beata nobis gaudia.

2. Iudaeis Christum praedicat
Mortis non timens aditum,
Primus naturam duplicat,
Deus, tuorum militum.

3. Saulus Iudaeos applicat,
Ut Stephanum lapidibus
Obruant, dum sic dimicat,
Exsultet caelum laudibus.

4. Hunc dum lapidant Iudaei
Pro his orans in aethere
Pium videt natum Dei
Iam lucis orto sidere.

5. Cur, Iudaea, seduceris
Cuius victimae pereunt?
Dum gens misera falleris,
Vexilla regis prodeunt.

6. Castus ut candet Libanus,
Roseus in martyrio,
Pro te succumbit Stephanus,
Iesu, nostra redemptio.

7. Huius ergo nos praecibus
Mole depressos criminum
Supernis iungas civibus,
Iesu, corona virginum.

8. Praestet hoc nati genitor,
Hoc genitoris genitus,
Tu, par utrique conditor,
Veni, creator spiritus.

Brev. Metense imp. Lugduni 1517. — 4, 2 Pro eis orans. — 6, 1 ut cadat.

488. De sancto Sixto.

1. Adest triumphus nobilis
Festumque caeli curiae,
Quo rosa delectabilis
Offertur regi gloriae.

2. Exsultet claro sidere
Fulgens mater ecclesia,
Sixtus martyr in aethere
Nova profudit gaudia.

3. Pius, pudicus, humilis
Christo se totum dedicat,
In lege Dei docilis
Verbis, exemplis praedicat.

4. Sixtus, flos pulchritudinis
Et virtutum sacrarium,
Heres beatitudinis
Trahens post se Laurentium.

5. Roborare cum nititur
Fidem verbi praeconio,
Pro fide tandem caeditur
A paganorum gladio.

6. Detentos a daemonibus
Sanat, morbos languentium,
Curam confert dolentibus,
Magnum salutis gaudium.

7. Summae Deus clementiae,
Tibi sit laus et gloria,
Da post cursum miseriae
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Kimense (?) saec. 14. Cod. Vindobonen. 1893. — 4, 4 Trahent post se Laureatum. — Der Hymnus zeigt starke Benutzung der geläufigen Hymnen auf Petrus Martyr.

489. De s. Syro Ticinensi.

Ad Vesperas.

1. Generans lucis filios
Iesus, magister optimus,
Primum misit apostolos,
Quos sequitur discipulus.

2. Syrus praesul hic doctrinam
Diffundit evangelicam,
Per quam normam fert divinam
Et vitam dat angelicam.

3. Armagoras hunc docuit,
Sub Marco qui profecerat,
Nam Marcum tunc instruxerat
Apostolus, qui praefuit.

4. Congratulatur civitas
Suscipiens antistitem
Ac Ticinensis claritas
Laetatur se superstitem.

5. Has preces cum gemitibus
Tu, pater Syre, suscipe,
A diri hostis faucibus
Nos tuum gregem eripe.

Collect. ms. Ticinense (?) saec. 15. Cod. Roman. 1300 (Sessor. 343). A. — Officium Patris Nostri, Sancti Syri, Episcopi Papiensis. Papiae 1564. B; daraus bei Prelini, San Siro primo vescovo e patrono della citta e diocesi di Pavia, Pavia 1880 I, 68. — 1, 2 Iesu. B. — 3, 1 Hermagorae B.

490. De s. Syro Ticinensi.

Ad Nocturnum.

1. En, pullulat ecclesia,
Bonorum mater omnium,
Cum profert ab infantia
Fide tironem optimum.

2. Syrus palmes egreditur
E caelesti plantario,
Novum praesegmen seritur
In Ticinensi oppido.

3. Germen exsurgit nobile
Repletum aromatibus,
Semen firmatur fragile
Devoti patris precibus.

4. Currunt cives collaetantes
Et peregrinae patriae
Ad salutem properantes
Cum ostensore gratiae.

5. Hic sedulus agricola
Cum vomeribus doctrinae
Firmatus est caelicola
Ierosolymae divinae.

6. Sulcabat corda ferrea
Sermone veracissimo,
Claudebat ora terrea
Vigore vivacissimo.

7. Ergo, pater, nos infirmos
Et in mundo deviantes
In patria redde firmos
Cum devotis exclamantes.

Collect. ms. Ticinense (?) saec. 15. Cod. Roman. 1300 (Sessor. 343).

491. De s. Syro Ticinensi.

In Laudibus.

1. Lauda, mater, gratiosum
Te diligentem Dominum,
Tu, Papia, gloriosum
Ac salvatorem omnium.

2. Ornavit viris optimis
Coronam tuae gloriae
Praeposuitque ceteris
Honorem tuae patriae.

3. Syrus, pontifex qui primus
Ducatum fert sequentium,
Sed Inventium non imus
Locus beat viventium.

4. Ursecenus assumitur
Ad veritatis semitam,
Quam etiam exsequitur
Per praecessores proditam.

5. Crispinus, vir mitissimus,
Director Epiphanii,
Cui successit protinus
In gradibus officii.

6. Hunc Maximus ex nomine,
Sed amplior in meritis,
Prosequitur ex munere
Associatus superis.

7. At eloquens Enodius
Mores describit hominum,
Fecundans suis actibus
Catalogum illustrium.

8. Alter Crispinus oritur
In praesulari solio,
Quem Damianus sequitur
In spiritali studio.

9. Theodorus in acie
Cum sanctis pontificibus,
Hieronymus, vas gratiae,
Cum maximis spiritibus.

10. Pro successore humili
Coetus oret hic supernus,
Decedens mundo fragili
Ut salvetur Gulielmus.

11. Salutarem Papiensi
Vitam poscant civitati
Ac favorem Ticinensi
Dent honorem trinitati.

Collect. ms. Ticinense (?) saec. 15. Cod. Roman. 1300 (Sessor. 343). A. — Officium Patris Nostri, sancti Syri, Episcopi Papiensis, Papiae 1564. B; daraus Prelini l. c. p. 71. — 10, 4 Guilidinus A; der Bischof Gulielmus, für den hier gebetet wird, und der wohl als Verfasser der Hymnen gelten darf, scheint Guilelmus Centuria O. S. F. 1386—1402 zu sein; einen Bischof Guilidinus finde ich in der Bischofsliste von Pavia nicht.

492. De s. Syro Ticinensi.

In 2. Vesperis.

1. Secus Christum, cum ad istum
Extemplo vox pervenerat,
Syrus sitit, mundum mittit,
Iam Christus astra ascenderat.

2. Gaudet solum, petit polum
Pro munere pontificis,
Prodit fraudem, donat laudem
Secum *sanctorum meritis.*

3. Ima pandit, alta scandit
In sanctorum collegia,
Culpas lavat, unde parat
Beata nobis gaudia.

4. Surgit turbo, saevit mucro
Fideles persequentium,
Caedit hostis, exstat fortis,
Deus, tuorum militum.

5. Monet pura, scit futura
Sicut propheta praesciens,
Fugit metus audit coetus,
Verbum supernum prodiens.

6. Mutat sortes, purgat sordes
Virorum delinquentium,
Umbra caret, cunctis claret,
Iesu, lux vera mentium.

7. Sanat morbos, aptat torvos,
Devota fit ostensio,
Orant sani, dicunt cani:
Iesu, nostra redemptio.

8. Quis non credit, cum accedit
Videndo mirabilia,
Errans redit, nox recedit,
Lux, ecce, surgit aurea.

9. Unde, praeses, duc ad aedes
Paratos iam divinitus;
Vocem demus, nos clamemus:
Veni, creator spiritus.

Collect. ms. Ticinense (?) saec. 15. Cod. Roman. 1300 (Sessor. 343).

493. De sancto Theodoro.

Ad Vesp. et Noct.

1. Exsultet mentis iubilo
Sacer chorus fidelium,
Nam martyris sollemnia
Anni reduxit orbita.

2. Hic minas spernit iudicum
Tormenta nihil metuens,
Hic et pro Christi gloria
Combussit templa daemonis.

3. Hunc Christus praesens visitat
Oscuro clausum carcere,
Caelesti cibat pabulo,
Chorus adest angelicus.

4. Suspensus in patibulo,
Dilaniatus corpore,
Nihil sentit supplicia,
Sed benedicit Dominum.

5. Huius tu sanctis precibus
Exstingue carnis vitia,
Qui pro te, rex piissime,
Ignis vicit incendia.

6. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio
Una cum sancto spiritu
In sempiterna saecula.

Officia sanctorum patronorum ecclesiae Brundusinae. Romae 1583.

494. De sancto Theodoro.

Ad Laudes.

1. Magnae dies laetitiae
Nobis illuxit hodie,
Qua Christi martyr inclitus
Ascendit ad caelestia.

2. Pro Christi fide pertulit
Dira poenarum genera,
Pro quibus in caelestibus
Vitam perennem possidet.

3. Gaude, felix Brundusium,
Huius ditatum corpore,
Cuius tu patrocinio
Hostis non times iacula.

4. Praesta, pater piissime,
Ut huius sancti meritis
A cunctis solvens noxiis
Nos iungas sanctis civibus.

5. Deo patri sit gloria.

Officia sanctorum patronorum ecclesiae Brundusinae. Romae 1583.

495. De s. Thoma Aquinate.

In Laudibus.

1. Ortum, vitam et exitum
Sancti Thomae prodigia
Comitantur, quae meritum
Monstrant ad caeli praemia.

2. Augustinus in gloria
Hunc sibi parem praedicat,
Sed Thomam castimonia,
Se mitra plus dignificat.

3. Innotuit oraculo,
Gloria quanta praeminet,
Quem praemiorum cumulo
Seraphin ordo continet.

4. Ad Christum pro laboribus
Dum migrat doctor populi,
Migrantis tacti pedibus
Illuminantur oculi.

5. Sit patri laus ac genito
Simulque sancto flamini,
Qui sancti Thomae merito
Nos caeli iungant agmini.

Legend. ms. Laurentii Odonis Lincopen. saec. 14/15. Cod. Dresden. A 182. A. — Orat. ms. Campense anni 1462. Cod. Darmstadien. 521. B. — Psalt. et hymn. ms. S. Katharinae Divoduren. saec. 15. Cod. Vatican. s. n. (ol. 121 4°) C. — 3, 4 In Seraphim B. — 4, 3 Migranti B. — 5, 1 Laus patri sit B.

496. De s. Thoma Aquinate.

1. Pange, lingua, gloriosi
Dogmatis mysterium
Et Aquini pretiosi,
Quem in lucem gentium
Instar solis radiosi
Rex accendit gentium.

2. Nostro datus, nostro natus
Thomas est in ordine
Et in scholis conservatus
Sparso verbi semine,
Sui palmam doctoratus
Miro tulit omine.

3. Nam cum sacrae corpus cenae
Descripsisset fratribus
Panis, vini substans plene
Solis accidentibus:
De me, Thoma, scriptum bene,
Crux afflavit auribus.

4. Verbo vitae Verbum verum
Thomas semper efficit,
Eius stylus dulce merum
Nec a fide deficit,
Ad docendum cor sincerum
Solus Thomas sufficit.

5. Tantum ergo nos portentum
Veneremur cernui
Et Aquini documentum,
Nostro dispar sensui,
Praestet nostrae supplementum
Virtutis defectui.

6. Genitori genitoque
Laus et iubilatio,
Procedenti ab utroque
Compar benedictio,
Aquinatis scriptis quoque
Sua sit laudatio.

Il Rosario, Memorie Domenicane 1901. Nr. 1. Apr. e Codice bibl. commun. Bordeaux Nr. 77? = Brev. Dominic.

497. De sancto Tito.

1. Legenti Tito dogmata
Homeri atque Socratis
Data est admonitio,
Quod non prodest haec lectio.

2. Facto Cretae consilio
A primis magnis insulae
Titus, nepos proconsulis,
Mittitur Ierosolymam.

3. Cum Christus esset in mundo,
Missus est Titus ad eum,
Ut disceret, quae viderit
Ipsum docentem alios.

4. Ierosolymae studio
Prae anno est sanctus Titus
Ante ascensum Domini
Et post binos quinquennio

5. Iam misso in apostolos
Sancto vero paraclito
Iuxta promissum Domini
Dei, Christi altissimi.

6. Honor, decus et gloria
Sit patri atque filio,
Almo quoque spiritui
Per infinita saecula.

Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. LXXIII. — 5. 3 Iuxta missum.

498. De sancto Tito.

1. Discipulorum numero
Adiunctus est sanctus Titus,
Igneis linguis Domini
Quos spiritus repleverat.

2. Effuso protomartyris
Sanguine sancti Stephani
Disperguntur apostoli
Propter timorem gentium.

3. Converso sancto Paulo
Divina fit collatio,
Iterum Ierosolymam
Revertuntur apostoli.

4. Fit sacer Titus pontifex
Et a summis apostolis
Consecraturus mittitur,
Quos Paulus appro[ba]verit.

5. Qui iussu Dei filii
Simul cum Paulo applicuit
Terrae Iovis et insulis
Verum Deum annuntians.

6. Congaudet Cretae populus
Simul atque Rutilius,
De reditu apostoli
Sanxerunt festum fieri.

7. Iussu tui apostoli
Templum Dianae corruit,
Repente factum pulvis est,
Ut sanctus iam praedixerat.

8. Gloria patri Domino,
Nato atque paraclito
Et nunc et in perpetuum
Sit trinitati unicae.

Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitat. LXXIII. — 6, 2 atque Rutilus.

499. De sancto Tito.

1. Creteus Titus regia
Prole descendit Minoa,
Christi fuit apostolus
Paulique fuit socius.

2. Ipse Titus apostolus
Per civitates consecrat
Pontifices, presbyteros,
Diacones et clericos.

3. Qui plebem sacram instruant
Sermonibus et opere,
Orthodoxis mysteria
Ministrent iam catholicis.

4. Confisa Cretae insulae
Tanti patris deposita,
Cuius se credit munere
Vitam beatam consequi.

5. Cuius corpus metropolis
Cortina tenet inclitum,
Secura tanto principe
Christi videre faciem.

6. Virtus quoque imperium
Sit patri atque genito,
Sancto simul paraclito
In saeculorum saecula.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Oct. 10. A. — Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civit. LXXIIIB. — Brev. ms. Civitatense 1467. Cod. Civitaten. LXXIV. (28). C. — Antiph. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. LXIV. D. — 3. 4 catholici A. — 4, 1 Confixa A. — 4, 2 disposita B C.

500. De sancto Tresano.

Ad Vesperas.

1. Scandat polorum sidera
Psallentium concordia
Et pectorum devotio
Deum sibi conciliet.

2. Adest dies propitia
Sancti Tresani meritis,
Quam dedicavit inclitus
Regni petens caelestia.

3. Quem tanta continentia
Vigorque vitae vinxerat,
Ut vix famem depellere
Potus esset et epulae.

4. Accinxit illum castitas,
Compsit fideles puritas,
Mentisque sanctimonia
Deo placentem reddidit.

5. Verus sacerdos tempore
Hic in suo resplenduit.
Ardore santi spiritus
Fragrans in ara pectoris.

6. Cuius frequens subventio
Fit reorum remissio,
Ut poenarum incendia
Nostras non urant animas.

7. Laus, honor, virtus, gloria
Deo patri et filio,
Sancto simul paraclito
In sempiterna saecula.

Officium ss. Tresani, Gumberti et sanctae Berthae imp. Rhemis 1557. — Nach Strophe 4 „Divisio“.

501. De sancta Ulphia.

Ad 2. Vesperas.

1. Pange, lingua, gloriosae
Ulphiae praeconia,
Dic virginis generosae
Virtutes et proelia,
Quot zelo pudicitiae
Fecit, tulit fortia.

2. In primaeva iuventute
Donis florens Ulphia,
Summa flagrans caritate
Christo se dat impigra
Et promissa semel fide
Non recedit postea.

3. Divae cor intemeratum
Horrens saecli nuptias,
Minas despicit parentum,
Despicit et lacrimas,
Corpus caedit delicatum,
Preces addit fervidas.

4. Tam nobilem post triumphum,
Virgo fortis Ulphia,
Times adhuc periculum
Et procul a patria
Crucis amplexa vexillum
Loca quaeris invia.

5. Inter silvarum latebras
Vitam ducis caelicam,
Immitis carnem cruentas
Et torques innoxiam,
Nos, qui tot meremur poenas,
Vix precamur veniam.

6. Sit perennis laus parenti,
Sit perennis filio,
Ab utroque procedenti
Sit aequa paraclito,
Per quem virtus in imbelli
Tanto fulsit animo.

[Lorriquet-Sellier], Nouvelle Vie de sainte Ulphe, vierge patronesse de l'église d'Amiens. Amiens, 1841. p. 239. Ohne Angabe einer Quelle.

502. De sancto Ursino.

Ad Matutinum.

1. O quam dignis celebrandus
Dies iste gaudiis,
Et quam dignis venerandus
Ursinus praeconiis,
Non fraudatus nec fraudandus
Socii obsequiis.

2. Clemens quidam Petri more
Nomen Christi praedicat,
Tantae messis paucos fore
Messores significat.
Praedicendo cum labore
Discipulis indicat.

3. Multis missis post et ante
Praedicare veniam
Hoc Ursinus commendante
Deposcit Bituriam,
Solo Iusto comitante
Iussam subit patriam.

4. Hic Ursino praedicante
Clementis imperio
Iustus Deo permittente
Recessit de medio,
Solum urbe iam absente
Nono miliaria.

5. Conturbatus casu mortis
Ursinus tam subitae,
Sed in fide Christi fortis
Licet absque comite
Patefactis urbis portis
Intravit sollicite.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque,
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per immensa saecula.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1512.

503. De sancto Ursino.

In Laudibus.

1. Exsultemus et laetemur
Organis cantantibus,
Congaudentes gratulemur
Ursino cum laudibus
Et constantem admiremur
Hunc in suis casibus.

2. Christum docet adorandum
Qui vivit per saecula;
Ad Ursinum blasphemandum
Currit gens incredula,
Canes ad hunc effugandum
Solvuntur a copula.

3. A gentibus fere pressus
Fugit hic perterritus,
Sed ad urbem est regressus
Ad angeli monitus,
Christi servum se professus
Legis docet aditus.

4. Ab errore revocatae
Sancto praedicamine
Multae gentes inspiratae
Divino spiramine,
Per Ursinum baptizatae
Sunt in Christi nomine.

5. Ab errore revocato
Fere cuncto populo,
Ipso rege baptizato
Cum lusore parvulo,
Cursu vitae consummato
Migravit a saeculo.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per immensa saecula.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1512. — 1, 3 Congaudemus. — 1, 5 admirantes. — 3, 3 est reversus. — 4, 1 revocatus. — 4. 3 inspirante.

504. De sancta Ursino.

In 2. Vesperis.

1. Ad honorem Salvatoris
Laetetur Bituria,
Pangat sancti confesssoris
Ursini praeconia,
Per quem gentilis erroris
Recessit spurcitia.

2. Nathanael nominatus
Non inunctus chrismate,
Post Ursinus est vocatus
Assumpto baptismate,
Christi verbis attestatus
Verus absque schismate.

3. O quam felix sanctus iste
Et dignus praeconio,
Cui cenae tuae, Christe,
Deputata lectio,
Cuius pectus mulcet triste
Visa resurrectio.

4. Christum vidit ascendentem
Consternatus animo
Spiritumque descendentem
Die quinquagesimo,
Praesentes et se replentem
Sensu ferventissimo.

5. Demum lingua bispartita
Cum ceteris loquitur,
Praedicando verbo, vita
Stephanum subsequitur,
Donec [hic] Israelita
Plebe saxis teritur.

6. Gloria et honor Deo
Usquequo altissimo,
Una patri filioque
Inclito paraclito,
Cui laus est et potestas
Per immensa saecula.

Brev. Bituricense imp. Lemovicis 1512. — 3, 4 Deputata est. — 4, 5 repletum.

505. De sancto Ursmaro.

1. Ave, casta Christi sponsa,
O mater ecclesia,
Ave, Deo praeelecta
Ante cuncta saecula,
Ave, sancto praesignata
Spiritu per tempora.

2. Benedicta sponsi dote
Prolis multitudine,
Nuptiarum compta, gaude,
Numeroso germine,
Milies fecunda mille
Filiorum agmine.

3. Civibus ornas caelestem
Electis Ierusalem,
Inter quos bonum pastorem
Ursmarum pontificem
Collocas velut nitentem
Et politum lapidem.

4. Dono quem mater superno
Nostro datum saeculo
Agnovit laeta responso
Nasciturum caelico,
Necdum licet e materno
Fusum nosset utero.

5. Ei nam senex per visum
Offerebat puerum
Et ad illum nutriendum
Panem simul candidum;
Hunc, inquit, ad educandum
Panem sume filium.

6. Filium, inquam, materna
Ferunt quem praecordia,
Ad hoc generari diva
Providet potentia,
Quo sibi perplures ista
Lucretur in patria.

7. Gravata rursus sopore
Cernit in oromate
Filium innixum scalae
Caeli celsa scandere,
Quem sequi quidem valebat,
Consequi non poterat.

8. His felix parens de nato
Certa facta proprio,
Postquam hunc praecordiali
Est enixa viscere,
Adultum tradit sacratis
Instruentum literis.

9. Iuvenis quidem aetate,
Grandaevus sed moribus
Summa meritorum sparsim
Clarescens uberius
Donari gradatim sacris
Meretur ordinibus.

10. Karitatis hinc virtute
Circumfultus geminae,
Infulatus pastorali
Additus est cathedrae,
Temperatus aequitate,
Iustus fortitudine.

11. Longanimitate vigens,
In adversis patiens
Nec absque tortore saevo;
Quis fuit aliquando,
Qui tali tantumque diro
Sit passus martyrio?

12. Maxime cum novem annis
Decem hebdomadibus
Vixerit cibo contentus
Hoc, quod sine dentibus
Ab ipso sorberi parcus
Valeret et modicus.

13. Nisibus e contra votis
Iob aequandus meritis
In his omnibus adversis
Non peccavit labiis
Laudes rependens immensas,
Dum tulit adversitas.

14. O virum laudandum claro
Virtutum praeconio
Et in sanctimoniale
Liberata daemone
Et percussa tunc bacello
Sanata continuo.

15. Peste pervasam cruenta,
Vocata gutreria,
Medicatus est et neptem
Reddens eam sospitem,
Aegrotam signatam cruce
Dedit convalescere.

16. Qui cernens iam se senili
Corpore destitui,
Subiectos de successore
Volens cautos reddere
Electum nutu cunctorum
Subrogavit Erminum.

17. Rex regum iam te superna
Vocat ad palatia,
Angelorum tibi coetus
Sanctorum fit obvius;
Laetare, nam paradisus
Patet amoenissimus.

18. Salve, noster o patrone,
Salve, praesul optime,
Salve cum sanctis, Ursmare,
Salve, pastor inclite,
Salve, iam cum Christo regnans,
Salve, nostri memorans.

19. Te supplex rogat pusillus
Fusa prece grex tuus,
Inter haec ut festa clerus
Salvetur et populus,
Tuorum simul devota
Monachorum turmula.

20. Ueniam poscendo nostris
Assiste piaculis,
Tua nos pastori summo
Commendet oratio
Foedatos et culpae naevo
Solvat interventio.

21. Xriste, sanctorum corona
Omnium splendiflua,
Confessorum gloriosa
Virtus et magnifica,
Salva nos tui beata
Ursmari per merita.

22. Ymnum gestit tibi nostra
Dicere catervula
Ipsius amore ducta
Laude vel melodia,
Acceptare quem benigna
Digneris clementia.

23. Zeloti Deo decora
Laus sit et hymnidica
Et tibi, propago prima,
Patris proles unica,
Flaminique sancto summa
Assit simul gloria.

Collectan. ms. S. Vitoni Virdunensis saec. 11. Cod. Virdunen. 77. — 6, 1 Filius. — 17, 6 Latet. —

506. De sancta Ursula.

1. Virginale praeconium
Collaudet plebs fidelium
Voces et cantus omnium
Audi redemptor gentium.

2. Virgo regalis Ursula
Mundum sprevit cum vitiis,
Te sequendo per saecula,
Consors paterni luminis.

3. Haec namque regis filia
Pro te complet martyrium,
Quam rapis ad caelestia
Rex Christe, factor omnium.

4. Sequuntur ipsam virginem
Undenae mille virgines,
Pro te fundentes sanguinem,
Christe, qui lux es et dies.

5. Replentur Dei famulae
Donis aeterni spiritus,
Quas decorat mirifice
A patre unigenitus.

6. Puellarum collegia
Ducis ad caeli solium,
In quo degustant dulcia,
Iesu, corona virginum.

7. In earum memoria
Laudes extollat populus,
Collaetetur ecclesia,
Exsultet caelum laudibus.

8. O dulce mundi pretium
Per virginum suffragia
Praesta post hoc exsilium
Beata nobis gaudia.

Brev. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Archiep. Utinen. Oct. 10. A. — Hymn. ms. Mosacense saec. 14. Cod. Archiep. Utinen. Fol. 21. B. — Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. LXXIII. C. — Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXII. D. — Psalt. et hymn. ms. Civitatense saec. 15. Cod. Civitaten. LXIX. E. — Brev. ms. Civitatense anni 1476 Cod. Civitaten. LXXIV. (28) F. 1, 2 Laudet turba fidelium A. — 1, 3 Voces te collaudantium A. — 3, 4 Rex atque factor B. — 4, 1 Ipsam sequuntur A. — 8, 2 Per earum suffragia A. — 8, 3 Da nobis post exsilium A. — 8, 4 Aeterna Christi gaudia A.

507. De sancta Ursula.

Ad Vesperas.

1. Christus, Dei filius,
Summi patris unicus,
Alvum intrans virginis
Naevum delens hominis,

2. Agnus mitis, candidus,
Sponsus perpes virginum,
Per harum suffragia
Mundi tolle crimina.

3. Undenorum milium
Coetus sacer martyrum,
Te cum sanctis omnibus
Laudat in caelestibus.

4. En, dulci memoria
Virginum martyria
Die hac recolimus,
Qua scandunt in aethera.

5. Custos dulcis virginum,
Sponsus, rex perpetuus
Nos earum meritis
Summis donet praemiis.

Brev. ms. Romarici Montis saec. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 1, 4 Venum delens B; lies Noxam? — 4, 1 In dulci A.

508. De sancta Ursula.

Ad Matutinum.

1. Hymnum nunc dulcissimum
Canat chorus omnium,
Psallat cum virginibus
Omnis Deo spiritus.

2. O rex regum Domine,
Mundo sis propitius,
Piis auge meritum
Earum obtentibus.

3. Quarum iugi merito
Nobis fer auxilium,
Aegris opem, languidis
Sospitatis gaudium.

4. Iustis confer gloriam,
Peccatorum veniam,
Cunctis postulantibus
Aurem praebe placidus.

5. Da, redemptor piissime,
Quod tuo emptos sanguine
Nos virginum haec milia
Ad caeli ducant gaudia.

Brev. ms. Romarici Montis saes. 16. Cod. Spinalien. 164 (77). A. — Hymnar. ms. Romarici Montis saec. 15. Cod. Spinalien. 194 (86). B. — 1, 1 nunc fehlt A. — 2, 3 meritis A.

509. De sancta Venera.

In 1. Vesperis.

1. *Fidelium devotio*
Celebret pro martyrio
Sanctae virginis Venerae,
Quae nunc gaudet in aethere.

2. Adiutrix fit precantium
Prolem desiderantium,
Nam data est parentibus
Pro prole deprecantibus.

3. *Iesu, corona virginum,*
Qui natus es de virgine,
Semper non habens terminum,
Gloria tibi, Domine.

Collect. ms. S. Petri Vivi Senonensis anni 1293. Cod. Parisin. Nouv. acq. 311. — Aus eben dieser Quelle in: Iuillot, Gust. et Prou, Maur.: „Goffroy de Courlon, Le livre des Reliques de l'abbaye de Saint-Pierre-le-Vif de Sens." Sens 1887, p. 103. Der Hymnus ist hier irrtümlich in zwei Strophen zu 6 Zeilen abgeteilt.

510. De sancta Venera.

In Laudibus.

1. Deus, qui inter cetera
Miraculorum opera
Fragilem fortem efficis,
Mirum opus opificis,

2. Tuae virgini Venerae
Voluisti tribuere
Martyrii victoriam
Et post tormenta gloriam.

3. Iesu, corona virginum,
Qui natus es de virgine,
Semper et extra terminum
Gloria tibi, Domine.

Collect. ms. S. Petri Vivi Senonensis anni 1293. Cod. Parisin. Nouv. acq. 311 — Aus gleicher Quelle: Iuillot — Prou, l. c. Der erste Teil der Hs., „Libellus editus super reliquiis sanctorum et sanctarum quae in monasterio S. Petri Viri Senonensis continentur . . . et de fundatione dicti monasterii" hat zum Verfasser „Frater Gaufridus, dictus de Collone, huius loci monachus et sacerdos indignus" (fol. 33b). Das nachfolgende Officium von anderer Hand.

511. De s. Venerio Eremita.

1. Deus, creator omnium,
Custos tuorum militum,
Qui beatum Venerium
Tuum fecisti famulum.

2. Per cuius sancta merita
Tria resurgunt corpora,
Quorum in maris litore
Invenerat cadavera.

3. Ibi draco quam pessimus
Inter cavernas montium
Latebat ad exitium
Christianorum omnium.

4. Per Lazarum episcopum
Preces funduntur omnium,
Ut a tali periculo
Canensem salvet populum.

5. Cuius preces exaudiens
Prope speluncam veniens:
O fera immanissima,
Linque montis cacumina.

6. Per crucifixi merita
Alta profundi penetra,
Ut a tua perfidia
Tota purgetur patria.

7. Cuius voces et carmina
Fera intendens bestia,
Frangens montis cacumina
Tenet abyssi limina.

8. Post clamores hominum
Statim relinquit Tirum,
Clam venit ad Tirelium
In alto mare positum.

9. Ibi, redemptor omnium,
Per corvum, tuum nuntium,
Carne taurorum pinguium
Pavisti tuum famulum.

10. Deinde Dei famulus
Corripitur a febribus,
Vocatur ad consortium
Beatorum spirituum.

11. Sepultus a fidelibus
Cum canticis et laudibus,
Ubi post breve spatium
Coepit manare oleum.

12. Infirmitatum genera
Omnia curans corpora,
Nunc semper et per omnia,
Per infinita saecula.

Collectan. ms. (Acta SS. ms. Sept. et Oct.) Constant. Caietani saec. 17. Cod. Alexandrin. 95. — 1, 4 Tuum fehlt. — 8, 1 sq. fehlt je eine Silbe.

512. De sancta Victoria.

1. Virgo Christi, Victoria,
Balneoregis gloria
Sisque nostra memoria
Coram Christo per omnia.

2. Huius mundi sublimia
Sprevit delectabilia,
Credens invisibilia,
Sequens Christi vestigia.

3. Relicta viro penitus
Et docta virgo caelitus
Divino nutu credimus
His immorari sedibus.

4. Est Triculana civitas,
Ubi multa sublimitas,
Populorum fertilitas
Eratque tunc utilitas.

5. Sed draco cunctis saevior,
Draconibus sublimior,
Taetro veneno nigrior,
Morabatur interior.

6. Virgo signata pariter
Signo crucis perenniter
Sibi praecepit fortiter,
Quo pergeret suaviter.

7. Voce cuius perterritus
Timens mortis interitus
Inde fugit celerius,
Nunquam visus ulterius.

8. Virginum chorus venerat,
Cum virgine qui steterat,
Quibus doctrinam dederat,
Unde pestem reiecerat.

9. O Calimere lanio,
Tuo necasti gladio
Victoriam nefario,
Caeli regnat palatio.

10. Balneoregis inclita,
Multo decore nitida,
In te sunt cara merita
Victoriae recondita.

11. Sit laus patri et filio
Spiritui mellifluo,
Qui regnat in hoc saeculo
[Et in caelis] perpetuo.

Brev. ms. Franciscano-Romanum saec. 14. in add. saec. 14. Cod. Vatic. 10000. — 2, 2 Splevit. — 3. 1 Lies Relicto?

513. De ss. Vincentio et Anastasio.

1. Festus sacratus martyrum
Dies duorum inclitum,
Deo dicatus sanguine,
Nobis refulsit hodie.

2. Devota quorum anima
Contempsit mundi falcram
Superna petens culmina,
Trahuntur ad martyrium.

3. Hinc inde iudex saeviens
Poenam minatur asperam,
Levitam punit capite
Benignum sacri ordinis.

4. Demum tunc Vincentium
Poenis affectum validis
Flagris adusta latera
Diro retrudit carcere.

5. Nam carceralis caecitas
Splendorem lucis fulgorat,
Duplexque morsus stipitis
Ruptis cavernis dissilit.

6. Agnoscit hinc Vincentius
Adesse, quod speraverat,
Tanti laboris praemium
Christi decorem luminis.

7. Exceptus namque carcere
Ardore solis sistitur,
Aequore mersus remiges
Portum praevenit litoris.

8. Rursus dimersus latice,
Obsequens lympha patuit,
Suamque petens ut probam
Fessis devenit artubus.

9. Nec immemor praesul ordinis
Altaris sacri munera
Oblata Deo pignora
Refovit sancta dextera.

10. Sicque migrans e corpore
Caelum pervenit spiritus
Cum Christo semper florida
Regnaturus per saecula.

11. Horum sanctorum merita
Nobis implorent veniam
Ipso favente sedule,
Mortis qui solvit vincula.

Hymn. ms. Beneventan. saec. 10. ex. Cod. Ottob. 145. — 2, 4 Traantur. — 6, 1 Agnoscat. — 6, 4 Christo.

514. De sancto Vincentio.

Ad Vesperas.

1. Novis laudes praeconiis
Decantet nunc ecclesia,
In martyris victoria
Digna colens sollemnia.

2. Carnis vincens illecebras
Vincentius viriliter
Flagella cuncta corporis
Sustinuit alacriter.

3. Ignitam pyram non timet
Impositus craticula,
Quem spiritus paraclitus
Sua fovebat gratia.

4. Dacianus attonitus
Videns tam mirabilia,
Tamen maligni spiritus
Non deserit obsequia.

5. Corpus commissum Domino
Non audet quisquam tangere,
Lupum corvus repudians
Signum demonstrat gratiae.

6. Terrores nostros vincere,
Christicola, divinitus,
Qui nunc caelesti gloria
Tuus exsultat spiritus.

7. Sancte Vincenti, quaesumus,
Absolve nostra vincula,
Ut mereamur liberi
Tecum esse in gloria.

8. Sit trinitati gloria,
Honor, virtus, victoria,
Quae dat coronam martyri
In saeculorum saecula.

Hymn. ms. S Petri Martyris Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 5, 4 demonstrant. — 6, 2 Christicole.

515. De sancto Vincentio.

Ad Nocturnum.

1. Pia mater ecclesia,
Magnis attolle laudibus
Regnantem cum victoria
Victis mundi erroribus.

2. Doctrina pollens gemina
Christi miles Vincentius
Dat sancti verbi semina,
Quo pugnat sic ardentius.

3. Dirum responsis iudicem
Pius miles adgreditur,
Spei conscendens apicem,
Qua caelum iam complectitur.

4. Pro fide stat intrepidus
Multa passus ludibria,
Pro qua sic ardens fervidus
Carbonum fert succendia.

5. Crate distentus ferrea
Tyrannum risit impium,
Foris labuntur viscera,
Nec tamen fert dispendium.

6. Praesta, beata trinitas,
Ut eius precaminibus
Nobis detur amoenitas
Cum supernis agminibus.

Hymn. ms. S. Petri Martyris Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 1, 4 Vinctis. — 5, 2 Tyrannum passit. — 6, 2 Ut ficaminibus.

516. De sancto Vincentio.

Ad Laudes.

1. Athleta stat immobilis
Torquentis ridens furiam,
Nec mens terretur nobilis
Ad caeli spirans curiam.

2. Cuncta vincens supplicia,
Armis praecinctus bellicis,
Transcendit ad felicia
Cum canticis angelicis.

3. Exutus derelinquitur
Devorandus a bestiis,
Sed ab illis defenditur
Custodiis angelicis.

4. Tyrannus hunc in flumina
Sanctum demergi praecipit,
Sed mare recto tramite
Corpus ad litus proicit.

5. Fideles ossa colligunt
Magno referti gaudio,
Cum honore sepeliunt
Ingenti cum tripudio.

6. Praesta, beata trinitas,
Ut eius precaminibus
Nobis detur amoenitas
Cum superis agminibus.

Hymn. ms. S. Petri Mart. Utinen. saec. 16. Cod. Civit. Utinen. s. n. — 1, 3 Nec omnes teratur nobilis. — 4, 2 demergit. — 5, 1 ostra colligunt. — 6, 2 wie oben.

517. De sancto Vincentio.

1. Levitae iam Vincentii
Martyrisque laudabilis
Instat triumphus nobilis,
Dignis colamus mentibus.

2. Hunc Dacianus perfidus
Aggressus est agonibus,
Sed proeliator inclitus
Bellans vicit viriliter.

3. Flagella nam saevissima,
Eculei suspendia,
Adustiones ignium,
Tempsit pro Christi gloria.

4. Quem miles imperterritus
Ut promptus in certamina
Inter manus carnificum
Suum clamabat Dominum.

5. Ast hinc caterva ethnica,
Diris succensa furiis,
Omne genus supplicii
Concessit in Vincentium.

6. Stupet tyrannus fervidus,
Quod non valebat vincere,
Iubet cadaver lacerum
Feris iactari trucibus.

7. Nempe corax excubias
Impendens adest ilico,
Quo aves arcet ceteras
Ab eius sancto corpore.

8. Nec non inter aequorea
Mirabilis enituit,
Unde inlaesus exiit
Divino quippe remige.

9. Vincenti, martyr optime,
Ora pro nobis iugiter,
Ut laudes dignos Domino
Reddamus omni tempore.

Hymn. ms. Beneventan. saec. 10. ex. Cod. Vatic. Ottob. 145. — 1, 1 Levita vir Vincentii. — 6, 3 cadaber. — 7, 2 Impendes. — 7, 3 Quo auf miris (darüber re) ceteras. — 8, 2 Mirabilem.

518. De ss. Vincentio, Sabina et Christeta.

Ad Vesp. et Laud.

1. O lux et decus Abulae,
Vincenti cum sororibus,
Qui Daciano praeside
Pro Christi fide passus es.

2. En, Lusitanus iuvenis,
Qui decoravit Eboram,
Vita illustravit Abulam
In morte cum sororibus.

3. Sed is, qui victor obiit
Crudelem mortem patiens,
Fortes sorores habuit
Victoriae participes.

4. Cineres, ossa et sanguinem
Abula felix obtinet,
Ob quorum patrocinium
Feliciter transibimus.

5. Spernentes mundi gaudia
Tormentaque supplicium
Adepti sunt caelestia
Caeleste natalitium.

6. Sequamur ergo semitas
Eorum, qui in vestigium
Alacriter supplicia
Necemque iam perpessi sunt.

7. Sit patri, nato, flamini
Decus, honor et gloria,
Commendent semper numini
Sanctorum nos suffragia.

Propr. ms. Abulense saec. 17. Cod. Vatican. 6305.

519. De sancto Vito.

1. Canamus omnes nobilem
Viti triumphum martyris,
Tonantis et pro gloria
Eius sonent ad horrea.

2. Contempsit aras daemonum
Libare sacrificium
Mundique vana respuens
Christum fatetur firmiter.

3. Ilax pater exhortatur
Vitum Christum relinquere,
Iubet tyrannus adduci
Eundem ante tribunal.

4. Tormenta dira perpessus
Torquentis manus siccatur,
Illico sanus revenit,
Vito saluti redditur.

5. Dehinc nefandi principis
Curavit a daemonico
Diu vexatum spiritu
Diocletiani natum.

6. Reclusus item carceri
In ollamque [im]mittitur
Ferventem, hic nil laeditur
Hymnum canens altissimo.

7. Leoni datur vorandus,
Sed hic sibi mansuescit
Pedes lingendo omnibus,
Ex hoc tyrannus vexatur.

8. Super catasta ponitur,
Cruentatur atrociter,
Exorans sanctus Dominum
Templa deorum corruunt.

9. Gloria tibi, Domine.

Brev. ms. Ambrosianum saec. 15. Cod. Borgian. M II, 20. — 1, 4 sonent atorea. — 4. 4 Vite. — 6, 4 altissimum.

520. De s. Wilhelmo Bituricensi.

Ad Completorium.

1. *Enixa est puerpera*
Supernum regem gloriae,
Qui praemiorum munera
Guillermo dedit hodie.

2. *Foeno* iacens humanitus
Vana quaeque sunt mutui
Sprevit Guillermus penitus
Carnem subdens spiritui.

3. *Gaudet chorus caelestium*,
Nam de sede Biturica
Transfertur hic in gaudium
Stella magorum indice.

4. *Memento*, praesul inclite,
Qui noster pastor diceris,
Quod spreto mundi tramite
Monachi formam sumpseris.

5. *Gloria tibi, Domine*,
Guillermi data laudibus
Praesenti detur agmine
Cordis votis et vocibus.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. 13. Cod. Aaraugien. W 7. — Cfr. Roman. Forsch. IV, 489.

521. De s. Wilhelmo Bituricensi.

Ad Tertiam.

1. *A solis ortus cardine*
Caelestis aula resonet
Novo cantusque carmine
Guillermo laudes intonet.

2. *Beatus* iste meritis
Victor redit ad bravium,
Mundi victis illicitis
Regni sumpturus bravium.

3. *Castae* mentis ab intimo
Curam gerens de ovibus,
Vota reddit altissimo
Iunctus eius amplexibus.

4. *Domus pudici pectoris*,
Sancto repleta flamine,
Fundo figitur marmoris,
Ne laedatur a turbine.

5. *Gloria tibi, Domine*,
Primatis huius merito
Laudis detur cum carmine
Mentis affectu debito.

Brev. ms. Cistercien. Gallic. saec. 13. Cod. Aaraugien. W. 7. — Vgl. Roman. Forschungen IV, 489 sq.

522. De s. Wilhelmo Vercellensi.

In 1. Vesperis.

1. Pax aeternalis, unica gignentis
Lux filialis, amor procedentis,
Omnium rerum trinum unum verum
Numen aeternum!

2. Ad te clamamus, opem flagitamus,
Pangere digna, pietas benigna,
Nobis adesto praesens in hoc festo,
Lucis origo.

3. Quo Guilelmus cursum definivit,
Aethera scandit, moriendo vivit,
Regnat in caelis semper ipse felix
Omnibus sanctis.

4. Flamine sacro penitus adflatus
Terrea sprevit, decus et primatus,
Luce serena rutilat amoena
Sobrietate.

5. Ursum in fonte monitis deiecit,
Marmor ab imis bobus ferri fecit,
Quod trahi trinis paribus bis binis
Loco nequibat.

6. Monte Laceni Dominum conspexit,
Ipso tenore, quo in cruce vixit,
Sui honoris domum salvatoris
Facere iussit.

7. Nocte candela domum visitavit,
Prece mariti coniugem curavit,
Muro defixam, quam tulerat ipsa,
Mane viderunt.

8. Hortulo lupi ipsum fugaverunt,
Anachoritae prorsus paruerunt,
Natam curavit, pater ut optavit,
Morbo lunari.

9. Illo, qui caput iaculo percussit,
Larvam obscenam procul ire iussit,
Phalma divinum fecit atque vinum
Hic Guilelmus.

10. Caelo ditatus umerum curavit,
Manum et latus, opus erogavit,
Aegrae puellae subvenire velle
Somnis ostendit.

11. Prunis extensis stratum praeparavit,
Igne succensis Ganeam vocavit,
Ut secum staret pati, quod amaret,
Ipse rogavit.

12. Caeli[ci] cives nocte adhaeserunt,
Famina sacra plurima tulerunt,
Roget ut ipse Dominum obnixe,
Petimus omnes.

13. Summo sit laus, gloria parenti,
Genito semper sit et procedenti,
Numini trino, unico divino,
Nunc et in aevum.

Cod. Alexandrin. 93 (III) saec. 17. — 3, 3 oriendo. — 6, 2 quem in.

523. De s. Wilhelmo Vercellensi.

Ad Nocturnum.

1. Deus sanctorum, vita, lux tuorum,
Trinitas sancta, unitas immensa,
In confessoris laudibus benignus
Semper adesto.

2. Hic mundum spernens et superna quaerens,
Mortuus mundo vivens et in Christo,
Caelicum semper opus agit pie
Munere dignum.

3. Hoc vitae salum taliter transivit,
Quod vitiorum fluctu non est mersus,
Immo beatae sanctus portum vitae
Contigit almus.

4. Miraculorum coruscavit luce,
Quae nos canentes Deo iubilamus,
Qui sanctos pios refulgere miro
Praestitit actu.

5. Contio tota mira gesta canat,
Quae fecit sanctus pius et confessor,
Anachorita, vir Israelita,
Florida palma.

6. Quidam dum fractum brachium haberet,
Aliquod opus facere nequiret,
Sanum confessor Christi Guilelmus
Reddidit illud.

7. Antra dum montis coleret Laceni,
Videre Christum meruit beatus,
Ibique iussa sibi sic implevit
Prorsus ab illo.

8. Ipsius iussis templum praesens struxit,
De salvatoris nomine vocatum,
Virginum sponte ubi copulatur
Turma sacrata.

9. Sit trinitati decus et potestas,
Honor et virtus manenti beata
Per infinita laus sit saeculorum
Saecula. Amen.

Cod. Alexandrin. 93. (III) saec. 17. — 3, 2 fluctus. — 8, 4 Virgo sacrata.

524. De s. Wilhelmo Vercellensi.

Ad Laudes.

1. Hac festa die sancti confessoris
Deus laudetur, cuius in conspectu
Exsultant iusti iugiterque canunt
Cantica laudum.

2. In quo laetatur sanctus Gulielmus,
Clarus confessor, qui per nomen eius
Ursum turbantem saepe sibi fontem
Voce fugavit.

3. Aquam convertit pariter in vinum,
Eius ad vocem daemon et fugatur,
Et tres curavit clinicos insignis
Ipse potenter.

4. Ipse de luna morbum nuncupatum
Mire curavit, dum puellam sanam
Reddidit inde, fecit et per Christum
Multa beatus.

5. Eius ad vocem est exstinctus ignis
Minans iacturam, ardor magnus suae
Fidei vicit flammas ignis huius
Et vitiorum.

6. Deo dicata fecit loca multa,
In quibus panis Christus immolatur,
Et peccatorum venia donatur
Fonte renatis.

7. Precibus, Christe, tui confessoris
A nobis cladem pelle et languorem,
Meritis eius semper adiuvemur
Hic et ubique.

8. Ergo nos sanctum rogitemus omnes,
Impetret pius nobis ut a Christo
Pacem et salvos hostibus a cunctis
Animos esse.

9. Deum laudemus trinum nunc et unum,
Cum patre natum, pneuma simul sanctum;
His tribus unus honor sit et virtus
Omne per aevum.

Cod. Alexandrin. 93 (III) saec. 17. — 2, 3 tibi. — 8, 3 et suos hostibus

525. De s. Wilhelmo Vercellensi.

In 2. Vesperis.

1. Regis immensi gratiam devote
In confessoris laudibus manentes
Nos invocemus, ipse nostra Deus
Augeat vota.

2. Huius beati Guilelmi vita
Exstitit sequi teneris ab annis
Sacra mandata Iesu Christi semper
Mente devota.

3. Inde sanctorum gratia repletus
. . . .
Gressibus nudis felix visitabat
Limina sacra.

4. Eius ad preces piae quidem vitae
Ferreis faber circulis gratanter
Est circumplexus quosdam artus sui
Corporis almi.

5. Plebs tua, Christe, huius confessoris
Precibus almis sorde liberentur,
Et mereamur secum puro corde
Scandere celsa.

6. Sit Deo patri natoque potestas,
Virtus et decus spiritui sancto
Per infinita saeculorum saecla
. . . Amen.

Cod. Alexandrin. 93 (III) saec. 17.

526. De sancto Winnoco.

Ad Vesperas.

1. Vox clara Christo concrepat
Melos atque praeconia,
Winnocum qui glorificat
Aeterna caeli gloria.

2. Virtute virens nituit
Ex parentela nobili,
Per quae intrare meruit
Ad cenam agni providi.

3. In aetate iam florida
Sponsam, bona, imperium,
Pro te contempsit omnia,
Iesu, corona virginum.

4. Nudus relinquens saeculum
In Sithin monasterio
Receptus est in monachum
Magno salutis gaudio.

5. Sit trinitati gloria
Cum triumpho victoriae,
Cui cum caeli curia
Hymnum canamus gloriae.

Vita ms. SS. Winnoci et Osualdi saec. 12/13. Cod. Bergen. s. n. — Nach dem Apographum in Cod. Audomaren. 479 publiziert von Alex. Pruvost, Chronique et Cartulaire de l'abbaye de Bergues-Saint-Winoc. Bruges 1875. I, p. XXI.

527. De sancto Winnoco.

Ad Laudes.

1. Novus tiro tunc graditur
Virtute in virtutibus,
Wormhoudt sibi traditur,
Exsultat caelum laudibus.

2. Orat sanctus, mola currit,
Dat lumen delectabile
Caeco, dum huic apposuit
Signum crucis mirabile.

3. Coruscans signis claruit,
In orbe eius sanctitas,
Quam a te semper habuit,
O lux, beata trinitas.

4. Winnoce, ora Dominum,
Ut tua iam per merita
Det nunc et in perpetuum
Beata nobis gaudia.

5. Sit trinitati gloria.

Vita ms. SS. Winnoci et Oswaldi saec. 12/13. Cod. Bergen. s. n. auf dem gleichen Umwege wie der vorhergehende Hymnus.

528. De sancto Wulfranno.

1. Festivitas est annua
Ecclesiae gratissima,
Wulfrannus hac die sacra
Evectus est in gloria.

2. Natalibus spectabilis
Et moribus laudabilis,
Aetatis in primordio
Devotus exstitit Deo.

3. Bonis placebat omnibus
Pro sanctitatis actibus,
Desiderans caelestia,
Non diligens terrestria.

4. Non pigritatur discere,
Quod post valeret dicere
Ad corrigendum devios
Et ad docendum nescios.

5. Ad altiora protinus
Erectus est divinitus,
Mox universis utilis,
Miraculis mirabilis.

6. Rogamus, o pastor pie,
Istum gregem tu protege,
Ut pacis in dulcedine
Laetemur omni tempore.

7. Per universa saecula
Deo patri sit gloria
Eiusque soli filio
Cum spiritu paraclito.

Chron. ms. Fontanellense saec. 9. Cod. Portus Gratiae 332. add. saec 14/15.

529. De sancto Wulfranno.

1. Virtute sancti spiritus
Confessor iste praeditus
Episcopatus culmine
Ditatus est dignissimine.

2. Favore vulgi sobrio
Clerique voto congruo
Electus est concorditer,
Sacratus est feliciter.

3. Sed ut valeret pluribus,
Est visione cogitus
Ad praedicandum pergere
Incredulos convertere.

4. Gens Fresionum barbara
Suscepit eius dogmata
Ritus profanus deserens
Et christianos eligens.

5. Corroboratis omnibus
Ad Fontinellam vertitur,
Illic quiescit mortuus,
Sed vivit in caelestibus.

6. Eius sacris virtutibus
Adplaudit omnis credulus,
Ut ipsius suffragiis
Caeli fruamur gaudiis.

7. Per universa saecula etc.

Chron. ms. Fontanellense saec. 9. Cod. Portus Gratiae 332. add. saec. 14/15.

Nachträge und Berichtigungen.

S. 26. Der Prozessionshymnus Haec est clara dies findet sich auch in: Grad. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449, auf Ostern; er folgt hier, jedoch als gesondertes Ganzes, auf den Hymnus Salve festa dies und lautet:

Haec est clara dies, clararum clara dierum,
Haec est sancta dies, sanctarum sancta dierum,
Nobile nobilius rutilans diadema dierum.
Ecce, toto dies rutilat festivior anno,
Qua Deus omnipotens superata morte resurgens
Traxit ab infernis captorum mille catervas.

S. 50. Nr. 76, Str. 1, 1 lies Effundat statt Effundet.

S. 187. Nr. 320, Str. 1, 2 lies baptistaque princeps statt baptista, que princeps.

S. 209. Nr. 351 steht auch in Brev. S. Mariae Erphordien. imp. Nurembergae 1497. — Lesarten: 2, 3 oblivione. — 2, 4 Erunt unquam. — 4, 1 navigent. — 5, 1 dant panem. — 6, 4 aeternum reperire subsidium. — 7, 4 Et fehlt.

S. 211. Nr. 354, Str. 1, 4 lies Fraglans statt Flagrans.

S. 225. Nr. 376, Str. 1, 4 lies Deus decorum statt deorum.

Inhaltsübersicht.

	Seite
Abiecto carnis nubilo	124
Adcelebranda dies Mariae	238
Adest dies laetitiae	128
Adest triumphus nobilis	169
Adest triumphus nobilis	290
Ad Germani sollemnia	162
Ad honorem salvatoris	298
Ad laudem sancti praesulis	130
Ad laudem tui nominis	79
Ad laudes regis incliti	183
Ad pedes Christi residens	240
Adplaudat ora Gallica	125
Adplaudat plebs fidelium	135
Aeterna caeli gloria	19
Aeterna Christi munera	93
Aeternae regi gloriae	126
Aeternae rex potentiae	11
Aeterna sapientia	29
Aeterni patris unicum	22
Aeterni regis maximus	179
Alleluia dulce carmen	20
Alma mater ecclesia	193
Alma mater ecclesia	131
Alme confessor supplices	81
Alme pater clericorum	260
Almi Bernardi canimus	97
Almum diem recolimus	82
Ambrosius vir fidelis	73
Anachoritae colimus	132
Angelicae militiae	257
Anna matrona maxima	76
Anna regum progenies	77
Annuntiatur caelitus	42
Ansgari pater optime	79
Antiochiae Babylas	87
Apostoli sollemnia	94
Apostolorum in ordine	247
Arbor alta lux beata	23
Arbor est altae gloriae	76
Archangelorum principi	256
Armoniae fidibus Domino	118
A solis ortus cardine	309
Ascendat ad te Domine	162
Assunt festa celebria	169
Assunt festa inbilaea	158
Assunt Goerici	163
Assunt Hyacinthina	176
Athleta Christi Columba	113
Athletae Christi Migdii	125
Athleta stat immobilis	307
Audi praesul Marciane	228
Augustine lux doctorum	85
Aurea lux mundi	266
Aurea spes patriae	38
Aurora clara rutilat	229
Aurorae fulgur radiat	120
Aurora fulgens radiat	49
Aurora lucis rutilans	89
Aurora lucis rutilat	106
Aurora surgit aurea	260
Aurora surgit aurea	254
Ave casta Christi sponsa	299
Ave colenda trinitas	13
Ave crux lignum nobile	22
Ave Dominice	118
Ave electa Deo	57
Ave gemma claritatis	211
Ave gloriose	101

	Seite
Ave pater pastor noster . . .	79
Ave praesul Suellensis . . .	156
Ave Romarice	282
Ave gloriosior	23
Baptista Christi inclite . . .	184
Barbarae festum celebremus .	88
Barbaram diri celebrent . . .	90
Beata nobis gaudia	87
Benedicite Dominum	222
Benedicto quod psallemus . .	96
Bethlehem tellus emicat . . .	183
Botuidi laudes colere	104
Caeli perornat gaudia . . .	100
Caeli regem collaudemus . .	180
Canamus omnes nobilem . .	308
Canimus laudum pia	233
Cantet chorus fidelium . . .	212
Castis referre mentibus . . .	225
Catervus vir egregius	107
Chorus Dei fidelium	271
Chorus novae Ierusalem . . .	281
Chorus sonoris vocibus . . .	55
Christe cunctorum sator . . .	276
Christe decus honor virtus . .	140
Christe mirabiliter	33
Christe salvator omnium . . .	249
Christe verbum patris . . .	150
Christiana religio	289
Christi fidelis nuntius	178
Christi gementis imbribus . .	57
Christi miles magnificus . . .	170
Christus Dei filius	302
Christus vere noster cibus . .	32
Clara sanctorum merita . . .	172
Colant cuncti clero iuncti . .	182
Collaetetur ecclesia	199
Columbae nunc simplicitas . .	113
Conceptus almae virginis . .	42
Concinat plebs fidelium . . .	159
Conditor alme siderum . . .	139
Condolentes maeroribus . . .	52
Congratulemur Domino . . .	251
Continet hymnidicus	9
Creator omnium Deus . . .	88
Crebris pollet Polonia	166

	Seite
Creteus Titus regia	296
Criscentini militia	114
Crucis instant sollemnia . . .	26
Cum patribus et angelis . . .	196
Cum protoplasti germina . .	92
Cunctarum rerum Domino . .	284
Cunctorum plasmator	127
Decus futurum gloriae . . .	99
Deus bonorum praemium . .	250
Deus creator omnium . . .	303
Deus creator omnium	15
Deus qui inter cetera	303
Deus qui quosvis eligis . . .	235
Deus sanctorum vita	311
Diem festum celebrantes . . .	175
Dies datur quae lustratur . .	221
Dies sollennis agitur	231
Dies sollennis agitur	100
Dies sollennis promicat . . .	171
Dignus summo in laudibus . .	116
Dilectus hic pollet tuus . . .	96
Discipulorum numerus . . .	295
Divina generatio	197
Dona caelestis patriae . . .	212
Dorotheae collaudemus . . .	122
Ducalis sedes inclita	39
Dum patrum exspectatio . .	48
Effundat nobis domina . . .	50
Electa Christi famula . . .	238
Electa Dei famula	167
Elisabeth praeconia	124
En dies splendet	152
Enixa est puerpera	309
En nobis species	155
En orta stella Xantones . . .	137
En pullulat ecclesia	291
Eremitarum speculum . . .	133
Eskilli pro victoria	130
Eustachii collaudemus . . .	135
Evurtii sollemnia	138
Exaltemus exaltatum	83
Exaltetur istud festum . . .	288
Exaudi nos rex unice . . .	14
Excelsae laudis cantica . . .	82
Exemplum paenitentiae . . .	240

Seite
Exorta prole nobili 202
Exsulta plebs catholica . . . 89
Exsulta Sion filia 170
Exsultemus et laetemur . . . 298
Exsultent agmina 71
Exsultet aula caelica 242
Exsultet caeli curia 105
Exsultet caelum laudibus . . 262
Exsultet caelum laudibus . . 180
Exsultet caelum laudibus . . 115
Exsultet caelum laudibus . . 93
Exsultet iam fidelium . . . 123
Exsultet mentis iubilo . . . 293
Exsultet plebs fidelium . . . 78
Exsultet plebs fidelium . . . 151
Exsultet plebs fidelium . . . 112
Exsultet plebs in canticis . . 116
Exsultet vox ecclesiae . . . 230
Extingue martyr grandia . . 219

Felicis alma gloriae 210
Felix parens Westgotia . . . 168
Festivitas est annua 315
Festum Mariae veneremur . . 239
Festus Dei fidelibus 106
Festus sacratus martyrum . . 305
Fidelis vitam martyris . . . 107
Fidelium devotio 303
Figurarum iam detectum . . 44
Fili Mariae virginis 61
Fit paradisi ianua 96
Fletus moratur vesperi . . . 58
Flexo genu zelo pio 56
Flos cleri norma praesulum . 86
Fornacem angues superat . . 111
Fortunata amabilis 144
Fortunata florens gratia . . . 146
Fulgenti martyr inclite . . . 147
Fulgent magna sacrae festa . 43
Fulget celebris dies 268

Gaudeat caeli triumphator . . 184
Gaude caelestis civitas . . . 104
Gaude caelestis regis 257
Gaude coetus fidelium . . . 171
Gaude decus Ostgothiae . . . 216
Gaude devota Suecia 115

Seite
Gaude fidelis contio 69
Gaude felix Brundusium . . . 270
Gaude felix Polonia 165
Gaude felix Potentia 160
Gaude frater qui minorum . . 103
Gaude mater Anna 178
Gaude mater ecclesia . . . 116
Gaude mater ecclesia 179
Gaude mater ecclesia 182
Gaude mater ecclesia 40
Gaudens omnis fidelium . . . 234
Gaude regis sponsa 258
Gaude sponsa Dei mater . . 280
Gaudet chorus caelestium . . 289
Gaudio summo virgines . . . 231
Generans lucis filios 290
Georgii militia 156
Germanus praesul inclitus . . 161
Germinantes ut lilium . . . 207
Glorietur Armenia 255
Gloriosa mater Dei 51
Grates reddamus Domino . . 232
Gratulare ecclesia 283
Gratulare iucundare 253
Gratulemur concinentes . . . 265
Gratuletur ecclesia Laudans . 137
Gratuletur ecclesia Nova . . 66
Gratuletur hac in die . . . 91

Hac festa die sancti 312
Haec est clara dies 26
Haec est dies quam Dominus . 104
Heremitarum speculum . . . 133
Hunc de profundo 201
Hymnorum Domino 173
Hymnum Christo laetitiae . . 84
Hymnum Deo modulatur . . 44
Hymnum novae laetitiae . . 129
Hymnum novum concinite . . 172
Hymnum nunc dulcissimum . 302
Hymnus te decet Domine . . 126

Iacobe Christi famule . . . 182
Iam adest dies celebris . . . 267
Iam dies adest celebris . . . 130
Iam lucis orto sidere In . . 102
Iam lucis orto siedere Patrem 263

	Seite
Iam Maure summis coetibus	251
Iam sidus caeli radiat	150
Iesu corona virginum	158
Iesu fili Dei	19
Iesu iuste misericors	67
Iesu lux vera rutilat	149
Iesu nostra redemptio	262
Iesu pax nostra	274
Iesu salvator saeculi	140
Iesu sanctorum praemium	151
Ignitus sancto flamine	286
In aula iam aetherea	86
In caelesti rosario	167
In caelestis aerario	148
Incircumscriptae gloria	11
Inclitus pastor populique	68
In hoc Iacynthi iubilo	177
In laude regis omnium	163
In matutinis laudibus	221
In praeclara Genovefae	154
Inter caelicolas aetheris	151
Inter claras margaritas	282
Inter coronas martyrum	283
Inter excelsos niveosque	249
Inter triumphos nobiles	95
In titulos Reparata tuos	278
In triumphanti gloria	108
Iohanna Orbito gloriae	113
Iohannes ad caelestia	198
Iohannes virgo dilecte	193
Iste confessor nobis	284
Iuliani nunc martyris	206
Iussu praelati presbyter	85
Iussu tyranni Tertii	110
Iuste Deus iudex fortis	16
Kyneburgam laude plenam	217
Laetetur vallis nobilis	81
Laetetur urbs sollemniis	254
Largitor indulgentiae	21
Latus patens latus fluens	21
Lauda Deum plebs fidelis	103
Lauda mater gratiosum	291
Laudemus Christum Dominum	199
Laudemus cum laetitia	166
Laudemus dignos laudibus	117
Laudemus omnes seduli	271
Laudemus regem gloriae	25
Laudes ad laudes iungite	77
Laudes ad laudes iungite	25
Laudes ad laudes iungite	129
Laudes atque praeconia	286
Laudes conditori nostro	84
Laudes cuncti concinite	288
Laudes de sancto Blasio	101
Laudes dicamus Domino	10
Laudes ecclesia canit	209
Laudes eximias dignaque	120
Laudet chorus fidelium	252
Laudetur Dei filius	59
Laudetur sancta trinitas	20
Laudibus celsis veneremur	178
Laudibus diem veneremur	228
Legenti Tito dogmata	295
Leo papa Romanorum	220
Levitae iam Vincentii	307
Lucem reddit absconditam	177
Lux de luce prodit orta	79
Lux ecce lustrat aurea	221
Lux ecce surgit aurea Diesque	270
Lux ecce surgit aurea Dies	267
Lux ecce surgit fulgida	243
Magnae dies laetitiae	293
Magne pater doctor orbis	174
Magnificetur artifex	74
Magno Catervi gaudio	103
Magnum salutis gaudium	236
Magnum salutis gaudium	237
Mare frons ostium	143
Margaretae collaudemus	232
Mariae vox ut sonuit	47
Maria mater Domini	45
Maria virgo virginum	56
Marina virgo Domino	241
Marthae Mariae fletibus	240
Martinus meritis compar	244
Martyr Christi sublevatur	264
Martyrium Bertivini	99
Mediolani civitas	91
Mediolanum laudibus	73
Memento nostri iugiter	146
Mentes iuvet fidelium	51

	Seite
Mentis exsultent organa	84
Meritis celsam praemio	248
Mira dum vixit miranda	273
Mirum Dei praeconium	121
Multaque mira hinc fidei	201
Mundi redemptor Domine	37
Mundi salus adfutura	45
Nate summe rex utero	61
Natus in summis Marcellinus	226
Nobis ascendat propere	173
Nocte silenti conditor	213
Noctis aeternae tenebris	227
Noctis iam cedat otium	106
Nocturnis in vigiliis	253
Noster chorus hymnum canat	208
Novis laudes praeconiis	306
Novus tiro tunc graditur	315
Nube subducta sceleris	205
Nunc Antonini martyris	80
Nunc Mariae Magdalenae	239
Nunc noster hymnum concinat	223
O benedicta trinitas	13
O Christe proles virginis	60
O Christe sponse virginum	89
O decus Alexandriae	214
O decus patrum baptistaque	187
O decus sanctimoniae	133
O gemma nitens rosei	190
O gloriosa domina Hirsutos	59
O gloriosa domina Trans.	55
O gloriosa trinitas	14
O gloriose pontifex	275
O gratia quam maxima	194
O imperatrix regia	59
O lacrimosa domina	54
O lux et decus Abulae	308
O Michael eximie	257
Omnipotenti Domino	15
O pontifex sanctissime	285
Optata dies advenit	220
O quam dignis celebrandus	297
O quam felix coniugium	78
O quam laeta dies	141
O quam mira Iesu fuit	265
O quis videret animam	53
Oratione sedula	72

	Seite
Orationis lumine	202
Ortum vitam et exitum	294
O salutaris hostia	33
O sancta Bertha inclita	98
O sator omniparens	17
O trinitas laudabilis	12
O venerande amice Dei	261
Pacis cultor hostis ultor	160
Palma canentes martyris	136
Pangamus nunc carissimi	114
Pangamus o carissimi	279
Pangat sanctorum merita	246
Pange lingua festum nardus	97
Pange lingua gloriosae Ulphiae	297
Pange lingua gloriosae Virginis	54
Pange lingua gloriosi Conceptus	40
Pange lingua gloriosi Dogmatis	294
Pange lingua gloriosi Evurtii	139
Pange lingua gloriosi Proelium	219
Pangere cantica laetitiae	136
Patris aeterni genitum	138
Pax aeternalis unica	310
Perge iam pater visiturus	191
Per terram Israel tonat	42
Pia mater ecclesia	306
Pias homo da lacrimas	21
Plaudat chorus angelorum	148
Plaudat nunc sacra suboles	186
Plaude mater ecclesia	158
Plaude nunc Sora	280
Ploratus heu largiter	195
Pondere ferri gravius	110
Postquam transgressus Domini	37
Post temporum curriculum	275
Praeclara Dei gaudia	243
Praeclara dies Domini	72
Praeconium dulcissimum	46
Praecurris tu ad tumulum	195
Praelati sancti ordinis	207
Praesens dies expendatur	41
Proles Francisci germinat	245
Proles matris ecclesiae	241
Psallat Christi ecclesia	181
Quae pertulisti vincula	111
Quas seminavit lacrimas	69

	Seite
Quem credimus ex virgine . .	60
Qui cum triumpho gloriae . .	26
Recordare Domine	38
Regem laudemus supernum .	208
Regina terrae gentium . . .	60
Regis immensi gratiam . . .	313
Regna poli ianuas populus . .	256
Rerum creator omnium . . .	66
Resurgens Dei filius	241
Reversus ab exsilio	197
Rex salvator alme	65
Rogatus Deus rumpere . . .	52
Romanis olim sedibus . . .	252
Sacra dies infunditur	198
Salve festa dies felix octava .	28
Salve f. d. qua Christus . . .	27
Salve f d. quam	31
Salve f. d. quam	31
Salve f. d. toto ... Qua Christi	34
Salve f. d. toto ... Qua datus	277
Salve f. d. toto ... Qua Deus	18
Salve f. d. toto ... Qua Deus	18
Salve f d. toto ... Qua Deus	29
Salve f. d. toto ... Qua fert .	266
Salve f. d. toto ... Qua Jesus	18
Salve f. d. toto ... Qua Kyneburga	217
Salve f. d. toto ... Qua Kyneburga	218
Salve f. d. toto ... Qua nova	33
Salve f. d. toto ... Qua nova	30
Salve f. d. toto ... Qua pater	174
Salve f. d. toto ... Qua pia .	24
Salve f. d. toto ... Qua pugil	157
Salve f. d. toto ... Qua sacer	30
Salve martyr egregia	249
Salve parens Anna	75
Salve sancta dies celebri . .	123
Salve sancta parens	58
Salvatorem collaudemus . . .	269
Sancte Deus altissime . . .	67
Sancte Paule apostole . . .	268
Sanctificetur dies ista . . .	35
Sancti Martini praesulis . . .	244
Sanctorum meritis inclita . .	161
Sanctorum nobis meritis . . .	277

	Seite
Sator princepsque temporum .	14
Scandat polorum sidera . . .	296
Secus Christum dum ad istum	292
Senericus hic advena . . .	284
Si confessoris tanti	272
Sigfridi archipraesulis . . .	285
Sint salutati caput et . . .	61
Sol de stella purissima . . .	50
Sollenne tempus imminet . .	259
Solvimus magno superoque . .	203
Spes famulorum Christe . . .	235
Splendido sacra gratulans . .	164
Sponsa caelestis generosa . .	216
Suam cognovit uxorem . . .	272
Sublimem tui gloriam . . .	194
Sub medio silentio	48
Sume Nicola sacer	261
Summae sedis antistitis . . .	164
Summe redemptor omnium . .	233
Summi praecepta Domini . .	131
Supernae lucis claritas . . .	149
Surge et in aeternum. . . .	16
Tardi quidam ad credendum .	263
Te Christe nostra cantica . .	98
Te decet laus Domine . . .	10
Te decet laus te decet . . .	10
Te Deus una trinitas . , . .	11
Te Iuliane canimus	204
Tener ligni vermiculus . . .	115
Te trinitatis gloriam	12
Theodosii filia	229
Throno sedente principe . . .	287
Torrida lampas adapta . . .	279
Trine Deus atque une . . .	141
Triumphali memoria	207
Tropaea palmae nobilis . . .	94
Tu Christe nostrum gaudium .	259
Tunc poni te in foveam . . .	147
Tu parens nato debita . . .	105
Unum Israel de fontibus . .	75
Urbs Realina gaudeat . . .	112
Ut collaudare gentes	200
Ut Deus sit propitius . . .	168
Ut tuis dignas meritis . . .	204
Veni creator spiritus	211

	Seite		Seite
Verbum a patre prodiens . .	46	Virgo prudentum comitata . .	215
Victrix fides quam non . . .	246	Virtus patens prodigiis . . .	148
Vidit puer Ansgarius	80	Virtute sancti spiritus . . .	316
Virginale praeconium . . .	301	Virtutum Dominus regum . .	165
Virginis proli facie	109	Voces attollat populus . . .	278
Virginis sacrae Fortunatae . .	145	Voce te sanctum Dominum . .	224
Virginum Christo celebrare .	134	Vocibus caelum resonat . . .	175
Virgo Christi Victoria . . .	304	Vox clara Christo concrepat .	314
Virgo dilecti nova	214	Vox pura laudat exitum . . .	178

Pierersche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

ANALECTA HYMNICA
MEDII AEVI.

Herausgegeben
von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLIV.

SEQUENTIAE INEDITAE.
Liturgische Prosen
des
Mittelalters.

Neunte Folge.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1904.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Frühdrucken.

Neunte Folge

herausgegeben

von

Clemens Blume
S. J.

Leipzig.
O. R. Reisland.
1904.

VORWORT.

Wie der vorige Band die Publikation der Hymnen, so führt der vorliegende diejenige der Sequenzen zum Abschlufs. Eine kleine Bereicherung werden dieselben noch durch jene Bände erfahren, worin die Dichtungen bekannter Autoren gesammelt sind. Es soll nun keineswegs behauptet werden, dafs jetzt alle Sequenzen, sofern dieselben nicht durch Elementarkräfte oder durch Ungeschick und Mifsverstand der Menschen vernichtet wurden, aus dem Dunkel der Bibliotheken ans Licht gebracht sind. Aber jenes Ziel dürfte erreicht sein, dafs nach sorgfältiger und wiederholter Durchforschung der verschiedensten Bibliothekschätze keine derartige Bereicherung des nun bekannt gewordenen Sequenzenbestandes mehr möglich ist, wonach das geschichtliche Bild von der Entstehung, Entwicklung und Verbreitung der Sequenzen erheblich anders zu gestalten wäre. Was etwa von unedierten Sequenzen uns noch in den Weg kommen wird, kann füglich in jenem Bande untergebracht werden, der eine neue Ausgabe der durch Daniel und seine Nachfolger publizierten Sequenzen bieten soll.

Es erübrigt noch eine Reihe von Sequenzen, die nur in Bruchstücken sich vorfanden. Bisher habe ich dieselben durchweg zurückgestellt, um die Möglichkeit einer glücklichen Ergänzung offenzuhalten. Bei mehreren ist es geglückt; andere blieben als Trümmer liegen, ohne dafs ich das Ganze fand, dem sie einzufügen sind. Fehlt bei solchen Bruchstücken auch der Anfang der Sequenz, so ist mit der Publikation derselben der Hymnologie schwerlich gedient; ich lasse sie daher vorläufig noch in meiner Mappe liegen. Ist wenigstens der Anfang intakt

geblieben, so kann unter Umständen selbst ein solches Bruchstück dienlich sein. Letzterer Art sind folgende vier verstümmelte Sequenzen:

1. De Beata Maria V.

1 a. Ave, virgo, praegnans prole,
Divino amicta sole,
Lunam tenens pedibus;

1 b. Coronata de bis senis
Serto stellis luce plenis,
Caeli princeps sedibus.

2 a. Ave, civitas divina,
Maria, quam bis ter bina
Gemma dat munditiae.

2 b. Tu smaragdus castitatis,
Chrysopassus pietatis,
Tu iacynthus gratiae.

Dieses Bruchstück findet sich in zwei Quellen, einem Collectan. ms. Gotwicense saec. 15. Cod. Gotwicen. 291, und in einem Collectan. ms. saec. 15. Clm. Monacen. 14190. Auffallenderweise haben beide Quellen das Mifsgeschick, in ganz gleicher Weise unvollständig zu sein; das eine dürfte demnach das Apographum des anderen sein. — Eingewoben ist der Sequenzentext in einen Kommentar des Magisters **Conrad von Megenberg** über die Unbefleckte Empfängnis der Gottesmutter: „Incipit tractatus magistri Conradi de Monte puellarum, Canonici eccelesiae Ratisponensis disputans de mundo ingressu virginis in hunc mundum." Der ganze Traktat selbst ist nur eine ausführliche Interpretation des Sequenzentextes, von dem Conrad ausdrücklich sagt: „Ista est sequentia, quam in floridioribus annis edidi pro neuma illius Alleluia, quod in prioribus iam exposui ad honorem virginis gloriosae." (Gemeint ist der Tropus super Alleluia: O flos, dis dos mulierum, den ich im Bande der Gradual-Tropen mitteilen werde). So ist es doppelt zu bedauern, dafs wir von dieser Sequenz eines bekannten Autors nur den Anfang besitzen. Der Traktat endet innerhalb der Erklärung der Strophe 2b mit den Worten: „Et comprehenditur haec pars duodecim particulis secundum duodecim gemmas, quae omnes quattuor versibus clauduntur et quilibet versus tres continet gemmas." Unter „versus" sind sichtlich „Strophen" verstanden; die Strophe 2b spricht ja von den drei ersten Edelsteinen. Drei weitere Halbstrophen werden die Symbolik der neun übrigen Gemmen behandeln; ob damit die Sequenz schliefst, läfst sich durch nichts erraten. Der Dichter derselben lebte bekanntlich in den Jahren 1309—1398.

2. De Beata Maria V.

1 a. Salve, rosa puritatis,
Liliumque castitatis,
Origo virginitatis
Atque cella sanctitatis,
Ornamentum gloriae.

1 b. Salve, sedes deitatis
Et totius trinitatis,
Vas electum honestatis,
Thalamusque pietatis,
Incrementum gratiae . .

2 a. [Audi, virgo,] te precantes
Et te semper invocantes,
In hac valle conversantes
Contra Deum et errantes
Excusa in gloria.

2 b. Ad te, pia, suspirantes,
Fructum tuum adorantes,
Ipsum quidem venerantes,
Fac eosdem exsultantes
Sanctorum laetitia.

So im Sequent. ms. Marianum s. Roberti (Casae Dei) saec. 14. Cod. Parisin. 5247. Nach Strophe 1 b folgt noch: „Ave, tu Dei gaudium | Trinitatis triclinium | Gemmaque . . .“ Dann fehlt ein ganzes Blatt. Da die folgenden zwei Halbstrophen — von mir unter 2 a u. b mitgeteilt — den gleichen Vers- und Strophenbau aufweisen, so sind sie sichtlich der Schlufs der umfangreichen Sequenz.

3. De sancto Antonino.

1 a. In caelesti mansione
Et terrestri statione
Vox auditur iubili.

1 b. Canunt angeli „Alleluia“
Hominesque dicunt sua
Carmina laetitiae,

2 a. Odas sanctas virginales,
Et depromunt triumphales
Antonino praesuli.

2 b. Mundum carnemque vicisti
Et errantes docuisti,
Ut in . . . .

Dieses Bruchstück findet sich im Sequent. ms. Praedicat. Cracoviensium saec. 15/16. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n.

4. De sancto Michaele.

Laudat Christum plebs sua; ter trina celebremus agmina,
Quorum decima pars in laude clares divina.
Quae . . us in saecula sine . . . . .

Soviel im Trop. ms. Narbonnense saec. 12. Cod. Parisin. 778. Der Rest ist in der Handschrift ausradiert, um der Sequenz „Laetabundus Francisco“ Platz zu machen.

Den Sequenzentexten sollte, wie früher bereits in diesen Analecta angekündigt wurde, die Publikation der **Melodien**

folgen und so den Abschlufs und die Krone bilden. Ohne die Melodien sind namentlich die Sequenzen der 1. Epoche, ihr symmetrischer Aufbau und der Parallelismus der einzelnen Strophen und Kola, oft unverständlich. Daher auch hat mein teurer Kollege Dreves von Anfang an stets sein Augenmerk darauf gerichtet, aufser den Texten die Melodien der Sequenzen zu sammeln. Das über Erwarten reiche Material für die Texte der Sequenzen und der Hymnen überhaupt legte allerdings den Wunsch nahe, unsere Publikation von jeder Zugabe so viel als eben möglich zu entlasten, damit der Umfang der Analecta Hymnica nicht ein allzu grofser werde und sich Mufse gewinnen lasse für die Abfassung einer Geschichte der Hymnodie. Und doch können wir, wenn auch in etwa für die Hymnen, so doch keineswegs für die Sequenzen der Melodien entraten. Da fügte es ein guter Stern, dafs in unserem Freunde und Mitarbeiter Henry M. Bannister sich der Mann fand, der wie kein zweiter geeignet erscheint, mit grofser Sachkenntnis und liebevollem Interesse die Sequenzenmelodien weiteren Kreisen zugänglich zu machen. Seit mehr als einem Jahrzehnt (cfr. Anal. Hymn. XL, p. 5) hat er seine Kräfte dem Nachforschen und dem Studium der Sequenzenmelodien gewidmet. Sein freundliches Entgegenkommen machte es möglich, dafs Dreves darauf verzichten konnte, die Frucht seiner eigenen langjährigen Sammlung der Öffentlichkeit darzubieten. Wir überlassen somit voll und ganz die Publikation der Sequenzenmelodien unserem sachkundigen Freunde; sie ruht in anerkannt guten Händen. In Anbetracht seiner vielen und langen Vorstudien können wir daher die freudige Mitteilung machen, dafs in nicht gar langer Zeit, separat von den Analecta, jedoch mit Beziehung auf die dort gebotenen Texte, eine vortreffliche und möglichst vollständige Ausgabe aller erreichbaren Sequenzenmelodien aus der Feder unseres bewährten Mitarbeiters Henry Marriott Bannister erscheinen wird.

Dem gleichen, allzeit dienstbereiten Freunde habe ich an dieser Stelle abermals meinen Dank auszusprechen für manchen wertvollen Beitrag zu diesem Bande. Welche Textabschriften oder Kollationen er mir besorgte, ist jedesmal bei den befreffenden Sequenzen vermerkt.

Als Anhang biete ich einige Sequenzen des Frater N.

Hamelius Victorinus, die in Cod. Parisin. 14872 niedergeschrieben sind und aufser der Chiffre des Verfassers die Jahreszahl 1574 oder 1575 aufweisen. Die aus den Buchstaben D, H und V zusammengesetzte Chiffre wäre nicht leicht zu deuten gewesen, träte nicht an ihre Stelle einige Male der ausdrückliche Vermerk: „Frater N. Hamelius“ oder „Auctor N. Hamelius Victorinus.“ — Diesen Codex Parisin. hat der Schreiber des Codex Classensis 360 benutzt, von dem im Bande XLII unserer Analecta (Vorwort S. 5 ff. und Nachtrag S. 323) die Rede war. Letzterer hat ganz getreu auch die Chiffre aus seiner Vorlage abgezeichnet, und dieser Umstand, den ich damals noch nicht nach seinem wahren Ursprunge durchschaute, hat mich zur Ansicht verleitet, die Chiffre bezeichne den Schreiber des Codex von Ravenna als den Verfasser der eigenartigen Sequenzen. Die Chiffre selbst glaubte ich durch „Adam“ interpretieren zu müssen. Beides war irrig. Der völlig unbekannte Kompilator des Codex Classensis 360 hat mehrere Sequenzen des Victoriners Fracter N. Hamelius in seine Sequenzensammlung aufgenommen; weil aber dieselben eine ungebührliche Länge aufweisen, hat er sie vielfach gekürzt und umgeändert. Die Kürzung und Umänderung entstellte die an sich schon sehr minderwertigen Produkte des Victoriners fast zur Unverständlichkeit. Die gleiche Kürzung im gleichen unglücklichen Stile wagte der Kompilator an anderen Sequenzen, deren ursprünglichen Wortlaut wir nicht kennen, vorzunehmen. Dadurch erhielten viele Sequenzen des Codex Classensis ein gleichartiges, eigentümliches Gepräge und verleiteten mich zum Irrtume, alle diese Sequenzen stammten aus der Feder eines und desselben Autors. Es mag wohl sein, dafs mehrere Sequenzen wirklich vom bezeichneten Kompilator verfafst sind; aber es bleibt unsicher, da ich nicht den Nachweis bringen kann, ob es in jedem Falle sich um solche Umarbeitungen handelt, wie sie tatsächlich an den Sequenzen des Victoriners Hamelius vorgenommen wurden. Daher darf ich mich schon aus dem Grunde damit begnügen, nur einige Proben aus der bezeichneten Sequenzenseries des Codex Classensis beizufügen. Sowohl diese Sequenzen als auch jene des Frater N. Hamelius haben nur ein kulturhistorisches Interesse; sie zeigen, wie herzlich schlecht man im Zeitalter des Humanismus dichten konnte, und das in

einem Lande und einem Kloster, dem wir die herrlichsten Perlen der geistlichen Lyrik verdanken.

Zum Schlufs noch etwas Erheiterndes. Welch eigenartige Kenntnis von den Prosen des Mittelalters ein Referent für die „Jahresberichte der Geschichtswissenschaft" besitzt, zeigt folgende Notitz: „Ferner gehört hierher Band X der von dem Jesuiten Dreves herausgegebene [sic!] Analecta hymnica medii aevi, enthaltend Sequenzen und liturgische **Possen** [sic!], entnommen teils aus Hdss., teils aus Incunabeldrucken." Man möchte an einen Druckfehler denken; doch weit gefehlt; in der Fufsnote tauchen abermals die „liturgischen **Possen**" auf. Genau so zu finden in den „Jahresberichten der Geschichtswissenschaft" XIV. Jahrgang 1891. IV. S. 88. Jedenfalls sind die Herausgeber der Analecta an dieser aufserliturgischen Posse unschuldig.

München, 17. November 1903.

Clemens Blume.

SEQUENTIAE INEDITAE.

SERIES NONA.

---

einem Lande und einem Kloster, dem wir die herrlichsten Perlen der geistlichen Lyrik verdanken.

Zum Schlufs noch etwas Erheiterndes. Welch eigenartige Kenntnis von den Prosen des Mittelalters ein Referent für die „Jahresberichte der Geschichtswissenschaft" besitzt, zeigt folgende Notitz: „Ferner gehört hierher Band X der von dem Jesuiten Dreves herausgegebene [sic!] Analecta hymnica medii aevi, enthaltend Sequenzen und liturgische **Possen** [sic!], entnommen teils aus Hdss., teils aus Incunabeldrucken." Man möchte an einen Druckfehler denken; doch weit gefehlt; in der Fufsnote tauchen abermals die „liturgischen **Possen**" auf. Genau so zu finden in den „Jahresberichten der Geschichtswissenschaft" XIV. Jahrgang 1891. IV. S. 88. Jedenfalls sind die Herausgeber der Analecta an dieser aufserliturgischen Posse unschuldig.

München, 17. November 1903.

Clemens Blume.

SEQUENTIAE INEDITAE.

SERIES NONA.

---

1. In Nativitate Domini.

1 a. Divino balsamo
Mundus inungitur,
Dum sacro thalamo
Sponsus egreditur,
Quod David calamo
Veloci scribitur.

1 b. Nectar angelicum
In terris bibitur,
Et manna mysticum
De caelis mittitur,
Gratiae canticum
Ubique canitur.

2 a. In nostro vespere
Oriens oritur,
Vera de palmite
Vitis progreditur,
De suo opere
Opifex editur.

2 b. De patris solio
Sputum emittitur,
In terrae medio
Lutum conficitur,
Tali collyrio
Lux caelo redditur.

3 a. Miranda saeculo
Res summa geritur,
Dum sine masculo
Partus concipitur
Et clauso vasculo
Pudoris nascitur.

3 b. Ineffabiliter
Deus ingreditur
Et mirabiliter
Homo efficitur,
Nec sic nec aliter
Pudor amittitur.

4 a. Sub nube latuit
Sol veri luminis,
Dum formam induit
Humani tegminis,
Quem Deus genuit,
Consors est hominis.

4 b. Non novit ratio
Conceptum virginis
Aut, quae sit unio
Dei et hominis,
Totum est actio
Superni numinis.

5 a. Pastor pastoribus
Natus apparuit,
Et de caelestibus
Hymnus innotuit,
Quo nihil dulcius
Audiri potuit.

5 b. Complutum caelitus
Vellus immaduit,
Ros sancti spiritus
Virginem compluit,
Et sic divinitus
Venter intumuit.

6 a. Latet in angulo,
Qui regit aethera,
Vagit in stabulo,
Quo gaudent supera,
Nutritur pabulo,
Quo vivunt cetera.

6 b. O virgo virginum,
Nova puerpera,
Precare Dominum
Et nato impera,
Dei et hominum
Fac in te foedera;

7. Ad patrem luminum
Nos fer post funera.

Collect. ms. Aureliense saec. 15. in. Cod. Archiv. Lemovicen. D 1221. A. — Miss. ms. Franciscano-Romanum anni 1451. Cod. Univer. Padovan. 2203. B. — 1 a, 5 Quo B. — 1 b, 2 terra B. — Str. 2 a u. 2 b umgestellt B. — 2 a, 2 Sol oriens B. — 2 b, 6 Opifex nascitur A. — 6 b, 5 homini B. — 6 b, 6 Fac idem B. — Melodie vielleicht „Mittit ad virginem“. — Aus A konnte ich im Bande XXXIX (Vorwort, S. 9) nur die drei ersten Halbstrophen mitteilen; unser Freund H. M. Bannister entdeckte in B glücklich die vollständige Sequenz.

2. De Corpore Christi.

1. Est hic panis gloriosus,
Summus, summe gratiosus,
Mira dans solamina.

2 a. Panis cenae praesentatus
Fuit nobis, et donatus
Manu sapientiae.

2 b. Panis felix, triumphalis,
Titulus caelestialis,
Res misericordiae.

3 a. Panis animas defendens
Nostras semper et protegens
Ab hoste superbiae.

3 b. Panis, cibus angelorum,
Toto coetu beatorum
Dat regina gloriae.

4 a. Panis obvians ruinae,
Turris plebis peregrinae
Adversando daemoni.

4 b. Panis, qui sanas languores
Et aufers nostros dolores
Huius mundi miseri.

5 a. Panis, qui ducis ad portum
Et praeparas nobis hortum
Optimi delicii.

5 b. Panis, qui das paradisum
Et ostendis Deum vivum
Superni palatii.

6. Iste panis tres aequales
In se continet vocales
Trinitate numine.

Ordinar. ms. Casinense saec. 14. Cod. Vatican. 9340. — Mit Melodie. — 2 b, 3 Rex. — 5 b, 2 l. Dei visum? — 6, 2 contines. — Der Anfang scheint zu fehlen, wohl auch der Schlufs. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

3. De Beata Maria V.

Dominica 1. Adventus.

1. Salve, lumen,
quod ex Maria

2a. Sine semine est natum
nobis sancto ventre.

2b. Salva per adventum tuum
praesentem catervam.

Miss. ms. Stabulense saec. 15. Cod. Bruxellen. 1818. — 1, 1 Salva. — 2a, 2 in orbis sancto. — „Prosa de B. Maria.“

4. De Beata Maria V.

Feria 2. Paschae.

1a. Ave, virgo quam beatam,
dicunt regum filiae,

1b. Stella maris, radix Iesse,
aurora iustitiae,

2a. Placa nobis solem verum,
spes misericordiae,

2b. Et quos culpa facit reos,
solvat munus gratiae,

3a. Ut educas, quos redemit,
de lacu miseriae.

3b. Praestet locum prece tua
in sanctorum requie.

Grad. ms. Cameracense saec. 12. Cod. Cameracen. 62 (61). add. saec. 13.

5. In Visitatione Beatae M. V.

1a. Salvae virginis Mariae
Et matris clementiae
Veneretur in hac die
Unicornis gratiae,
Festum domus Zachariae
Honor sit ecclesiae.

1b. Fecunditas virginea
Sterili congreditur,
Et alti regis filia
Mater clam efficitur,
De una stirpis linea
Insigne progreditur.

2a. Venerabilis persona
Praeminens non latuit,
Quae non, aliena bona
Ut videret, adfuit,
Digne quoque sua dona
Audire promeruit.

2b. Sine voce exsultavit
Verbi vox praeconio,
Et Elisabeth expavit
Viso mox mysterio,
„Benedicta tu“ clamavit
„Cum fructu in gremio.“

3a. „Unde mihi, caeli rore
Quae concepit Dominum,
Virginali cum pudore
Paritura filium,
Meae proli Iesse flore
Intulisti gaudium?“

3b. Non in gloriam erexit
Haec oblata gloria,
Vera humilis reflexit
Sed in eum omnia,
Ad ancillam qui respexit
Fecitque magnalia.

4a. Pio placet demorari
Insuper officio,
Post Rachelem famulari
Liae exercitio
Nec personam minorari
Putat ministerio.

4b. Stella, luce aeternali
Quae immersa crederis,
Quantum sine personali
Unione pateris
Et in mari mundiali
Iugiter aspiceris.

5. Inconsuta non scindatur
Filii tunicula,
Tempestate non mergatur
Simonis navicula,
Contra cuncta dirigatur
Per te hic pericula.

Antiphon. et Grad. ms. Vigorniense saec. 13. Cod. Capit. Vigornien. 160. add. saec. 14. — 1a, 4 Uniformis. — 3b, 5 ancillam quae. — Anscheinend war, nach dem Metrum zu schließen, diese Dichtung ein Hymnus, der als Sequenz verwendet wurde und dementsprechend eine eigene Sequenzenmelodie erhielt. In der Quelle nämlich sind stets je zwei Verse zu einer Strophe mit Gegenstrophe vereinigt. Gegen diese Abteilung spricht aber der Reim. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

6. In Assumptione Beatae V. M.

1a. Salve, dies gloriosae
Matris Dei, gratiosae
Quando salus redditur.

1b. Salve tu, flos clericorum,
In hoc loco conventorum
Cuius festum colitur.

2a. Pompam, famam matris Dei,
Splendorem huius diei
Nemo posset promere;

2b. Virtutes de caelo motae
Sunt pro hac hodie totae
Cum coepit ascendere.

3a. Natus pro matre descendit
Et cum ipsa mox ascendit
Ad sanctum palatium.

3b. Et sic est virgo beata
Super choros exaltata
Angelorum omnium.

4a. Haec pro nobis intercedat,
Ut nos nulla culpa laedat,
Apud suum filium.

4b. Sine ipsa nil valemus,
Nam in ipsa spem habemus,
Sit nobis praesidium.

Atti della Societa Ligure di Storia Patria. XIX, p. 656. aus „Liber ms. Ianuarii de Predano anni 1230—1252. Archivio notarile di stato Genoa, car. 230v." — 1a, 2 Manus. — 1b, 3 Quos festum. — 2a, 1 matri. – 2a, 2 Splendore. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

7. In Dedicatione Ecclesiae.

1. Laudes Deo modulemur,
Nos qui Deo confitemur,
Quia fecit omnia.

2 a. Vox dulcescat
Nec lassescat,
Vox sublimis
Nos ab imis
Levet ad sublimia.

2 b. Inconcinnus
Non est hynnus,
Cum vox mentem
Concinentem
Habet in symphonia.

3 a. Reddat Deo, quod est Dei,
Quisquis digna novit ei,
Et hoc in ecclesia;
Extra certe
nostram catholicam
Victimaret labem haereticam
Et contemptibilia.

3 b. Unus unum habet gratum,
Quod in una est oblatum,
Et haec placet hostia,
Si te prius voveas
Et talem exhibeas,
Ut sis dignus gratia.

4 a. Unam domum habet Deus,
Ad quam fugit quisque reus
Actus paenitentia;

4 b. Illa domus est et sponsa,
Nec est brevis sed protensa
Per terrarum spatia.

5 a. Unam Deus sponsam amat,
Unam suam esse clamat,
Uni dat sponsalia;

5 b. Sexaginta sunt reginae,
Octoginta concubinae,
Uni cedit regia.

6 a. Illam Deus praesignavit,
Cum per Evam reformavit
Lateris dispendia;

6 b. Eva viro dormiente,
Nostra Christo moriente
Processit ecclesia.

7 a. Hanc in petra dormientis
Et de scala pavescentis
Prophetabant somnia;

7 b. Iam tunc lapis ungebatur,
Iam haec domus dicebatur
Et caelestis ianua.

8 a. Haec est arca salutaris
Quae per aquas acta maris
Conservavit omnia,

8 b. Cuius portam habet latus,
Per quod Christus lanceatus
Vitae pandit ostia.

9 a. Hanc ditandam et ornandam
Veris bonis Salomonis
Dicebant mysteria,

9 b. Cum rex idem fecit pridem
Ad exemplum huius templum
Et eius sollemnia.

10 a. Haec est pacis urbs et vitae,
Cuius portae margaritae,
Cuius forum sine lite,
Cuius Deus gloria.

10 b. Cuius agnus est lucerna,
Per quam imis ad superna
Fecit viam lex aeterna
Pro sua clementia.

11 a. Urbs sublimis, urbs serena,
Felix sedes et amoena,
Expers mortis, vitae plena,
Vitae vera gaudia,

11 b. Tu servatae castitatis,
Tu cruore purpuratis,
Tu utroque consecratis
Reddis vera praemia.

12 a. Nos a valle, qua ploramus,
Sub hoc fasce, quem portamus,
Te a longe suspiramus,
Suspirando salutamus,
Esto nobis patria.

12 b. In te regem videamus,
Sub quo bene militamus,
In quo pacem habeamus
Et in pace concinamus
Iucundum Alleluia.

Collect. ms. S. Lupi Trecensis saec. 10 et 11. Cod. Trecen. 1170. add. saec. 12/13. — Mit Mel.: Laudes crucis.

8. Dominicis Diebus.

1 a. Sacrosanctae trinitati
Ac divinae unitati
Hoc die dominico

1 b. Laudem demus et honorem,
Confitentes creatorem
De corde purissimo,

2 a. Creatorem confitentes,
Redemptorem asserentes
Corde, voce, opere.

2 b. Nam haec duo fidem veram
Continent atque sinceram
De Deo et homine.

3 a. Ipsi soli serviamus
Atque ipsum extollamus
Psalmis, hymnis, canticis.

3 b. Proximorum caritate,
Mentis, carnis castitate,
Moribus egregiis.

4 a. Praestet nobis sacrum munus
Deus trinus atque unus
De superna gratia.

4 b. Huius vitae mala flere,
Post hanc vitam congaudere
In caelesti gloria.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65. Bis.; mit Melodie.

9. Pro Defunctis.

1 a. Lux aeterna beatorum
Animabus defunctorum
Luceat, ut in aeternum
Requiescant in pace.

1 b. Sancte Deus, tu sanctorum
Miserere miserorum,
Ut cum sanctis in aeternum
Requiescant in pace.

2 a. Sancta virgo virginum,
Ora semper Dominum,
Ut defuncti in aeternum
Requiescant in pace.

2 b. Sancti quoque spiritus,
Exorate caelitus,
Ut vobiscum in aeternum
Requiescant in pace.

3 a. Patriarchae cum prophetis,
Oro, Deo supplicetis
Pro defunctis, ut in caelis
Requiescant in pace.

3 b. Apostoli Iesu Christi,
His solutis loco tristi
Obtinete, ut in caelis
Requiescant in pace.

4 a. Martyrum exercitus,
Expugnate penitus
Horum hostes, ut in caelis
Requiescant in pace.

4 b. Confessores, precibus
Et vestris virtutibus
Subvenite, ut in caelis
Requiescant in pace.

5 a. Omnes sanctae virgines,
Ascendentes homines
Vestra prece in aeternum
Requiescant in pace.

5 b. Omnes sancti pariter,
Supplicate iugiter,
Ut hi simul in aeternum
Requiescant in pace.

6. Amen, Amen dicimus,
Vota, sancti, fundimus,
Subvenite, ut in caelis
Requiescant in pace.

Miss. ms. Montis Serrati anni 1408. Daraus: Villanueva, Viage Literario VII, p. 149 sq., ohne Angabe des Fundortes. A. — Manuale Nannetense imp. Parisiis (Ioh le Blanc) s. a. B — 2 a, 2 Ut vobiscum B. — 5 a, 1 Sanctae prorsus A. — 5 a, 2 Transcendentes A. — 5 b, 3 simul et in caelis A. — 6, 2 sanctis A. — 6, 3 Christi passionibus.

10. Die Festo Omnium Sanctorum.

1 a. Rex aeterne, pie pater,
Pia nobis virgo mater
Te patrem et filium

1 b. Nobis pium ac placatum,
Nobis mitem, non iratum,
Nobis det propitium.

2 a. Petre pastor, praeco Paule,
Et caelestis omnis aulae
Patres apostolici,

2 b. Nobis sitis adiutores
Et benigni defensores
Et caelestes medici.

3 a. O Laurenti, o Vincenti,
O vos omnes, in praesenti
Saeculo martyrium

3 b. Qui pro Christo pertulistis
Et victores exstitistis,
Praebete praesidium.

4 a. O beate Nicolae,
Nos ad portum pacis trahe
De mundi naufragio.

4 b. Omnes sancti confessores,
Sitis nobis in tutores,
Sitis in subsidio.

5 a. Sacer chorus virginalis,
Coniugalis, vidualis,
Matrum munda castitas,

5 b. Omnes simul sanctae, sitis
Adiutrices, ut possitis
Dare sedes debitas.

6 a. Horum pia prece patrum
Et sanctarum sacris matrum
Precibus et meritis,

6 b. Pie Christe, sis placatus
Miserator miseratus
Nobis, tuis subditis.

Missale Nannetense imp. Venetiis 1482. A. — Miss. Nannetense imp. Rotomagi 1520. B. — 5 b, 2 et possitis A.

11. De Omnibus Sanctis.

1 a. Ut sequamur pari zelo
sanctorum vestigia,

1 b. Nobis horum vitam, mores
proponit ecclesia.

2 a. Offert nobis tria: rosam,
violam et lilium,

2 b. Ut ostendat nobis viam
ad caeleste bravium.

3 a. Rosa signat martyres
per colorem rubeum,

3 b. Confessores viola
per florem purpureum,

4 a. Virginalem candidatum
attestatur lilium.

4 b. Per hoc ergo sequi Deum
nos oportet trivium.

5 a. Nos mactet ut martyres
vera patientia,

5 b. Confessores faciat
iugis abstinentia,

6 a. Nos conservet virgines
iugis castimonia,

6 b. Aut lapsos aliquando
firma continentia.

7 a. Adiuvent nos sancti, quorum
colimus sollemnia,

7 b. Ut horum prece possimus
assequi caelestia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508.

12. De sancto Achatio.

1 a. Martyres stabant
in agone
Spe mercedis et coronae,
Virili audacia,

1 b. Nec mutabantur
nec fugerunt,
Mundi cuncta proiecerunt
Blandimenta spuria.

2 a. Procerum milia dena
Spreta gaudent mortis poena
In Dei militia,

2 b. Vanos deponunt errores
Ad vitae currentes fores
Felici industria.

3 a. Universa ergo viva
Voce clamant rediviva,
Depromunt mirantia

3 b. Proceres hi tam praeclari,
Iubari pares solari
Fidei constantia.

4 a. Euphratenses, Cadarenos,
Errore gentili plenos
Colentes daemonia,

4 b. Valenter quidem vicerunt,
Triumphantes exstiterunt
Dei passim gratia.

5 a. Triumphantes iucundantur,
Iucundantes admirantur
Dei mirabilia.

5 b. Arrarat conscendunt montem
Vitae sitientes fontem,
Laudis dantes munia.

6 a. Regum iussu lapidantur,
Flagris diris flagellantur,
Foedantur sermonibus.

6 b. Clavi tergo vi parantur,
Martyrum ut infigantur
Sanctis horum pedibus.

7 a. Margaritae porcis dantur,
Canibus sancta iactantur
Dictata sententia.

7 b. Crucibus sic affiguntur,
Animae caelo redduntur
Sollemni cum gloria.

8 a. His ergo festis laetemur
Martyrum et hunc precemur
Felicem denarium,

8 b. Nobis ut Deus deorum
Meritis praestet ipsorum
Sacrum septenarium.

Miss. ms. S. Margaretae Novae Civitatis saec. 14. Cod. Vindobonen. 1790. A. — Miss. ms. S. Nicolai ad Strudem anni 1458. Cod. Hilarien. 10. B. — 1 a, 3 Spei B. — 1 b, 3 Mundi gloria cuncta B. — 1 b, 4 spurcia B. — 3 b, 1 his B. — 4 b, 3 Dei passi B. — 5 b, 1 conscenderunt B. — 5 b, 3 Laudes B. — 6 b, 1 Clavi terrogoni B. — 8 a, 1 laetemur festis B. — 8 a, 2 et nunc precemur B.

13. De sancto Achatio.

1 a. Contio trabeata,
Agminibus stipata,
Dena militum milia,
Undas dum fudit sanguinis,

1 b. Hos fovebat angelica
Turma caelorum florida
Ministrante solacia
Virtute sancti flaminis.

2 a. Dei nutu Hermolaus
Et inclitus Achatius
Totusque exercitus
Spectant agones.

2 b. Furit tunc Maximianus,
Ferox tamquam insanus
Truculentas mittit manus
Suscipientes coronas.

3 a. Antidoti sempiterni
Prius spinis coronati,
Columnis flagellati,
Exsultantes in Domino.

3 b. Stipitibus iam confixi
Poenas sumunt crucifixi
Caelestibus et innixi,
Recommendantes supremo

4 a. Omnes, qui sollemnitatem,
Ieiunii sanctitatem
Et diei puritatem
Devotius celebrarent;

4 b. Profectuum ubertatem,
Animarum suavitatem
Et operum pietatem
Spondentes, ut conregnarent

5. Sanctis. Amen.

Miss. ms. Cracoviense anni 1438. Cod. Capit. Cracovien. 2. — 2 b, 2 Ferax. — Die Diction, wie gewöhnlich bei den slavischen Dichtungen, dunkel und schwerfällig.

14. De sancto Adalberto.

1. Concentu melodiae
caeli iubilemus Domino,

2 a. Astrorum qui caeli,
terrae, marisque
conditor

2 b. Omnia proprio
iure potenter
condidit.

3 a. Nam ipsi sunt cuncta
subiecta quaeque sunt
permanentia,

3 b. In terris quod exstat
in caelisque, cuncta
sibi iubilant.

4 a. Hunc Dominum
caelorum colimus
hic nos sui famuli,

4 b. Qui subditi
fuimus legibus
hostis atrocissimi.

5 a. Per gratiam Christi
perspicue lucidam,
Confuso tyranno,
ovantes regredimur
nos ab exsilio
ad patriam;

5 b. Erectis ad caelum
luminibus geminis,
Terrena linquentes
caelicis cum civibus
Christo semper [laete]
astantibus.

6 a. Inter quos, Adalberte,
nostras, inclite,
laudes cum canticis
suscipe,

6 b. Hic tua in aula
pius visitans
nos reconcilia
Domino.

7 a. Tu namque
fulgens aurea
dignitate,
spernens gloriam
temporalem,
nobiliter
quaesisti patriam
lucidam.

7 b. Tu splendens
signis variis
et doctrinis,
docens populos
illuxisti,
hunc loculum
tibi assignasti
iugiter.

8 a. Ergo tibi
famulantes
〰〰〰
auxilio
pio pacifica
Domino.

8 b. Plebem tuae
adunatum
devotioni
conserva ab
incursu cunctorum
hostium,

9. Ut tuo auxilio
Christo dante Domino
vitam capiant aeternam.

Grad. ms. incertae originis saec. 15. Cod. Bruxellen. Fetis 1174. – Melodie: Mater.

15. De sancto Adalberto.

1 a. Hac die festa tota
gratuletur Polonia,

1 b. Martyrem Adalbertum
digna colens memoria,

2 a. Cuius opere
Sclavorum gens ab idolis
Deo est tradita,

2 b. Suo munere
Gnesnensis est metropolis
Honore praedita.

3 a. Nam sprevit sanctum praesulem
Sua natalis patria,

3 b. Quem acceptavit exsulem
Boleslai clementia.

4 a. Ille rex optimus
Dei famulo
Praestat obsequia,

4 b. Hic vir sanctissimus
Terrae populo
Fidei praemia.

5 a. Sed Pruscis postea
Fert vitae munera;

5 b. Prusci propterea
Ruunt in crimina.

6 a. O genus delirum,
Gens incredula,

6 b. Damnans morte virum
Sine macula!

7 a. Corpus sanctum pii
Referunt Poloni

7 b. Congaudentes sui
Meritis patroni.

8 a. Cuius laudes debitas
Canit omnis
fidelis ecclesia.

8 b. Tua nobis sanctitas,
Adalberte
sancte, sit propitia.

9 a. Conserva tuos de
tua Polonia,

9 b. Qui tibi devote
canunt Alleluia.

Miss. Gneznense imp. Moguntiae 1555.

16. De sancto Adalberto.

1. Mane pueritiae
Fulsit donis gratiae,
Protectorum gloria,

2 a. Adalbertus inclitus,
Martyr, praesul praeditus
Ex magnis natalibus.

2 b. Infans fit oblatio
Claroque prodigio
Redditur parentibus.

3 a. Scholis ut apponitur,
Virtutum efficitur
Lucerna Saxoniae;

3 b. Daemon prodit pessimus,
Quod pastor sanctissimus
Sanctus fit Bohemiae.

4 a. O beatus pontifex,
Quem supernus artifex
Astans somno suscitat
Et se vendi clamitat.

4 b. Romae in monastica
Vita laus mirifica
Visu caelum patuit,
Vox dulcis intonuit.

5 a. Lapsu actum vas confractum
Cum sincero levat mero
In nullo deperditis.

5 b. Imperator fit amator
Sancti viri, erudiri
Suis suetus monitis.

6 a. Adalberte pie, per te
Languor cedit, paret, edit
Ignara septennio.

6 b. Culpae iure moriturae
Te impendis, dum intendis
Irae et martyrio.

7 a. Caelo decus destinatum
Auro legis exaratum
Munis tibi, egregia
Quod praestat sponsa filia.

7 b. Gregem sequi te nolentem
Linquis, Hungarorum gentem
Vocas ab idolatria
Sclavos cum Polonia.

8 a. Transis tandem in Prussiam
Verbo parans Dei viam,
Ubi morte laeta sorte
Crucem fundas corpore.

8 b O patrone, o benigne,
Throno Christi consors digne
Te precantes naufragantes
Salva mundi aequore.

9. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Pragense saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XIII E 8. A. — Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. V B η. B. — Miss. ms. Nisseuse saec. 15. Cod. Wratislavien. I F 357. C. — Grad. ms. Praedicat. Cracoviensium saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Praedicat. Cracovien. s. n. D. — 1, 3 Bohemorum gloria C. — 3b, 3 Factus C. — 4a, 3 Constans C — 4a, 3 excitat A. — 6a, 3 sepimio B. — 6b, 3 Reae AB. — 8a, 3 Ubi mercelica sorte B. — 8b, 2 consors fehlt B. -- 8b, 3 precantes navigantes A. — Melodie: Mane prima sabbati. — Die Collation von D ist übersehen.

17. De sancto Aegidio.

1 a. Laus Mariae filio
In patre Aegidio,
Glorioso confessore,

1 b. Qui virtutum radio
Splendet in tripudio
Angelorum in decore.

2 a. Splendet, inquam, cum decore
Quasi Seraphim ardore
Dei fervens plenius,

2 b. Fervens virtutum ardore,
Christum corde, Christum ore
Sonat abundantius.

3 a. Sonat semet abnegando,
Crucem suam baiulando,
Salvatorem imitando,
Relinquendo omnia;

3 b. Sonat signis coruscando,
Sanitates operando,
Tribulatos liberando
Per terras, per maria.

4a. Patet hoc in naufragatis,
Patet daemone vexatis
Viduaeque filia;

4b. Patet terris fecundatis,
Patet claudis restauratis
In pedum officia.

5a. Signis tantis declaratus
Coenobitis est praelatus
Et sacerdos consecratus
Exhibet se hostiam;

5b. Regis extergens reatus
Caelitus est denotatus,
Quibus erit miseratus,
Consequuntur veniam.

6a. O Aegidi, pater clare,
Quem pro reis exorare
Designavit
Et firmavit
Superna clementia,

6b. Tu pro nobis deprecare,
Tu digneris adiuvare,
Ut surgamus
Et tergamus
Perpetrata vitia.

7a. Dulcis pater et patrone,
In extremo nos agone
Tuere ab hostibus;

7b. Da nos in confessione
Et cordis contritione
Uniri praesentibus.

Grad. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Treviren. 178. — 5b, 3 erit minoratus. — Melodie: In caelesti ierarchia, mit kleinen Änderungen.

18. De sancto Aegidio.

1a. Hodiernae lux diei,
In qua festum celebratur
Beati Aegidii.

1b. Natione fuit Graecus,
In Athenis eruditus,
Plenus Dei gratia.

2a. Pater eius christianus
Fuit mitis, mansuetus,
Nomine Theodorus,

2b. Mater vero christiana
Fuit casta et pudica,
Nomine Pelagia.

3a. Quadam die iste sanctus
Quendam aegrum in platea
Invenit Aegidius,

3b. Cui dedit vestimentum
Quo erat ipse indutus,
Quem sanavit citius.

4a. Post intravit quoddam antrum
In quo vixit per tres annos
Aqua sola, herbis crudis;

4b. Sed miraculo divino
Quaedam cerva nutrit eum
Suo lacte proprio.

5a. Fama eius est exorta
Et miraculis ornata
Per totam provinciam.

5b. Scelus regis propalavit,
Mortuum resuscitavit
Et fugavit daemones.

6a. O Aegidi, tu confessor,
Sis pro nobis intercessor
Apud Christum Dominum,

6b. Ut possimus tecum esse
Et in regno congaudere
In aeterna saecula.

7. Amen dicant omnia.

Collectan. ms. Placentinum saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Capit. Placentini 65. Mit Melodie. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

19. De sancto Aegidio.

1 a. Exsultet felix Graecia,
Quae natum stirpe regia
Docet Christi monita;

1 b. Gloriose recolamus,
Ore cordeque pangamus
Clara docti merita.

2 a. In templum it Aegidius,
Iacentem aegrum citius
Tegens curat vestibus;

2 b. Derelinquens patris aedem,
Christum statuit heredem
Mortuis parentibus.

3 a. Toxicato a serpente
Virus refugat repente,
Mox obsessum liberans,

3 b. Ventos maris et sedavit,
Cum ereptis perfretavit
Arelaten properans.

4 a. Saluti cum Caesareo
Insudat hic biennio
Febres trimas abigens,

4 b. Gliscens eremum discedit,
Veredemio consedit
Ubertatem dirigens.

5 a. Praesumens iter latius
Fontem, antrum obscurius
Cervae carpit alitu;

5 b. Exeuntes regis natos
Ad venandum tunc paratos
Prohibet ab aditu.

6 a. Cervae suae, quam sequuntur,
Canes stare compelluntur,
Accidit hoc triduo;

6 b. Vocans rex archimandritam
Cari patris strictam vitam
Intuentur mutuo.

7 a. Senex sagitta laeditur,
In cervam quae detenditur,
Vulnus morti retinet;

7 b. Claustro regis fabricato
In collegio beato
Sacer abbas eminet.

8 a. Orantique pro Carolo
Carta datur ab angelo
Noxam delens abditam.

8 b. Defunctum inde suscitat,
Post moram Romam visitat,
Bullam defert traditam.

9 a. Bina cypressi ostia
Mire locat per maria
Plasmatoris viribus.

9 b. Contracto gressum porrigit,
Ostia demum erigit
Laetum palans fratribus.

10 a. Turma sonans angelorum
Eius animam ad chorum
Aevo fert gaudentium.

10 b. O Aegidi, vir sacrate,
Nos post necem indilate
Thronis duc viventium.

Sequent. ms. S. Petri Salisburgensis anni 1603. Appendix post Miss. Romanum imp. Venetis 1513 in Bibl. S. Petri Salisburgensis S II 14 a. — 3 a, 1 Intoxicato. — 3 a, 2 fugat. — 10 b, 3 Thronos.

20. De sancto Aegidio.

1 a. Salve, dies, quam sacravit
Morte sua et dotavit
Beatus Aegidius.

1 b. Chori voce vocum melos
In hac die tangat caelos
Solito devotius.

2 a. Huic caelum gratulatur,
In hoc festo iucundetur
Mundus voce melica.

2 b. Per caelestis plagae clima
Condescendat huc ad ima
Virtus patris caelica.

3 a. Morsus anguis hic curavit,
Solo verbo qui sanavit
Arreptum daemonio.

3 b. Rectores concussae ratis,
Liberavit exsul gratis
A maris naufragio.

4 a. Extra mundi suetum morem
Iste fecit successorem
Christum patrimonii.

4 b. Hic telluris reddens fructum
Terrae sepelivit luctum
Gratus in viciniis.

5 a. Ex quo vestis est induta,
Aegri salus est secuta
Meritis Aegidii.

5 b. Hunc Nemacensis principis
Celebrem fecit populis
Suscitatis filii.

6 a. Aqua mota in divina
Prece sua cupressina
Mare tulit ostia.

6 b. Febris curator anhelae,
Quem pavit silvestris ferae
Lactis alimonia.

7 a. Carolo quoddam peccatum
Nulli unquam revelatum
Dimitti obtinuit,

7 b. Si ab eo abstineret;
Propter quod, ne repeteret,
Salubriter hunc monuit.

8 a. Est etiam nobis datum
Huius prece donum gratum,
Quod, si quis deliquerit,

8 b. Sit commissum condonatum
Paenitenti, si peccatum
Ultra non commiserit.

9 a. Multa quidem et alia
Fecit iste prodigia,
Quae nota sunt petentibus.

9 b. Quod rogamus, ut praemia
Nobis dari perennia
Impetret in caelestibus.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?] A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — 2 a, 3 mellica AB. — 3 b, 1 concusserat is AB. 4 a, 1 Extra consuetum morem A. — 4 b, 2 lutum AB. — 6 b, 1 hanele AB. — 6 b, 2 quam AB.

21. De sancta Afra.

1 a. O quam felix dies iste,
In quo nomen tuum, Christe,
Declaratur dulciter,

1 b. Praesul dignus dum Narcissus
A te caelitus est missus
Augustam feliciter.

2 a. Hic ad Afram dum intrabat,
Impudicum hunc putabat
Colens deam Venerem;

2 b. Sed vir Dei hanc reduxit
Cum puellis et instruxit
Vera fide celerem.

3 a. Satan cedens clamitabat,
Totis pelli eiulabat
Suis cum sodalibus;

3 b. Afra crevit cum cognatis
Illustrata veritatis
Luce stans vitalibus.

4 a. Propter Christum concremata
Hinc et palma coronata,
Gaudens nunc perenniter

4 b. In amplexu veri Dei,
Nos attende, nam et rei
Te vocamus iugiter.

5 a. Nunc pro nobis deprecare,
Ne nos mergat fallax mare
Hostis, mundi, corporis,

5 b. Sed post huius finem vitae
Dicat nobis rex *Venite*
Pace frui aetheris.

Miss. ms. Augustanum saec. 14. Cod. Mus. Germ. 22929.

22. De sancta Agatha.

1. Omnis chorus

2 a. Ecclesiae
praeclara festa
celebret Agathae

2 b. Atque eius
laudes modulo
dulcisono proclamet,

3 a. Quac sustinens
mundi tormenta
penetravit
caeli sidera.

3 b. Namque propter
opprobria nunc
in caelesti
splendet patria.

4 a. Ad huius festum Agathae
sanctorum chorus iubilat
hodie magno
tonanti Domino,
qui rex est aeternae gloriae.

4 b. Ergo omnes voce alta
nos personemus acriter
canticum atque
insimul organa
melodia dulcissima.

5 a. Deo dicata Agatha
non fuit solum ingenua,
sed ex spectabili
prosapia.

5 b. Praeceptis Dei subdita,
ornamenta reliquit insignia, ac petiit
caelestia.

6 a. Nam Christi sequens
vestigia
obtulit illi se hostia,
cuius
persensit merita.

6 b. Per eius unde
obsequia
claruere miracula
occupato Quintiano
morte turpissima.

7 a. Post anni vero
circulum, Aethneus
mons cum emittebat
incendium,
pars ex illo (magna
fugiens) paganorum
ad Agathae
veniens sepulcrum,

7 b. Ad civitatem
Catanensium ignis
pervenit minime,
periculum
velamine
opposito
illud, unde
erat opertum.

8 a. Christo reddamus
gratias,
qui haec fecit miracula,

8 b. Qui est corona
martyrum
sanctarum quoque virginum.

9 a. Sit tota iubilatio
patri et eius filio
flaminique paraclito,

9 b. Qui regit et caelestia
~~~~~~~~~~~~~~~~
per infinita saecula.

Grad. ms. Vercellense saec. 11. Cod. Capit. Vercellen. CLXI. add. saec. 11/12. — 5 a, 2 ne fuit. — 5 b, 4 terrestria. —

23. De sancta Agatha.

1 a. Voto pari gratulemur,
Agathaeque veneremur
Mira gesta, ut tenemur,
Immani de victoria.

1 b. Pompas mundi renuisti
Vesanas, vires subisti,
Virgo, tyrannum sprevisti
Caelesti utens gloria.

2 a. Martyr, florem castitatis
Speculumque honestatis
Deo non vovisti gratis,
Sed ob frugem virtutis.

2 b. Sponsa sponsum elegisti,
A quo exordium sumpsisti,
Cuius regnum introisti
Opem ferens salutis.

3 a. Ut ditati tua prece,
Purgati peccati faece,
Tyranni exempti nece
Fruamur pollicitis,

3 b. Te precamur, ut sis prona,
Ne serpentis stringat zona,
Beatorum, tu corona,
Nos adiunge gaudiis.

Miss. ms. Voraviense saec. 14. Cod. Voravien. 35. — 1 a, 2 u. 3 umgestellt. — 1 a, 2 que fehlt. — 1 a, 3 Miraque. — 2 a, 1 Martyrum. — 2 a, 3 fovisti. — 3 a, 2 Perquam a peccati. — 3 a, 3 Tyranni quod excentis. — 3 b, 1 deprecamur. — 3 b, 2 nos stringat. — Melodie: Verbum bonum.

24. De sancta Agatha.

1 a. Virgo fortis
Stirpis ingenuae,
Minas mortis
Et poenas strenue
Tolerasti.

1 b. Nefas sortis
Fraudisque nocuae
Et cohortis
Turpis et fatuae
Superasti.
~~~~~~~~~~~~~~~~

2 a. Inconcussa
Cunctis terroribus
Dei iussa
Complens operibus
Inveniris.

2 b. Post percussa
Servorum ictibus
Et excussa
Lignorum fascibus
Stabiliris.

3 a. Adusturam
Corporis pateris
Et torturam
In mammis teneris;
Gens miratur,

3 b. Senis curam
In antro carceris,
Sepulturam
Dignam in ceteris
Veneratur.

4 a. Deprecetur
Agatha Dominum,
Ut purgetur
A labe criminum
Praesens chorus,

4 b. Detestetur
Sordes peccaminum,
Ut salvetur
Purus post terminum
Et decorus.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). A. — Missale Rutheneuse imp. Lugduni ca. 1540. B. — Missale Parisiense imp. Parisiis 1585. C. — 1 a, 2 Prolis B. — 1 b, 1 sordis ABC. — 1 b, 2 Fraudis assiduae B. — 3 a, 3 Sed B. — 3 a, 5 Mens B. — 4 a, 1 Intercedat B. — 4 a, 2 ad Deum B. — 4 a, 3 Quod recedat B. — 4 b, 1 sqq. Sic incedat | In viis hominum | Ut accedat B. — 4 b, 4 Purus ad B.

25. De sancta Agatha.

1 a. Christo laudes concinamus,
Nos, qui sanctae celebramus
Agathae sollemnia;

1 b. Virgo clara stirpe nata,
Mundo placens, Deo grata
Per morum insignia.

2 a. Florens vultus honestate
Et sermonis venustate
Placuit hominibus.

2 b. Sed plus Christo complaceret
Atque bonis praepolleret,
Studuit operibus.

3 a. Huius fama redolebat
Et in cunctis recurrebat
Saeculorum finibus.
Quintianus, servus pecuniae,
Totus studens idololatriae
Suis tribunalibus

3 b. Illam iubet praesentari,
Ut diversis consummari
Possit cruciatibus;
Sed prius inflectere
Tentat et seducere
Mentem malis artibus.

4 a. Illam ergo deludendam
Sed a vero dimovendam
Tradit Aphrodisiae,

4 b. Sed nec Christum abnegare
Nec consentit violare
Iura pudicitiae.

5 a. Eius quippe mens fundata
Et in Christo solidata
Verbis nescit cedere.

5 b. Tunc immitis Quintianus
Diros parat cruciatus
Ac educit carcere.

6 a. Nec terrores nec tormenta
Expavescit insueta
Anhelans martyrium;

6 b. Per promissa, per terrores
Non nutavit in errores
Pertingens ad bravium.

7 a. Huius verba tamquam umbra,
Velut ventus, velut unda,
Nec tamen inflectitur,

7 b. Mentem habens roboratam
Supra petram solidatam
Nec alluvione teritur.

8 a. Sursum fixam mentem tenens
Nec a Christo est recedens,
Perstat in constantia;

8 b. At profanus Quintianus
Est turbatus ut insanus
Prae cordis insania.

9 a. O impie ac crudelis,
Cur sic manes infidelis?
Ambas mammas amputari
Tuo damno praecepisti.

9 b. Cur sic manes inhumanus,
In feminam infers manus,
Cum tu parvus esses natus,
Quod in matre suxisti?

10 a. Christum mones abnegare
Atque diis sacrificare,
Quos colit gentilitas.

10 b. Virgo deos respuit,
Nec illam deterruit
Poenarum acerbitas.

11 a. In catasta sublevatur,
Et mamilla cruciatur
Amputanda penitus;

11 b. Sed perstat immobilis
Puella praenobilis,
Roborata caelitus.

12 a. Iubet illam mox recludi
Et ieiunam diu trudi
Sub arta custodia;

12 b. Sed hanc Petrus visitavit
Et mamillas restauravit
Visus nocte media.

13 a. Medicamen et solamen
Christus illae dat ancillae
Praesens in periculis,

13 b. Sed insanus Quintianus
Necdum cedit atque credit
Tot visis miraculis.

14 a. Testas atque prunas dari
Iubet ac mox volutari
Super istis et cremari
Nuda carne virginem.

14 b. O quam dire cruciatur,
Dum hinc testis laniatur,
Inde flammis ustulatur,
Pium spargens sanguinem!

15 a. Non intrabit quippe lucem,
Nisi Christum sequi ducem
Et post eum ferre crucem
Totis optet viribus.

15 b. Virgo, bene tu certasti
Et agonem consummasti,
Esto tandem, quod rogasti,
Cum sanctis spiritibus.

16 a. Gratulantes tuae laudi,
Virgo sancta, nos exaudi
Et in malis constitutos
Huius vitae redde tutos
Per tua suffragia.

16 b. Tu, qui flammas exurentes
Aetnae montis et crepantes
Globos ignis repressisti,
Fac nos coram Christo sisti
Post mundi naufragia.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin 14872. — 3 a, 5 et idolatriae. — 13 a, 2 Christus suae. — 16 b, 2 Et hinc montis. Verfasser dieser Sequenz ist vielleicht der Prior Godefridus von St. Victor, worauf auch die beigefügte Chiffre G mit durchgeschlungenem C (= Canonicus?) hinweist. — Die gekürzte Form dieser Sequenz: Anal. XLII, Nr. 154. — Melodie: Laudes crucis.

26. De sancta Agnete.

1 a. Sacra sacris concinentes
Sponso psallant occurrentes
Christo Sion filiae;

1 b. Sonet melos vox canorum
Ante virginale thorum,
Assunt agni nuptiae.

2 a. Agnes agno copulatur,
Foederanda perornatur
Sponsa sponsi sanguine;

2 b. Argumentum dat amoris,
Pro cruore dum cruoris
Rubricatur flumine.

3 a. Fide Christi subarrhata
Prece, donis est pulsata
A praefecti filio;

3 b. Sponsam Christi se allegat
Et consensum prorsus negat
Carnali commercio.

4 a. Furit puer et tabescit
Et amoris vi languescit
Lectoque prosternitur;

4 b. Causa morbi patri nota
Ad complenda nati vota
Rabidus devolvitur.

5 a. Fit Agnes mox comprehensa
Et hortatur, ut incensa
Immolet daemoniis.

5 b. Virgo constans hoc refutat
Et colentes hoc confutat
Aptis testimoniis.

6 a. Hinc puellam spoliari
Iubet iudex et scortari
Infami ludibrio.

6 b. Crine tecta scorto datur,
Missa stola confortatur
Angeli solacio.

7 a. Currens leno stimulatus
Mox exspirat suffocatus
Ad contactum virginis;

7 b. Prece fusa suscitatur
Et in plebe roboratur
Fides Christi nominis.

8 a. Post haec ignes et ardores
Passa vicit et tortores,
Vindex flamma torruit;

8 b. Sic fit tosta sed non laesa,
Decollatur ense caesa,
Et mors fidem astruit.

9 a. Eia, martyr, agonista,
Age, ne tuos sophista
Complantet fallacia,

9 b. Sed absorpta morte vita
Te sequamur via trita
Ad sponsi palatia.

Miss. Gemblacense saec. 15/16. Cod. Bruxellen. 5237. — 4 a, 1 Furit poenis et. — 9 a, 3 Complanet. — 9 b, 2 via vita.

27. De sancta Agnete.

1 a. Psallat corde laetabundo
Plebs fidelis in hoc mundo
Agnetis praeconia,

1 b. Quae puella Deo grata
Est in caelis honorata
De superna gloria.

2 a. Divina freta gratia
Huius mundi solacia
Sprevit ab infantia;

2 b. Christi florens in amore
Lac et mel ex eius ore
Sumpsit cum prudentia.

3 a. Quae a scholis dum rediret
Patris aedes et adiret,
Puella fit agnita

3 b. Per praefecti urbis natum,
Ei qui misit legatum
Dona dante[m] inclita.

4 a. Christo sponso desponsatam
Ait et se subarrhatam
Arrha sacrae fidei.

4 b. Ut audivit haec insanus,
Tota mente fit vesanus
Vi amoris carnei.

5 a. Sed nec virgo blandimentis,
Non terrore nec tormentis
A Christo seducitur.

5 b. Quae, dum spernit immolare
Diis vanis et inclinare,
Per praecones ducitur.

6 a. Veste corporis exuta,
Crine capitis induta
Lupanari traditur.

6 b. Angelum haec praeparatum
Dei vidit, ordinatum
Sibi, dum ingreditur.

7 a. Qui protectionis alis
Eam fovit et a malis
Praeservavit omnibus.

7 b. Quam tyrannus impudenter
Ut accessit, properanter
Mortis datur nexibus.

8 a. Quem dum virgo suscitavit,
Protinus, ut oscitavit,
Deum verum praedicat.

8 b. Signis tantis conturbatus
Templi praeses et iratus
Dignam morte iudicat.

9 a. Vultu fulsit velut stella
Clara patiens agnella,
Flammis astans igneis.

9 b. Quae ad caelos dum tendebat,
Ignis eam non laedebat
Membris in virgineis.

10 a. Videns se praefectus victum,
Ense necis dedit ictum
Collum in virgineum.

10 b. Sic trecennis hinc migravit
Et cum angelis intravit
Ad regem aethereum.

Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. S. Iacobi Brunensis 15. A. — Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. S. Iacobi Brunensis 23 b. (38.) B. — 2 a, 1 Anima fixa gratia B. — 2 b, 1 flores A. — 3 b, 1 praefecti orbis B. — 3 b, 3 donantem B. — 4 a, 2 Ait fehlt A. — 4 a, 3 Ara A. — 5 a, 3 A fehlt A. — 8 a, 2 honestavit A. — Str. 8 b fehlt A. — 8 b, 1 Si quis tantis B. — Am Schlufs folgt in beiden Quellen, wohl ein Tropus super Alleluia:

O sancta Dei famula,
Caelestis, Agnes, incola,
Vitare da contagia
Nos tua per suffragia,
Ut tecum caeli gaudia
Contemplare possimus
Per infinita saecula.

28. De sancta Agnete.

1 a. Turma gaude puellaris,
Nam a rege coronaris
Aureola centesima;

1 b. Inter nos exsurgit Agnes,
Quae vi claret velut magnes
Haec stirpe nobilissima.

2 a. Urbis quam praefecti natus,
Adulescens patri gratus,
Amore zelat terreo;

2 b. Quem cum rebus pretiosis
Sprevit vanis: Non amorosis,
Sed Christo, en, adhaereo.

3 a. Ad luxosa ducta loca
Fuit, foeda haec ut ioca
Perciperet puellula;

3 b. Sed cum esset clam erepta
Densis et capillis tecta
A sponso suo sponsula,

4 a. Praefocatur adulescens;
Pater adest tristis amens,
Precatur vitam filio.

4 b. Fusa prece reviviscit,
Viso miro ingemiscit
Eius pater prae gaudio.

5 a. Quidam nihil advertentes,
Ignis struem facientes,
In quam ferri praecipiunt;

5 b. Urens flamma circumstantes
Mox ambussit, vim parantes
Illaesam hanc conspiciunt.

6 a. Ense demum trucidatur,
Eius agon terminatur,
Scandens ad regni solium.

6 b. Clemens virgo, te laudantes
Ut sint tibi conregnantes,
His verum sis auxilium.

Miss. ms. Voraviense saec. 15. Cod. Voravien. 35. — 2a, 3 zelat. hereo; terreus = terrenus. — 6b, 3 His enim sis.

29. De sancta Agnete.

1 a. Verbum bonum personemus,
Quo Agnetis adoremus
Vitam, simul commendemus
Triumphum martyrii.

1 b. Haec in flore puerili
Christum mente iam virili
Colens sensu cum subtili
Palmam sperans praemii.

2 a. Haec dum sponsum refutabat,
Patrem eius concitabat,
Ad tormenta se armabat
Fide Christi melius.

2 b. Quando veste spoliatur,
Crine tecta adornatur,
Et per eam suscitatur
Mox praefecti filius.

3 a. Cum ab igne non crematur
Agnes, fide plebs firmatur,
Mox, ut ipsa decollatur,
Caeli subit atria.

3 b. Supplicamus voce prona,
Sponsa Christi, nobis dona,
Habeamus per te bona
Paradisi gaudia.

Miss. ms. Voraviense saec. 15. Cod. Voravien. 35. — Mel.: Verbum bonum.

30. De sancta Adelgunde.

1 a. Virginalis turba, plaude,
Ut laudetur digna laude
Casta generatio;

1 b. Adelgundi mente tota
Pia laudum solvat vota
Nostra congregatio.

2 a. Haec regali stirpe sata,
Pridem Christo desponsata
Respuit coniugium;

2 b. Flagrans igne caritatis,
Angelicae castitatis
Tendit ad fastigium.

3 a. Dum a praesule sacratur,
Per columbam haec velatur
Caelesti velamine;

3 b. Melbodium sublimatur,
In quo virgo decoratur
Plena sacro flamine.

4 a. Mundum, carnem haec pro-
stravit
Et antiquum debellavit
Hostem totis viribus;

4 b. Multis modis expolita
Mundo fulsit margarita
Signis et virtutibus.

5 a. Migrat virgo generosa,
Paradisi vernans rosa,
Gaudens in caelestibus,

5 b. Ubi sponsum amplexatur,
Quae nos suis tueatur
Meritis et precibus.

Officia propria ecclesiae S. Waldetrudis imp. Duaci 1625.

31. De sancto Ambrosio.

1 a. Recolamus venerandam
Ambrosii memoriam

1 b. Summi Dei admirandam
Venerantes clementiam.

2 a. Nam in cunis in os eius
examen apum intravit,

2 b. Quod exiens neque laedens
hinc ad caelum evolavit.

3 a. Sic in melle praedicator
futurus est praesignatus,

3 b. Quod complevit, dum infulam
suscepit pontificatus.

4 a. Quam suscepit nutu Dei
testante voce pueri,

4 b. Dum niteretur sedare
dissensum plebis et cleri

5 a. Hic hymnos et antiphonas
legitur instituisse

5 b. Et quandam paralyticam
solo tactu sanavisse.

6 a. Gervasi et Protasii
martyrum in translatione,

6 b. Quam divina admonitus
fecit revelatione,

7 a. Daemoniaci sunt plures
restituti sanitati,

7 b. Et propter hoc christiani
sunt in fide solidati.

8 a. Sed, ut vidit multitudo
Arrianorum sanatos,

8 b. Exclamavit hos corruptos
pretio et liberatos.

9 a. Quorum unus dixit palam
hos omnes esse mentitos,

9 b. Immo in Dei virtute
veraciter expeditos.

10 a. Honorato Vercellensi
facta est vox dormienti,

10 b. Ut communionem daret
Ambrosio morienti.

11 a. Quam ut ab eo percepit,
scandere caelum meruit,

11 b. Super cuius caput stella
per noctem stans apparuit.

12 a. Igitur, sancte Ambrosi,
nobis assis praesidio

12 b. Et impetres nos fieri
consortes caeli gaudio.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B.

32. De sancto Andrea.

1. Laudes tu cane Deo,
fidelis caterva,

2 a. In hac praeclara
atque veneranda
die quoque pretiosa,

2 b. In qua supernam
meruit Andreas
scandere caeli patriam.

3 a. Qui cum mitteret
rete in aquam,
ambulans
Dominus iuxta mare,
quod est circa Galilaeam,
vocat eum voce pia:

3 b. „Veni tu," inquit,
„post me, faciam
animas
te piscari ad vitam
sine fine perpetuam,
habens tu meam gratiam".

4 a. Mox ut audivit
vocem Christi benignam,
navim contempsit
atque sua retia,
eius sequens vestigia.

4 b. Post haec divina
plenus sapientia,
omnem per orbem
docens Dei edicta,
multa patrans miracula,

5 a. Deinde Patras
ingressus contra
tyrannum Aegeam,

5 b. Fretus divina
atque superna
misericordia

6 a. Fortiter
pugnat biduo, poenas
exsultans et gaudens
crucis tolerat,

6 b. Plebemque
docere minime
cessat, commendans
Deo animas,

7 a. Caelos penetrans cum multa
splendidaque gloria,

7 b. Ubi sine fine gaudet
cum sanctis in aethera

8. Laudans Deum per saecula.

Miss. ms. S. Stephani Divionensis saec. 15. Cod. Parisin. 879. A. — Prosar. ms. Victorinum Parisiense saec. 15. Cod. Parisin. 15105. B. — 2 b, 3 caeli fehlt B. — 3 a, 2 Qui committeret B. — 3 a, 5 Galeam B. — 4 b, 2 repletus AB. — 4 b, 4 docens Domini AB. — 5 a, 2 Demum B.

33. In Translatione s. Anastasiae.

1. Verbum salutis
Missum de caelis
Transit ad gentes,
Illustrans mentes
Alma doctrina.

2 a. Spreverunt verba regis
Alumni priscae legis;
Sic micas colligunt gentes
Panem caelestem edentes
Sed in gratia.

2 b. Hinc multi prelum calcantes,
Christum passum imitantes,
Vina fundunt rubentia,
Quae habent magna merita
In Anastasia.

3 a. Hanc natam claro stemmate
Sequuntur divitiae, quae
Sunt de nobili prosapia,

3 a. Quas dispensans carceratis
Pro dono aeternitatis
Felicitate perpetua,

4 a. Oblectamina mundana
Iudicans omnia vana
Confusionis triclinia

4 b. Ante se misit habita
Ut Ierusalem filia
In aeterna tabernacula.

5 a. A Chrysogono
bene erudita et in
Christo illuminata est
Anastasia;

5 b. Alimoniis
et consolationibus
in vinculis fovebatur
[ille] ab ea.

6 a. Ad Gradatas Aquas
calicem passionis
bibens miles Christi
in perseverantia

6 b. Maxima pro Christo
afflictione carceris
includitur beata
Anastasia.

7 a. Ibi aethereis dapibus
per dies plus triginta
pascebatur
in magnificentia.

7 b. Post haec navi pertusa iussit
iudex eam cum multis
dimersari;
sed evasit illaesa.

8 a. Deinde insulas
attingens Palmarias
haec christianissima
gaudio plena,

8 b. Ibique suscipitur
a multis religiosis
exsiliatis
cum laetitia.

9 a. Ascensum purpureum in
ferculo regis
scandens ornata

9 b. Induitur feliciter
cocco bis tincto
illuminata.

10 a. Demum horribiliter
igni concremata,
hostia Christi
exsistens immaculata,

10 b. Immortalitatis stola
vere induta
in caelis gaudet
coronata per saecula.

11 a. O martyr Anastasia,
Sis nobis nunc propitia

11 b. Et Christo, nostra crimina
Ut solvat, semper commenda.

Miss. ms. Benedictoburanum saec. 15. Clm. Monacen. 4548. A. — Miss. ms. Benedictoburanum saec 15. Clm. Monacen. 4553. B. — Die Sequenz bietet eine interessante Vermischung der Sequenzenform erster und zweiter Epoche; bei der Sequenzenform erster Epoche (Str. 5—10) ist die Abteilung der Strophenglieder schlecht gehandhabt.

34. De sanctis Angelis.

1 a. Super mentem exsultemus
Et sanctorum celebremus
Angelorum gloriam,

1 b. Qui cum Deo conversantur
Et praeclare contemplantur
Eius sapientiam.

2 a. In ter trina ierarchia
Dulcis sonat harmonia,
Laus superlaudabilis,

2 b. Spargens aestus et fulgores
Suos replet laudatores
Lux inaccessibilis.

3 a. Extendunt fulgidas
Intelligentias
In veram pulchritudinem

3 b. Et superfervidas
Concupiscentias
In divinam dulcedinem.

4 a. Feruntur fortiter
Et uniformiter
In boni plenitudinem,

4 b. Amant communiter
Et singulariter
Totum desiderabilem.

5 a. Ferunt insignia
Fontalis radii,
Velant vestigia
Conscensus invii,

5 b. Cum per deificam
Beatitudinem
Intrant lucificam
Dei caliginem.

6 a. Daemonum iam noverit
Turba turbulenta,
Quam lucem perdiderit
Cadens in tormenta.

6 b. Ferox turba feriat
Ducem seducentem,
Dux in turbam saeviat
Non dissuadentem.

7 a. Omnes damna lugeant
Ducis tenebrosi,
Strideant et ardeant
Sibimet exosi.

7 b. Cessent nos impetere
Non a nobis laesi,
Discant se confodere
Caedentes et caesi.

8 a. Angelos, archangelos
atque principatus
Infimus caelestium
continet ornatus.

8 b. Potestates, virtutes,
dominationes
Ierarchiae mediae
tenent mansiones.

8 c. Thronos vero, Cherubim,
Seraphim beata
Ierarchia continet
ceteris praelata.

9 a. Spiritus angelici,
Ordines ierarchici
nobis praesidentes,

9 b. Nos ab infernalibus
Protegant spiritibus
Singulos monentes.

10 a. Qui nobis invident,
Sunt invisibiles
Et nunquam dormiunt;

10 b. Qui nobis provident,
Iugiter vigiles
Cuncta prospiciunt.

11 a. Horum operatio
Triplex est purgatio

11 b. Et illuminatio
Ternaque perfectio.

12 a. His operationibus
Impenditur mortalibus
Caelestium communio,

12 b. Dum candidam munditiam
Et fulgidam iustitiam
Deo iungit perfectio.

13 a. Ordo archangelicus
Angelis lucidius,
His et illis principatus
In divinum dant ducatus.

13 b. Potestates subditos
Ordinant venuste,
Virtutes excipiunt
Radios robuste.

14 a. Imperant sublimiter
dominationes,
Throni patent deicas
ad susceptiones.

14 b. Perspicax cherubicus
ordo contemplatur
Flammiger seraphicus
sponsum amplexatur.

15 a. Omnes supersimplici
Luce perfunduntur,

15 b. Sed ipsam multiplici
Gradu potiuntur.

16 a. Virtute ple-
ni virtutifica,

16 b. Ordinati
lege ierarchica,

17 a. In divinum singuli
ducunt et ducuntur.

17 b. Infra se dispositis
omnes praeferuntur,

18 a. Et, quidquid luminis
habet inferior,

18 b. Idem perfectius
habet superior.

19 a. Munimur per omnium
vigilem tutelam

19 b. Contra mundi, daemonis,
carnis corruptelam.

20 a. Coetus fidelium
Laudes caelestium
Psallant hilariter

20 b. Et vires hostium
Per hoc praesidium
Conculcent fortiter.

21 a. Subactis hostibus
Accensis mentibus
Vi caelum rapiant

21 b. Et per ierarchicos
Ritus angelicos
Cursus arripiant.

22 a. Transscendant vigiles
Et sponsum adeant,

22 b. Manus non fragiles
Inventum teneant.

23 a. Intrent Mosaicam
Dei caliginem,

23 b. Uniti deicam
Ad plenitudinem.

24 a. Fruantur osculo,
Dum sunt sub speculo,

24 b. Beatae nuptiae
Fiant sub specie.

Collect. ms. Victorinum saec. 15. Cod. Parisin. 15163. — 9 b, 3 Singulis momentis. — 13 a, 1 angelicus. — 13 a, 2 lucidicus — Überschrift: „Sequitur summa seu prosa de angelis"; Nachschrift: „Explicit prosa pulcherrima et ornate composita tam de angelis quam ministerio eorundem."

35. De s. Angelo Custode.

1 a. Angele, qui meus es
custos pietate superna,
Me tibi commissum
serva, defende, guberna.

1 b. Terge meam mentem
vitiis et labe veterna
Assiduusque comes
mihi sis vitaeque lucerna.

2 a. Angele, fide comes,
sapiens, venerande, benigne,
Me movet et turbat
mortis formido malignae,

2 b. Saepe quidem merui
poenas et tartara digne;
Sed succurre mihi
baratri ne mergar in igne.

3 a. Angele, confiteor,
quia saepe fidem violavi
Spirituisque malis
numeroso crimine favi,

3 b. Et praecepta Dei
non, sicut oportet, amavi,
Proh dolor, et Christum
prave vivendo negavi.

4 a. Angele, quando meos
actus per singula tango
Meque reum mortis
video, pro crimine plango;

4 b. Ora rigo lacrimis,
mentem cruciatibus ango;
His me solve malis,
tibi laudes votaque pango.

5 a. Angele, me iugi
solvat tua cura rogatu,
Ne pro multimodo
peream damnerque reatu.

5 b. Me de terribili
liberet Christus cruciatu,
Dignus ut angelico
possim fieri comitatu.

Miss. Pragense imp. Lipsiae 1522. — 1 b, 2 veterana. — 2 b, 4 mergat. — 5 a, 4 damnemurque. — 5 b, 2 tua liberet ipsius a cruciatur. — Diese Sequenz ist ein Bruchstück aus Reginaldi Vita sancti Malchi.

36. De sancta Anna.

1 a. Gratiarum actio
Sit Mariae filio,
Salvatori omnium;

1 b. Annae coronatio
Nostra exsultatio,
Nostrum est convivium.

2 a. Praesentatur hodie
Anna regi gloriae
Cum hymnis et laudibus;

2 b. Amplexatur filia
Matrem cum laetitia
Cum suis virginibus.

3 a. Datur in caelestibus
A sanctorum civibus
Annae salutatio;

3 b. Laudant matris viscera,
Laudant matris ubera
Tota caeli contio.

4 a. Roga, mater, filiam,
Paradisi curiam
Move tuis precibus;

4 b. Detur per te venia,
Fluat nobis gratia
De Christi visceribus.

5 a. Fructus ventris virginis,
Unda tui sanguinis
Culpas nostras dilue;

5 b. Audi matrem filia,
Inter rosas, lilia
Nobis locum tribue.

Miss. ms. Trevirense anni 1495. Cod. Treviren. 361. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

37. De sancta Anna.

1 a. Alma parens Anna, gaude,
Mater omni digna laude,
Mater tantae filiae.

1 b. Anna recte nuncuparis,
Quia gratiosa paris
Matrem omnis gratiae.

2a. Anna parit tres Marias,
Quarum primam Isaias
Praedixit divinitus

2b. Virgam florem producturam
Virginemque parituram
Dono sancti spiritus.

3a. Haec [est] radix Anna pia,
Virga florens est Maria,
Christus est flos inclitus.

3b. Digna radix est honore,
Cuius virga tali flore
Fecundatur caelitus.

4a. Anna stellam matutinam,
Stellam maris et reginam
Peperit clementiae.

4b. Ipsa vere iam laetatur,
Quia Deum contemplatur
Revelata facie.

5a. Salve, mater matris Christi,
Quae iam felix conscendisti
Iubilans ad aethera.

5b. Iter nobis praesta tutum,
Ut in Domini virtutum
Collocemur dextera.

Miss. Lubicense imp. Lubecae 1486. — 4a, 1 stella matutina.

38. De sancta Anna.

1. Salve, Anna veneranda,
Recte Anna nuncupanda,
Quae cunctis es gratiosa.

2a. Ab aeterno praeelecta
Et a regum stirpe secta
Manu sapientiae;

2b. Ex te nata stella maris,
Virgo mater, expers paris,
Regina clementiae.

3a. O quam felix, quam beata,
Tali prole fecundata
Parens matris gratiae;

3b. Huic accedunt binae natae
Et sex proles perbeatae
Cum praesule Simeone.

4a. En, in culmo plures spicae,
Atque vitis ex radice
Surgentes tres palmites.

4b. Vere celsus tuus status
Et immensus potentatus
In caelesti curia.

5a. Ergo, Anna, mater pia,
Tota stirpe cum Maria
Iesum ora filium,

5b. Quo sic eum veneremur,
Ut in caelis collaetemur
Post praesens exsilium.

Miss. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19560. — 1, 2 nuncupata.

39. De sancta Anna.

1. Congaudent angelorum chori
Iesu Christi aviae,

2a. Quae mundi dominam,
Domini matrem,
genuit.

2b. Filias tres sancta
Anna praeclaras
habuit.

3a. Nam Anna
laetatur in caelis,
iam conspicatur nepotem;

3b. In terris
vivens Anna omnibus
exempla sancta praebuit.

4a. Quam celebris
in caelis avia
Iesu Anna creditur!

4b. Laudant Annam
beatam angeli,
ecclesiae filii.

5a. Qua gloria
in caelis sancta Anna
colitur!
Quae dominam caeli
genuit et aluit
dulci lacte sui pectoris.

5b. Quam splendida
sedes sanctae Annae
rutilat!
Rex omnium, Christus,
aviam, ecce, suam
in dextera sua collocat.

6a. Te, Anna beata,
haec plebecula
piis celebrat mentibus.

6b. Te cantu melodo,
beata Anna,
in caelis angeli collaudant.

7a. Te cantus supplex
collaudat devotorum
fletusque pulsat
gementium,
consolatrix Anna
et adiutrix omnium;

7b. Te plebis sexus
uterque veneratur,
te omnis maestus
deprecatur;
o beata Anna,
pro nobis Iesum ora.

8a. Ecclesia
ergo cuncta
te cordibus
teque carminibus
veneratur.

8b. Tibi suam
manifestat
devotionem,
beata atque sancta
o Iesu avia.

9. Da nobis auxilium,
post hoc exsilium,
Anna,
duc nos ad gaudium.

Grad. ms. Bernhardinum saec. 15/16. Cod. Bernhardin. Cracovien. s. n. — 7a, 6 est adiutrix. — Melodie jene der Notkerschen Mariensequenz gleichen Anfanges; an letztere Sequenz lehnt sich auch der Text an.

40. De sancta Anna.

1. Ave, praeclara
mater, Anna, ex qua
lux gentium, Maria
virgo, fuit orta.

2a. Ave, Deo grata,
parens beata,
quae mundi decorem,
matrem solis iustitiae,
ex sancta carne
ducis in orbem.

2b. Ave, tribus data
sponsis, ornata
triplice Maria,
quarum prima caeli via,
luna, stellaeque
duae secutae.

3a. Tu, radix vitae,
rosam almae stirpis Iesse
protulisti,
quam patres desideraverunt
simul et prophetae.

3b. Tu plena fide
sancto Ioachim comite
obtulisti
in templo decus virgineum,
matrem Emanuel.

Miss. ms. S. Petri Insulensis saec. 15. Cod. Insulen. 25. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. B. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. C. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1540. D. — 1, 3 Maria fehlt A. — 2 a, 4 matris solem A. — Melodie selbstredend die der Mariensequenz gleichen Anfanges, aber gekürzt.

41. De sancta Anna.

1a. Verbum bonum muntiatur
Annae tristi, quam solatur
Angelus, ut huic profatur
De conceptu filiae;

1b. Per quod verbum hilaratur,
Sterilis mox fecundatur,
Absque naevo impraegnatur,
Parit matrem gratiae.

2a. Ave, veri Salomonis
Matris mater, quae coronis
Miris fulges, altis thronis
In caelesti patria.

2b. Ave, prolem genuisti,
Per quam mundo luxit tristi
Verus sol, quo dispandisti
Caeli nobis atria.

3a. Ave, sponsae verbi grata
Mater, Anna, David nata,
In solamen mundo data,
Nostrorum refugium.

3b. Supplicamus, nos solare
Tristes et reos dignare
Deo gratos praesentare
Ad perpes tripudium.

Miss. ms. Cysoniense saec. 16. Cod. Insulen. 37. — Melodie: Verbum bonum et suave.

42. De sancta Anna.

1 a. Magnae dies claritatis,
Concentus, celebritatis,
Magnae dies gloriae;

1 b. Laudet terra, laudet caelum,
Lira nostra reddat melum,
Sors venit laetitiae.

2 a. Nuper terram opprimente
Nube, soli iam cedente,
Virgultum refloruit;

2 b. Peste caelo dissipata,
Aethere face commota
Terra tota canduit.

3 a. Ex te lumen luminum,
Caeli Deus agminum
Mundum exornavit;

3 b. Ecce, virgo virginum,
Spes et dulcor omnium
Nos laetificavit.

4 a. Tu mons Ornan Iebusaei,
Quo templum est nostrae spei,
Nostrum patrocinium;

4 b. Iericho qua speciei
Rosa vernat, mater Dei,
Totum nostrum gaudium.

5 a. Tu es aqua Ieremiae,
Qua processit fax Mariae
Altaris mysterio;

5 b. Arca, virgae gubernatrix,
Quae floris miri delatrix
Iusti fuit sanctio.

6 a. Tu es cornu olei,
Quo dilectus vitei
Rami cerpsit fructum;

6 b. Salomonis solium,
Quod almae per filium
Est matri praestructum.

7 a. Paradisus voluptatis,
De qua fons virginitatis
Irrigavit omnia.

7 b. Eden, mons amoenitatis,
Quo lignum salubritatis
Fert medelae folia.

8 a. Probri caeno volutatus
Iaspis iam est revelatus
Gloria mirabili;

8 b. Luto nuper coopertus
Onyx nobis est apertus
Aspectu spectabili.

9 a. Tu es lucis carbunculus,
Tu Domini crepusculus,
Luna plena;

9 b. Tu matris Dei genetrix,
Tu mundi lucis editrix,
Vitae vena.

10 a. Anna, per te mereamur,
Maerentes experiamur
Nepotis clementiam;

10 b. Veniam hic consequamur,
Illic tecum assequamur
Sempiternam gloriam.

Miss. ms. S. Andreae Burdigalensis saec. 15. Cod. Parisin. 871. A. — Miss. Burdigalense imp. Burdigalis 1543. B. — 1 a, 2 Conceptus B. — 1 b, 2 cedet A, reddet melum. B. — 2 a, 3 virgulatum B. — 3 b, 2 hominum B. — 4 a, 1 mons uram A., zu Ornan vgl. I. Paral. 21, 18. — 6 a, 2 dilectus vineae B; Correctur des nicht verstandenen Adiectivs viteus (von vitis). — 6 a, 3 Rami prosa decerpsit B. — 7 b, 3 folia fehlt A. — 8 a, 1 Improbri A, In probri B; laptatus AB. — 9 a, 2 crepusculum B. — Melodie: In caelesti ierarchia.

43. De sancta Anna.

1 a. Ad caeleste praemium
Suspiret cor fidelium
Cum affectu nimio;

1 b. Theothecae honesta
Christi chorus psallat festa
Cum pudoris lilio.

2 a. Vas odoris
Et pudoris
Praesidium
Fidelium
Salutem obtinuit.

2 b. Haec claruit
Et placuit,
Dividebat,
Offerebat,
Caritatem tenuit.

3 a. Decus ergo regium,
Virtutum collegium
Tulit dignum,

3 b. Fructum, in quo residet
Dominus, qui providet
Hoc benignum.

4 a. Mater matris Christi,
Praesens sis mundo tristi,
Anna, tu fuisti
Benedicta;

4 b. Es mater sapiens,
Lumen indeficiens
Solem et pariens,
Anna dicta.

5 a. Imbuta gratiae,
Tu, mater Mariae,
Purifica corda fidelium,

5 b. Concedens beata
Cunctis, Anna grata,
Gaudia supernorum civium.

6 a. Anna, sancta, sublevata
Caelo iam fulges beata,
Esto nobis via grata
Ad caeli palatia.

6 b. Anna, parens matris Dei,
Fac nos dignos faciei
Christi, placeamus ei
In caelesti patria.

Miss. Xantonense imp. Parisiis 1491.

44. De s. Antonino Placentino.

1. Omnes celebremus
martyris pia gaudia,

2 a. Cuius inclita tropaea
nobis fulgent,
patet et Christi gratia.

2 b. Mundus tenebras decutit
factis huius,
sic spernit et idolatras.

3 a. Sanguine proprio
postes nostros
consecrasti
temet donando hostiam.

3 b. Horrida saeculi
temptamenta
tu sprevisti,
dulcia simul pocula.

4 a. Plangit hostis noster antiquus, ululat pallidus reddens animas.	4 b. Fundit preces Antoninus, conteritur et laqueus, tremunt tartara.
5 a. Psallit in hac die ecclesia Antonini miracula;	5 b. Angelorum turba maxima praedicat huius certamina.
6 a. Militia laudanda, divinitus assumpta, immutando opera mutat merita.	6 b. Commercia humana formantur in divina, deponendo talia mundi spicula.
7 a. Armigerum enim suum Deus facit Antoninum; Christi fert vexilla,	7 b. In quibus fiderat invicta phalanx et sanctissima armans cruce signa.
8 a. Aganensia martyria nostra sint precamina,	8 b. Quae iacula contraria tollant et mortifera.

9. Sit hoc Christi laus aeterna;
Amen dicant omnia.

Collectan. ms. Placentinum saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Capit. Placentin. 65. Mit Melodie: „Eia turmina." — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

45. In Decollatione s. Antonini Placentini.

1 a. Martyr almus Antoninus, Clarus miles Placentinus, De clarorum genere,	1 c. Veneretur et laudetur, Urbem istam qui tuetur Sacrosancto munere.
2 a. Cuius festum nunc acturi Studeamus esse puri Ac vivere sobrie,	2 b. Dignum digne collaudare Ipsumque glorificare Sine mentis carie.
3 a. Sanctus iste gloriosus, Exsistens religiosus Et miris virtutibus	3 b. Praeditus, iuste vivebat, Auditores instruebat De fide ac moribus.
4 a. Dum iret ad praedicandum Et ad fidem convocandum Omne genus hominum,	4 b. Prae calore, prae labore Sitibundo manens ore Exoravit Dominum;

5 a. Tunc Iesus, quem invocavit,
Fontem vivum praeparavit
Aperiens aridam,

5 b. Ex quo sanctum hunc potavit
Et corpus refrigeravit
Per divinam gratiam.

6 a. Hinc ad urbem Placentinam
Praedicendo mortem suam
Regressus est iterum,

6 b. Ubi post illusiones
Et post multas torsiones
Passus est martyrium.

7 a. Et cum esset decollatus,
Sanguis est coagulatus
Gloriosi martyris,

7 b. Ut nihil defraudaretur,
Sed totum conservaretur
Donum sancti corporis.

8 a. Caput aqua iam proiectum
Cum cruore est collectum
Per manum angelicam;

8 b. In navicella receptum
Sic ad urbem est devectum
Per Padum, per Treviam.

9 a. Festus quidam, christianus,
Vir in sancta fide sanus,
Suscepit haec munera;

9 b. Sacrum locum praeparavit,
In quo caput collocavit
Atque membra cetera.

10 a. Sicque dudum occultata,
Sed sunt tandem revelata
Savino episcopo,

10 b. Cum quo sex fuerunt miri
Praesules sanctique [viri]
Operante Domino,

11 a. Sacrum corpus recondentes,
Vaticinium implentes
Victoris sanctissimi;

11 b. Ubi laudes nunc solvuntur,
Atque preces offeruntur
Pro salute populi.

12 a. Sed nec ist ud est silendum,
Immo firmiter tenendum,
Quia gutta sanguinis

12 b. Fluxit membris de sacratis,
Fidem daret ut renatis,
Gloriosi martyris.

13 a. Sancte martyr Antonine,
Fac servire tibi digne
Hoc praesens collegium,

13 b. Praebe eis lumen verum,
Serva plebem, rege clerum
Et nunc et in saeculum.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65. Mit Melodie „Lauda Sion“, aber in freier Bearbeitung. — 9a, 1 quidem. — 11 a, 2 vaticinum. — 13 b, 3 saecula. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

46. De s. Antonio Eremita.

1 a. Ob Antonii honorem
Invocemus creatorem
Caeli, terrae, marium,

1 b. Qui se praestat, adiutorem
Suis gratiae splendorem
Conferendo varium.

2 a. Quod Antonio ostendit,
Quando mundum vilipendit
Appetens caelestia;

2 b. Corpore dum humi tendit,
Sed mente caelos ascendit
Magna cum modestia.

3 a. Mundus subiacens ruinis,
Cuius fraudis non est finis,
Ab eo deseritur;

3 b. Sed a laudibus divinis
Neque prece neque minis
Vir Dei conteritur.

4 a. Cuncta respuit terrena,
Cum haec sint dolore plena,
Quae sunt sursum, sapiens;

4 b. Quod in caelo sint amoena,
Quod nec ibi regnet poena,
Pura mente capiens.

5 a. Cui panis destinatur,
Dum in eremo moratur,
De caeli palatio,

5 b. Quo vir Dei satiatur
Nec ab eo plus curatur
Divino solacio.

6 a. Nil amori praeferendum
Esse Dei consulendum
Duxit inter cetera,

6 b. Filio qui non parcendum
Duxit, sed per hunc delendum
Peccamina vetera.

7 a. Inscios fecit prudentes,
Consolatus est dolentes
Verbis suis mitibus;

7 b. Concordabat dissidentes,
Solvit poenam patientes
A malis spiritibus.

8 a. Morbidus ignis fugatur,
Morbus varius curatur
Eius per auxilia.

8 b. Hostis furit, indignatur
Et ad iram provocatur
Ob haec et similia.

9 a. Infert ei cruciatus
Et diversos cogitatus
Sordidos insonuit;

9 b. Ab his tamen per precatus
Deo fusos vir beatus
Liberari meruit.

10 a. Ordo poscit rationis,
Quod aeternae mansionis
Consequatur gloriam,

10 b. Qui contemptis mundi bonis
Semper Iesu passionis
Gesserat memoriam.

11 a. Ecce, finis vitae datur,
Et vir Dei liberatur
De mundi fallacia.

11 b. Ad caelos cum evocatur,
Cum gaudio praesentatur
Deo Dei gratia.

12 a. En, in caelo collocatur,
Collocatum veneratur
Caelestis familia;

12 b. Quem rogemus, si peccatur,
Quod peccatum abluatur
Eius per auxilia.

13 a. O Antoni, flos decore,
Tu nos Christi in amore
Fac fervere te ductore
Atque sancto flamine;

13 b. Nos conserves in honore
Solvens a Dei furore
Et a daemonis terrore
Stricto sub examine.

14 a. De hac valle lacrimarum
Pariter et tenebrarum,
In qua omnium bonarum
Rerum est inopia,

14 b. Duc ad illud lumen clarum,
In quo omnium nostrarum
Vera salus animarum
Est in lucis copia.

15 a. Nos peccatis praepollutos
Ab eis reddas solutos,
In agone constitutos
Te tuente redde tutos
Ab hostis saevitia,

15 b. Non nos sinens ad inferna
Trahi, Deo placens verna,
Sed procures nos superna
Pariter et sempiterna
Perfrui laetitia.

16. Amen dicant omnia.

Grad. ms. Stubense saec. 12/13. add. saec. 13/14. (Privatbesitz). — 8 a, 2 variis. — 8 a, 3 auxilio. — 11 b, 1 caelos eum vocatur. — 12 a, 1 In in. — 14 a, 3 omnium donarum. — 15 b, 2 Trahe. Melodie wohl: Lauda Sion.

47. De s. Antonio Eremita.

1 a. Laudemus omnes Dominum,
Qui mirificavit suum
Amicum Antonium;

1 b. Cui in Aegypto ortum
Decus contulit parentum
Nobile et devotum.

2 a. Sed generis hanc gloriam
Christus per suam gratiam
Plurimum sublimavit,

2 b. Cum adulescentem pium
De saeculo ad eremum
Vix vigennem vocavit.

3 a. Ubi quanta
Temptamenta
Pertulerit, est mirum;

3 b. Sed non vincunt
Neque frangunt
Fortissimum hunc virum.

4 a. Caro urit,
Satan furit;
Illam cingit,
Istum stringit
Fames et oratio.

4 b. Laceratur
Et mactatur;
Non fraudatur,
Consolatur
Divino oraculo.

5 a. Militis bellum aspicit,
Rex, dignum laude asserit
Hic et in caelestibus;

5 b. Probatur hoc miraculis
Pariter et reliquiis
Cunctis mundi partibus.

6 a. Eius vita erat ita
Stricta, recta et perfecta,
Quasi foret angelus;

6 b. Gravis nulli nisi sibi,
Sed procul sint haeretici,
Quorum fuit aemulus.

7 a. Si tentaris, sis humilis,
Intende exercitiis,
Sic teste ipso stabis;

7 b. Sed nisi detur a Deo
Spirituum discretio,
Vix unquam triumphabis.

8 a. O monachorum speculum,
Perfectionis exemplum,
Antoni sanctissime,

8 b. Qui pie auxiliaris
Hominibus et iumentis,
Succurre celerrime

9 a. Cunctis, qui te venerantur,
Ut a malis protegantur
Animae et corporis;

9 b. Hic illustrentur gratia,
Illic caelesti gloria
Tuis sanctis meritis.

Miss. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm. 45. A. — Sequent. ms. Praedicat. Basileen. saec. 16. Cod. Basileen. ℵ D III 5. B. — 2 b, 3 viginem A. — 8 b, 3 celeriter B. — Überschrift in B: „Prosa quam composuisse fertur P. Henricus de Alveldia huius domus Prior ad instantiam sanctimonialium ad Lapides". Über den Träger dieses Namens konnte ich bisher nichts ermitteln.

48. De s. Antonio Eremita.

1 a. Gaudet orbis et lactatur
Et sollemni moderatur
Gaudia praeconio;

1 b. Festa dies nos hortatur,
Ut in laudes expendatur
Debitas Antonio.

2 a. Qui sub flore iuventutis
Fructum cupiens salutis
Dignum duxit institutis
Arduis proficere;

2 b. Mundum fugit fugientem
Velut hostem persequentem,
Qui captivam tenet mentem
Nescientis fugere.

3 a. In desertum longe ductus,
Spiritaliter instructus,
Non cessavit bonos fructus
Arbor bona facere.

3 b. Ad Aegyptum non respexit,
Ubi natus intellexit,
Quod Loth cito non despexit
In Segor secedere.

4 a. Hunc praecessit clarus vita
Paulus, primus eremita,
Cuius hic Israelita
Propagavit regulam;

4 b. Ipse quoque quadam die
Visitavit illum pie
Lupam sequens ducem viae,
Quae duxit ad cellulam.

5 a. Dum ferventes in amore
Verba facerent, ex more
Corvus panem tulit ore
Duplicato munere;

5 b. Quem eodem dispensante
Paulus ille solus ante
Solet hora postulante
Medium accipere.

6 a. Fratres ergo caeli pane
Refocillant cor inane,
Nil servantes, quod in mane
Scaturiret vermibus;

6 b. Qui nutritur esca caeli,
Fit Heliae par fideli,
Consors factus Israeli
Meritis et moribus.

7 a. Paucis tandem evolutis
Dies natalis venerat,
Et ad gaudia salutis
Mors Paulum parturierat
De maerore saeculi.

7 b. Quem Antonius quaesivit
Flens in tuguriunculo
Duorumque sepelivit
Leonum adminiculo,
Carens ope sarculi.

8 a. Sanctum haec et alia
Praedicant Antonium,
Cuius animalia
Praebent testimonium.

8 b. Pernoctabat studiosus
In orationibus
Agonista gloriosus,
Imperans daemonibus.

9 a. Nostris per te flagitiis,
Antoni, Christus imperet
Et nos ab immunditiis
Tantis obsessos liberet.

9 b. In quem sanctorum oculi
Sperant et plebs angelica,
Nos in deserto saeculi
Pascat annona caelica.

Miss. Diense imp. Parisiis 1499. A. — Sequent. ms. S. Petri Salisburgen. anni 1603. Appendix Miss. Romani imp. Venetiis 1513. (in Bibliotheca S. Petri Salisburgen. S II 14 a). B. — 2 b, 1 Nondum fugit A. — 3 b, 2 natum B. — 3 b, 3 cito fehlt B. — 4 a, 1 Tunc B. — 4 b, 3 sequens indubie A. — 5 a, 2 ex timore B. — 5 b, 3 hora fehlt B. — 7 a, 4 Mors fehlt B. — 8 a, 4 Probant A.

49. De s. Antonio Eremita.

1 a. Pia voce praedicemus
Et devotis celebremus
Laudibus Antonium.

1 b. Dei sanctus exaltetur
Et in suis honoretur
Sanctis auctor omnium.

2 a. Hic contempsit mundi florem,
Opes eius et honorem
Parens evangelio,

2 b. Et confugit ad desertum,
Ut non currat in incertum
In hoc vitae stadio.

3 a. Mira fuit eius vita,
Clarus fulsit eremita,
Sed mox hostis subdoli

3 b. Bella perfert, saepe concutitur
Gravi pugna, verum non vincitur
Insultu diaboli.

4 a. Ictu crebro flagellatur
Et a saevis laceratur
Immane daemonibus;

4 b. Lux de caelo micuit
Et clara personuit
Dei vox de nubibus:

5 a. „Quia fortis in agone
Decertasti regione,
Omni nominaberis;

5 b. Te clamabit totus orbis,
Pro pellendis item morbis
Ignis invocaberis."

6 a. Id, Antoni, nunc impletum
Conspicamur et repletum
Mundum tuo nomine;

6 b. Hoc implorat gens devota,
Tibi pia defert vota
Pro tuo munimine.

7 a. Nunc in forma speciosae
Mulieris, pretiosae
Nunc in massae specie.

7 b. Daemon struit illi fraudes;
Sed qui tanta, vafer, audes,
Succumbis in acie.

8 a. Mille fraudes, mille doli
Sunt inanes, illi soli
Cedit orcus ingemens.

8 b. Militem hunc veteranum
Et robustam eius manum
Horret hostis infremens.

9 a. Non lorica corporali
Fultus inimico tali
Hic athleta restitit.

9 b. Aqua potus, terra lectus
Illi fuit, his protectus
Armis victor exstitit.

10 a. Herba fuit illi victus,
Palmae frondes et amictus,
Ac cum bestiis convictus
Intra solitudinem.

10 b. Precum assiduitate,
Operandi crebritate
Atque somni parcitate
Restrinxit libidinem.

11 a. Confutatis Arrianis
Et philosophis profanis
Paulum visit, nec inanis
Fit via nec irrita.

11 b. Nam convenit hunc viventem,
Inde sanctam eius mentem
Caelos vidit ascendentem
Carne terrae reddita.

12 a. O Antoni, cum beatis
Nunc in regno claritatis
Gloriaris, hic gravatis
Mole carnis pietatis
Tuae pande viscera;

12 b. Ne nos rapiat tremendae
Mors gehennae, manum tende,
Nos a morbido defende
Igne nobis et impende
Gloriam post funera.

Sequent. ms. Caelestin. Ambianensium (Guil. Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. A. — Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). B. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1529. C. — Miss. Ambianense imp. Parisiis 1555. D. — Miss. Bellovacense imp. Parisiis 1538. E. — Miss. Bellovacense imp. Bellovacae 1625. F. — 1 a, 1 Eia voce E. — 1 b, 2 Ut B. — 3 a, 1 Mira eius fuit A. — 3 b, 1 Tela perfert A; saepe fehlt A. — 3 b, 2 pugna nec vincitur A. — 6 b, 2 refert B. — Str. 7 a u. b fehlen B. — Str. 8 a u. b fehlen AB. — Str. 10 a u. b fehlen A. — Str. 11 a u. b fehlen B. — 11 b, 2 Inde eius sanctam A. — 12 a, 3 Gloriaris cum gravatis B. — Melodie jedenfalls: Lauda Sion; in A jedoch eine andere.

50. De s. Antonio Eremita.

1 a. Chorus noster promat voces
Et attolat Dei dotes
In Antonii laudibus,

1 b. Vita cuius et doctrina
Nobis patuit sentina,
Ut totis virtutibus

2 a. Carnis, mundi zabulique
Voto forti, toto corde
Spernamus fallacias,

2 b. Corde, animo ac mente
Linquentes zelo fervente
Corporis delicias.

3 a. Applicantes pro medela
Paupertatis insignia
Cordium affectibus,

3 b. Declinemus malitiam
Zelando simplicitatem
Cum iustitiae fructibus,

4 a. Fide iugi persistentes
Ad laevam nec declinantes
Dextrorsumve abeundo,

4 b. Sed in lege meditantes
Divina, fructum quaerentes
Spiritus, perseverando.

5 a. Ut sequentes vestigia
Nostri patroni gaudia
Eius devotis precibus

5 b. Mereamur caelestia
Per sancta exercitia
Cum electis omnibus.

6. Nos dicamus omnes Amen,
Ut det nobis sanctum flamen,
Qui regnat in caelestibus.

Prosar. ms. Caelestin. Ambianensium (Guil. Lovel) anni 1572. Cod. Ambianen. 132. Mit Melodie: Triumphale pange melos.

51. De s. Antonio Patavino.

1 a. Ad honorem trinitatis
De triumpho tanti patris
Sonet vox in iubilo;

1 b. Lumen vitae, verbum pacis
Omne signum sanctitatis
Fulget in Antonio.

2 a. Genuerunt hunc parentes
Nobiles Hispaniae,
Quos reliquit vilipendens
Ad plausum Aegyptiae.

2 b. Post Franciscum iam refulsit
Noviter in Padua
Infirmorum reparator
Sanans membra languida.

3 a. Pede nudo discurrebat
Et accinctus cordula,
Excitabat dormientes
Voce iungens opera.

3 b. Erat tangens verbum eius
Auditorum intima,
Cunctis loquens alta nimis,
Tangens spiritalia.

4 a. O Antoni, bos legalis,
Novae legis spiritalis
Triturans in area,

4 b. Plures aegros iam sanasti
Et vexatos liberasti;
Dicta probant opera.

5 a. Pater sancte, lux solaris,
Digna laude veneraris,
Qui tot signis novitatis
Decorasti Paduam.

5 b. Rogo patrem sanctitatis,
Ut nos mundet a peccatis
Et coniungat cum beatis
Ad caelestem gloriam.

Miss. ms. Franciscanum (Salisburgense) saec. 15. Cod. Vindobonen. 3795. add. saec. 15. — 5 b, 3 coniunget.

52. De sancta Apollonia.

1. Splendor patris et figura,
Nova per te fit factura,
Dum culpa vetus protoplasti
Mari rubro labitur,

2 a. Gustu serpens quam incussit
Intra paradisi saepes,
Tu crucis potu stipite
Solvis amarissimo.

2 b. Mortis natos a letali
Lapsu vehis ad primaeva,
Polorum sator, foedera
Tristia per pocula.

3 a. Quos dum reddis aetheris
Varia per praeludia
Caritatis fervidae,
Hos tandem multifaria
Beorum firmant dogmata;

3 b. Ut hac sacra virgine,
Quam miro comis opere,
Cunctis donas cernere,
Quae carnis iura domitans
Virtutum quaerit studia.

4 a. Primaevo nam aetatis flore
Pneumatis dulci freta more
Idolorum victimis
Renuit aptari;

4 b. Paterno licet caesa furore,
Dei flagrat in dulcore,
Paupertatis collegiis
Petiit beari.

5 a. Quae, dum regis filia
Esset praeamanda,
Quaeque mundi vilia
Docet refutanda.

5 b. Gaudet veste regia
Intus decorari
Nilque foris aestimans
Dignum venerari.

6 a. Dat miseris munuscula,
Turbidis solacia
Nec daemonis fallacia
Concutitur iuvencula;

6 b. Fert languidis remedia,
Flentium convivia
In rara transfert gaudia,
Resuscitat infantulum.

7 a. O felix Apollonia,
Quanta te suspiria
Pulsant, quae innumera
Sustulisti verbera!

7 b. Tu caeli freta iubilo,
Prona sis auxilio
Tuis, virgo, famulis,
Qui te colunt precibus.

8 a. Gratiarum stipendia
Porrige certantibus
In valle lacrimosa,
Ut luce beatitudinis
Fruamur copiosa.

8 b. Supernorum tripudia
Adhibe gementibus
Tua per secreta,
Quos carnis aestuat stimulus,
Colona Olymporum,

9 a. A dolore dentium,
A languore mentium
Te serva venerantes,
Ne laudum vota irrita
Fiant per contraria,

9 b. Ut calore spiritus
Inflammatus promptior
Sit noster hic conatus
Neumarum novas ad odas
Peragendas in patria.

10 a. Ad amoena paradisi
Nos transferre satage,
Quo Seraphim et Cherubim
Sanctus, *Sanctus* proclamant.

10 b. Quae iubili melliflua
Modularis carmina,
O felix Apollonia,
Venire huc propera,

11. Perpende angarias.

Miss. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacen. 8389. A. — Miss. ms. Altaheuse (Sup.) anni 1493. Clm. Monacen. 9743 B. — 1, 2 fractura B. — 2a, 1 Gustum A; Iustum B. — 3a, 5 Beatorum B. — 3b, 2 Quo miro B; donas A, canas B. — 4a, 4 Christi renuit B. — 5b, 1 festa regia B. — 6b, 3 Iurata B. — 7b, 2 Pro necis auxilio B. — 8b, 5 Colonam alumphorum B. — 10a, 3 et fehlt B. — 10b, 2 Modularum A. — 10b, 3 Et felix A. — 11 Propede B.

53. In Translatione s. Arsacii.

1 a. Quem filiae Ierusalem
speculantur, ut videant
regni eius
magnificentiam,

1 b. In quo sicut laetantium
omnium habitatio
post confessionem spei
magnificabitur;

2 a. Cuius vere
gloriosi regis
opus gloriosum
confessio praedicatur
et magnificentia.

2 b. Nam confessor
proprii reatus
et divinae laudis
humilitatis merito
conglorificabitur.

3 a. Quam gloriam sanctus iste
concepisse
memoratur devotis
ecclesiae laudibus.

3 b. Ressurrectionem carnis
in futuro
consummanda absorpta
morte in victoria,

4 a. Fidem illustravit vita,
vitam miracula,
gloriam miraculorum
confessionis humilitas,

4 b. Iugiter mortificavit
concupiscentiam
in cruce contritionis
offerens innocentiam.

5. Tuo ergo interventu
nostras, o Arsaci,
laudes fac directionis
multiformis conformetur
in id ipsum
longanimitate pacis.

Miss. ms. Frisingense saec. 14. Clm. Monacen. 23054. — 3 a, 3 sq. memoratur devotis ecclesiae. — 4 b, 4 offerens caritas. — Im Anfange scheint etwas zu fehlen, da sonst der Hauptsatz fehlt; etwa: „Laus tibi Christe."

54. De ss. Arthemio, Candida, Paulina.

1. Adest hodie festum
nobis martyrum,

2 a. Quod quidem replet
caelum laudibus
iubilantium.

2 b. Spiritu ergo
iuncti Domino
simul dicamus:

3 a. Isti sunt sancti,
quos elegit Dominus,

3 b. De mundo nequam,
vincant ut malitiam.

4 a. Iungitur Arthemius
pius invictis
martyribus;

4 b. Choreas virginales
intrat Candida
et Paulina.

5 a. Post daemones victos
in terris,
post expugnata vitia,

5 b. Tandem coronantur
in caelis,
locati super sidera.

6 a. O quam felix
Petrus exorcista
et martyr fuit,

6 b. Per quem Deus
ad fidem martyres
tantos vocavit!

7 a. Dum enim carcer rumpitur,
in quo Petrus
inclusus detinebatur
impie,

7 b. Deperit infidelitas
Arthemii
martyris, Candidae et
Paulinae.

8 a. Hanc effugatus
reliquit daemon,
et Deus eam implevit
gratia,

8 b. Qua confirmata
iam virgo casta
martyrium pertulit
gloriosa.

9 a. Hoc triumphavit
Arthemius
tunc ense mactatus;

9 b. Hoc exspiravit
praecipitata
Candida rupe.

10 a. Hoc praemia
per Christum data
in pace meruerunt
aeterna,

10 b. Et eorum
pias animas
angeli deportarunt
ad Deum.

11 a. Supplices illis
ergo preces fundamus
dignas tantis
adiutoribus,

11 b. Qui Christo regi
et magistro uniti
gloriantur
in caelestibus.

12 a. Sancte Arthemi
et Paulina virgo
et o Candida,
vestra nobis aeterna
impetrate gaudia,

12 b. Ut ad bravium
perducti supernum
laudes debitas
cum angelis persolvamus
ineffabiliter.

13. Hoc isti martyres
nobis praestabunt.

Collectan. ms. Placentinum saec. [12]/13. Cod. Capit. Placentini 65. Mit Melodie: Occidentana. — 10b, 3 deportaverunt. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

55. De ss. Arthemio, Candida, Paulina.

1 a. Hodiernae lux diei
Nobis in hac matris dei
Fulgeat ecclesia;

1 b. Ex affectu laus perennis
Iteretur et sollennis
In excelsis gloria.

2 a. Haec est dies praeoptata
Et a Christo consecrata
In sanctorum sanguine,

2 b. Qui, dum verbis exorcistae
Credunt, fiunt agonistae
Celso fulti numine.

3 a. Cum Serenus, vir profanus,
Sanctos artat, corde vanus,
Carceris angustia,

3 b. Custos ridet in doctrina,
Quod miratur in Paulina
Post sanata filia.

4 a. Credit Arthemius,
Coniunx confitetur,
Liberatur filia,
Numerus augetur
Christum confitentium.

4 b. Hos Serenus saeviens
Iubet immolari,
Ruderum congeriem
Praecipit aptari
In horum exitium.

5 a. Trucidantes tandem tenti
Nec inferre vim tormenti
Sanctis queunt libere;

5 b. Sed peractis [his tormentis]
Relaxantur; non retentis
Manibus a scelere

6 a. Perimunt Arthemium
Cuspide mucronis,
Quem Deus ad solium
Sacrae visionis
Deduxit sollemniter.

6 b. Candida cum virgine
Saxa pertulerunt,
Et sic fuso sanguine
Regna meruerunt
Caelica feliciter.

7 a. Horum membra trucidata
Huc a Roma sunt delata
Et in ara tumulata
Hac Iustinae virginis.

7 b. Hi pro plebe Placentina
Suffragantur cum Iustina
Et cum virginum regina,
Summi matre numinis.

8. Cui sit laus et gloria;
Amen dicant omnia.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65. Mit Melodie. — 4 b, 1 Serenus serviens. — 7 b, 2 suffiagantur. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

56. De sancto Augustino.

1 a. Turma plaudit caelica
Christo psallens cantica
Resonante musica,

1 b. Poli clangens regia
Boat in harmonia
Consona melodia.

2 a. Caelestis familia
Celebrat sollemnia
Non deficientia.

2 b. O quam felix curia,
Quam beata patria,
Ubi tanta gaudia!

3 a. Propter haec perennia
Augustinus omnia
Sprevit transitoria.

3 b. Quem Christi clementia
Peracta victoria
Laureatur gloria.

4 a. Hic a pueritia
Gradiens per devia
Multa gessit levia;

4 b. Sed Domini gratia
Post multa dispendia
Ductus est in patria.

5 a. Matris eius precibus
Tractus ab erroribus
Iungitur fidelibus;

5 b. Qui migrans de vallibus
Conscendit in montibus
Cum Christi clientibus.

6 a. Hinc divinis legibus
Novis et veteribus
Claruit in plebibus;

6 b. Verbis et operibus
Pastum dedit ovibus
In Christum credentibus.

7 a. Mille per volumina
Vitae dans documina
Caeli pandit limina;

7 b. Caecis praebens lumina
Legis aufert tegmina
Per librorum fulmina.

8 a. Hinc pontificalia
Suscepit officia
In urbe Hipponia;

8 b. Fulsit in ecclesia
Sicut luminaria
In caelo lucentia.

9 b. Secus Christi formulam
Non habentem maculam
Sacram scripsit regulam;

9 b. Eam diligentium
Et mundum linquentium
Maximum est praemium.

10 a. Gubernanti omnia
Laus honor et gloria
Per saecla manentia,

10 b. Qui nos victis hostibus
Augustini precibus
Iungat caeli civibus.

Grad. ms. Sedunense saec. 13. Cod. Capit. Sedunen. s. n. A. — Sequent. ms. Sedunense saec. 13/14. Cod. Capit. Sedunen. s. n. B. — Sequent. ms. Sedunense saec. 14 et 15. Cod. Capit. Sedunen. s. n. C.

57. De sancto Augustino.

1 a. Sollemnizet cleri schola,
Psallat Christi Domini
familia

1 b. Reputans [nunc] Augustini
Caelestis presbyteri
sollemnia.

2 a. Ipsum mater
mundo carne pariens
Dedit virum
Christo reparturiens
Fletu serente gaudia.

2 b. In plateis
sponsum non inveniens
Est inventus
et inventus transiens
Custodes in ecclesia.

3 a. De auro Arabiae
Deo multum obtulit
Et Aegyptum spolians
vasa secum extulit
Cum aureis argentea.

3 b. Ductilis argentea
tuba castris sonuit,
Cuius Ierichontinos
muros clangor obruit,
Vulpes tulit a vinea.

4 a. Mitigavit
Ista David
Dulci sonans cithara
Corda Saul barbara.

4 b. Inter cunctas
Hic iucundas
Citharas Ierusalem
Sonuit clarissima.

5 a. Caedens libris pluribus
Ramos de arboribus
Stravit in Christi via.

5 b. In suum cubiculum
Introduxit famulum
Suum philosophia.

6 a. Augustinus
Nullo minus
Alta vidit
Nec invidit
Caelestes terrae
Favos proferre,
Cinxit in mente thalamum
scribens fortia.

6 b. Vir divinus
Ipsos sinus
Coaeterni
Patris verbi
Verbo retexit
Et introspexit
Mentualis acuminis
perspicacia.

7 a. Observavit
vitam apostolicam
Literatim
scripsit et canonicam
Scriptis vincens
antiquorum studia.

7 b. Theologi
Augustini omnia
Nulla clausit
legentis industria.
In his cunctis
tibi, Christe, gloria;

8 a. Fac, ducat ad te meritis,
Quos pascit de te monitis
Seraphim consors anima;

8 b. Quae docuit, da facere,
Quae cernit, tandem cernere,
Festa Sion dulcissima.

9. Per Augustini merita
Nos ad vitam resuscita,
Trinitas sancta.

Hymn. et Sequent. ms. Montis S. Mariae saec. 14. Cod. Guelfenbuteran. Helm. 1340. — 1 a, 1 stola. — 4 a, 1 Migravit. — 4 a, 3 Dulce. — 4 b, 4 Sonat. — 8 a, 2 Quas. — 9, 3 L. O trinitas sanctissima?

58. De sancto Augustino.

1 a. Laetabundus
Moduletur grex fidelis,
Alleluia;

1 b. Flore mundus
Perlustratus est e caelis,
Res miranda.

2 a. Claret ex Karthagine
Nobilis prosapiae
Sol de stella;

2 b. Christi pedum praevia
Sequitur vestigia
Pari forma.

3 a. Cuius gleba corporis,
Postquam mortis vinculis
Fit corrupta,

3 b. Morbis fert auxilium,
Redolens ut lilium
Valle nostra.

4 a. Gaudet stola simplici
Serica de duplici
Carne sumpta.

4 b. . . . .
. . . .
. . . .

5 a. Mox ut granum moritur,
Mundo lux exoritur,
Haeresis dignoscitur
Esse caecae.

5 b. Praesulis insignia,
Percrebra subsidia
Protestantur omnia
Haec praedicta.

6 a. Salutis pocula
Spirans, sic sedula
Refocillatur
Gens misera.

6 b. Nos, Christe, libera,
Caelica munera
Da, quem genuit
Puerpera.

Miss. ms. Pataviense saec. 14. Cod. Cremifanen. 373. ad. saec. 14. — 4 a, 2 Secimus de. — 5 a, 4 Et cetera. — 6 b, 3 Da quae. — Melodie: Laetabundus.

59. De sancto Augustino.

1 a. Voce laudis, Sion, gaude,
Plaudant astra nova laude
Cum ingenti gloria;

1 b. Augustini confessoris,
Praeclarissimi doctoris,
Exsultent memoria.

2 a. Hic doctor philosophiae,
Qua caelestes ierarchiae
Probantur catholice;

2 b. Per creata de creante
Haec ars fide mediante
Disputat rhetorice.

3 a. Huius doctor veritatis
Librum scripsit trinitatis
Excellenti lumine;

3 b. Astra scandit contemplando
Ut aquila speculando
Spiritus acumine.

4 a. Haeresiarchas confudit,
Disputando dum excludit
Sectas horum varias,

4 b. Sagittasque Iudaeorum
Pharetra theologorum
Damnavit nefarias.

5 a. More solis orbi lumen,
Verum paradisi flumen
Rigans omne saeculum.

5 b. Quis se novit tibi parem,
Per doctrinam salutarem
Omnis cleri speculum?

6 a. O columna Dei templo,
Verbo docens et exemplo
Gratia largiflua;

6 b. Arbor paradisi lata,
Toti mundo fructu grata,
Poma dans melliflua.

7 a. Vere stella radiosa
Caligine nebulosa
Et lucerna praevia;

7 b. Dux fidei, flos doctorum,
Nos ad gaudia iustorum
Duc per mundi invia.

8 a. Summe doctor, Augustine,
Apotheca medicinae,
Nubes roris gratiae,

8 b. Pro filiis, pater, ora,
Aegris gratiam irrora
Cum fructu iustitiae.

9 a. Doce nos in fide Christi
Capere, quae docuisti,
Tenaci memoria

9 b. Sic, ut tecum sine fine,
Felix pater Augustine,
Laetemur in gloria.

Collectan. ms. Eremit. Augustinorum Vindobonen. saec. 16. Cod. Vindobonen. 3301. — Steht unter einer Reihe von Sequenzen.

60. De sancto Auspicio.

1 a. In voce angelica
Psallat plebs Aptensis,
Quia in laetitia
Fulget dies ista
Pro Auspicii gloria.

1 b. Veneremur Dominum,
Caeli plasmatorem,
Qui per suam gratiam
Aptae dedit talem
Auspicium praesulem.

2 a. Cui Clemens pontifex
Commisit regimen
Civium Aptensium,
Quo convertat agmen
Ad Dei magnalia.

2 b. Qui praedicans fortiter
Verbum salutare
Et incessabiliter
Deum laudans vere
Per clara prodigia.

3 a. Pro hoc caput frangitur
Et pes amputatur,
Corpus suum reliquum
Sic vilificatur
Tertullae immania.

3 b. Laetetur haec civitas
De tam grandi dono,
Cui datur sanitas
Sub tanto patrono
Pellens idolatria.

4 a. Ipsius suffragio
Mereamur iungi
Caeli cum agminibus
Et sic comitari
Prae suscepta gratia.

4 b. Ergo, pater inclite,
Vir Auspici pie,
Plebi tibi subditae
Superum in aede
Vera para gaudia.

Brev. Aptense imp. Lugduni 1532. (In der 2. Vesp.) — Überschrift: „Prosa." — 2 a, 4 agmen illud. — 3 b, 1 Laetetur Aptensis civitas.

61. De sancta Barbara.

1 a. Veni, virgo Barbara,
Pro salute omnium
Ora Dei filium.

1 b. Veni, martyr Barbara,
Mediatrix hominum,
Fer nobis auxilium.

2 a. Consolatrix optima,
Dulcis confer animae
Mellis refrigerium.

2 b. In labore requies,
Vires ut restituas
Iam deficientium.

3 a. O lux beatissima,
Da, ut haec plebecula
Bonum sumat exitum.

3 b. Sine tuo iuvamine,
Quidquid est in homine,
Non placebit Domino.

4 a. Lava, quod est sordidum,
Dele, quod est noxium,
Pia virgo Barbara.

4 b. Flecte, quod est tumidum
Habilita trepidum,
Rege, quod est devium.

5 a. Da tuis supplicibus,
Ut duris cervicibus
Non offendant Dominum.

5 b. Da, ut labes cordium
Abstergantur omnium
Ante nostrum exitum.

6 a. Da, ut tuis precibus
Audiri valebimus
In his nostris vocibus,

6 b. Ut post mortis terminum
Tecum in perpetuum
Simus in solatium.

Miss. ms. Dominicanum saec. 15. Cod. Carolsruhan. Pm 54. — 1 a, 1 u. 1 b, 1 Audi. — 3 a, 1 O lux sanctissima. — 4 b, 2 Habilita quod est. — 5 a, 1 supplicantibus. — 6 a, 2 Exaudiri. — Melodie natürlich: Veni sancte spiritus.

62. De sancta Barbara.

1 a. Ave virgo, martyr Christi,
Aromatum exstitisti
Summi regis cella.

1 b. Barbara, Deo credidisti,
Patris idola sprevisti,
Flagrans Dei stella.

2 a. Caeli sponsus te dilexit
Teque sibi sic adnexit,
Ut sis eius socia.

2 b. Domum patris, quam fundasti,
Trina luce illustrasti
Trinitatis gratia.

3 a. Euge, mundum superasti,
Patris iram non curasti
Quaerentis te in nemore,

3 b. Figuram tu trinitatis
Patri narras verbis ratis
In praesenti tempore.

4 a. Gaudet nunc turba caelica,
Arma sumit bellica
Virgo puerilis.

4 b. Haec est patris confusio,
Deorum illusio,
Dum certat subtilis.

5 a. Induitur cilicio
Ad carnis detrimentum,
Conspuitur supplicio,
Gratiae augmentum
Suscipit piissimum.

5 b. Karissima haec nobilis
Rosa sine spina,
Castissima, nec mobilis,
Ut de Engaddina
Vinum est dulcissimum.

6 a. Luce divina in carcere
Grata consolata,
Insanos fanos parcere
Nolens care, gnare,
Mitis in flagitio.

6 b. Maximino haec tradita
Et exspoliata
Nervis chordis est discerpta
Et parata rata
In Dei servitio.

7 a. Nudata sive tecta,
Pecta, lecta, [secta], vecta
Ad Uriel,
Quae hic fortior Ariel
In luctu certaminis.

7 b. Omnibus gratiosa,
Glosa, rosa, prosa, osa
Et formosa,
Super multas virtuosa
Dono Dei flaminis.

8 a. Pastor mutatur tunc in saxum,
Oves fiunt locustae;
Haec fecit Deus clamans:
Pax sum,
Qui iuste et honeste
Punit pro excessibus.

8 b. Quatiata, [per]multa passa,
Firmam tenebat mentem,
Confortata de pacis massa,
Quae docet Dei gentem
Ire piis gressibus.

9 a. Regi regum copulata,
Postquam virgo vapulata,
Cum patris iuvamine

9 b. Satrapae pneuma fit in unda,
Filia suscepit munda
A malo spiramine.

10 a. Tu, virgo, debes Dominum
Nobis adunare,
Atque eucharistiam
In fine procurare,
Contra robur daemonis.

10 b. Virgo in mammis offensa,
Deum semper colis
Et in flammis, tu mensa
In arena solis
Et ebur Salomonis.

11 a. Xristum regem cernis laetum,
Qui absterget omnem fletum;
Quae non curas malum metum,
Nos ducas ad eius coetum,
Qui est super sidera.

11 a. Yesse florem invenisti,
Anchorae spei (ad) haesisti,
Cosmi chaos respuisti,
Galaxiam docuisti,
Quae ducit ad aethera.

12. Zyma Babel aufer (nunc) laete,
Ne nos prendat Dagon rete,
Qui praesumunt semper de te;
Senem, natum, flamen pete,
Ut festinet ad conductum
Nostrum auferentem luctum
Et det *Chere*, pium fructum,
Tecum laete post examen.
Fiat, fiat; Amen, Amen.

Collect. ms. Altahense (Sup.) saec. 15. Clm. Monacen. 9508. — Mit Melodie = Ave virginalis forma. — 5 a, 3 in suplicio. — 6 b, 3 discerpta est. — 7 b, 5 flamine. — 10 a, 5 robur hamonis.

63. De sancta Barbara.

1 a. Ave, virgo generosa,
Castitate radiosa,
Deitatis flosculus;

1 b. Ave, candor verae lucis,
Tu nos prece tua ducis
Ad caeli oracula.

2 a. Bonitate illustrata,
Nobili ex stirpe nata,
Ex patre Dioscoro,

2 b. Bella cuius ad culturam
Idolorum monent duram
Ex corde pestigero.

3 a. Christum sponsum maritavit
Et humanum reputavit
Haec felix puellula,

3 b. Cui recti dans amorem,
Nec dilapsa in ardorem
Pura sine macula.

4 a. Deos vanos detestatur,
Dum tyrannus deprecatur
Sacrum ferre idolis.

4 b. Docet laudem creatoris
Claritate sui oris
Huius orbis incolis.

5 a. Erogavit rorem vitae
De supernis datum rite,
Humectantem largiter.

5 b. Evolavit pia avis,
Cuius tuba est suavis
Sonos formans dulciter.

6 a. Fide praestans deitatem
Indivisam trinitatem
Castis colit mentibus.

6 b. Fonte pravo crevit rivus,
Cuius fluxus est dativus
Caelestibus aedibus.

7 a. Gemmae iubar luce reddit,
Dum tormentum corpus caedit
Ad effluxum sanguinis;

7 b. Gaudet orans in agone:
„Miserere, Iesu bone,
Et salvator hominis;

8 a. Hos tuere et defende,
Tuam gratiam impende
Meis gratis vernulis."

8 b. Hac in hora sonuit
Angelus et monuit
Exauditam pro famulis.

Miss. ms. S. Iacobi Vindobonensis saec. 15. Cod. Praedicatt. Vindobonen. 91. — 3 b, 1 Cui ratsi dans. — 4 b, 3 Et huius. — 6 b, 2 est diutinus. — 6 b, 3 Caelestis. — 8 b, 1 Hanc. — Scheinbar der erste Teil eines gröfseren Abcedars.

64. De sancta Barbara.

1 a. Beata es tu iam dicta,
Quia per patrem adflicta
Trinitatis nomine.

1 b. Arbor es tu deitatis,
Scala summae pietatis,
Qua solvuntur vincula.

2 a. Rosa mirae castitatis,
Per quam porta claritatis
Fit afflicto corpore.

2 b. Bene mente concepisti,
Trinum Deum esse unum
Per tres rimas designans.

3 a. Ambiens trinitatis gloriam
Videre per victoriam
Voto tenes curiam.

3 b. Reis tu in miseria
Succurre nunc prece pia
Apud tuum Dominum.

4 a. Ad ianuam tu gratiae
Per palmamque victoriae
Conduc tuos athletas.

4 b. Memento, quaesumus, nostri,
Dum solvitur sera morti,
Dans perenne gaudium.

Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. — Akrostichon: Barbaram.

65. De sancta Barbara.

1 a. Salve, rosa martyrum,
Castitatis lilium,
Sancta Barbara;

1 b. Per quam fons laetitiae
Ortus est ecclesiae,
Sancta Barbara.

2 a. Laude digna angelorum,
Reparatrix peccatorum,
Sancta Barbara.

2 b. Spes reorum, pes lapsorum,
Laetitia beatorum,
Sancta Barbara.

3 a. Pater tuus te
nobilitavit,
Dum in celsa turri
te collocavit,
Sancta Barbara.

3 b. Te paganismus
maestificavit,
Te paraclitus
irroravit,
Sancta Barbara.

4 a. O gloria,
O gaudium,
Dum credidisti altissimi
unigenitum,
Sancta Barbara!

4 b. O vernula,
O, Dominum
Propitium fac nobis semper
Dei filium,
Sancta Barbara.

5 a. Tuam gladius
pertransivit animam,
Dum te pater fureus
compulit, ut coleres
idolatriam,
Sancta Barbara.

5 b. Vincula, ungulae
blasphemiae, mallei,
Ardentes lampades
mammae te, sponsam Christi,
molestaverunt,
Sancta Barbara.

6 a. O laetitia!
O triumphat, en, filia
Aeterni regis
adamatrix,
Sancta Barbara.

6 b. O regina!
O, regnat, vincit, imperat
Non moriturus
tuus amator,
Sancta Barbara.

7 a. Nunc inter choros
angelorum exaltata
A Deo, paranympha,
caelo regnas
Caelesti gloria
Circumdata,
Sancta Barbara.

7 b. Nostri memor esto,
virgo dilectissima,
De hac miseria
tuos exsules
Reduc ad aeterna
Tabernacla,
Sancta Barbara.

8. O virgo, o stellula,
O martyr, o praeclara
Sancta Barbara.

Oration. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 15. Cod. S. Petri Salisburgen. a VI 35. A. — Collectan. ms. Altahense (Sup.) anni 1452. Clm. Monacen. 9508. B. — Oration. ms. Tegurinum anni 1470. Clm. Monacen. 20021 C. — 1 a, 2 Et castitatis AB. — 1 b, 1 quem B. — 2 a u. 2 b umgestellt B. — 2 a, 1 Gaude A. — 2 a, 2 perditorum A. — 3 a, 1 Pater summus B. — 3 a, 4 te pulchram AC. — 4 a, 4 unigenito AC. — 4 b, 3 nobis fehlt B. — 5 a u. 5 b umgestellt A. — 5 a, 3 pater ferus B. — 5 b, 1 sq. Vincula vingulae flagellae ferrum mallei AC. — 5 b, 4 mammaeque B; Christi fehlt A. — 5 b, 5 molestaverant AC. — 6 a, 1 O gloria o laetitia AC. — 6 a, 2 O quia surrexit filia B. — 6 a, 3 en aeterni B. — 6 b, 1 O resina o regina AC. — 7 a, 1 Tunc praesens choris A. — 7 a, 3 A dextris filii B. — 7 b, 2 dulcissima A. — 7 b, 3 In hac A. — 7 b, 4 tuos fehlt A. — 8, 2 martyr o regina B. — Das Ganze ist eine Umdichtung der Sequenz: Ave plena gratiae.

66. De sancta Barbara.

1 a. Hac in die gratulemur
Et immensa veneremur
Barbaram cum gloria,

1 b. Qua conscendit caelos laeta
Martyrum iam flore freta
Sublimi victoria.

2 a. Vultus splendor admiratur,
Unde virgo postulatur
Multis in coniugium;

2 b. Sed renitens hoc constanter,
Christum quaerit incessanter
Sibi in refugium.

3 a. Peregrinos sumens vultus,
Ad profanos tendens cultus
Pater vergit propere,

3 b. Ast tenellam praeservari
Et in turri collocari
Imperat summopere.

4 a. Et cancellos vidit binos,
Sed perpendens fore trinos,
Ternum iubet cudere;

4 b. Iussa complent hinc structores,
Typo crucis signans fores
Christo caepit ludere.

5 a. Sed dum pater est reversus
Bibliis comminitat,
Intus ira fit conspersus,
Causam trium quaeritat

5 b. Cancellorum, quam ostendit
Virgo, sic dum explicat,
Trinum Deum haec praetendit,
Cunctis qui imperitat.

6 a. Pater stridet, virgo ridet
Irrorata flamine;
Furibundum quando videt,
Turris de cacumine

6 b. Sic in terram se submisit
Nacto iam cacumine,
Quod nec illam quid collisit
Christo duce lumine.

7 a. Cerberum hinc fugit parva;
Aemulantur hanc per arva
Fascinante zabulo;

7 b. Prodit illam custos gregis
Sectatricem novae legis
Delitentem zabulo.

8 a. Beniamin hanc comprehendit,
Trucidari flocci pendit,
Virgo stans immobilis;

8 b. Marciano praesentatur,
Diis libare dum minatur,
Exsecratur nobilis.

9 a. Hinc puellam lacerari,
Cilicio confricari,
In mamillis laedere

9 b. Ac lampadibus peruri
Dat tyrannus cordis duri
Et flagellis caedere.

10 a. Pater spata necat natam,
Christo sic oppignoratam
In perenni curia.

10 b. Quae et nobis hunc exoret,
Serpens pernix ne nos voret
In gehennae furia.

11 a. Adonai, rex aeterne;
Plastes rerum omnium,

11 b. Tu dignare nobis dare
Barbarae consortium.

Miss. ms. Franciscan. Monacensium saec. 15. Clm. Monacen. 8707. A. — Cant. ms. S. Iacobi Augustani anni 1481. Clm. Monacen. 6913. B. — 1 b, 2. In martyrum B. — 2 a, 1 admirantur B. — 2 b, 1 retinens haec. A. — 4 a, 2 perpendes B. — 5 a, 2 communicat A. — 5 a, 3 Incris ira sit A. — 6 b, 1 Hic B. — 7 a, 1 Verberum B. — 8 a, 1 Veni ami A. — 10 a, 1 spatam A; lecat AB. — 10 a, 2 fehlt A.

67. De sancta Barbara.

1 a. Laudum praeconia
Promat per omnia
Mater ecclesia,
Sacra sollemnia
Nam assunt hodie.

1 b. Sidus exoritur,
Splendoris gratia,
Lumen in tenebris
Orbis degentibus
In sancta Barbara.

2 a. Hostis superbiam,
Mundi fastidia
Refutans, culmina
Quaesivit gratiae
Sed ab infantia;

2 b. Solem iustitiae
Colens cotidie
Cordeque animo
Stabili Domino
Parere studuit.

3 a. Fulgor ut micuit
Lunaris facie,
Turri quam incluserat
Pater Dioscorus,
Deos qui coluit.

3 b. Cui hinc apparuit
Repente angelus,
Cuius virgo paruit
Relatis subito
Ex toto animo.

4 a. Accedens filiam
Pater Dioscorus,
Quam plena gratia
Unxit, qui et idola
Destructa vidit et fracta.

4 b. Hanc furens bestia
Quaerens, cur idola
Sperneret, munera
Conferrent cum optima
Cunctis colentibus ea.

5 a. Diras non metuit
Poenas angustiae,
Regem sed gloriae
Amavit sedule
Dulcis christicola.

5 b. Ad mortem rapitur
Innocens agnella,
Carnis quae post bella
Mundi ac tristia
Intrat in gaudia.

6 a. Ut nobis tribuat
Peccati veniam
Labem ac diluat,
Exora iudicem
Supremum, Barbara;

6 b. Ut virus, nocumen
Partum in tenebris,
Ablatum sit nobis,
Concede famulis
In die ultima.

Collectan. ms. Altahense (Sup.) anni 1452. Clm. Monacen. 9508. A. — Grad. ms. S. Stephani Augustani anni 1527. Cod. Capit. Augustan. 27 a. B. — 2 a, 4 Quae fuit B. — 3 a, 1 Fulgur B; innuit B. — 3 b, 1 Cui huic B. — 4 a, 5 Destructa fehlt B. — 4 b, 2 idolum B. — 4 b, 3 numina A. — 4 b, 4 sint optima B. — 4 b, 5 Cunctis fehlt AB. — 6 a, 4 Exorat A. — 6 b, 1 nociva A. — 6 b, 2 Partem AB; interius A. — 6 b, 3 Ablatam A; nobilis AB. — Melodie: Mittit ad virginem.

68. De sancta Barbara.

1a. Egregia sponsa Christi,
Carnem, mundum quae vicisti,
Orta, virgo Barbara,

1b. Ut de spina prodit rosa,
Medicina dulcorosa
Ex herba fit amara.

2a. Vere luce gemma nitens,
De tenebris sidus lucens,
De gentili sanguine

2b. Orta, virgo speciosa,
Virtutibus pretiosa,
Omni absque crimine.

3a. Pater eam occultavit,
Alta turri collocavit,
Ne Christum agnosceret;

3b. Rore caeli imber stillat,
Membra cordis refocillat,
Quod baptismum posceret.

4a. Rex audiens postulare
Sibi coepit, demonstrare
Pulcherrimam faciem;

4b. Parens eius Dioscorus,
Regis satrapa decorus,
Mutat vultus aciem.

5a. Quam mox Christus ulceravit,
Dioscorus se turbavit,
Hanc decollans acriter;

5b. Felix virgo es cum rege,
Postularis, tu nos rege
Servos sanans iugiter.

Miss. ms. Sanctae Coronae anni 1498. Cod. Pragen. XII C 6. — 5b, 1 cum est rege. — 5b, 2 Postularis mnas euge.

69. De sancta Barbara.

1a. Psallat chorus laetabundo
Ore, voce, corde mundo
Laudes sacrae virgini,

1b. Quam ditavit, quam amavit
Deus, ipsam quando lavit
Cruore sui filii.

2a. Hanc attraxit, hanc allexit
Virtus summi, dum invexit
Eius divo spiritui,

2b. Ut futaret mundum istum
Propter sponsum suum Christum
Atque pompas saeculi

3a. Aboleret ac doleret
Profanos deos, coleret
Quos pater Dioscorus.

3b. Inclinata virgo mente
Christo paret sic repente
Mores colens caelitus.

4a. Turri vultus elegantiam
Ob fidei constantiam
Pater quam incluserat,

4b. Deos vanos detestavit
Et ipsos annihilavit,
Quos pater coluerat.

5a. Pater eius fervens ira
Ipsam poena punit dira,
Sanctam, sacram virginem;

5b. Qui post longam sic torturam
Virginalemque pressuram
Suum vibrans mucronem,

6 a. Ipsi caput amputare
Volens, Christum deprecare
Coepit haec sancta prece.

6 b. Qui mox montem hanc iniecit,
Ubi sancta hoc effecit,
Ut mutentur propere

7 a. Oves sui proditoris;
Quam tunc capit in his oris
Pater plenus scelere.

7 b. Cuius caput amputavit
Sua manu et sic lavit
In sanguinis flumine.

8 a. Virgo sancta tu nos munda
A peccatis et iucunda
Corda fac et corpora,

8 b. Ut consortes creatori
Nostro laudes salvatori
Reddamus per saecula.

Miss. ms. Olomucense saec. 15. Cod. S. Iacobi Brunen. 12. add saec. 15. A. — Miss. ms. Pragense saec. 15. Cod. Altovaden. 91. B. — 2 a, 2 dum infixit B. — 2 a, 3 divino spiritu A. — 3 a, 2 Quod pr. AB; profanus Deus A. — 3 a, 3 et pater AB; Didascorus A. — 3 b, 1 Inclita B. — 4 a, 1 Tui B. — 8 b, 3 Persolvamus A. — 6 b, 1 mox mentem A. — 6 b, 3 Ut vincantur vultus A. — 5 b, 3 Suam saecula A.

70. De sancta Barbara.

1 a. Mater alma, perge trino
Numini psallens honorem
Rite debitum dare,

1 b. Martyrem colens decoram
Virginem lauda; colenda
Laude grata est Barbara.

2 a. Illa caecis e tenebris
Editum lumen refulget
Sole puro clarius;

2 b. Flos velut rosae nitentis
E rubo fragrans, parente
Nata surgit impio.

3 a. Fonte nam simul salubri
Prodiit, scelus parentis
Pertinacis horruit.

3 b. Pura flagravit pudico
Igne, sponsi amore castum
Pectus arsit intimo.

4 a. Concupivit rex decorem
Et tenellae vim puellae
Addidit mirabilem.

4 b. Caesa flagris vel capillis
Rapta flavis vel papillis
Nuda sectis ambulet;

5 a. Caesa perfert, nec manentem
Vultus instantis tyranni
Virginem minax quatit.

5 b. Quin manu caput paterna
Amputante non retractat
Ore sed Iesum invocat.

6 a. Filia sic usque serpens,
Eva quo decepta mater
Concidit, fractus iacet.

6 b. Ergo nunc nitente palma
Floret insignis corona
Sempiternae gloriae.

7. O beata virgo, martyr,
Sponsa Christi, fac, precamur,
Te precante ut haec Deo sint
Grata, quae fiunt sacra.

Miss. Romanum ad usum eccl. S. Barbarae [Mantuanae] imp. Venetiis 1572. — Cfr. Transactions of the s. Pauls Ecclesiological Society, Vol. V, p, 38 sqq. — Die Sequenz ist sichtlich ein humanistisches Produkt.

71. De sancta Barbara.

1 a. Plausu chorus iucundetur
Novo Sion et laetetur
Tanti flore germinis,

1 b. Fecundatus quem probavit,
Te prae multis dum signavit
Sacri rore numinis,

2 a. Rex a thronis; sic benigna
Mundo luces et per signa
Lucis fundis radium;

2 b. Sic oppressum redivivo
Fructu signo fulta divo
Matri reddis filium.

3 a. Sic afflictos fastu leprae
Mundas, munda necis vepre,
Servans et a carie;

3 b. Sic cervici frontem plexam
Rite nectis et adnexam
Donis aptas gloriae.

4 a. Hinc columnas sacramenti,
Novi decus testamenti,
Signo crucis indice

4 b. Pingis, omnique decenter,
Tamquam divo sint recenter
Picta, vigent pollice.

5 a. Clave mortis rubricata,
Templo solis praesentata
Vitae reddis corpora;

5 b. Hos exsanguès, mutilatos,
Hinc et inde cancellatos
Conducis ad robora.

6 a. His insignis, his praelata
Polles signis in stellata
Throno regis filia.

6 b. Sole novo deaurata
Micas stellis scintillata,
Sub te vernat Cynthia.

7 a. Eia, victrix et alumna,
Laborantes in aerumna
Nos tuo charactere

7 b. Signa, tecum constituti
Quod te duce simus tuti
Pharaonis onere.

Miss. ms. S. Mariae Gedanensis anni 1433. Cod. Bibl. 66. SS. Gedanen. Fol. 80. A. — Miss. ms. Cracoviense saec. 15. Cod. Iagellonic. 4247. B. — 1 a, 1 Clausus A. — 2 a, 2 Mundo dulces B. — 2 b, 1 oppressum te divino A. — 3 b, 1 Hic A. — 3 b, 2 Rite nectens os A. — 4 a, 1 columnis A. — 4 b, 1 Fragis omnique A. — 5 b, 2 Hinc et vide B. — 6 a, 1 hic praelata B. — 7 b, 3 opere B. — Sieht viel eher einer Mariensequenz gleich.

72. De sancta Barbara.

1. Vale, solidum
mundi sidus lucidum,
Barbara beata,
nobili genere orta.

2 a. Rosa, gaude florida
speciali gratia,
pneumatis
dono rorante,
quae caeli
machina mirante
fidem es unius
Dei adepta.

2 b. Angelum per sic docta
animosa patria
idola
fide [con]terens,
conculcans
simulque spernens iram
es eiusdem dicti
consecuta.

3 a. Quae sciens Dioscorus
satagebat
illam perdere; (haec) illaesa
per turrim
montis cacumine se
optabat recludere.

3 b. Qua vero inventa
per capillos
rapitur crudeliterque
sanguinis
fusionem flagellum
per acrum consequitur.

4 a. Captiva sedens
confortatur
per angelum;
post haec vestibus nudata
ferreis iubetur uncis
confricando lacerari,

4 b. Hinc [in] carcerem
sauciata
recluditur;
per Christum est visitata
per eumque pristinae
sanitati solidata.

5 a. Lampadibus
post haec uritur;
abscissis mammis
caput contunditur
ferociter;
tunc eius cerebro
nares perfluente
videtur dolor maior
addi prioribus Clamantes
virginis poenas
imis corde recolite.

5 b. Marcianus,
dum non proficit,
nudam iussit per
civitatem, omnes
per plateas
trahi flagellando,
illa exclamante:
„Domine Deus, tege
pudicitiam.“ Fave, virgo,
nos tuis sacris
meritis dignos effici.

6 a. His dictis
tecta; dehinc frementer
est sententiata
per patrem-
que apprehensa fune
sic miseranter dicta
sine pietate morti;
cognoscens
orabat sic dicens:
„O Iesu, rex bone,

6 b. Obsecro
devote, ut quicunque
mei recordatus
fuerit,
veram contritionem,
puram confessionem,
et [sancti] corporis tui
consequi
valeat effectum.“
Post haec decollata.

7 a. Audi nos;
nam te diligens
sponsus multum honorat.

7 b. Salva nos,
Iesu, pro quibus
virgo martyr te orat.

8 a. Da per eius merita,
da per sua precamina
in te confidere,

8 b. Ut per tuam gratiam
[nos] aeterna mereamur
consequi gaudia.

9. Cuius prece sit deprecatus
item pater, item natus,
utriusque flamen,
unus aeternus Deus. Amen.

Grad. ms. Cassoviense saec. 15. Cod. Mus. Hungarici 172. — 2 b, 2 patris (patria hier als adiectivisches Attribut zu idola). — 3 a, 1 Nesciente Dioscoro. — 3 a, 3 illa. — 3 a, 5 sq. optabat se. — 3 b, 1 l. Illa vero? — 3 b, 6 zu „acrum" v. Forcellini — De Vit sub „acer." — 4 a, 5 iussit. — 4 b, 5 per quemque. — 5 b, 2 proficeret. — 6 a, 6 dicta = addicta sc. morti; oder l. ducta? — 7 a, 2 sq. te sponsus multum diligens. — Das Schema zu dieser Sequenz ist sichtlich Ave praeclara maris stella, aber ziemlich frei gehandhabt.

73. De sancta Barbara.

1 a. Regi Christo iubilemur
Psallentesque veneremur
Barbaram cum gloria
In eius sollemnia,
Nostrae mentis gaudia,
Dulcique memoria
Eius sacra merita.

1 b. Tu virginale lilium,
Vas virtutum omnium,
Rosa patientiae,
Dulcoris et gratiae,
Virgo prudens, electa,
Barbara speciosa,
Dei sapientia.

2 a. Christus Iesus, Dominus
Sponsusque dulcissimus,
Tibi dilectissimus,
Vere multum te amans,
In carcere te visitans,
Dulcibus verbis consolans,
Virtute sua confortans.

2 b. Salvatorem tu videns
Barbara, [et] congaudens
. . . .
Eiusque praesentia
Sanantur tua vulnera;
Dulcia [per] medicamina
Facta es exhilarata.

3 a. Adest dies gratiae,
In qua scandit caelica
Barbara, sponsa Salomonis,
Vere sidus lucens thronis.

3 b. O virgo clarissima,
Fulget plus quam sidera
Tua castimonia;
Pro nobis prece sedula

4. Tuum funde subsidium
Apud Christum Dominum.

Sequent. ms. S. Georgii Villingen. saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — Mit Melodie, nach welcher Str. 3 b mit 4 zu einer Strophe zu verbinden wäre. — 3 a. 2 caelicem.

74. De sancta Barbara.

1. Rex optimus et maximus
Nostro choro sit proximus
Corroborans pectora,

2 a. Qui Barbarae victoriam
Mundi dedit, mox gloriam
Cum duplici laurea.

2 b. Haec est magistra caelica,
Quae trinitatem mystica
Demonstrat in formula.

3 a. Ob hoc pater Dioscorus
In hanc furit, crescit porus,
Cedit lassus virgini.

3 b. Quam mons recondit patrius,
Ne laedat hanc contrarius
Sancto pater numini.

4 a. Vir comperit, dum punitur,
Natam latentem, proditur,
Factus lapis duruit;

4 b. Saevit parens in propriam,
Quam distrahit totam viam
Et iudici subruit.

5 a. Qui non minis, non verbere
Taetro nec ipsam carcere
Vincit nec horroribus;

5 b. Constans manet placens Deo,
Secura iam de praemio,
Intenta caelestibus.

6 a. Latam pater sententiam
Agit ruens in filiam,
Cuius caput desecat.

6 b. Demum tyrannus fulmine
Ictus perit, quo turbine
Manes miser visitat.

7 a. Sed illa victrix cardines
Caeli petit, quam supplices
Oremus hoc carmine:

7 b. O martyr et virgo bona,
Christus pia prece tua
Nos purget a crimine;

8 a. Et a mala semper nece
Nos liberet, sic te duce
Ut mens sit in gratia.

8 b. Quam conferat cum gloria
Nobis Dei potentia,
Quae condidit saecula.

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. — 7 b, 1 virga.

75. De Translatione s. Barbarae.

1 a. Ad laudem omnipotentis
Dei cuncta disponentis
Plaudat plebs catholica;

1 b. Omnis boni largitori
Salutisque provisori
Promat laeta cantica.

2 a. Qui hodie transportavit
Et honeste sublimavit
Sponsam suam Barbaram,

2 b. Cui universus clerus
Et omnis sexus sincerus
Cordis laxet citharam.

3 a. Quod ablatum est paganis,
Est oblatum christianis
Pro insigni munere;

3 b. Est salubriter translatum
Et ad partes has allatum
Corpus sanctae Barbarae.

4 a. Erat videre molestum
Donum gratum et honestum
Deputari canibus;

4 b. Haec nobilis margarita,
Christi sanguine polita,
Non est danda suibus.

5 a. Fuit namque valde dignum
Et honoris ingens signum
Tradere fidelibus

5 b. Tam pretiosum thesaurum,
Aestimatum super aurum
Hunc digne colentibus.

6 a. Thesaurus olim opertus
Orthodoxis sed apertus
Spem erigit valide,

6 b. Et lumen quondam absconsum
Iam candelabro appensum
Lucet cunctis placide.

7 a. Nam Romanus imperator,
Domini cultus zelator,
Cum sua militia

7 b. Plurima curationum
Contra pestes laesionum
Sumpsit beneficia.

8 a. Usque modo operatur
Deus, quando honoratur
Sponsa sua Barbara,

8 b. Auferens pestes et morbos
Sanans mutos, caecos, surdos,
Vivificans funera.

9 a. O praeclara Christi sponsa,
Da paenitere absconsa
Per contritum spiritum.

9 b. Fac surdos te auscultare
Et mutos pie ructare
Tuum beneplacitum.

10 a. Recta vitae nostrae norma
Virtutum omnium forma
Es illustris, Barbara,

10 b. Ad te clamamus instanter,
Facito nos incunctanter
Devitare tartara.

11 a. Cum salubri sacramento
Pro virtutis complemento
Muni nostrum exitum,

11 b. Ut te rectrice, te duce,
Transeamus ex hac luce
Ad locum dispositum,

12 a. Ubi cum iucunditate
Et summa securitate
Laetemur perenniter

12 b. Illic cum sanctis gaudentes
Ac vultum Dei cernentes
Regnemus feliciter.

Fragmentum ms. Missalis saec. 16. (Appendix Miss. Misnensis imp. Lipsiae 1510). Auf der Wiener k. k. Hofbibliothek 22 D 13. —

76. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Lyram tange concrepando,
Laeta pange modulando
Euphoniae cantica;

1 b. Tuba, clange buccinando,
Vires auge resultando,
Sonet laus harmonica.

2 a. Coetus plaudens subvectorum,
Chorus gaudens angelorum
Canant Bartholomaeum,

2 b. Sabbatizans tolle maestum,
Sollemnizans eius festum
Nunc et in perpetuum.

3 a. Dogmatizans legis theca,
Perlogizans apotheca
Munerum caelestium

3 b. Exstitisti, apostole,
Praefulsisti in indole
Contemptor terrestrium.

4 a. Luce prima radiasti,
Vetus zyma limpidasti
Sancto plenus pneumate;

4 b. Lux opima, lucinasti
Orbis ima, lucidasti
Fidem tuo dogmate.

5 a. Vitae potum propinasti,
Orbem totum illustrasti
Verbo verbi schemate;

5 b. Regis natam tu sanasti,
Quam vexatam roborasti
Crucis cum caragmate.

6 a. Vale, Christi apostole,
Mundo tristi tu condole,
Vivus excoriatus;

6 b. Dei cultor iustitiae,
Hostis ultor versutiae,
Postremo decollatus.

7 a. In agone nos certantes,
Iesu bone, mendicantes
. . . .

7 b. Visione iucundantes
Tecum pone gratulantes
Pasce pane numinis.

Collect. ms. Emmeramense anni 1351. Clm. Monacen. 14343. — 3 a, 1 legeteca. — 3 a, 3 Numerum.

77. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Quem solem invisibilem
splendor eius nube carnis
clarificat,

1 b. Splendor inarcessibilis
hic accedit et tenebras
illuminat.

2 a. Non matre degenere,
sed claro genere
virtus patris velat,

2 b. Non carne frater est,
sed gratia patris
virtute dominus.

3 a. Qui per almiphos
calceamenta extendit
ad alienigenas,

3 b. Per Bartholomaeum
Seon, regem Amorrhaeorum,
conculcans in India,

4 a. Verbo curat aegros,
obsessos liberat
et regis filiam,

4 b. Huius interventu
sibi reconciliet
Christus ecclesiam.

Miss. ms. Frisingense saec. 15. Cod Scot. Vindobonen. 55 a 3. A. — Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod, Salisburgen. V 3 H 167. B. — 2 a, 1 Non natura A. — 3 a, 1 alimphos A, ebenso unverständlich als almiphos.

78. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Tradit nobis festivale
Laete decus triumphale
Bartholomaei natale
Carmen Christo promere,

1 b. In quo curemus demere
Quod gestabamus temere,
Ut possit resipiscere,
Quod fuerat letale.

2 a. Cuius sanctus illustratur
Et doctrinis fecundatur,
Hac in die iucundatur
Beatorum contio,

2 b. Excelsa praedicatio
Instinctu Dei praevio
Dat viam cordi devio,
Ad vitam qua meatur.

3 a. Fructum profert quo salutis,
Via tuta fit non tutis
Victis Astaroth versutis
Et Berith dogmatibus;

3 b. Extraxit ab erroribus
Imbutos vagis moribus
Sacrosanctis sermonibus
Idolatris abnutis.

4 a. Maerent hostes adiurati,
Sancti verbis debellati,
Qui fuere machinati
Augere flagitia.

4 b. Sed multor per incendia
Quoddam inquit immania
Daemonium praesentia
Apostoli beati.

5 a. Victum reddit se percepto
Bartholomaei praecepto,
Calle fugiens arrepto,
Idola comminuit;

5 b. Discedens hostis doluit,
Compulsus qui succubuit;
Aeternum Deum docuit
Nam populo decepto.

6 a. Rursus hostis catenatus
Ab angelo reportatus,
Coram plebe propalatus
Picea sub specie.

6 b. Auctorem tantae gratiae
Laudabant fines Indiae,
Per signa cuius hodie
Abluitur reatus.

7 a. Rex, ab hoste qui torquetur,
Dum beatus vir medetur
Suam natam, profitetur
Messiae potentiam.

7 b. Effervens per dementiam
Astriages insaniam
Et irae fert sententiam,
Ut capite plectetur.

8 a. Veram pacem interpella,
Ut sequestret nostra bella,
Nos defendat a procella
Animae naufragii;

8 b. Aeterni ne supplicii
Cernemur nos obnoxii,
Ne dira lux iudicii
Det merita flagella.

Miss. ms. S. Mariae Traiectensis saec. 15. Cod. Ultraiectin. 405. A. — Miss. ms. Traiectense saec. 15. Cod. Monasterien. 347 (41). B. — 2a, 1 sanctis A; l. factis? — 4a, 2 Sanctis B. — 5a, 1 praecepto A. — 8b, 4 Dat A B. — Melodie: Iucundare plebs fidelis (Matthaeus-Sequenz). — Beachtenswert ist, dafs jedesmal der Schlufsvers der a-Strophe mit den drei ersten Versen der b-Strophe, und umgekehrt der Schlufsvers der b-Strophe mit den drei ersten Versen der a-Strophe reimt; ferner weist der Rhythmus der a-Strophen Trochäen, jener der b-Strophen Iampen auf.

79. De sancto Basilio.

1. Vox respondens moribus
Magnum magnis laudibus
Attollat Basilium,

2 a. Qui doctrina celebris
Ut lumen de tenebris
Emersit gentilium;

2 b. Lucens et illuminans,
Verbum vitae seminans
Delet dogma devium.

3 a. Non renatus gratiae
Studet abstinentiae,
Sequens castimoniam;

3 b. Nil terrenum diligit,
Puros sensus dirigit
In omnem iustitiam.

4 a. In fervore spiritus
Docens, doctus caelitus
Doctum trahit Eubolum
Ad salutis symbolum.

4 b. Qui, dum sibi desipit
Et in Deum resipit,
Datur tanto rhetori
Christo posse commori.

5 a. O quam dignum
Lucis signum
Demonstratur,
Dum lavatur
In aqua Basilius;

5 b. Aquam movet,
Sanctum fovet
Plausu blando
Revolando
Columba sublimius.

6 a. Gregis rector
Et protector,
Hic profanis
Arrianis
Resistens instantius,

6 b. Iram regis
Non veretur,
Dei legis
Dum tuetur
Decreta constantius.

7 a. Suis verbis consecrare
Sancta volens videt clare
Sibi Christi praesentiam
Dare sacrandi gratiam.

7 b. Dum ministrat cum tremore,
Dulces modos in splendore
Modulantes apostoli
Demulcent aures Euboli.

8 a. Omni plenus sanctitate,
Dignus Dei claritate,
Consummatur
Et beatur
Cum sanctis in gloria.

8 b. Nos asstantes tuae laudi,
Magne pater, pius audi,
Ut te duce
Vera luce
Fruamur in patria.

9. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Brugense saec. 15. Cod. Semin. Brugens. 3 (48). A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. B. — 1 a, 2 magnus B. — 3 a, 1 renatis B; es ist die Rede von Basilius als dem „nondum renatus"; cfr. 5 a, 4 sq. — 7 a, 2 Sanctam B. — 7 a, 4 Dans reserandi B. — 8 b, 4 Fungamur A. — 9 fehlt A. — Melodie: Mane prima sabbati.

80. De sancto Benedicto.

1 a. Magnum patrem Benedictum,
Virum iustum et invictum,
Collaudet ecclesia;

1 b. Nos ut patrem veneremur,
Venerantes imitemur
Virum plenum gratia.

2 a. Cuius dono praecurrente
Puer aevo, senex mente,
Manu tangit fortia;

2 b. Carnis frangens voluptatem,
Mundi spernens vanitatem,
Procul arcet vitia.

3 a. Mira per hunc operatur
Virtus Dei, qua servatur
Mens eius innoxia,

3 b. Ne per solem denigretur,
Sed plus nive dealbetur,
Munda sit ut hostia.

4 a. Vas confractum reparatur
Integrumque frangitur,
Virga vagus emendatur,
De rupe fons oritur;

4 b. Super aquas Maurus vadit,
Et puer emergitur,
In infernum morte cadit,
Iustum qui persequitur.

5 a. Sanctus locum tunc mutavit,
Sed et ibi comprobavit
Hostis aemulatio,

5 b. Quantum bonis sit infesta,
Quibus placet hic honesta
Vitae conversatio.

6 a. Saeviore quippe zelo
Pulsus ipse dudum caelo
Vulnerare mortis telo
Pia quaerit viscera.

6 b. Sed ab eo cadit victus,
Et vir Dei stat invictus,
Quem adversus hostis ictus
Dei tegit dextera.

7 a. De futuris prophetavit
Et tyranno nuntiavit,
Pro pace, quam perturbavit,
Quae maneret ultio.

7 b. Visu mentis hic absentes
Intuetur ut praesentes,
Notat actus, notat mentes,
Spiritus indicio.

8 a. Puer vitae redonatur,
Sororisque spiritum
In columba contemplatur
Deo caeli redditum.

8 b. Ipse tandem evocatur
Ad caeli palatium
Et a Christo collocatur
In sede felicium.

9 a. Nos grex eius familiae
Tanti ducis itinere
Caelestis aulam gloriae
Studeamus ascendere.

9 b. Quos suis docet monitis,
Hos protegat et meritis,
Ut illius suffragio
Caeli fruamur gaudio.

Collect. ms. S. Lupi. Trecen. saec. 10 et 11. Cod. Trecen. 1170. add. saec. 13. Mit Melodie.

81. De sancto Benedicto.

1. **Organa**, plebs pia,
psalle iucunda,

2 a. **Benedicti** clara
quia micant incliti festa,
per ampla
orbis spatia
veneranda;

2 b. **Ex** libera pulchre
qui fuit ortus stirpe virga
lucida
atque flos scandens
ut lilia.

3 a. **Namque** florida temnens
spreverat
a pueritia;

3 b. **Excisa** redintegra
quem sonant
antra laude sacra,

4 a. **Divina** pollens
gratia
per omnia

4 b. **Iustus** hic nives,
frigora
fert aspera.

5 a. **Caelesti** donatus stola,
Tu Benedicte,
legislator alme,
vota vide nostra
Et data hodie
cantica.

5 b. **Lumen** mundi nunc per
saecla,
Exora Iesum
pro nobis, *spes una*
monachorum magna,
Gaudia donantem
optima.

6 a. **Iusti** mens praeclara
et digna, quem nil
nocet pessima
fraus mortis conscia;

6 b. **Felici** qui dextra
dat crucis signa,
crepat fiala
mox pestis baiula.

7 a. **Et** dum venenata
mittit invidus hostis dona
viro Dei mente mala,

7 b. „**Refer**", inquit, „ista,
quo nulli ferant exitia";
vir sanctus corvo imperat.

8 a. **Ac** cuncta stupent pectora
noctu, quo signabas

8 b. **Lucide** in usum tecta
fratrum praeparanda.

9 a. **Magna** caeli stella,
Eos semper illustra,
quos sanctae vitae placida
formas regula,
Veraque pollens gloria;

9 b. **Orbis** lux maxima,
Tuo vehantur nostra,
pater, *ductu*, *iam carmina*
ad siderea
Aeterno regi placida.

10 a. **Cum** tibi praeconia
concinimus, audias.

10 b. **Ligati** tu fortia
videns solvis vincula;

11 a. **Iussa** cuius tremunt tartara,
mortuo dum datur
vita libera.

11 b. **Ecce**, soror et Scholastica,
culmina dum quaerit
virgo supea,

12 a. Nexa fratri plurima
de dulci bona
audit patria.

12 b. Transit ad caelestia
cum vera tandem
innocentia.

13 a. Uatum psallens cithara,
Mira sanctorum gemma,
in caelo nosmet subleva
Castae precis instantia;

13 b. Electorum in aula
Rege nos, Benedicte,
caelorum regis conviva,
Ne nos, pater, despicias.

14 a. Tui mox viam plura
praetegunt pallia,

14 b. Ornatque lampas multa,
dum petis caelica.

15 a. Rite nostra figi cordis
huc prece lumina

15 b. Uita nobis, Benedicte,
et verbo facias,

16. Micans luce aeterna.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. — 2 a, 2 qua. — 5 a, 1 Caelestis. — 5 a, 3 regislator. — 5 b, 3 nobis es una. — 6 a, 3 nocet spes una. — 7 a, 1 dum venerata. — 7 b, 1 Refert. — 10 b, 1 Lignati tui. — 14 a, 2 pretesunt. — 15 a, 1 figas. — 15 a, 2 hunc. — Melodie: Fulgens praeclara. — Die in Schrägdruck vorgelegten Verse ergeben den Text einer eigenen Sequela, wozu man vgl. u. a. Anal XL, Nr. 205. Der Text dieser Sequela pafst zu dem Akrostichon (durch Fettdruck gekennzeichnet): „O Benedicte, | Legifer alme, | Vota clientum | Cerne tuorum“, welches wiederum die Textworte einer Sequela sind. Um so merkwürdiger ist dieses Akrostichon, da ein solches bei Sequenzen erster Epoche sehr selten ist.

82. De sancto Benedicto.

1 a. Sonet vox ecclesiae
Canticum laetitiae
Benedicti gratia.

1 b. Benedictum hodie
Venerantes carie
Careamus noxia.

2 a. Suscitatur mortuus,
Fons datur irriguus
Eius prece praevia.

2 b. Mortis parant poculum,
Sed crucis signaculum
Servat a versutia.

3 a. Sancto cedit caecitas,
Firmatur debilitas,
Pelluntur daemonia.

3 b. Fel in pane tegitur,
Sed a corvo tollitur
Velata malitia.

4 a. Dementata femina
Tangens sancti limina
Purgatur dementia.

4 b. Nullus abit vacuus,
Qui petit assiduus
Eius beneficia.

5 a. Hic exemplar posteris
Regnat iam cum superis
In caelesti patria.

5 b. Huius prece miseris
Largiatur celeris
Peccatorum venia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. — 2 b, 1 parent — 5 b, 2 statt „celeris“ liegt die Verbesserung „sceleris“ nahe. — Melodie wahrscheinlich: Veni sancte spiritus.

83. De sancto Benedicto.

1 a. Benedictus
Decantat in caelis laetus
Alleluia

1 b. Regi regum;
Nutricis sedavit fletus,
Res miranda,

2 a. Fracti capisterii
Reparato fragmine
Prece fusa,

2 b. Et huius mysterii
Monachorum ordine
Res inclusa.

3 a. Sicut capisterium
Purgat farris vitium,
Pari forma

3 b. Expurgat religio,
Quae mundano vitio
Sunt corrupta.

4 a. Suscitavit mortuos
Et curavit languidos
Valle nostra;

4 b. Eiecit daemonia,
Per hunc elephantia
Fit consumpta.

5 a. Noster chorus concinit,
Ecclesia meminit,
Nec mens prava desinit
Esse cacca;

5 b. Si non nostris cantibus,
Credat vel codicibus
Gregorii pluribus
Haec praedicta.

6 a. O pater, propera,
Fideles libera,
Ne sit in inferis
Gens misera;

6 b. Removens scelera
Da vitae munera,
O regis aetheris
Puerpera.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 2 b, 1 Est B. — 2 b, 2 sq. Res multis miraculis | Confirmata B. — 5 a 1 cecinit B. — 6 a, 3 infernis B.

84. De sancto Bernhardino.

1 a. Christe Iesu, Domine, regum rex, o Deus alme,
Natus ab aeterno de deitate patris,

1 b. Quem genuit merito sacro sub tempore virgo;
Sic verbum caro fit flamine flante sacro.

2 a. Crimine damnosum venit qui solvere mundum,
Sanguine cum proprio plasma lavare suum,

2 b. Hic varios serere missos promisit in agrum,
Nuntia qui ferrent illa per omne solum.

3 a. De quorum numero quasi lux de sidere caeli
Bernhardinus adit mitis in orbe agrum;

3 b. Nobilis ex gente, plus morum nobilitate,
Christo complacuit, cui sua cuncta dedit.

4 a. Vomerem doctrinae manibus qui solvit utrisque,
Fundat ut incultum dogmate valde solum,

4 b. Et lapides abigit, ut possint crescere fruges,
Vepribus abruptis sulcat, ut aptus aret.

5 a. Seminat hic Domini verbum per climata mundi,
Exemplo Christi totus amore flagrat.

5 b. Sedat litigia, diversum schisma reformat,
Enervans haeresim falce gregata metit.

6 a. Francisci lima sic ferrea pectora purgat
Atque ligone suo saxea corda movet.

6 b. Horrea sic Domini gestivit ducere plene,
Ut maniplos laete ferret in arce poli.

7 a. Ergo Iesus Christus, cui nomen clarificavit,
E converso suum clarificavit opus

7 b. Signis, prodigiis, pia per miracula multa
In vita, morte; laus tibi, Christe Iesu.

8 a. Claudi nam currunt, plures a morte resurgunt,
Et audit surdus, lumine caecus ovat.

8 b. Leprosus candet, mox energumenus orat,
Et non est morbus, quin fugat almus eum.

9 a. O Bernhardine, poscas, pater o Seraphine,
Ut famulis pacem det Deus ipse tuis,

9 b. Ut post assiduos et multos valde labores
Apprendat regna laudibus apta poli.

Miss. ms. Gurcense saec. 15. Cod. Virunen. (hist. Verein.) 332 (1/4). — 4 a, 1 Vomere. — 8 b, 2 morbus quando.

85. De s. Bernhardo de Mentone.

1 a. Confessoris egregii
Celebremus nos socii
Bernhardi sollemnia.

1 b. Generosa stirpe natus
Moribus hic exornatus
Fuit ab infantia.

2 a. Augustae Archilevita,
Deo gratus verbo, vita
Fiebat per omnia.

2 b. Plebis ibi christianae,
Verba vitae ferens sanae,
Exstirpabat vitia.

3 a. Monita in caritate
Praedicando longe late
Dabat salutaria.

3 b. Ieiunans hic vigilabat,
Pro se et multis orabat,
Ut daretur venia.

4 a. Pretiosa cum habere
Vestimenta posset vere,
Portabat cilicia.

4 b. Pane duro vescebatur,
Asper qui plus videbatur
In tota provincia.

5 a. Potum uva non praebebat,
Aquam raro sic bibebat,
Saepius absynthia.

5 b. Domum fecit caritatis,
Ubi data dantur gratis,
Nec quaeruntur praemia.

6 a. Ibi panis, vinum, ligna
Nunquam crescunt, sed maligna
Sunt ibi contraria;

6 b. Nix et algor, via dura,
Fumus, nubes et obscura
Sunt ibi perennia.

7 a. A Bernhardo facta domo
Istam adit quisque homo,
Habet necessaria;

7 b. Ista domus semper patet,
Procurator nunquam latet
Propinans cibaria.

8 a. Nunc Bernhardi proferamus
Signa eius et dicamus
Virtutes, prodigia.

8 b. Nicolaus apparuit,
Peregrinus visus fuit,
Sancto dixit talia:

9 a. „Montem Iovis ascendamus,
Hospitale componamus
Summa rupis in via.“

9 b. Ista domus fabricatur
Tantis viris et dotatur,
Habent beneficia.

10 a. Caeco visum restauravit,
Sterili matri donavit
Puerum, quem haec rogavit
In vita sancti pia.

10 b. Pestem perdit locustarum,
Quae nocebant et non parum,
Et morsus bestiolarum,
Via erat invia.

11 a. Hic avarum praedicavit,
Paupertati destinavit,
Exitus quod comprobavit
Ignis peste anxia.

11 b. Adit Romam rex Henricus,
Perdat papam quod iniquus
Malis pro imminentibus;
Cognita malitia

12. Regi nefas dehortatur,
Huic adversa comminatur,
Finis rei demonstratur
Sancto, ita qui probatur.
Nobis detur venia.

Offic. ms. S. Bernhardi saec. 16. Cod. Capit. Sedunen. 72—17. — Cfr. Acta SS. Iun. III, p. 556.

86. De sancto Bernhardo.

1 a. Caeli nardus
Fragrat signis,
Dum Bernhardus,
Vir insignis,
Firma mentis acie

1 b. Hic aspernans
Mundi florem,
Ceu flos vernans
Dat odorem
Virtutis et gratiae.

2 a. Nam amator
Castitatis
Ac zelator
Sanctitatis
Fuit ab infantia.

2 b. Per hunc fulsit
Lux diei,
Dum suffulsit
Domum Dei
Doctrinae fragrantia.

3 a. Gaude, felix religio,
Laetitiae fastigio
De laude tanti patris,

3 b. Dulcis Iesu qui nominis
Dei pandit et hominis
Laudesque suae matris.

4 a. Quae dum laudes
Dilatantur,
Hostis fraudes
Expugnantur
Verbi Dei gladio.

4 b. Imitandi
Christum normam
Et amandi
Dedit formam
Claro vitae radio.

5 a. O Bernarde,
Nos gementes,
Quamvis tarde
Paenitentes,
Regnis apta caelicis.

5 b. Ibi melos
Modularis,
Dum ad caelos
Evocaris
Choris cum angelicis.

6 a. Nos Christo reconcilia,
Cuius mater et filia
Tuum fuit solamen,

6 b. Ut mundi post naufragia
Mariae per suffragia
Deo fruamur. Amen.

Miss ms. Olomucense anni 1494. Cod. S. Iacobi Brunen. 8. — 3 b, 2 Dei parvuli et. — 4 a, 1 Quas. — 6 b, 2 Matris per. — Beachtung verdient 3 b, 1 wegen der Anspielung auf „Jesu dulcis memoria“, welches Lied also der Verfasser dieser Sequenz dem hl. Bernhard zuschreibt.

87. De sancto Bertrando.

1 a. Sancti festa confessoris
Recolamus et canoris
Exsultemus modulis.

1 b. Gratulemur mente pura
Proseqnentes cordis thura
Labiorum titulis.

2 a. Digne decet venerari,
Digne diem praeconari
Virtutis significum,

2 b. Cuius fulsit insignita
Documentis sanctis vita
Laborum et operum.

3 a. Homo verus, homo purus,
Mundo blandus, sibi durus,
Carnis calcans lubricum,

3 b. Contra carnem dimicavit
Et se totum transformavit
In statum angelicum.

4 a. Vicit carnem, vicit mundum,
Vicit fortem et immundum
Hostem Adae veteris.

4 b. Et his tribus conculcatis
Summae cultor trinitatis
Conregnat cum superis.

5 a. Hospes [hic] caelestis poli,
Se subducens carnis moli,
Sequens spiritalia,

5 b. Dum a carne se suspendit,
Supra carnem comprehendit
Angelorum gaudia.

6 a. Ubi totus mente tota,
Non impulsus mundi rota,
Sed spe firma stabilis

6 b. Christi leve tulit onus,
Pastor lucis, pastor bonus,
Pius, prudens, humilis.

7 a, Lignum frondens, vitis viva,
Palma florens et oliva
Gratiae fructifera,

7 b. Fructum dedit Deo gratum
Et transcendit orbis statum
Cedrus odorifera.

8 a. Se praecingens castitate,
Cum lucernae claritate
[Vigil] in excubiis

8 b. Pernoctavit exspectando,
Nuptiarum sponsus quando
Rediit a nuptiis.

Collect. ms. saec. 17. Cod. Parisin. 11778. Apographum „ex Ms. 1636 mihi commodato a domino de Salis Loctoren." — 5 a, 1 cuius poli. — 5 a, 2 carni. — 8 a, 2 lucerna. — Der Schlufs fehlt; von Str. 9 noch das Anfangswort „Supra". — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

88. De sancto Blasio.

1. Victori Blasio laudes
hymnizent incolani.

2 a. Agnus sequens pastorem
more paschali praesul
binis cum pueris
est immolatus.

2 b. Mors a vita flectitur
speciali duello,
agnus lupiferum
[flectit] Agricolaum.

3 a. Dic Christo pro nobis
preces, pater inclite.
Sepulcro corpus commendans
Helisea, mulier
iam sancta.

3 b. Angelicis stolis
ornaris et coronis.
Surrexit astra conscendens,
terrea summo regi
commendans.

4 a. Credendum est pium nostrum
te fore patronum;
en, nos et nostra
simul conserva.

4 b. Scimus Christum locum istum
et ovile tuum
per preces tuas
semper tueri.

Miss. ms. Sanblasianum saec. 15. Cod. Paulan. 25. 2. 2. (Blas. memb. 64). A. — Miss. ms. Sanblasianum anni 1482. Cod. Paulan. 25. 2. 15. (Blas. memb. 61). B. — 1, 2 immolant B. — Den Anfang dieser Sequenz teilt Kehrein mit unter Nr. 525.

89. De sancto Brioco.

1 a. Iucundemur,
senes et parvuli
Adplaudentes
beato praesuli,
Cuius assunt
sancta sollemnia.

1 b. Occurramus
sancto pontifici
Spiritalis
in laude cantici
Cordis, oris
pari concordia.

2 a. Gratuletur
mater ecclesia,
Tantae prolis
insignis gloria,
Tam felici
ditata pignore.

2 b. Hic est enim
praesul Briocius,
Cuius ortum
caelestis nuntius
Multo ante
praedixit tempore.

3 a. Qui caelesti
natus oraculo
Et nutritus
a matre sedulo
Est commissus
Germano praesuli;

3 b. Ad docendum
missus Parisius
Adoptatur
Germano filius,
Suscipiens
nomen discipuli.

4 a. Informatur
divinis litteris
Et in sensu
praecellens ceteris,
Quantus erat
futurus, innuit.

4 b. Liquet, quantus
tunc puer fuerit
Et in quantam
virtutem creverit,
Cum urceum
patri restituit.

5 a. Cum sacratur
manu pontificis,
Super caput
et comam verticis
Globus coram
descendit igneus,

5 b. Cuius luce
totus incanduit,
Et sicut sol
vultus resplenduit
Miris modis
effectus flammeus.

6 a. Ut in Christi
profecit gratiam,
Praemonitus
redit in patriam,
Insignitus
multis miraculis;

6 b. Per defunctum,
quem vitae reddidit,
Plebs timore
concussa credidit,
Est recepta
fides in populis.

7 a. Post peracta
vitae curricula
Sanctus nulla
conspersus macula,
Deo placens
et vivens hostia,

7 b. Corpus suum
dissolvi praesciens
Eucharistia
se praemuniens
Susceptus est
in caeli gloria.

8 a. O Brioce,
pastor egregie,
Audi clemens
vota familiae,
Delictorum
implorans veniam.

8 b. Interpella
pro nobis Dominum,
Ut remittat
errores criminum
Et aeternam
conferat gloriam.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — 2 b, 1 Briocus A. — 4 b, 2 hic puer A. — 5 a, 5 Globus quidam B. — 5 b, 4 splenduit A. — 6 a, 4 rediit A. — 7 a, 1 praeacta A.

90. De sancta Caecilia.

1. Victo mundi lubrico
Gaudio uranico
Fruitur Caecilia.

2 a. Concupitam specie
Rex coronat hodie,
Gaudeat ecclesia,

2 b. Eius ut auxilio
A mundi exsilio
Perennet in patria.

3 a. Sponsi mora taedio
Dormitante medio
Nocte vox fit nuntia:

3 b. En, sponsus progreditur.
Dum occursus sumitur,
Properat industria.

4 a. Haec sponso eximitur
Et lumbos praecingitur,
Fit processu prospero
Prudentum in numero.

4 b. Praecellens amictibus,
Fragrans aromatibus,
Mirra, gutta, cassia
Sponso venit obvia.

5 a. Hinc indultus
Est hic cultus,
Hoc decoris
Habet foris,
Sed ab intus gloria.

5 b. Ne quid tardet,
Lampas ardet,
Incentivum
Dat olivum
Nuptiarum gaudia.

6 a. Igne sancto carne fixa,
Corruptelis crucifixa,
Caelebs in convivio

6 b. Coniugalem animalem
Lucrifecit et subiecit
Fidei mysterio.

7 a. Sponsi fratrem conlucrata,
Fide passim propagata,
Almachio mancipio
Necis donatur bravio.

7 b. Sic transcursa mundi lucta,
Per angustum iter ducta
Satum maeroris anxio
Fructum metit in gaudio.

8 a. Nostrum cursum ducat sursum,
Ut expleta cursus meta
Absolutis ab occultis
Det ovantes sabbata.

8 b. Ubi bono singulari
Nobis palam satiari,
Unum trinum contemplari
Dei dent charismata.

9. Amen dicant omnia.

Grad. ms. Xantense anni 1525. Cod. Capit. Xanten. s. n. A. — Grad. ms. Franciscanorum in Hüls saec. 15. (Privatbesitz) B. — Oration. ms. S. Caeciliae Colonien. saec. 15. Cod. Colonien. 1. C. — 3 a, 1 Sponsa A. — 3 b, 3 Properet B. — 5 a, 1 indutus AB. — 6 a, 1 caro B. — 7 a, 1 colluctata C. — 8 a, 3 Absolutos A. — 8 a, 4 Det inventum C. — Melodie: Mane prima sabbati.

91. De sancta Caecilia.

1 a. Vocem laudis exaltemus,
Diem festum honoremus
Virginis Caeciliae;

1 b. Sponsum eius non inanum,
Beatum Valerianum,
Laudent Sion filiae.

2 a. Hic est ille singularis
Sol illustrans stellam maris
Lucentem in iubilo,

2 b. Cui virgo desponsatur
Et sibi confabulatur
Noctis tunc in nubilo.

3 a. Dic, Valeri, quid audisti
Alloquendo sponsam Christi?
Hanc audivi sic dicentem:
„Zelo multo metuentem
Habeo archangelum“.

3 b. Dic, Valeri, quid audisti
Alloquendo sponsam Christi?
„Est secretum, quod revelo,
Optimi amoris telo
Caste vulnerata sum.“

4 a. Dic, Valeri, quid audisti
Alloquendo sponsam Christi?
„Si incaste me contingis,
Dira poena te constringis
Mortis per interitum.“

4 b. Dic, Valeri, quid audisti
Alloquendo sponsam Christi?
„Si te mundas mundo cedens
Et in verum Deum credens,
Mecum cernes angelum.“

5 a. Dic, Valeri, quid fecisti
Postquam haec intellexisti?
Ad Urbanum properavi
Et secretum revelavi
Et ibi me renovavi
Sacri fontis flumine.

5 b. Dic, Valeri, quid vidisti,
Postquam Iesum induisti?
Tunc angelicum decorem
Vidi sentiens dulcorem
Et rosaticum odorem.
Fragrantem in lumine.

6 a. Dic, Valeri, quid sensisti
Amplius de sponsa Christi?
Fratrem mihi sociavit
Et ad palmam invitavit
Et utrumque praesentavit
Caelesti collegio.

6 b. Dic, Valeri, quid sensisti
Amplius de sponsa Christi?
Almachium superavit,
Ensis eam iugulavit,
Sic amantem reamavit
Mortis privilegio.

7 a. O Valeri, vale, care
Ac pro nobis deprecare;

7 b. Et tu, mater huius festi,
Nos amore sponsi vesti,

8. Ut in morte
Bona sorte
Det nos uti cum beatis
Sertis per te seminatis.

Grad. ms. Murense anni 1532. Cod. Aargovien. M 5 fol. m. — Melodie: Surgit Christus cum tropaeo.

92. De sancto Cataldo.

1 a. Cogis linguam fari laudes,
O Catalde, tu qui gaudes
In caeli rosario.

1 b. Haec est rosa nobis fragrans
Et ardore sibi flagrans
Virtutis incendio.

2 a. Nos virtute protegit
Et exemplo dirigit
Sicut pastor bonus.

2 b. Lapsos, fractos erigit
Et electos dirigit,
Tarenti patronus.

3 a. Cadat coetus hostium,
Cedat metus pestium
Praesulis virtute;

3 b. Cedat fletus tristium,
Fiat laetus omnium
Cuneus salute.

4 a. Per te salus sit aegroto,
Sitque robur debili,
Portus navigantibus.

4 b. Satisfiat nostro voto,
Et sit clero nobili
Mentium in laudibus.

5 a. Tu patronus et praelatus,
Tu confessor es beatus,
Tu pastor egregius;

5 b. Si patronus es, defendas,
Si praelatus es, intendas
In nobis salubrius.

6 a. Confessoris vicem geras,
Ut salutem nobis feras,
Qua beari credimus.

6 b. Pastor pastum praebe caeli
Tuo gregi sic fideli,
Nam ad te recurrimus.

7 a. In praesenti saeculo
Pacem a te poscimus,
Ut tuti periculo
Te, quem vere colimus,
Colamus sollemniter.

7 b. Effectum da precibus,
Ut salutis pretium
Sit ex tuis laudibus;
Sic ad vitae praemium
Nos trahas perenniter.

Miss. ms. Franciscanum (Tarentinum?) saec. 15. Cod. Univ. Patavin. 1129. — 6 b, 2 gregi sit. — 7 b, 2 salutem. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

93 De sancta Christiana.

1 a. Christianae virginis
Festa colat fidelis
Christiana contio,

1 b. Revoluta hodie,
Resoluta sint inde
Peccatorum vincula.

2 a. Laudet ecclesia
Hanc devoti cantus melodia

2 b. Dignam laude, quia
Pia, casta fuit et sobria.

3 a. Nata regis haec Anglorum
Fuit et reginae, quorum
Sola heres aderat;

3 b. Rituque praedecessorum
Cultum gessit idolorum,
Nam pagana fuerat.

4 a. Angelus hanc visitat,
Visitatam incitat
Ad baptismi gratiam.

4 b. Visitata respuit,
Incitata renuit
Idolorum latriam.

5 a. Baptizatur
Et vocatur
Christiana,
Quae pagana
Adulescens fuerat,

5 b. Consolatur
Et hortatur
Ad baptisma
Et ad chrisma
Puellas, quas noverat.

6 a. Divino inspiramine,
Presbyteri hortamine
Reliquit cultum Veneris.

6 b. Christiana nomine
Nomen hoc regimine
Sui complet operis.

7 a. Fidem haec ab angelo
Discit et presbytero,
Quam consortes docuit,

7 b. Hortans has omni zelo,
Ut credant Deo vero,
Quem silenter coluit.

8a. O, quam tanta probitas Ornat et virginitas, Ora, ut sit sanitas Nobis et prosperitas.	8b. Absit nobis vanitas, Quam cupit humanitas; Insit nobis veritas Et perfecta caritas.

Grad. ms. Teneramundense saec. 15. Cod. S. Mariae Teneramunden. s. n. — Daraus in: Cercle Archéologique de la ville et de l'ancien pays de Teremonde; Annales, 1864, p. 108. Die Quelle bezeichnet dort L. de Vlaminck als „oud antiphonarium [!] der kerk van Dendermonde . . . „ waarin de getoonzette lofzangen van Hildoard en Cristina voorkomen.“ — 2a, 2 sq. hanc ecclesia. Sollen vielleicht Strophe 2a und 2b rhythmische Hexameter sein? Dann wäre der Text der Hs. nicht zu ändern. — 7b, 2 Ut oboediant.

94. De sancta Christina.

1a. Gaudeamus exsultantes, Hunc Christinae celebrantes Diem sacrae virginis,	1b. Quae aetate puellari Passa fulget nunc praeclari Throno iuncta luminis.
2a. Haec, ut erat speciosa, Casta, prudens et formosa Moribus et genere,	2b. Christum corde flagitabat Et exemplis praedicabat Voce, gestis, funere.
3a. Fatigata Diris verberibus Et artata Taetris carceribus Agni sponsa nobilis	3b. Post tortores, Calcar et vincula, Post dolores Et rotae spicula Permanet immobilis.
4a. Maris fluctus et serpentes, Rotam, fustes et candentes Flammas atque iudices	4b. Haec pro Christo superavit Et extinctum suscitavit, Nunc tuetur supplices.
5a. Cum mamillis caederetur, Fluxit lac pro sanguine,	5b. Et, cum lingua privaretur, Non est laesa famine.
6a. Gladiis confossa demum Regnum possidet supremum Cum Christo feliciter;	6b. Quem pro nobis ut deposcat, Et commissis ut ignoscat, Precemur humiliter.

7. Ipsi laus et gloria.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65 bis. Mit Melodie. — 4a, 2 cadentes. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

95. De sancto Christophero.

1a. Hodierna die, Christe, Recolat ecclesia	1b. Christophori agonistae Fidei sollemnia.
2a. Laus est regis in martyris Ipsius martyrio,	2b. Quem edidit faex doloris, Cananaea regio.

3 a. Promittente voce caeli
Baptismatis bravium

3 b. Statim sprevit pro fideli
Stygis internicium.

4 a. Martyr nascitur
Novae legis,
Novi regis
Opportunus signifer.

4 b. Lumen oritur,
Nova forma,
Nova norma,
Triumphator bellifer.

5 a. Sanctum vide victum fide
Triplici funiculo
Edocentem non latentem
Ferarum latibulo.

5 b. Fama Samon publicatur
Viridenti baculo,
Appellea baptizatur
Gens grandi miraculo.

6 a. Audit Dagnus sua iura
Poni multum in pressura;
Mente profunda
Quadringentos sitibunda

6 b. Indagare misit cura
Milites sanctum matura;
Stupet statura
Rex dicens: Quis es, iactura?

7 a. Dixit ei Christophorus:
Reprobum me alter chorus
Vocat ab infantia;

7 b. Sed post baptismi gratiam
Christophorus ad gloriam
Vocatus voce dia,

8 a. Christophorus Christum ferens,
Typum Christi recte gerens
Summa providentia.

8 b. Nicea et Aquilina
Recumbentes in sentina
Relinquunt sculptilia.

9 a. Fluxit ignis velut cera
Non praebens incendium.

9 b. Dolet Dagnus dicens fera:
Non times supplicium?

10 a. Virgis caeditur ferreis,
Tortoribus martyreis
Sacro vacans opere.

10 b. Sagittae nece ferventes,
Christophorum non laedentes,
Figuntur in aere.

11 a. Capitali martyr poena
Iubetur
a tyranno consummari.

11 b. Cuius Sichem in amoena
Credimus
regione collocari.

12 a. Martyr Dei,
Licet rei
Simus nec idonei
Tuae laudi,

12 b. Te laudantes
Et sperantes
De tua clementia
Nos exaudi.

13 a. Epilentiam, maniam
Curas [per] martyrium;

13 b. Aemularis insaniam
sedem linquens vitium.

14 a. Gratulatur
Et laudatur
Per te caeli curia.

14 b. Fac nos laude
Sine fraude
Post spem frui gloria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8.) A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 2 b, 1 edidit ex AB. — 5 a, 3 labentem A. — 5 b, 2 Viridentum A. — Strophe 6, 8 und 9 fehlen A. — 7 a, 2 Reproborum alter AB. — 12 a, 3 Sumus B. — 13 b, 1 inaniam A. — Melodie: Congaudentes exsultemus.

96. De sancto Christophero.

1 a. Invictum Christi militem
Collaudemus Christophorum,
Qui triumphum per nobilem
Superavit diabolum.

1 b. Omnes ergo concorditer
Voce cantemus libera,
Referamus ut digniter
Virtutum eius opera.

2 a. Hic spreta idolatria
Cognovit Dei filium
Egressusque de patria
Pervenit ad martyrium.

2 b. Ad aquas prius fluvii
Christi servus resederat,
Per quem multos spe praemii
Propter Deum transtulerat.

3 a. Natus puer ex virgine
Dum ab eo transvehitur,
Deus ferri ab homine
Signis multis cognoscitur;

3 b. Nam unda crevit fluminis,
Puer gravis fit baiulo,
Palma plenaque dactilis
Facta fuit ex baculo.

4 a. Ex hoc relinquens fluvium
In Samon venit Lyciae,
Ubi Deus linguagium
Dedit ei provinciae.

4 b. Secum virga quam tulerat,
Licet iam foret arida,
Mox tamen, ut oraverat,
Arbor facta est florida.

5 a. Dagnus rex misit milites,
Qui eum comprehenderent,
Missos sanctus satellites
Informavit, ut crederent.

5 b. Eo viso rex imperat,
Diis ut det sacrificia,
Sed ipse regem increpat
Ista super stultitia.

6 a. Sancto misso in carcerem
Terrentur meretriculae,
Mittunt errorem veterem
Christoque fiunt credulae.

6 b. Ad regem rursus ducitur,
Vinclis ligatur undique,
Ferreis virgis caeditur,
Cum ignita stat casside.

7 a. Lectus post haec fit ferreus,
Sub quo ignis cum oleo,
Sed factus est ut cereus
Sancto stante in medio.

7 b. Furens rex minas addidit,
Terrens mortis supplicio,
Sed martyr fortis perstitit,
Ut erat ab initio.

8 a. Ecce, militum iacula
Non laeserunt Christophorum,
Quorum unum cum macula
Regem iecit pestiferum.

8 b. Cunctis ad se clamantibus
Impetravit auxilium,
Caesus [est] a tortoribus
Et susceptus in gaudium.

9 a. Illi, qui tunc te perdidit,
Reddis, o martyr, oculum,
Hinc, qui nunc tui meminit
Precibus salva populum.

9 b. Trinitati sit gloria
Pro patrono tam strenuo,
Cuius nobis victoria
Prosit hic et perpetuo.

Miss. Numburgense imp. Basileae 1517. A. — Miss. Maguntinum imp. Basileae 1520. B. — 4 a, 2 Sammon A. — 7 a, 2 cum olea A. — 7 b, 2 Terrensque AB. — 9 a, 3 qui tunc B. — Das Akrostichon „Iohannes Desal (de Sal?) fecit“ erinnert an das ähnliche Akrostichon „Iohannes Resal“ in der Sequenz „Inter sanctos Deo gratos“ (Anal. VIII, Nr. 114). Sind Iohannes Resal und Desal die gleiche Persönlichkeit, deren Name in einer der beiden Sequenzen durch Störung des Akrostichons verderbt ist? Und wenn ja, ist dann Resal oder Desal (resp. de Sal) die richtige Form? In vorliegender Sequenz würde durch Umstellung von Rex Dagnus (5 a, 1) die Form Resal, in der Sequenz Anal. VIII, Nr. 114 durch Änderung von Repellatur in Depellatur die Form Desal rekonstruiert.

97. De sancta Clara.

1 a. Signiferi discipula,
Christi novella plantula
Horto floret ecclesiae,

1 b. Sumpto sacco cum cordula
Pedes nudat iuvencula
Clara, tonsa caesarie.

2 a. Sic corpus absque macula
Sub dura premit ferula
Sumptis armis militiae.

2 b. Christi scandens in specula
Hostis propellit iacula,
Fortis manens in acie.

3 a. Nondum nata
Matri promittitur
Clara proles
mundum illuminans.

3 b. Crucifixus
matrem adloquitur
Metum mortis
prorsus eliminans.

4 a. Lumen clarum claruit
Clara claro genere,
Cui mundus sorduit;

4 b. Christum clarum docuit
Mente clara gerere,
Per quem clare splenduit.

5 a. Crucifixo
Clara compatitur,
Carni suae
compati nesciens,
Cuius clavis
mente transfigitur.

5 b. In adversis
nunquam concutitur,
In amore
semper proficiens,
Cuius morte
mors nostra moritur.

6 a. Humo nudo virgo pura
Utitur pro lectulo,
Panis artus cibus, aqua
Saepe fit pro poculo.

6 b. Signis multis illustratur
Vivens in hoc saeculo,
Morbus omnis effugatur
In crucis signaculo.

7 a. Barbarorum
fugatur feritas,
Dum ad Christum
orans convertitur.

7 b. A me, inquit
aeterna veritas,
Quidquid petis,
pie conceditur.

8 a. Oleum de caelo datur,
Clarae proles admiratur
In tanto miraculo;

8 b. Christi virtus innovatur,
Dum panis multiplicatur
In famis articulo.

9 a. Miros actus
dignos memoria
Christus probat
crebris indiciis;
Vivens in hac
saeculi scoria,

9 b. Iuncta Christo
potitur gloria,
Caelestibus
stipata liliis
Hostis saevi
facta victoria.

10 a. In hoc mundi discrimine
Manum extende pauperi,
Ne cadat in certamine,

10 b. Ut sic tuo munimine
Liber a portis inferi
Fruat aeterno lumine.

Grad. ms. Franciscanum saec. 14. Cod. Graecen. 36. — 9a, 5 sq. in hoc saeculo.

98. De sancta Clara.

1 a. Thronus novus fabricatur,
Clara Deo consecratur,
Gloriose decoratur
Manu sapientiae.

1 b. Haec est thronus Salomonis,
Quem ornavit suis donis
Ac replevit multis bonis
Christus, rex clementiae.

2 a. In hoc throno septem stellae,
Septem dona sunt puellae,
Quae sic clarae cordis cellae
Dedit Christi spiritus.

2 b. Haec Saturno decoratur,
Per quam stellam declaratur
Timor, per quem adoratur
Christus, Dei filius.

3 a. Venus, donum pietatis,
Tantae fecit libertatis
Claram, quod se paupertatis
Totam fecit famulam.

3 b. Fortitudo signat Martem,
Qui sic Claram fecit fortem
Quod necavit vitae mortem
Per cordis constantiam.

4 a. Mercurio resplenduit,
Consilium qui exprimit,
Quod prudenter tenuit
Contra mundi fraudem.

4 b. Luna lucet intellectus,
Quo dirigitur affectus
Clarae, quod sic est erectus,
Quod non sentit labem.

5 a. Sapientia vocatur
Donum summum, quod signatur
Sole, quo illuminatur
Sanctae Clarae ratio,

5 b. Quod tam pure speculatur
Clare Deum et sectatur,
Quod in ipso quietatur
Clarae cogitatio.

6 a. Per hoc donum patris candor,
Spiritus ac verbi splendor,
Per columnas ordinatam
Domum sibi decoratam
Clarae fecit spiritum.

6 b. Columnis septem roboratur
Clarae domus et ornatur,
Per hoc clare claruit,
Quod virtutum habuit
Sacrum septenarium.

7 a. Nunc in caelis collocatur,
Deum trinum contemplatur,
Nunc amore amplexatur
Iesum, in quo delectatur
Clara sine taedio.

7 b. Clara, mater claritatis,
Tecum lumen Deitatis
Corde puro videamus
Et in ipso gaudeamus
Amoris incendio.

Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo 3. — Mit Melodie.

99. De sancta Clara.

1 a. Sidus clarum
Fulget, decus inclusarum,
Virgo Clara.

1 b. Praemonstratur
Nascitura orbi terrae
Lux futura.

2 a. Fune cincta, calceo
Carens, cibum triduo
Non sumebat.

2 b. Christus illi filiae
De capsa mirifice
Respondebat.

3 a. Certa caeli gaudio
In mortis articulo
Christum cernit.

3 b. Ipsam hora transitus
Maria cum virginibus
Circumstetit.

4 a. Quinquaginta prandio
Dominas dimidio
Pascit pane.

4 b. Hac orante subito
Adimpletur oleo
Vas inane.

5 a. Febres, vocem, furiam,
Hydropisin, fistulam,
Aurem, latus, maculam
Cruce curat.

5 b. Curat daemoniacos,
Lupi raptos parvulos
Reddunt, claros oculos
Caeco donat.

6 a. Plura his et alia
Facit mirabilia
Ista virgo
beatissima.

6 b. O Francisci plantula,
Tu pro nobis sedula
Precare Christum
per saecula.

Grad. ms. Franciscanum Monacen. saec. 14/15. Clm. Monacen. 8710. A. — Miss. ms. Frisingense saec. 14. Clm. Monacen. 23054. B. — Sequent. ms. S. Georgii Villingensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. C. — 2 a, 1 calceis A, calcia B. — 2 b, 1 isti C. — 4 b, 1 Hanc A. — 5 a, 2 Hydropilim AB. — 6 a, 3 Ista fehlt A; Ista fuit virgo B. — 6 b, 2 Tuum C. — Melodie: Laetabundus.

100. De sancta Clara.

1 a. Laetabundus
Exsultet fidelis chorus
Die isto,

1 b. Nam in regno
Claritatis regnat Clara
Iuncta Christo.

2 a. Quae, priusquam generata,
Caelitus est nominata,
Res miranda;

2 b. Mundo nata parvula
Claris claret actibus
Sicut stella.

3 a. Haec Franciscum imitat,
Opibus renuntiat
Voce clara;

3 b. Sicut Christus docuit,
Paupertatem tenuit
Pari forma.

4 a. Orat, Christus loquitur,
Gens perfida pellitur,
Carne sumpta.

4 b. . . . .
. . . .
. . . .

5 a. Pane turbam satiat,
Oleum multiplicat,
Membra sanat languentia
Sive caeca.

5 b. A regina visitatur,
Transitura palliatur,
Virginibus sociata
Fit praedicta.

6 a. Ora pro populo,
Precare pro clero,
Ne quem seducat
gens misera.

6 b. Fac nos frui polo,
Clara, [Iesu] Christo,
Quem genuit
puerpera.

Cant. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. Cc η. — 1 a, 3 ista. — 3 a, 1 imitatur. — 3 a, 2 Renuntiat opibus. — 5 b, 3 Virginum consortio. — 6 a, 3 quem ducat. — 6 b, 4 puerpera sancta. — Melodie: Laetabundus.

101. De sancto Corentino.

1 a. Septem sanctos veneremur,
Et in illis admiremur
Septiformem gratiam,

1 b. Qui perversos converterunt,
Quo repleti repleverunt
Dogmate Britanniam.

2 a. His praefulsit Corentinus,
Consecravit quem Martinus
Praesulem Cornubiae;

2 b. Cuius vita quantum digna,
Quam insignis, probant signa
Vivi fontis hodie.

3 a. Quem Paternus, Maelocus,
Visitatur dum hic locus,
Admirantur nimium;

3 b. Stupent simul et de vino
Statim dato Corentino
Et de casu piscium.

4 a. Caesus piscis integratur,
Rex de pisce satiatur,
Et piscis non moritur.

4 b. Viso signo tantae rei
Rex adorat virum Dei,
Donum grande sequitur.

5 a. Christi nomen exaltatur,
Fides sancta dilatatur
Frequenti miraculo.

5 b. Guingualous et Tudinus
Gaudent, quod sol matutinus
Sic eluxit populo.

6 a. Argumenta sanctitatis
Corentini patent satis
Post mortem magnalia:

6 b. Aperitur clausa manus,
Furtum reddit et fit sanus
Latro de Leonia.

7 a. Captus arca liberatur,
Vinum monachis servatur,
Sicut Turonis testatur,
Neque bibit aemulus.

7 b. A Britannis dum portatur
Sacrum corpus, imber datur,
Trabes cadit, nec damnatur
Paries vel populus.

8 a. Ergo Deo laus solvatur,
Per quem sanctus revelatur,
Peregrinus gratulatur,
Dum, quod petit, impetratur
Corentini gratia.

8 b. Trine Deus in personis,
Huius prece nos cum bonis
Tuis tuos dona donis
Et corona nos coronis
Sanctorum in gloria.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — 1 b, 2 Qua B. — 8 b, 2 Cuius AB.

102. De sancto Cornelio.

1. Honor et gaudium,
Nostrum refugium,
Corneli,

2 a. Ferto subsidium,
Vitae solacium,
Corneli.

2 b. Custos humilium,
Fias remedium,
Corneli.

3 a. Per hoc exsilium
Esto praesidium,
Corneli.

3 b. Tolle naufragium,
Confer suffragium,
Corneli.

4 a. Simul Cyprianum
Et oramus pium,
Corneli,

4 b. Poscat ut Dominum
Nobis propitium,
Corneli.

5 a. Solve servulorum
Vincula tuorum,
Corneli,

5 b. Laus celsa polorum,
Cum prece piorum,
Corneli.

Miss. ms. S. Cornelii Compendien. saec. 14. Cod. Parisin. 16823.

103. De sancto Cyrico.

1. Alleluia,

2 a. Deus quoniam
magnus prae cunctis exstat;

2 b. Ergo nunc nostra
laudant illi pectora.

3 a. Nulla enim cithara
nec ullius voce melodia
valet pandere illi grata
famina,

3 b. Sed laus eius terrea
est nil iam a voce angelica
illi habita in perenni
gloria.

4 a. Quaenam lingua
septem valet illa
solvere signacula,

4 b. Quae Christo cantant
centum quadraginta
quatuorque milia?

5 a. Sine semine Maria
illum genuit puerpera,

5 b. Qui paterna vi unica
supera tenet et infima.

6 a. Isdem pietate non modica
dedit signa,
per quae perdita
donaremur citissime patria.

6 b. Novum protulit nobis baptisma,
quo renata
mentis lumina
proveherentur [summa] ad aethera.

7 a. Haec est via, vita,
veritas,
cuius teneamus
vestigia.

7 b. Haec nam sunt praecepta
intima,
quae nos deducant ad
sublimia.

8 a. In tantum caritas
caelica
nos dignos praestat
ad sua beneficia,

8 b. Ut cruce territa
propria
piaret membra,
quo manerent siderea.

9 a. Ex quo vita subducta
voluit nostram sepulturam
habere sibi sociam;

9 b. Surgens die tertia
concessit nobis licentiam
resurgendi ad gloriam,

10 a. Scandit et clara
caelorum [ad alta],
Quo libere haberes viam
ad aeterna
palatia,

* * * * * * * * *

10 b. Quo se nobis pius cedat
famulari
per saecula
Et nos in sua
transfundat viscera

11. Benigna.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449 A. — Antiph. et. Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. Acq. 1235. B. — Die Melodie (nach dem Schema „Quoniam Deus maior“ vgl. „Alme Deus cui serviunt,“ Anal. XL, Nr. 43, und „Promere chorda“, Anal. XL, Nr. 289) bietet A in Neumen, B in Notenschrift. — 3 b, 2 ad voce A. — 3 b, 3 in perenni stört die Endassonanz; l. aeterna? habitant A. — 6 b, 2 quare nata AB. — 6 b, 4 proveheretur AB. — 10 a, 4 aeternam B. — Inhaltlich nimmt die Sequenz auf den hl. Cyricus gar keinen Bezug.

104. De sancto Cyrico.

1 a. Puer natus est Cyricus,
Cuius ordo caelicus
Laudat puerperia;

1 b. Vere puer, Deum verum
Christum sequens puerum
Senex in infantia.

2 a. Miro modo legem docens,
Nocentibus innocens,
Praedicans caelestia,

2 b. Nondum iuventutis flore,
Immo lactis tempore
Tractus ad supplicia.

3 a. Infans vir Israelita,
Cuius genetrix Iulitta
Nobilis, propitia,

3 b. Dogma promens spiritale
Natum trahit ad natale
Morte Christi praevia.

4 a. Cuius mors Cyrici vita,
Dum per mortem intrat ita
Vitae natalitis.

4 b. Ante tempus meritorum
Dies lactis, dies florum
Fructus ferunt praemia.

5 a. Felix mater, felix natus,
Non timentes cruciatus,
Sed pro fide Christi bella

5 b. Sustinendo patientes,
Patienter sustinentes
Famem, frigus et flagella,

6 a. Tandem mortem pretiosam;
Ita Christus rosa rosam
Legit ad caelorum serta.

6 b. Ecce, nunc tempus rosarum,
Ut ad gloriam earum
Nos invitet fides certa.

7 a. O felices, o beati,
Qui pro Christo passo pati
Meruerunt talia:

7 b. Ignem, ferrum, diversorum
Exquisita tormentorum,
Ad mortem flagitia!

8 a. Sacramentis nondum novis
Istos signant agnus ovis
Eorumque victima.

8 b. Iste puer martyr magnus
Quasi legis sacer agnus
Die quartadecima.

9 a. Item iuxta legis foedus
Istum caesus signat hoedus,
Istam rufa vitula;

9 b. Agnus figurabat Christum,
Christus agnum fecit istum,
Agnum sine macula.

10 a. Hic agnus occiditur,
Qui cum ove sequitur
Agnum ante saecula;

10 b. Sic currunt ad bravia,
Quorum haec sollemnia
Recolit ecclesia.

11. Eorum constantia
Gratiam cum gloria
Nobis praestet, Alleluia.

Antiph. et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. add. saec. 14. A. — Miss. Nivernense imp. Parisiis 1490. B. — 1 a, 2 caelitus B. — 1 a, 3 puerperium B. — 1 b, 1 verum Deum B. — 1 b, 3 ab infantia B. — 2 b, 1 Nundum A. — 3 b, 3 More A. — 5 a, 1 natus B. — 8 a, 1 mundum A. — 8 b, 1 mater magnus B. — 9 a, 2 signant B. Melodie: Per unius casum grani.

105. De ss. Cyrico et Iulitta.

1 a. Veni, Christe, caelitus
Et emitte spiritus
Sancti tui radium;

1 b. Per horum suffragia,
Quorum sunt sollemnia,
Da nobis auxilium.

2 a. Iusta lege mutui
Vivunt pro te mortui
Cum sorte viventium;

2 a. Caeli lege perfrui
Tradidit exigui
Temporis martyrium.

3 a. In agone positi
Tormentis expositi
Manibus nocentium;

3 b. Nec horrorem carceris
Nec cuiusque generis
Timuerunt gladium.

4 a. Isti pro te, Domine,
Et pro tui nomine
Passi sunt exitium;

4 b. Fortes tui milites
Paupertate divites
In regno caelestium.

5 a. O vos testes Domini,
Vocare dignemini
Hoc nostrum consortium

5 b. Ad virtutis meritum,
Ad salutis exitum,
Ad perenne gaudium.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. B. — Melodie: Veni sancte spiritus.

106. De sancto Dagoberto.

1 a. Hic est contemptor regnorum
Vel delicti mundanorum,
Qui fulget inter sanctorum
Beata collegia;

1 b. Hic regalis genitura
Mundum sprevit, peritura
Linquens, sperans permansura
Paradisi gaudia.

2 a. Ad Cale monasteria
Traditur ab infantia,
Eruditur scientia,
Spiritali gratia;

2 b. Eruditur, lucem dedit,
Quasi stella lumen edit,
Deum timet, Deum credit,
Dans legis iudicia.

3 a. Inde Remis vocitatur,
Semen spargit, exoratur
Ad plebis subsidium;

3 b. Semen sanctum manu satum
Fructum dat, multiplicatum
Per Dei iudicium

4 a. Hinc ad patres remeavit
Ac devotus visitavit
Sanctum Dionysium;

4 b. Hic pristinae menti datus
Est vir quidam insensatus
Per sancti suffragium.

5 a. Rotomagum visitatur,
De feodo disceptatur,
Iudicium retardatur,
Sed confestim comprobatur
Iniqui iudicium.

5 b. Sancto preces effundente,
Deo sedes evertente,
Ruunt consternata mente,
Sic luduntur et repente,
Dei providentia.

6 a. In Frisia conversatus
Audit duros ululatus
Captivorum, quos ligatus
Ferri stringit duplicatus
Et famis angustia.

6 b. Servus missus sceptrum gerit,
Sceptro regis claustra ferit
Et captivos mox eiecit,
Quisque domum suam quaerit
Cum magna laetitia.

7 a. Rex venari cupiens
Silvam petit gradiens,
Quae vocatur Vipria;

7 b. Dum venantur servuli,
Iuxta ripam rivuli
Tendit rex ad somnia.

8 a. Dormitans in latebris
Caelum videt, celebris
Ad quod ire nititur;

8 b. Audito filiolus
Somnio malevolus
Vano lucro fallitur.

9 a. Hunc orat pro requie
Congaudens pecuniae,
Per verba fallaciae
Tendit rex ad somnium.

9 b. Mox arrepto gladio
Sanctum ferit histrio,
Hic tali martyrio
Caeli petit solium.

10 a. Corpus terra sublevatur,
Sathanacum deportatur
Ac devote veneratur
Per eius confinia.

10 b. Martyr Christi praeelecte,
Deo placens et perfecte,
Martyrio caelo vecte,
Duc nos ad caelestia.

11. Ipsum votis collaudemus,
Voce, corde exsultemus,
Ad beati suspiremus
Dagoberti gaudia.

„Ex Codice Satanacensi“ in Alex. Wilthemius S. I., Acta D. Dagoberti, Francorum regis et martyris, Augustae Trevirorum 1653, p. 29. — Cfr. Krusch, Script. rer. Meroving. II, 510. — 4 a, 4 ad partes. — 5 a, 5 iudicium gegen den Reim. — 6 a, 4 Ferri stricti.

107. De sancto Dionysio.

1 a. Salve, pater Dionysi,
Lux et decor paradisi,
Laus et decus Galliae;

1 b. Praeco vitae, tuba caeli,
Fax amoris, fornax zeli,
Fons et flumen gratiae.

2 a. Cleri iubar et acumen,
Flos, speculum et cacumen
Sapientum Graeciae,

2 b. Mente legens caeli numen
Ut aquila solis lumen
Non aversa facie.

3 a. Tu transcendens hominem
Claritate spiritus,

3 b. Elucidans ordinem
Caelestis exercitus.

4 a. Tu Seraphim caritatis
Sitim et incendium,

4 b. Tu Cherubim claritatis
Investigas radium.

5 a. Tu thronorum firmitatem,
Tu distinguens dignitatem
Assignatam ceteris,

5 b. Vim, naturam, puritatem,
Opus, motum, potestatem
Excellenter disseris.

6 a. Ergo, rosa gloriosa,
Binis cum sodalibus

6 b. Fer devota nostri vota
Clemens in caelestibus,

7 a. Ut, qui tui passionem
Veneramur et agonem
Vernantis victoriae,

7 b. Contemplemur post laborem
Fructum ventris, caeli florem,
Christum, regem gloriae.

Miss. ms. Sandionysianum saec. 14. Cod. Parisin. 1107. A. — Miss. ms. Magdeburgense (Alberti Card. Brandenburgen.) anni 1524.. Cod. Palat. Schafnaburgen. Ms. 10. B. — Miss. Magdeburgense imp. Lubecae. 1480. C. — Miss. Magdeburgense imp. Magdeburgi 1486. D. — Miss. Magdeburgense imp. Magdeburgi 1497. E. — Miss. Magdeburgense imp. Nurenbergae 1503. F. — 3b, 1 Elucidas A. — 4b, 1 u. 2 fehlen B—E. — 6b, 1 Per BD. — A bietet die Melodie.

108. De sancto Dionysio.

1. Summi regis ierarchia
Gratulatur, freta pia
Electorum gloria.

2 a. Lux e luce graditur,
Dum pacis granum labitur,
Nitor Dionysii;

2 b. Qui errore cutitur,
Athenis ritu volvitur
Frequens in gentilium.

3 a. Arte peritus physica,
Vana colens idola,
Ignotum Deum asserens,
Quem fide nondum ceperat,

3 b. Pauli erectus dogmate,
Sacro unctus pneumate,
Profanum cultum respuens
Et Christum palam praedicat.

4 a. Teritur miraculo
Philosophantum acies,
Solutus a piaculo
Fit praesul amantissimus.

4 b. Sistitur martyrio
Praefecti minas perferens,
Adiectis et sodalibus
It laetus ad tripudia.

5 a. Decollato capite,
Viribus reductis
Caelitus angelicis-
Que circumvallatus moeniis
Rutilat prodigio

5 b. Revelato corpore
Valido meatu
Properat Parisius,
Quo solemnizatis laudibus
Residet magnificus.

6 a. Qui bene sanat languidos,
Cum caterva inclita
Plura fert remedia

6 b. Et reos placat hilaris,
Angelorum agmina
Cui dant obsequia.

7. Cuius intercessio
Operetur, ut remissio
Nobis donetur scelerum.

Grad. ms. Schaeftlariense saec. 15. Clm. Monacen. 23026. — Mit Melodie. — 2 b, 1 errorem.

109. De ss. IV Doctoribus Ecclesiae.

1 a. Voto cordis melos demus,
Congaudentes decantemus
Doctorum laudes inclitas.

1 b. Hi lucernae sunt ardentes,
Quae perducunt gradientes
Per scripturarum semitas.

2 a. Gregorius, vir facundus,
Verbo dulcis, vita mundus,
Formam hominis tenuit.

2 b. Ambrosius, leo fortis,
Magnatorum nunquam mortis
Metu peccata tacuit.

3 a. Ieronymus, bos secure
Gradiens, vias scripturae
Solidissimas docuit,

3 b. Super omnes Augustinus,
Alta petens vir divinus,
Vultum aquilae meruit.

4 a. Nubes caeli, rore plenae,
Sal terrae, lux mundi, venae
Totius sapientiae,

4 b. Nos a culpis expiari
Procuretis et post dari
Choris caelestis patriae

5. In sempiterna requie.

Miss. ms. Franciscanum Amstelodamen. anni 1531. Cod. Weerten. F a 7. A. — Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. B. — 1 a, 1 Oris vocis melos B. — 1 b, 2 reducuut A, procedunt B. — 2 a, 3 Hominis vultum habuit B. — 2 b, 2 Ut Elias nunquam B. — 2 b, 3 vitia tacuit B. — 3 a, 3 Solidissime tenuit B. — 4 b, 2 Faciatis B. — In B angewandt auf das Fest des hl. Ambrosius. — Interessant ist, dafs die 4 Symbole der Evangelisten hier den 4 Kirchenlehrern zugewiesen werden.

110. De ss. IV Doctoribus Ecclesiae.

1 a. Plebs fidelis,
Plaude melis,
Ut in caelis
Resonet

1 b. Laus de bono
Dei dono
Nec a sono
Dissonet.

2 a. Nam latria
Tunc est pia,
Cum haec tria
Consonant:

2 b. Mens cum ore,
Os cum more,
Manus horae
Resonant.

3 a. Sed doctores,
Morum flores,
Immo mores
Proprie,

3 b. Sunt in caelo,
Nunc in melo
Pari zelo
Gloriae.

4 a. Gregorius
Eximius
Gaudet prius
Merito

4 b. Et proprius
Vicarius
Cultu pius
Inclito.

5 a. Huic vicinum
Augustinum
Ius divinum
Tribuit

5 b. In gloria.
Quare? Quia
Per praemia
Meruit.

6 a. Loco trino
Augustino
Pro divino
Munere

6 b. Ambrosius
Egregius
Fit socius
Foedere.

7 a. Pro mercede
Est in aede
Caeli sede
Civium

7 b. Jeronymus
Sanctissimus
Nec minimus
Omnium.

8 a. Ex doctrina
Quorum bina
Lex divina
Panditur,

8 b. In agone
Vitae bonae
Ac sermono
Legitur.

9 a. A praedictis
Pro delictis
Nunc velitis
Veniam

9 b. Impetrare;
Volunt dare
Prece pare
Gratiam.

10 a. Et ideo
Suadeo,
Ut a Deo
Gloriam

10 b. Reportemus,
Hos rogemus
Ac laudemus
Etiam.

Miss. Noviomense imp. Rotomagi 1506. — 1 a, 2 melos. — 1 b, 1 de sono. — 1 b, 3 a bono. — 2 b, 2 Quorum more. — 4 a, 3 primus. — 9 a, 3 Nunc satage. — 9 b, 2 Quam et voluut dari. — 9 b, 3 pari. — 9 b, 4 Gratia.

III. De ss. Dominico, Petro, Thoma.

1 a. Ad honorem trinitatis
Refulget seraphicus
Triplex splendor caritatis
In mundo mirificus:

1 b. Adest dux Praedicatorum,
Orbis lux, Dominicus,
Petrus martyr, norma morum,
Thomas, doctor caelicus.

2 a. Multorum, ut Abraham,
Pater hic probatur,
Innocens ut Isaac
Alter immolatur,
Hic videns ut Israel
Deum contemplatur.

2 b. Ore trium testium
Veritas firmatur,
Sic fides credentium
Per hos tres fundatur,
Per quos demum fallacium
Haeresis damnatur.

3 a. Dominicum caritas
Eminens ornavit,
Martyrii dignitas
Petrum laureavit,
Doctrinae sublimitas
Thomam decoravit.

3 b. Hos tres duplex titulus
Honoris ditavit,
Dum doctrinae rivulus
Ex his emanavit,
Delibatus flosculus
In eis fragravit.

4 a. Hic [est] vir aethereus,
Fervens praedicator,
Alter fortis clipeus,
Fidei zelator,
Hic errorum malleus,
Legis declarator;

4 b. Ille primicerius,
Pauperum fundator,
Signorum egregius
Alter operator,
Augustino tertius
Compar illustrator.

5 a. Trino teste caelitus
Fides roboratur,
Aqua, sanguis, spiritus
Dum nobis donatur,
Tribus his divinitus
Mundus reparatur;

5 b. Spiritus eloquii
Dominico datur,
Sanguine martyrii
Petrus decoratur,
Aquis sacri studii
Aquinus rigatur.

6 a. Pie pater, influe
Ignem caritatis,
Petre, nobis tribue
Spem securitatis,
Thoma, tu nos instrue
Luce veritatis.

6 b. Vos, qui iam in aethere
Cum Christo regnatis,
Curetis eripere
Nos hic a peccatis
Et tandem conducere
Civibus beatis.

[Collectan. Praedicatorum] imp. Venetiis (de Soardis) 1516. — Das Buch hat keinen Titel; v. Panzer X, 44, n. 799 b. — 2b, 5 fallax. — 3b, 5 Deliberatus; l. delicatus? — 3b, 6 flagravit. — 5b, 1 eloquium.

112. De sancto Domitiano.

1 a. Confessorum regi, Christo,
Grex iustorum die isto
Laudum det praeconia.

1 b. Domitorem vitiorum,
Domus civem supernorum
Celebret ecclesia.

2 a. Qui Gallorum doctor sanus
Dictus est Domitianus
Mundi domans vitia;

2 b. Clara stirpe procreatus,
Vita, fide decoratus
Christi fulsit gratia.

3 a. Ad honorem praesulatus
Et Traiecto postulatus
Functus sacerdotio

3 b. Terram lustrat vir insignis,
Gentem salvat, splendet signis,
Novae lucis radio.

4 a. Turbam pascit egenorum
Pius pater orphanorum
Probatus per omnia.

4 b. Deo preces offert iuges,
Fundit imbres, confert fruges,
Vitae victualia.

5 a. Ex virtute deitatis
Reddit tutae sanitatis
Languidis remedia.

5 b. Visitans Aurelianum
Perversorem, dogma vanum
Depulit a patria.

6 a. Emendatos christianos,
Confirmatos, fide sanos,
Durat ex perfidia.

6 b. Horum mundum disciplina
Docens replet et divina
Spiritus clementia.

7 a. Anguem fugat venenatum
Vulnus sanat vulneratum
Daemonis astutia

7 b. Fontem facit salutarem,
Laudem fugit saecularem
Humilis constantia.

8 a. Servus prudens et fidelis
Consolatus est de caelis
Dei providentia.

8 b. Pane vivo confortatus
Carne liber est translatus
Ad sanctorum gaudia.

9 a. Corpus digne tumulatur,
Salus aegris reparatur
Peste pressis varia.

9 b. Hic in cunctis clemens, bonus
Pastor gregis et patronus
Colitur cum gloria.

10 a. Sancte praesul et confessor,
Heres Christi et consessor,
Sis pro nobis intercessor
Ad aures clementiae.

10 b. Plebis decus christianae,
Nostra spes, Domitiane,
Fac nos vitae pasci pane
Cum colonis gloriae.

Miss. ms. Beckense (Leodiense) saec. 15. Cod. Bruxellen. 3782. A. — Miss. Leodiense imp. Delf ca. 1485. B. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1499. C. — Miss. Leodiense imp. Spirae 1502. D. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1513. E. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1515. F. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1523. G. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1527. H. — Miss. Leodiense imp. Parisiis 1540. I. — 6 b, 1 Morum mundum B. — 7 b, 1 Montem A. — 10 a, 2 et confessor A — I.

113. De ss. VII Dormientibus.

1 a. In peccatis qui dormiunt,
Sese male sepeliunt;
Sed surgunt ad merita,

1 b. Qui dormiunt et in Christo,
Simul surgent et cum isto
Cum stola pollicita.

2 a. Ut cum istis resurgamus,
Dormientibus psallamus
Maioris Monasterii,

2 b. Qui Martini, Deo cari,
Consanguinitate pari
Fuerunt stirpe socii.

3 a. Quibus avus Florus fuit,
Rex Hunnorum, sed claruit
Martinus Turonia;

3 b. Clarus stirpe, discipulis,
Clarus fide, miraculis,
Clarus et per omnia.

4 a. Hi virgines permanserunt,
Pauperibus disperserunt
Venumdantes propria;

4 b. In patria eremitae,
Illuxerunt luce vitae,
Sed spreverunt omnia.

5 a. Post Martini consilio
Peregrini quinquennio
Herbis et nudis pedibus

5 b. Ad Martinum redierunt,
Loco dicto se clauserunt
Cunctis despretis opibus.

6 a. Hos Martinus ordinavit
Et altare consecravit
Positis reliquiis,

6 b. Peregrini quas tulerant,
Quo soluti usi erant
Martini consiliis

7 a. Martinus sciens obitum,
Post ad ipsos nec reditum,
Orantes cum fletibus

7 b. Per cellas fratres [col]legit
Et abbatem his elegit,
Valedicens fratribus.

8 a. Sub eo bis octo annis,
Sub abbate quinque lustris
Septem vixerunt una.

8 b. Septem terra sic lucebant,
Septem caelo ut splendebant
Plyades et ut luna.

9. Sint per Gaudentem gaudia,
Per Cyriacum venia
Detur et innocentia
Innocentis prece pia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. — Titel: „De 7 dorminentibus apud Monasterium quiescentibus.“ 6 b, 1 tulerunt. — 6 b, 2 uti erant.

114. De ss. VII Dormientibus.

1. Hos saepius visitavit
Martinus et confortavit
Morte iam deposita.

2a. Ad hos nocte dominica,
Transitus sui crastina,
Apparuit item ita

2b. Dicens: phalanx angelica
Reddet in die crastina
Vobis secundum merita.

3a. Viatico paremini,
Cras egrediemini
De carnis ergastulo.

3b. Labem carnis ut nescitis,
Sic nec caro erit tristis
In mortis articulo.

4a. Cuius dicta sunt completa,
Nam, ut dixit, venit laeta
Civium caeli contio,

4b. Quae odoris fraglantia
Replevit cellam nimia
Septem dierum spatio,

5a. Qua aegroti sunt sanati,
Venientes et allati.
Hi data eucharistia

5b. In prece se prostravere
Et ibi obdormivere
Recipientes praemia.

6a. Facies horum virore
Ita erant speciosae,
Vivi semper aestimati,
Ut solebant, sunt vocati
Per septem sedilia.

6b. Ligari fugit calculo
Velut saburra pontica,
Eorum morte mystica
Quod fecit Deus populo
Miraculorum milia.

7a. Siquis adhuc mente digna
Quaerat, illis digne digna
Mox sentiet suffragia,
Horum quae pro memoria
Dabit Dei clementia.

7b. Octava die Bricius
Cum monachis honestius
Et clericis, quos vocavit,
Sicut nunc sunt, tumulavit,
Cum sint in caeli gloria.

8a. *Clemens* Dei clementiam
Impetret, *Primus* gratiam
Atque *Laetus* laetitiam,
Theodorus laudem diam;

8b. Sint per *Gaudentem* gaudia,
Per *Cyriacum* venia
Detur et innocentia
Innocentis prece pia.

Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. — 5b, 2 obdormire. — Diese und die vorhergehende Sequenz bilden sichtlich ein Ganzes; überdies ist die letzte Halbstrophe (8b) als Abschlufs für die vorhergehende Sequenz verwertet. Weil aber liturgisch die Dichtung in zwei Sequenzen zerlegt ist, habe ich sie in dieser zerlegten Form belassen. — Überschrift: „Alia prosa."

115. De sancte Dorothea.

1a. In vestitu deaurato
Carnis pallio sublato
Procedit Sion filia.

1b. Non formidat vulnerari
Sponsum quaerens amplexari
Dilectum super milia.

2 a. Quem quaesitum per plateas
Inter virginum choreas
Vidit legentem lilia.

2 b. Intrat laeta sponsi thorum
Per phalangas angelorum
Petens amoris osculum.

3 a. Qui sub sceptro maiestatis
Sponsae regnum claritatis
Dat nuptiale dosculum,

3 b. Falce mortis ex hoc imo
Virescenti floris tymo
Iungens recisum flosculum.

4 a. Vis amoris, quam affecit,
Exspectanti non defecit,
Pulchrae Rachelis facies.

4 b. Fracto carnis alabastro
Fit vicina solis astro
Post hiemales glacies.

5 a. Quam dum poenis praeses pressit,
Ordinata non abscessit,
Stans ut castrorum acies.

5 b. Haec Theophilum armavit
Floribus et malis, lavit
Erroris a vesania,

6 a. Et sorores revocavit,
Christo reconciliavit
Meditantes inania.

6 b. Simul in conspectu throni
Stant et vident fontem boni
Iam Deum per essentiam.

7 a. Virgo clemens, serva gentem
Tuas poenas recolentem,
Funde precum frequentiam,

7 b. Ut persuasu Thecuitis,
Manu fortis, corde mitis,
Mortis laxet sententiam.

8 a. Transfer nos ad supernorum
Festos, choros angelorum,
Prata semper virentia;

8 b. Fluctuantes duc ad portum,
Sponsi pande nobis hortum
Et poma redolentia,

9. Ipsum tecum ut ludentem
Contemplemur, disponentem
Rerum causas et entia.

Miss. ms. Pataviense saec. 14. Cod. Florian XI 388. — Die Schlufsverse der Halbstrophen reimen stets je 3 Mal. Eine Ausnahme macht der Reim auf „ia" in 5 b, 3 und 6 a, 3, der nur 2 Mal erscheint; ob also dort eine Halbstrophe fehlt? — Am Schlufs ist Strophe 8 b nochmals repetiert,

116. De sancta Dorothea.

1 a. Mittit ad virginem
Sanctam Dorotheam,
Ut pulchritudinem
Atque aureolam
Tyrannus impius

1 b. Forti subripiat
Cum violentia;
Ut hanc eripiat,
Dei clementia
Astat propitius.

2a. Natura stimulat
Malum Fabricium,
Fremit et cumulat
Ob hoc supplicium,
Ut hanc alliciat;

2b. Superbientium
Terat fastigia,
Vertit Theophilum
Simplex puellula,
Ut haec perficiat.

3a. Foras eiciat
Mundanum otium,
Ut non despiciat
Castum negotium,
Poenas sustinuit.

3b. „En,“ inquit, „niteris
Me coinquinare;
Clerum cum ceteris
Glisco adunare;“
Et hoc obtinuit.

4a. Accede, propera,
Insta et supplica
Et nostra munera
Clementer duplica
In caelo et in terra.

4b. Virgo, notario
Poma angelica
In Februario
Dona et caelia
Transmittens sine guerra.

5a. Audit et suscipit
Puella canticum,
Quod chorus iam incipit.
Nos caeli anticum
Ingredi rogita

5b. Consiliarium
Humani generis,
De tuis supplicibus
Servis et liberis
Iugiter cogita.

Miss. ms. incert. origin. saec. 15. Clm. Monacen. 23274. — 2b, 4 puella. — 5a, 4 Et caeli anticumen nos [!]. — 5b, 3 De cuius. — Melodie: Die Mariensequenz gleichen Anfanges.

117. De sancta Dorothea.

1a. Salve, rosa claritatis,
Rivus amplus bonitatis,
Ebur candens castitatis,
Balsamus fragrantiae,

1b. Turturea Dorothea,
Quae es cella marmorea,
Tuo δούλῳ confer ea,
Quae sunt dona gratiae.

2a. Ecquis te cum tuo grato
Sponso, multum delicato,
Euphonizet coram rato
Vulgo christianico.

2b. Pangam ergo hanc sonoram
Oram gemmis polituram,
Castam, iustam, quam decoram
Referunt graphilogi.

3a. Haec est illa virgo clara,
Quae tormenta per amara
Agnum multum in praeclara
Imitatur suppara.

3b. Aurem tuam huc inclina,
Hostem, precor, procul mina,
Ne nos fraude hic vulpina
Impellat ad barathra.

4a. Nam orante, virgo dia,
Scio, quod in ierarchia
Te implorans ac honorans
Situetur caelica.

4b. Virgo, nobis impetrare
Locum, in quo iubilare
Sponso tibique sonare
Laudes efficaciter

5. Simul omnes inclamemus
Et clamando publicemus.
Nobis hoc det, quo egemus,
Regnat qui perenniter.

Miss. ms Pragense saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI A 12. A. — Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. V C η. B. — 2a, 1 Ex quis B. — 3a, 3 Agnum fehlt A. — 3a, 4 supera B. — 4a, 1 orante te A. — 4a, 4 Sitetur A. — 5, 3 det quo fehlt A. — Akrostichon: Stephanus; wohl der Dichter.

118. De sancta Dorothea.

1 a. Clara claris
Sata prodit parentibus
Dorothea,

1 b. Nomen nacta
Haec sancto sanctorum nupta
Per annulum.

2 a. Annis puerilibus
Refulsit virtutibus
Adornata,

2 b. Valde pulchra facie
Nec cessit ab acie
Castitatis.

3 a. Protestatur angelus,
Summi regis nuntius
Sibi missus,

3 b. Poma, rosas afferens,
Hanc sororem asserens,
Vita castam.

4 a. Fabricius praefectus
Zelo eius affectus
Hanc optavit;

4 b. Spretum virgo proiecit,
Christo se patefecit
Desponsatam.

5 a. Hinc ferventis olei
In dolium mittitur
Et [obscuro] carceri
Mancipatur.

5 b. Gentilium delubra
Affirmavit sordida
Asserens daemonia
Fore vana.

6 a. Post multa genera,
Quae tulit tenera,
Tormentorum
gravissima

6 b. Sponsa sponso datur,
Cervix dum truncatur,
Stola clara
trabeatur

7. Dorothea.

Hymn. et Sequent. ms. Cracoviense (cum commento) anni 1425. Cod. Cracovien. Iagell. 2012. — Mel. offenbar: Laetabundus, wobei 7. das Amen vertritt. — 1 b, 2 Haec sancta sanctarum virgo fit.

119. De sancto Edmundo Ep.

1 a. Ad honorem summi regis
Vox devoti psallat gregis
Pastoris sollemnia;

1 b. Sancti praesulis Edmundi
Clara voce laetabundi
Pangamus praeconia.

2a. Quem, dum aetas iuvenilis
Floret, ornat mens senilis,
Sancta pascunt studia.

2b. Hunc adultum spes matura,
Verus amor, fides pura,
Morum vestit gratia.

3a. Vitas patrum imitatur,
Sanctus sanctis similatur
Meritorum cumulo;

3b. Quia Deo famulatur,
Illum Deus veneratur
Intuente populo.

4a. O laudanda Dei dona,
Fulget virtus in corona
Sanctitatis infula;

4b. Tutor factus libertatis
Tutus dormit cum beatis,
Testantur miracula.

5a. Vita functis et gibbosis
Forma redit et leprosis
Cutis munda corporis;

5b. Caecis visus, lingua mutis,
Claudis gressus, vis salutis
Cunctis adest inferis.

6a. Pastor bone, pastor digne,
Pastor clemens et benigne
Nos tuere subditos.

6b. O Eadmunde, nos emunda,
Tua sancta et fecunda
Prece duc ad superos.

Antiph. et Grad. ms. Vigorniense saec. 13. Cod. Capit. Vigornien. 160. add. saec. 13. ex. — Mit Melodie. — 2a, 2 Floret oru et mens. — 4a, 1 Deo. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

120. De sancto Edmundo Ep.

1a. Plebs fidelis iucundetur,
Et ab ea veneretur
Praesulis memoria

1b. Eadmundi, cuius vita
Mundo fuit inaudita,
Odit transitoria.

2a. Infans natus iam docetur,
Docet, blatrat et medetur
Quosque sapientia.

2b. Calet igne, digne castus
Cassat aestus, domat fastus,
Floret innocentia.

3a. Vita mundum ad processus
Se salubres dans professus
Iam fit in Cistercio.

3b. Sopor raro inest ei,
Pernox stat in via Dei
Celebri commercio.

4a. De terrenis nil exposcit,
Sed, quae sursum sunt, dinoscit
Lege fidus Domini.

4b. Cultor ipse paupertatis
Vita est, quam porro satis
Suo sensit homini.

5a. Normam servat et servari
Iubet claustri voto pari,
Nullum demit gratia.

5b. Hic plerisque infirmatis
Sanitatem, tribulatis
Laeta fert solacia.

6 a. Visum caecis, sed auditum
Surdis praestat expeditum
Et fugat daemonia;

6 b. Sane figit claudis gressum,
A stringentis sinit pressum
Febris acrimonia.

7 a. De supernis voce lapsa
Tandem ei est commissa
Praesulatus dignitas;

7 b. Quem vitutum tot honore
Perornavit miro more
Divina clementia.

8 a. Ergo, sancte pater, audi,
Eadmunde, tuae laudi
Astantes et impetra,

8 b. Ut, qui fecit te beatum,
Nobis praebeat ducatum,
Ubi pax et gaudium.

Grad. ms. Margaretae Scheiffart de Merode saec. 15. Cod. Mus. Hungarici 259. — Strophe 1, 7 und 8 sind der Nicolaus-Sequenz gleichen Anfanges entlehnt.

121. De sancto Eleutherio.

1 a. Plaudat orbis et ad caelos
Ferat laudum dulce melos
Eleutherii memoria.

1 b. Prae ceteris Deum laudet
Tornacus, quae eius gaudet
Corporis praesentia.

2 a. Tres defunctos suscitavit,
Leprae mendas emundavit
Praesulis oratio.

2 b. Caecis visus restauratur,
Aegris salus reparatur
Eius beneficio.

3 a. Eleutheri, vas electum,
Depuratum ut electrum
Saeculi sub incendio,

3 b. Tu vita, fama celebris,
Carnis carens illecebris
Flores pudoris lilio.

4 a. Probra gentis fert furentis
Documentis, argumentis
Hic pro fide militat.

4 b. Vulneratur, manat rivus
Cruoris, fit semivivus,
Quem plebs plangens visitat.

5 a. Quis enarret, quam festive
Veniente tanto cive
Plausit caeli curia;

5 b. Quantus hic est, qui supernis
Festis simul et aeternis
Nova miscet gaudia?

6 a. Iesu bone, tu coronae,
Tu dator victoriae,
Tu sanctorum gloria,

6 b. Da stantibus in acie
Cum hoc frui requie
In caelesti patria.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1540. C. — 1 b, 2 Tornacusque A. — 3 a, 2 ut electum A.

122. De sancto Eligio.

1 a. Electum Eligium
Laudet hoc collegium,
Una vox ad ligium
Omnium pandatur;

1 b. Qui matris in gremium
Aquilae per nuntium
Magnus ad obsequium
Christi nuntiatur.

2 a. Lemovicas patria
Fuit huic, quem Gallia
Doctoris peritia
Fabrum fecit auri.

2 b. Mox regis in curia
Fabricat eximia
Prius ad obsequia
Custodis thesauri.

3 a. Cubans in cilicio
Didicit in somnio,
Sua quod afflictio
Deo fit accepta.

3 b. Ab eius nam pallio
Balsami perfusio
Fragrat, quae mysterio
Caput est adepta.

4 a. Hic se pro pauperibus
Spolians foeneribus,
Inhians operibus
Regibus fit gratus,

4 b. Horumque muneribus
Fabricatis domibus
Monachos reditibus
Ditat vir sacratus.

5 a. Tricentena contio
Virginum coenobio
Datur ab Eligio
Miris coruscante;

5 b. Adest nam praesidio
Suo monasterio,
Ne detur incendio
Flamma circumstante.

6 a. Erogando proprium
Vacuat marsupium,
Quod super hunc nescium
Replet actor lucis.

6 b. Cotilorum hic trium
Vino sitientium
Sitim sedat plurium
Signo facto crucis.

7 a. Miris tot extollitur,
Claudis gressus redditur,
Paralysis tollitur
Eius prece pura;

7 b. Vitae restituitur
Mortuus, atteritur
Daemon et eicitur
Praedixit futura.

8 a. Praefulgens Parisius
Sacer hic Eligius
Praesul est eximius,
Post Noviomensis.

8 b. Pudicus et sobrius,
Prudens, humilis, pius
Audoenus socius
Fit Rotomagensis.

9 a. Vivit aeternaliter
Exspirans carnaliter,
Scit, eius qui nequiter
Tumbam blasphemavit.

9 b. Oret ergo iugiter,
Et misericorditer
Nobis praeparet iter,
Morte qui nos lavit.

Miss. Morinense imp. Rotomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. C. — 1 a, 1 Delectum BC. — 4 a, 2 foederibus BC. — 6 b, 1 hunc ABC. — 6 b, 3 plurimum BC. — 7 a, 3 Paralysus ABC.

123. De sancto Eligio.

1 a. Ad honorem salvatoris
Mens depromat et vox oris
Canticum laetitiae,

1 b. Qui mercedem dat honoris
Suis sanctis et decoris
Et coronas gloriae.

2 a. Totus orbis gratuletur
Et devote veneretur
Beatum Eligium,

2 b. Cuius fides, cuius vita
Fulsit tamquam margarita
In conspectu gentium.

3 a. Ortu fuit generosus,
Sed virtute gloriosus
Excessit originem.

3 b. Circumcisus intus, foris
Laboravit renum, oris
Fugare libidinem.

4 a. Pater eius fuit iustus,
Vocitatus Eutherius,
Materque Terrigia.

4 b. Arborem ramusculus,
Fontem beat rivulus
Rosaque rosaria.

5 a. Ab aetate puerili
Pollens sensu praesubtili
Aptatur ad omnia.

5 b. Doctus arte manuali
Non doctrina magistrali,
Sed Dei praesentia.

6 a. Videns pater eius sensum
Actu nullo deprehensum
In arte aurifica

6 b. Fecit eum doctrinari;
Statim fuit sine pari
In urbe Lemovica.

7 a. In illius mens divina
Latet mente columbina,
Laudat illum populus.

7 b. Crescit odor, crescit virtus
Tanquam iuxta flumen mirtus,
Crescit famae titulus.

8 a. Late fundit flos odorem,
Et odoris dulcor florem
Honorat per omnia.

8 b. Tanti viri famae bonus
Aure regis sonat sonus
Eiusque peritia.

9 a. Rex convocat Eligium
Et ad suum palatium,
Fit secreti conscius,

9 b. Postquam regis excidium
Suum statuit conscium
Dagobertus filius.

10 a. Dagobertus ut decessit,
Clodovaeo regnum cessit,
Qui strenue plebem rexit,
Et inde Lothario;

10 b. Qui quodcunque vir suggessit
Sibi sanctus, totum gessit,
Cuius virtus semper crescit
Adhaerens consilio.

11 a. Ad honorem Dei chorum
Congregavit monachorum
Pro plebibus oratorum
Et fecit ecclesiam.

11 b. Hinc adeptus praesulatum
Urbis Noviomagatum
Suae finit vitae statum
Transmigrans ad gloriam.

12a. Harum fructus lucris rerum,
Deo plenus et dierum,
Carnis exutus chlamyde
In forma sphaerae lucidae
Caeli subit gaudia.

12b. Cuius diem venerari
Nos oportet mente pari,
Ut sacris eius meritis
Mereamur frui lucis
Aeternae laetitia.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. A. — Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. B. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. C. — Miss. Leonense imp. Parisiis 1526. D. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1501. E. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1504. F. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1505. G. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1516. H. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1528. I. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1541. K. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1550. L. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. M. — 4 a, 2 Entherius D. — 4 b, 3 Rosque D—M. — 5 a, 3 Coaptent ad A. — 5 b, 3 Dei peritia CH. — 6 b, 1 Fecit enim BDGI; doctrinali DFGHI. — 8 a, 3; 8 b, 1 u. 2 fehlen A. — Statt Str. 9 u. 10 in B—M:

Rex igitur Chlotarius
Imperat, ut Eligius
Sellam sibi faciat;

Adaptavit egregius
Sculptor sellulam illius,
Rex opus adpretiat.

Die Sequenz scheint der Melodie von „Lauda Sion" zu folgen; daher dürfte die 8 zeilige Strophe 10 nicht auszumerzen sein, da an gleicher Stelle in der erwähnten Sequenz eine ebenso gebaute Strophe vorkommt. — 11 a, 3 Pro prophetibus M. — 11 b, 2 Noviomagentum AB, Noviomensium C—M. — 11 b, 3 statum vitae C. — Str. 11 a ist = 13 b in der Eligius Sequenz „Sancto patri et pastori" (Anal. Hymn. IX, Nr. 190). — 12 a „fructus ist sichtlich das Particip. Perf. von fruor und hat zum Obiect „lucris"; Misset-Weale (Anal. Lit. II, Nr. 586) machen zu „fructus" die Notiz „n'offre aucun sens" und schreiben statt dessen „fractus".

124. De sancto Eligio.

1. Sancti praesulis
Colentes haec sollemnia

2a. Salvificet salus summa

2b. Ac Dei protegat dextra.

3a. Dei athleta,

3b. Pro nobis ora;

4a. Vitae nobis gaudia,

4b. Eligi pater, impetra.

5a. Praesul hic sanctus multa
praedicavit
instantia

5b. Mundana devitare
et amplecti
caelestia.

6a. Vitae nobis gaudia,
Eligi pater, impetra;
deprecamur omnes una,

6b. Deum nobis, pie, placa;
vitae nobis gaudia,
Eligi pater, impetra.

7 a. Pastor hic almus
multa virtute et
doctrina

7 b. Servorum Christi
sacra roboravit
pectora.

8 a. Plurima quidem
Eligius praesul
in plebe fecit miracula,

8 b. Per quae multorum
Deo adnuente
ad vitam convertit animas.

9 a. O felix praesul,
cui tot et tanta
Deus concessit
facere mirabilia!

9 b. Vere beatus,
cui angelorum
semper assistit
consolatio benigna!

10 a. Huius nos precibus,
salvator, conserva;

10 b. Cum iudicaturus
veneris saecula,

11. Perennis vitae
da nobis gaudia
in caelorum gloria.

Miss. ms. Noviomense saec. 14/15. Cod. Abbavillen. 7. A. — Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. B. — 2 b, 1 dextera B. — Nach Str. 7 b ist nochmals eingeschoben: „Vitae nobis gaudia, Eligi pater, impetra". AB. — 9 b, 3 semper accessit B. — Melodie offenbar „Pascha nostrum", und demnach ganz das gleiche Schema, wie in der Ostersequenz „Concinat orbis cunctus" (Anal. XL, Nr. 21; cfr. ibidem Nr. 28). Danach ist klar, wie die Sequenz aufgebaut und wie sie abzuteilen ist; ganz verfehlt ist letzteres bei Misset-Weale, Anal. Liturg. II, Nr. 822.

125. De sancto Eligio.

1 a. Laudabilem
virum adoremus,
speciosum prae
cunctis natis,

1 b. Antistitem
inclitum qui fecit
ex fabro mirae
sanctitatis.

2 a. Cuius felix aurificium;
Nam totum solarium,
Quod acquirit per malleum,
Reponit in gazophylacium
Per manus degentium.

2 b. Eia, praesul munde, funde
Precamina pro tua gente, mente
Quae plorat, orat,
Quia multa stulta
Commisit; te invocamus
Eligium.

3 a. Qui de maerore ad gaudia
Et de labore ad praemia
Hodie translatus es
Caelestia;

3 b. Ubi virtus, honor, salus,
Ubi consors nullus malus,
Ubi coetus semper laetus
Sine molestia;

4 a. Quo nos famulos tuos
tua per suffragia

4 b. Post hanc miseriam
Christi perducat gratia.

Collect. ms. Aurifabrorum Ratisbonen. anni 1423. Cod. Ratisbonen. (Hist. Verein f. Oberschwaben u. Regensburg) s. n. — Strophe u. Gegenstrophe haben gleiche Silbenzahl (nur je eine Silbe Differenz in Str. 2 u. 3), aber der Reim erheischt eine ganz ungleichmäfsige Abteilung der Strophenglieder.

126. De sancto Eliphio.

1. Felix, Eliphi,
caelestis purpura regni,

2 a. Regis praesidio
Fretus in proelio,
Certus de praemio
Curris in stadio.

2 b. Gaude martyrio,
Gaude tripudio,
Laetus consortio
Iunctus angelico.

3 a. Tu palma victoriae
In domo iustitiae
Ornatum ecclesiae
Auges flore gloriae.

3 b. Te Christus associat,
Ut tibi congaudeat
Caelestis exercitus
Dono sancti spiritus.

4 a. In sanguine purpuratus,
Stola prima candidatus,
A labore consolatus,
Gloriaris laureatus.

4 b. In Domino triumphasti,
Quem gentibus praedicasti,
Sed ipsum desiderasti
Ac pro illo decertasti.

5 a. Arbor alta in montibus,
Fructifera virtutibus,
Splendens sidus eximium
In agmine caelestium;

5 b. Dignus dignis adiungeris,
Cum quibus laetus frueris
Visione perpetua,
Indefessa laetitia.

6 a. Transmittit ensis vesani
Te ad caelos Iuliani,
Potentis David militis
Praecidens florem capitis.

6 b. Quem amplexatum manibus
Angelis comitantibus
Ad alta transfers montium
In petra sumens tumulum.

7. Nunc tui compos gaudii
In regnum gaudimonii
Transfer Christum collaudantes
Ac devote exorantes.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1525.

127. De sancta Elisabeth.

1 a. Sanctae matris
Elisabeth sollemnia
Recolamus.

1 b. Et ipsius
In terris patrocinia
Sentiamus.

2 a. Ista regis filia
Mundi vana gaudia
Non curavit,

2 b. Sed in pueritia
Carnem per cilicia
Castigavit.

3 a. Ideo separabatur,
Minus dum adaptabatur
Viri voto;

3 b. Huic caute famulabatur,
Hunc timens deprecabatur
Corde toto.

4 a. Inter mundi gaudia
Non pro laude hominum
Laboravit;

4 b. Contempsit ludibria,
Verum lumen luminum
Haec amavit.

5 a. Hanc dum sponso temporali
Oportebat viduari,
Non curabat alii
maritari;

5 b. In habitu spiritali
Cupiebat famulari
Hinc in caelis meruit
collocari.

6 a. Lavit pauperibus,
Stravit debilibus
Ista sedula
paupercula,

6 b. Cuius nos precibus
Mundatos sordibus
Christus protegat
per saecula.

Grad. ms. Trevirense saec. 15. Cod. Capit. Trevirens. 178. — Melodie: Laetabundus (deutsche Fassung).

128. De sancto Emmeramo.

1. Laudes Deo nostro
concinat harmonia,

2 a. Ac patris venerandi
sonent clara sollemnia,

2 b. Quae Christus Emmerami
meritis sacrat lucida.

3 a. Pictavis illum tulit
ortu gravida,

3 b. Sed Ratispona metit
finem cupida.

4 a. Quem [laete]
coetus in excelso colit
laude debita,

4 b. Quam idem
in terra consistens struxit
arte sedula.

5 a. Nam tenera pii iuvenis
casta fuit infantia,

5 b. Quae congruum pontificii
pertulerat ad culmina.

6 a. Nec contentus
gentis incolere
nota moenia

6 b. Regna procul
pro Christi nomine
petit extera,

7 a. Ut agmina creatori
fida quaereret
voce, daemonis astu perdita,

7 b. Nec veritus metuendi
pastor subire
plebis licet horrenda proelia.

8 a. Postquam Galliae
reliquit fines, meretur
hunc videre Germania;

9 a. Ibi coactus munia
capit praedestinata

10 a. Indefessus
verbis et factis
plebis Christo parare
pectora,

11 a. Sed cum suo
athletae Christus optata
decrevisset dare praemia,

12 a. Quem iam agmina inter
aetherea
luce praeditum postulemus,
ut nostra pius tergat crimina.

8 b. Sed hac transita
decus gaudendo [inclitum]
suscepit tellus Norica.

9 b. Atque pastoris sedula
frequentat officia,

10 b. Semetipsum
invincibili
Dei muniens semper
gratia.

11 b. Martyrio
capitum finem per sancta
sacer accepit certamina.

12 b, Eius credimus aure
benevola
nos audiri et obtinere,
ut Christi protegamur gratia

13. Nunc et per omne
saeculum.

Hymn. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. — 9 b, 1 sedulus. — 11 b, 1 Martyr diu. — Melodie offenbar „Occidentana“, somit gleiches Schema wie unten die Eucharius-Sequenz (Nr. 134) und wie z. B. Anal. Hymn. IX, Nr. 230 und 298. Sehr interessant ist, dafs nicht nur alle Halbstrophen auf a schliefsen, was ja oft der Fall, sondern dafs auch die einzelnen Clauseln (Verse) jeder Strophe mit den entsprechenden Klauseln der Gegenstrophe Endassonanz aufweisen; unter anderem ein Beweis, dafs bei Sequenzen erster Epoche die einzelnen Glieder einer Strophe abzuteilen und gegenüber zu stellen sind.

129. De sancto Erasmo.

1 a. Gloriose martyr Dei,
O Erasme, nos orantes
semper refove.

2 a. Gaudens in caelorum thronis,
A Christo pie vocatus
carnis per interitum,

3 a. Audi, regni consodalis,
Tuorum fidelium
Fletus in periculo;

1 b. Ave, quod optamus rei,
Pater pie, hoc in nobis
semper perfice.

2 b. Fac nos tuae passionis
Socios in hac vita et
gaudere post exitum.

3 b. Tuae laudi nullus talis
Deo servientium
Visus est in populo.

4 a. O dulcedo peccatorum,
Erasme, ac orphanorum
Pia consolatio;

4 b. Potens martyr, o Erasme,
Nos defende ab inimicis
Et dona victoriam.

5 a. O Erasme, o praeclare,
Fac nos tibi famulantes
recta semper sapere,

5 b. Inimicos superare
Post hanc vitam in gloria
sempiterna vivere.

6 a. Si sint tantae pravitatis
Cordis impugnantia,

6 b. Cultus tuae sanctitatis
Nostri sit custodia.

Miss. ms. Hospitalense saec. 15. Cod. Paulan. 26. 1. 13 (Hosp. memb. 6). — 1 b, 1 optamus Dei. — 2 a, 1 thronus. — Vorstehendes ist eine Erweiterung der Sequenz gleichen Anfanges in Anal. Hymn. IX, Nr. 197.

130. De sancto Erasmo.

1 a. Solum gaude, caelum plaude,
Dies adest digna laude,
Quo vehit ad agalmata

1 b. Erasmus, meritis polorum
Praeses, pater orphanorum
Viduarumque armata.

2 a. Ens de summa ierarchia
Pater misit de Maria
Filium in saeculo,

2 b. Ut ovanter consolaret,
Microcosmos visitaret
Maesto in articulo.

3 a. Sed prae multis hunc respexit,
Nam per preces hic allexit
Eius multas animas,

3 b. Quae baptismo caruere;
Baptizati tunc dedere
Voculas christiferas.

4 a. Gaude, coetus miserorum,
Quod hic pater orphanorum
Obtinet multifaria

4 b. Nobis opem invocantes
Et obnixe flagitantes
Vitae necessaria.

5 a. Vere martyr pretiose,
Qui suadebat non dolose
Deos vanos respuere.

5 b. Diocletiani edictum
Exiens, Erasmum invictum
Iubens Christum relinquere.

6 a. O quam diris poenis miris
Polum scandis et aquiris
Factis cum non deliris.

6 b. Eia, ratus, Christo gratus
Milesque multiplicatus
Pro nobis eusebiis,

7 a. Confer victum et amictum
Et amove mortis ictum
A nobis subitaneae,

7 b. Ac caelorum da tutamen;
Paupertatis cruciamen,
Plagas aufer, protege.

8 a. Hostium insidiis
Dragma, mentis tutor tu sis
Vitam nostram regendo;

8 b. Fragilibus da omen
Cunctis, Dei propter nomen
Flagitamus te flendo.

Miss. Misnense imp. Lipsiae 1499. A. — Miss Misnense imp. Lipsiae 1503 B. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1510. C. — Miss. Misnense imp. Lipsiae 1515. D. — Miss. Pragense imp. Lipsiae 1498. E. — Miss. Merseburgense imp. Lipsiae 1502. F. — Miss. Numburgense imp. Basileae 1517. G. — 1 a, 3 Qua pergit C; algamata BCG. — 1 b, 1 Erasmum AEF. — 1 b, 3 amata AEF; armata wohl = armatura? — 2 a, 1 Eius de EF. — 3 a, 1 Sed pro EF. — 3 a, 2 preces nil AF; preces hunc EG. — 3 a, 3 Eius iustas EG. — 3 b, 3 hymniferas AF. — 4 a, 1 Gaudct AEF. — 4 b, 1 Hisque C. — 6 a, 3 Factus D. — 6 b, 2 implicatus AF. — 7 b, 1 Ad te caelorum E. — 7 b, 3 Plagis BCDE. — 8 a, 2 scis F. — Zu Strophe 7 a vgl. Strophe 6 b der folgenden Sequenz.

131. De sancto Erasmo.

1 a. Ex lumine fit radius,
Quem sol pius misit Deus;
Hic est martyr Erasimus;

1 b. Quem non cruentat gladius,
Egregius ceu medius
Lucens quem tremit spasimus.

2 a. Praesul corvis hic beatus
In eremo educatus
Septennis inhabitans;

2 b. Vox de caelis ipsum vocat,
In Lucrino urbe locat
Ad loquendum agitans.

3 a. Rex Diocletianus
Torquet ipsum diversis
Poenis, tamen fit sanus
Idolis eversis;

3 b. Caesar tumens, hic patitur,
Et gens contristatur;
Eculeo penditur,
Ferro laceratur.

4 a. Cera, plumbum, pix, oleum
Spernit suffocare,

4 b. Igne fervens doleum;
Carcer lucet clare.

5 a. Post digiti foduntur,
Viscera trahuntur,
Ferro caput perimitur;

5 b. Quem angelus arripiens
Mox eduxit custodiens,
Christi die moritur.

6 a. Cunctas poenas qui vicisti,
Quibus tortus exstitisti,
Remove supplicia;

6 b. Confer opem, vestes, victum,
Prece necis pellens ictum,
Hinc des vera gaudia.

Miss. ms. Pragense saec. 15. Cod. Pragen. I D 33. — 2 b, 2 In ludicro urbe. — 4 a, 1 Ceram. — 5 a, 3 Sub ferro. — 6 b, 2 Prece nervis.

132. De sancto Erasmo.

1 a. Verbum bonum personemus,
Quo Erasmi adoremus
Vitam, simul commendemus
Ac triumphi praemia.

1 b. Qui defunctum suscitavit,
Plebem fide roboravit
Credentesque baptizavit
Quadraginta milia.

2 a. Post catenis religatur
Et plumbatis verberatur,
Manus punguntur aculeis,
Dentes tunduntur malleis.

2 b. Plumbo, sulphure, resina,
Pice, oleoque cera
Hic perfusus stat illaesus
Dei fretus gratia.

3 a. Hunc dum ignis nihil laesit,
Christo magna plebs adhaesit,
Et in templo est confracta
Idolorum statua.

3 b. Ergo, martyr o benigne,
Venerantes te condigne
Transfer post hanc brevem vitam
Ad aeternam patriam.

Grad. ms. Schaeftlariense saec. 15. Clm. Monacen. 23026. — Melodie: Verbum bonum.

133. De sancta Erentrude.

1 a. Vox resultet
novi carminis
Ante thorum
Erentrudis virginis,
Amatrix sapientiae
Regem adiit gloriae.

1 b. Flos mundi
dum contemnitur,
Margarita
caeli ab hac quaeritur,
Pretio munditiae
Agrum emit gratiae.

2 a. Vere pulchra
ut luna describitur,
A Rudberto
sodalibus praeficitur,
Forma vitae
his efficitur
Doctrix bona.

2 b. Femur cinxit
virtutis gladio,
Circumdata
pudoris pallio,
Pugnatura
in hoc stadio
Pro corona.

3 a. En, dilecta
dilecto iungitur,
Inter rosas
et lilia pascitur,
Fide quaeritur
et reperitur
Salus vera.

3 b. In amplexu
sic sponsi iugiter
Caste haeret,
vulnerata suaviter,
Possidetur
iam aeternaliter
Pax mera.

4 a. Quasi cedrus
processu temporis
Frondes profert
immensi roboris,
Massam ponens
tandem huius corporis
Victrix mortis.

4 b. Vox cum sonat
clamore valido
„Sponsus venit"
occurrunt candido;
Castam amat
amore solido
Deus fortis.

5a. O caeleste
sidus eximium,
Tuae lucis
inclina radium,
Quo mentis
nostrae horridum
Illustretur.

5b. O dulcis flos,
aegris remedium,
Preces funde
ad Dei filium,
Ut salutis
perenne bravium
Nobis detur.

Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Mus. German. 22932. A. — Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Salisburgen. V 1 E 39. B. — Miss. ms. Salisburgense (?) saec. 14. Cod. Graecen. 785. C. — Sequent. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 16. (Appendix Miss. Romani imp. 1513.) Cod. Petrin. IV F. D. — 1a, 6 regem adduc BCD. — 2a, 4 solibus A. — 2a, 6 bis efficitur BD. — 3a, 5 invenitur CD. — 3b, 2 sit sponsi B, sui sponsi CD. — 4a, 3 Fraudes A. — 5a, 1 O fehlt BCD. — Melodie: Nativitas Mariae virginis, freilich mit Unebenheiten im Rhythmus.

134. De sancto Euchario.

1. Almi colamus
Eucharii merita,

2a. Qui primus Trevirorum
archipraesul sanctissimus,

2b. Divini factus verbi
humanati discipulus,

3a. Tertius deque
septuaginta fuit
duobus.

3b. Binos quos ante
faciem suam misit
Dominus.

4a. In Christi
novissima cena
ministrat pretiosa.

4b. In igne
et linguis effuso
plenus spiritu sancto,

5a. A Petro directus principe
rura Gallica peragrat,

5b. Ubique discurrens gentibus
vitae verba disseminat.

6a. Inauditum
grande prodigium
sanctus perpetrat,

6b. Dum Maternum
Petri per baculum
vitae revocat.

7a. Quater denis diebus
hunc exanimem
praeceptum magistri
suscitat.

7b. Nutu tandem divino
iunctus sociis
(tunc) insignem Treverim
visitat.

8a. Ad austrum urbis
hic mansitat;
Iohanni divo ecclesiam
consecrat;

8b. Coemiterium
benedicit;
in gyro baptisma sacratum
instaurat.

9 a. Praedicat turbae;
a perfidis
expellitur urbe;

9 b. Ad saxa currunt,
sanctos simul
delere gestiunt.

10 a. Eucharius rebelles
ligat orans
ac immobiles
reddidit.

10 b. Membratim cruciati
clamant, credunt
et oramine
solvuntur.

11 a. Christi fidem
praedicat gentemque
baptizat,
signis illam
miris confirmat.

11 b. Fusa prece
filium unicum
Albanae
extinctur dat
vitae pristinae.

12 a. Paralyticum
signo crucis reparat,
sed signaculi
umbra sacri defunctum
repente vivificat.

12 b. Post insignia
tanta sumens bravium
claro lumine
circumfusus lucisque
perrexit ad Dominum,

13. Ad quem Eucharius nos
perducat.

Sequent. ms. S. Mathiae Trevirensis saec. 15/16. Appendix Miss. Bursfeldensis imp. Spirae 1498 (Bibl. Ducis Parmen.). — 8 a, 3 Iohanni vivo. — 8 b, 1 sq. Benedicit coemiterium. — Melodie offenbar „Occidentana“, folglich gleiches Schema wie die Emmeran-Sequenz „Laudes Deo nostro (oben, Nr. 128) und wie Anal. Hymn. IX, Nr. 230; 298 u. a. — Als Kuriosum sei noch vermerkt, dafs nach Chevaliers Repert. Hymnolog. (Nr. 910) die Quelle dieser Sequenz sein soll „M. bened. Loder-Mörn (1520).“ Wer löst dieses Rätsel der Sphinx?

135. De sancto Eustachio.

1 a. Triumphantis militia
Laudetur in ecclesia,
Altitonantis gratia
Provocati;

1 b. Beatorum industria
Nobis sit in memoria,
A daemonis fallacia
Revocati.

2 a. Prius magister militum
Fanorum colens ambitum

2 b. Et Traiani ad libitum;
Tunc Placidus est vocatus.

3 a. Venanti Christus adfuit,
In cornibus apparuit
Cervi ipsumque docuit
Baptizari.

3 b. Mox tinctus baptismi rore
Cum filiis et uxore
Christianitatis more
Sorte pari.

4a. Eustachius est vocatus,
Ab idolis revocatus
Elegit mundo temptari
A delictisque mundari.

4b. Mundi relictis opibus
Et militum honoribus
Transivit cum familia
Mare magna miseria.

5a. Tributum solvere nequit,
Nautis uxorem relinquit;
Deus tamen non reliquit
Hanc servans infamia.
Uno relicto filio
Super ripam fluminis
Hunc rapit lupus subito;
Dolor patris est subolis.

5b. Leo reliquum rapiens,
Fere pater insaniens;
Deus tamen custodiens
Hos illaesos [in via],
Aratores et pastores
A bestiis rapiunt,
Edocentes horum mores
Et pueros nutriunt.

6a. Pater egenus serviit,
Quindecim annos latuit
Et armenta custodiit
Maestus pastor.

6b. Barbari imperatorem
Persequentes ultra morem;
Plangens Placidum decorem,
Huius quaestor.

7a. Missi milites pro ipso
Indigentia sic fixo,
Omni honore dimisso,
Taliter reperiunt;

7b. In patriam provocantes,
Eum blande consolantes,
Militiae revocantes
Barbaros afficiunt.

7c. Eustachius nutu Dei,
Uxor eius et filii
Longissime incogniti
Invicem se reperiunt.

8a. Imperator hunc cogebat
Idolis sacrificare;
Ille vero renuit,
Deo servire studuit
Et familiam servare.

8b. Intromissi cum leone,
Leo cum devotione
Hos illaesos voluit;
Miraculo patuit
[Deum illos] praeservare.

9a. Exhinc in bovem aeneum
Ardentem atque flammeum
Prece Deo supplicantes,
Animas ipsi reddentes.

9b. Vestes tamen et corpora
Inusta sunt et opera;
Ipsorum prece precantes
Cum ipsis simus laetantes.

Miss. Gebennense imp. Gebennae 1498. A. — Miss. Gebennense imp. Lugduni 1521. B. — 2b, 1 Es Traianos AB. — 2b, 2 Tunc placidas AB. — 5a, 3 relinquit A. — 6a, 1 Pater degens AB. — 6a, 2 Per quindecim annos luit AB. — 6b, 3 Plangens placidam AB. — Der Sinn der Strophe ist offenbar: Als die Feinde den Kaiser übermäſsig hart bedrängten, jammerte er nach Placidius, der Zierde seines Heeres, und wurde sein Sucher. — 7a, 2 In degentia A; Indegentia B. — 9a, 2 et flammeum A. — Wie gedankenlos der Kopist für die Drucklegung des Missale arbeitete, zeigen u. a. die Verse „Tunc placidas [!] est vocatus“ (2b, 2) und „Plangens placidam [!] decorem.“ Es hält sehr schwer, die durch den Kopisten verschuldeten Entstellungen von den der Sequenz ursprünglich schon anhaftenden Dunkelheiten zu scheiden.

136. De sancto Eutropio.

1 a. Hac clara die turma
festiva dat
praeconia

1 b. Nobilis Eutropii
recolendo
martyria.

2 a. Excellentior
Nullus stirpe, fulgentior
Nullus vita dia;

2 b. Puer literis
Doctus fulsit prae ceteris
Summa prudentia.

3 a. Fuit unus de milibus
Quinque cibo egentibus,

3 b. Quos pavit Christus piscibus
Binis et quinque panibus.

4 a. Salvavit hic patrem
Et matrem
Totamque Babyloniam;

4 b. Namque baptizantur,
Firmantur
Fide per eius peritiam.

5 a. A summo clavigero
Praesul efficitur,

5 b. Xantonas cum sincero
Corde progreditur.

6 a. Dum verbum loquitur
Dei, spernitur;

6 b. Perticis laeditur,
Face uritur.

7 a. Gaudens doloribus
Praedicat Deum,

7 b. Tunc carnificibus
Rex tradit eum.

8 a. Atrociter Eutropius
Lapidatur,
Plumbatis verberatur,

8 b. Asciis [et] securibus
Sancti caput
Martyris amputatur,

9. Anima cuius in caelis coronatur.

Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. — 3 a, 2 degentibus. — 4 a, 1 Patrem salvavit hic. — 4 b, 2 sq. Fide firmantur. — 6 a, 1 loquitur verbum. — 8 a, 1 sq. lapidatur Eutropius. — 8 b, 2 Caput sancti. — Alles dieses Störungen des Reimes. — Die Melodie ist durch den ersten Vers gekennzeichnet.

137. De ss. Felicitate et filiis.

1. Eia, septem fratrum
pangamus laude triumphum.

2 a. Quorum perenni gloria
concinando
caelestis plaudit curia,

2 b. Illorum patrocinio
implorando
geminat tellus gaudia.

3 a. Mater ecclesia
gloriatur
filiorum
fecundata profectibus;

3 b. Rosis et liliis
coronatur
diversarum
virtutum vernans floribus.

4 a. Omnis corde,
fide non ficta,
electorum concupiscat
praemia;

4 b. Spernat virgo
vel maritata
luxum florentis mundi cum
vidua.

5 a. Omnis sexus
contendat ingredi
artam portam paradisi;

5 b. Omnis aetas
certet promereri
morte palmam martyrii.

6 a. O mortis species beata,
qua mercatur perpes vita!

6 b. Ad huius vitae comercia
tendebat felix vidua.

7 a. Felicitas beata,
flagris examinata,
sprevit terrorem mortis
amore Christi.

7 b. Praemisit per diversa
natos suos tormenta,
ut succederet illis
in regno caeli.

8 a. Hinc se concorditer
hortantur fratres
viriliter,

8 b. Pugnent ut fortiter,
ut ferant poenas
alacriter.

9 a. Mactantur fustibus
plumbatis, ruunt
per praecipitia,
caedit ensis colla.

9 b. In quo confoederant,
beatas Deo
reddunt animas,
caeli petunt regna.

10 a. O beata fraternitas,
vivae Christi victimae,

10 b. Vestra pugna sit tutela
vestrae familiolae

11. Et det nobis
vitam aeternam.

Miss. ms. inc. origin. saec. 15. Cod. Mus. German. 7059. — 2 a, 3 plaudat. — 8 b, 1 Pugnant. — Melodie: „Sancta Dei mater" (Anal. Hymn. VIII, Nr. 104). — Beachtenswert ist die vielfach auftretende Endassonanz der einzelnen Verse.

138. De ss. Felice et Adaucto.

1 a. Pulchrae Sion generosa
Speculatrix, amorosa,
Sancta speculatio.

1 b. Speculans intus precaris
Dominumque specularis
In decore regio.

2 a. Mundum scrutans in decretis
Praedicaris a prophetis,
Sacro manans nectare;

2 b. Dulce nectar et vitale,
Nectar cunctis inaequale
Omni dempto compare.

3 a. Nectar fluens a fluento
Trinitatis, opulento
Vitae de profluvio;

3 b. Hoc e caelis ad nos transit
Nectar, quod in Deo mansit
Verbum a principio.

4 a. Et hoc idem Deus fuit,
Per quod nobis nectar pluit,
Divina confectio;

4 b. Nectar clarum, sacer rivus,
Quo fit homo redivivus,
Ductus ab exsilio.

5 a. Mens adversis hilarescit,
Mundi fastus et vilescit
Reproba prosperitas.

5 b. Gurges mellei gustatus
Nectaris inopinatus,
Mira delicacitas.

6 a. Liquor divus, fons inundans,
Imbre lacteo fecundans
Effluentes latices,

6 b. Duas urbes has olivas,
Inter gloriae convivas
Iam plantatos frutices.

7 a. Mundi principe devicto,
Spreto Caesarum edicto
Celebri victoria,

7 b. Quorum iubilant adventu
Angelorum cum concentu
Supernorum gaudia.

8 a. Vere, iuste, iure legum
Hos laudemus, quos rex regum
Summa lustrat gloria.

8 b. Pie Felix et Adacte,
Per vos supplicum intactae
Causae sint in patria.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Haagen. J. 10. — 4 b, 2 Quod. — 8 b, 1 Adaucte.

139. De ss. Felice et Adaucto.

1 a. Salutaris, veni caris,
Fletibus nostris amaris
Sis solamen unicum

1 b. In hoc festo patronorum
Felicis, Adaucti, quorum
Est certamen Punicum.

2 a. Gloriemur mente sana,
Contemnentes saecli vana
Exsultando dulciter;

2 b. Imploremus prece prona,
Ut det nobis caeli dona
Et regnum feliciter.

3 a. Sacerdos Felix praecelse,
Adaucte, princeps excelse,
Qui sprevistis idola,

3 b. Mucrone ob hoc truncati,
Palma caeli trabeati,
Martyrum aureola.

4 a. Unionem sponsae Christi
Ecclesiae date tristi
Largiendo pneumata,

4 b. Navem Petri fixam stare,
Fauste possit triumphare,
Propellentes schismata.

5a. Decorem ritus Romani
Sumant omnes fide sani
In regno Bohemiae;

5b. Ultio procul divina
Fiat, si cessat ruina
Populi Moraviae.

6a. Sacramento sit contentum
Ritu Romano, inventum
Omnis boni fundamentum
Moto sensu extero,

6b. Karitatem pacis ferre,
Unionis et non guerrae,
Decet quemvis huius terrae
Imploratu supero.

7a. Neuma dulce decantemus,
Iesum Christum collaudemus,
Larga voce personemus
Texentes *Magnificat.*

7b. Alma virgo atque pia,
Tu nos fove, o Maria,
Partus namque tis nos quia
Sola spes vivificat.

8. Burgum istum defensate,
Patroni, interpellate,
Cives eius adiuvate,
Quorum fides militat.

Miss. ms. Brunense saec. 15. Cod. S. Iacobi Brunen. 12. — Auf dem Vorsetzblatt: „Praesens liber et missale est Sigismundi Knab, Notarii Brunn. datum ad altare sanctorum Felicis et Adaucti martyrum." Den Namen des Besitzers (auch Dichters dieser Sequenz) gibt gleichfalls vorstehendes Akrostichon wieder.

140. In Inventione s. Foilani.

1a. Quasi sol diluculo
Nostro vernat saeculo
Martyris inventio,

1b. Quem frondosi tegminis
Umbra saeptum virginis
Detegit devotio.

2a. Moram causans Foillani
Mittit quaerens de Germani
Responso solacium;

2b. Visionis hic supernae
Signo refert se fraternae
Mortis metu saucium.

3a. Orans astat mensae Christi,
Per columbam discit tristi
Fratrem sterni vulnere;

3b. Avis alba vitam mundam,
Rubens ala necis undam
Monet intellegere.

4a. Constans in ieiunio
Gertrudis oratio
Dum fervet instantius,

4b. Angelus hoc suggerit,
Quod martyr transierit
Ad regnum superius.

5a. Ductu lucis praevio
Corporum congestio
Monstratur in invio;

5b. Defuncti diutius
Redolent suavius
Nardi stillicidio.

6 a. Serve Christi,
Nos a tristi
Casu serva,
Te caterva
Canat ista laetius.

6 b. Nos, qui sumus
Vapor, fumus,
Quorum finis
Vermis, cinis,
Surgamus in melius.

7 a. Virgo martyr caespite
Centeno fert plusculum,
Qui cum sceptro divite
Reliquit et saeculum,
Trinae messis inclitae
Referens manipulum.

7 b. Claritatis intimae
Lubrica privatio
Nos, Iesu piissime,
Ligat in exsilio;
Redeat lux animae
Patris patrocinio.

Miss. ms. S. Trudonis saec. 14. Cod. Monten. 28 (107). — 6 a, 4 De caterva.

141. De sancto Frontone.

1 a. Donatur miles laurea,
Ergo perstrepent organa;

1 b. Lux praesens poscit gaudia
Sancta ministrans otia.

2 a. Absistant rancor et ira,
Pellantur, quaeque sunt dira;

2 b. Nam de morum concordia
Dulcis fluat harmonia.

3 a. O Fronto, nostra gloria,
Hac laeteris symphonia,

3 b. Cuius praeclara munera
Conducant nos ad aethera,

4 a. Quo nostra plaudat amoena
Cum sanctorum cantilena

4 b. Voce boando canora
Dulce melos Alleluia.

Miss. Xantonense imp. Parisiis 1491. — 2 a, 1 Absistunt. — 4 b, 1 Voce brando corona. — 4 b, 2 Dulces.

142. De sancto Fursaeo.

1 a. Vita, fide, signis gratum
[Et virtutibus ornatum]
Dat Fursaeum Scotia.

1 b. Morte ductus ad examen
Carnis redit ad certamen
Dictante iustitia.

2 a. Visa prius Stygis viae
Ac caelestis harmoniae
Grandi differentia

2 b. Gratulantur a divino
Visitari peregrino
Brito, Saxo, Gallia.

3 a. Summa docet, calcat ima
Neque rude proter clyma
Rudis est in gratia;

3 b. Morbos prece sanat cunctos,
Vitae reddit vita functos,
Effugat daemonia.

4 a. Sicut virus fontem vivum,
Sic vinosum fecit rivum
Posthumo miraculo.

4 b. Hunc honorat fulgor trinus,
Cum ad caeli migrat sinus
Carnis ex ergastulo.

5 a. Tauros domat se ferentes,
Per septennes innocentes
Se Peronae tribuit.

5 b. Huius precum dulci lyra
Mansuescat vindex ira,
Quam grex peccans meruit.

Colgan. Acta. SS. Hiberniae p. 89 mit der Angabe „Ex Missali Ghem pen.“

143. De sancto Gabriele.

1 a. Gabrieli, nuntio
Regis caeli, contio
Sit haec laeti carminis;

1 b. Confert mundo gaudium,
Dum fert Dei filium
Fructum ventris virginis.

2 a. Servitutis terminum
Dat salutis hominum
Zelator carissimus.

2 b. . . . .
. . . .
. . . .

3 a. Quanta sit auctoritas
Eius, taciturnitas
Zachariae perhibet.

3 b. Mariae credulitas
Prudens et humilitas
Deum nobis exhibet.

4 a. Ioseph iustum docuit,
Quod et iustum tenuit
Eius ventrem spiritus.

4 b. Christum natum nuntiat,
Ipsum mox associat
Caelestis exercitus.

5 a. Per hunc auge merita,
Iesu, nostra debita
Dimitte piissime,

5 b. Et post hanc miseriam
Da cum Christo gloriam,
Regum rex altissime.

Mis. Autissiodorense imp. Parisiis. s. a. [1484]. — 5 a, 1 Per ipsum. — 5 a, 2 nostra. — Melodie: Veni sancte spiritus.

144. De sancto Gatiano.

1 a. Laetabunda, Sion, gaude
Gatiani digna laude
Recolens praeconia.

1 b. Turonis Deo ducente
Venit, Christi tota mente
Secutus vestigia.

2 a. Archipraesul Turonensis
Errantes in via mortis
Docet vitae praemia.

2 b. Quasi stella matutina
Nube carens vespertina
Fulget in ecclesia.

3 a. Turba credit, fides crescit,
Error cedit et clarescit
Lumen sancti spiritus.

3 b. Miles certans, iubilaeum
Annum implens, sic ad Deum
Evolat emeritus.

4 a. Ut mulier gratulatur
Dragma data, sic laetatur
Vovens cum fiducia

4 b. Re amissa, nec fraudatur,
Sed pro certo restauratur
Gatiani gratia.

5 a. Ab omnibus hic laudari
Debet atque venerari
Summa reverentia.

5 b. Nobis, pastor Gatiane,
Post vesperam laetum mane
Impetres in gloria.

Miss. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 188 (83). — Daraus in „Memoires de la Société Archéologique de Touraine." XXI, p. 610. — 4 b, 1 Rem amissam.

145. De sancto Georgio.

1. Fuit quondam Melitena
Urbs erroris, mali vena
Regno Cappadociae,

2 a. Quam tenebat, quam regebat
Dacianus mittens manus
In servos ecclesiae.

2 b. Imperante rege dicto
Generali sub edicto
Cultus idolatriae

3 a. Venit illuc miles unus
Dives, potens et tribunus
Militum egregius,

3 b. Iustus, mundus
et timens Dominum
Caeli, Christum,
salutem hominum,
Nomine Georgius.

4 a. Se professus christianum
Sic adfatur Dacianum
Nocentem christicolis:

4 b. Imperator, ad quid tendis,
Cultum Dei cur impendis
Surdis, mutis idolis?

5 a. Ego quidem christianus;
Ad quem idem Dacianus:
Georgi, quid pateris?

5 b. Tolle tui Christi legem,
Te secundum scias regem,
Quidquid ante feceris.

6 a. Ad haec sanctus: Sic regnare
Nolo nec idolatrare,
Nam nihil est idolum,

6 b. Quod Christus, salvator meus,
Verus homo, verus Deus,
Docet per apostolum.

7 a. His auditis rex tabescit,
Surgit ira, furor crescit,
Spirat ad supplicium;

7 b. Rotam parit, ut rotatum,
In diversa laceratum
Dividat Georgium.

8 a. Rota fracta sanus redit,
Viso signo turba credit,
Multa credunt milia;

8 b. Credunt intus, credunt foris,
Credit et imperatoris
Uxor Alexandria.

9 a. Digna fide, laude digna
Per hunc facta patent signa
Ad opus fidelium:

9 b. Sanitati restitutum
Caecum, claudum, surdum, mutum
Matri reddit filium.

10 a. Dormientes et sepulti
Baptizandi surgunt multi,
Renati redormiunt.

10 b. Florem ferunt fructus throni,
Quos [per] multos fructus boni
Ad fidem alliciunt.

11 a. Pluris plura fiunt istis,
Inde Dacianus tristis
Sanctum torquet acrius;

11 b. Nec est lassus, licet passus
Septem annis sub tyrannis,
Hic miles eximius.

12 a. Fortis, audax, lenis, laetus,
In quem nullus cadit metus,
Largus, simplex et discretus,
Laus, decus militiae.

12 b. Talis tandem decollatur,
Decollatus coronatur,
Coronatus collocatur
In regno laetitiae.

13 a. Israel dux et protector,
Iudas Macchabaeus, Hector,
Tantus Troianorum rector,
Fugiunt Georgium.

13 b. Illi duo pro suorum
Causa stabant, more quorum
Iste [dux] christianorum
Fide tulit gladium.

14 a. O Georgi, miles Christi,
Cuius hostis tu fuisti,
Quo iuvante tu vicisti
Opem plebi ferens isti,
Fac nos ita vincere,

14 b. Ut post huius cursum vitae
Hac [finita] mundi lite
Non dicatur nobis Ite,
Sed Benedicti, venite
In aeternum vivere.

Miss. ms. Sammaglorianum saec. 15. Cod. Parisin. Arsen. 623. — 1, 1 Melitana (oder Militana), keineswegs aber militaria, wie im Repert. Hymnol. Chevaliers es heifst. — 7 b, 1 parit et. — 7 b, 3 Dividit. — Mel. offenbar: Laudes crucis.

146. De sancto Georgio.

1 a. Georgius veneretur
Et a cunctis imitetur;
Sic se quisque deserat,

1 b. Quemadmodum terra culta
Sentes arcet et virgulta,
Ut fructus plus afferat.

2 a. Hic, Cappadox origine,
Christi nati de virgine
Secutus vestigia.

2 b. Victor miles pro puella
Contra draconem duella
Fecit et prodigia.

3 a. Rex stupens miraculo,
Regina cum populo
Et ipsa filia

3 b. Baptizantur concitus,
Una die penitus
Viginti milia.

4 a. Tandem iussu Daciani
Occisi sunt christiani
Adeo, ut fortior

4 b. Sub tormentis palpitaret
Et nomen Christi negaret
Fide quis infirmior.

5 a. At Georgius haec videns,
Zelo ductus, Christo fidens,
Sanctis dans solacium

5 b. Voce libera clamavit:
„Dominus cuncta creavit,
Daemones di gentium."

6 a. Ad haec tyrannus exarsit
Et fidelium retorsit
Poenas in Georgium.

6 b. Eculeo distenditur,
Ungulis caro finditur,
Rimae patent ossium.

7 a. Cultra rotis inseruntur,
Plumbum et pix dissolvuntur
Sartagine.

7 b. Pyr de caelo rotas ussit,
Ut ros plumbi vis defecit
Certamine.

8 a. Tunc martyr caeso capite
De tyranno praecipite
Triumphavit.

8 b. Nunc regnans pro nobis vitae
Regem roget sollicite,
Quem amavit.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S.) A. -- Miss. Ruthenense imp. Lugduni ca. 1540. B. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. C. — 1 b, 3 fructum B. — 3 b, 2 Qua die AC. — 5 a, 3 Sanctis dat A. — 6 a, 2 contorsit A. — 6 b, 2 scinditur B. — 7 b, 1 Ur B; Ut AC. — 7 b, 2 deficit A.

147. De sancto Georgio.

1 a. Gaude miles, martyr gaude,
Cum sis dignus omni laude,
Tu defende nos a fraude
Satanae multiplici.

1 b. Ergo regem fac placatum,
Christum, de Maria natum
Et a patre procreatum,
Corde peto supplici.

2 a. Ora patrem salvatoris
Tu pro nobis multis horis,
Ut et nos in caeli choris
Ducat cum solacio.

2 b. Rex adesto supplicatus,
Per te noster advocatus
Nostros deleat reatus
Nobis dato spatio.

3 a. In hac vita nos emenda,
Ne nos hora tunc tremenda
Laedat, tua sed complenda
Nobis sit suffragium.

3 b. Ut pro nobis esse velis
Pugil tandem, quo in caelis
Nos locemur, ne crudelis
Ducat ad praestigium.

4. Sancte miles, martyr fortis,
Duc nos de gehennae portis,
Ne consortes simus mortis
Nosque cruciatibus.

Orat ms. Friderici III Imper. Cod Vindobonen. 449. 4. — 1a, 1 martyr Georgi gaude. — 3b, 4 Ducat nos ad. — 4, 1 miles Georgi martyr. — Melodie sichtlich: Verbum bonum mit Wiederholung der letzten Halbstrophe.

148. De sancto Germano.

1 a. Germinabit germen iustum,
Germen vernans et venustum
Flos Antissiodori,

1 b. Ros Germanus, florens vita,
Christo vivens legiscita
Mente tenens memori.

2 a. Christi legem propagavit,
Verbo vitae plebem pavit
Fidem probans opere.

2 b. Verbis docet, probat operibus,
Factus praesul praecellit moribus
Sacro fretus munere.

3 a. O quam felix, quam praeclarus
Praesul iste Christo carus,
Praesul carens crimine,

3 b. Praesul absque macula,
Qui mundavit saecula
Ab errorum semine.

4 a. Hic ad Anglos transmeavit
Et errantes revocavit
Ab erroris scelere;

4 b. Genofevam informavit,
Artis novae subarrhavit
Insignitam foedere.

5 a. Clausus tumba Cassianus
Vocem solvit, cum Germanus
Praemisit eloquium:

5 b. „Hic quiesco“ inquiens
„Et exspecto gestiens
Venturum iudicium.“

6 a. Vitam nimis artam ducens,
Fide, vita, signis lucens,
Panem hordeaceum

6 b. Manu formans propria
Sumpsit in laetitia,
Potum subdens aqueum.

7 a. Sal, legumen, carnes, vinum,
Pisces, potum sicerinum
Non gustavit, cilicinum
Semper saccum induens,

7 b. Inter trabes accumbebat,
Lecto caput excludebat,
Nam mensuram excedebat
Lecti cervix defluens.

8 a. Morbos sanat victor mortis,
Vitam reddit iam absorptis,
Tandem carnis solvens legem
In decore videt regem
Revelata facie.

8 b. Huius festum veneremur,
Hunc devote deprecemur,
Eius prece reformemur,
Ut in dextris gloriemur
Post spem frui specie.

Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. — 1b, 2 legi scita; zu legiscita (oder legis scita) cfr. plebiscita. — Melodie vielleicht: Laudes crucis, in gekürzter Form.

149. De sancto Germano.

1 a. Triplici tripudio
Lingua, mens et actio
Psallat in obsequio
Confessoris;

1 b. Trium fiat unio
Cordis cum melodio
Et actus perfectio
Melioris.

2 a. Hoc Germanus innuit,
Nam, quod corde latuit,
Verbo sancto docuit
Ipse foris.

2 b. Hic genere splenduit,
Scientia floruit,
Sanctitatis lux fuit
Et honoris.

3 a. Patrem probat bonitas,
Iustitia, castitas,
Victuum asperitas,
Et laboris.

3 b. Oves pavit subditas,
Revocavit perditas
Vere sequens semitas
Salvatoris.

4 a. Mortuos a tumulis
Virtus solvit praesulis
Et vinctos a vinculis
Damnatoris;

4 b. Lumen reddit oculis,
Sanitatem populis
Sanctitudo consulis
Sanatoris.

5 a. Terra, pontus, aethera,
Ignis, multa cetera
Tanti norunt opera
Subventoris:

5 b. Cuius ope libera
Tendamus ad supera
Capescentes munera
Creatoris.

Miss. Gebennense imp. Gebennae 1491. A. — Miss. Gebennense imp. Gebennae 1498. B. — Miss. Gebennense imp. Lugduni 1521. C. — 3 b, 1 pavit ut ABC. — 4 b, 4 Senatoris C. — Melodie offenbar: Mariae praeconio.

150. De sancto Glodulpho

1. Salve, rex regum,
Deus tuorum praesulum,

2 a. Spes, lux, vita,
Christe, fidelium,

2 b. Salus, virtus
et vigor omnium.

3 a. Adesto huic catervae
dignanter
solventi praeconia;

3 b. Adauge plebi devotae,
quae precatur
supplicatque, praemia.

4 a. Innata tibi
pietate tuis
miserere
et indulge servis;

4 b. Immo redemptis
ignosce famulis
diluens
commissa parentis.

5 a. Hoc nunc [te] flagitat
precibus annuis,
cuius nos transitu
nunc gaudemus;

5 b. Qui pius, humilis
Franciam genere,
corpore Galliam
fovet, ornat.

6 a. Sancte Glodulphe,
pastorem salva,
gregem conserva, populum
emenda,

6 b. Semperque tuas
Petro clavigero
oviculas, pater sancte,
commenda.

7 a. Tu nos monachos
precibus foveas,
sanctis quos
ossibus [tuis] ornas.

7 b. Te nunc requies
tenet egregia
floridis
paradisi in campis,

8. Christus, qui est vita nostra.

Miss. ms. S. Arnulphi Metensis anni 1321. Cod. Meten. 133. — Melodie vielleicht „Romana" mit einigen Unebenheiten; cfr. Anal. Hymn. IX, Nr. 223 und 287; X, Nr. 262.

151. De sancto Guenailo.

1 a. Jucundare,
plebs Corboliensis,
Et exsulta
laudibus immensis,
Voce, corde,
manibus suspensis
Ad superna.

1 b. Ista nobis
dies celebrior
Est iucunda,
ceteris clarior,
Sole, luna,
stellis splendidior
Hodierna.

2 a. Romelius,
comes Britanniae,
Coniugio
datur Laetitiae;
Celebrantur
amborum nuptiae
In Anglia.

2 b. Generatur
puer angelicus
Guenaylus,
venustus, pudicus,
Mundo clarus,
potens, munificus
Cum gloria.

3 a. Arte sua
fiscellam finxerat,
De virgultis
illam confecerat,
In pelago
quam exposuerat;
Ingreditur.

3 b. A maligno
fluctus conturbatur,
Diffidentes
fidere hortatur,
Illo precan-
te mare placatur,
Dum ducitur.

4 a. Quo iubente
lupa a finibus
Statim fugit
arreptis foetibus,
Et bestia
ab illis partibus
Effugatur.

4 b. Cervus ingens,
quem canum latratus
Persequitur,
cursu fatigatus
Et ad pedes
beati prostratus
Conservatur.

5 a. Trina vice
terram percusserat,
Inundantem
aquam produxerat;
Egentibus
sic Moses fecerat,
Quos servabat.

5 b. In profundis
aquae gurgitibus
Se singulis
mergebat noctibus,
Membris suis
lascivioribus
Imperabat.

6 a. Insurgente
furore Saxonum
A finibus
recedunt Britonum,
Comitatur
turba nationum,
Dum portatur.

6 b. Ab extremis
partibus translatum
Iuxta pontem
Sequanae locatum,
Corboilum
nomine vocatum,
Honoratur.

7 a. Caeci, surdi
et claudi, debiles,
Continuis
momentis labiles
Adcurrentes
ad vota humiles
Roborantur.

7 b. Ad te omnes
venimus supplices,
Ante Deum
tuos iustifices,
Post hanc vitam
sint per te felices
Et salventur.

Collectan. ms. Corboliense saec. 16. Cod. Sangenovefian. 580. add. anno 1587. — Mit Melodie. — 1 a, 3 exsultet. — 3 a, 2 fexcerat. — 4 b, 3 Persecutus.

152. De s. Helena Trecensi.

1. Iucundare mente tota,
Trecassina plebs devota,
Speciali gloria.

2 a. In Helena verbigena
Collaudetur et cantetur
Hymnus cum melodia;

2 b. Dum in sanctis laus fit Deo,
Et sanctis honor in eo,
Dulcis est symphonia.

3a. In hac omnes Christum laudent
Et per ipsam sibi plaudent
Vitae dari munera.

3b. Dicant omnes et dicant singuli:
Ave, salus Trecensis populi,
Virgo salutifera.

4a. O quam felix, quam praeclara
Haec est virgo Deo cara,
Regis orta sanguine!
Agyelis filia,
Nata de Gratulia,
Vixit sine crimine.

4b. Porphyrio praesignata,
Nata nondum est adfata
Testante Gratulia;
Templum dixit consecrari
Mariae bis, licet fari
Negaret infantia.

5a. Huic annulus destinatur,
Per quem sibi conservatur
Virginis religio;

5b. Muscis eius os purgatur,
Et huic aestus temperatur
Turturis officio.

6a. Ignis nunquam minoravit,
In baptismo quae gestavit
Virgo, luminaria.

6b. Hanc signavit dextra vitae,
Ut testantur eremitae,
Qui viderunt talia.

7a. Vas habuit et contentum,
Quae mutantur in argentum,
Pauper muliercula.

7b. Argyria doluit
Hoc ideo, quod fuit
Scutella tam parvula.

8a. Virgo nimbos impetravit,
Quos habere peroravit
Diu sicca regio;

8b. Cunas eius non rigavit
Gutta, Deum plebs laudavit
Una cum Evagrio.

9a. Ramum palma flexit alma,
Virgo scidit fructum, vidit
Plebs haec mirabilia.

9b. Paravisti, sponsa Christi,
Tuo patri atque matri
Gaudia perennia.

10a. A maxilla paternali
Dolor fugit filiali
Vitta, mala grana mali
Sanaverunt omnia,

10b. In transitu gloriosae
Huius sanctae speciosae
De nubibus palam rosae
Pluerunt et lilia.

11a. Urbs laetare Trecassina
De tam summa medicina,
Quam custodis, ut divina
Vult propitiatio;

11b. Urbs Trecorum, omni laude
De thesauro tanto gaude,
Eius ortu, vita, plaude,
Naturensis regio.

12a. Assistentes eius laudi
Te precamur, Deus, audi
Et eius sanctis precibus
Nos a poenis mortalibus
Transfer ad caelestia.

12b. Nos digneris exaudire
Nec permittas nos perire,
Sed, cum dies erit irae,
Nobis confer et largire
Sempiterna gaudia.

Miss. ms. Trecense saec. 15. Cod. Trecen. 117. A. — Miss. Trecense imp. Parisiis 1497. B. — Miss. Trecense imp. Trecis 1514. C. — Miss. Trecense imp. Trecis 1533. D. — 2b, 3 Dulcis et B. — 3a, 2 plaudant D. — 4a, 5 Getulia D. — 7a, 1 contemptum AB. — 8a, 2 perornavit AB. — 10a, 3 Vita. — 12a, 1 eius audi B. — Melodie natürlich: Laudes crucis.

153. De sancto Hermachora.

1 a. Plebs fidelis Hermachorae
Gratuletur in honore,
De quo Marci successore
Gaudet Aquilegia.

1 b. Huius consors Fortunatus,
Qui est vere fortunatus,
Nam cum illo coronatus
Passione socia.

2 a. Mentem culpa veterem
Reddens fide puberem,
Afflictus in carcerem
Hermachoras mittitur;

2 b. Qui contemptis omnibus
Poenis et tortoribus
Non minis, non precibus,
Non terrore frangitur.

3 a. Quo precante Dominum
Pro se et pro ceteris
Fulget pater luminum
In occulto carceris.

3 b. Pontianus igitur
Lumen missum caelitus
Videt et efficitur
Templum sancti spiritus.

4 a. Fama lucis nuntiatur,
Caeca lucem contemplatur,
Fide patris liberatur
Puer a daemonio.

4 b. Inde multi baptizati
Manu sancti Fortunati
Dant honorem trinitati,
Credunt Dei filio.

5 a. Quem Sevastus nomine
Seu se vastans crimine
Pro Christi certamine
Vinctum tradit carceri.

5 b. Ibi simul socias
Christo reddunt gratias
Illatas iniurias
Ascribentes muneri.

6 a. Noctu, quorum opere
Diescit religio,
Decollat in carcere
Gentis superstitio.

6 b. Quorum qui capitibus
Serta dat victoriae,
Nos eorum precibus
Configuret gloriae.

Grad. ms. Civitatense saec. 14. in. Cod. Civitaten. LVIII. A. — Grad. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LXXIX. B. — Trop. et Sequent. ms. Civitatense saec. 14. Cod. Civitaten. LVI (20). C. — Trop. et Sequent. ms. Aquilegiense saec. 15. Cod. Semin. Goricien. J. D. — Miss. Aquileiense imp. Venetiis 1508. E. — Miss. Aquileiense imp. Venetiis 1517. F. — 1 a, 2 Gratulemur C. — 1 a, 4 Aquileia E, Aquileya F. — 1 b, 1 Cuius DEF. — 1 b, 2 fehlt EF. — 2 a, 1 Gentem EF. — 2 a, 3 fehlt E. — 2 b, 4 Nec DEF. — 4 a, 2 lumen EF. — 4 b, 1 Unde DEF. — 5 b, 1 Ubi DEF. — 5 b, 2 Sanctas reddunt EF. — 6 a, 3 Decollantur EF; in fehlt F. — 6 a, 4 — 6 b, 3 fehlen EF. — 6 b, 4 Configura C, Praefigurat EF. — Vorstehende Sequenz war in unseren Analecta Hymn. (VIII, Nr. 184) nur aus der Quelle E mitgeteilt; Misset-Weale haben sie 12 Jahre später (Anal. Liturg. II, Nr. 911) aufs neue aus einer einzigen noch jüngeren Quelle, nämlich F, publiziert. Zur Hebung der sehr störenden Lücken, welche im gedruckten Missale von Aquileia am Anfange und Schlufs sich vorfinden, schien es angezeigt, die ganze Sequenz aus den inzwischen gefundenen Quellen aufs neue herauszugeben.

154. In sancti Hermelandi.

1 a. Lyrae cordis
Concordet concentus oris,
Alleluia,

1 b. Hermelandi
Quo possit honore pandi
Res miranda.

2 a. Magno natus genere
Maior surgit opere,
Sol de stella;

2 b. Sanctis, quos associat,
Ut stella praeradiat
Semper clara.

3 a. Pastor factus ovium
Curam curat omnium
Pari forma;

3 b. Caro caret sordibus,
Nec mens mundi fastibus
Fit corrupta.

4 a. Multis signis proditum
Est ipsius meritum
Valle nostra;

4 b. Mundo mundus aruit,
Uti digne studuit
Carne sumpta.

5 a. Sermo mutis additur,
Gressus claudis redditur,
Neque lampas sinitur
Esse caeca;

5 b. Aucti vini copiam,
Sacri loci gloriam
Sibi iungunt etiam
Haec praedicta.

6 a. Tacere scelera
Nequivit effera
Furtum faciens
gens misera.

6 b. Qui tot das munera,
Duc nos ad supera,
Quem genuit
puerpera.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1536. — Dort in der Messe des Heiligen. — Melodie offenbar „Laetabundus."

155. De ss. Hermelando et Baldo.

1 a. Tibi, Christe,
Laetus psallat chorus iste
Alleluia,

1 b. Ut sanctorum
Pandi possit laus istorum,
Res miranda.

2 a. His virtutum radio
Prodit lux a modio,
Sol de stella;

2 b. Casum vitant scelerum,
Luce micant operum
Semper clara.

3 a. Ut vacant a sordibus,
Sic vernant virtutibus
Pari forma,

3 b. Quorum mens nec asperis
Mundi neque prosperis
Fit corrupta.

4 a. Actu, mente pariter
Usi sunt salubriter
Carne sumpta.

4 b. Quae sint horum merita,
Signa monstrant inclita
Valle nostra.

5 a. Laus sanctorum panditur,
Dum morbus expellitur,
Et frons nondum sinitur
Esse caeca;

5 b. Mors, languor, debilitas,
Membrorum ariditas,
Comitatur sospitas
Haec praedicta.

6 a. Sanctorum munera
Poscit innumera
Sanari volens
gens misera.

6 b. A morte libera,
Christe, nos effera,
Virgo quem fudit
puerpera.

Brev. Lochense imp. Turonibus 1556. — Wiederum in der Messe der Heiligen und mit der Melodie „Laetabundus", wie die vorhergehende Sequenz. Beide sind scheinbar von demselben Dichter.

156. De sancto Hieronymo.

1 a. Iucundare, Sion,
canticis,
Inclita tu, mysticis;
Huius te sancti decorat
praesentia.

1 b. Ovat hinc curia
caelorum,
Sed furia Hebraeorum
Miratur ex interpretis
scientia.

2 a. Hic est Stridonensis,
Cuius lingua velut ensis
Haereticorum scindit
perfidiam.

2 b. Auctoris gratia
Eius roborat praecordia,
Ut fratrum parvipendat
calumniam.

3 a. Nam eventu sibi contigit,
Muliebrem quia induit
Vestem; matutinum sic
adiit.

3 b. Numquid Venereis beatus
Vir actibus deturpatus?
Sed sic vexatus Roma
abiit.

4 a. Egreditur sic conatus,
Velut bos sensatus
Quaerens praesaepe
Domini.

4 b. Sit nobis ut portio
Tuo cum consortio,
Interne precamur
singuli.

5 a. Vultu nos benigno
respice,
Ieronyme, doctor inclite,
Ciceronianus qui dicebaris,
hora in
agonis.

5 b. Olim dum tribunali
praesentaris,
Iudici cum maerore faris,
Iniustum te testaris
propter codices
Platonis.

6 a. Libere tunc spondisti
Lecturae nunquam isti
Adhaerere,
Sed scripturae verae
Dilatare
mysteria.

6 b. Fundamentum capis
Christum, qui, dum sapis,
Testamentum vetustatis
Tuis transfers cognatis
Manente
materia.

7a. Populis a cunctis
Christi merito veneratur,
Nam ibi tumulatur,
Salvator ubi
generatur.

7b. Ordinem ineptum
Reformat officiorum
Et regulat chorum,
Redarguit cor
reproborum.

8a. Laete ergo scandis
Polorum algamata,

8b. Obscura qui pandis
[Scripturae] idiomata,

9a. Nimirum dum transtulisti
gravia
In Hypogaei caverna.

9b. Iam sed particeps tuorum
tenes bravia
Requiei aeterna.

10. Eia ergo, tuo interventu
Damnatorum a conventu
Parili hoc concentu,
Interne nos ut serves,
rogitamus.

Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Clm. Monacen. 2873. — 1 b, 3 sq. miratur Hebraeorum. — 3 b, 1 sq. vir beatus Venereis deturpatus actibus. — Mit dem Sequenzenschema erster Epoche ist der Reim verquickt in einer Weise, dafs das Ebenmafs der Verse öfters nicht gewahrt wurde. Interessant ist, dafs das reimende Schlufswort jeder Halbstrophe je gleich viele Silben hat. Man vergleiche unten die Sigismund-Sequenz „Inclite rex regum" vom gleichen Verfasser, der im Akrostichon sich Iohannes Wolf Poloniae nennt.

157. De sancto Hieronymo.

1a. Summi principis sophia
Concordi sub harmonia
Orbem regit immensum;

1b. Suavis influentia,
Aeterna providentia
Capacem replet sensum.

2a. Manus sua dona pluit,
Semper erat, est et fuit
In se credentum custos

2b. Omni hora vel aetate,
Quos mundi calamitate
Pressim vidit onustos.

3a. Hoc Jeronymus illustris,
Doctor verus et industris,
Vigente sentit flore;

3b. Livens scapulis plagatus
Ciceronis ob tractatus
Spreto sancto sudore.

4a. Istum catulum leonis
Eusebius Histridonis
De oppido produxit,

4b. Clarus eius ut rugitus
Mundi concitet auditus
Eloquio, quo luxit.

5a. Iuventam docet senilem
Et senectam iuvenilem
Grammaticam Donatus;

5b. Sensus eius alta pinus,
Cui cudit Victorinus
Rhetoricos ornatus.

6 a. Presbyter hic cardinalis,
Quem nec dignitas papalis
Movet; quin Byzantium

6 b. Fugit apud Nazarenum,
Ubi traxit haustum plenum
Artis se salvantium.

7 a. Quod didicit, hoc perfecit,
Arta vita se confecit
Quadrennis per desertum,

7 b. Ut temptatio terrestris,
Visitatio caelestis
Examinet expertum.

8 a. Bethlehem post haec adivit
Et Aegyptum pertransivit
Signando patrum vitas.

8 b. Literas sine figmento
Sacras transfert et commento
Proprio redimitas.

9 a. Hebraeo, Graeco, Latino
Et Chaldaico divino
Sermone floret clarus.

9 b. . . . .
. . . .
. . . .

10 a. Os, medulla, caro, cutis
Sunt exhausta, vir salutis
Praeter animum (et) sernis.

10 b. Deportans exegit centum
Centuplo lucro talentum
Et iungitur supernis.

11 a. Ibi laetus
Inter coetus
Angelorum
Et sanctorum
Semper pro nobis ora,

11 b. Ut nos sequi
Mites, aequi,
Puro corde
Sine sorde
Brevi possimus mora.

Miss. ms. Neerlandicum anni 1486. Cod. Mus. Harlemen. 124. — 3 a, 3 Vivente. — 10 a, 3 bleibt unverständlich.

158. De sancto Hieronymo.

1 a. Exaltemus Ieronymi
Merita, quibus Domini
Promeruit gloriam,

1 b. Ut vitam atque doctrinam
Eius sequentes divinam
Mereamur gratiam.

2 a. Hic imbutus artibus
Plene liberalibus
Legem Dei studuit;

2 b. Qui cum summo studio
Et labore nimio
Bibliam composuit.

3 a. Hic aliquando vexatus
Carnis stimulo conatus
Est hunc penitus frangere

3 b. Ieiuniis ac lacrimis
Atque poenis acerrimis
Se satagens adfligere.

4 a. Verumtamen huic Platonis
Libros atque Ciceronis
Magis placebat legere.

4 b. Quare gravi febre tactus,
Sursum ad tribunal tractus
Tunc coactus est dicere,

5 a. Cuias esset; qui respondit:
„Christianus“; iudex dixit:
„Immo Ciceronianus;

5 b. Et, quoniam es mentitus,
Nullatenus impunitus
Effugies meas manus.“

6 a. Tunc iussit hunc flagellari,
Qui adiurans detestari
Coepit libros gentilium;

6 b. Et sic correctum dimisit
Et hunc redire permisit
Precibus assistentium.

7 a. Hic presbyter cardinalis
Honore sedis papalis
Dignus fuit reputatus,

7 b. Sed quorundam malitia,
Quorum damnabat vitia,
Fuit ab urbe fugatus.

8 a. Qui mira paenitentia
Confectus et inedia
Per quattuor annos fuit.

8 b. Demum Bethlehem veniens
Et in Christo obdormiens
Scandere caelum meruit.

9 a. Cuius meritis iuvari
Deposcimus et purgari
A peccatis omnibus,

9 b. Ut post huius vitae cursum
Mereamur addi sursum
Caelicis agminibus.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — 1 a, 1 Exsultemus AB. — 3 b, 3 Satagens se A. — 8 a, 2 Confectus sed; offenbar ein dittographischer Fehler.

159. De sancto Hieronymo.

1 a. Ecclesiae doctor, Ciceronis codice flagrans,
1 b. Cum tibi Stridonii dederat tria famina Roma,

2 a. Verbera sancta luis; promotus ordine sacro
2 b. Corrigis errores flendo; tibi crimine vestem

3 a. Addidit hinc aemulus; Bethleem petis ardua; fundis
3 b. Multis claustra viris; sacros, Ieronyme, libros

4 a. Transfers et condis pollici spectacula rei.
4 b. Tunc leo mitescit, iussis obtemperat almis;

5 a. Ligna tulit raptumque gemit laetusque reducit.
5 b. Alta docens, moriens praesaepique conderis antro.

6 a. Te nunc Roma tenet, te templo virginis orat;
6 b. Glorificus miris pictoris in ordine clares.

Miss. ms. Vissegradense saec. 15. Cod. Capit. Vissegraden. V C η. — 3 a, 1 Addidit huic; petis cardua. — 6 b, 2 l. miris fictoris = creatoris?

160. In Translatione s. Hieronymi.

1 a. Gaude, mater ecclesia,
Recolens cum gaudio
Ieronymi magnalia;

1 b. Nam translatus hodie,
Fultus dono gratiae
Egit mirabilia.

2 a. Cyrillus episcopus,
Caelesti flatu ductus,
Solum coepit fodere;

2 b. Tunc corpus sacratissimi
Visum est Ieronymi
Terram nusquam tangere.

3 a. De sepulcro levatur,
In altari locatur
Populis cernentibus;

3 b. Adest odor suavis,
Cui nunquam aequalis
Patuit hominibus.

4 a. Patent beneficia
Mira Dei gratia
Bethlehem civitati,

4 b. Nam sedecim privati
Oculorum lumine
Redduntur sanitati.

5 a. Hinc tres daemoniaci,
Vinclis dura ligati,
Assunt in ecclesia;

5 b. Mox quidem liberantur
A daemonum nexibus
Ob sancti praeconia.

6 a. Puer matris unicus
Tunc per turbam oppressus
Matre amare flente

6 b. Sancti tumbam attigit,
Vitae venam recipit
Plebe conspiciente.

7 a. Hinc puer triduanus
Terraeque commendatus
Per patrem apportatur,

7 b. Qui prece Jeronymi,
Doctoris sanctissimi,
Illico suscitatur.

8 a. In ara exaltatus,
Per noctem demum datus
Tumbae suae pristinae,

8 b. Terrae, matri omnium,
Commendans corpusculum,
Sic promissum caelice.

9 a. Hinc, Jeronyme pie,
Vota nostra respice
Et nos Deo commenda,

9 b. Et peccantes eripe,
Salva vasa gratiae,
Protege et emenda.

10 a. Ave, pater gloriose,
Casti odor lilii,
Ave, mirthus odorosa,
Summi spes solacii.

10 b. In praecinctu viae stamus,
Lapsis manum porrige,
Tua prece, ne cadamus,
Gressus nostros dirige.

Missale Numburgense imp. Basileae 1517.

161. De sancto Hildevardo.

1 a. Hodiernae lux diei
Hildewardi, viri Dei,
Reducit sollemnia.

1 b. Hac in die sanctus Dei
Basis exsistens fidei
Petiit caelestia.

2 a. Iste natus in Tulia
De praeclara prosapia
Cunctos cives superat

2 b. Castitate, pietate,
Largitate, bonitate,
Quibus cunctis praeerat.

3 a. Vacat sedes, praesentatur
Daugoberto, sublimatur
In praesulis solio;

3 b. Comes, qui hunc postponebat
Et qui natum promovebat,
Demens fit cum filio.

4 a. Iste, quem Deus elegit,
Flumen sicco pede legit
Comitante nemine.

4 b. Horas solus dum canebat,
Angelus huic respondebat
Missus caeli culmine.

5 a. Psallat chorus Tenremundae,
Alte canat et profunde
In sancti memoria.

5 b. Psallant omnes et precentur,
Ut in caelis collocentur
Hyldewardi gratia.

Grad. ms. Teneramundense saec. 15. Cod. Teneramunden. s. n. — Vgl. die Notitz zur Sequenz de s. Christiana, oben Nr. 93.

162. De sancto Huberto.

1 a. Regem regum invocemus,
Vita, voce praedicemus
Ipsius clementiam;

1 b. Vita vocem imitetur,
Ut laus nostra decoretur
Per eius potentiam.

2 a. Adest dies, qua Hubertus,
Praesul almus, est insertus
Caelesti palatio;

2 b. Universis praedicanda,
Ecclesiae diligenda
Augetur devotio.

3 a. Praestat fide, miraculis
Divitibus, pauperculis
Multa beneficia.

3 b. Admiretur, veneretur
Et per ipsum collaudetur
Larga Dei gratia.

4 a. Miles, comes palatinus
Romam adit peregrinus,
Caelesti praeconio

4 b. Illic praesul consecratur;
Divinitus inspiratur,
Fungitur officio.

5 a. Praesul factus plebem rexit,
A Traiecto sed transvexit
Cathedra[m Leodium].

6 b. In se mundum crucifixit
Et in Christo mentem fixit
Carnis calcans vitium.

Collect. ms. saec. 12. Cod. Namurcen. 4. add. saec. 12. — Zwischen Str. 5a u. 6b fehlen 2 Halbstrophen, die unlesbar sind; es liefsen sich nur noch folgende Worte entziffern: „Et aeterna suspirare | Ad . . . gaudia.“ — Die gleiche Sequenz ist veröffentlicht in den Acta SS. Bolland. Nov. I, p. 851, allem Anschein nach aus der gleichen Quelle, da dort ganz dieselbe Lücke ist; „quaedam voces et lineae vetustate detersae sunt.“ Bezeichnet ist aber als Quelle ein Codex „Musaei archeologici Namurcensis saec. 13.“ Die Abschrift für die Acta SS. besorgte „v. e. Doyen, nunc decanus Wellinensis in dioecesi Namurcensi;“ derselbe las: 1a, 2 Alta voce. — 2b, 1 Ut simul praedicanda. — 5a, 1 sqq. Praesul factus plebem
Vovit a Traiecto sedem
Transvexit cathedrae.
Von den verblassten Halbstrophen zwischen 5a u. 6b entzifferte er die Worte: „suspirare . . . . . gaudium.“ — Ob die Sequenz mit der Halbstrophe 6 b abschliefst, erscheint mir zweifelhaft.

163. De sancto Hyacintho.

1 a. Salvatorem collaudemus
In Iacinti laudibus,
Ore ei praesentemus,
Corde quod concepimus.

2 a. Mores eius, mores digni,
Mores quoniam sanctissimi,
Innotescant omnibus.

2b. Quantum potest, quantum valet,
Magnas omnis promat laudes,
Tu, Polonia, amplius.

3 a. Laus sit tibi specialis,
Sit sonora, sit mentalis,
Sit iucundus iubilus.

3 b. Toto corde, pleno ore
Virum hunc sanctissimum
Totis lauda viribus,

4 a. Te qui pavit, fovit, movit,
Ad virtutes cunctas tulit
Depulsis erroribus.

4 b. O quam bonum, quam iucundum
Talem fuit tibi virum
Audire, Polonia!

5 a. Nec tu sola meruisti,
Sed et alii plures, pasci
Verbis eius dulcibus.

5 b. Hic Germanis fuit notus,
Hic Polonis, hic Romanis,
Hic vicinis populis.

6 a. Ut Elias suae plebi,
Alter quamvis, suo gregi
Tantum iste profuit,

6 b. Verbo vita, signis, fama
Ad amorem Christi trahens
Sanctis suis moribus.

7 a. Laudes ergo tanto viro,
Laudes demus corde puro
Ac sinceris mentibus.

7 b. Deprecantes genu flexi
Verum Deum miti vultu,
Huius sancti precibus

8. Ut post mortem tuto portu
Nos reducat et conducat
Ad perenne caeli regnum.

Miss. Cracoviense imp. Cracoviae 1545. — 7 b, 3 steht nach 8, 3 u. bildet so den Schlufs der an Unebenheiten sehr reichen Sequenz. — Entlehnungen aus „Lauda Sion" springen in die Augen.

164. De s. Jacobo Maiore.

1 a. Surge, Sion, iucundare,
Vide mensam, speculare
Caeleste convivium,

1 b. Et convivas exemplare,
Regni dapes admirare,
Iesum Dei filium.

2 a. Christo regi qui convivant,
Horum est, ut semper bibant,
Potus et edulium;

2 b. Calix Christi, sanguis merus,
Caro Iesu, cibus verus,
Vitae dant subsidium.

3 a. Calix summae dignitatis
Iacobi . . primatis
Offertur insigniis,

3 b. Quem se bibere fatetur,
Bibit, ut perfrueretur
Aeternis deliciis.

4 a. Ave, dux apostolorum,
Quorum primus intras chorum
Laureatus sanguine;

4 b. Ave, primus patronorum,
Salve, vera lux doctorum,
Re splendens et nomine.

5 a. O sinistra summi Dei,
Ad te currunt quique rei
Spe supernae gratiae,

5 b. Currunt caeci, currunt claudi,
Qui sanati Iesu laudi
Dant voces laetitiae.

6 a. Hunc patronum veneremur
Iacobumque deprecemur
Cordis, oris iubilo,

6 b. Ut a poenis liberemur
Patronoque collocemur
In perenni gaudio.

Miss. ms. Claustroneoburgense saec. 15. Cod. Claustroneoburgen. 617.

165. De s. Iacobo Maiore.

1 a. Psallat laeta supernorum
Curia,

1 b. Et in terra sint iustorum
Gaudia.

2 a. Sancto dies hic sanctitur,
Quo Iudaeae aperitur
Et tibi, Samaria,

2 b. Quem superna caritate
Patrem salva castitate
Parit virgo filia.

3 a. Contradicit huic Philetus,
Contra fidem inquietus,
Missus ab Hermogene;

3 b. Fide plenus ille redit,
Doctor ultus esse credit
Vinculato iuvene.

4 a. Claret sanctus absolvendo;
Mox utrique capiendo
Mittuntur daemonia;

4 b. Magnum reddunt incremata,
Mire dolent pro negata
Laesionis copia.

5 a. Doctor vitae docet istum,
Gaudet iste sequi Christum
Tota cum familia;

5 b. Quod hic prius affirmabat,
Negat, dolet; sed declarat
Penitus contraria.

6 a. In diebus azymorum
Petit livor Iudaeorum
Sanctum ad supplicia;

6 b. Dat Iosias collo restem
Poenae, punit Christi testem
Reste suffocaria.

7 a. Trahens eum decollari
Vidit aegrum reparari
Dicto Christi nomine;

7 b. Mox compunctus baptizatur
Et doctori comes datur
In effuso sanguine.

8 a. Par Iohannis et germane,
Nunc in caelis vides plane
Maiestatem Domini,

8 b. Quam in carne rutilante
Nobis demonstravit ante
Deus idem homini.

9 a. Tu primus apostolorum
Choros intras angelorum,
Pia prece supplica,

9 b. Ut in his, quae docuisti,
Nostra semper [ope] Christi
Augeatur practica.

Orat. ms. S. Caeciliae Coloniensis saec. 15. Cod. Colonien. 1. — 4 b, 1 incrementa. — 8 a, 2 vidit plane.

166. De s. Iacobo Maiore.

1 a. Huius festi collaudetur
Et divinis decoretur
Laudibus sollemnitas;

1 b. Crescat fides, spes virescat,
Fervor cordis non tepescat,
Invalescat caritas.

2 a. Dies enim veneranda
Et devote celebranda
Recensetur hodie,

2 b. Qua Iacobus, iubar clarum,
Victo rege tenebrarum
Sertum sumpsit gloriae.

3 a. Hic est frater aquilae,
Rutilans et nobile
Germen Zebedaei,

3 b. Qui piscator hominum,
Exstirpator criminum,
Pandit verbum Dei.

4 a. Hic est fortis supplantator
Atque potens triumphator
Conculcans terrestria,

4 b. Ut merito sic vocetur
Et vox rei famuletur
Veritatis nuntia.

5 a. Felix, qui transfiguratum
Verbum vidit incarnatum
Vivens adhuc corpore,

5 b. Per quod cunctis nosse datur,
Salvatori copulatur
Quam felici foedere.

6 a. Dogma sacrum praedicat,
Talentum multiplicat
Verbis atque signis;

6 b. Hermogenem superat,
Multis portam reserat
Vitae vir insignis.

7 a. Hoste tandem triumphato
Atque cursu consummato
Subiit martyrium;

7 b. Primus inter senatores
Ecclesiae clariores
Vitae sumens bravium.

8 a. O quam patet sancti decus,
Dum mitescit ferox pecus
Et draco consumitur!

8 b. Lupa inde Christo credit
Et Iacobo locum dedit,
Quo nunc pie colitur.

9 a, Ergo plaudat ecclesia
Iacobo solvens munia
Piae laudis,

9 b. Et tu gaude, Galatia,
Quae tam venerabilia
Membra claudis.

10 a. Sed tu, pater et patrone,
Pie pastor, rector bone,
Coruscans virtutibus,

10 b. Prece tua nos guberna
Et ad regna duc aeterna
Cum caelorum civibus.

Miss. Ruthenense imp. Lugduni s. a. [1540]. A. — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 8 b, 1 Luparia A, Lupa vide B; nach der Legende ist Lupa jene bekehrte Frau, die dem Heiligen seine Grabstätte schenkte. — Melodie augenscheinlich: „In caelesti ierarchia."

167. De s. Iacobo Tharentasiensi.

1 a. Laudum praeconia
Solvat celebria
Turba fidelis;

1 b. Iacobus gloria
Fulget eximia
Regnans in caelis.

2 a. Deum sequens pura mente,
Spreto mundo marcescente
Respuit et idola.

2 b. Paganorum spreta gente
Baptizatus est repente
Devotus deicola.

3 a. In fide novitius
Fortunati socius
Viam eius sequitur.

3 b. Non erat tunc alius
Vivens eo durius,
Ob hoc non deseritur.

4 a. Cum draconis oppressura
Concremaret prorsus rura
Lirinensis insulae,

4 b. Fuit ei ingens cura
Removere prece pura
Pestem mortis aemulae.

5 a. Postquam draco disparuit,
Illic uterque voluit
Ipsa quoque provincia
Fundari monasteria.

5 b. Monachorum ad regulam
Convertunt statim insulam;
Arelatensis moritur
Praesul, alter eligitur.

6 a. Honoratus
Arelatensium
Sublimatur
ad episcopium;

6 b. Cendronitis
Iacobus praefuit,
Ubi signis
coruscans floruit.

7 a. Mansuetum sicut ovem,
Quod donarat morti bovem,
Ursum subiugavit;

7 b. Ipse Dei ad honorem
Quinque pedes contra morem
Trabem augmentavit.

8 a. Corvus quem eripuit,
Ocellum restituit
Baiulanti asino,

8 b. Et dum sol incaluit,
Quod tunc nix induruit,
Factum est a Domino.

9 a. Homo simplex ut columba,
In defuncti ut flet tumba,
Suscitatur propere;

9 b. Die quarta suscitatus
Est magistrum imitatus
Statim in itinere.

10 a. Nos imitantes Iacobum
Vincamus hostem improbum,

10 b. Ut digne pro victoria
Caeli fruamur gloria.

Miss. ms. Tharentasiense saec. 15. Cod. Parisin. 8889. A. — Miss. Tharentasiense imp. s. l. et a. [Lugduni 1520]. B. — 2 a, 2 marcessente A. — 4 a, 2 iura B. — 4 b, 3 mortalis A. — 6 a, 4 a episcopum A, ad episcopum B. — 6 b, 1 Ceudronicis A. — 9 a, 2 dum flet B.

168. De sanctis Innocentibus.

1. Sator summe,

2 a. Praeconia
canimus tibi consona,

2 b. Quo valeant
tibimet fore placita.

3 a. Est namque dignum,
ut lauderis
ab ecclesia,

3 b. Pro qua humanam
dignatus es
sumere formam.

4 a. Te nato in terra
angeli canunt cantica,

4 b. Pastoresque tui
cernunt laeti magnalia.

5 a. Impius
Herodes fremit
atque tumet ira,

5 b. Lividus
iubet necari
parvulorum milia.

6 a. Quos caelum capit
et supra stellarum
dirigit loca,

6 b. Agnum cum palma
qui sequuntur marty-
rii per prata

7. Caelestis vitae amoena.

Trop. ms. Prumense saec. 10/11. Cod. Parisin. 9448. — 4 b, 2 magnalia laeti; stört den sonst beachteten Auslaut aller Strophen auf a. — Melodie: Stans a longe.

169. De sanctis Innocentibus.

1. Gaudet clemens Dominus
super agmina sacra

2 a. Sanctorum pretiosa
innocentum gloria,

2 b. Herodes quos carnifex
occidit morte cruenta,

3 a. Ecclesiastica nobis
hodie sicut verax
narrat historia.

3 b. Pro quibus omnibus tibi
*Iam nunc intonant praeconia
nostra inclita.*

4 a. Quem laudat caelicus ordo
omnisque populus christianus,
mare et flumina,

4 b. Caelum et sidera, semper
*Christum Dominum laudantia
per saecula omnia.*

5 a. Illi nos dulcisona
canendo voce
pariter odas
concrepemus debitas,

5 b. Cuncta et laetentur
elementa quaeque
hac die simul
coniubilent condita.

6 a. Gaudendo omnes concrepent,
sollemnia sanctorum
psallendo celebrantes
omnes nos pariter dicamus:

6 b. Gloria sit in aethera,
Cuius sacra rutilant dona,
queis aeternae vitae
consequimur magna praemia.

7 a. Ubi Cherubim
atque Seraphim Dominum
collaudant;

7 b. Ubi exsultat
sancta angelorum semper
caterva,

8 a. Dulci personans cum voce,
psallendo simul
harmonica carmina;

8 b. Ubi decenter locata
Quam beata
sanctorum sunt agmina!

9 a. In terris qui sua
morti subdidere corpora

9 b. Pro Christo, omnium
rege, cui sit et gloria,

10 a. Virtus, honor, potentia,
splendor, iubilatio
per saecla aeterna;
huic simul astant
agmina

10 b. Angelorum caelestia,
Trinitatem sanctam
cernentia
in gloria aeterna
. . .

11 a. Petimus,
ut cum sanctis frui
paradisi
possimus gaudiis

11 b. Cernere
et te Deum, natum
de virgine,
in fine temporum,

12. Qui cum patre et spiritu
es ante saecula.

Grad. ms. Marchianense saec. 14. Cod. Duacen. 114. A. — Pros. et hymn. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. B. — Miss. ms. Marchianense saec. 12. Cod. Duacen. 62. add. saec. 15. C. — Miss. ms. Marchianense saec. 16. in. Cod. Duacen. 89. D. — 9 a, 1 qui sua morti subdidere fehlt C. — 9 b, 2 fehlt C. — 10 a, 2 fehlt C. — Melodie: „Pretiosa“; vgl. die Anal. XL, Nr. 131 gemachten Bemerkungen über die nach diesem Schema gehenden Sequenzen. Beachtenswert sind insbesonders die verschiedenen Berührungspunkte dieser Sequenz mit Anal. Hymn. XXXVII. Nr. 333.

170. De sanctis Innocentibus.

1. Laude piissima
collaudemus ubique, eia,
Mente voceque sonora,

2 a. Clangente symphonia
Deum, cui praeclara
dat laudes martyrum turba
gratanter per saecla cuncta.

2 b. Iudicabunt innocentes
atque cuncti cum Christo
sancti nationes atque
gentes orbis terrae omnes.

3 a. Et Domino iuncti
dominabuntur populis
et regna ascendent
superna cum
victoriae palma,

3 b. Ubi cum beata
gloria nova Domino
canunt cantica festa
celebrantes
immortalia.

4 a. Atque cum eis in pace
regnabit illorum rex
in aeterna
luce donans eis
perenne sertum.

4 b. Quorum prece nobis ipsum
rogamus esse pium,
ut queamus
caelicum cum eis
scandere regnum

5. Gaudere et in aeternum.

Hymn. et Prosar. ms. Laudunense saec. 12. Cod. Laudunen. 263. A. — Miss. Laudunense imp. Parisiis 1491. B. — Miss. Laudunense imp. Parisiis 1557. C. — 2 a, 1 ist mit 1, 3 zu einer Strophe vereinigt BC. — 2 a, 3 turma BC. — 2 a, 4 saecula AC. — 2 b, 3 ac ABC. — 3 b, 2 Deo ABC; — 3 b, 2 sq. nova canunt Deo BC. — Betreffs A, aus welcher Quelle sonst schon vieles für unsere Analecta geschöpft wurde, war ich bei dieser Sequenz leider einzig auf den von Ul. Chevalier (Ordinaire de Laon. 1897. p. XXXIII) publizierten Text angewiesen. Jene Handschrift enthält nämlich auch durchweg die Melodien, und so wäre es möglich gewesen, eine sichere Handhabe für die Abteilung der einzelnen Clauseln zu gewinnen, welche jetzt unsicher bleibt. — Wenn Chevalier l. c. diese Prosa als „versus de la séquence: Laus tibi Chrise" bezeichnet, wird er bei den Fachgelehrten schwerlich Zustimmung finden. Die Notiz der 3 Quellen: „Non dicitur Alleluia in festo [Innocentium], sed Prosa Laude piissima" BC, und „Non dicitur Alleluia, sed loco eius cantant Laude piissima" A — läfst an Klarheit nichts zu wünschen.

171. De sancto Ioachim.

1. O Iesu Christe, ad sancti Ioachim, patris
Tuae matris
Mariae, avi tui festa
Corda nostra a peccatis munda praesta.

2. O Iesu, avi tui precamine
Miserere nobis mortis nostrae in examine.

3. O cluens patriarcha,
A quo processit novi testamenti archa
Baiulans manna caeleste
Sacra scriptura teste.

4. O sancte Ioachim,
prosapiam antiquorum patrum laetificasti,
Quando virginem Mariam, Dei matrem
etiam sine peccati macula
ex sancta Anna generasti.

5. Quae peperit caeli florem,
Huius mundi redemptorem
Ipsum regem angelorum.

6. Tu cum coniuge et nata supplex pro nobis ora,
Ut in nostrae mortis hora
Praesentia gaudere mereamur omnium vestrorum.

Officia ss. Annae, Ioachim, Ioseph imp. s. l. et a. (Hain 8748). — 2, 2 et a mortis. — Zu vergleichen ist die Sequenz „O Iesu benigne“ (Anal. Hymn. XLII, Nr. 4); wie dort, so fehlt auch hier der Rhythmus und der Parallelismus. In der Quelle wird diese Reimprosa als „Sequenz“ bezeichnet.

172. De sancto Iohanne Baptista.

1. Eia, summe sator,
carmina

2 a. Devotae plebis, obsecramus,
in supernorum tabula

2 b. Dignare ascribi canora,
tibi palam, clementia,

3 a. Quo resonare
supplicum lingua
dulcem queat harmoniam;

3 b. Qui miserari
plasma disponens
mirabiliter longaevam

4 a. Sterilitatem
prole beatam
fecundasti
virtute tua,

4 b. Ut Elisabeth
ovans gigneret
praeconem et
plus quam prophetam.

5 a. Qui te venturum ad ima
praedicaret
in Iudaea
per desertum
parando vias.

5 b. Namque Iohannes Baptista
praecursor et
plus quam propheta
vocatus est
ab astricola.

6 a. Is agnum Dei
Iesum monstravit,
quem (mundum) Iordanis
baptizavit unda.

6 b. Legis mandata
implens omnia
caelebs mansit
in parcimonia.

7 a. Unde ab
Herode constanter
sic amputari
non metuit
verticem, ut ad inferna

7 b. Proferret
Christum venisse in
carne Deum, quem
[suppliciter]
mente rogemus intima

8 a. Et voce petamus sedula,
ut nobis obnixe faveat,

8 b. Nociva cuncta submoveat
semper profutura implorans,

9. Ut consortes ipsi simus
in aula fruentes Dei
visione per saecula.

Miss. ms. Noviomense saec. 14. Cod. Abbavillen. 7. A. — Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. B. — 2 b, 2 palam tibi A. — 3 a, 3 dulcemque ad A. — 6 a, 3 mundi. — 6 b, 4 in fehlt A. — 7 a, 1 Unde Herodes A. — 7 a, 2 sq. sic amplecti meruit vertice. — 8 b, 2 imploret AB. — Betreffs A war ich auf Misset-Weale (Anal. Lit. II, Nr. 821) angewiesen; ob in A die Strophen 7 u. 8 so abgeteilt sind, wie Misset-Weale sie vorlegen, weifs ich nicht. Jedenfalls gibt B das Riehtigere.

173. In Decollatione s. Iohannis Baptistae.

1 a. Celebretur dies ista,
Qua praecursor et baptista
Triumphat martyrio.

1 b. Nobis via fit virtutis,
Via vitae, spes salutis
Eius decollatio.

2 a. Hunc emissa vox de caelis,
Hunc insigne Gabrielis
Cecinit praeconium;

2 b. Et, qui missus est Mariae,
Sacerdoti Zachariae
Tulit idem nuntium.

3 a. Patrem sensit non sensatus,
Creatorem nondum natus
Et adludens puero,

3 b. Qui sentire se nequibat,
Solem clausum iam sentibat,
Virginis in utero.

4 a. Natus puer, iuris norma,
Legum sator, vitae forma,
Patri vocem reddidit.

4 b. Hic de Deo prophetavit,
Cui viam praeparavit
Nascenti de virgine,

5 a. Non promissa Dei crediderat,
Unde vocis usum perdiderat,
Quia tarde credidit.

5 b. Cognitus in populis
Floruit miraculis
Et virtutum germine.

6 a. Iubar novum fulsit mundo,
Cum de ventre non fecundo
Prodiit fecunditas.

6 b. Gratulatur gens remota,
Nec eius [est] minus nota
Quam Christi nativitas.

7 a. Mundi mundus fugit curam,
Vitam purus duxit puram
Mundus omni crimine,

7 b. Mundo timens inquinari,
Ne vel vita maculari
Levi posset famine.

8 a. Hic desertum praeelegit,
Ibi vitam solus egit
Et se fecit minimum;

8 b. De quo constat esse verum
Inter natos mulierum
Hunc fuisse maximum.

9a. Qui a mundo se mundavit,
Regem mundi mundus lavit
In Iordanis flumine,

9b. Nec pro Christo renuit,
Tingere quem meruit,
Suo tingi sanguine.

10a. Gentes eum esse Deum
Crediderunt, quem viderunt
Esse mundi lampadem.

10b. Quem tyrannus ille magnus
Contemnebat, sed timebat
Propter Herodiadem.

11a. Sanctitatis homo mirae
Regi nolens consentire
Corrigebat, quem redire
Voluit a scelere.

11b. Inde locus fuit irae,
Regem fecit obsaevire;
Sanctum sprevit et perire
Maluit, quam credere.

12a. Quadam die cultor mali
Suo gaudet in natali;
Dum natale celebratur,
Praecursoris caput datur
Saltatrici praemium.

12b. Veritatis praeco bonus,
Quem suscepit Dei thronus,
Mortem subit pretiosam,
Decollatur, et in rosam
Commutatur lilium.

13. Praeco bone, praeco Christi,
Quem secutus praecessisti,
Tu pro nobis intercedas
Et venire nos concedas
Ad perenne gaudium.

Miss. Nannetense imp. Venetiis 1482. A. — Miss. Nannetense imp. Rothomagi 1520. B. — 2a, 1 vox emissa B. — 10b, 2 l. vielleicht: Non temnebat. — 11b, 2 obvenire A. — Melodie offenbar: Laudes crucis attollamus", mit Kürzung der Schlufsstrophe.

174. De s. Iohanne Evangelista.

1. Evangelistam Iohannem
collaudent christiani.

2a. Agnus reducens oves
per Iohannis dolium
reconciliavit
peccatores;

2b. Mors est victa Iohanne,
qui veneno potatus
per vestem mortuos
sanat vivos.

3a. Dic nobis, Maria,
verba Christi dulcia
In cruce tunc morientis,
quem diligebat,
tecum videntis.

3b. „Mulier, sis mater,
et filius, Iohannes".
Dilectionis es mater,
cognatus Christi
factus est frater.

4a. Hic vernans rosa martyrum,
lilium virginum,
vox altissima
praedicantium.

4b. Iesu dulcis, qui Iohannem
dilexisti vere,
tu nobis, victor
rex, miserere.

Miss. ms. Romanum saec. 15. Cod. Parisin. 851. A. — Miss. ms. Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Parisin 9445. B. — Miss. ms Franciscano-Romanum saec. 15. Cod. Bruxellen. 15074. C. — 2a, 3 reconcilia tibi B. — 2b, 1 et vita Johannem ABC. — 2b, 2 per mortuos vestem ABC. — 3b, 3 is mater ABC. — Melodie: Victimae paschali.

175. De s. Iohanne Evangelista.

1a. Verbi vere substantivi
Caro, cum sit in declivi
Temporis angustia,

1b. In aeternis verbum annis
Permanere nos Iohannis
Docet theologia.

2a. Dum magistri super pectus
Fontem haurit intellectus
Et doctrinae flumina,

2b. Fiunt ipso situ loci
Verbo fides auris voci,
Mens Deo contermina.

3a. Unde mentis per excessus
Carnis sensus supergressus
Errorumque nubila

3b. Contra veri solis lumen
Visum cordis et acumen
Figit velut aquila.

4a. Hebet sensus exsors stili,
Stilo scribit tam subtili,
Fide tam catholica,

4b. Ne de verbo salutari
Possit quidquam refragari
Pravitas haeretica.

5a. Verbum, quod non potest dici,
Quod virtute creatrici
Cuncta fecit valde bona,

5b. Iste dicit ab aeterni
Patris nexu non secerni,
Nisi tantum in persona.

6a. Quem Matthaeus de intactae
Matris alit casto lacte
Cum labore et aerumna,

6b. Quem exaltat super cruce
Cornu bovis, penna Lucae
Ut serpentem in columna,

7a. Quem de mortis mausoleo
Vitae reddit Marci leo
Scissis petris, terra mota,

7b. Hunc de Deo Deum verum,
Alpha et O, patrem rerum,
Sollers scribit idiota.

8a. Cuius lumen visuale,
Vultus anceps, leves alae,
Rotae stantes in quadriga

8b. Sunt in caelo visa prius,
Quam hic esset vel illius
Formae capax vel auriga.

9a. Illi scribunt Christum pati
Zelum, inde vim Pilati
Cum corona spinea;

9b. Hic sublimis tractu pennae
Tractat Christi ius perenne
Cum ultrici framea.

10a. Pennis huius idiotae
Elevantur regis rotae
Secus animalia,

10b. Et caelestes citharoedi
Se prosternunt patris sedi
Canentes Alleluia.

Collect. ms. Victorinum saec. 15. [13. 16.] Cod. Parisin. 14872. — 1 a, 2 Caro comsit. — 2 b, 2 fides amis. — 9 a, 2 Celum. — 9 b, 3 ultricis. — 10 b, 3 Modulantes, dann corrigiert Canentes. — Cfr. Gautier, Adam de Saint-Victor. 1894, p. 274.

176. De s. Iohanne Evangelista.

1a. Vertex evangelicus
Est, quem rector caelicus
Diligit prae ceteris;

1b. Hic abstractus nuptiis
Et intactus vitiis
Fontem bibit aetheris.

2a. Christi mortem aspicit,
Curam matris suscipit
Fervens vincit oleum;

2b. Haustum virus hebetat,
Mortuos revegetat,
Silicem dat gemmeum.

3a. Aurum dat ex virgulis,
Caeli Pathmos insulis
Aspicit mysteria.

3b. Latro per hunc resipit
Et purgatus recipit
Christi ministeria.

4a. Vocat cum apostolis
Et caelorum incolis
Hunc de carne Dominus.

4b. Mors morsu non tetigit
Ipsum, per quam attigit
Christi vultum comminus.

5a. Vates et apostole,
Martyr, virgo, recole
Vota te colentium

5b. Aquilinis protegens
Alis nos et subvehens
Ad terram viventium.

Collect. ms. Engelbergense saec. 13. Cod. Engelbergen. s. n. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus.

177. De s. Iohanne ante Portam Latinam.

1. Eia, carissimi,
agamus cum gaudio
Iohannis sollemnia,

2a. Quem Dominus posuit,
Quoniam sic voluit,
In tanta munditia,

2b. Ut servaret virginem
Illum sanctum hominem
Gratuita gratia;

3a. Et post apostolicum
Fecit duodecimum
Divina clementia,

3b. Cum patrem deseruit
Et ea, quae habuit,
Dereliquit omnia.

4 a. Felici commercio
Pro minuto pretio
Dimittens terrestria
Recepit caelestia.

4 b. In Domini gremio
Dormivit cum gaudio
In cena dominica
Fide fretus deica.

5 a. Cum per crucem
Mortis ducem
Superaret
Et damnaret
Rex noster et gloria,

5 b. Vocans fratrem
Sibi matrem
Commendavit,
Quam amavit
Vere super omnia.

6 a. Ex hac die
Pius pie
Custodivit
Et servivit
Sine qua iniuria,

6 b. Donec vita
Stabilita
Sibi fuit,
Et placuit
Deo dare praemia.

7 a. Propter fidem trinitatis
Et amorem deitatis
Exsulatus a patria
Pulsus et cum iniuria.

7 b. Ubi vacans Deo soli,
Raptus ad superna poli
Novit Dei mysteria,
Quae fiunt in ecclesia.

8 a. O Iohannes, Deo care,
A peccatis declinare
In hac vita
Fac nos ita,
Mereamur ut praemia,

8 b. Ut per opus pietatis
Cum augmento caritatis
Simus cuncti
Deo iuncti
In caelesti patria.

9. Ut haec fiant omnia,
Donet Dei gratia.

Miss. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisin. 10502. A. — Miss. ms. Senonense saec. 14. Cod. Londinen. add. 30508. B. — Miss ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 880. 2. C. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Parisin. 864. D. — Miss. ms. Senonense saec. 15. Cod. Montis Pessulani Schol. Medic. 71. E. — Miss. ms. S. Laurentii Longoretensis saec. 14. Cod. Parisin. 1106. F. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1556. G. — Miss. Senonense imp. Senonibus 1575. H. — 1 a, 1 Eia ist dreisilbig zu lesen. — 3 a, 2 Dicit GH. — 4 a, 2 inito F. — 4 a, 3 Commutans AB. — 5 b, 4 Quem E. — 5 b, 5 Vere fehlt H; supra C. — 6 a, 2 Plus hic pie D. — 6 b, 5 dare praemia F; auch 4 b, 4 hat nicht den Reim auf ia, wie sonst alle Schlufsverse jeder Halbstrophe; ferner 8 a, 5 hat das Reimwort „praemia“, das also 2 Mal in dieser Sequenz vorkommen würde. — 7 b, 1 vacens F. — 7 b, 2 Raptus est ad D; suprema poli AF. — 9, 2 Dei donet GH. — Melodie: Mane prima sabbati.

178. De s. Iohanne ante Portam Latinam.

1 a. Iohannis Evangelistae
Laudando praeconia

1 b. Expendatur dies iste
In eius memoria.

2 a.	Licet per martyrium ipse non occubuit,	2 b.	Tamen multiplicia tormenta sustinuit.
3 a.	Hic primo in oleo missus est fervente,	3 b.	Quod ei non nocuit Deo protegente.
4 a.	Post in Pathmos insula misso in exsilio	4 b.	Caelestium facta est ei revelatio,
5 a.	Quam scripsit Thiatirae, Smirnae, Philadelphiae,	5 b.	Epheso et Pergamo, Sardis, Laodiciae.
6 a.	Per hoc cunctis intimans praelatis ecclesiae,	6 b.	Quod resumant opera purae innocentiae
7 a.	Et commissa defleant crimina cottidie,	7 b.	Ut assequi gratiam mereantur veniae,

8. Quam benigne conferat
rex misericordiae.

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1493. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. C. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. D. — 5 a. 1 Thiathirae B. — 5 b, 1 Pargamo ABD. — 5 b, 2 Sardis et A — D.

179. De s. Iohanne ante Portam Latinam.

1 a.	Omni laude commendanda Est et cunctis admiranda Iohannis sollemnitas;	1 b.	Haec est illa singularis, Toti mundo salutaris Praeclara festivitas.
2 a.	Hic ad Christum venit tutus, Cum unius verbi nutus Et sentit et sequitur;	2 b.	Dat primaevum Christo florem, Cui pluens caeli rorem Fructus vitae nascitur.
3 a.	Fit reclinatorium Iohanni sanctissimum Pectus creatoris.	3 b.	In signum munditiae Custos matris gratiae Fit et redemptoris.
4 a.	Hic ad verbum patris raptus Et in luce verbi captus Vas fit sapientiae;	4 b.	Dum de schola trinitatis Portat verbum, verbo gratis Doctor est ecclesiae.
5 a.	Menti Christus sic inhaesit, Liquor fervens quod non laesit Ad Christi praesentiam.	5 b.	Crebro Christus consolatur Et in Pathmos relegatur Ob verbi constantiam.
6 a.	Vim naturae superat, Dum, quas Crathon fregerat, Gemmas reparavit.	6 b.	Veneno non laeditur, Per hunc vita redditur His, quos virus stravit.

7 a. Vocat Christus praedilectum,
Longo senio confectùm
Ad aeternas nuptias.

7 b. Solum Christum hic amavit,
Unde sibi praeparavit
Vitae nunc delicias.

8 a. Intrans tumbam, quid sit mortis
Dolor, nescit, nec mors fortis
Solvit hunc in corpore;

8 b. Vita morti digne cedit,
Sed surgendo statim redit
Vita Dei munere.

9 a. Ergo vere laudabilis
Prae cunctis et amabilis
Decantatur;

9 b. Iam a Christo prae omnibus
Hic atque in caelestibus
Honoratur.

10 a. Eia, doctor, flos sanctorum,
Inter choros angelorum
Ornas caeli curiam,

10 b. Omnes hic nos te laudamus,
Ut perducas, obsecramus,
Ad caelestem patriam.

Grad. ms. Praedicatorum saec. 14. Cod. Mus. German. 2440. — 6 b, 3 virtus. — 9 b, 2 hic et. — Melodie: In caelesti ierarchia.

180. De s. Iohanne Gualberto.

1 a. Sperne labem mundialem
In instante penitus,
Sume formam filialem
Te mundantem funditus;
Ignis, aether, aqua, solum
Se iam flectunt caelitus.

1 b. Circumcisus sic effectus
Sperne te solidius,
Cerne crucem terrae flexus,
Nihil est humilius,
Huius formae iam exemplar
Vide, si sublimius.

2 a. Pavimentum sic constratum
Percurratur moribus,
Et amoris condimentum
Perfundatur omnibus,
Qui Iohaunis in exemplum
Rubus est in ignibus.

2 b. Hic coegit creatorem
Creaturam effici;
Deitatis dat dulcorem
Atque mentem refici,
Sperne indignum amorem,
Si vis divo profici.

3 a. Tuis, pater, sic assiste
Filiis precantibus,
Ut locetur chorus iste
Sanctis in caelestibus.

3 b. Nec tuere nos desiste
Sub te militantibus,
Da, ut regnent per te, Christe,
Sanctorum splendoribus.

Miss. ms. Vallis Umbrosae anni 1471. Cod. Laurent. Conv. sup. 232. — 1 b, 3 crucem te reflexam.

181. De sancto Iudoco.

1 a. Patris almi
Iudoci contio
Nostra colat
festa cum gaudio,

1 b. Cui dedit
superna ditio,
Tanti viri
frui praesidio.

2 a. Hic regali
natus prosapia,
Ad saniae
cum venit bivia,

2 b. Dextrum sequens
iter per omnia
Regnum sprevit
et mundi gaudia.

3 a. Christi verus imitator
Paupertatis fit amator;

3 b. Ex Britannis ad hos fines
Venit relinquens affines.

4 a. Qui, dum pie conversatur
Apud ducem et probatur,
Summo gradu sublimatur.

4 b. Hinc ad nemus transmeavit,
Feras secum non expavit,
Pisces, aves manu pavit.

5 a. Quadrum panem dat egenis,
Muneratur fides senis
Tot navibus victu plenis.

5 b. Mutat locum, sed non mentem,
Avem sternit insequentem,
Fontem facit erumpentem.

6 a. Ibi, divae visioni
dum cor habet sedulum,
Locum praescit requiei
ex tunc et in saeculum.

6 b. Hinc a Roma revertenti
caeca fertur obviam,
Cui lumen condonatur
per orantis gratiam.

7 a. Hic assistens ad altare,
Sacrans corpus salutare
Videt cuncta gubernantem
Dextram Dei consecrantem.

7 b. Huius viri caritatem
Atque miram sanctitatem,
Quo post mortem reservatur,
Incorruptum corpus fatur.

8 a. Quod dum male dux scrutatur,
Poena gravi mox multatur;

8 b. Abhinc caro terrae datur
Et a poenis tormentatur.

9 a. Tot virtutum operator
Mundae lucis et amator
Pro nobis sit exorator.

9 b. Inclamemus omnes Amen,
Quibus pater dat iuvamen
Peccatorum et levamen.

Miss. ms. Frisingense. saec. 14. Clm. Monacen. 23054. A. — Miss. ms. Frisingense saec. 15. Clm. Monacen. 8889. B. — 1 a, 1 Sacris almi B. — 1 a, 2 cantio B. — 1 a, 3 colit B. — 2 a, 3 Ad famiae A; Ad sametum B. — 2 b, 1 Ex trium B. — 5 a, 2 Munerat B. — 6 a, 1 Ibi duae AB. — 6 a, 3 Locum praestet B. — 6 b, 2 obvia B. — 7 a, 2 Sacras B. — 7 a, 3 Vidit B. — 7 b, 1 Cuius A. — 7 b, 4 Incorruptam A; Incorrupta B. — 8 b, 2 fehlt A. — 9 a, 1 operatur B. — 9 a, 2 fehlt A. — 9 b, 1 Inclamamus B.

182. De s. Iuliano Brivatensi.

1 a. Gloriosum
militis Iuliani
triumphum laetabunda

1 b. Harmonicae
vocis concentu colat
militans ecclesia.

2 a. Regione triumphans aetherea congratulatur haec natalia pretiosa.	2 b. Spirituum caelestium agmina concordi personant symphonia vere digna.
3 a. Quem Vienna generosum tulit, [Ferreolum huic uni]vit rerum similis cura;	3 b. Nam uterque temporalis miles terrenas contempsit opes, ut pertingat ad aeterna.
4 a. Tunc Crispinus consularis Furens fidem impugnabat; Lues dira.	4 b. Et quos poterat tormentis Ad nequitiam trahebat; Res ne[fanda].
5 a. [Et] iubet satellitibus, Ut Iulianum perquirant	5 b. Atque caesis cervicibus Reliquos magis terreant.
6 a. Perdere putat, Quos vivificat, Infidelis furia;	6 b. Victos autumat, Sed Deus probat, Quod haec est victoria.
7 a. Brivate vicus est Arvernicus, Quo secessit Iulianus, Donec solvat mortis iura;	7 b. Qui [illum ibi requi]rentibus Occurrit imperterritus, Fultus Dei armatura.
8 a. Quibus non renitens rapitur Et volens interficitur Suspirans caelorum regna.	8 b. Corpus truncum humi conditur, Caput Viennam portatur, Conscendit caelos anima.
9 a. Ad sepulcrum corporis Fidentibus languidis Certa salus reddita	9 b. Clare monstrat populis, Quid hic reddat meritis, Qui condidit omnia,

10. Cui honor est et gloria.

Offic. ms. S. Iuliani saec. 16. Cod. Remen. 291. — „Prosam hanc, propria quoniam deerat, adiunxit Petrus Bosquilius anno 1542.“ Hiermit ist wohl nicht gesagt, dafs Bosquilius auch der Verfasser sei; denn es scheint wenig wahrscheinlich, dafs im 16. Jahrhundert solche Reime gemacht wurden, wie sie in dieser Sequenz vorkommen. — Interessant ist, wie die Sequenzenform 1. Epochė mit Strophe 4 durch die Sequenzenform 2. Epoche abgelöst wird, freilich mit Versen, die nur Endassonanz aufweisen. Die umgekehrte Erscheinung sahen wir oben (unter Nr. 33) bei der Sequenz „Verbum salutis.“ —

183. De s. Iuliano Cenomanensi.

1 a. Iuliane inclite
Et praesulum
Omnis caterva,

1 b. Tibi psallat debite
Per saeculum
Gens haec, quam serva.

2 a. Suscipe nunc pia
Haec nostra
Clemens precata.

2 b. Curas ardentia
Hic membra
Prece beata;

3 a. Tuo praesidio
Sanantur aegroti
Et energumini;

3 b. Per te hospitio
Foventur ignoti
Sive peregrini.

4 a. Pater, omnium crimina
Per te sint dempta;

4 b. Subiungant pium agmina
Amen redempta.

Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1494. A. — Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1517. B. — 2 a, 2 Et nostra AB. — Zu Str. 1 a, 2 a u. 4 b cfr. Str. 7 a, 7 b u. 11 aus der Sequenz „Christo inclita candida" (Anal. Hymn. VII, Nr. 118).

184. De ss. Iustina et Cypriano.

1. Laetentur viscera
hodie nostra,

2 a. Fulcita gloria
tantae sollemnitatis,

2 b. Virginis Iustinae
[h]ortante certamine.

3 a. Quam cunctipotens rex
ita suo
adnexuit lateri,

3 b. Ut terreno spreto
Christi sese
adderet consortio.

4 a. Thesaurum in fundo
haec nata
reconditum exemit,

4 b. Spiritus gladio
resecans
vitia nutantia.

5 a. Cuius pater meritis
Christi meruit
visitatu perfrui;

5 b. Cuius hostis meritis
Christi meruit
effici pedissequus.

6 a. O virgo Iustina
gloriosa,
quam dum cupit
magus capere,
victo hoste
ac demum docente
Christi vires captus est.

6 b. O victrix, in caelo
quam triumphat!
Nam, quem primum
habuit aemulum,
post meruit
patrem et socium in
passione inclita.

7 a. Nunc laureati pariter
hoste devicto
taeterrimo
per ensem
sunt adepti palmam.

7 b. Nunc in caelorum sedibus
locati cum
caelicolis
fruuntur
emerita gloria.

8 a. Iam superno repleti manna
ac immortali stola
praecincti,
servulorum preces
deferte ad Dei
patris dextram
Christo sedenti
ante saecla.

8 b. Ut omnes vestrae paternitatis
prece atque rogatu
adiuti
delictis exui
mereamur cunctis
apud illum,
qui caret omni
delicto.

9 a. O digna Dei potestas,
quae es sanctorum sola
perpetis triumphus,

9 b. Nos guberna per saecla,
ut iugia digni
capiamus praemia

10 a. Atque laeti
angelorum
iungamur collegio,

10 b. Cum quibus
in caelorum
maneamus aula,

11. In qua Christus regnat
solus cuncta per saecula.

Collectan. ms. Placentinum saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Capit. Placentin. 65. — Mit Melodie, deren Anfang gleich ist jener von Anal. Hymn. X, Nr. 18. — 6 b, 7 passionem. — 7 a, 4 perhensem. — 8 a, 6 dexteram. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

185. De ss. Iustina et Cypriano.

1 a. Ascendamus ad honestum,
O dilecti, diem festum
Hunc Iustinae virginis,

1 b. Cuius vita gloriosa,
Cuius mors est pretiosa
In conspectu numinis.

2 a. Dona quaerens potiora,
Virgo prudens et decora,
Hedesii filia,

2 b. Vita vixit angelorum,
Modo tenet Christi thorum
In caelesti patria.

3 a. Haec Christi gratiam
Discens per proelium
Matrem Cleoniam
Vocat ad filium.

3 b. Pater ab angelis
Et Christo monitus,
Per manum praesulis
Sanctis est additus.

4 a. Post haec templum frequentatur,
Sic a turpi adamatur
Agladio turpiter;

4 b. Sanctam petit in uxorem
Sed ad vim et ad furorem
Restitit viriliter.

5 a. Plenus malitiis
Atque flagitiis
Daemoniis tribus
Virginem fortibus
Temptat Cyprianus.

5 b. Pharmacum spargitur,
Sed crux imprimitur,
Hostis expellitur,
Magus convertitur,
Stat in fide sanus.

6 a. Praesul factus sanctam ipsam
Dominam et abbatissam
Constituit virginum.

6 b. Ille multis praedicabat,
Haec multos illuminabat
Convertens ad Dominum.

7 a. Sanctum iussit tunc suspendi
Et Iustinam male caedi
Comes Eutulinius,

7 b. Praesulem exungulari
Virginem exalapari
A spiculatoribus.

8 a. Sed cum grates dant in caelis,
Comes durus et crudelis
Iussit tamquam infidelis
Fieri sartaginem;

8 b. Quae cum fuisset succensa
Pice, adipe ac cera,
Mitti praecepit in ea
Praesulem ac virginem.

9 a. In qua manent illibati
Et in nullo violati;
Sed post haec sunt decollati,
Sic a Christo coronati
Urbe Nicomedia.

9 b. Inde Romam sunt delati,
Demum inde sunt translati
Et in crypta tumulati
Corpus sanctae, caput sancti
In urbe Placentia.

10 a. O Iustina, vas honoris,
Honestatis ac pudoris,
Cypriane, vas decoris,
Incorrupti flos odoris,
Formam datis saeculo.

10 b. Cypriane, o disserte,
O Iustina, nobis certe
Caeli portae sunt apertae,
Opem vestram nobis ferte
Iuncti cum theognito.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65. — Mit Melodie. — 2 b, 1 ursit. — 5 b, 1 Farme um [!]. — 9 b, 1 Roma. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

186. In Translatione s. Iustinae.

1 a. Insigne praeconium
Vox resultet omnium
In Iustinae laudibus,

1 b. Cuius nunc, Placentia,
Ditaris praesentia,
Membris et virtutibus.

2 a. Sigefredo condonata
Huc a Roma sunt delata
Sub obtentu gloriae

2 b. Huius membra gloriosae,
Tam insignis, tam formosae,
Feliciter hodie.

3 a. Haec est illa corde sano
Virgo iuncta Cypriano
Sodalis in funere,

3 b. Quam tunc magus et protervus,
Daemonum ut erat servus,
Nisus est corrumpere.

4 a. Magus daemonem destinat,
Virgo crucis bravium,
Nam delusus sic festinat
Ad salutis gaudium.

4 b. Virgo fide roboratur,
Virtutibus emicat,
Magus pavet et miratur,
Daemon Christum praedicat.

5 a. Fit ex mago Cyprianus,
Ex gentili christianus
Et defensor fidei.

5 b. Virgo Christo consecratur,
Mater virginum creatur,
Pudoris flos nivei.

6 a. Sed quid multa referam?
Numquid egit perperam
Currendo certamina,

6 b. Tortores et vincula,
Liquores et spicula,
Carceris discrimina?

7 a. Paralytici nam duo
Destituti posse suo,
Fluxum passa sanguinis,

7 b. Surda, caecus et obsessa,
Cunctis salus est concessa
Almae nutu virginis.

8 a. Ad sepulchrum
tendentes virginis
Tari fluctus
terruit fluminis,
Tandem huius
precatu numinis
Portus praeparatur.

8 b. Sic in Pado
dimersus flumine
Manum sensit
cuiusdam feminae,
Qua deductus
tanto discrimine
Sociis donatur.

9 a. In hac ergo iucundemur
Et excelsum deprecemur,
Cui sit laus, gloria,

9 b. Ut hac nobis sit misertus,
Qui pro nobis est expertus
Dira mortis taedia.

Collectan. ms. Placentinum saec. 12/13. Cod. Capit. Placentin. 65. — Mit Melodie. — 9 a, 3 laus et. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

187. De s. Iusto Lugdunensi.

1 a. Lauda Iustum confessorem,
Tutum, fidum protectorem,
Lugdunensis civitas;

1 b. Necnon omnis ecclesia
Iusti promat magnalia,
Quem attolit sanctitas,

2 a. Generosus a proavis,
Pater comes Andegavis
Iusti fuit praesulis.

2 b. Genus suum non obfuscat
Eius vita, sed coruscat
Moribus et titulis.

3 a. Alter Christus baptismate
Demonstratur a pneumate
Sub columbae formula.

3 b. Ab hoc infans illustratus,
A quo fuit generatus,
Lingua profert parvula.

4 a. O novitas praemaxima!
Natus infans die prima
Patrem suum indicat:

4 b. „Andegavis comes pater
Meus est, et uxor mater“
Populo notificat.

5 a. Praepositus hinc crematur,
Mater casta liberatur
Ab ignis incendio;

5 b. Haec immunis, hic combustus,
Inde fuit dictus Iustus
A iusto iudicio.

6 a. Viennensis diaconus,
Lugdunensis hic patronus
Invictus efficitur.

6 b. Diu rexit ecclesiam,
Sed tandem per invidiam
Daemonis expellitur:

7 a. Homo quidam insaniens
Quamplures interficiens,
Dum sensum recuperat,

7 b. Templi petit refugium;
Templo furens incendium
Plebs inferre properat.

8 a. Astans ibi Primor quidam
Reddi petit homicidam
A mortis periculo.

8 b. Credens Iustus reddit reum,
Plebs furensque traxit eum
Suspendens patibulo.

9 a. Alios absolvens sibi
Crimen istud vult ascribi,
Sed non suum facinus.

9 b. Apud Memphim hinc exsulat,
Suam crucem hic baiulat,
Ut praedixit Dominus.

10 a. Ecce, Iustus exsul factus,
Aliena culpa tactus,
Sponte sua, non coactus,
Cathedram deseruit.

10 b. Eius frequens imitator,
Fidelis comes, Viator,
Itineris consolator
Exsuli non abfuit.

11 a. Tunc verus Israelita
Factus firmus eremita
Cum fratribus se dat ita
Ut servus humillimus.

11 b. Licet absens esset, tamen
Dat civibus hic iuvamen
Assiduum per precamen
Ut pastor fidissimus.

12 a. Antiochum venientem,
In Aegyptum se sequentem
Praenuntiat, quia mentem
Sanctus replet spiritus.

12 b. Viatori morte tristi
Sic condolet: „Ut fuisti
Vitae comes, dono Christi
Sic eris et exitus."

13 a. Clerus, cives quaerunt Iustum,
Ad locum solibus ustum
Deferentes, inde bustum
Locum donant non iniustum
Urbe sua nobili.

13 b. Iuste, praesul reverende,
Precantibus condescende,
Nos exaudi, nos attende
Et a malo nos defende
Precatu placabili.

Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1524. A. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1530. B. — Miss. Lugdunense imp. Lugduni 1556. C. — 5 a, 2 Casta mater B. — 8 a, 3 Abs BC. — 9 b, 1 huc exsulat B. — 12 b, 1 Viatoris C. — 13 a, 1 quaerunt istum ABC. — Mel: Lauda Sion.

188. De sancto Ivone.

1. Pangat et exsultet ecclesia,
quia eius sponsus

2 a. Hodie
suscepit in sua gloria

2 b. Ivonem,
confessorem de Britannia.

3 a. Nostris in temporibus
tota sua curia
quem Christus tantum amavit,
quod eum praeornaret

3 b. Scientia canonica
modicis temporibus,
ut tamen ipsa pauperes
oppressos defenderet.

4 a. Qui, cum in scientiae
margarita desudasset
et studium dimisisset
pro pauperum certamine,

4 b. Ipse desideriis
totis multum laboravit
et vocem suam exaltavit
pro ipsorum liberamine.

5 a. Ad officium eiusdem
cum constantia exstitit
postea assumptus
pro salute fidelium,

5 b. In quo tunc legitime et
sine alicuius exceptione
ius unicuique
reddebat debitum.

6 a. Quos in lege Dei
instruebat
et assidue verbis
divinis ipsos
imbuebat,

6 b. Et incarceratos
nocte que die
confortabat
et pro ipsis Deum
exorabat.

7 a. Tandem, cum ad
curam populi
destinatus fuisset,
et opera miseri-
cordiae complevisset,

7 b. Et pauperes,
debiles pro Deo
[clementer] fovisset,
et contemplationi
se continue dedisset,

8 a. Ipse Deus
mortuos et mortiferos
pro ipsius meritis
plures reddit liberatos

8 b. Et non solum
ante ipsius dissolu-
tionem, immo et post
clemens restauravit illos

9 a. In tantum, quod eius tumba
a fidelibus
summe honoratur
et devote frequentatur.

9 b. Ibi invocationes
exaudiuntur,
et ab eo illis
miracula impetrantur.

10 a. Propter quae ipsum
deprecemur humiliter,
ut pro nobis
assistat incessanter

10 b. Et ut in hac valle
miseriae et in mortis
agone
nos adiuvet libenter.

Sequent. ms. cum Commento saec. 15. Cod. Wratislavien. IV. Q. 81. — 2a u. 2b sind mit Str. 1 ohne Absatz verbunden. — 3a, 4 sqq. quod scientia canonica eum praeordinavit. — 3b, 3 ipsa suos pauperes. — 4b, 1 sq. totis desideriis. — 8b, 4 clementer. — 10b, 4 adiuvat. — Je 2 Halbstrophen reimen immer im Schlufsverse; auch innerhalb der Strophen zeigt sich öfter ein Reim, wie z. B. 6a, 2 u. 5; 6b, 3 u. 5; dabei ist wenig Rücksicht darauf genommen, ob Reim und Versabteilung der Gegenstrophe dazu passen.

189. De sancta Katharina.

1 a. Concinna
voce modulemur
Katharinam,
conspicuam mira
formositate virginem,

1 b. Ad Nili
fecundi ostia
ex regali
ortam sanguine, cae-
licolarum regis nuptam.

2 a. Haec adulescentula
perpetuis undantem
scatebris artium
potavit laticem.

2 b. Nam Maxentii edicto
a diversis terrarum
oris citatis
oratoribus

3 a. Tullianae rivos
eloquentiae,
torrentem Demosthenis
superat facundia;

3 b. Latentis naturae
peritos rerum
sapientia sui
in stuporem convertit.

4 a. Nam Platonis,
Aristotelis dogmata
in sui cordis gerebat
haec penetralibus;

4 b. Mantuanus
ille Maro, vatum princeps,
se iudice carminibus
victum se dicebat.

5 a. Miratur occiduus
sol, fervens Aegyptus,
turifer
Arabs, doctae Athenae
doctrinam puellae.

5 b. Hanc venerare, cuius
ingenuum pectus
artium
bonarum, [scientiae]
incaluit aestu.

6 a. Nam ab opifice maris
atque terrae petendo
nullam patitur repulsam.

6 b. Ecce, poenas subitura
hac in rotis rigenti
exasperatis chalybe

7 a. Ipse pater trisulcum
ignem vibrans e nubibus,
quae densa axes infringunt
grandine.

7 b. Fac age, diva, precamur,
ne nos sulphureae Stygis
flamma suis corripiat
ignibus.

8. Sed te duce, virgo, neam
visere possimus
caelestis theatri choream.

Grad. ms. S. Elisabeth Wratislaviensis saec. 15. Cod. Mus. Silesiac. Fol. I 40 C. — 1 b, 1 sq. fecundi Nili. — 1 b, 5 steht vor 1 b, 3. — 2 a, 1 Haec adiit adulescentula. — 2 b, 2 sq. a diversa t. ora. — 4 a, 4 haec fehlt. — 4 b, 4 diceret. — 6 b, 2 hac fehlt. — 7 a, 2 fibrans. — 7 a, 3 quae fehlt.

190. De sancta Katharina.

1 a. Fecundatur virginitas
Matris Dei praesentia,
Est virginis fecunditas
Ex carnea materia.

1 b. Decet decor virgineus
Deum in partu virginis,
Quod Deus factus carneus
Assumpsit formam hominis.

2 a. Abiecto carnis titulo
Ab hoste non cognoscitur,
Sol obscuratur nubilo,
Crucis eclipsin patitur.

2 b. Causam humani generis
Tractat Deus in homine,
Quem, Katherina, sequeris
Virgo natum ex virgine.

3 a. Hunc tibi sponsum eligis
Mundi contemnens gaudia,
Quem puro corde diligis
Fidelis ab infantia.

3 b. Tu sapientes superas,
Tyrannum patientia,
Tormenta quoque toleras,
Martyr Christi egregia.

4. Te deprecamur supplices,
Usus nostros multiplices,
Virgo gloriosissima,
Attende clementissima.

Miss. ms. Voraviense saec. 14. Cod. Voravien. 92 (35). — 2 b, 1 Clausam. — 2 b, 3 Quem Lucia sequeris; Lucia paſst nicht in den Reim, und namentlich 3 b, 1 sqq. weiſst auf die hl. Katherina hin. — 3 a, 1 Nunc. — Die Dichtung macht den Eindruck eines Hymnus.

191. De sancta Katharina.

1 a. Sospitati dedit aegros
olei perfusio;

1 b. Katharina Maxentium
confudit alloquio.

2 a. Quinquaginta sapientes
convertit igenio,

2 b. Qui mox Christum confitentes
plexi sunt martyrio.

3 a. Hanc regina visitavit
carceris in medio,

3 b. Quam corona decoravit
una cum Porphyrio.

4 a. Ergo laudes Katharinae
concinat haec contio,

4 b. Nam, qui corde poscit illam,
propulsato vitio

5. Sospes regreditur.

Miss. ms. S. Cornelii Compendiensis saec. 14. Cod. Parisin. 16823. A. — Miss. ms. S. Cornelii Compendien. saec. 14. Cod. Parisin. 17318. B. — Miss. ms. S. Cornelii Compendien. saec. 14. Cod. Parisin. 17321. C. — Grad. ms. S. Cornelii Compendien. saec. 14. Cod. Parisin. 17329. D. — 2a. 1 sapientis D. — 2b, 2 plecti AC. — 5 regreditur fehlt D. — Variationen der gleichen Sequenz werden folgen im Bande der „Tropi Antiphonales" unter den Verbeten.

192. De sancta Katharina.

1 a. Ad palmam huius virginis,
Tam gloriosi nominis,

1 b. Psallat chorus fidelium
Petens huius subsidium.

2 a. Haec castitatis lilium,
Facta consors caelestium,

2 b. Regali stirpe genita,
Nobilior per merita,

3 a. In cuius pueritia
Litterali peritia

3 b. Est erudita primitus
Doctrina sancti spiritus.

4 a. Quinquaginta doctoribus
Cum ea disputantibus

4 b. Vitae proponit pabulum
Docens spernendum saeculum.

5 a. In Christi stat certamine
Pro eius passa nomine,

5 b. Palmam triumphi obtinet,
Vitam aeternam possidet.

6 a. Corpus ministri lacerant,
Quod movere non poterant,

6 b. In carne facto vulnere
Non cessat laudes canere.

7 a. Poenas lictoris respuit,
Dum arma Christi induit
Parata vitam reddere,
Qui venit hanc redimere.

7 b. Fiunt rotae cum studio,
Instat virginis passio,
Ministri regis saeviunt,
Tormentis hanc iniciunt.

8 a. Ad laudem huius virginis
Ictu caeduntur fulminis,

8 b. Circumstantes sunt stupidi,
Conversi multi perfidi.

9 a. Regis uxor compungitur,
Dum Katherina caeditur,

9 b. Eius anteit passio
Caelesti digna praemio.

10 a. Vellunt mammas de pectore
Afflicto diu corpore;

10 b. Demum mucrone caeditur,
Spiritus Deo redditur.

11 a. Ad Katherinae transitum
Duplex est signum proditum,

11 b. Lac emanat pro sanguine
In altum rapta virgine.

12a. In cuius natalitio
Nostra petat devotio,

12b. Ut eius interventio
Nos solvat a contagio.

Miss. ms. S. Waldetrudis Montensis saec. 15. Cod. Bruxellen. II. 2663. — Melodie: Interni festi gaudia.

193. De sancta Katharina.

1a. Katharinae,
gloriosae virgini,
Totius
gratiae lumini
Cantemus praeconia.

1b. Quinquaginta
quae devicit doctores,
Qui credunt
et fiunt martyres
Per ignis incendia

2a. Virgo capitur,
Flagris caeditur
Et in carcerem truditur
Ad regis imperia.

2b. Hanc Christus pavit,
Hanc visitavit;
Haec prece rotas prostravit,
Quae straverunt milia.

3a. Mox virgo decapitatur,
Lac fluit, Veni cantatur,
Et corpus in Sina portatur
Per manus angelicas.

3b. Oleum ex ipsa manat,
Quod plures languidos sanat,
A faece quae prece perducat
Nos ad sedes caelicas.

Miss. ms. Gemmeticense anni 1495. Cod. Rotomagen. 301. add. saec. 15/16.

194. De sancta Katharina.

1a. Virginis obsequio
Katharinae gaudio
Psallat tota contio
Clericorum;

1b. Cordium devotio
Fragret Dei filio,
Deleatur livio
Peccatorum.

2a. Ave, virgo regia,
Costi regis filia,
Cuius pollet gratia
Sanctitate.

2b. Cui foetent daemonia,
Sordet idolatria,
Fulget in ecclesia
Claritate.

3a. Ave, plena copiae
Sensus et audaciae,
Qua floruit sophiae
Disciplina;

3b. Lux illuxit gratiae
Per te, victrix, hodie,
Per te digna veniae
Fit regina.

4a. Ave, splendor fidei,
Non cedens rabiei
Tortorum neque Dei
Linquens legem;

4b. Firmatrix nostrae spei
Sis coram nato Dei
Reconcilians ei
Suum gregem.

5 a. O vas flagrans odore,
Cuius fuso cruore
Mons Sinai corpore
Decoratur.

5 b. Dei dignos amore
Nos fac, caelestis orae
Quod cohors haec odore
Perfruatur.

Collect. ms. Claravallense saec. 15. Cod. Trecen. 1612. — Melodie offenbar „Mariae praeconio", und dadurch auch als Sequenz erkenntlich.

195. De sancta Katharina.

1 a. O beata Katharina,
O praeclara laude digna,
Quae meremur,
Ne damnemur,
Repelle supplicia.

1 b. Fonti summae pietatis,
Qui nos lavit a peccatis,
Nos, benigna,
Prece digna
Clementer concilia.

2 a. Monte Sina corpus latum
Rorem stillat aegris gratum,
Quo multarum sanitatum
Dantur beneficia.

2 b. Rosa Christi praeelecta,
Rosa decens et perfecta,
Passionis falce secta,
Fac nos dignos venia.

3 a. Salve, salve, vas pudoris,
Vas caelestis plenum roris,
Mundum intus, clarum foris,
Nobile per omnia.

3 b. Fac nos sequi sanctitatem,
Fac per mentis puritatem
Contemplari trinitatem
Unam in substantia.

Collect. ms. Claravallense saec. 15. Cod. Trecen. 1612. — 1 b, 4 Prece pia. — Melodie: Verbum bonum.

196. De sancta Katharina.

1 a. Laetabundus
Te laudat fidelis chorus,
Katherina.

1 b. Qui devotus
Victrici tibi congaudet,
Katherina.

2 a. Fidei constantia
Superans Maxentium,
Katherina.

2 b. Mira eloquentia
Victrix eloquentium,
Katherina.

3 a. Tu adflicta verbere,
Taetro clausa carcere,
Katherina.

3 b. Sponsus, te dum visitat,
Pie te corroborat,
Katherina.

4 a. Te regina sequitur
Et morte progreditur,
Katherina,

4 b. Duce cum Porphyrio
Ducentena contio,
Katherina.

5 a. Fracta rotae machina
Multa sternit agmina,
Nec te laedunt fragmina,
Katherina.

5 b. Mox, ut collo plecteris,
Longius eveheris
A ministris superis,
Katherina.

6 a. L[ocari]s in Sina,
Ex te medicina
Fluit olei,
Katherina.

6 b. Ope nos divina
De mundi ruina
Semper protege,
Katherina.

Antiphon. ms. S. Petri Erphordiensis anni 1481. Cod. Rosenbergen. 62. add. saec. 15. — 4 b, 2 Et ducena. — Cfr. Anal. Hymn. IX, Nr. 262; letztere Sequenz zeigt reineren Reim, und so scheint diese eine Überarbeitung derselben zu sein.

197. De sancta Katharina.

1 a. Lucet fide,
Meritis, vita, spe, signis
Katharina,

1 b. Spernens sceptrum,
Idola, sic maris stella
Katherina.

2 a. Clara ex prosapia
Costi regis filia,
Katharina;

2 b. Artium scientia
Floruit puellula
Katharina.

3 a. Sistitur Maxentio,
Vinculis, ergastulo
Katharina;

3 b. Fami siti non obedit,
Tortori torta [non] cedit
Katharina.

4 a. Quinquaginta sapientes
Mutos fecit et credentes
Katharina;

4 b. Reginam cum Porphyrio
Beat in martyrio
Katharina.

5 a. Fit rotarum machina;
Paganorum milia
Caesa sunt, illaesa
Katharina.

5 b. Lac truncato capite
Effluit, aureola
Trina fulget glosa,
Katharina.

6 a. In Sina angeli
Hanc humant, olei
Finis dotatur
Katharina.

6 b. Doctrix, martyr, virgo,
Ora pro populo,
Pia sis clero,
Katharina.

Grad. ms. Calcariense saec. 15. Cod. Calcarien. s. n. A. — Grad. ms. Calcariense saec. 16. Cod. Calcarien. s. n. B. — Melodie: Laetabundus.

198. De sancta Katharina.

1 a. Ave, felix Katharina,
Felix martyr et regina,
Felix mundi medicina,
Felix regis filia.

1 b. Ave, virgo ter beata,
Miri sponsi sponsa grata,
Fide Christi decorata,
Fulgens quasi lilia.

2 a. Per te student sapientes,
Per te Christo credunt gentes.
Manus cuius confidentes
Laudent puerperium.

2 b. Prece rotas dissolvisti,
Vires regis contrivisti
Et reginae contulisti
Vitam et imperium.

3 a. Corpus caesum lac decorat,
Sepulcrum liquore rorat,
Quod transvexit et honorat
Angelorum curia.

3 b. Ora, virgo, supplicamus,
Ut in Christo sic vivamus,
Quod per Christum capiamus
Sempiterna gaudia.

Orat. ms. Ellwangense saec. 15. Cod. Stuttgardien. 1 b 91. — 1 b, 2 Viri. — 2 b, 1 Per te totas. — 3 a, 2 Et sepulcrum. — Nach Ausweis der Melodie, nämlich „Verbum bonum", offenbar eine Sequenz.

199. De sancta Katharina.

1 a. Diem festum celebremus,
Regem magnum adoremus,
Imperantem regibus;

1 b. Veneremur et reginam,
Quae suscepit Katherinam
Cum suis virginibus.

2 a. Orta tribu de regali
Flore vernat virginali
Martyr, quae nunc immortali
Praemiatur gaudio.

2 b. Sensu, fide praemunita,
Forma vultus insignita
Et ad plenum erudita
Literarum studio.

3 a. Haec pro lege Dei certat,
Sed conatur, ut subvertat
Caesar mentem virginis;

3 b. Videns stupet et miratur
Et stupore conturbatur
Mirae pulchritudinis.

4 a. Ad culturam idolorum
Movetur christicola;
Flecti nequit, sed deorum
Detestatur idola.

4 b. Caesar instat blandimentis,
Minis, prece, pretio;
Virgo multis argumentis
Resistit Maxentio.

5 a. Quinquaginta peritorum
Convocatur contio,
Sed confortat angelorum
Hanc invictam visio.

5 b. Hos aggressa confidenter
A primate incipit,
Qui consultus insolenter
Coram sancta desipit.

6 a. Victos iubet rex comburi;
Tunc periti perituri
Postulantes veniam

6 b. Fidem sanctae confitentur
Trinitatis nec verentur
Caesaris insaniam.

7 a. Stupefactus ad eventum
Praesentis miraculi
Valde timet detrimentum
Sui Caesar populi.

7 b. Christi saevit in ancillam
Crebro caesam verbere,
Post flagella iubet illam
Taetro claudi carcere.

8 a. Visitatur a regina
Sponsa Christi Katherina
Noctis sub silentio,

8 b. Et custode separato
A se procul praeoptato
Fruuntur colloquio.

9 a. Clam ingressa, clam recedens
Militumque princeps credens
Soli Christo militant;

9 b. Ab errore revocantur
Et a Christo visitantur,
Cuius sponsam visitant.

10 a. Eductam de carcere
Rex miratur vivere,
Qui cibum negaverat;

10 b. Virgo stat intrepida,
Cui columba candida
Victum ministraverat.

11 a. Capitalem
subit sententiam,
Virginalem
lac pudicitiam
Designans emanavit.

11 b. Ab angelis
in monte Sinai
Fertur, in quo
legem Adonai
Moysi propalavit.

12 a. Aegros reddit sospitati,
Sunt nonnulli liberati
Ab inimici laqueo
Sacro perruncti oleo,
Quod de sepulcro manat.

12 b. Sponsa Christi, nos exaudi
Assistentes tuae laudi,
Per te det nobis veniam,
Qui confert iustis gratiam,
Corde contritos sanat.

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1493. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — 1 a, 3 Impetrantem A. — 5 a, 4 Hanc iunctam AB. — 5 b, 4 decipit A. — 7 b, 2 caesam vulnere A. — 10 b, 4 Cibum A.

200. De sancta Katharina.

1 a. Veni, Costi filia,
Candens inter lilia,
Splendor Alexandriae.

1 b. Veni, virgo regia,
Nobilis, egregia,
Casta, regnans sobrie.

2 a. Disputatrix optima,
Legis pandens intima,
Doctores, quos arguit

2 b. Tendentes ad devia,
Veritatis in via
Datos igni posuit.

3 a. Tortoribus traditam,
Carceribus abditam
Porphyrius visitat

3 b. Adduxitque reginam;
Credentes Katherinam
Mox tyrannus flagitat.

4 a. Decollantur ideo
Spiritum dantes Deo,
Rota fit et frangitur.

4 b. Commendatur gladio,
Sed prius oratio
Pro suis efficitur.

5 a. Lac fundens et oleum
In Sinai per Deum
Fertur his mirantibus.

5 b. Virgo videns terminum,
Semper ora Dominum
Pro te memorantibus.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — 4 a, 1 Decollatur AB. — Melodie: Veni sancte spiritus.

201. De sancta Katharina.

1 a. Omnis mundus
Lactabundus
Psallat cum laetitia;

1 b. Noster coetus
Cantet laetus
Remota tristitia.

2 a. Puro corde
Sine sorde
Colat haec festalia;

2 b. Die isto
Plaudit Christo
Costi regis filia.

3 a. Katherina
Laude digna
Currit ad palatium,

3 b. Laeta vadit
Et invadit
Superbum Maxentium.

4 a. Rex commotus
Fremit totus,
Minatur supplicium;

4 b. Illa ridet
Et deridet
Tyranni iudicium.

5 a. Rex astutus
Et versutus
Inquirit originem,

5 b. Blandis verbis
Et acerbis
Aggreditur virginem.

6 a. Virgo blanda
Et amanda
Respondit sophistice,

6 b. Quaestiones
Regis omnes
Solvit dialectice.

7 a. In palaestra
Contra sceptra
Non timet assistere;

7 b. Nullus homo
Est in domo,
Qui possit resistere.

8 a. Rex proponit,
Haec exponit
Illius problemata;

8 b. Obstupescit
Et pavescit
Rex ad eius dogmata.

9 a. Adducuntur
Et promuntur
Rhetores in publico,

9 a. Convertuntur
Coniunguntur
Cum coetu angelico.

10 a. O benigna,
Deo digna,
Supplex roga Dominum,

10 a. Funde preces,
Munda faeces
Peccatorum hominum.

11 a. Dies iste,
Iesu Christe,
Celebrantes foveat;

11 b. Summum bonum
Sit in donum,
Katharina faveat.

Miss. Lausannense imp. Lausannae 1493. A. — Miss. Lausannense imp. Gebennis 1505. B. — Miss. Lausannense imp. Lugduni 1522. C. — 6 b, 3 dialetice AC, dyaletice B. — 7 a, 2 sceptra ist kein reiner Reim zu palaestra; aber das gleiche gilt bei 6 b, 1 u 2. — 8 a, 3 probleumata AB. — 11 b, 2 Sic AB; domum AC. — Melodie vielleicht „O beata beatorum", aber dann wären Str. 5 u. 6 zu einer zu vereinen, und die Sequenz wäre um 3 Strophen verlängert.

202. De sancto Kiliano et sociis.

1. Pari concentu
trium martyrum

2 a. Kiliani,
Colonati
et Totnani rata
veneremur sollemnia

2 b. Atque piis
laudibus
eorum altisona
modulemur praeconia.

3 a. Qui aversantes terrea,
mundi frivola,
cuncta huius callis ludicra,

3 b. Sequendo Christi monita
iustis promissa
adepti sunt poli praemia.

4 a. Illius zelo flagrantes
ensi tyrannico
submiserunt colla

4 b. Et fusa cruoris unda
celsa conscenderunt
caeli palatia.

5 a. Ubi sanctorum turba
triumphat purpurata
in veste candidula;

5 b. Angelorum milia
concrepant ovantia
praedulci melodia.

6 a. Ergo ipsorum
iam voce consona

6 b. Crebris precibus
pulsemus veniam,

7 a. Ut reatus
nostri contagia
per horum gloriosa
solvantur merita.

7 b. Nostra quoque
dignentur nomina
perenniter conscribi
in caelesti aula,

8. In qua cum eisdem
semper canamus
regi aeterno gloriam.

Miss. ms. Lambacense saec. 15. Cod. Lambacen. 316. A. — Miss. ms. Lambacense saec. 15/16. Cod. Lambacen. 164. B. — 2 a, 1 sqq. die Eigennamen der Heiligen fehlen B (ob also vielleicht de Communi?). — 2 a, 3 vrata AB. — 5 a, 3 candida B. — 7 b, 4 aula fehlt A.

203. De sancta Kunegunde.

1. Legis laxet onera,
Species et genera
Nova dans et vetera,

2 a. Cui sub annis teneris
Virgam praebens umeris,
Ignem stringens Veneris,

2 b. Lucifer in superis,
Lux de luce miseris
Aptans bonos ceteris.

3a. Sponso sponsa iungitur,
Nec hic nec haec polluitur,
Menda famae sequitur.

3b. Videri quod colitur,
Per vomerum demitur,
Vis a vi depellitur.

4a. O sacrum concambium,
Quo vitae compendium

4b. Quaerit habens taedium
Martiale studium!

5a. Sic sagena
Maris, vena,
Sic amoena,
Sic obscoena
Capit aquae varia;

5b. Agnigena
Deo plena
Legis dena
Sine poena
Solvit virgo sobria.

6a. O regina Kunegundis,
De profundis
Nos iucundis
Perfrui fac atriis;

6b. O regina Kunegundis,
Moribundis
Ex his undis
Redde tutos vitiis.

7a. Mundus perit
Et nec erit,
Finis venit, *Vae*, *Vae* serit,
Redit ad originem
Homo, cinis in cinerem.

7b. Caro laedit
Et obedit
His, quae carnis lues edit,
Mortis imago ferit,
Sanguis sanguinem tetigit,

8a. Ergo, virgo et regina,
Carnis huius de sentina
Aude preces et inclina
Dirae mortis paria,

8b. Ut caelestis per te vestis
Detur maestis in his festis,
Cedat pestis, quae de gestis
Exigit supplicia.

Hymn. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. — 5a, 1 Agni cena; zu Agnigena cfr. Christigena. — 7a, 3 Vae saevit. — In dieser Sequenz bleibt manches Rätsel ungelöst.

204. De sancto Lamberto.

1a. Laetabundus
Lamperto decantat chorus
Alleluia.

1b. Regi regum
Exsultat in alvo sanctus,
Res miranda.

2a. Oriuntur splendidi:
Lucerna de sterili,
Sol de stella;

2b. O lucerna luminans,
Mundo semper rutilans,
Semper clara.

3a. Sicut sol per radium,
Tu illustras saeculum
Pari forma;

3b. Neque solis claritas,
Neque tua sanctitas
Fit corrupta.

4 a. Ludenensis oriens
Te praemisit veniens
Valle nostra;

4 b. Verbum vox altissimi
Nascendo praecurristi
Carne sumpta.

5 a. Stabolensis cecinit;
Benedictus Deus sit,
Gens conversa desinit
Esse caeca.

5 b. Iam cum sanctis omnibus
Gaudes in caelestibus,
Lampertus; ab angelo
Haec praedicta.

6 a. O felix, propera,
Prece nos libera,
Ne damnemur
gens misera.

6 b. Monstra cum dextera
Christum in aethera,
Hunc, quem genuit
puerpera.

Miss. ms. Lambrechtense saec. 15. Cod. Graecen. 299. — 2b, 3 Fiunt clara. — 4a, 1 Ludenensis, unverständlich; ob Ludenensis = Leodiensis? In dem Falle dürfte „Leodiensis" den kl. Hubertus, den Nachfolger des hl. Lambert, bezeichnen, der bekanntlich den Bischhofssitz von Maastricht nach Lüttich transferierte. — 5a, 1 Sabolensis. = 5b. 4 Vox praedicta. — Melodie natürlich „Laetabundus," aus welcher Sequenz manches entlehnt ist; so immer der Schlufsvers jeder Halbstrophe.

205. De sancto Lamberto.

1 a. Laus iucunda
Lamberto cantetur sancto,
Alleluia;

1 b. Quem caritas
Dilatavit et sanctitas
Admiranda.

2 a. Ortus de primoribus
Fit clarior moribus
Caeli stella;

2 b. Cuius vita praesulis
Exstitit mirabilis,
Semper clara.

3 a. Sicut sol in speculo,
Refulsit in saeculo
Pari forma;

3 b. Fidem veram docuit,
Fide Deum coluit
Incorrupta.

4 a. Dum Puppinum arguit,
Ad aram occubuit
Valle nostra.

4 b. Sublimatur Legia
Martyris egregia
Carne sumpta.

5 a. Dodo vivus putruit,
Mala morte corruit,
Soror fide caruit
Mente caeca;

5 b. Principis adultera,
Venenata vipera,
Perpetravit scelera
Haec praedicta.

6 a. Infelix, propera
Noxas exonera;
Cur damnaberis,
gens misera?

6 b. Iam super sidera
Sanctum considera
Cum matre pia
puerpera.

Grad. ms. Averbodiense saec. 15. Cod. Averbodien. s. n. A. — Miss. ms. Averbodiense saec. 15. Cod. Averbodien. s. n. B. — 5b, 2 Veneat a vipera R. — Melodie wiederum: Laetabundus.

206. De sancto Lazaro.

1 a. Inter mira salvatoris
Signa et prodigia

1 b. Lazari atque sororis
Salus est egregia.

2 a. Hac in carne, hac in mente
Per Messiam resurgente
Suscitantur pectora,

2 b. Ut ad laudem conditoris
Et ad vitae sanctioris
Consurgamus opera.

3 a. A benigno salvatore
Suscitandus a sopore
Est dilectus Lazarus,

3 b. Qui transmigrans Gallilaeam
Invitatur ad Iudaeam
A sanctis sororibus.

4 a. Quo audito illic mansit,
Sed ad illas post haec transit
Lazarum se diligentem
Excitare dormientem;

4 b. Etsi dormit, salvus erit,
Etenim somnum re quaerit;
Sed, a Iesu dum aditur,
Iam defunctus invenitur.

5 a. Hinc, Maria dum adorat
Et utraque soror plorat
Turbae cum frequentia,

5 b. Fremit Iesus et turbatur
Atque coram lacrimatur
Et amoris gratia.

6 a. Inde lapis tollitur,
Mortuus egreditur,
Ligatus absolvitur
Christi ad imperia.

6 b. In spem paenitentium
A sorde foctentium
Unus discumbentium
It Iesus ad prandia.

7 a. Per hunc multi crediderunt
Et credendo revixerunt,
Ceterique convenerunt,
Ut viderent Lazarum.

7 b. Propter signum hoc praeclarum
Turbae Israelitarum
Acceptis ramis palmarum
Exceperunt Dominum.

8 a. At scribae et pharisaei,
Sacerdotes et Iudaei
Cogitarunt sanctum Dei
Trucidare Lazarum.

8 b. Sed tu, factor protoplasti,
Quae non erant, qui plasmasti,
Posses hunc, quem suscitasti,
Suscitare iterum.

9 a. Per hunc nos nunc, pastor bone,
Prima resurrectione
De intus vivifica

9 b. Et secunda post utrumque
Corpus nostrum spiritumque
Superne glorifica.

Miss. ms. Aeduense saec. 12. Cod. Semin. Aeduen. 125. add. saec. 14. A. — Miss. ms. Aeduense saec. 15. Cod. Semin. Aeduen. 131. B. — 4 b, 2 Enim AB; summum A; requerit AB. — 8 a, 1 Ac. B.

207. De sancto Lazaro.

1 a. Laetetur ecclesia
Caelestis beata,
Matrem laudet filia
Celebrans optata
Lazari sollemnia.

1 b. Exsultet Bethania,
Domus honorata
Ex Christi praesentia,
Pie visitata
Caritate socia.

2 a. Quam felix concordia
Fratris et sororum,
Ubi contubernia
Facit rex caelorum
Et sanctorum milia!

2 b. Mariae flagrantia
Odor unguentorum,
Marthae diligentia
Sapor est ciborum
Circa ministeria.

3 a. Quarum amicitia
Deus lacrimatur,
De mortis miseria
Frater suscitatur
Caelesti potentia;

3 b. Vitam post mortalia
Plebs cuncta miratur,
Ad tanta prodigia
Fides praedicatur
Et Dei magnalia.

4 a. Celebrantur gaudia,
Lazarus videtur,
Dum mors in victoria
Vivens absorbetur
Et mortis angustia.

4 b. Sedens ad convivia
Lazarus fatetur,
Quod Dei clementia
Mortuis medetur
Reddens vitae praemia.

5 a. Fusa caelo gratia
Frater et sorores
Fiunt in Provincia
Fidei doctores
In magna constantia;

5 b. Praesul in Massilia
Frater docet mores,
In misericordia
Solvit peccatores,
Facit mirabilia.

6 a. Ad caeli palatia
Digne exaltatur
Et vivens in gloria
Cum Christo laetatur,
Fruens boni copia.

6 b. Haec tua familia
Te, sancte, precatur,
Ut virtus propitia
Tua nos sequatur
Sitque semper praevia.

Miss. Massiliense imp. Lugduni 1530. — 2 b, 1 Maria. — 3 a, 2 lacrimantur.

208. De sancto Leodegario.

1 a. Martyris praeconio
Serviens cum gaudio
Fidelium contio
Iucundetur.

1 b. Pro Leodegario,
Martyre propitio,
Laudis exsultatio
Frequentetur.

2 a. Hic vivens innocue
Et castus continue
Dignus est praecipue,
Quod laudetur.

2 b. Hic stirpis ingenuae,
Literatus strenue,
Esse praesul Aeduae
Promeretur.

3 a. Fama tanti praesulis
Experta miraculis
Saeculorum saeculis
Commendetur.

3 b. Traditus ab aemulis
Fugam tulit exsulis,
Mox orbatus oculis
Non terretur.

4 a. Lingua sibi scinditur,
Sed, ut ante, loquitur,
Plebs per ipsum regitur
Et docetur.

4 b. Mox capite plectitur,
Sed mira res agitur:
Cadaver non quatitur
Nec movetur.

5 a. Ceteris quam pluribus
Fulget hic virtutibus,
Subvenit languoribus
Et medetur.

5 b. Huius ergo precibus
Plebs mundetur sordibus
Et in caeli sedibus
Collocetur.

Miss. Gebennense imp. Gebennae 1498. A. — Miss. Gebennense imp. Lugduni 1521. B. — 2a, 2 castis B. — Melodie: Mariae praeconio.

209. De sancto Leonardo.

1 a. Confessorem venerandum
Veneremur Leonhardum,
Cuius nomen tam iucundum
Floret in ecclesia.

1 b. Leo fortis, dum certavit,
Mundum, carnem, hostem stravit
Et se nardum declaravit
Odoris fraglantia.

2 a. Remigio commendatur,
A quo puer baptizatur
Et instructus decoratur
Divina scientia.

2 b. Huius crevit hortamentis
Adolescens puer mentis
In divinis sacramentis
Et virtutum gratia.

3 a. Fit medela languidorum
Nexus solvens captivorum
Et reginae dat Francorum
Salutis remedia.

3 b. Sanctitate vir insignis,
Qui praeclaris fulget signis,
Impetret nobis indignis
Sempiterna gaudia.

Grad. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Hagen. J. 8. — Melodie: Verbum bonum.

210. De sancto Leonio.

1 a. Gaude, plebs nunc Pictavensis,
Praeconia cum recenses
Patroni magnifica,

1 b. Pange metris, voce, mente,
Non recise sed attente,
„Pater," dic, „salvifica."

2 a. Terras linquens caelos cepit,
Caelis multorum recepit
Votorum precamina.

2 b. Pater, ausculta, Leoni,
Omni te genere toni
Sonant nostra carmina.

3 a. O quam probant et declarant
Magnum vatem et enarrant
Doctorum oracula!
Hilarius absque mora,
Cum mortis adesset hora,
Leonio plebis lora
Commisit per saecula.

3 b. Fili, sumens plebis curam
In hac urbe profuturam,
Inquit, o assumito.
Vita fulgens et doctrina
In huius mundi labina
Preces et dogma propina,
Curam plebis gerito,

4. Ut per te glorificetur
Trinus Deus et ametur
Et a cunctis honoretur
Factor mundi, Dominus.

Missale Pictavense imp. Parisiis 1526. — 2a, 1 caelo. — 2b, 2 sq. genere tonant nunc nostra.

211. De sancto Livino.

1 a. Sollemni vos induite,
Filiae Sion, chlamyde;

1 b. Induit stolam gloriae
Martyr Livinus hodie.

2 a. Iure terris veneratur,
Caelis dignus qui probatur
Tali privilegio.

2 b. Caelesti alimonia
Donatur mater gravida
Spiritus officio.

3 a. In lucem partu edito
Sol novae lucis radio
Mundum replet gaudio.

3 b. Dextra signat iam renatum,
Et divina vox beatum
Praedicat indicio.

4 a. Dant puero praeconia
Prece pulsa daemonia,
Nutrix vitae reddita,

4 b. Dux et comes it angelus,
Pontus minax fit floridus
Et abyssus pervia.

5 a. O felix sacerdotium,
Cuius testatur meritum
Divina sententia!

5 b. Lepra iuncta paralysi
Intranti cedit praesuli,
Cuius comes gratia.

6 a. Sacros pedes veneratur
Mare, nauta reportatur,
Gaudet caecus lumine;

6 b. Post plectrum linguae perditum
Linguae manet officium,
Tortor perit fulmine.

7 a. Super orantis verticem
Columba stillat sanguinem
Mortem signans sanguine;

7 b. Christus astat et solatur,
Tortor instat, et mactatur
Vitam nactus sanguine.

8a. Hinc cum victrici laurea
Intras gaudens aetherea.

8b. Unde summa laetitia
Tibi plaudit ecclesia.

9a. Sed plaudit specialius
Laude clerus et populus,

9b. Quem singulari gratia
Tua fovet praesentia.

10. Communis est laetitia,
Communis sit et gratia.

Miss. Magdeburgense imp. Lubecae 1480. A. — Miss. Magdeburgense imp. Magdeburgi 1486. B. — Miss. Magdeburgense imp. Magdeburgi 1497. C. — Miss. Magdeburgense imp. Nurembergae 1503. D. — Miss. Merseburgense imp. Lipsiae 1502. E. — 2a, 2 caeli ABCD. — 2a, 3 Tanti CD. — 3b, 4 Dextera D. — 4b, 1 comes id AB, comes fit D, comes et E. — 5a, 1 O fehlt E. — 6b, 1 perditum fehlt E. — 7a, 1 vertice D. — 9a, 1 plaudat E. — 9a, 2 Gaude AB, Gaudet E. — Str. 10 lautet in E: In angusta via sumus | Tua prece tribue | Ut cum Deo mereamur | Sine fine vivere.

212. De sancta Lucia.

1. Alleluia.

2a. Praefulgida
dicito margarita,

2b. Unde tibi
facies tam decora?

3a. Conditor creaturarum
cuncta fabricando
formosa

3b. Hanc mihi concessit formam,
sibi statuens tam
decoram.

4a. Cuius iussis ob-
secundando speciosa,

4b. Ex hoc cupita
complens loca honoranda.

5a. Adorno
coronas
possidens diademata
regia,

5b. Inserta
coronas
fulvas honorabilium
pectora.

6a. Pertinaci ferens
grave cordis
honoris inopia,

6b. Colla pontificum
vestiens
pectorali fascia.

7a. Praetendo figuram
sollicita

7b. Ad vitae caelestis
felicia.

8. Cuius cives
simus in saecula.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. A. — Antiph. et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. B. — 2b, 1 facias AB. — 3b, 3 decorem AB. — 4b, 1 Exoccupata AB. — 5a, 3 diademate A. — 5b, 2 coronans A. — 5b, 4 pectoras A. — 7b, 1 Ad fehlt AB. — Betreffs der Melodie vgl. die Bemerkung zu Anal. Hymn. XL, Nr. 29. — Der vielfach verderbte Text bleibt in den Strophen 5 u. 6 noch dunkel.

213. De sancto Ludovico Ep.

1 a. Silvam in silvis colere
Virtutum iubet ratio;

1 b. Ludovicum Karolinum
Extollat Franca natio,

2 a. Virginalis castitatis
Atque odoris lilium

2 b. Et regale maiestatis,
Humilitatis speculum.

3 a. O praeclare et amande
Et venerande pontifex,

3 b. Graduate, ordinate
Scandis, virtutum opifex.

4 a. Flos Minorum,
Praedux illorum,
Stella, lux errantium;

4 b. Os doctorum
Tam mortuorum
Micans sidus marium.

5 a. Intrat praesul
non per sanguinem,
Sed per precum
similaginem
Deum placans precamine;

5 b. O sacerdos,
florens ut rosa
Quem exclamat
patrem Tolosa
Dulci modulamine.

6 a. Gens leprosa
Hac de rosa
Excipit munditiam;

6 b. Navigantes
Fluctuantes
Nanciscuntur laetitiam.

7. Xenodoxis famulatur,
Visitat [et] exhortatur,
Profert vaticinia.

Grad. ms. St. Georgii Villigensis saec. 15. Cod. Carolsruhan. Geo. 3. — 2 a, 2 Ac. — 4 b, 3 Impetras sidus. — 5 b, 2 Et ut rosa. — 5 b, 4 patrem fehlt. — 6 b, 3 Porti nanciscuntur. — 7, 1 Zenodoxis. — Der Schlufs der Sequenz ist ganz verwildert; zunächst folgt nach 7, 3 eine Lücke: dann dieses Chaos: Dum in sinu tantae indolis flores mutatae ostendunt regem. Delicate miseris compati in panibus. O patrone, in agone nostrae cohorti sis via. Dirigens sorti tu miserere beatorum in caelesti gloria.

214. De sancto Maglorio.

1 a. Adest dies specialis,
Dies festus et natalis
Praesulis Maglorii.

1 b. In hoc ergo spiritales
Et ipsius speciales
Iucundentur filii.

2 a. Angelus hunc erudivit
Integrumque custodivit
Vas caelestis gratiae;

2 b. Cum sit magnus gloria,
Velut ex industria
Nomen habet gloriae.

3 a. Lucrum quaerens spiritale
Culmen rexit principale
Minoris Britanniae;

3 b. Fugit tamen nutu Dei,
Quo vacaret totus ei,
Regimen ecclesiae.

4 a. Curam tradens alii
Compos desiderii
Degit sub silentio,

4 b. Sic latere voluit,
Nec abscondi potuit
Lucerna sub modio.

5 a. Consul adest sed leprosus,
Ne lateret gloriosus
Pater sine gloria;

5 b. Preces eius lepram mundant,
Cuius iussis obsecundant
Aves, pisces, maria.

6 a. Vitae reddit mortuum,
Quem vorago fluctuum
Prius absorbuerat;

6 b. Ad huius arbitrium
Piscis turba piscium
Ministrans obtemperat.

7 a. Vultum reddens servulo
Victum reddit populo,
Navem rexit baculo,
Sed nec plaustro defuit.

7 b. Lingua mutae solvitur,
Servus pisci tollitur,
Vis hostilis vincitur
Et serpens occubuit.

8 a. Culpam donat hic levitae,
Angelus hunc pane vitae
Munit mortis pretium;

8 b. Hostes privat hic repente
Partim visu, partim mente,
Vita nequam filium.

9 a. Maglori pater, visita
Nos pietate solita,
Tuae preces et merita
Culpae relaxent debita.

9 b. Per te vincatur zabulus
Et vitiorum populus,
Per te victores saeculi
Christo vacemus seduli.

Miss. ms. Sammaglorianum saec. 15. in. Cod. Parisin. Arsen. 623. A. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. [13. 16]. Cod. Parisin. 14872. B. — 1 b, 2 spiritales A. — 4 a, 3 Desit B. — 7 a, 2 dedit B. – 7 a, 3 texit B. — b, 3 Vix hostilis B. – 8 b, 1 Hostes fugat. — Cfr. Gautier, Ad. de St. Victor, 1. ed. II, p. 283.

215. In Translatione s. Maglorii.

1 a. Ad honorem
patris Maglorii
Spiritales
exsultent filii;

1 b. Sub pastoris
sacri praesentia
Gregem sacra
decet laetitia.

2 a. Primo Dei gratia
Translatum de Sargia
Recepit Britannia
Corpus sacratissimum.

2 b. Sub accessu litoris
Tactu sacri corporis
Pars mutatur arboris
In saporem optimum.

3 a. Claudus salit et laetatur,
Adulescens suscitatur
Custos monasterii.

3 b. Ad regna siderea
Scala patet aurea
Meritis Maglorii.

4 a. Votis illuc conscendamus,
Conscendentes gaudeamus
Et gaudentes erumpamus
In laudum praeconia.

4 b. Si quis votum vovit rectum,
Voto dabit hic effectum,
Qui vas Dei praeelectum
Fuit ab infantia.

5 a. Vas insigne, vas honoris,
Incorrupti flos odoris,
Honestatis ac pudoris
Formam praebet saeculo.

5 b. Virginali vernans flore
Caelos replet hic odore,
Regem cernens in decore
Mundi cordis oculo.

6 a. O Maglori, voto pari
Te studemus venerari,
Dum versamur in hoc mari,
Tua nobis suffragari
Dignetur clementia.

6 b. Circa gregem spiritalem
Curam gere pastoralem,
Nos ad terram pascualem
Tu per viam duc regalem
Sub Christi custodia.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13/14. Cod. Commun. Assisien. 695. A. — Miss. ms. Sammaglorianum saec. 15. in. Cod. Parisin. Arsen. 623. B. — Hymn. et Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. C. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. [13. 16.] Cod. Parisin. 14 872. D. — 2 a, 2 Translatus de Sagia D. — 4 a, 2 Ascendentes D. — Cfr. Gautier, Ad. de S. Victor, 1. ed. II, p. 293.

216. In Translatione s. Marcelli.

1 a. Gaude, superna civitas,
Nova frequentans cantica;

1 b. Adcrescit tibi dignitas,
Murorum surgit fabrica.

2 a. Faber et fabri filius
Te restaurant in melius;

2 b. Fabri mens et industria
Relucet in materia.

3 a. In tua transit moenia
Marcellus, gemma praesulum;

3 b. Tibi praesens ecclesia
Praesentat hunc carbunculum.

4 a. Chorus concordi spiritu
Psallat in eius transitu;

4 b. Grex pastoris miracula
Retractet mente sedula.

5 a. Dum ferrum candens ponderat
Adhuc aetate tenera,

5 b. Calorem tactu temperat,
Ferri praedicit pondera.

6 a. Dum servus Christi praesuli
Ministrat aquae calicem,
Christus ad laudem servuli
Mutat in vinum laticem.

6 b. Nec minus est miraculum,
Quod succedit in ordine,
Dum ferens aquae vasculum
Haurit chrisma de flumine.

7 a. Vinum et chrisma praesulis
Praeferebant indicia,
Per quem baptisma populis,
Per quem sacratur hostia.

7 b. Gradu minor quam meritis
Vocem laxat antistitis,
Promotus in pontificem
Fert opem reo duplicem.

8 a. Sacris astans altaribus
Vinctum videt in populo,
Solvit a poenae nexibus
Et a peccati vinculo.

8 b. In serpente visibili
Triumphat invisibilem,
Sic Christus invincibili
Virtute ditat humilem.

9 a. Marcelle pater, respice
Nos pietatis oculo

9 b. Sub huius adhuc lubricae
Carnis gementes vinculo.

10 a. Te diligentes unice,
Te recolentes sedulo,

10 b. Consors lucis angelicae,
Caeli suscribe titulo.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Sangenovefian. 97. A. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. [13. 16.] Cod. Parisin. 14872. B. — 2 b, 1 et fehlt B. — Str. 4 a fehlt B; dafür in Str. 4 b nach Vers 1 eingeschoben: Sub brevitatis summula und nach Vers 2: Voce decantet modula B. — 6 a, 1 Christi servus B. — 6 b, 3 Cum B. — 8 b, 3 Six B. — 9 b, 1 Hic huius. — Cfr. Gautier, Ad. de S. Victor, 1. ed. II, p. 302.

217. De ss. Marcellino et Petro.

1 a. Huius diei
clara sollemnia

1 b. Flores martyrum
reddunt celebria,

2 a. Qua presbyter
sanctus eximia
Marcellinus
fulsit constantia,

2 b. Cum exorcista
Petro socia
Passionis
rutilans gloria.

3 a. Harum rosarum purpura
Praesens vernat ecclesia,

3 b. Praedulcique fraglantia
Felix redolet Gallia.

4 a. Hora namque
sui plantaria
Spirans Austri
perflavit gratia,

4 b. Cuius inde
miti clementia
Fluxerunt
aromata dulcia.

5 a. Hinc martyrum
virtus egregia
Fragravit
sicut murrae copia;

5 b. Quorum effloruit
victoria,
Ut arbor
palmae, flecti nescia.

6 a. Grossos suos
tulit ficulnea,
Mala germinaverunt
punica;

6 b. Dedit flores
fructusque vinea,
Odorem fudit nardus
pistica.

7 a. Hi sunt, qui Deo
placens hostia
Se tradiderunt
ad supplicia

7 b. Laveruntque
vestimenta sua
In sanguine
agni vernantia,

8 a. Cum hysopo
cedrum offerentes
Atque cocci bis tincti
stamina.

8 b. Roboravit
istos fides et spes
Ardentes caritate
gemina.

9 a. Nam, beatus Petrus
exorcista
Dum signorum
coruscat gratia,

9 b. Cum sponsa credit et
familia
Artemius
sanata familia.

10 a. Marcellinus
presbyter lavacra
Populis
confert salutaria.

10 b. Hinc tormenta
martyres varia
Perferunt
Sereni saevitia.

11 a. Quibus decollatis
ad gaudia
Feruntur animae
caelestia.

11 b. Nobis ergo Christi
clementia
Per horum succurrat
suffragia.

Grad. ms. Cameracense saec. 12. Cod. Cameracen. 62 (61). — Mit Ausnahme von Str. 1 besteht jede Halbstrophe aus 2 Langzeilen von je 10 Silben (nur in der Str. 3 sind es 8); die Zeilen reimen, abgesehen von 8 a, 2, immer auf a. Nur technische Rücksichten bewogen mich, die 10silbigen Zeilen zu brechen, wobei es mangels einer regelmäfsigen Cäsur nicht möglich war, eine gleichmäfsige Brechung zu erzielen.

218. De sancta Margareta.

1 a. Haec est dies omni
laude prosequenda,

1 b. Dies haec in mente
iure retinenda.

2 a. Dies, in qua tenebras
Lucifer effulgens
Effugavit, maculas
Peccati indulgens.

2 b. Hac die Margareta
Passa caelos scandit,
Resultet ecccesia,
. . . . . .

3 a. Fuit quidem desponsata
Christo sponso sponsa grata
Et caelestis filia.

3 b. Virgo vere speciosa,
Velut sine spinis rosa,
Candens inter lilia.

4 a. Haec est, inquam, virgo prudens,
Quae caelesti sponso nubens
Respuit Olybrium;

4 b. Christum sequens mente pura
Diis dare negat tura,
Reputans ludibrium.

5. Caeli sponsus adamatur,
Patris domus refutatur,
Vilipendit praedia
Morti praescripta.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecen. 769. — 2 b, 1 Hac in die. — 5, 2 Patriae. — Die Sequenz ist sichtlich unvollständig.

219. De sancta Margareta.

1 a. Surge laudum ad concentus,
Ordo sacer et conventus,
Virginalis gloriae;

1 b. Pro triumpho Margaretae
Laudum favi stillent de te,
Carmina laetitiae.

2 a. Margareta, flos decoris,
Imitatrix caeli floris,
Castitatis formula,

2 b. Ad exemplum passionis
Gratiarum rigat donis
Et impinguat saecula.

3 a. Quam pudicam et formosam
Et in fide fructuosam
Impetit Olybrius;

3 b. Ut transplantet ad errorem
Eius fidem et pudorem,
Instat hostis impius.

4 a. Nunc suspensam ungularum
Mactat plagis, nunc virgarum
Scindit scissionibus;

4 b. Nunc in aquis, nunc in igni
Artat dolus hanc maligni,
Nunc addit carceribus.

5 a. Ibi fato dans draconem
Vinctumque terens daemonem
Psallit in victoria;

5 b. Expletura vitae cursum
Cor et manus levat sursum,
Orat cum fiducia:

6 a. „O, qui praees caeli thronis,
Da, qui meae passionis
Recolit memoriam,

6 b. Ad salutem mundo frui,
Post cum sanctis vultus tui
Perpetim praesentiam.“

7 a. Votis favens suae testis
Adest ipse rex caelestis
In columbae specie;

7 b. Quae deposcit haec, condonat,
Quibus datis hanc coronat
Ferri stratam acie.

8 a. Eia, martyr gloriosa,
Domini tam speciosa
Praedotata gratia,

8 b. In praesenti sic procura
Te laudantes, ut futura
Non amittant gaudia.

Miss. ms. Coloniense [?] anni 1319. Cod. Capit. Treviren. 154. A. — Miss. ms. S. Iohannis Hierosolymitani saec. 14. Cod. Friburgen. (Helv.) Inc. 325 (146). add. saec. 15. B. — 1 b, 2 fani B; stillant A. — 2 b, 1 Et B. — 4 b, 1 igne A. — 4 b, 3 adiit A. — 5 a, 2 tenens B. — 6 b, 3 praesentia B. — 7 a, 1 sui B. — 8 a, 1 mater B. — Die Kollation von B verdanke ich Rev. H. M. Bannister.

220. De sancta Margareta.

1 a. Urbs beata, Sion, gaude
Pio voto, iugi laude
Pia colens gaudia;

1 b. Celebretur dies laeta,
Virgo vicit Margareta
Triumphali gloria.

2 a. Quae gentili stirpe nata,
Fide Christo foederata
Sponsi nitit annulo;

2 b. Iuvenili vernans aevo
Dolum nescit, caret naevo
Crucis clara titulo.

3 a. Oves pascit, oves feta,
De gemello foetu laeta,
Rosam nectit lilio.

3 b. Quam de grege praedo raptam
Velut agnam aris aptam
Praesentat Olybrio.

4 a. Adamatur, sed amentem
Sic amantis spernit mentem,
Ridet tribunalia.

4 b. Blandimentis non seducta
Minas spernit, stat in lucta,
Christi fert dextralia.

5 a. Furit praeses, datus irae,
In obscurum iubet ire
Lucernam iustitiae;

5 b. Nocte saepta carcerali
Luce nitet virginali
Margarita gloriae.

6 a. Satan prodit ad conflictum,
Quem substernit virgo victum
Per crucis praesidium.

6 b. Genus prodit requisitus,
Dolos nudat, sed invitus,
Implorat effugium.

7 a. Fugam captat, loco cedit;
Ad tribunal virgo redit
Educta de carcere.

7 b. Idolorum spernit cultum,
Nec tyranni trucem vultum
Veretur offendere.

8 a. Flammis data velut aurum
Enitescit, cepit laurum,
Omni caret scoria.

8 b. Ignem vincit, aquis datur,
Sed nec aquis suffocatur;
Utrimque victoria.

9 a. Hanc de caelo vox confortat,
Dum columba laurum portat,
Triumphales titulos;

9 b. Unde gaudens et devota
Deo precum reddit vota,
Labiorum vitulos.

10 a. Ferro demum neci data
Caelos petit laureata
Corona iustitiae.

10 b. Regi regum sit laus digna,
Cui, virgo, nos consigna
Cum colonis gloriae.

Sequent. ms. Pragense (Arnesti de Pardubic) anni 1360. Cod. Capit. Pragen. P. 9. A. — Miss. ms. Cracoviense saec. 15. Cod. Capit. Cracovien. 3. B. — 1 b, 2 vincit A. — 2 b, 3 cara A. — 4 a, 1 sed amantem A. — 5 a, 1 datur B. — 5 b, 3 Margarita rosea A. — 6 a, 2 substerruit A. — 6 a, 1 datur B. — 8 a, 2 Enitescit caput aurum A. — 10 a, 3 Corona victoriae A. — 10 b, 3 Cum coronis. — Melodie: Gaude Sion quod egressus, aber mit Vermehrung der Strophenzahl. — Die erste Halbstrophe ist zu vergleichen mit Anal. Hymn. I, Nr. 136.

221. De sancta Margareta.

1 a. Iubilemus Christo melos,
Margaretam qui ad caelos
Vexit post victoriam.

1 b. Pax et salus nuntiantur
His, qui eius venerantur
Condigne memoriam.

2 a. Virgo paret quem beata,
Huic est haec consignata
Ante saecli tempora.

2 b. Verbum patris hanc ornavit,
Quando hic magnificavit
Et in caeli curia.

3 a. Res est mira, res insignis,
Torret sacros artus ignis
Nec mentem attenuat.

3 b. Caeli fusa virgo rore
Tanto gaudens in dolore
Christum regem invocat.

4 a. Radix pater vitiata,
Proles virgo Deo grata,
Margarita inclita;

4 b. De radice tam spinosa
Paradisi prodit rosa
Florens, rubens, candida.

5 a. Mira floris pulchritudo,
Quam honestat magnitudo
Septiformis gratiae.

5 b. Collaetemur huic flori,
De quo gaudent omnes chori
Virginalis gloriae.

6 a. Iesu pie, splendor patris,
Margaretae nos beatis
Iunge prece sedula;

6 b. Flos et fructus puellaris
Et corona virginalis,
Tibi laus per saecula.

Grad. ms. Strahoviense anni 1611. Cod. Strahovien. Mus. E 9 (H I 2). — 2 b, 1 oravit.

222. De sancta Margareta.

1 a. *Salve*, martyr gloriosa,
Margareta generosa,
Verae vitis balsamus;

1 b. *Ab aeterno* ordinatum
Vas, insigne, decoratum,
Castitatis thalamus.

2 a. *Salve*, agna sine felle,
Vas imbutum favo, melle,
Vas immensae gloriae;

2 b. *Nos* peccatis involuti
Flagitamus provoluti
Medicinam gratiae.

3 a. *Porta* nitens, gemmnis clara,
Sidus fulgens, templum, ara,
Hostia pacifica;

3 b. *Cinnamomum* redolens,
Sensu, cana, fide pollens,
Prudens et mirifica.

4 a. *Salve*, terra fertilis,
Odor suavis, utilis,
Rosa patientiae;

4 b. *Myrtus* temperantiae,
Stirps obedientiae,
Turtur innocentiae.

5 a. *Tu* contemnis iudicem,
Per cuncti opificem
Superans in omnibus;

5 b. *Flos* campi conteritur,
Cum Margareta caeditur
Paganorum manibus.

6 a. *Tu* in loco tenebroso
More petis amoroso
Sponsi amicitiam;

6 b. *Tu*, cum oras, hostem sternis
Quem confusum, virgo, spernis
Carnis per munditiam.

7 a. *Tu* tribunal despexisti,
Plagas duras derisisti
Fragili in corpore;

7 b. *Ebur* auro variatum
Cor in Christo solidatum
Mortis splendet tempore.

8 a. *Palmam* vitae apprehendis
Et cum Christo parvipendis
Huius mundi gloriam;

8 b. *Laus* te ornat virginalis,
Mucro stravit cum poenalis,
Aufert auro scoriam.

9 a. *Sol* probatus clarior
Passionis clibano,
Nive iam candidior
Veniens a Libano.

9 b. *Lux* ipsa iustitiae
Tibi lucet iugiter,
Immemor tristitiae
Visu ardes suaviter.

10 a. *Salve*, rosa rubicunda,
Sponsa agni tota munda,
Potens es in patria,

10 b. *Verbi* Dei praedicatrix,
Trinitatis contemplatrix
Intra caeli atria.

11 a. O beata, ne nos spernas,
Sed ardentes fac lucernas
Ad convivas et supernas
Ingredi feliciter.

11 b. *In* supremo collocata,
Post te trahe, Deo grata,
Ne nos mortis via lata
Rapiat hostiliter.

12 a. *In* extremo huius vitae
Formidantes reduc rite,
Ut de vera caeli vite
Degustemus sine lite
Suavitatis pocula.

12 b. *Iesu* bone, rex caelorum,
Preces audi peccatorum,
Da consortia bonorum,
Ut et te, Deum deorum,
Laudemus in saecula.

Miss. ms. Attilense anni 1450. Clm. Monacen. 3311. A. — Sequent. ms. S. Petri Salisburgensis anni 1603, Appendix ms. Miss. Romani imp. Venetiis 1513. (Bibl. Petrin. S II 14a.) B. — 3a, 1 clara gemmis B. — 3a, 2 templi ara B. — 8b, 2 cum fehlt B. — 9b, 1 Sol ipse AB. — 10a, 3 Potens nunc in B. — 12b, 4 et fehlt B. — Melodie: Salve mater salvatoris, aus welcher Sequenz stets das erste Wort jeder Halbstrophe entlehnt ist; dem entsprechend war 9b, 1 zu corrigieren.

223. De sancta Margareta.

1 a. O beatae Margaretae
Virginis sollemnia,

1 b. De palma cuius athletae
Laetatur ecclesia.

2 a. Haec gentili patriarcha
Nata Theodosio

2 b. Digna sacri flatus arca
Petitur Olybrio.

3 a. Cuius spernens minas, preces
Carcere recluditur;

3 b. Hinc non pavens miles neces
Flagris, virgis caeditur.

4 a. Sed, quia nec sic oboedit,
Laceratur pectine;

4 b. Nudis costis hinc procedit
Rivus rubens sanguine.

5 a. Post haec Ursus
Frendens rursus
Carceris in tenebras
Sanctam trudit,
Hanc illudit
In dracone satanas.

5 b. Quem vi crucis
Scindens trucis
Denudat insidias,
Cuius versa
Fraude mersa
Lymphis vicit balneas.

6 a. Ergo circumstantis gentis
Credunt quina milia,

6 b. Decollata qui pro Christo
Capiunt caelestia.

7 a. His astantem iunge plebem,
Ut per transitoria

7 b. In perenni mereamur
Exsultare gloria.

Grad. ms. Bocholtense saec. 15. Cod. Bocholten. L 6. — 7 a, 1 Tuis. — Melodie: O beata beatorum.

224. De sancta Margareta.

1 a. Titulus memoriae
Celebretur hodie
Martyris eximiae.
Margaretae;

1 b. Fermentum malitiae
Cesset et nequitiae,
Et ipsius gloriae
Congaudete.

2 a. Hanc fidei firmitas,
Hanc spei soliditas,
Hanc sincera caritas
Decoravit;

2 b. Virginalis castitas
Morumque sinceritas
[Atque mentis firmitas]
Hanc ornavit.

3 a. Haec sanguinem proprium
Propter Dei filium
Fudit et Olybrium
Mente sprevit;

3 b. Haec periclitantium,
In partu praegnantium
Adesse praesidium
Consuevit.

4 a. O mater eximia,
Cuncta pelle noxia
Contra nos pugnantia,
Virgo pura;

4 b. Per tua suffragia
Detur nobis gratia
Et in caelo gloria
Permansura.

5 a. Margarita diceris, Margaritis ceteris Virtute praeponeris, Virgo digna;	5 b. Iam sponsum amplecteris, Iam Christo coniungeris, Nos Deo, quo frueris, Reconsigna.

Prosar. ms. Marchianense saec. 15. Cod. Duacen. 123. — Melodie vielleicht: Mariae preconio.

225. De sancta Margareta.

1. Pange, chorus omnium,
nunc Margaretae triumphum.

2 a. Virginis huius pater erat patriarcha gentilium;	2 b. Haec Deum colit; pater odit; fugit; nutrix eam alit.
3 a. Cuius oves pascit, cum praefectus Olybrius transit.	3 b. Videns eam cupit praecipitque sibi praesentari.
4 a. Verba profert dulcia, nec flectitur virgo beata.	4 b. Minas infert impius, nec formidat neque terretur.
5 a. Furit hic iubetque virginem incarcerari.	5 b. Vorat hanc draco, sed signo crucis liberatur.
6 a. Post haec flagellatur virgis, aere suspenditur,	6 b. Rastris laceratur, comburitur, aquis mergitur.
7 a. Post decollatur et in paradiso collocatur.	7 b. Sit laus patri, nato salus, flamini sancto virtus.

Missale Noviomense imp. Rothomagi 1506. — 3 a, 2 cum hac. — 3 a, 3 Olymbrius.

226. De sancta Margareta.

1 a. Adest dies decora Hac hora, qua per ora Nostra memoratur	1 b. Margaretae series, Cuius vita species Perpulchra probatur.

2 a. Nobilis natalibus
Fuit, sed gentilibus,
Et Antiochena.

2 b. Cuius pulchritudine
Accensus libidine
Profert verba lena

3 a. Olibrius virgini.
Tantae turpitudini
Non vult assentire

3 b. Prece neque pretio;
Virginis responsio
Facit hunc saevire.

4 a. Christi fidem confitens,
Hic fidei renitens
Hanc incarceravit.

4 b. Exuta suspenditur,
Verberibus caeditur,
Sanguis terram lavit.

5 a. Sustinet in gaudio
Pro tanto martyrio
Virgo nec suspirat.

5 b. Carnem scindit durior
Ungula, tunc fortior
Ad caelos aspirat.

6 a. Ossa nuda, viscera
Vice patent altera;
Sic incarceratur.

6 b. Lumen clarius sole
Incarceratae solae
De caelo mandatur.

7 a. Signo crucis fugatus
Fuit transfiguratus
Daemon in draconem;

7 b. Formam sumpsit humanam,
Virgo percepit vanam
Hanc illusionem.

8 a. Hostem solo prostratum
Dimisit conculcatum
Dicto, cur venisset,

8 b. Servo nec consilio
Faveret, Olibrio
Nec dis oboedisset.

9 a. Virgo post haec crematur,
Aqua refrigeratur
Dolio ligata;

9 b. Terra mota, vinculis
Ruptis, a periculis
Exit nil gravata.

10 a. Duodecim milia
Fere credunt, varia
Mors illos mactavit.

10 b. Orat pro tortoribus,
Pro se deprecantibus
Preces impetravit.

11 a. Collum parat gladio,
Triumphat martyrio
Capite truncato.

11 b. Eius patrocinio
Secum in collegio
Nos iungat beato.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — Miss. Andegavense imp. Rothomagi 1543. C. — 3 b, 3 servire C. — 11 b, 3 Christus nos B.

227. De s. Maria Magdalena.

1. Exsurgat totus almiphonus
supercaelestium chorus
citharoedorum,
omnifarie Deo
eulogizans cum Alleluia.

2 a. Suave et
laudisonum una plus
solito subclangat in
iubilo organum
nostrarum invencularum,
chorea tympanistriarum;

2 b. Necnon, unit
quos catholicus omnes
uno una pneumate
christianismus, nunc
Mariae Magdalenae
congratulentur sollemniis.

3 a. Quae septeno
dudum daemone plena,
vesania
cursitaverat
pestilentiosa

3 b. Per andronas
lubricas Babylonis,
cuius gaudet
Bel gymnasiis
anathematicis,

4 a. Et ubi occursant
daemonia,
onocentauri,
dracones praevolucres
struthioque
simul collusitant,

4 b. Absonius ululae
lugubres
et elegizant,
et Sirenae delubris
voluptatis
coantiphonizant.

5 a. Pilosi et saltitant,
lamia catulos lactat,
foveam torvus
struit ericius,
ibix et corvus
cum onocrotalo
horrisonum una
discriminant;

5 b. Basiliscus sibilat,
cerastes et imperitat.
Genus id multa
minax, incarcerans
exterricula
quaeque dirissima
morsibus, experta
est Maria.

6 a. Demum tacta divinitus
memoria
Sion, dilecta matris
tot furias (ab)horrens
deserit metropolim
Chaldaeorum;

6 b. Iesum ardens medullitus,
quem festina
quaeritat mox ierarcham,
per quem liberetur
captiva phantasmatum
a phalange.

7 a. Sciens, ubi fuerit,
quid fecerit,
non erubuit;
sese amati
[ad] epulas contulit,
veniae fontem turpis
adiit, quo se lavaret;

7 b. Alabastrum attulit,
pedes Iesu
flendo compluit,
crinibus tersit
[atque] osculans unxit,
tot ferens holocausta,
quot prius oblectamenta.

8 a. Quam miseratus conditor
refugam suscipit,
refovet paraclitus
luctuosam,
diligentem diligit
dimissisque flagitiis
omnimodis liberrimam
ire praecipit.

8 b. Sic liberata bestiis
de Babylonicis
pedibus assederat
miserantis,
verbum eius audiens,
et intime soli vacans
theoriae arcem Sion
felix conscendit.

9 a. Cui Iesus
architectus
stratum tetragonum
dans aequilaterum,
totum crystallis
luminosum, sternit
igneis carbunculis;

9 b. Fundans saphyris
caeruleis
miris candidatam
et unionibus
iaspidibus et
propugnatam munit
gemmeis turriculis.

10 a. Anaglypharias
margaritis portas,
podismum cum plateis,
basilicas cum tricliniis
et illius omnia
aureola
mirificavit
tamquam vitrum perlucida.

10 b. Quam gemmis rutilam
et obrizo mundo
rex regit Emanuel,
divum ipse capitolium
urbis, manens omnia
in omnibus,
quos triumphali
comit inibi laurea.

11 a. Hac speculativa
iam plenarie
condelectans in aula,
fac, nos ut delectemur
in dilecto tuo,
suffragatrix
ardentissima, Maria,

11 b. Et ut letalibus
arreptos, heu,
vitiorum furiis
reddat nos sanae mentis
miserans, ut solet,
salutari
curando indulgentia.

12 a. Ut sic nequitiis
adversariis
fauste triumphatis
corona tecum
regni tripudiantes

12 b. Collaudemus una
et in cymbalis
iubilationis
Deum deorum
cum angelis in Sion.

Grad. ms. Eremitense saec. 11. Cod. Eremiten. 366. A. — Collect. ms. Admontense saec. 12. Cod. Admonten. 257. B. — 1, 3 citharae donum A. — 1, 4 omnifariam B. — 1, 5 elogizans B. — 2 a, 1 Suavis B. — 2 a, 6 choreo A. — 2 b, 1 Haec non B. — 2 b, 2 quos unisonus A. — 2 b, 3 pneumati B. — 2 b, 4 christianismi A. — 2 b, 6 congratulemur A. — 3 a, 2 daemone fehlt A. — 3 b, 2 publicas Babyloniis A. — 4 a, 1 Est ubi occursitant A. — 4 a, 3 onocentaurus A. — 4 a, 4 daemones A. — 4 a, 5 struthious A. — 4 b, 1 Absonus A. — 4 b, 3 eleyzant A. — Str. 5 a fehlt A. — 5 b, 3 — 6 a, 3 eine Lücke in A. — 5 b, 4 u. 5 unverständlich. — 5 b, 8 es B. — 6 b, 1 sq. medullitus quem fehlt A. — 6 b, 6 hac plange A. — 7 a, 2 quod faceret B. — 7 a, 4 amarius AB. — 7 a, 5 epulis tulit A, oculis tulit B. — 7 a, 7 quod A. — 7 b, 5 osculis B. — 7 b, 7 quod B; prius et A, primitus B. — 8 a, 1 miserans AB. — 8 a, 2 suscepit A. — 8 a, 6 dimissamque A. — 8 b, 4 salvatoris A. — 8 b, 5 verbum illius AB. — 8 b, 8 ascendit B. — 9 a, 1 architectum A. — 9 a, 3 statim tetragonicum A. — 9 a, 4 aequilaterii A. — 9 a, 5 — 9 b, 4 eine Lücke in A. — 9 b, 5 lapidibus A. — 9 b, 6 propugnans A. — 10 a, 3 modismum, korrigiert in podismum B, potissimum A. — 10 a, 6—8 fehlt A. — 10 b, 4 divinum A. — 10 b, 6 his omnibus A. — 10 b, 7 quos pietatis A. — 10 b, 8 munit A. — 11 a, 4 nos et B. — 11 a, 5 et dilecto A. — 11 b, 2 arreptos fehlt A, arreptus B. — 11 b, 4 reddat nos fehlt A. — 11 b, 5 sq. ut — curando fehlt A. — 11 b, 7 curans B. — 12 a, 3 triumphans A. — 12 a, 5 regni fehlt A. — Nach 12 b, 5 folgt noch in A: ysus eonaston eonon. — Ein Vergleich dieser Sequenz mit der Kreuzsequenz „Grates honos" (Kehrein, Nr. 59) läfst kaum einen Zweifel, dafs beide vom gleichen Verfasser sind; als Verfasser der Kreuzsequenz gilt aber Hermannus Contractus.

228. De s. Maria Magdalena.

1 a. Ex arcano pietatis
Revocatur a peccatis
Peccatricis anima,

1 b. Cum ad pedes maiestatis
Munus offert caritatis,
Corde, manu, lacrima.

2 a. Convivantum domo plena,
Christe Iesu, pasceris,
Cum in ipsa Magdalena
Cor contritum ingeris.

2 b. Maesta venit, rubet gena
Pro reatu sceleris,
Et dolori laxat frena
Memor vitae veteris.

3 a. Ardet intus, extra plangit,
Lavat et abluitur,
Crine tergit, ore tangit,
Ungit et inungitur.

3 a. Aemulatur pharisaeus,
Aemulus convincitur,
Miseratur pius Deus,
Mulier absolvitur.

4 a. Sic in schola salvatoris
Aggreditur vas honoris
Lota contumelia,

4 b. Quam compellit vis amoris
Sui semper amatoris
Subsequi vestigia.

5 a. Martha servit, fatigatur;
Sed Maria iucundatur
Secus pedes Domini.

5 b. Lacrimosa iuxta crucem
Christum perdens perdit lucem
Sociata virgini.

6 a. Primo mane fert unguentum,
Vadit flens ad monumentum,
Mentem gerit sauciam,

6 b. Eius fletus hilaratur,
Prima venit et miratur
Resurgentis gloriam.

7. Iteremus et cantemus
Magdalenae gloriam.

Miss. ms. Romano-Franciscanum anni 1451. Cod. Univ. Patavin. 2203. — 2 b, 4 vitae. — 3 a, 2 lavit. — 3 b, 3 Miserator pius Dominus. — 4 a, 1 stola. — 4 a, 2 Aggreditur sichtlich falsch; ob verlesen? — 4 a, 3 contumeliae. — 4 b, 3 Sui sequi. — 5 b, 2 pendens perdit. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

229. De sancta Martha.

1 a. Dies adest gloriosa
Marthae virginis,

1 b. Cuius festa pretiosa
Fulgent gaudiis.

2 a. Stirpe regia
Haec virgo processit
Syro patre genita

2 b. Et Eucharia,
Quibus post successit
Heres matre inclita.

3 a. In qua revera
declaratur,
quod nobilis fructus

3 b. Producatur a
generosa
stipitis plantula.

4 a. Igitur, in quantum
vis excrevit corporalis,
tantum accensa caelesti
gratia profecit fervor
spiritalis;

4 b. Ambulans in omni
sapientia de virtute
in virtutem, spiritui
tenerrimam sic subiecit
iuventutem.

5 a. Hoc modo devota
conversans puellula
Deum caeli, quem
domo cordis gerebat,
tandem pascendum
hospitio recipiebat,
cui sic
officiose serviebat,
ut sororis
vacantis opem
imploraverit.

5 b. Laborante qnidem
illa verbis divinis
haec intenderat,
cuius faciem semper
concupierat;
sic ambae redemptori
placere
desiderant, quia caelestis
pater illas
sibi in sponsas
adoptaverat.

6 a. Felix igitur
probatur tali praedita
quondam patrona
Bethania,

6 b. Amore cuius
redonatur [fratri] vita
[a Christo] Lazaro
pristina.

7 a. Immo felicior
est Marsiliae
praedicanda . . . .
. . . .
clara provincia.

7 b. Quae salutifero
virginis usa
consilio, cultum linquens
idolorum illustrata est
fidei gratia.

8 a. Revocatis
sic permultis ab
erroribus

8 b. Insistebat
semper virtutis
operibus.

9 a. Praeter panem
nil edebat,

9 b. Absque lympha
nil bibebat.

10 a. Tandem aqua suffocatum
Ad vitam restituit,

10 b. Draconisque feritatem
Necando comminuit.

11 a. O Martha beatissima,
Angelis
et hominibus gratissima,

11 b. Tua larga gratia
Caelitus
nobis impetrata venia

12 a. Illi prece nos reconcilia,
cui quondam praeparasti
convivia,

12 b. Ut sic mereamur introire
[ad civium] caelestium
hospitia.

Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. III 221 A. A. — Miss. ms. S. Floriani saec. 14. Cod. Florian. XI 394. B. — Miss. ms. S. Floriani saec. 15. in. Cod. Florian. XI 389. C. — 3 a, 3 quod nobis fructus C. — 3 b, 3 stirpis C. — 4 b, 4 subicit ABC. — 5 a, 3 Dominum caeli A. — 5 a, 11 imploravit C. — 8 a, 1 Revocata C. — 10 a, 1 aquis A. — 11 b, 3 impetra B. — 12 a, 3 ut hospita devota convivia ABC. — 12 b, 2 caeli ABC.

230. De sancta Martha.

1 a. Adest Marthae sollemnium,
Surgat vox in praeconium;

1 b. Vox nostra laudes concrepet,
Nec a voce mens discrepet.

2 a. Haec redemptorem gentium
Suscepit in hospitium,

2 b. Pavit opus opificem,
Fovit ancilla iudicem.

3 a. Quae, dum pararet fercula
stans ait Christo querula:

3 b. „Dic, ut ad ministerium
Soror praestet auxilium.“

4 a. Christus utramque praedicat,
Sed [primam] partem indicat;

4 b. [Marthae vitam] esse bonam,
Mariae probatissimam.

5 a. Est bona vitae practica,
Sed melior theorica;

5 b. Prima defectus inficit,
Secunda nunquam deficit.

6 a. O Christi felix hospita,
Mercede gaudens inclita,

6 b. Te Deus hospes hodie
Regno locavit gloriae.

„Liber [ms.] dictus Iosephina, compilatus de scientifico magistro Iohanne de Gerson, sacrae theologiae professore“ saec. 15. Cod. Mazarin. 3895. add. saec. 15 ex. — Überschrift: „Prosa de s. Martha.“

231. De sancta Martha.

1. Eia, recolamus
carmina Deo digna.

2 a. Chordas cordis temperemus,
sit pro chordis
cordium concordia;

2 b. Dulce melos demus, cuius
laus sanctorum
merces est gratissima.

3 a. Hodie
memoria iucunda
veneremur Martham,
matrem sanctissimam,

3 b. Quam factor
omnium, factus pauper,
caelo regnans, terris
elegit hospitam.

4 a. Secus pedes
vacat Maria,
haec procurat sobria
convivia.

4 b. Grata Deo
Marthae actio,
Mariae laudatur
contemplatio.

5 a. Gaudet ille
foetens Lazarus
se vocatum
ab inferis.

5 b. Caeci visu,
claudi donantur
gressu sanctae
Marthae meritis.

6 a. O Martha, nimium beata,
vita cuius miranda!

6 b. O fide firma, spe robusta,
caritate inclita!

7 a. Mirabilis in illa
emicuit gratia,
uti apostolorum
fit apostola;

7 b. Nam mortuos suscitat,
daemonibus imperat,
serpentes tollit, tactu
lepram mundavit.

8 a. Beatum praedicat
patrem angelorum,
quem [hic] pane pavit.

8 b. Postremum decurso
stadio fruitur
regno sidereo,

9 a. Pro parvis donata
maximis,
pro terrenis praemia
captans caelestia.

9 b. . . . .
. . .
. . . .
. . . .

10 a. Christi cara, prece tua
nobis detur venia,

10 b. Ut ad illam, quam speramus,
te praeduce patriam

11. Pertingamus.

Miss. ms. Augustanum saec. 14. Cod. Mus. German. 22929. — 3 a, 3 veneramur. — 6 a, 2 admiranda. — 6 b, 1 O fehlt. — 7 a, 3 ut. — 7 b, 1 Nam fehlt. — 8 a, 3 que panem. — 8 b, 2 stadio praesentium. — 10 b, 2 te gaudere patriam. — Melodie: Eia turma; vgl. zu dieser Melodie Anal. Hymn. X, Nr. 238.

232. De sancta Martha.

1 a. Marthae ingens sanctitas,
Moribus ditata,
Est vera securitas
Fidelibus data,
In caelis parata.

1 b. Ipsius virginitas
Summe decorata,
Serviendi caritas
Deo fuit grata,
Quem est hospitata.

2 a. Serpens ille pavidus
Victus est per eam,
Signo crucis trepidus
Dimittens cavernam,
Qua steterat abditus,
Morte trucidatus
Atque prosternatus;

2 b. Vertens naves funditus,
Faciens procellam
Et absorbens fervidus,
Tollendo lucernam
Vitae navigantibus,
Ore propalatus
Et vorans elatus.

3 a. Fronto in altari stans
Plebe congregata
Raptus est sanctificans
Voce Dei facta,
Ut videret obitum
Et esset adiutor
Christi et servitor;

3 b. Scriptura testificans
Deifice facta,
Tumulum sanctificans
Ipsa exspirata
Evidens est speculum
Et vitae largitor,
Qui fuit sepultor.

4 a. Virgo sancta, populo,
Per quem visitaris
Tarrasconis oppido,
Ubi tumularis,
Impetra et subito
Regnum, quo locaris,

4 b. Ut refectus pabulo
Cibi salutaris
Cernat Deum oculo,
Cum quo gratularis
Celso in empyreo
Et glorificaris.

Grad. ms. Nurembergense saec. 15. Cod. Civ. Nurembergen. III 15 b. — 2 a, 3 Nam signo. — 2 b, 2 procella. — 4 b, 2 Civis saturaris. — 4 b, 6 glorificatus.

233. De sancto Martino.

1. Laudet Christum
iam contio nostra,

2 a. Qui beatum Martinum
replevit sua gratia

2 b. Et patronum nobis hunc
esse dedit per saecula.

3 a. Cuius recolimus
venerantes sollemnia,
beata precantes
eius nobis adesse
iuvamina.

3 b. Nam digne vertitur
in memoriam cunctorum
christicolarum, qui
posita hic patravit
miracula.

4 a. Nam caecis
visum, claudis gressus
reddidit officia

4 b. Et mancis
ac paralyticis
(re)paravit membra sana,

5 a. Necnon mortua
resuscitavit corpora.
Nam catechuminum
prostratus in prece pia,
virtute fretus diva,

5 b. Alium laqueo
captum morte satis dira,
Tertium viduae
natum reddidit in arva
spoliando tartara.

6 a. Mox turba gentilium
in Christum credidit magna;

6 b. Sed plura vir iisdem
zabulo intulit damna.

7 a. Idcirco
paradisi positus
gaudet in aula,
Regi regum permanens
gratus per saecula,
possidetque ardua.

7 b. Quapropter
eius colentes festa
hodie sacra
ab omni malo, Christe,
nos oratione (pia)
semper eius libera.

Miss. Matisconense imp. Lugduni 1532. — 1, 2 conscio. — 3 b, 4 patravit magna. — 6 b, 1 isdem. — 7 a, 5 saecla. — 7 b, 2 sq. hodie festa sacra.

234. De sancto Martino.

1 a. Excitetur plebs devota
Et intendat mente tota
Martini praeconio;

1 b. Confessorem veneremur,
Quem si digne confitemur,
Laudis est confessio.

2 a. O praeclarum iubar lucis,
Quam in laudem summi ducis
Et honorem militis

2 b. Cleri cura sic expendit,
Quod devotam se ostendit
Viri tanti meritis!

3 a. Gemma fulgens confessorum,
Sidus cleri, flos doctorum
Singulari luce morum
Illustrat ecclesiam.

3 b. Audi mores et mirare,
Viri vitam imitare
Et sic potes immolare
Gratam laudis hostiam.

4 a. Hic a cunis curae mitis
Et virtutum insopitis
Indulgebat studiis;

4 b. Nondum tamen vas signatum,
Vas acetis defaecatum
Parentum contagiis.

5 a. Vix a lacte sequestratur,
Cum errorem detestatur
Natalis Pannoniae;

5 b. Fit paterni spretor cultus,
Dei cultor et occultus
Amator ecclesiae.

6 a. Ut praetexta togae cessit,
Vir effectus morem gessit
Militari cingulo;

6 b. Nunquam tamen est elatus,
Fit minister, qui praelatus,
Dominante famulo.

7 a. Nudum videt et medetur,
Sed eodem se fatetur
Christus tegi pallio.

7 b. Munus grande, munus gratum,
Quod probatur commendatum
Tanto testimonio.

8 a. Dum Romanus militabat,
Unum unus attentabat;
Sed conversus pectus dabat
Solus virum milibus.

8 b. Ducem sprevit Iulianum,
Sprevit Martis ius profanum,
Se professus christianum
Immunem a caedibus.

9 a. Mundi pompam aspernatur,
Christo miles consecratur,
Praesul factus pastor datur
Plebi Turonensium.

9 b. Hoc pastore fraus expavit,
Livor cessit, lis cessavit,
Cuius favor soporavit
Condatense iurgium.

10 a. Ergo plausu singulari
Tam insignes, tam praeclari
Sonent actus terra, mari
In eius praeconia.

10 b. Pie pastor, pater bone,
Constitutis in agone
Spem virtutis et coronae
Tua dent suffragia.

11. Ut superna visione
Perfruamur, Alleluia.

Collect. ms. Gemblacense saec. 13. Cod. Bruxellen. 5527—34. — 2 b, 2 dedit. — 10 b, 2 Constitutus. — Cfr. Catal. Codd. Hagiograph. Bruxellen. I, 547 sq.

235. De sancto Martino.

1 a. Pater noster, pastor bonus,
Forma gregis et patronus,
Suae sortis sprevit onus
Adhuc catechuminus;

1 b. Christus nudus operitur;
O quam laete vox auditur:
Haec est vestis, qua vestitur
Angelorum dominus.

2 a. Adulescens sanctitatis
Arrianis confutatis
Fidem scribit trinitatis
Schola sub Hilarii.

2 b. Multos sanat et insanum,
In os cuius mittit manum,
Et eiecit sic profanum
Per os aurificii.

3 a. Lepram curat fugientem,
Osculatur accedentem,
Globum ignis fert ardentem
. . . .

3 b. . . . .
Avis rapax advolavit,
Diem mortis prophetavit
Spiritu consilii.

4 a. Esto noster speculator,
Caeli vigil contemplator,
Trinae mortis suscitator,
Tria cura scelera.

4 b. Nos invadunt iam rapinae,
Lupi regnant in hoc fine,
Pater noster, o Martine,
Nos a malo libera.

Antiph. et Grad. ms. Nivernense saec. 12. Cod. Parisin. Nouv. acq. 1235. add. saec. 14. — 1 b, 2 laeti. — 2 b, 4 orificii. — 4 b, 1 Hos.

236. De sancto Martino.

1 a. Nostri patris et pastoris
Ad honorem sonet oris
Et cordis melodia,

1 b. Qui carnalis expers molis
Vultum videt veri solis,
Sol alter in patria.

2 a. Pater pie, filiorum
Miserere depressorum
Adhuc carnis sarcina.

2 b. Nam invasit lupus gregem;
Gregis pastor, lupi legem
A nobis elimina.

3 a. Sacro fonte nondum lotus
Caritate fervens totus,
Quod probas in pallio,

3 b. Gregem sacro fonte lotum
Fac ferventem, fac devotum
In tuo servitio.

4 a. Trinae cultor trinitatis,
Lepram sanans, sanitatis
Munus gregi tribue,

4 b. Ne grex lepra sit pollutus
Peccatorum vel imbutus,
Lepram mentis dilue.

5 a. Suscitator mortuorum,
Nos de morte vitiorum
Vitae reconcilia,

5 b. Ut te duce sic regamur,
Quod post mortem perfruamur
Immortali gloria.

Miss. ms. S. Martini Turonensis saec. 15. Cod. Turonen. 195. A. — Miss. S. Martini Maioris Monasterii imp. Turonibus 1508. B. — Miss. S. Martini Turonensis imp. Parisiis 1529. C. — 1 a, 3 In cordis AC. — 3 a, 3 Quae AC. — 3 b, 2 ferventem et devotum B. — 4 a, 2 sana AC.

237. De sancto Martino.

1 a. Pauper mundo, dives caelo
Migravit a saeculo,

1 b. Cuius virtus lepram solo
Sanavit in osculo.

2 a. Cuius vitam decoravit
Morborum curatio;

2 b. Cuius Deus subiugavit
Daemones imperio.

3 a. Cuius Christus declaravit
Se vestitum pallio;

3 b. Cuius tres resuscitavit
Mortuos oratio.

4 a. Cuius vita ceterorum
Lux est et instructio;

4 b. Cuius funus angelorum
Sancto ministerio

5. Hymnis honoratur.

Miss. ms. Turonense saec. 15. Cod. Turonen. 191. — Str. 5 habe ich ergänzt aus dem 8. Responsorium des heutigen Martinus-Officiums im Brev. Romanum. Offenbar ist nämlich vorstehende Sequenz ursprünglich eine Verbeta gewesen, mit der Melodie: Sospitati.

238. De sancto Martino.

1. Gratuletur urbs devota
Turonorum mente tota,
Concordi laetitia.

2 a. Plebs resultet electorum,
Sonet et laus clericorum
In Martini gloria.

2 b. Omnis mundus iam laetetur
Et sincere veneretur
Ipsius sollemnia.

3 a. Et nos omnes iubilemus
Et iucunde celebremus
Eius natalitia,

3 b. Qui, cum nudi miseretur,
Christum tegit et meretur
Audire divinitus:

4 a. „Me Martinus hac contexit
Veste data“; quam inspexit
Post ostensam caelitus.

4 b. Hic dum staret ad altare,
Non cessabat exorare
Pro commissis ovibus.

5 a. Quem perfudit lux caelestis,
Cuius globus ignis testis
Exstat circumstantibus.

5 b. Febres fugat ope precum,
Aegros sanat, qui nos secum
Ducat praesul inclitus.

6 a. Ergo talem honoremus
Et instanter exoremus
Praesulem egregium,

6 b. Ut per ipsum valeamus
Adipisci, quod optamus,
Paradisi gaudium.

Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1494. A. — Miss. Cenomanense imp. Parisiis 1559. B. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1492. C. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1523. D. — Miss. Redonense imp. Parisiis 1533. E. — 3 b, 2 miretur ACDE. — 5 b, 3 Ducet B.

239. De sancto Martino.

1 a. Archi-summi-praesulis
In Martini titulis
Gaudet orbis orbita,

1 b. Cuius canunt hodie
Per mundum ecclesiae
Tam praeclara merita.

2 a. Natus in Pannonia,
Altus in Italia,
Patronus in Gallia,

2 b. Sanctus ab infantia,
Mundus in militia
Miles contra vitia,

3 a. Partem sui pallii
Caesi ferro gladii
Nudo dedit obvio;

3 b. Qua tectus apparuit
Christus dicens: Induit
Me Martinus pallio.

4 a. In latrones incidit,
Per hunc latro credidit,
Illico christicola

4 b. Rediit in patriam,
Matri confert gratiam;
Pater colit idola.

5 a. In tribus ecclesiis
Diversis litigiis
Martinus eligitur,

5 b. Tandem Dei gratia
Praesul in Turonia
Repugnans efficitur.

6 a. O quam felix civitas,
Cuius haec sollemnitas!
O quam felix patria,

6 b. Cuius patrocinio
Pollet et auxilio,
Meritis et gratia!

7 a. Hos curat a febribus,
Illos a daemonibus,
Currunt paralytici;

7 b. Salus datur omnibus,
Qui sunt tacti manibus
Spiritalis medici.

8 a. Fusis Deo precibus
Cum lacrimis dulcibus
Mortuos tres suscitat.

8 b. Hic in carne positus,
Eius semper spiritus
In supernis habitat.

9 a. Veste data pauperi
Empto panno veteri
Se Martinus induit;

9 b. Dum sacrat mysteria,
Christus nuda brachia
Caelitus operuit.

10 a. Omnes fugat haereses,
Visitans dioeceses
Dat pacem ecclesiis.

10 b. Mox accensus febribus,
Iacens in cineribus,
Indutus ciliciis

11 a. Oculis ac manibus
Atque totis viribus
In caelum erigitur.

11 b. Satan torpet odio,
Nam Abrahae gremio
Martinus excipitur.

12 a. Te, Martine, petimus,
Quod, si petis, ibimus
Ad caeli palatia.

12 b. Ergo tuis precibus
Detur nobis omnibus
Peccatorum venia.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. — 2a, 2 Alitus. — 11b, 1 otio.

240. In Translatione s. Martini.

1 a. Haec festi duplicatio
Duplici digna gaudio
Duplicem reddat iubilum,

1 b. Ut cordium devotio
Et vocum concrepatio
Duplicem tergat nubilum.

2 a. Martini ordinatio
Dat generale gaudium,
Sed corporis translatio
Turonicis solacium;

2 b. Verum, si sit devotio
Humilis postulantium,
Cunctis adest suffragio
Virtutis participium.

3 a. Quod ei pontificium
Deus dederit, omnium
Concors probat electio

3 b. Et insani defensoris
Subita voce lectoris
Irrisa contradictio.

4 a. Quod a sancto perpetuo
Nutu Dei translatio
Facta fuerit hac die,

4 b. Virtus caelica testatur,
Quae attonitos hortatur
Sub abbatis effigie.

5 a. Huius igitur tam miri
Attollentes laudes viri
Ipsum devote precemur,

5 b. Ut moribus ordinati
Et a vitiis translati
Cum Domino gloriemur.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. (1502?). A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B.

241. De sancto Materno.

1 a. Laudet Deum salvatorem,
Triumphantem et tutorem,
Militans ecclesia.

1 b. Nobis dedit fundamentum,
Quo non maius est inventum
Ducens ad caelestia,

2 a. Praestans quoque per Maternum
Iter verum et supernum
Aeva ad solacia.

2 b. Is a Petro missus praesul,
Cui comes binus consul,
Nobis ex Italia.

3 a. Maternus ac Valerius,
Hi duo et Eucharius
Erant in Alsacia

3 b. Verbum Dei seminantes,
Sed Maternum aggravantes
Febres et elogia.

4 a. Quadraginta tunc diebus
Ex humanis fuit rebus
Mira Dei gratia,

4 b. Sed a morte revocatus,
Populusque confirmatus
Iesu ex clementia.

5 a. Qui a Deo sic renatus
Trini gregis fit praelatus
Resecans zizania;

5 b. Hic tot annis praesidebat,
Quot diebus dormiebat
Iacens in elogia.

6 a. Qui, cum multos illustrasset
Et errores exstirpasset
Parum a Colonia,

6 b. Nocte quadam fastigatus
Et a plebe segregatus
Mansit in ecclesia.

7 a. Quemque duo adiere
Et coronam portavere
Caelique ex curia:

7 b. Tres post dies Christum cernes,
Dicunt, velut sancti omnes
Omni absque furia.

8 a. Pater sanctus, cum vidisset
Haecque fratribus dixisset,
Degens in Almania

8 b. Voce Dei est vocatus,
Caelum petens coronatus,
Manens in Colonia.

9 a. Quod Treveri agnovere,
Ut Tongrenses perrexere
Magna cum maestitia,

9 b. A Colonis petierunt,
Quo pastore voluerunt
Frui cum laetitia.

10 a. Certant illi, certant isti,
Quos, Materne, direxisti
Hac scientes velle Christi
Disponentis omnia.

10 b. Senex tandem apparebat,
Quem nec prius quis videbat,
Iussu Dei is dicebat
Verba haec egregia:

11 a. Navi corpus illud date
Nec vectorem adunate,
Nam clarebit sic probate
Dei praescientia.

11 b. Fluxu navis hunc sumpsere
Roris prope litus vere
Treverenses, qui sincere
Rore privat corpora.

12 a. [Bone pastor], o Materne,
Caeli civis aeviterne,
Natos vallis hodiernae
Vera urbis sempiternae
Transfer ad solacia.

12 b. Et fac servos summi ducis,
Quos redemit morte crucis,
Post hanc vitam verae lucis
Rebus frui non caducis
In aeterna saecula.

Miss. ms. S. Elisabethae Wratislavien. saec. 15. Cod. Mus. Silesiaci. Fol. I 83 c. — 3 a, 3 Elsatia. — 7 b, 2 Ducunt. — 10 a, 3 Hac (= hac via, ratione). — 11 b, 2. Zu dem Namen Roris vgl. Acta SS. Sept. IV, 392 (N. 197 ff.). — Melodie: Laudes crucis.

242. De sancto Materno.

1 a. Veni, sancte spiritus,
Per quem mundum inclitus
Maternus edomuit;

1 b. Qui doctus divinitus
Trevirensem primitus
Fide gentem imbuit.

2 a. Vice Petri fungitur
Et a Petro mittitur
Ad partes Germaniae;

2 b. Ibi se gentilium
Dei per auxilium
Obicit fallaciae.

3 a. Huic sanctus Valerius
Simul et Eucharius
Eliguntur socii.

3 b. Vitae viam indicant,
Christi nomen praedicant
Sordes vitant otii.

4 a. Maternus miraculis
Et virtutum titulis
Clarens morbos depulit;

4 b. Daemonibus imperat,
Claudis gressum reparat,
Caecis visum attulit.

5 a. O vir ineffabilis,
Praesulum flos nobilis
Et decus ecclesiae,

5 b. Te rogamus cernui,
Fac nos tecum perfrui
Vultu regis gloriae.

Miss. Coloniense imp. Parisiis 1504 A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1514. B. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1520. C. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1525. D. — 3 a, 1 Hinc BC. — 4 a, 3 Clarens fehlt. D. — Melodie offenbar: Veni sancte spiritus.

243. De sancto Mauritio.

1 a. Pretiosa mors sanctorum
In conspectu Domini

1 b. Martyrum est Thebaeorum
Et laus suo nomini;

2 a. Qui tot simul coronavit
Corona martyrii

2 b. Et ad caelos sublimavit
De terra exsilii.

3 a. Hi Thebaei, servi Dei,
Nullius criminis rei
Moriuntur,
Nunc sequuntur
Agnum sine macula;

3 b. Qui viventes inter gentes,
Quae Caesaris sunt, reddentes
Et, quae Dei,
Reddunt ei,
Regnabunt in saecula.

4 a. Quorum vita gloriosa,
Quorum mors est speciosa,
Quorum passio beata,
Quibus morte vita data;

4 b. Quorum virtus admiranda,
Quorum fides adoranda,
Quorum vota consecrata
In caelis sunt collocata.

5 a. Qui, dum Caesaris proelia
Sequerentur in Gallia,
Iussi sunt sacrificia
Offerre et daemonia
Adorare crudelia.

5 b. O mira patientia
In eis et potentia!
Spectantes ad caelestia
Despiciunt terrestria,
Spernunt praecepta regia.

6 a. Et respondens Mauritius,
Qui erat primicerius,
Dixit regis militibus:

6 b. Sciat Caesar egregius
Nos esse servos illius,
Qui virginis est filius.

7 a. Tunc Caesaris insania
Saeva dictat imperia
Atque mori sanctos iussa
[Dat] post Christi vestigia.

7 b. Quos tota caeli curia
Accepit cum laetitia
Et duxerunt ad superna
Caelorum [hos] palatia.

8. Hi pro nobis intercedant,
Et Christo sit gloria,
Qui regnat in saecula.

Miss. Xantonense imp. Parisiis 1491. A. — Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. B. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. C. — 3b, 5 Regnabant A. — 7a, 3 iubet ABC. — 7 b, 3 Et ad superna duxerunt A.

244. In Translatione ss. Maurorum.

1a. Militans ecclesia
Concipit in gratia
Prolem, quam per nimia

1b. Tormentorum genera
Veluti puerpera
Parit in tristitia.

2a. Post partum non meminit
Pressurae, quae desinit,
Et dolor maestitiae

2b. Mutatur in gaudium,
Quod in coetu civium
Patet Mauritaniae.

3a. Christiani, quoniam
Spernunt idolatriam,
Cadunt ictu gladii,

3b. Serentes in lacrimis
Et pressuris plurimis
Metunt fructum gaudii.

4a. Laetare, Colonia
Sancta, cuius moenia
Sacrarunt martyrio

4b. Pro fide catholica,
Dum Maximianica
Saevit persecutio.

5a. Quorum intercessio
Nos purget a vitio;
Sacro claudens exitu

5b. Maurorum memoria
Patri, proli, gloria
Sit cum sancto spiritu.

Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI 5. A. — Miss. ms. S. Cuniberti Coloniensis saec. 15. Cod. Darmstadien. 837. B — Miss. ms. Belisianum saec. 15. Cod. Bruxellen. 9786—90. C. — 1b, 2 purpurea C. — 4a, 3 Satiarunt C. — 4b, 2 Maximiniaca B. — Melodie: Veni sancte spiritus.

245. De sancta Maxentia.

1. Psalle, pia contio,
Sanctae mentis studio
Virginis sollemnia.

2a. Victrix patientia,
Florens pudicitia
Hanc ornavit gloria;

2b. Pura conscientia,
Criminum victoria
Praefulget Maxentia.

3a. Pollens ergo meritis
Virginis et martyris
Miscet rosis lilia.

3b. Christus palmae virginis
Fusi simul sanguinis
Duplicavit praemia.

4a. Haec est gemma virginum,
Cui sequi Dominum
Post sua vestigia
Dedit eius gratia.

4b. Haec vas auri solidum,
Lumen caeli limpidum,
Stella solis praevia,
Vincens mundi gaudia.

5a. Quae, dum credit
Et oboedit,
Nulli cedit
Nec mors laedit,
Quod spes monstrat praescia;

5b. Christum amans,
Christum clamans
Mortem spernit,
Hostem sternit,
Calcat quaeque noxia.

6a. O benigna, Deo digna,
Nomen Christi coluisti
Virtutum per merita,

6b. Verbo legis informata,
Serto regis adornata,
Cuius fide praedita.

7a. Carnem vexat infidelis,
Cor exsultat sed in caelis,
Laetitiae dispendia
Nulla facit memoria.

7b. Ibi plene defaecaris
Iam secura de spe carnis,
Quae finita miseria
Tecum erit in gloria.

8a. O fidelis advocata,
Iam in caelis coronata,
Tuum regem
Et hunc gregem
Ad pacem concilia,

8b. Ut rex regum, summum bonum,
Cuius caritas [est] thorum,
Ut te secum,
Sic nos tecum
Ducat ad caelestia.

9. Amen dicant omnia.

Miss. ms. S. Cornelii Compendiensis saec. 14. Cod. Parisin. 16823. — 6b, 3 perdita. — 7b, 2 secuta. — Melodie: Mane prima sabbati.

246. De s. Maximo Regiensi.

1a. Plaude, felix et inclita
Virgo, mater ecclesia,

1b. Christo sponso dulcisona
Laudum depromens carmina,

2a. Qui martyrum purpurea
Te coronat victoria

2b. Et illustrat perspicua
Confessorum per lumina.

3a. Inter quos fulsit caelica
Praesul Maximus gratia,

3b. Festa cuius insignia
Solaris reddit orbita.

4a. Hic ortus ut lux aurea
Mundi contempsit florida,

4b. Apprime philosophica
Hausit fluenta trifida.

5a. Post mundi linquens omnia
Iuga subit monastica;

5b. Ob vitae sibi merita
Praesulis datur infula.

6a. O summi regis gratia,
O sancti viri gloria!

6b. Redduntur caecis lumina
Aegrotis et remedia.

7a. Ad eius precem mortua
Vitam resumunt corpora;

7b. Nam sua libens munia
Acceptat Christi gratia.

8a. Stat miles ad certamina,
Zabuli frangit spicula,

8b. In cuius mente placida
Virtutum fragrant balsama.

9a. Signo crucis navicula
Disparuit phantastica.

9b. Sed quis eius magnifica
Cuncta dicat miracula?

10a. Ad tanti patris studia
Pullulat plebs monastica,

10b. Et sub Christi militia
Castra florent insignia

11a. Ut Iacob tabernacula
Et Israel tentoria,

11b. Ut cedrorum plantaria
Fluenta prope limpida.

12a. Post signorum magnalia
Et virtutum insignia

12b. Carnis deponens onera
Sanctus conscendit aethera,

13a. Ubi gaudet mirifica
Creatoris praesentia

13b. In angelorum curia
Per festa immortalia.

14a. Audi, pater, humillima
Filiorum praeconia;

14b. Tua dulcis custodia
Nobis assit per omnia.

15a. Fac, ut praesens familia
Inter sanctorum milia,

15b. Qua frueris, perpetua
Tripudiet in gloria

16. Et caelesti symphonia
Deum laudet per saecula.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523 C. — 1b, 2 depromis AB. — 5a, 3 Iura A. — 8b, 2 flagrant A. — Str. 10a sqq. wurden als eigene Sequenz benutzt während der Festoktav des Heiligen.

247. De s. Maximo Regiensi.

In Octava.

1a. Congaudentes exsultemus
Et beatum collaudemus
Omnes una Maximum;

1b. Hinc psallentes confessori
Ab utraque parte chori
Concordemus plurimum.

2a. Quia noster est patronus,
Concors fiat oris sonus
Et mentis devotio;

2b. Nihil habens in se triste
Expendatur dies iste
In eius praeconio.

3a. Ab aetate iuventutis
Vas effectus est virtutis,
Vas caelestis gratiae,

3b. Sacris vernans institutis,
Verbum vitae et salutis
Propinans ecclesiae.

4 a. In draconem transformatus,
Vomens daemon ignis flatus
Exterrere voluit;

4 b. Signo crucis sed protectus
Sanctus signat suum pectus,
Et draco disparuit.

5 a. Fictae navis notat fraudem,
Daemon ei dum dat laudem
In humana specie.

5 b. Infinitos tot conflictus
Christi miles fert invictus,
Superat egregie.

6 a. Eius nota sanctitate
In Regensi civitate
Pontifex eligitur;

6 b. Reformidat pastor bonus
Tantae dignitatis onus,
Sed invitus trahitur.

7 a. Morbos sanat et languores
Et informat bonos mores
Coruscans miraculis.

7 b. Prece curat sauciatos,
Suscitat tres morti datos,
Visum reddit oculis.

8 a. Flatu suo canis perit,
Sanat, quem bos cornu ferit,
Tactu manus propriae.

8 b. Propter famam tot signorum
Fit concursus infirmorum
Totius provinciae.

9 a. Cum sic eius fama crescat,
Vana laude re tumescat
Exsulat a patria.

9 b. Terram petit Morinorum,
Ibi migrat, angelorum
Transit ad consortia.

10 a. In excelso laus auditur,
Aer vernis insignitur
Respersus odoribus.

10 b. Mox a clero convenitur,
Sanctus praesul sepelitur
Cum dignis honoribus.

11 a. Quidam pater flens precatur,
Sancti corpus ut tangatur
A defuncta filia;

11 b. Tangit, statim suscitatur,
Patris planctus terminatur
Absorptus laetitia.

12 a. O tot praesul meritorum,
Hunc psallentem tibi chorum
Christo reconcilia;

12 b. Mores nostros sic compone,
Ut in actu vel sermone
Non subrepant vitia.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. C. — 4 b, 2 signa A. — 5 b, 2 miles eris invictus A.

248. In Inventione s. Maximi Regiensis.

1 a. Plebs, ad laudes prompta plaude,
Digne lauda dignum laude
Inter magnos Maximum,

1 b. Per quem patrem et patronum
Possidere possis thronum
Vitae lucidissimum.

2 a. Te virtutum lux accendat,
Ut commendes, quem commendat
Commendanda novitas

2 b. Anni novi, sed annorum
Novitatem mira morum
Castigat maturitas.

3 a. In Regensí rector urbe
Carus clero, carus turbae,
Clarus signis habitat.

3 b. Cornu bovis iugulatum,
Morsu carnis suffocatum
Aliosque suscitat.

4 a. Perit carnis exsufflatus,
Visus viget caecis datus,
Convalescit saucius;

4 b. Sanitatem sic adeptus
Gaudet aeger, sed deceptus
Latro furit impius.

5 a. Ergo, tantae bonitatis
Pastor, pande veritatis
Gregi tua viscera,

5 b. Interventu sanctitatis
Nos purgatos a peccatis
Et a poenis libera.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. C.

249. In Ostensione s. Maximi Regiensis.

1 a. Gloriosi praesulis
Sit festiva singulis
Dies sancti Maximi,

1 b. In qua cum praeconio
Facta est ostensio
Viri praeclarissimi.

2 a. Quo in altum posito
Stella magna subito
Super ipsum elaruit,

2 b. Quae cum solis radio
Cunctis die medio
Rutilans apparuit.

3 b. Stella Christum parvulum,
Stella Christi famulum
Declaravit populo;

3 b. Illa mundi Dominum,
Haec doctorem hominum
Cum magno miraculo.

4 a. Ostendit stella tribus
Orientis regibus
Ortum regis gloriae;

4 b. Sic tribus praesulibus
Sanctum elevantibus
Stella fulsit gratiae.

5 a. Tres viri magninomi,
Praesules Noviomi,
Ambiani, Morini,

5 b. Dum portant reliquias,
Visa stella gratias
Plebs dat summo numini.

6 a. O vir magni meriti,
Cuius actus incliti
Declarantur sidere,

6 b. Apud Deum obtine
Nos in Christo lumine
Semper tecum vivere.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. A. — Miss. Morinense imp. Parisiis 1518. B. — Miss. Morinense imp. Rothomagi 1523. C. — 5 a, 3 Ambianis AB.

250. De sancto Medardo.

1 a. Praesulis eximii
Matris Sion filii
Celebrent sollemnia,

1 b. Qui cum palma gloriae
Summi regis hodie
Transit ad palatia.

2 a. Hic sacerdos inclitus,
Iesu Christi praeditus
Speciali gratia,

2 b. Sanctitate claruit,
Nulla boni caruit
Pastoris industria.

3 a. Sensu puer senuit,
Viam vitae tenuit
Perstans in iustitia,

3 b. Pius, prudens, humilis,
Quietus et stabilis
Legis in custodia.

4 a. Summi gradus culmine
Sublimatus lumine
Dei replet atria,

4 b. Panem frangit parvulis
Verbi Dei, populis
Adponit cibaria.

5 a. Non pigrescit otio
Nec claudit sudario
Talentorum xenia.

5 b. Huius quippe tempore
Sacro crescit foenore
Domini pecunia.

6 a. Refrenatur sedulo
Castitatis cingulo
Lumborum lascivia.

6 b. Arcetur a stabulo
Lupus eius baculo
Furumque perfidia.

7 a. Alumnos ecclesiae
Caelestis militiae
Informat ad praelia.

7 b. Hostes tuba ductili
Deterrendo vigili
Propulsat excubia.

8 a. O ducem praecipuum,
O pastorem strenuum
Caeli dignum gloria.

8 b. O quam iuste praefuit,
Cuius tantum profuit
Sagax providentia.

9 a. Huius aucta studio,
Munita praesidio
Resultet ecclesia;

9 b. Huius natalitio
Votiva cum gaudio
Solvendo praeconia.

10 a. Cuius hora funebris
Radiat in tenebris,
Dum supercaelestia

10 b. Luce fusa caelitus
Locum sancti transitus
Ornant luminaria.

11 a. O Medarde, praesulum
Decus atque speculum,
Christo nos concilia,

11 b. Ut post viae stadium
Vitae nobis bravium
Concedat in patria.

Miss. Tornacense imp. Parisiis 1498. A. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1509. B. — Miss. Tornacense imp. Antverpiae 1527. C. — Miss. Tornacense imp. Parisiis 1540. D. — 1 b, 1 palme D. — 3 a, 3 Praestans BCD. — 3 b, 3 in fehlt B. — 6 a, 1 Refernatur B. — 9 a, 3 Resultat D. — 10 b, 3 Ornat. ABCD.

251. De ss. Monulpho et Gondulpho.

1. Sanctorum antistitum
Recolamus meritum
In hymnis et laudibus.

2a. Viri Deo dediti
Refulserunt, editi
De mundi prioribus.

2b. Per vitam laudabilem
Ortum suum nobilem
Ornaverunt moribus.

3a. Venerandi praesules,
Aulae Dei consules
Et praecones iudicis,

3b. Verbi dantes pabulum
Informabant populum
Exemplis magnificis.

4a. Studebant inserere
Fidem et evellere
Spiritali vomere
Cultum idolatriae.

4b. Plebs edocta caelitus
Dono sancti spiritus
Hosti claudit aditus
Suae quondam patriae.

5a. Operibus ostendebant,
Quia vere diligebant
Iesum super omnia;

5b. Miris signis effulgebant,
Caelestibus inhaerebant
Mente bene conscia.

6a. Ab hac luce separantur
Et a Christo coronantur
Operum per merita.

6b. Corpora sunt haec beata
Servatio sociata,
Sed honore subdita.

7a. Servatius, vir propheta,
Noster fortis est athleta,
Qui dando beneficia
Mundum replet laetitia;

7b. Isti duae sunt olivae,
Candelabra lucis divae,
Velut rosae vel lilia
Redolent in ecclesia.

8a. O Monulphe, cum Gondulpho
Iam potitus es triumpho,
Apud Christum gregem istum
Clementer concilia,

8b. Ut fons summae pietatis
Nos mundatos a peccatis
Ad supernae claritatis
Perducat concilia.

9. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Mosaetraiectinum saec. 15. Cod. Haagen. J. 10. — 7b, 2 Candelabra lucentia. — Melodie: Mane prima sabbati.

252. De s. Nicasio et sociis.

1. Ecce, pulchra

2a. Canorum resultet
voce Alleluia,

2b. Intimans requiem
sanctorum inclitam.

3 a. Felix stat nimium
angelorum rutilans
caterva.

3 b. „Sancte, sancte, sancte
Deus“ laude proclamat
aeterna.

4 a. Sedibus ter quaternis
apostolorum sedet
contio fulgida,
tribus et linguas iudicatura.

4 b. Martyrum inde sacra
legio coronata
caelesti praeminet
clarissimum decus in curia.

5 a. Hi sunt milites,
qui mundi
superarunt regna

5 b. Atque mitia
fecerunt
immitium corda.

6 a. Honorum serta
dantur sanctis digna,
Qui vel prudentes
perpetrarunt iusta,
vel fide constantes
spreverunt tormenta;
Ergo habent
caelestia regna,

6 b. Ubi perenni
triumphant gloria
Atque dulcia
depromunt cantica
arte laudiflua,
voce dulciflua,
Regi Christo
submittentes colla.

7 a. Multum recitaris
laude caelestium
atque frequentaris
in choro virginum,
Alleluia,
dulcimode
te decantant
martyrum agmina.

7 b. Laus tibi sit semper,
Christe, per omnia,
qui caelesti sanctos
canentes cithara
foves luce
tui mira;
unde tibi
proclamemus una:

8 a. Da nobis aeterna
caeli gaudia,

8 b. Ubi cantemus omnes
Alleluia.

Miss. ms. Beccense saec. 13. Cod. Parisin. 1105. — 6b, 1 Tibi. — Die Sequenz ist eine Bearbeitung der Prosa gleichen Anfanges in Anal. Hymn. VII, Nr. 116. — Vgl. die Bemerkung zur Sequenz Lyra pulchra (Anal. XL, Nr. 52).

253. De sancto Nicolao.

1 a. Nicolaum harmoniae
Trinae laudent ierarchiae
Praesens et ecclesia;

1 b. Nam hunc laudant vita pura,
Florens virtus, mens secura,
Nobilis prosapia.

2 a. Prima die stans erectus
Culmen signat et profectus
Non cadentis gratiae.

2 b. Infans hic, cum ieiunavit
Raro sugens, inchoavit
Bonum abstinentiae.

3 a. Florem servat iuventutis
Illibatum et virtutis
Sic transcendit verticem.

3 b. Vox de caelis hunc commendat
Vere dignum, ut ascendat
Praesulatus apicem.

4 a. Formam praebens sanctitatis
Et affectum pietatis
Cunctis est amabilis.

4 b. In hoc sanctos hic transcendit,
Nullus mira tot ostendit
In signis mirabilis.

5 a. Vivens vitam dat defunctis,
Liquor tumbae salus cunctis,
Multis hic dat gratiam.

5 b. Ergo nostri miserere,
Qui te laudant, hos tuere
Et perduc ad gloriam.

Grad. ms. Dominicanum saec 14. Cod. Mus. Germanici 2440.

254. De sancto Nicolao.

1 a. Eia, qualis est et quantus
Apud Deum iste sanctus,
Qui in terra positus

1 b. Tot virtute meritorum
Fulsit et miraculorum
Dignitate praeditus!

2 a. Nam in cunis ad praemia
Suspirabat caelestia
Ieiunando parcius;

2 b. Hinc adulescens studio
Propulso semper vitio
Cor dedit attentius.

3 a. Surgens inde currit tute
In virtutem de virtute
Dignus ad praesulatum,

3 b. Voce vocatus caelica
Vita rexit angelica
Digne pontificatum.

4 a. Vita sancti quam benigna,
Quanta sit et laude digna,
Sanctitatis probant signa;
Tumba fundit oleum,

4 b. Quo liniti mox curantur
Aegri, quovis teneantur
Morbo, capti liberantur
Eius per suffragium.

5 a. Nautas inde naufragantes,
Iam de vita desperantes,
Liberavit et de mari
Manu duxit salutari
Portus ad praesidia.

5 b. Gloriose Nicolae,
Nos ad portum maris trahe,
Ne procellis involvamur,
Sed ut tecum erigamur
Ad aeterna gaudia.

Grad. ms. Dominicanum saec 15. Cod. Bruxellen. 6435. — 3 a, 2 De virtute in virtutem. — Mel.: Salve mater salvatoris (deutsche Fassung u. gekürzt).

255. De sancto Nicolao.

1. Nicolai Myrae laudes
intonant christiani.

2 a. Agnus nutrivit oves,
bis in sabbato cuius
lacte ieiunavit;
o mira res!

2 b. Vox caelica praesulem
nuntiavit mirando;
infans bullonibus
manet vivus.

3 a. Dic nobis, navita,
quid fecit per maria?
Ad portum absque remis
hic est refugium
cunctae gentis.

3 b. Clerici sunt testes
et puellae non tristes.
Succurrit suis spes nostra;
promptus est in mari
et in terra.

4 a. Credit verius Deo soli
baculo fallaci
Et paganus
custode veraci.

4 b. Scimus tumba defluere,
quod medetur vere.
In gestis, Christe,
nostri miserere.

Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. — Melodie: Victimae paschali.

256. De sancta Odrada.

1. Odradae recolentes laudes
imitemur virginem.

2 a. Servire
Deo vovit annis
puerilibus,

2 b. Laudando
contemptu terrenas
sprevit nuptias.

3 a. Gloriam mundanam
prudenter
contempsit transitoriam,

3 b. Puellares iocos
devitans,
genus venustans moribus.

4 a. Memorias visebat
sanctorum
saepe terens et orans,

4 b. Ieiunia frequentans
profusis
ad inopes manibus.

5 a. Fertilibus tempus
distinxit laboribus,
Antiqui serpentis
praecavens
astutias, nullum
faciendum relinquens.

5 b. Gloriam internam
ornavit sollicita
Habere supernam,
parata
lampade exspectare
venientem sponsum.

6 a. Beata
haec sponsa, quae, cum
venerit sponsus, sic
ei occurrerit.

6 b. Probata
ut aurum igne
crematum, odio
novercae conflatum.

7 a. Dilanianda
a patre relegata
malignae nequam consilia
signo crucis sunt elisa,
ferae mutatae.

7 b. Sed summus pater,
nesciens mala data
dare petenti, mox oranti
fontis venas de arena
dedit sterili.

8 a. Transitus sui praescia
de morte ad vitam
exhalavit
〰〰〰〰
praesentem.

8 b. Revelata facie re-
gem videt gloriae
apud fontem
vitae residens
aeternae.

9 a. Mirando tractu Alem
recepit depositum
clara dote
resurgendum.

9 b. Cum quisque iuxta cursum
accipiet bravium,
da, Christe, te
stipendium

10. Precibus
beatae Odradae.

Psalter. ms. Alemnense saec. 15. Cod. S. Petri Buscoducen. s. n. — 2 a, 2 sq. puerilibus annis. — 7 a, 5 fere mitata. — Melodie: „Mater“, somit gleiches Schema wie die Notkersche Sequenz „Congaudent angelorum chori“, freilich mit den Abweichungen, wie sie gewöhnlich in den Schlufsstrophen der Sequenzen mit dieser Melodie sich zeigen; man vergl. unter anderem hierzu Anal. Hymn. VIII, Nr. 6; IX, Nr. 6; 180; 186; daneben VII, 14; IX, 371; X, 169; XL, 4.

257. De sancta Opportuna.

1 a. Arte metri, prosis, tonis,
Cunctis pangat psaltes sonis,
Clerus totus Pictavensis
Opportunae Sagiensis
Laudes et praeconia.

1 b. Godograndus exaltetur
Praesul, Opportunae frater,
Et a cunctis rogitetur:
Nobis pie assis, pater,
Mala sunt immania.

2 a. Stella sicut claritate
Multis fulgida praelucet,
Sic ceteras caritate
Tu vincis Christi virgines.

2 b. O quam probat et decorat
Sororem Basilicanus,
Quem defunctum videns plorat,
Suas erectum per manus.

3 a. Ambo iusti, ambo recti,
Hic praesul, haec sponsa regis,
A quo sunt duo electi
Sequentes praecepta legis.

3 b. Opportuna purissimo
Flore florens virginum,
Coelibatu [iuncta] Christo
Durum gessit proelium.

4 a. O quam gratus eius color
Virtutum sub veste nigra!
Aromata vincit odor,
Eius manus est impigra.

4 b. Flore vernans virginali,
Choris manens caelestibus
Et honore speciali
Agni iuncta [est] gregibus.

5 a. Mixtio dulcis in illa,
Pulchra membris, maior fide,
Gratiae redundat stilla;
Qui es doctus, pange, fide.

5 b. Tensis nervis concinamus
Et utrumque veneremur,
Opem cunctis postulemus,
Ambo conferant hodie.

6 a. Opportuna, tu succurre
Multis nunc languentibus
Gutturibus nimis dure,
Lensis et inguinibus.

6 b. Militanti plebi tuae,
Opportuna, provide,
Deo grata, fac, sint acta
Et agenda consule.

7 a. Fuga famen, pelle pestem
Et pro servis posce pacem,
A nobis expellas hostem
Et fidei serva mentem.

7 b. Quae cum Christo gloriaris,
Opportuna gloriosa,
Supplicibus quaeque dona
Da gratiae per merita.

Miss. Pictaviense imp. Parisiis 1541. — 1 b, 2 Praesul steht nach frater. — 2 a, 3 lucida praefulget. — 5 a, 3 ceteras Christo fixas. — 3 b, 2 virginei. — 4 b, 2 Choro manens est caelesti. — Nach 5 a, 4 folgt noch: Cum celsis agminibus. — Nach 7 b, 2 folgt noch: sponsa Christi. — 7 b, 4 Succurre gratiae. — Trotz der auf gut Glück gewagten Änderung am Texte bleibt diese Sequenz ein Machwerk, das sich durch nichts weniger als „Arte metri" auszeichnet.

258. De sancta Ottilia.

1. Celsum carmen
puris ex pectoribus
personent

2 a. In die natali
ovantes
Ottilae devotae
virgines.

2 b. De cuius exortu
laetantur
plurima famularum
agmina.

3 a. Per illam etenim
splendescunt virginales
normulae;

3 b. Haec exstat exemplum
specimenque bonorum
omnium.

4 a. Spernens penitus
misera
saeculi gaudia,
gestiens Christi
pauperiem sequi,

4 b. Spemque in Deo
funditus
validam iaciens
credula eius
sectatur monita.

5 a. Haec virgo Deo
sponsata exstitit,
Domuit corpus
saevis ciliciis,
virginale templum
praeparans castae
filio virginis;

5 b. Omnia probra
secans agonia
Callidi hostis
calcavit iacula,
tropaea insignia
referens crevit
virtutum gemmulis.

6 a. Emeritam
haec ducens vitam in
supremo cacumine,
solo corpore
terris manens
spiritu semper petivit
sanctos caelicolarum
ordines.

6 b. Sacrosancta
Ottilia, reddis
sedibus angelicis
animam patris
ex inferis
ignibus, duros molliens
genibus instar nivis
lapides.

7 a. Pia domina,
Ottilia, et clara,
coetibus
coniuncta sanctorum,
precare nobis semper
veniam,

7 b. Atque thalamis
nunc caelitus commanens
splendidis,
nos terris manentes
foveas protegasque
in aevum,

8. Lucida tibi iuncta
precibus Lucia.

Miss. ms. Raitenpuchense saec. 15. Clm. Monacen. 12203. A. — Miss. ms. Tegurinum saec. 15. Clm. Monacen. 19560. B. — Hymn. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. ex. Clm. Monacen. 14667. C. — 1, 1 Celsum natalis carmen B. — 1, 2 ex fehlt B; pectoris A. — 2a, 1 natalis AB. — 2a, 4 virginis AB. — 2b, 2 laetamur C. — 2b, 3 plurima fehlt C. — 3a, 1 illam aeterni C. — Strophe 3b mit 3a zu einer Strophe vereint AB. — 3b, 1 Haec arescant A. — 3b, 2 speciesque B. — 4a, 5 pauperum sequi vestigia B. — 4b, 1 Domino ABC. — 5a, 1 Et virgo B. — 5a, 2 desponsata C. — 5b, 1 proba B. — 5b, 2 sectans B. — 5b, 7 gemmula C. — 6a, 1 sq. Haec emeritam AC, Haec emeriticam B. — 6a, 5 terrena B. — 6a, 7 sancta C. — 6a, 8 ordines fehlt C. — 6b, 6 dura C. — 6b, 7 sq. instar vivi lapidis C. — 7a, 1 Eia C. — 7a, 4 sanctorum fehlt C. — 8, 1 Ottilia tibi B.

259. De sancto Pantaleone.

1 a. Clara dies et insignis
renovat Christi
magnalia;

1 b. Chorus noster laetus plaudit
Pantaleonis
pro gloria.

2 a. Cuius decor floruit
constantia
spiritali gratia;

2 b. Nam in aevo tenero
certamina
toleravit gravia.

3 a. Euphrosyni
medicinam renuit,
Hermolai
documenta tenuit,
Simulacrorum
cultum respuit
nec expavit supplicia.

3 b. Serpens nequam
signo crucis crepuit,
Morsu cuius
puer vita caruit;
Miserum vitae
dum restituit,
sacra petit mysteria.

4 a. Quem dum patrantem tam pia
cernit Caesaris
insania,

4 b. Minis addit suspendia
saeva tortorum
nequitia.

5 a. Caro rastris laceratur,
latus urunt incendia;

5 b. Martyr orat, Christus astat,
manus lassatur impia.

6 a. Sic deridetur
tyrannica saevitia,

6 b. Sic gloriatur
martyris patientia.

7 a. Nova parat Caesar
tormentorum genera,
fervet igne plumbum
et sartago ferrea,
sed divina consolatur
martyrem praesentia.

7 b. Lapis collo nexus
natat super aequora,
manu Christi ductus
martyr captat litora;
hinc laudanda salvatoris
exsistit clementia.

8 a. Leones adorantes,
leopardi venerantes
lingebant vestigia;

8 b. Illaeso stante martyre
rota salit et infelix
corruit perfidia.

9 a. Oliva fructum protulit,
cum iustus ensem pertulit,

9 b. Pro cruore lac saliit;
sic scandit ad caelestia.

10 a. Gloriose martyr, ave,
supplicibus tuis fave
impetrata venia,

10 b. Ut post huius finem vitae
mereamur tecum esse
in caelesti gloria,

11. Agmina fidelia
ubi canunt · Alleluia.

Miss. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 16823. A. — Grad. ms. Compendiense saec. 14/15. Cod. Parisin. 16828. B. — Miss. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 17319. C. — Miss. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 17321. D. — Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 17329. E. — 2 b, 1 Iam AC. — 3 b, 5 sq. Miserum restituit dum vitae D. — 4 b, 1 Finis C. — 7 a, 3 ferret ignem C. — 7 b, 6 exstitit AD. — Str. 9 a u. b. bilden eine Strophe in allen Quellen. — 9 b, 1 Cruor ut lac prosiliit E. — Melodie: Sacrosanctae hodiernae festivitatis. Von dieser Andreas-Sequenz zeigt der Aufbau der vorliegenden insofern eine Abweichung, als die Strophe 9 eine Erweiterung ist, und Str. 10 a eine Gegenstrophe samt Schlufsklausel 11 erhalten hat. Im übrigen zeigen beide Sequenzen den Übergang von den Prosen der ersten zur zweiten Epoche.

260. De sancto Pantaleone.

1a. In concordi melodia
Cordis, oris symphonia
Hymnizetur voce pia
Dei miseratio;

1b. Oda caelis haec laudatur
Et in terris invocatur,
Sed in Orco non moratur
Talis invocatio.

2a. Hanc prophetae cecinerunt,
Confessores docuerunt,
Martyresque consenserunt
Sancti cum solacio;

2b. Ab hac quidam decoratus,
Qui Pantaleon vocatus,
Illa nam cognominatus
Hinc patebat ratio.

3a. Nam mundanum thema vanum
Contemnebat et discebat
Dogma veri regis feri
Morans in palatio.

3b. Non renatus, sed hortatus
Fide sana Christiana,
Suscitavit, quem prostravit,
Aspidis inflatio.

4a. Ergo spernens paganismum
Et se sternens ad baptismum
Baptizatur, undae datur
Sacra renovatio.

4b. Statim fidem praedicabat,
Caecos idem illustrabat,
Corque patris plenum atris
Lucis intrat natio.

5a. Scorto fraudum rege tristi
Iste laudum verbo Christi
Sanat claudum, per quod isti
Datur tormentatio.

5b. Circa lumbum lampas urens,
Plantis plumbumque comburens,
Mare summum, post haec furens
Belluarum statio.

6a. Ortas flammas non sentivit,
Calens plumbum calcans ivit,
Mare supra transilivit,
Huic ferarum oboedivit
Rabida gregatio.

6b. Unde mille credidere,
Occiduntur una fere;
Cruces, rotam paravere,
Qua quingenti periere
In convallis spatio.

7a. Tandem sanctus decollatur,
Lacte collum irrigatur,
Spata primo duplicatur,
Et sicariis dabatur
Fidei creatio.

7b. O quam digna, quam beata
Miseratio vocata,
Quae Pantaleoni data!
Per quam nobis sit collata
Iugis exultatio.

Grad. ms. Sanctense saec. 15. ex. Cod. Sancten. s. n. — 1 b, 1 hoc. — 6 a, 1 tristi fehlt. — Zu vergleichen ist die Sequenz gleichen Anfanges auf Mariae Heimsuchung (Anal. Hymn. X, Nr. 92). — Hier wie dort ist das gleiche Akrostichon „Iohannes Scouto". Konnte es dort noch zweifelhaft erscheinen, ob das Akrostichon mit „Iohannes" schliefse und der Rest der Initialen zufällig einen allerdings eigentümlichen Namen ergebe, so ist dieser Zweifel durch vorstehende Sequenz behoben. Beide Sequenzen, die gleichen Stil und gleiche Melodie aufweisen, sind vom gleichen Verfasser; auffallend ist nur, dafs sie in zwei so verschiedenen Quellen sich vorfinden.

261. De sancto Pantaleone.

1. Pantaleonis gloriosis
iubilantes meritis
foveamur,

2a. Quem fides
Christi praeclarum
suscitavit medicum;

2b. Qui pestes
varias divina
virtute dispulit.

3a. Imbuit
caeli numen
rector quem et siderum,

3b. Lavacro
tinctum sancto
in caelos eripuit.

4a. Per signum crucis
quando revexit serpentis
viru stratum morte iuvenem,

4b. Animam cari
genitoris puer sanctus
cepit fidei reticulis.

5a. Quando negati
luminis honorem
caecis oculis
retulit,

5b. Sistitur invictus
animo per fidem
sceptriferis
vultibus.

6a. Tura rex
praecipit furiosus
sanctum litare
numinibus.
Fortis exsultans agonis
sui agit
athleta titulos;

6b. Laqueis
duci concupiscit; dum
carnem subicit
suppliciis,
libenter perennis ob spem
vitae vincit
poenarum genera.

7a. Ungulas
et faces carnifex
sancto martyri
fremens intulit.

7b. Adfuit
servo Deus, sparso
caelitus imbre
flammas reprimens.

8a. Sartaginis
poenas irrisit, cum
bulliens
plumbum non sensit.

8b. Elementa
suis destituta
languerunt
efficacia.

9a. Baiulus dum fluctibus
martyris adnexum
saxo corpus
mare litori
repente restituit,

9b. Bestiis proponitur
sanctus discerpendus;
sed mitescens
feritas Dei
reveretur martyrem.

10a. Rotalis machina in
caelum porrigitur
discissura pugilem;

10b. Incineratur moles;
pereunt mox ipsa
gentium multa milia.

11 a. Ensis ceu
cera mollis iugulum,
quod negaverat,
tandem triumphali
fine precanti detulit.

11 b. Pantaleon,
inclite martyr Christi,
devotos tibi
famulos iugibus
Deo commenda precibus.

Appendix ms. saec. 16. in. Miss. Hildensemensis imp. Nurembergae 1499 (in Bibl. Mus. Hildensemen. Nr. 365). — Mit Melodie. — 3 b, 2 tinctus. — 4 b, 3 fidem. — 6 b, 2 sq. carnem dum. — 8 a, 4 sentiit.

262. De sancto Patricio.

1 a. Dei per Patricium
virtus declaratur,
Cuius mira sanctitas
miris commendatur.

1 b. Novi fontis oculos
latice rigatus
Caecus visum recipit
et fit literatus.

2 a. Sanctus in Hiberniam
puer captivatur,
Aurum monstrat angelus,
auro liberatur.

2 b. In somnis per angelum
monitus redire,
Mirantur et matribus
parvulos vagire.

3 a. Germani Patricius
subditus habenis
Profuit in Gallia
annis quadragenis.

3 b. Romae factus pontifex
angelo dictante
Celsa tenet Morion
Domino praesente.

4 a. Dat in visis Dominus,
sacris ut statutis
Dirigat Hibernicos
in viam salutis.

4 b. Altari dum insidet,
mare transportatur,
Leprosus navigii
genus admiratur.

5 a. Bailus daemonibus
magnus elevatus
Ad pedes Patricii
moritur prostratus.

5 b. Altare maleficum
fuso sacramento
Tellus ultrix sceleris
sorbet in momento.

6 a. Praesumens Patricium
gladio ferire
Flumine conspicitur,
videtur perire.

6 b. Instat praesens, radiat
manus radiorum,
Ut augeri faciat
copiam equorum.

7 a. Cuius a consociis
letum simulatur,
Moritur Patricius
et sic honoratur.

7 b. Dei praesul Patricius
puro servato
Post quaeque pueri
via concremato.

8 a. Pastor sacer abigit
gregem venenatum,
De sancto Patricio
Deum honoratum.

8 b. Sacri causa corporis
populus armatur,
Interiectis fluctibus
furor temperatur.

9a. Advectus mirabili
genere vecturae
In Duno Patricius
datur sepulturae.

9b. Cuius, nobis Domine,
meritis adiutis
Perpetis indulgeas
gloriam salutis.

Missale ms. Kilormicense saec. 15. Cod. Collegii ss. Trinitatis Dublinen. B 3. 1. — 3a, 3 Gallis. — 4a, 2 ut tuistis. — 4b, 1 dum incenderet. — 5b, 1 Altare male sine. — 5b, 2 fusso. — 6a, 3 conspicit. — 6a, 4 videt. — 7a, 1 consciis. — Str. 7b ist derart verdorben, dass sie nicht herzustellen ist, obschon die Tatsache, auf welche sie anspielt, bekannt ist: Der Engel Victors mahnt aus brennendem Dornbusch den Patricius, nach Dunum zu gehen. — 9a, 1 Adventus. — 9a, 2 necturae. — 9a, 3 Indomo potius. — 9b, 1 Erue nobis. — 9b, 3 indulgeat.

263. De sanctis Patronis.

1. Hos Deo dignis attollat
laudibus ecclesia,

2a. Quorum verbis, actibus sacris
et exemplis in melius
commutavit mores
et studia.

2b. Nos, Christe, tibi concilia
〰〰〰〰〰〰
horum placatus per
suffragia.

3a. Et quorum est memoria
per saecula
mundo celebris,
in tui laude nominis
nobis sit iucunda.

3b. Horum da nobis precibus
pulsantibus
fructum operis
et [nos] a culpae veteris
maculis emunda,

4a. Ut mundati
a peccatorum sordibus
devotissimi
eorum laudibus
iugiter inveniamur
adnuente clementia
superna;

4b. Ut cum stola
immortalitatis duplici
post incolatum
labentis saeculi
introire cum beatis
valeamus in gaudia
aeterna,

5. Interventu horum
suffulti gratia.

Miss. ms. Subense saec. 12. Cod. Semin. Lincen. s. n. add. saec. 15. A. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Sanctae Crucis 21. B. — Hym. et Sequent. ms. Emmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. C. — Miss. Pataviense imp. Augustae 1503. D. — Miss. Pataviense imp. Augustae 1505. E. — Miss. Pataviense imp. Viennae 1509. F. — 1, 1 dignos. B — F. — 2a, 1 verbo E. — 2a, 2 et doctrinis. A. — 3a, 4 in tuo BCF. — 4b, 1 Et A. — Überschrift „de Patronis“ AC, „de ss. Valentino et Maximiliano“ BDEF.

264. De ss. Patronis Hildensemensibus.

1 a. Laudes Deo concinamus,
Patronorum attollamus
Praeclara magnalia.

1 b. Domus huius advocatos
Sacra nobis sorte datos
Laudemus cum gloria.

2 a. Summum patrem atque natum,
Utriusque sacrum flatum
Voce, voto supplici

2 b. Unum trinum veneramur,
Quo plasmamur et salvamur
Gratia praenobili.

3 a. Omnis Alpha et O boni,
Nostrae tu devotioni
Fervidus irradia.

3 b. Quidquid sapit atque spirat,
Tibi psallat, benedicat,
O maiestas inclita.

4 a. Auge fidem, caritatem,
Spem largire, da virtutem,
Vita, decus omnium.

4 b. O crux sancta, veneranda,
Nos consigna, salva, sana,
Terens mundi pretium;

5 a. Purpurataque gemmata,
Unda Christi venustata
Sacro fusa corpore,

5 b. Carnem, mundum triumphare
Satanamque superare
Da potenti numine.

6 a. Praeelecta o Maria,
Virgo pia, nos in via
Guberna, christifera.

6 b. Aufer culpas, morbos tolle,
Rege mores et extolle
Supra caeli sidera.

7 a. Omnis coetus angelorum,
Assistentes saeculorum
Regi aeternaliter,

7 b. Propulsantes inimicos,
Exhibete vos amicos
Nobis temporaliter.

8 a. Iam insignes vos, Bernwarde,
Ac sodales, Godeharde,
Epiphani, praesules,

8 b. Impetrate sanctitatem,
Pacem, terris ubertatem,
Obsecramus supplices.

9 a. Nobis, omnes sancti Dei,
Vates atque apostoli,
Confessores, martyres,

9 b. Vosque, flores virginales,
Mansiones aeternales
Praeparate caelibes.

Miss. Hildensemense imp. Nurembergae 1499. A. — Miss. Hildensemense imp. Nurembergae 1511. B.

265. In Commemoratione s. Pauli.

1 a. Sancte Paule, merita
Tua colentes inclita
Refove clementius

1 b. Ac sanctis in scripturis
Apertis et obscuris
Instrue nos clarius.

2 a. Praedicator optime,
Contra morbos animae
Dic, qualis sis opere.

2 b. In labore saepius,
In aestu frequentius
Vinctus et in carcere.

3 a. O lux apostolica,
Adhuc nobis indica
De tuis excessibus.

3 b. Raptus in paradisum
Humanum vincens visum
Fruebar caelestibus.

4 a. Ora tuis precibus
Sicut olim fletibus
Pro sanctis viventibus;

4 b. Flecte tua genua
Ad patrem, ut venia
Detur paenitentibus.

5 a. Da post vitae terminum
Angelorum Dominum
Sine fine cernere;

5 b. Da virtute flaminis
Non gravari infimis,
Sed superna quaerere.

Grad. ms. Monasteriense saec. 15. (Privatbesitz). A. — Miss. Monasteriense imp. Coloniae 1489. B. — 1 a, 2 ist vielleicht zu lesen: Tis colentes. — 5 b, 1 virtute spiritus, wahrscheinlich eine ähnliche Korrektur wie bei dem mifsverstandenen „Tis" in 1 a, 2. — Es sei ausdrücklich bemerkt, dafs weder A noch B in 3 b, 3 die falsche Lesart „Fruebaris„ haben, wie nach Misset-Weale (Anal. Lit. I, p. 225) zu glauben ist.

266. De sancto Paulo.

1 a. Lactabundus
Paulum laudet omnis clerus,
Alleluia,

1 b. Quem convertit
Cunctorum regum rex verus,
Res miranda.

2 a. Mundo Christus oritur,
Verus vera nascitur
Sol de stella;

2 b. Sole nox expellitur,
Paulo lux infunditur
Semper clara.

3 a. Paulus mores instruit
Ac errores destruit
Pari forma;

3 b. Lux doctrinae celebris
Pauli nullis tenebris
Fit corrupta.

4 a. Populos illuminat,
Tenebras eliminat
Valle nostra.

4 b. Verbum patris praedicat,
Id, quod passum indicat
Carne sumpta.

Cantion. ms. incert. orig. saec. 14. Cod. Florentin. Conv. sup. II. I. 212. — Mit Melodie, natürlich Laetabundus. — Leider fehlen die zwei Schlufsstrophen infolge einer Lücke in der Handschrift. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

267. De sancto Peregrino.

1 a. Gaude, plebs Autrica,
Quam fraus inimica
Quondam sub antiqua
[Vinxit] idolatria;

1 b. Solve tuo patri
Laudes, cuius atri
A vinclis barathri
Solveris industria.

2 a. Nos quoque singuli
Canamus seduli
Praesenti praesuli
Canticum laetitiae,

2 b. Cuius praesentia
Conferens gaudia
Spes et laetitia
Praesentis ecclesiae.

3 a. Gaudet urbs Romana
Partu tantae prolis,
Qua deorum fana
Cadunt cum idolis;

3 b. Magis Autricana
Diu tenta dolis,
Qua relinquens vana
Iuncta Christicolis.

4 a. Hunc Sixtus destinat
Ad partes Galliae,
Quem lux illuminat
Caelestis gratiae,

4 b. Granumque seminat
Verbo prudentiae,
Daemonis terminat
Fraudes nequitiae.

5 a. Diebus singulis,
Christum dum praedicat,
Poenis non modulis
Afflictus dimicat.

5 b. Lictor in vinculis
Martyrem implicat
Tandemque praesulis
In caput vindicat.

6 a. O Peregrine,
Martyr benigne,
Servis in fine
Impetrato veniam,

6 b. Prece decora
Iudicem ora,
Nobis implora
Verae lucis copiam.

Miss. ms. S. Dionysii saec. 14. Cod. Parisin. 1107. — 1 a, 1 Autrita. — 3 b, 1 Atritana. — 3 b, 2 tanta. — 5 b, 1 Litor. — 6 b, 2 Iudicis ora. — Melodie: Ave Maris stella, | Mellis caeli cella (Anal. Hymn. IX, Nr. 88).

268. De sancto Petro.

1 a. Pasce, Petre, oves Christi,
Quas in cura suscepisti,
Nam a Christo didicisti,
Quod sis pastor ovium.

1 b. Tu es petra fundamenti,
Tu columna firmamenti,
Firma robur nostrae menti
Tuum per subsidium.

2 a. Claves caeli, Petre, geris,
Regnum Christi promereris,
Dum de Christo confiteris,
Quod sit Dei filius.

2 b. Plenitudo potestatum
Tibi datur, et est ratum,
Quidquid ligas, est ligatum
Dei vinclo firmius.

3 a. Quidquid solvis, est solutum,
Quod tueris, hoc est tutum
Ad unius Dei nutum
Firmans moderamina.

3 b. Ergo nostri miserere
Et ope iuva sincere,
Solve vincla et tuere
Sempiterna saecula.

Miss. ms. Beckense (Leodiense) saec. 15. Cod. Bruxellen. 3782. — Melodie: Verbum bonum. — Vgl. Anal. Hymn. VIII, Nr. 265; die zwei dort benutzten gedruckten Quellen zeigen manche Abweichungen.

269. De sancto Petro.

1 a. Verbum Dei incarnatum
Et in mundo conversatum
Curam cepit agere,

1 b. Velle patris ut impleret,
Mundi culpam ut deleret
Pietatis opere.

2 a. Nam, dum mare visitavit,
Illic Petrum invitavit
Ad capturam hominum.

2 b. Veni, Petre, post me, inquit;
Ille statim cuncta linquit
Sequiturque Dominum.

3 a. O quam bonum, quam iucundum
Petro sic liquisse mundum,
Salvatore socio

3 b. Pios mores imitari,
Sancte semper conversari
Declinato otio.

4 a. Vultus mitis, una mensa,
Vitae dogma, Petre, pensa,
Quam praebent clementiam;

4 b. Tu de fonte salvatoris,
Imitator pii moris,
Hauris sapientiam.

5 a. Dum Iesus, qui nil nescivit,
Fratres de se requisivit,
Sentiant quid populi,
Ipsique discipuli
Qualem esse dicant,

5 b. Iesum sciens Petrus vere
Primus audet respondere
Hunc talem existere,
Ut creaturae singulae
Digne benedicant.

6 a. Tu es, inquit, Christus, Dei
Vivi natus, compar ei
Iuris in dominio;

6 b. Fluens ex te verbum vitae
Felix, qui custodit rite
Pectoris in scrinio.

7 a. Dum sic Petrus confitetur,
Dici felix promeretur
Patre iam propitio;

7 a. Qui dum lucem dat internam,
Capit Petrus rem supernam
Carnis carens vitio.

8 a. Ex tunc ipsum Simonem
Fecit Iesus principem
Coapostolorum.

8 b. Et cum cura ovium
Potestatem clavium
Regni dat caelorum.

9 a. Inde coepit coruscare,
Factis miris praedicare,
Dum a Christo mittitur,

9 b. Cuius iuri mancipare
Plurimos ac baptizare
Pia fide nititur.

10 a. Christi post ascensionem
Celebrat divisionem
Coetus apostolicus.

10 b. Petrum Emath cathedravit,
Ubi fit, dum praedicavit,
Populus catholicus.

11 a. Romae tandem sedes datur,
Illic magus adversatur,
Quem necat nequitia.

11 b. Hinc Neronis fremens ira
Adhiberi Petro dira
Praecepit supplicia.

12 a. Quem ad caelum crux transmisit,
Cui Christus, quae promisit,
Dat aeterna gaudia;

12 b. Quo perducat Petri prece
Puros nos a culpae faece
Salvatoris gratia.

Grad. ms. Praedicatorum Dusseldorpensium saec. 15. Cod. Dusseldorpen. D. 11. — 12 a, 2 Christus quem.

270. In sancti Petri ad Vincula.

1. Psallat vox cuncta

2 a. Rectori regenti
decenter universa,
qui corroborat suos,
ne succumbant, vernulas;

2 b. Potenter sustentat
amoris sui flamma,
ut non flagra terreant
eorum praecordia.

3 a. Ad propaganda sacra
documenta promptus Bariona

3 b. Petrus Herodiana
detinebatur versutia,

4 a. Olim umbra
carceris positus densa.

4 b. Praesens anni
testatur dies rotata

5 a. Fuisse sub custodia
Vinctum pro cura
a Deo collata
pastorali, non pro debita
nequitiae poena.

5 b. Precabatur ecclesia,
Ut solveretur
pastor absque mora,
ne periclitarentur rudes
in fide assumpta.

6 a. Est virtus
invicta
et salus
amplissima Christus,
sapientia summa,

6 b. Catenis
astrictum
qui sua
militem immensa
resolvit clementia.

7 a. Proferri series debet
ereptionis mira,
acta Dei potentia:

7 b. Vinclorum pondere membra
vix ferens adgravata
capit somnum noctis hora

8 a. Poli celsa ianitor,
detentus absque noxa.

8 b. Sacer fulgida nuntius
descendit ab aula,

9 a. Pellens taeterrimas
Clausi carceris umbras
praesentia adventus
clara sui,
tenebris contraria.

9 b. Luce enim magna
Circumfultus omnia
taetri loci obscura
ita fugat
velut solis claritas.

10 a. Adpropians, propter quem
advenerat, excitat;

10 b. Latere tacto monet,
mature ut exsurgat,

11 a. „Indumenta
tua“ inquiens
„citus tibi circumda; ne
paveas.“

11 b. Nexus cadunt
Dei gratia;
angelum sequitur recta
semita;

12 a. Praevius caelicola,
ut Petro fiat
id audacia.

12 b. Fidelis christicola
omnis praedicet
Dei opera,

13 a. Qui sic Petrum liberat.
Ille visum, non actum,
se contemplari putat.
Nil difficultatis obstat;

13 b. Transeunt custodias,
Panditur mox ianua
euntibus ferrea;
Procedunt constanter una.

14 a. Secum mirans Petrus
talia fratres visitat.

14 b. Fidelium super
hoc exsultat ecclesia.

15 a. Emunda famulantium
tibi contagia,

15 b. Petre, profusa ad Deum
precis instantia,

16 a. Ut fruamur gloria

16 b. In aeterna patria.

Trop. ms. S. Ebrulphi saec. 12. Cod. Parisin. 10508. A. — Miss. Sosmense imp. Parisiis 1547. B. — Nach 5 b, 1 eingeschoben: Deum maerore afflicta AB; mit gleicher Melodie wie 5 b, 1. — 6 a, 1 Ast B. — 7 a, 3 aperta Dei B. — 9 a, 3 sq. passim praesentia clara adventus AB. — 10 a, 1 Adpropians AB. — 11 a, 3 citius A. — 12 a, 2 sq. id fiat AB. — Nach 13 b, 4 beigefügt: Angelus petit supera AB; mit gleicher Melodie wie 13 b, 4. Vgl. die Bemerkung zu 5 b, 1. — 15 a, 1 famulantum B. — Melodie: Fulgens praeclara (Anal. Hymn. VII, Nr. 44); letztere Sequenz gab festen Anhaltspunkt zum Ausscheiden der beiden nicht zugehörigen Verse nach 5 b, 1 und 13 b, 4. — Cfr. Anal. Hymn. VII. Nr. 127 u. 147.

271. In s. Petri ad Vincula.

1 a. Deo detur laus aeterna
Sollemnitate hodierna,

1 b. In qua Petrus a catenis
Est liberatus et a poenis.

2 a. Rex Herodes Iacobum
Occiderat,
Ut placeret Iudaeis,

2 b. Apostolumque Petrum
Ligaverat
In catenis ferreis.

3 a. En, angelus
adest, Dei nuntius
Petrum solvens,
quem ligarat impius;
Dormientis
percusso latere
Dixit ei:
„Festina surgere.“

3 b. In carcerem
subintrante angelo
Lux effulsit
in carceris angulo,
Apostoli
dirumpens vincula
Et portarum
[tollens] obstacula.

4 a. Sic angelus hunc eduxit
Et in urbem laetum induxit;

4 b. Sic delusus est Herodes
Et milites, Petri custodes.

5 a. Tunc angelus hunc dimisit,
Petrus fratres mox invisit.

5 b. Viso Petro apostoli
Gaudent, factores symboli,

6 a. Gratulantes
Atque dantes
Domino gloriam

6 b. Propter suam
Mellifluam
Misericordiam.

7 a. Audi, Petre, firma petra,
ab inferni via
Nos retrahe et absolve
divina gratia,
Cui ligandi et solvendi
data est potentia.

7 b. Tibi Deus ire dedit
super aequora
Et omnium infirmorum
sanare corpora,
Aperire et claudere
caelestia palatia.

8 a. Petre, palmes verae vitis,
Nos absolve, pastor mitis,
Ab omni spurcitia;

8 b. Nos absolve nosque munda
Nosque perduc ad iucunda
Sanctorum consortia,

9. Ut semper nos gaudeamus
Cum Christo in gloria,
Cantemus Alleluia.

Miss. Morinense imp. Rothomagi 1516. — 1 a, 2 In sollemnitate. — 3 b, 1 carcere. — 4 a, 2 duxit. — 9, 3 Et cantemus.

272. In s. Petri ad Vincula.

1 a. Gaudia
nobis opima

1 b. Aetheris
semper condona,

2 a. Cuius inclita
per orbem iura

2 b. Potentum sceptra
subicis fera.

3 a. Quem nunc venerans
pie vox nostra

3 b. Cantibus celsa
reddit neumata,

4 a. Suscipe sonos,
poscimus nostros,

4 b. Quos tibi voto
cecinit cohors

5. Et tuo
concede gaudia dono.

Miss. ms. Xantonense saec. 15. Cod. Londinen. Lansd. 450. A. — Miss. Xantonense imp. Parisiis 1491. B. — 3 b, 1 Celsa cantibus; stört die Endassonanz, die freilich auch in 1 b, 1 nicht gewahrt erscheint. — Die Dichtung war ursprünglich wohl eine Verbeta.

273. De ss. Petro et Paulo.

1 a. Isti duae sunt olivae,
Quorum chorus hic festive
Recolit sollemnia;

1 b. Pascunt, ardent et medentur,
Mentes pascunt, ne graventur
Doctrinae penuria.

2 a. Ardent igne caritatis
Et medentur praegravatis
Qualibet molestia;

2 b. Possunt vivos morti dare,
Morti datos suscitare
Freti Dei gratia.

3 a. Antiochus Petro sedem
Primam dedit, Remus aedem
Dignam reverentia.

3 b. Christum Petrus ut sequatur,
Crucem suffert et mercatur
Caelum per supplicia.

4 a. Pollet Paulus in doctrina
Oleoque miscens vina
Fulget in ecclesia.

4 b. Ense Paulum Nero stravit,
In lacrimis seminavit
Modo metit gaudia.

5 a. Ante Deum qui lucetis,
Candelabra, nobis detis
Clara frui regia.

5 b. Caeli claves, aperite
Caelum nobis et ad vitae
Nos ferte palatia.

Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisin. 16828. — 4 b, 1 paululum. — Melodie: Hodiernae lux diei. — Zu vergl. ist Anal. I, Nr. 75 welches Lied eine Sequenz ist), und XL, Nr. 321.

274. De sancto Quintino.

1. Festus est nobis hodie

2 a. Quintini
sanguine dies
agonistae sacratus,

2 b. Qui minas
Rictiovari
fide vicit divina,

3 a. Trochleas, oleum, picem,
adipem, faces,
ferreos resticulos,

3 b. Calcem, acetum, sinapim
clavosque decem
cum verubus duobus.

4 a. Demum gladio
exspiravit percussus
Viromandorum
in porta.

4 b. Quintine, frui
per te nobis det Christus
sui praesentia
in caelesti patria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen 360 (139. 5. 8). — Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. B. — 3 a, 2 fasces.

275. De sancto Quintino.

1. Martyri Quintino laudes
eleveut servi sui,

2 a. Maxime, qui propria
Sunt eius ecclesia
Victimae paschalis
perceptores.

2 b. Cuius elevatio
Sit horum protectio,
Istius qui festi
sunt cultores.

3 a. Profert Eusebia,
Quod celat invidia,
Caput martyris, in flumine,
Et corpus novo
reparat lumine.

3 b. Testis est lucerna
Stans sub aquae laterna;
Huic Eligius tumulum
Novit temporum
post curriculum.

4 a. Credendum est Eligii
plus devotioni,
Quam sit Maurini
praesumptioni;

4 b. Scimus fabrum transtulisse
sacrum corpus vere.
Tu nobis, Christe,
rex miserere.

Miss. Noviomense imp. Rothomagi 1506. — 2 b, 2 Sit eorum. — Melodie: Victimae paschali.

276. De sancto Quintino.

1 a. Verbum pater eructavit,
Verbi rore germinavit
Quintinus ut lilium.

1 b. Regnum tenens hic supernum
Ibi floret in aeternum
Ante Dei filium.

2 a. Iste suis in diebus
Mundus, mundi carens rebus,
Mundus labe criminis,

2 b. Lege fulsit in divina
Quasi stella matutina
Medio caliginis.

3 a. Qui pro lege Dei sui
Est candentis passus sui
Dorsum ferri sudibus.

3 b. Nec tormentum sive necem
Fugit fixus ungues decem
Clavorum cuspidibus.

4 a. Dorsum rastris exaratur,
Exaratum irrigatur
Imbre sui sanguinis.

4 b. Cultor bonus hoc examen
Perfert propter pullulamen
Sacri verbi seminis.

5 b. Decollari cum iubetur,
Ut tyranni satietur
Inhumana rabies,

5 b. Cervix eius est abscisa,
Et volare hinc est visa
Columbina species.

6 a. Aulam caeli scandit ita,
In qua vera viget vita
Luce fervens sedula,

6 b. Cuius prece Deo grata
Stola vitae Deo data
Vivamus in saecula.

Appendix ms. saec. 16. post Miss. Belvacense imp. Rothomagi 1514. (In Bibl. Sangenovefiana). — 3 a, 3 subdibus; zu 3 a, 2 u. 3 vgl. in der Sequenz „Per unius casum grani" (Anal. Hymn. XXXIX, Nr. 286, Strophe 8 b, 1: „Sudes ferri suunt dorsum"; überhaupt sind manche Entlehnungen aus letzterer Sequenz. — Überdies sind die zwei ersten Strophen fast gleichlautend mit dem Anfange der Sequenz „Pater verbum eructavit" (Anal. Hymn. XL, Nr. 184).

277. De sancto Quirino.

1. Eia, celebremus hodie
laude digna

2 a. Sancti Quirini, martyris
gloriosi,
sollemnia gratíssima.

2 b. Hic vir nobilis Romanus
cuncta vitans
perfidiae umbracula,

3 a. Credenti populo
luce fulgens
clarissima
nova reduxit gaudia.

3 b. Reliquit idola
colens Christum
mente pura,
per quem peribunt mortua.

4 a. Gemit victus
hostis antiquus,
dolose quaesita
perdit spolia.

4 b. Vir divinus
sanctus Quirinus
per tormenta caeli
adit gaudia.

5 a. Cantet in hac die
cantica
plebs Nussiae caelestia,

5 b. Quia erat pene
perdita,
sed victrix nunc est inventa.

6 a. O pugna Quirini
beata,
qua redempta [est] Nussia!

6 b. Deum laudent nunc per
omnia
masculus atque femina.

7 a. Mirabilis Quirinus,
nos ut quiris divinus
defendens, ut consuerat,
pandens, quod erat

7 b. Fortissimus suorum
liberator servorum,
quos adiuvit gratia
de caelo facta.

8 a. Perdere venit hostis
saevus, quos voluerat,

8 b. Adduxit fortia castra
cum grandi armatura;

9a. Sed victus in sua
curia
vidit multa milia
prostrata per tela,

9b. In quibus fidebat;
contrita
est illius machina,
fugit turma sua.

10a. O Quirine sanctissime,
salus nostra es vera

10b. A Deo nobis gratiam
poscens et victoriam,

11. De qua tibi
laus sit aeterna.

Grad. ms. Nussiense saec. 15. Cod. Mus. Archiepisc. Colonien. VI. 11. — 6b, 3 masculus et. — 11, 1 qua sibi. — Melodie: „Eia turma", somit nach dem Schema der Sequenz „Eia recolamus laudibus piis digna." Vgl. u. a. Anal. Hymn. X, Nr. 238.

278. De sancto Reinoldo.

1a. Trinum Deum in usia
Nostra sonet harmonia
Consistentem unica,

1b. A quo manat fons sophiae,
Qui Reinoldum theoriae
Haustu dulci debriat.

2a. Iste miles veri David
Mundi campo decertavit
Non cassum cedens area.

2b. Liam lippam fastidivit,
Agar domans concupivit
Rachelis effigiem.

3a. Vera fide radicatus,
Caritate dilatatus
Et spe crucis ardua,

3b. Cuius prece salus datur
Aegris, funus suscitatur,
Fugit pestilentia.

4a. Iusti vitam livor zelat,
Clam necatur, stagno celat
Malleator saucium.

4b. Sed insigne margaritum
Declaratur expolitum
Signorum praeconiis.

5a. O Reinolde, martyr Dei,
In hoc salo nostrae spei
Portus sis et ancora,

5b. Tua prece consequamur,
Qua te frui gratulamur,
Divinam praesentiam.

Miss. Coloniense imd. Parisiis 1520. A. — Miss. Coloniense imp. Parisiis 1525. B. — 5a, 2 hoc solo AB; salum = mare. 5b, 2 gratulemur AB. — 5b, 3 Divina praesentia AB.

279. De sanctis Reliquiis.

1. Sancte, sanctorum vita et gaudium,

2a. Suscipe tuorum laudes servorum
In commemorationem eorum,
Quorum reliquiae a laudandae vitae
Viro clemente Willibrordo sunt nobis allatae;

2 b.. Quas angelica revelatione
Suscepit pro plurimorum salute
A papa Sergio semper memorando
Sublimatus archiepiscopatus officio.

3 a. Hae divinitus sunt augmentatae
A fidelium multitudine.

3 b. Per hos ergo fit virtus signorum
Et sanitas morum et corporum.

4 a. Caecorum oculi illuminantur,
Aures surdorum aperiuntur,

4 b. Et clausae mutorum linguae solvuntur,
Et gressus claudorum solidantur.

5 a. Leprosi mundantur,
Et aegri curantur;
Vera, inquam, salus cunctis rependitur,
Si eis debitus honor impenditur.

5 b. Quapropter sollemnem
His demus honorem.
Sanctae atque piae earum animae,
Pro nobis [Deum] semper intercedite.

6 a. Stantes corroborate, ne cadant,
Et lapsos adiuvate, ut surgant;

6 b. In hac vita [vos] nos custodite
Et post hanc ad aeternam ducite.

7. Quod dare dignare, sancte sanctorum.

Trop. ms. Epternacense saec. 11/12. Cod. Parisin. 10510. — 5 b, 3 Quos sanctae. — 6 b, 2 perducite. — Melodie in Neumen „Ad melodiam: Laudate Deum". — Überschrift: „In commemoratione sanctorum." — Jede Halbstrophe besteht aus je zwei Zeilen (oder Zeilenpaaren), die bei gleicher Silbenzahl Endassonanz aufweisen. Aus technischen Rücksichten mufste ich darauf verzichten, Strophe und Gegenstrophe gegenüberzustellen, wie es sonst geschieht; die Verse oder Zeilen haben nämlich eine auffallend grofse Silbenzahl, während diese sonst in der Regel die Zahl 9 nicht übersteigt.

280. De sancto Remaclo.

1. Remaclus, vir nobilis,
Praesul venerabilis
Sanctitatis gloria.

2a. Fulget in caelestibus
Cum sanctorum coetibus
Peracta victoria.

2b. Ubi Dei visio
Omni plena gaudio
Consolatur omnia.

3a. Sancti huius actio,
Huius praedicatio
Fit salutis nuntia,

3b. Terrena despicere
Docens et acquirere
Paradisi gaudia.

4a. Exstitit pro speculo,
Dum vixit in saeculo;
Huius Deo placita
Vita est intuita.

4b. Ipsius religio
Fulget cum Eligio
Corporis munditia
Et virtutum gratia.

5a. Nil terrenum ambiebat,
Quia vere diligebat
Iesum super omnia.

5b. Cuius prece nos deflere
Valeamus et delere,
Quod mens timet conscia.

6a. In Stabulo vir stabilis
Deo fuit laudabilis
Operum per merita.

6b. Ad mansura sine fine
Suspirabat mens divinae
Servituti subdita.

7a. Post labilis vitae cursum
Feliciter scandit sursum,
In caelesti militia
Receptus cum laetitia.

7b. Veneremur hunc patronum
Obtinentem caeli thronum,
Qui ut rosae vel lilia
Redolet in ecclesia.

8a. O Remacle, vernans rosa,
Grata tibi sit haec prosa,
Tu nos Christo die isto
Clementer concilia.

8b. Praesul magnae dignitatis,
Ora fontem pietatis,
Ut nos omnes a peccatis
Mundet data venia.

9. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Stabulense saec. 15. Cod. Bruxellen. 1848. — Melodie: Mane prima sabbati. — 6a, 1 Stabulaus. — Im übrigen sind viele Anklänge an die Sequenz „Augustinus (Antonius) humilis."

281. In Adoptione beati Remacli.

1a. Confessoris incliti,
Militis emeriti
Recolamus bravium.

1b. Voci nubat animus,
Dum Remaclo canimus
Insigne praeconium.

2a. A primaevo vitae flore
Totam mentem in amore
Divino constituit;

2b. Mundum gerens cor et purum
Florem mundi periturum
Tamquam lutum respuit.

3a. Sancto viro commendatur
Moribusque informatur
Sanctus ab Eligio;

3b. Forma, stirpe, vita clarus
Habitus est cunctis carus
In regis palatio.

4 a. Uti Trudo sancti viri
Consilio voce miri
Monetur oraculi,

4 b. Sancto Christi lapidato
Dare sua corde grato
Pollicetur praesuli.

5 a. Cum Tungrensi providus
Praeesset ecclesiae,

5 b. Hinc abscessit cupidus
Vitae solitariae.

6 a. Monachorum condidit
Duplex hic coenobium,

6 b. Quibus unam indidit
Legem et consortium.

7 a. His praesedit honestorum
Formam cunctis praebens morum,
Plenus Dei gratia;

7 b. In hoc statu consummavit
Sanctus vitam et migravit
Ad superna gaudia.

8 a. O confessor gloriose,
Honestatis speculum,

8 b. Iaspis Christi pretiose,
Sanctitatis vasculum,

9 a. Apud Deum
Coetum reum
Tua prece
De hac faece
Sublatum concilia,

9 b. Ut coronet
Nos et donet
Cum beatis
Post aetatis
Cursum caeli gloria.

Miss. ms. Stabulense saec. 15. Cod. Bruxellen. 1818. — 3 a, 3 Sanctis. — 4 b, 2 corda.

282. In Translatione s. Ruperti.

1. Summi regis in laude,
Bavaria, plaude,

2 a. Qui tibi Rudpertum
destinavit
doctorem et apostolum.

2 b. Qui Deo te reddens
effugavit
fallentem te diabolum.

3 a. Huic princeps
credit cum plebe;
Deum praedicat.

3 b. . . . .
nam locum, ubi
primitus sedit,

4 a. Saltum de [flumine]
Rheno dedit
in Noricorum finem,
pulsus per plebem Wormatiae.

4 b. Postquam illis fidem
praedicavit
terris, pater idem pandit
iter Panoniis gratiae.

5 a. Principis
caelorum hic attraxit
ovilia, manipulis

5 b. Gentium
dum credentium Christi
succresceret familia.

6 a. Captivitatem,
quam satanas vinxerat,
hic emancipavit

6 b. Et redivivum
iam Christo baptismate
populum sacravit.

7 a. Celebret ergo
debitis in laudibus
gens ista patrem,
per quem solvitur fraudibus,

7 b. Et quo baptista
iam [purus] limphatico
caret errore
. . . . nefario;

8 a. Et tremens praesulem
Rudpertum veneretur,
cui ab angelis
honor exhibetur,

8 b. Qui eius sepulcro
praesentes astiterunt,
et post exsequias
mox signa viderunt.

9 a. Iam Domini Iesu
famulum
supplici voce
deprecemur,

9 b. Ut a dextris patris
Rudperti
ultimo die
collocemur.

10. In fine saeculi
pastor idem
semper sit nobiscum.

Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Neoclaustren. XII A 5. — 4 a, 4 plebem uranicae. — 4 b, 4 inter Panoniis. — 5 a, 3 manipulis ist in der Hs. zu Str. 5 b gezogen. — 5 b, 3 succurreret. — 9 a, 1 Nam. — 9 b, 1 Et ad. — Durchweg ist in dieser Sequenz der Übergangsperiode der Reim beobachtet.

283. De sancto Samsone.

1 a. In Samsone
Deo sit gloria,
Quem abundans
illustrat gratia
Et superabundans;

1 b. Cui conceptus
ante primordia
Nomen dedit
visio nuntia,
Sterilem fecundans.

2 a. Hoc censeri
nomine meruit,
In Samsone
quae tanta claruit,
Virtus meritorum.

2 b. Quem distendit
virus infusio
Et chelydri
dira percussio,
Sonat „sol eorum“.

3 a. Ex defectu
mel magis sufficit,
Et de petra
latices elicit
Moyses secundus.

3 b. Innocuum
potatur toxicum,
Sacerdotem
vexat veneficum
Spiritus immundus.

4 a. Angelicos
secutus monitus
Exsilii
subit interitus,
Dives paupertatem.

4 b. Geminantur
privati gaudia,
Recipiunt
uxor et filia
Plenam sospitatem.

5 a. Serpens Dei
trahente famulo
Mansuescit
in eius cingulo,
Et lucente
tali miraculo
Convalescit
fides in populo.

5 b. Caecum sanat
petens palatium,
Ab obsesso
fugat daemonium,
Perit leo,
quem habet obvium,
Et reginae
mutatur odium.

6 a. Pietatis adfluentis
Pectus movet vox deflentis
Matris propter filium;

6 b. Matris dolor revocato
A defunctis sibi nato
Remigrat in gaudium.

7 a. Fratrum quies molestatur,
Sed clausarum castigatur
Avium garrulitas.

7 b. Prata vertens grex porcorum
Fit repente grex hircorum,
O miranda novitas!

8 a. O mirande transformator,
Nove rerum immutator
Sanitatum reparator,

8 b. Lux exempli, morum forma,
Ad virtutes nos reforma
Atque Christo sic conforma,

9 a. Ut in regno claritatis
Nobis sibi conformatis
Rex aeternae caritatis

9 b. Vitae donet praemia.
Amen dicant omnia,
Succurrat laetania.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B. — 1 a, 3 Quam A. — 3 a, 4 elisit A. — 4 a, 4 subiit A. — 5 a, 5 ludente AB. — 5 b, 5 Periit AB. — 5 b, 6 habuit AB. — 6 a, 3 Mater A. — 9 a, 3 claritatis AB.

284. De sancto Savino.

1 a. Adest nobis venerandus
Praesens dies et optandus
Toto mentis gaudio

1 b. De Savini, gloriosi
Patris nostri ac patroni,
Festo beatissimo.

2 a. Hic confessor Christi dignus
Prudens fuit ac benignus
In cunctis operibus,

2 b. Simplex, rectus et quietus,
Humilis et mansuetus
Omnibus fidelibus.

3 a. Placentinam urbem rexit
Vigilanter et protexit
Suis in temporibus.

3 b. In cultura conditoris
Contra bellum temptatoris
Monitis et precibus.

4 a. Haec fecit in spiritali,
Nec ob hoc in temporali
Defuit regimine;

4 b. Nam curans interiora
Servavit exteriora
Provido libramine.

5 a. Quadam vice Padus ruens
Super terram, undas urgens
Occupat ecclesiae

5 a. Praedia, possessiones,
Fructus omnes et labores
Editos ex semine.

6 a. Sed antistes Christi mirus,
Spe refulgens ut saphirus,
Mittit monitorium

6 b. Pado, mandans atque iubens,
Ut cessaret prorsus linquens
Suum territorium.

7 a. Flumen cessit et recessit
Et posthaec nunquam excessit
Sui cursum alvei,

7 b. Sed de cetero sic stetit,
Sicut sanctus vir praecepit
In virtute Domini.

8 a. Pro hoc Christus, quem amavit,
Corpus sibi revelavit
Antonini martyris,

8 b. Monens, ut removeretur
Et in tumba conderetur
Victoris pontificis.

9 a. Unde clero convocato
Populoque congregato
Pergit ad ecclesiam.

9 b. Ubi mox sex advenerunt
Praesules, qui dicaverunt
Martyris memoriam.

10 a. Tali vita decoratus,
Tantis signis adornatus
Savinus clarissimus

10 b. Modo gaudet cum electis,
Modo sedet cum perfectis
In supernis sedibus.

11 a. Ergo, fratres, veneremur
Patrem nostrum et sectemur
Ipsius vestigia,

11 b. Ut in caelis collocemur
Et cum ipso gloriemur
Per aeterna saecula.

Collectan. ms. Placentinum saec. $^{12}/_{13}$. Cod. Capit. Placentin. 65. add. saec. 13. — Mit Melodie. — 4 a, 1 Nec fecit. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

285. De sancto Sebaldo.

1 a. Hymnum canat plebs iucunda,
Psallat clerus mente munda,
Plaudant simul laetabunda
Angelorum agmina

1 b. Summo regi, qui direxit
Atque Nuremberg invexit
Confessorem, quem dilexit,
Clara per miracula.

2 a. Coruscantem infinito
Mortem post et moram vitae,
Qui conscriptam tenet rite
Legendam cum historia.

2 b. Stirpe de regali natus,
Sanctitate comprobatus
Est a Christo collocatus
Ad caeli sedilia.

3 a. Serto paradisi florum
Coronatus beatorum
Inter turmas confessorum
Rutilat in gloria.

3 b. O Sebalde, Christi care,
Velis nobis impetrare,
Deus ut dignetur dare
Tecum caeli gaudia.

4. Praestet pater hoc et natus,
Praestetque amborum flatus,
Trinus, unus conformatus
Saeculorum per caecula.

Brev. ms. Trebonense saec. 15. Cod. Pragen. VI F 20. — 2 a, 3 u. 4 scheint entstellt zu sein. — Die Melodie „Verbum bonum et suave“ bekundet, dafs es sich um Sequenz handelt, die als ein Hymnus benützt wurde; so dürfte auch die überschüssige Strophe 4 eine spätere Zutat sein. Besonders der Umstand, dafs sie eine Doxologie ist, begründet diese Vermutung.

286. De sancto Servatio.

1 a. Salus data Galliae
Dono Dei gratiae,
Beatus Servatius,
De genere Mariae
Illuxit ecclesiae
Solis uti radius.

1 b. Gaudium nostrae spei,
Sicut stella diei,
Fulsit in templo Dei,
In quo spem habent rei
Eius prece provehi
Aeternae requiei.

2 a. Tus ut ignis ardore
Dulcifluo odore
Circumquaque spargitur,
Sic istius dignitas,
Almiflua sanctitas
Per mundum extenditur.

2 b. Nam fulget virtutibus,
Quas Deus potentibus
Impendit fidelibus,
Ipsum requirentibus
Pro suis excessibus
Sancti huius precibus.

3 a. Mira abstinentia
Sugentis infantia
Praeter morem claruit,
In die ab ubere
Semel Dei munere
Lactatus abstinuit.

3 b. Spectabilis iuvenis,
In verbis, factis lenis,
Solimam aggreditur,
Christi factus hostia
Per multa ieiunia,
Quibus hic affligitur.

4 a. Hinc sacerdos effectus,
Cum angelo profectus
Fit urbi Tongrensium
Praesul, gemma praesulum;
Angelus dat baculum
In conspectu omnium.

4 b. Quantis signis claruit,
Quam sanctus apparuit
Hoc in episcopio,
Soli Deo est scire,
Cui studuit servire
Opere, consilio.

5 a. O sanctum pontificem,
O populum felicem,
Tali dignum pastore,
Regi caeli dilecto,
Ab angelo electo
Non hominum favore;

5 b. Qui haeresim Effratae
Catholico dogmate
Destruendam docuit;
Ipsum vero damnatum
Ob erroris reatum
Degradandum censuit.

6 a. Lapis altaris fractus,
Manu sacrata tactus,
Integer efficitur;
Populus a dracone,
Cuius vexatione
Perit, liber redditur.

6 b. Cum Roma revertitur,
Capitur et trahitur
Imperante Attila;
Ad solem exponitur,
Sed nequaquam laeditur
Obumbrante aquila.

7 a. Petro salutifero
Non impar clavigero
Meruit accipere
Potestatem tam gratam,
Per clavem ei datam,
Ligare ac solvere.

7 b. Nota Dei amicum,
Cui de caelo sericum
Angeli attulerunt;
Quem vivum dilexerunt,
Mortuo servierunt,
In caelum sustulerunt.

8 a. O beate Servati,
Commenda deitati
Servos tibi deditos;
Caeli iungens civibus
Tuis purga precibus
Peccatis implicitos.

8 b. Te quaerentes ex corde,
Expiatos a sorde
In extremis visita
Et, sicut consuevisti,
Introduc regno Christi
Per eum, qui est vita.

9. Da, Deus, ut sit ita.

Grad. ms. Averbodiense saec. 15. Cod. Averbodien. s. n. A. — Miss. ms. Averbodiense saec. 15. Cod. Averbodien. s. n. B. — Miss. ms. Parchense anni 1539. Cod. Bruxellen. II. 2347. 2. C. — 5 b, 2 In factis verbis C. — 4 a, 3 Tungrensium AB. — 5 b, 1 Eufratae AB. — 5 b, 3 censuit AB. — 6 b, 1 Dum C. — 6 b, 4 A solem C. — 7 b, 4 Et quem B. — 8 a, 4 iungens AB.

287. De sancto Sigismundo.

1 a. Inclite rex regum,
Tibi suppeditantur
Quaeque, nam rotundum
Regis mundum;

1 b. Ornatu qui regio
Limatoque gladio
Regem decoras
Sigismundum.

2 a. Hunc patronum pro solacio
Nostri cordis elegit ratio,

2 b. Angelino qui palatio
Residet; dinoscat omnis natio.

3 a. Nostris ergo mentibus
Medere tabentibus,
Ut consequamur caelica,

3 b. Neumata quo modulizant
Ac dulcisonarum tonant
Fidium angelica.

4 a. Eternarum negotiator
Mercium, curator
Tuorum, precamina funde,

4 b. Sit nobis ut portio
Tuo cum consortio,
Christi martyr, Sigismunde.

5 a. Pater et patrone,
Tu nos in agone
Ne deseras certaminis,

5 b. Occidamur ne mucrone,
Praemium sed coronae
Confer luctaminis,

6 a. Leoninis dum insultibus
Horrendis atque vultibus
Aspidis infestamur.

6 b. Offendi tu non sinas
Illius nos per minas,
Pie te exhortamur.

7 a. Nempe tu scis,
Quia potes, si vis,
Gubernare tibi modulizantes.

7 b. In imperantis solio
Peccati dempto lolio
Locet te laudantes

8. Ecclesiae per spatia
Ut fideles Christi gratia,
Constanter flagitamus.

Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Clm. Monacen. 2873. A. — Miss. ms. incert. origin. saec. 15. Clm. Monacen. 23 276. B. — 3b, 2 tonant dulcisonarum AB. — Das Akrostichon „Iohannes Poloniae" nennt uns den Dichter, der identisch ist mit dem Johannes Volf Poloniae in der Hieronymus-Sequenz „Iucundare Sion" (oben, Nr. 156); übrigens verrät schon die gleiche, an Unebenheiten reiche Behandlung des Rhythmus und Reimes denselben Verfasser.

288. De ss. Silvano et Silvestro.

1 a. Gratuletur plebs fidelis,
In terra pax et in caelis
Deo detur gloria,

1 b. Qui Silvanum sublimavit
Et cum sanctis collocavit
In caelesti curia.

2 a. Hic est, per quem crediderunt
Veteremque reliquerunt
Errorem increduli,

2 b. Unus ex his, quos vocavit
Et per orbem delegavit
Pius auctor saeculi.

3 a. Romae Petrum est secutus,
A quo fuit constitutus
Seminator fidei,

3 b. Cui Silvester sociatur;
Per hos fides propagatur,
Per hos coepit provehi.

4 a. Cum Silvester decessisset
Desolatusque redisset
Ad Petrum discipulus,

4 b. Quo sepultus suscitatur,
Pastoralis ei datur
Virga sive baculus.

5 a. Ibant ergo praedicantes,
Verbum vitae seminantes
Totam per Italiam,

5 b. Claudis gressum restaurantes,
Caecis visum, effugantes
Omnem idolatriam.

6 a. Se Rodeva sanctis iunxit,
Quam caelestis pater unxit
Unctione spiritus;

6 b. Hanc Silvanus baptizavit,
Et hanc sibi desponsavit
Patris unigenitus.

7 a. His auditis perturbatur
Et, quo isset, sciscitatur
Sponsus eius saeviens;

7 b. Locum sibi designatum
Adit secum comitatum
Militum accipiens.

8 a. Fervens igne caritatis
Adest virgo; detruncatis
Naso, labris, auribus

8 b. Sanat eam vir virtutis,
Coram cunctis restitutis
Loco suo partibus.

9 a. Dum festinant recedentes
Et per viam gradientes
Milites, qua venerant,

9 b. Loco sicco demerguntur,
Renitentes relabuntur,
Surgere non poterant.

10 a. Omni ope destituti
Mox, ut sancti provoluti
Complexi sunt genua,

10 b. Supplicant, ut baptizentur,
Christum Deum confitentur,
Cui laus sit perpetua.

Miss. Bituricense imp. Parisiis 1493. A. — Miss. Bituricense imp. Parisiis 1522. B. — 7 a, 2 quo esset A. — 7 b, 2 Addit AB.

289. De ss. Simone et Iuda.

1. Dies festiva,
dies sancta,
dies praefulgida,
piorum votis exoptata,

2 a. Hodie de caelo
rutilans alto
gaudia reportat
toti felicia mundo
digneque colendos
exhibet patronos;

2 b. Quorum in honore
pulso tepore
dulci melodia
divinas mulceat aures
plebs pia, plebs sancta,
plebs benedicta.

3 a. Hi viri virtutum
ad clementis Dei nutum
Persidis dum regionem
fuissent ingressi,
semen verbi Dei

3 b. Sub spe non inani
in terram cordis humani
studiose miserunt
et falsa docentes
magos expulerunt.

4 a. Ad quorum doctrinam
salubrem et divinam
evacuato
gentilium ritu
fidei lumine Persis
illustrata,

4 b. Linquens nocituram
idolorum culturam,
ad cultum veri
conversa est Dei
divinis et eloquiis
mancipata.

5a. Hi sunt viri
misericordiae,
Per quos curantur
multae miseriae,
Caeli ianitores,
orbis doctores,
ministri gratiae,
fidei lucernae,
duces incliti,
prorsus miraculosa
a Deo virtute praediti.

5b. Hi virtuoso
suo precamine
Pestes morbosque
pellunt ab homine,
Caecos illuminant,
leprosos mundant,
virtute gratiosa
daemon expellitur,
mutus loquitur,
vita mortuis redditur,
claudus sano pede graditur.

6a. O gloriosi
Amici Dei,
O misericordes
languidorum mediatores,
ecclesiae columnae fortes,
Simon Chananaee
atque Iuda Thaddaee,

6b. Quorum sollemnem
Agimus diem,
Vestrae pietati
supplicamus, ut Deo patri
nos commendetis et veniam
peccatorum nobis
orantes impetretis.

7a. Audi nos,
Iesu, pro quibus
Iudae caritas preces edit;

7b. Salva nos,
Christe, pro quibus
Simonis virtus intercedit.

8a. O rex aeternae gloriae,
qui solus militantis es
adiutor ecclesiae,

8b. Sanctorum piis precibus
esto tuae placabilis
et pius familiae,

9. Ut fide fideique
operibus redimita
tuaeque munita
protectionis gratia
feliciter ista
migret de vita.

Miss. ms. Cellae Principum anni 1487. Clm. Monacen. 7204. — 2a, 5 colentes. — 2b, 3 dulcia. — 3a, 3 praesides dum. — 5a, 9 duce. — 6b, 5 sq. et peccatorum nobis veniam. — 7b, 3 Simon intercedat. — Melodie natürlich: Ave praeclara; vielfach ist der Reim (durchweg in den 2 ersten Versen jeder Halbstrophe) oder doch Assonanz zur Anwendung gelangt, wie dieses öfters in den Sequenzen nach diesem Schema der Fall ist.

290. De ss. Simone et Iuda.

1. Gaude, mater ecclesia,

2a. Tali partu sponsa
Deo condigna;

2b. Numerosa prole
gaudes, intacta.

3a. Hac die
gemellum edidisti foetum,
Christo conregnaturum;

3b. Nec tamen
soli scandunt senatum caeli
Simon atque Thaddaeus.

4a. Nam Persarum ducunt secum
regem, ducem, populum,
Quos converterunt
praedicando
et dicta signis
validis confirmando.

4b. Fana daemonum diruentes,
magica confutantes
Templa Domino
fabricarunt
et clerum cuncti
ordinis consecrarunt.

5a. Ob hoc occisi
thronos possident poli
. . . .

5b. Rursus venturi
causas censere mundi
in iudicio Dei,

6. Nobis, sancti, estote
pii precatores pro culpis
nunc apud Deum,
ut indemnes
simus in aevum.

Tropar. ms. Cremifanense saec. 12/13. Cod. Cremifanen. 309. add. saec. 13. A. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Praedicat. Vindobonen. 18. B. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Cod. Hilarien. 8. C. — Miss. ms. S. Nicolai ad Strudem anni 1458. Cod. Hilarien. 10. D. — Miss. ms. Montisaprini saec. 15. Clm. Monacen. 5912. E. — 2a, 1 sponso A. — 3a, 2 addidisti B. — 3b, 1 Haec tamen. B. — 4a, 5 et fehlt ADE. — 4b, 2 magicam artem BCD, artem magicam E. — 5a, 1 occisi fehlt A. — 5b, 3 iudicio Domini E.

291. De sancto Sixto.

1. Laudes Christo
et sancto Sixto,

2a. [Christo] ceu regi,
Sixto ut fideli
psallat ecclesia;

2b. Huius sacerdotio
regnum perpetuo
stat a principio.

3a. Hac (in) die
caelestis curia
Christo principi,

3b. Romana
plaudat et congrue
Sixto praesuli,

4a. Et machina
mundi trifaria
digne celebret gaudia,
quod regnat Dei gloria;

4b. Nam deitas
trina et unica
sua praestitit gratia
sancti Sixti praeconia.

5a. Alta Graecorum
ortus prosapia
iste christigena,

5b. Apud Athenas
archiphilosophus
et vir magnificus

6 a. Platonicum post sophisma
hic apostolicum
secutus est
christianisma.

6 b. Hunc perfectum prudentia
miratur Graecia
necnon Roma,
mundi domina.

7 a. Valerianum
sprevit cum Decio
ecclesiastica
dans Laurentio;

7 b. Sacrificando
se hostiam vivam
adipiscitur
regni gloriam.

8 a. O mortis commercium
insigne,
quo fit per supplicium
vivens sacerdotium!

8 b. O virum mirabilem
et sanctum,
qui nil Christo praetulit,
quem totus excoluit!

9 a. Hic pontifex
et virtutum artifex,
qui se ipsum hodie
immolat,
post mortem vitam innovat.

9 b. Deus erat
illi semper in ore,
Deus in opere,
hinc inde
quem fovit Deus undique.

10 a. Gloria et honor
Domino Iesu Christo
sint et laudes debitae
sancto Sixto,

10 b. Cuius erectum est
cornu in sanctitate;
benedicamus Deum
in trinitate.

Miss. ms. Alrispacense saec. 15. Clm. Monacen. 2873. — 3 a, 3 principe. — 3 b, 3 praesule. — 9 a, 4 vel strenue immolat. — Melodie wohl: Almae festa (Anal. Hymn. X, Nr. 301); hier wie dort ist die Ungleichheit der Silbenzahl in der 2. Strophe.

292. De sancta Sophia.

1 a. Iucundum sit eulogium,
Quod neuma prodit cordium,
Cum caelestes ierarchiae
Festum hymnizent Sophiae.

1 b. Olympi ovat solium
Harum foetu nobilium,
Quas fovet, et eximiae
Alma mater ecclesiae.

2 a. Non deplorat puellulas
Poenis strictas tenellulas,
Dum has Sophia protulit
Et Domino libamen obtulit.

2 b. *Fides* supernas speculas
Pergirat et cavernulas,
Ustum cratem cum pertulit
Et mucronis sententiam subiit.

3 a. Videte nunc miraculum,
Quod *Spes* mundi umbraculum
Vase vicit conflatili,
Vento flante ignibili.

3 b. Summum floret signaculum,
Totale cum piaculum
Poena necat transibili
Charitas, sponsa dulcis Dei.

4 a. Quam dira mutilatio
Et manuum detruncatio
Potentem fecit heredem
Seraphicam tenens sedem.

4 b. En, pulchra velut ratio,
Cur Sophiam felix datio
Ad eius locavit pedem,
Qui caelicam regit aedem.

5 a. Septenis hoc fit necibus
Mundum linquens
suis cum faecibus,
Suas dum quaerit filias
Mater [atque] poli familias.

5 b. Oramus piis fletibus,
Ut demptis
Phlegetontis letibus
Sanctarum per reliquias
Nos tibi, Christe, frui facias.

Miss. ms. S. Apollinaris in Saczka saec. 14. Cod. Mus. Bohem. XVI B 8. A. — Miss. ms. Cracoviense anni 1438. Cod. Capit. Cracovien. 2. B. — 1 a, 2 prodit B. — 1 a, 3 caelestis B. — 1 a, 4 Festa hymnizant B. — 2 b, 1 superna speculans B. — 2 b, 2 Giravit B. — 3 a, 2 Spes vidit umbraculum B. — 3 b, 2 pinaculum B. — 4 a, 1 dura B. — 4 a, 2 manum B. — 4 a, 4 tenens fidem B. — 5 a, 1 hoc fehlt B. — 5 a, 5 Mater fehlt B. — 5 b, 1 fehlt A. — 5 b, 4 Sanctorum B. — 5 b, 5 fingi facias B.

293. De sancto Stanislao.

1 a. Sancte Dei pontifex,
Sis reorum opifex,
Patriae praesidium,

1 b. Boleslaus carnifex
Quem occidit, Christi lex
Dum sibi praedicitur.

2 a. Sed concisus gladiis
Illustratur radiis
Missae lucis caelitus;

2 b. Funeri obsequitur
Ales, dum insequitur,
Quidquid hoc prosequitur.

3 a. Reintegrat caelicus
Membra sparsim medicus
Laniata primitus.

3 b. Ad te clamant miseri,
Tu succurre celeri
Eis medicamine.

4 a. Functis vita redditur,
Leprae labes pellitur,
Oppressis pax mittitur;

4 b. Gressus beneficium
Claudis dans, officium
Ori muto tribuis.

5 a. Stanislae, plebibus
Largire fidelibus
Tuis sacris precibus,

5 b. Ut soluti nexibus
Peccatorum sedibus
Iungantur caelestibus.

Miss. Teutonicorum imp. Nurembergae 1499. A. — Miss. Posnaniense imp. Cracoviae 1524. B. — 1 b, 3 Sibi dum B. — 2 a, 2 Illustraris A. — 2 b, 3 Quidquid haec A. — 4 a, 1 Cunctis A, reddatur (ebenso Koniunktiv in 4 a, 2 u. 3) A. — 4 b, 3 Ora mutis A. — 5 a, 3 sanctis B. — 5 b, 1 solutae B. — 5 b, 2 Peccatorum sordibus A. — 5 b, 3 Iungamur A. — Melodie: Veni sancte spiritus.

294. De sancto Stephano.

1. Alma, benigne Deus,
pietate regens saecla,

2 a. Benedic omnia
tu corda clemens nostra,

2 b. Clare harmonia
te laudantia pulchra.

3 a. Dignanter
accepta servorum,
rex aeterne, praeconia,

3 b. Ex tua
concinit gratia
quae nostra praedulcis lyra,

4 a. Fortissima
concelebrans Stephani
protomartyris bella
per te definita.

4 b. Gaude, turba
levitica, mellea
concrepa nunc organa,
hac die exsulta.

5 a. Hostia viva
in Domino faciebat
iste signa
plebi magna;

5 b. In Iudaeorum
gente superba increpat
obdurata
iustus corda.

6 a. Karitas Dei
cuius repleverat
mentis intima
et benignitas,
his vincebat
eorum insanas
victrici minas
patientia;

6 b. Laudum car[mina
sanc]tus integrat
dicens: „optima
Christi pietas,
ne statuas
i[llis haec pecc]atum
vulnera . .
. . . . . .

7 a. M . . .
atria facit
rutilans . . .
[an]gelica

7 b. Nilque paven[s]
dicit cantica
citharaque can[it]
Davidica.

8 a. O beata
laus sanctorum sola,
Iesu, nostra
vota considera.

8 b. Prece sancta,
protomartyr, vera
in doctrina
nosmet corrobora,

9 a. Quem inflammata
petit turba
mole saxea

9 b. Rite praeclara
tollentem ad
alta lumina.

10 a. „Sacra", inquit, „regna
cerno patefacta
caelica,
Iustorum agmina
Christum laudantia omnia
in sempiterna saecula,

10 b. Tergentem crimina
Iesum, in dextera
paterna
Stantem, mirifica
clarum intueor corona
magna quoque potentia."

11 a. Ut impia
haec audivit turba,
quassat Stephani
membra valida;

11 b. Xristicola
stat fortis et orat,
felix praemia
petit aeterna.

12 a. Ymni melodia
te, Christe, collaudat

12 b. Zelo nostra tuba
tuo plenissima.

13. Huius patris per sancta
merita nos, Iesu, salva.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisin. 9449. — 5 a, 3 Stephanus iste. — Melodie: Aulae supernae (Anal. Hymn. VII, Nr. 163).

295. De sancto Stephano.

1 a. Rosa novum dans odorem
Ad ornatum ampliorem
Regiae caelestis

1 b. Ab Aegypto revocatur,
Illum sequi gratulatur,
Cuius erat testis.

2 a. Genus nequam et infaustum,
Qui se fecit holocaustum,
Afficit indigne

2 b. Eum, quod in Christum credit,
A quo tamen non recedit
Passionis igne.

3 a. Gaudet carne purpurata,
Flexo genu, voce grata
Pro Iudaeis orans,

3 b. Ut non illis imputetur,
Quia gratis pateretur,
Facinus ignorans.

4 a. Constitutum in spe certa
Certiorat rex aperta,
Quando Iesum vidit

4 b. Stantem patris in virtute,
Tunc ad petram pugnans tute
Parvulos allidit.

5 a. Uva data torculari
Vult pressuris maculari,
Ne sit infecunda;

5 b. Martyr optat petra teri
Sciens munus adaugeri
Sanguinis in unda.

6 a. Nos, qui mundi per desertum
Agitamur in incertum,
Stephanum sequamur,

6 b. Ut securi tanto duce
Trinitatis vera luce
Iugiter fruamur.

Prosar. ms. Parisiense saec. 13/14. Cod. Commun. Assisien. 695. A. — Collect. ms. Victorinum saec. 15. [13. 16.] Cod. Parisin. 14872. B. — 2 b, 1 Et quod AB. — 3 b, 3 Populus ignorans B. — 4 b, 1 Tandem A. — 5 a, 3 Nescit A. — 6 b, 1 tanto dulce B. — Cfr. Gautier, Adam de St. Victor I, p. 223 sqq.

296. De sancto Stephano.

1 a. Laetabundus
Sit martyrum choro cantus
Alleluia.

1 b. Ecce, primus,
Nec secundus talis, tantus;
Res miranda!

2 a. Per protomartyrium
Capit testimonium
Sol de stella.

2 b. Fit regula testium,
Specula caelestium
Semper clara.

3 a. Sicut Christus precibus
Profuit hic hostibus
Pari forma.

3 b. Fidem probat actibus,
Quae nullis terroribus
Fit corrupta.

4 a. Angelus apparuit,
Sic mire resplenduit
Valle nostra.

4 b. Vere beatus fuit
Vir, cui caelum patuit
Carne sumpta.

5 a. Synagogae studia
Probatque consilia
Per scripturae studia
Esse caeca.

5 a. Per multa prodigia
Nimis mirabilia
Protestatur omnia
Haec praedicta.

6 a. Terrestris aspera
Noverca vulnera
Dat Ierusalem,
gens misera.

6 b. Caelestis libera
Beata munera
Pia tribuit
puerpera.

Miss. ms. Romanum saec. 14. Cod. Parisin. 827. — 1 a, 2 chorus. — 5 a, 3 studia, gleiches Schlufswort wie in 5 a, 1, erscheint verdächtig. — Melodie: Laetabundus.

297. In Octava s. Stephani.

1 a. Laetabundus
Grata voce pangat coetus
Alleluia;

1 b. Protomartyr
Mortem spernit, subit laetus;
Res miranda!

2 a. Stephanum constantia
Sua replet gratia
Sol de stella.

2 b. Huius per suffragia
Patrantur prodigia
Semper clara.

3 a. Satrapis ut sistitur,
Angeli conspicitur
Pari forma.

3 b. Martyris in odium
Mens errore testium
Fit corrupta.

4 a. Hostiam se dedicat
Hic Christo, quem praedicat
Valle nostra;

4 b. Dissecantes despicit,
Iesum stantem suspicit
Carne sumpta.

5 a. Legem novam approbat,
Synagogae reprobat
Figmenta, quae comprobat
Esse caeca;

5 b. Assistenti populo
Legati pro patulo
Convincit miraculo
Haec praedicta.

6 a. Condonet scelera,
Mente quem effera
Saxis obruit
Gens misera;

6 b. Possidet aethera,
Vitaeque munera
Dat, quem genuit
Puerpera.

Miss. Autissiodorense imp. Parisiis [1484?]. — Melodie: Laetabundus.

298. De sancto Stephano.

1 a. Post triumphum summi regis
Primus pugil novae legis
Nova bella ingerit.

1 b. Hic est Stephanus levita,
Qui de fide, nostra vita,
Cum Iudaeis disserit.

2 a. Almo plenus flamine
Solus in certamine
Stabat imperterritus,

2 b. Signa et prodigia
Faciens ingentia
Miles Christi inclitus.

3 a. Quod Iudaei dedignantes
Surrexerunt, disputantes
Cum eodem pariter;

3 b. Sed nequibant eius dictis
Contraire, quae ex scriptis
Probat mirabiliter.

4 a. Tunc gens illa misera,
Se ex sua litera
Superatam intuens,

4 b. Dissecatur cordibus,
Stridet in hunc dentibus
Motum suum innuens.

5 a. Sed, ut martyr roboretur,
Caeli patent, et videtur
Sibi Dei filius;

5 b. Quo audito plebs profana
Manus mittit ad insana
Irruens velocius.

6 a. Extra urbem pertrahit,
Saxis quoque obruit
Oratorem proprium;

6 b. Qui tunc flexis genibus
Magnis orat vocibus
Regem regum omnium,

7 a. Ut iisdem dimittatur,
Quod levita lapidatur
Sine causa nequiter,

7 b. Spiritumque suum prendat
Et eidem iam rependat
Praemium feliciter.

8 a. Et his dictis obiit,
Caelos victor adiit
Victurus perenniter,

8 b. Ubi Dei filium
Pro delictis omnium
Deprecatur iugiter.

Grad. ms. Modoetinum saec. 15. Cod. Capit. Modoetin. s. n. — 8 a, 2 abiit. — Zum Anfange vgl. Anal. Hymn. XXXIX. Nr. 321.

299. In Inventione s. Stephani.

1 a. Stephani, Gamalielis,
Abibon et Nicodemi
Festa dignis laudibus

1 b. Recolamus, quod fidelis
Gamaliel ipsos demi
Iussit suis scrobibus,

2 a. Sepulturae docens locum
Et per rosas et per crocum
Ac metallum calatorum

2 b. Nominatim certificans
Et his signis notificans
Reliquias singulorum.

3 a. Namque tres erant aurei,
Duo rosis albis pleni
Et tertius rubeis,

3 b. Quartus erat ex argento
Croco plenus; certitudo
Sic redditur de eis.

4 a. Gamaliel, Nicodemus
Albis rosis et Stephanus
Rubeis, auro signatur

4 b. Abibon quidem argentum
Et redolens crocus mundum
Ab utero protestatur.

5 a. Haec sancta revelatio
Facta est ter Luciano
Et sancto Migetio,

5 b. Sed cum magno gaudio
A Ierosolymitano
Praesule translatio.

6 a. In quorum translatione
Odoris emissione
Sanitas est multis data,

6 b. Et ab aere siccitas
Et a terra sterilitas
Divinitus est sublata.

7 a. Igitur, sancti praedicti,
Rogate, ut benedicti
Ascribamur in gloria

7 b. Et, dum vivimus, mundari
Mereamur et purgari
A peccati scoria.

Miss. Briocense imp. Rothomagi s. a. [1502?]. A. — Miss. Macloviense imp. Rothomagi 1503. B.

300. De sancta Theodosia.

1 a. Virginis eximiae
Festum Theodosiae
Recolat ecclesia,

1 b. Quam dotarunt hodie
Castitatis nuptiae
Visione regia.

2 a. Haec aetate tenera
Sprevit mente libera
Carnis lenocinia

2 b. Et datis muneribus
Iunxit se martyribus
Clausis in custodia.

3 a. Quorum sanctis precibus
Haurit a caelestibus
Agonis solacia;

3 b. Terrorem praetorii
Sprevit spes martyrii
Cum Dei fiducia.

4 a. Post haec luctam conserunt
Et de suis conferunt
Fides et perfidia;

4 b. Virgo causa fidei
Tolerat eculei
Poenas et suspendia.

5 a. Fides armat virginem,
Praeses amat sanguinem
Ferali sententia.

5 b. Diversorum generum
Poenarum et verberum
Concurrit instantia.

6 a. Laceratur uncinis
Sacrum corpus virginis
Lictoris insania,

6 b. Et suspensa crinibus
Fame et non dapibus
Vivit Dei gratia.

7 a. Inde flammis tradita
Et feris exposita
Vincit has et maria.

7 b. Tandem ictu gladii
Intrat terram gaudii,
Ubi pax et gloria.

8 a. Huius festum colimus
Et colendo psallimus
Sollenni laetitia.

8 b. Collaudemus igitur
Eum, pro quo patitur
Virgo Theodosia.

9. Deus, actor gratiae,
Astanti familiae
Donet vera gaudia.

Collect. ms. S. Lupi Trecensis saec. 10. et 11. Cod. Trecen. 1170. add. saec. 12/13. — Mit Melodie.

301. De sancto Thoma.

1 a. Gratuletur
fidelis populus
Hac in die,
qua prudens famulus
Stola Thomas,
Christi discipulus,
Decoratur.

1 b. Laeta dies,
laeta victoria,
Qua beatus
Thomas in India
Lanceatus
victor in gloria
Laureatur.

2 a. Hic est Thomas,
quem Christus docuit,
Hic est Thomas,
cui latus praebuit,
Hic est Thomas,
qui nobis profuit,
Dum non credit.

2 b. Hic est Thomas
missus, ut praedicet,
Indos tamen
adire displicet,
Sed, cum Christus
se ducem pollicet,
Tunc obedit.

3 a. Hic est Thomas,
quem ad convivium
Regis servus
percussit nimium,
Sed mox canis
exstincti brachium
Asportavit.

3 b. Hic est Thomas,
qui post crepusculum
Portis clausis
intrans cubiculum
Benedicens
sponsam et sponsulum
Baptizavit.

4 a. Hic est Thomas,
qui Heliophorum
Vadens fecit
regem Gondophorum
Ac populum
processu temporum
Christianos.

4 b. Hic est Thomas,
qui paralyticos,
Claudos, caecos,
surdos, hydropicos,
Ruptos, mutos,
mancos, lunaticos
Fecit sanos.

5 a. Hic est Thomas,
qui deos despicit
Et a morte
defunctos elicit,
Ignes parat,
sed nihil proficit
Rex Mesdeus.

5 b. Hic est Thomas,
cuius imperio
Dei solis
liquescit fictio,
Quem transfixum
profano gladio
Vocat Deus.

6 a. Te rogamus,
o Thoma Didyme,
Firma fide
firmans firmissime,
Nos infirmos
fac fidelissime
Operari.

6 b. Te precamur,
o Thoma, propera,
Serva servos,
pressos exonera,
Post hanc vitam
da vita libera
Nos laetari.

Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. — 2 b, 7 Nunc.

302. De sancto Thoma.

1. Vox te iam nostra
collaudat, inclite Thoma.

2 a. Tibi Christus sanctum latus
dedit palpandum
nostris vulneribus
provisurus.

2 b. Hunc oportet, ut pulsemus
cum precibus,
nobis quo fiat
iudex pius.

Sequent. ms. Lunaelacense saec. 15. Cod. Vindobonen. 4977. — Vielleicht eine Nachahmung der Melodie „Victimae paschali“ in stark gekürzter Form. Ob unvollständig?

303. De s. Thoma Aquinate.

1 a. Iucundetur in hac die
Nisu toto mentis piae
Thomae plebs devotius,

1 b. Cuius ortum clarum vitae
Miris signis profert rite
Matri Dei nuntius.

2 a. Stirpem claram
Linquens infans, ut amaram
Rem detestans
saeculi lenocinium;

2 b. Morum gratus
Praedicator fit beatus,
Sic patuit
viri sancti praesagium.

3 a. Mater probat turri tutum,
Unde norat Dei nutum,
Hinc exsultat uberius.

3 b. Blanda voce ut anguilla
Titione caesa illa
It suggestrix celerius.

4 a. Pressa cruce humi stravit
Carnem, quam sibi rogavit
Muniri castitate;

4 b. Angelica manus cinxit
Lumbos eius et restrinxit
A luxus potestate.

5 a. Orans, mente Deo fixus,
Nullo fulcimento nixus
In aera cernitur;

5 b. O, quem probat vita pura,
Hic illaesus, a pressura
Carnis dum eximitur.

6 a. Christum crucis in tortura
Precans doctor mente pura,
Ut fremet eloquia,

6 b. Crucifixus fans de cruce:
Bene de me, Thoma, tute
Exarasti omnia.

7 a. Scandens cathedrae fastigium
Nunquam sensit pestiferum
Stimulum tumoris.

7 b. Curat febre furentem
Sangineque fluentem
Dei vis amoris.

8 a. Sidus missum caelo novum
Thomae signat mox transitum
De carnis ergastulo,

8 b. Migrat doctor, praedicator,
Veritatis exarator,
Datus huic saeculo.

9 a. Corpus praesul reddit sacrum
Fossae Novae occultatum,
Exsultat fratrum contio;

9 b. Fulget corpus miris novis,
Levat praesul divis donis,
Gaudet Tolosae regio.

10 a. Pie pater, fer solamen,
Qui fuisti in tutamen
Aegris, caecis, surdis, claudis,
Defer scutum bonae laudis
Ante strictum iudicium.

10 b. Thomas, iubar micans polo,
Duplum sertum fers in collo
Certantibus in agone,
Fac nos dignos mox coronae
Post huius vitae exitum.

Collect. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. Graecen. 347. — Mit Melodie. — 1 b, 3 Mater. — 3 b, 1 et anguilla. — 5 b, 3 dum fehlt.

304. In Translatione s. Thomae Aquinatis.

1 a. In praesenti incolatu
Festa Thomae cum conatu
Celebret ecclesia.

1 b. Gloriosus hic est natu
Et excedens doctoratu
Scripturae facetia.

2 a. Cuius ortus prophetatur,
Matri suae dum adfatur
Homo plenus spiritu:

2 b. Erit frater praedicator,
Veritatis indagator
Pro salute populi.

3 a. Ab ordine rapitur
Et in turri ponitur
Sicque captivatur,

3 b. Per puellae speciem
Eius innocentiam
Turbare conantur.

4 a. Sed, cum ignis titione
Necnon bona ratione
Effugavit feminam,

4 b. Humili prostratione
Et magna devotione
Petit continentiam.

5 a. Ab angelo consolatur
Et cum stola circumdatur
Exsistens in carcere;

5 b. Sicque Thomas praeservatur
Nec in carne maculatur
A funesto scelere.

6 a. Petrus, Paulus veniunt,
Intellectum conferunt
Thomae dubitanti.

6 b. O quam magni meriti,
Cui cives caelici
Tales astant sancti!

7 a. Nullo prorsus fulcimento
Sustentatus, elevatus,
Sursum stans in aere.

7 b. Crucifixus commendabat,
Quod de ipso scriptitabat
Tam venusto schemate,

8 a. Et mercedem promittebat,
Quam ab ipso deposcebat
Pro laboris praemio.

8 b. Nil terreni praeoptabat,
Solum Christum affectabat
Habere pro gaudio.

9 a. Laudes ergo decantemus
In hac die, iubilemus
Voce plena;

9 b. Psallat mater ecclesia
Pro doctoris scientia
Tam amoena.

10 a. Nunc ergo nos emendemus,
Sanctum Thomam invocemus
Prece semper sedula,

10 b. Ut Iesu Christo conregnemus,
Ad promissa aspiremus
Sempiterna gaudia.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. S. Ignatii Noviomagen. 55. — 4 a, 3 Effugatur. — 9 b, 2 sapientia. — Mel.: In caelesti hierarchia.

305. De s. Thoma Cantuariensi.

1 a. Gaude, gemma praelatorum,
Consolator peccatorum,
Psalle cum tripudio;

1 b. Omnes tibi congaudendo
Iubilemus, te promendo
Carminum praeludio.

2 a. Praesul Christi gloriose,
Thoma, martyr pretiose,
Sanctitatis speculum,

2 b. Vernas tuos semper rege,
Ne damnemur falsa lege,
Sol illustrans saeculum.

3 a. Stella splendens matutina,
Per quam lucet lux divina,
Taetram pellens nebulam,

3 b. Te produxit stirps Anglorum
. . . .
Strictam tenens regulam.

4 a. Honor tuae puritatis
Dat candorem castitatis
Et decorem gratiae;

4 b. Aetas tuae iuventutis
Ornamentum est virtutis
Et lux pudicitiae.

5 a. Numen verum te vocavit
Tamquam Aaron, quem formavit
Sacro sacerdotio,

5 b. Rore caeli dum purgavit
Tuam mentem, quam rigavit
Animae devotio.

6 a. In te signum
Fulget dignum,
A Maria,
Matre pia,
Consutum cilicium.

6 b. Capellano
Mox devoto
Corde sano,
Nisu toto
Tu reddis officium.

7 a. Diffamatur, fiunt plura,
Quae negantur a natura;
Sic cedunt miraculo;

7 b. Surgit sanus, qui gravatur
Febre, simul et curatur
Claudicans in baculo.

8 a. Tandem martyr trucidatur,
Modulamen inchoatur
Fletus et tristitiae;

8 b. Sicque luctus permutatur,
Dum ab angelo prosatur
Canticum laetitiae.

Miss. ms. Stubenbergense saec. [13/14 et] 15. Cod. Graecen. 281. — 6 b, 3 Corde sacro. — 7 a, 1 Ut famatur. — 7 a, 2 negantur avatura. — 7 a, 3 Sed cedunt miracula. — 7 b, 2 Febres — 8 a, 2 Medolanum.

306. De sancto Udalrico.

1. Pangat hymnum

2 a. Udalrici
felix ecclesia mater;

2 b. Tellus, mare
vel aethra plaudat ovando.

3 a. Cives caelorum
tripudio
gratulant nostrum

3 b. Nam Udalricum,
dum coetui
proprio sanctum

4 a. Coniungunt,
laeti gaudia
celebrant mundi,

4 b. Qui mundum
sprevit mundano
principe tempto.

5 a. Hic praesul
supernae semper
intentus patriae

5 b. Lubrica
praesentis vitae
contempsit gaudia.

6 a. Te nunc, inclite
praesul Udalrice
Christi, precamur,

6 b. Qui plura mitis
caelestis gratiae
dona largiris,

7. Nos et hunc locum
tuere.

Grad. ms. Augustinorum saec. 12/13. Cod. Turicen. Rhenov. 55. add. saec. 13. — Str. 4 b bildet einen Hexameter. — 6 b, 1 Ut qui. — Melodie: Stans a longe.

307. De sancto Udalrico.

1 a. Fundatur in
sapphiris ecclesia,
In theoreticis
viris solida,

1 b. Quae lapidis
colorem aërium
In caeleste mutat
desiderium.

2 a. Huius arcis
propugnacula
Ex iaspidis virore
sunt munita;

2 b. Hic in veri
defensione
Doctores interno
vernant amore.

3 a. Portas eius in lapidibus
Sculptas posuit Dominus,

3 b. Quia per hos ad fastigium
Plebs properat credentium,

4 a. In quorum vita
exprimitur,
Quod doctrina loquitur;

4 b. Sculptis pares sunt
lapidibus
Variis virtutibus.

5 a. Ex quibus praesul Udalricus,
Sapphiri theoria praeditus,

5 b. Ab ipsis primis floribus
Aethereis redolet fructibus,

6 a. Nec robur amittit iaspidis
Castimoniae palmam
retinens viridis;

6 b. Non enim admittit marcidum
Pudor in atriis intus
remittens habitum.

7 a. Quae igitur
de sursum est Ierusalem,
Per huius patris
vitam imitabilem,

7 b. En, aditur
frequentia fidelium
Acsi per portae
splendentis introitum.

8. Ad cuius civitatis gaudia
Nos tua, Christe, perducat gratia.

Sequent. ms. cum Commento saec. 15. Cod. Maihingen. II 1 IV° 11. — 1b, 1 Qui. — 2a, 4 munitae. — 2b, 1 Illum in. — 3a, 1 lapides. — 3b, 1 ad ungtium [!]. — 6b, 1 maridum. — 6b, 3 remictens.

308. De sancto Udalrico.

1a. Universi iubilemus,
Divum praesulem laudemus,
Genitum proceribus;

1b. Infans aeger ablactatus
Udalricus, confortatus
Piis fulget moribus.

2a. Dogma capiens salutis
Claustro Wibrath fatis tutis
Antistes praedicitur;

2b. Adalberoni traditus,
Virtute lucens penitus
Curiae praeficitur.

3a. A summo hinc pontifice
Susceptus honorifice
Hedrae fugit apicem;

3b. Sublimatus in mandritam
Annos per quindenos vitam
Mire duxit supplicem.

4a. Lexivernae visionem
Complens bis ostensionem
Dextrae summae recipit.

4b. Petri, Afrae gaudet ore
Vir devotus in sopore,
Se obsessum eripit.

5a. Reti leti duos prendens,
Ternum daemone offendens
Punit sacrilegium.

5b. Pacans Caesarem cum nato
Duce Hunnico prostrato
Templum mox egregium

6a. In honore Afrae struit;
Hortulanus poenas luit,
Sanctus quas praenuntiat.

6b. Ossa sacra Thebaeorum
Pluriumque beatorum
Gregi suo sociat.

7a. Caducum morbo liberat,
Oleo visum reparat,
Quo et se delibuit.

7b. Vindicem it non rigatus,
Ast Danubio ablatus
Prece Thar detumuit.

8a. Uires pedum moniali
Reddens via synodali
Pauper nummo valuit;

8b. Captam coniugi univit,
Quiris exhumatus vivit,
Baculo fons patuit.

9a. Servos Orci ligat verbis,
Itineribus acerbis
Corrigit iconimum.

9b. Reni animas redemit,
Ursum sagmas ferre premit
Principem magnanimum.

10a. Anno dicit moriturum,
Absolutos in securum
Tres remittit saeculum.

10b. Scit nepotem exspirasse
Et Conradum non migrasse,
Compar orbis speculum.

11 a. Infirmatus missas canens
In cubiculo post manens
Fraglat linquens spiritum.

11 b. Udalrice, Christo care,
Sempiternum evitare
Stude nos interitum.

Grad. ms. ss. Udalrici et Afrae anni 1490. Cod. Mus. Episc. Augustan. s. n. A. — Grad. ms. Augustanum saec. 15. Cod. Mus. Episc. Augustan. s. n. B. — 3b, 2 Annos post B. — 5a, 2 Terminum A; ist ebenso unverständlich als das besser in den Reim passende „Termum" B. — 5b, 1 Duce huni comprostrato A. — Vgl. Hoeynck, Gesch. der kirchl. Liturgie in der Dioecese Augsburg; Augsburg 1889, p. 386. Dort ist die Sequenz aus A mitgeteilt. — Bei Morel, Nr. 549, findet sich ein Bruchstück der Sequenz aus dem Codex Brander, mit dem schrecklich entstellten Anfange: „Sublimatus in mansionem . . . visionem" (cfr. 3b, 1 und 4a, 1).

309. De sancta Ulphia.

1 a. Ulphiae gloriam
Celebrent laudibus
Eius memoriam
Novis et cantibus
Exornent virgines;
Terrae concentibus
Adplaudant caelites.

1 b. Alta consilia
Pudici pectoris
Gestaque fortia
Tenellae virginis
Quis non mirabitur?
Digna praeconiis
Quae vox aptabitur?

2 a. Splendore generis
Eminet inclita,
Iuncta divitiis
Formae praestantia,
Cunctis prodigium;
Fiunt tot munera
Ipsi contagium.

2 b. Mundus alliciens
Offert divitias,
Ostentat blandiens
Opum fallacias,
Plus adversaria
Urgens ad nuptias
Adest familia.

3 a. Annis sed primulis
Iam se virgineo
Instinctu numinis
Strinxerat vinculo.
Quid iuvat furere,
Satan? Non poteris
Promissa rumpere.

3 b. Timens naufragium
Et pacti conscia
Placentem nimium
Pia saevitia
Vultum dilacerat;
Nec sat, inedia
Se totam macerat.

4 a. Haud tamen propriis
Confisa viribus
Nec ab insidiis
Tuta latentibus
Decernit fugere
Et certaminibus
Sic finem ponere.

4 b. Cunctis impervium
Procul a patria
Quaerit hospitium;
Loca silvestria,
Consita vepribus,
Praebent tuguria
Densis in saltibus.

5 a. Amore fervida,
Imis recessibus
Dum latet abdita
Et a terrestribus
Se videns exsulem,
Vitam caelestibus
Ducit consimilem.

5 b. Eremi socium
Christi discipula
Habet Domitium;
Ductoris aemula
Terit vigiliis
Virgo corpusculum,
Terit ieiuniis.

6 a. Defessis artubus
Quies abnuitur,
Singulis noctibus
Somnus abrumpitur;
Via fit horrida,
Non minus pergitur
Ad templi limina.

6 b. Emissa caelitus
Que vox nunc assonat:
Exsurge citius,
En, sponsus te vocat,
Festina, quaesitam
Tantis agonibus
Suscipe lauream.

7 a. Salve, flos vallium,
Nostra spes, gloria,
Te turma virginum
Praetendens lilia
Salutat sociam,
Orantem Maria
Exspectat filiam.

7 b. Hanc tibi agnitam
Nunc gentem respice,
De novo deditam
Benigna suscipe,
Antiqua pietas
Te regnet auspice,
Regnet et castitas.

[Loriquet — Sellier], Nouvelle Vie de sainte Ulphe, vierge patronesse de l'église d'Amiens. Amiens, 1841; p. 230 sqq. — Leider ohne Angabe der Quelle, die anscheinend eine gallikanische ist.

310. De sancta Ursula.

1. Omnis spiritus laudet Dominum
In triumpho sanctarum virginum,

2 a. Quas olim Britannia
Misit ad angelica
Agmina

2 b. Sanguine purpureas,
Castitatis gloria
Candidas.

3 a. O beata saecula,
O beata tempora,
Tot colonis inclita,

3 b. Quot sanctarum corpora
Virginum sunt occisa
In urbe Colonia!

4 a. Eia, Sion caelica,
Leva nova cantica
Cum virginum chorea,

4 b. Quam regina Ursula
Ducit arcanissima
Agni per cubilia.

5 a. Gaude, mater Britannia,
Collaetare, Colonia,
Felix per tot milia;

5 b. Spe gratiarum iucunda
Resultet [vox] hymnisona
Tota nunc ecclesia.

Miss. ms. Admontense saec. 13/14. Cod. Admonten. 751. add. saec. 14. A. — Miss. ms. Lambrechtense anni 1336. Cod. Graecen. 395. B. — Miss. ms. Lambrechtense saec. 14. Cod. Graecen. 703. C. — 2a, 2 Milia ad C. — 2b, 1 purpurea A. — 2b, 3 Candida A. — 3a, 1 saecula fehlt B. — 3b, 1 Quod ABC. — 3b, 2 sunt caesa AC, sunt caesi B. — 5a, 3 Felix milies per ABC.

311. De sancta Ursula.

1 a. Laetabundus
Exsultet virginum chorus,
Alleluia,

1 b. Regem regum,
Sponsum Iesum speculantum
In gloria.

2 a. Iesu amor vulnerat
Corda et mellificat
Suavitate;

2 b. Iesum in se sentiunt,
Corde ore concinunt
Dulcem Jesum.

3 a. Iesum sponsum Ursula
Cum suis in gloria
Amplexatur;

3 b. Iesu sumunt osculum,
Transeunt in cor Iesu,
Fiunt unum.

4 a. Iesu, nobis osculum
Da, te per paraclitum
Tibi iungens.

4 b. Iesu, inter lilia
Rosasque haec milia
Pascis in te.

5 a. Iesu, sponse virginum,
Iesu, amor virginum,
O Jesu, cor virginum,
Has coronas.

5 b. Iesum sequuntur agnum,
Novum cantant canticum,
Canticum virgineum
Iubilando.

6 a. Iesu cum regina
Virginum divina
Laude potitae
gloriantur.

6 b. Iesu, sponsae vestis,
His nos iunge festis
Prece virginum
ante thronum.

Grad. ms. S. Gereonis Coloniensis anni 1424. Cod. Mus. Archiep. Colonien. VI. 5. A. — Miss. ms. S. Jacobi Brunensis saec. 14. Cod. S. Jacobi Brunen. 3. B. — Miss. Coloniense imp. Coloniae 1481. C. — Miss. Coloniense imp. Basileae 1487. D. — 1b, 2 speculantem A—D. — 2a, 1 Iesus B; amator BCD. — 3a, 3 Complexatur A. — 3b, 1 — Schluss fehlt B. — 4a, 3 Ubi D. — Melodie: Laetabundus. — Str. 2a, 1 sqq. findet sich als besonderer Sequenzenanfang in Chevaliers Repert. Hymnol. unter Nr. 9460.

312. De sancto Valentino.

1 a. Valentino, qui valenter
Superavit innocenter
Mundiales impetus,

1 b. Ritus cleri iam devotus
Populusque psallat totus
Concinendo dulciter.

2 a. Nam per annos pueriles
Rerum cultus sprevit viles
Vitaeque constantia

2 b. Peragravit mundo corde
Iuventutem sine sorde
Palam Christum praedicans.

3 a. Idolorum confutando
Daemonium, prohibendo
In sculpturis latriam.

3 b. Aegris tulit sanitatem
Et oppressis libertatem
Veri Dei munere.

4 a. Hunc sibi iubet ocius
Coram produci Claudius,
Imperator hominum,

4 b. Ut negaret caeli Deum,
Idolis suggessit eum
Immolare victimas.

5 a. Quo recusante reprobus
Caedi mandavit fustibus
Deo gratum martyrem,

5 b. Fidei tamen constantis
Hunc iubet tormentis tantis
Post truncari capite.

6 a. Cui vota persolvamus,
Ut patronum habeamus
Potentem caelicolam,

6 b. Vitae nostrae qui lamenta
Miseratus et portenta
Quaeque pellas horrida.

7 a. Ne virtutes Satan frangat,
Morbida ne pestis tangat
Corpora vel animas,

7 b. Hoc petente nobis rectum
Iter detur et perfectum
Trinitati placidum.

Miss. ms. Wratislaviense saec 14. Cod. Civit. Wratislavien. M. 1160 add. saec. 15. — 3 a, 1 Idulorum. — 4 a, 1 Nunc sibi. — 5 a, 3 gratem. — 5 b, 1 tam constantis. — Hunc in tormentis. — 7 a, 1 frangit. — 7 a, 2 tangit. — 7 b, 1 potente.

313. De s. Valerio Trevirensi.

1. Laudem dicite, christicolae,
cum gloria;

2 a. Totis viribus canite
cordis vibra ac
spiritus laetitia,

2 b. Quia meruit gaudia
pater hic noster
hodie [sempiterna].

3 a. Iam transit tenebras
Phlegetontis,
liquit cuncta
mundi labentis ludicra;

3 b. Fuit de Simonis
clientela,
Eucharii
Maternique syncellita.

4a. Cum quibus venit
quondam Roma
subiugando
colla Messiae prona;

4b. Fervet fides,
dogmata sacra
reserantur
verbique praeconia.

5a. Post haec missus venit
a Roma,
transit [ad] te, Elegia;

5b. Rursus redit ad te,
o Roma,
propter Materni funera.

6a. O Roma felix,
hinc exsulta
tota fovens praecordia;

6b. Laetare et tu,
Elegia,
cuncta resumens gaudia.

7a. Et si manet alia,
quae constet, Elegia,
quae sit, nostra declara,
clara Thalia.

7b. Gratiae mira virtus
et gloria salutis,
quod nobis praecordia
lucent Materna.

8a. Per te quoque fertur,
o Valeri, spes maxima.

8b. Quam sunt festiva, quae
nunc colimus sollemnia!

9a. Quae conservata sunt
caelitus
per divina promissa
atque colloquia,

9b. Tu modo possides
caelica,
pater sancte, gaudia
et beneficia.

10a. Christi semper salvifica
nobis confer munia,

10b. Quae nos sua in patria
foveant per saecula;

11. Cum quo tibi
laus sit aeterna.

Browerus, Antiquitates et Annales Trevirenses I, p. 161 sq. mit dem Vermerk: „Reddo hic pervetustam de S. Valerio hymnodiam, quam antiquis bibliothecae S. Eucharii membranis inscriptam ad posteros transmitti placuit." Leider ist es mir nicht gelungen, diese oder eine andere handschriftliche Quelle für vorstehende Sequenz aufzufinden. — Melodie offenbar „Eia turma" (vgl. oben Nr. 277), was Browerus, wie begreiflich, nicht erkannte: daher auch öfters bei ihm falsche Versabteilung. — 3a, 4 ludrica. — 3b, 1 qui fuit. — 6b, 1 Ama et. — 8a, 2 spes quoque maxima. — 8b, 1 Quae sunt. — 10b, 3 foveat.

314. De sancto Verano.

1a. Superni patris gratia
Fulta mater ecclesia

1b. Verani cum laetitia
Vera pangat sollemnia.

2a. In hac iste miseria
Fulsit misericordia,

2b. Miserendi qui viscera
Tulit cum gente misera.

3 a. Mundum, carnem, daemonia
Domans eius constantia

3 b. Mundi cursus et taedia
Transcurrit cum victoria.

4 a. Die quodam sic accidit,
Inter latrones cecidit

4 b. Certantes pari foedere
Sanctum de mundo tollere.

5 a. Confusa sed in aera
Vibrantis pendet dextera,

5 b. Quae per sanctum fit libera
Rogante turba cetera.

6 a. Quam felix est Iargolium
Ex istius praesentia,

6 b. Immo iucunda nimium
Per ipsum tota patria!

7 a. Nec languor est nec taedium,
Sed nec ullum supplicium,
Quin per sancti suffragium
Praestetur huic remedium.

7 b. Urbis praesul Cavallicae
Tantoque dignus apice,
Praesul erat in supplice
Et supplex in pontifice.

8 a. Miranda res: dum moritur,
Quo feratur, ambigitur,

8 b. Sed pallium, quo tegitur,
Viam monstrans extollitur;

9 a. Ad Sargiam quo praevio,
Quo invento navigio,

9 b. Cuncto sicco vestigio
Diviso migrat fluvio.

10 a. Hic sanctus, cuius merita
Novit Deus tam inclita,

10 b. Iam habet vitae praemia
Dei patris in gloria.

11 a. Illic ipse cum ceteris
Pro nobis oret miseris,

11 b. Ut nos iungat cum superis
Largitor summi muneris.

12 a. Nos hoc rogantes aspice,
O dominantum Domine,

12 b. Nosque sanctorum effice
Dignos beatitudine.

Miss. Parisiense imp. Parisiis 1585. — 7 b, 1 Cavellicae. — Melodie: Interni festi gaudia.

315. De sancto Victore.

1. Martyris Victoris laudes
resonent Christiani.

2 a. Mortem ei intulit
ferox Maximianus,
Bonis, velit, nolit,
prodest malus.

2 b. Mors et vita duello
conflixere mirando,
Martyr Christi caesus
regnat vivus.

3 a. Dic nobis, athleta,
Quid vidisti in pugna?
Vexillum Christi regnantis
Et gloriam
vidi consolantis.

3 b. Cruciatus fortes,
Miracula sunt testes,
Ad cuius preces defuncti
Suscitantur,
sanantur infirmi.

4 a. Credendum est magis soli ecclesiae sanctae, quam impiorum genti perversae.

4 b. Scimus ergo te regnare
Cum Christo, tecum collocare,
Victor dux, nos dignare.

Miss. ms. S. Victoris Parisiensis saec. 14. ex. Cod. Parisien. 14448. A. — Miss. S. Victoris Parisiensis imp. Parisiis 1529. B. — 4 a, 2 sanctae fehlt A. — Melodie: Victimae paschali. — Cf. Gautier, Oeuvres poetiques d'Adam de St. Victor. I, p. 94 sq.

316. In Susceptione Pedis s. Victoris.

1 a. De profundis proclamemus
Et devote collaudemus
Victoris victoriam;

1 b. Menti insit verus amor,
Quo procedat sanctus clamor
Ad martyris gloriam.

2 a. Dextri pedis susceptio,
Istius sancti portio
Novum parit gaudium;

2 b. Quae pars in multis probata
Nobis fuit praesentata
Per manus fidelium.

3 a. Ex quo constanter calcavit
Et idolum Iovis stravit
De ministri manibus.

3 b. Quem incidi ocius
Iubet iudex impius
Suis satellitibus.

4 a. Sed, infelix hominum,
Nescis contra Dominum
Nil valere fraus tua?

4 b. Gressum rectum figere
Dei virtus propere
Facit gratia sua.

5 a. O fidelis anima,
Hic percipe, intima
Quanta vis sit fidei;

5 b. Quod naturae deficit,
Fides pura perficit
Teste athleta Dei.

6 a. Completum est hodie,
Quod promissor gloriae,
Verus sol iustitiae,
Fons misericordiae
Sic ait discipulis:

6 b. Quidquid petieritis
Patrem, impetrabitis,
Dum sic credideritis
Et bene egeritis,
Ut convenit famulis.

7 a. Fides sine operibus
Nihil prodest homini
Apostolis testantibus,
Vicariis Domini;

7 b. Uti corpus inutile
Est anima absente,
Sic de homine simile
Est fide indigente.

8 a. Animemur ergo, fratres,
Sanctos imitemur patres,
Pias admiremur matres
Calcantes terrestria;

8 b. Conemur totis nisibus
Fidem amplecti cordibus,
Bonis adiunctis moribus
Sperantes caelestia.

9a. Sancti ex fide vixerunt,
Qua mundi regna vicerunt
Et aeterna meruerunt;
Fides facit omnia.

9b. Montes transfert, morbos pellit
Ac tempestates repellit,
Vires daemonum compellit,
Tollit quaeque noxia.

10a. Haec confirmat sanitatem,
Haec roborat castitatem,
Haec exornat dignitatem,
Haec conservat caritatem,
Copulat collegia;

10b. Haec splendet in infantibus,
Haec floret in iuvenibus,
Haec apparet in senibus,
Haec refulget in gradibus,
Custodit officia.

11a. O fidei huius dator,
Atque eius pius sator,
Verus cordis habitator,
Doni tui munerator,
Vota nostra suscipe;

11b. Fac nostras in te ferventes
Fidei calore mentes,
Nos agonem recolentes
Victoris et congaudentes
Tecum, secum accipe.

Collect. ms. Victorinum saec. 15. Cod. Parisin. 15163. — Mit Melodie. — 7b, 1 Ut. — 7b, 4 Fide carente, aber letzteres Wort über einer Rasur. — Überschrift: „Prosa pro die susceptionis pedis gloriosissimi patroni nostri Victoris, composita a quodam religioso s. Victoris tunc subpriore.“ Gemeint ist wohl der Subprior Godefridus, von dem wahrscheinlich auch die Agatha-Sequenz (oben Nr. 25) und die Engelsequenz (oben Nr. 34) stammen. Die „Susceptio pedis“ fand statt unter der Regierung Karls V. von Frankreich, somit zwischen 1364—1380. — Ein Bruchstück dieser Sequenz ist aus gleicher Quelle mitgeteilt von Gautier, Adam de St. Victor, II, p. 25 sq.

317. De sancto Vigilio.

1a. Salve, dies gloriosa,
In qua Sion speciosa,
Sponsa Christi generosa,
Gaudet in Vigilio.

1b. Civis urbis Tridentinae,
Gentes huic transmarinae
Sunt coniunctae tam divine,
Roma gaudet filio.

2a. Hic convertit Briscianos
Veronensesque paganos
Esse fecit christianos
Et destruxit idola.

2b. Vidit manus angelorum
Trinas animas suorum
Dantes gaudio coelorum
Verus mundi incola.

3a. Demum pergit hinc Randenam
Et pro Christo suffert poenam,
Praeparatam laude plenam
Sedem cernit caelitus.

3b. Gesta ferens Caesar gaudet
Et fugare hostes audet.
Pastor, salva nos, ne fraudet
Hostis ille perfidus.

Miss. ms. Romanum anni 1468. Cod. Carolsruhan. Pm. 8. — 1b, 2 Gentis. — 2a, 2 Verenenses. — 2b, 3 gaudia. — Melodie: Verbum bonum.

318. De sancto Vincentio.

1 a. Vincens, ut evinceret
Et coronam sumeret,
Exivit Vincentius,

1 b. Mundum, carnem, daemonem,
Vincientes hominem
Evicit potentius.

2 a. Mundi transitoria
Fallacique gloria,
Fracto fulta stipite,

2 b. Corporis illecebris
Et impudicitiis,
Spurco foedis tramite,

3 a. Daemonis tyrannide,
Daciano praeside
Totisque saevitiis,

3 b. Carcere, latumiis,
Furiis, ferociis,
Verberum suppliciis,

4 a. Igne, crate, furculis,
Testulis et ungulis
Evictis viriliter,

4 b. Post tormenta varia,
Bestias et maria
Vicit mirabiliter.

5 a. Sic et sic, ut vinceret
Et coronam sumeret,
Exivit potentius.

5 b. Nos pugnantes adiuvet,
Ut vincentes societ
Beatis Vincentius.

Sequent. ms. Praedicatorum saec. 15. Cod. S. Ignatii Noviomagen. 55. — 4 a, 2 Testibus. — Mel.: Veni sancte spiritus.

319. De sancto Vincentio.

1 a. Sacram diem attentius
Celebremus, Vincentius
Qua vicit supplicia.

1 b. Vincenti dicit Dominus,
Ut hunc vicisse novimus:
Ista dabo praemia:

2 a. Edere de ligno vitae,
Coronam dabo vitae,
In albis incedere,

2 b. Columnam in templo meo
Faciam hunc, throno meo
Mecumque sedere,

3 a. Stellam matutinam,
Stolam sibi binam
Et manna absconditum;

3 b. Nomen eius non delebo
De libro vitae, sed augebo
Nomen eius inclitum.

4 a. His donis gaudet ideo
Vincentius, in eculeo
Quod laetanter vicerit.

4 b. Vicit poenis in acerbis,
Vicit ustus, vicit verbis,
Eo, quod meruerit.

5 a. Angelorum obsequio
Fovetur et alloquio
Demulcetur in carcere;

5 b. Carceris obscuritas
Fugit, et fit claritas,
Custos coepit credere.

6 a. Sancti narrant Augustinus
Et Ambrosius non minus
Huius martyris gesta.

6 b. Tenditur, traditur, uritur,
Animus non exuritur
Ob iudicis suggesta.

7 a. Fit testarum asperitas
Mira florum suavitas,
Dum super testas linquitur;

7 b. Dum nullis poenis vincitur,
Ad mollem lectum trahitur,
Quo Christi martyr moritur.

8 a. Cuius corpus eicitur
In campo, sed munitur,
Ne bestiis devoretur;

8 b. In aquas submergitur,
Sed ad litus revertitur,
Ut sepulturae detur.

9 a. Praeses Dacianus
Factus est insanus
Ob martyris victoriam,

9 b. Dum se victum cerneret,
Huncque martyr sperneret
Mutans poenam in gloriam.

10 a. O miles invictissime,
Te poscimus piissime,
Ut tuum hoc certamen

10 b. Precetur nobis gratiam
Et peccatorum veniam,
Ut nos salvemur, Amen.

Miss. ms. Ultraiectinum saec. 15. Cod. Ultraiectin. 402. — 1 b, 2 vicisse provimus. — 6 b, 1 Tonditur.

320. In Inventione s. Vincentii.

1 a. Omnis homo gaudeat,
Pacem mundus habeat,
Iubilet ecclesia.

1 b. Festiva Vincentii,
Martyris egregii,
Fulgent natalitia.

2 a. Qui mundus a vitiis
Literarum studiis
Datur ab infantia.

2 b. Vinctis ferro manibus
Et compede pedibus
Sudat sub custodia.

3 a. Verum Deum praedicat,
Falsos deos abdicat
Miranda constantia.

3 b. Dacianus igitur
Furit, dum confunditur
Levitae facundia.

4 a. Eculeo ponitur,
Membratim extenditur,
Rumpuntur vitalia.

4 b. Ignem cratis superat
Igne, quo repleverat
Eum Dei gratia.

5 a. Multa mortis genera
Caro suffert tenera
Forti patientia.

5 b. Sanctum sanctus spiritus
Consolatur caelitus,
Dolor fit remedia.

6 a. Retruso ergastulo
Stupendo miraculo
Astat caeli curia.

6 b. Testarum duritia
Florum fit fragrantia,
Lumen replet atria.

7 a. Dum Deus de praemio,
Praeses de supplicio
Vice tractant varia,

7 b. In lecti mollitie
Mutat poenas gloriae,
Terrenis caelestia.

8 a. Proiecto a facie
Hominum et bestiae
Serviunt et maria:

8 b. Avis servat mortuum,
Mare fert innocuum
Ad terrarum spatia.

9 a. Tuis, martyr, precibus
Salva nos ab hostibus,
Dele nostra vitia.

9 b. Duc nos ad palatia,
Ubi cum laetitia
Cantemus Alleluia.

Miss. Matisconense imp. Lugduni 1532. — 6 b, 3 repletur. — 8 a, 3 Deverunt et macia; deserviunt ist dreisilbig zu lesen.

321. De s. Vincentio Ferrerio.

1 a. Gaude, Christi ecclesia,
Festa ducens sollemnia
Tanti huius confessoris,

1 b. Qui in caelis coronatus
Est patronus nobis datus
Iesu dono salvatoris.

2 a. Zelo tractus supernorum
Statum petit professorum
Sub sancto Dominico;

2 b. Hunc ingressus et professus
Per virtutes est progressus
Ordine mirifico.

3 a. Vincentius recte dictus,
Per quem homo est devictus
Mira cum victoria.

3 b. Lucis armis communitus,
Cruce Christi insignitus
Nulla pavet iacula.

4 a. In studiis sic profecit,
Quod profunda patefecit
Divina sacraria.

4 b. Laurea condecoratus
Omnibus est norma factus
Clarae sapientiae.

5 a. Veritatis praedicator,
Sacrae legis aemulator
Verbi fulsit gratia.

5 b. Mira virtus in sermone,
Splendor, calor ut in sole,
Cuius ut mel eloquia.

6 a. Nulla mens ita obscura,
Nulla corda ita dura
Tenebris malitiae,

6 b. Quae non mutet et resolvat
Ac illustret et inducat
Ad vota paenitentiae.

7 a. Hic errores pravitatis
Verbo vicit veritatis,
Splendore scientiae.

7 b. Sicut verbo firmamentum,
Sic exemplo ornamentum
Factus est ecclesiae.

8 a. Quam illustrat et adornat
Et dilatat et fecundat
Gentium multitudine;

8 b. Voci vita concors fuit
Implendo, quidquid docuit,
Excelso morum culmine.

9a. Admiranda patent signa
Tam post mortem quam in vita
Divina potentia,

9b. Quae naturam cum transcendunt,
Argumenta clara reddunt
Huius sanctimoniae.

10a. Vita functi reducuntur,
Caeci, claudi reponuntur
Ad membrorum munia;

10b. Surdi, muti reparantur,
Aegri cuncti liberantur
Per eius suffragia.

11a. O Vincenti pretiose,
Nos exaudi, gloriose,
Pro tua clementia;

11b. Fac tuis sanctis precibus
Sociari caelestibus
In aeterna gloria.

Miss. Praedicatorum imp. Romae 1622. A. — Miss. Praedicatorum imp. Romae 1639. B. — 1a, 2 Festa fehlt B. — 4b, 2 est fehlt B. — 10b, 3 Per ipsius AB. — Nach Strophe 10b folgt noch eine Halbstrophe, die ohne Gegenstrophe ist und spätere Zutat zu sein scheint:

Gaude, felix Valentia,
Quae Dei providentia
Tanto resplendes filio.

11b, 2 Sociari caeli civibus AB.

322. De sancto Virgilio.

1a. Laudet Dei filium
Docta per Virgilium
Plebs huius provinciae.

1b. Christi colens vineam
Hic salutis lineam
Genti dat iustitiae.

2a. Iuvavensis exsule
Sedes tanto praesule
Illustrari meruit;

2b. Hinc directis nuntiis
Fidei Karinthiis
Ianuas aperuit.

3a. Producens idoneos,
Corrigens erraneos
Hos ad vitam revocat,

3b. Additis doctoribus
Agnos cum pastoribus
Certis caulis collocat.

4a. Deinde flos hominum
Transiit ad Dominum,
Sed morte non aruit;

4b. Nam signorum numero
Post mortem innumero
Caelo vivens claruit.

5a. Nos, Virgili, respice,
Tuum gregem refice,
Nobilis opilio.

5b. Sis nobis ut paries,
Ad caelos ut aries
Duc nos ab exsilio.

Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. Mus. Germ. 22932. — 1b, 2 salutis vineam. — 1b, 3 Genti dedit. — 4a, 2 Transit. — 5a, 1 Vis. — Melodie wohl: Veni sancte spiritus.

323. De sancto Vito.

1. Laudes Deo patri
et filio Iesu Christo
spirituique sancto,

2 a. Cuius dono Vitus,
sanctus puer,
emicuit,

2 b. . . . .
. . . .
. . . .

3 a. Genere claro
Romano
militiae natus.

3 b. Qui, dum septennis
fuisset
et Christum coleret,

4 a. Mirum dictu, a patre
suo tantillus
multas patitur
iniurias;

4 b. Verum a praeside
Valeriano
diversis mancipatur
suppliciis.

5 a. Invitus denique
puer patri redditur
tamdiu mulcendus,

5 b. Quousque cymbalis
virginum tinnulis flecti
posset organicis.

6 a. Qui nec ludorum choris
aut epulis
animo fractus
cessit idolis,
sed cultum
superni
regis diligens
mansit immobilis.

6 b. Praesidis manum sanat
aridam,
Hylam privatum
visu illuminat;
laudanda,
miranda
res et omnibus
gentibus stupenda,

7 a. Quod puer septennis
patrem proprium
contemnit et poenas despicit;

7 b. Et bene septennis,
nam septiformis
plenus spiritus gratia.

8 a. O sancte Vite,
aeternae vitae
consortes nos pie
constitue,

8 b. Qui regis natum
sanas vexatum
potenti virtute
verborum.

9 a. Sed e contra
imperator
recompensat
malum pro bono;

9 b. Hunc destinat
cruciandum
cum tormento
flammae ardentis,

10 a. Nisi prius consentiret et
tus offerret
idolorum ritu iuxta
morem legis impiorum.

10 b. Hinc ferae proponitur Vitus
devorandus;
sed leo ut ovis mitis
pedes infantis delinit.

11 a. Tandem mandatum tale est datum, ut puer
in catasta torqueretur

11 b. Tamdiu, donec viscera viderentur; sic
[in] caelum pius migravit.

12. Sit Deo, factori nostro,
potestas, victoria,
honor, laus et gloria
in saeculorum saecula.

Sequent. ms. S. Petri Salisburgensis saec. 16. Appendix Miss. Romani imp. Venetiis 1513 (In Bibl. Petrina Salisburgen. IV. F.). — 6a, 8 immobiliter. — 10b, 4 delinivit. — 11b, 2 videns. — Melodie: Psallite.

324. De sancto Vito.

1 a. Vitus puer cupit sisti
In caelis cum servis Christi
Fidem eius sitiens,

1 b. Septimo anno quam gliscit
Et bis seno bene discit,
Tormentum perficiens.

2 a. Ylas namque, pater eius,
Suadet illi, malo peius,
Fidem Christi linquere;

2 b. Quantum sibi promittebat
Aut terrores inferebat,
Non valebat vincere.

3 a. Hoc praefecto nuntiatur,
Puer statim advocatur
Et de fide quaeritur;

3 b. Constans stat respondens ei:
Cultor sum unius Dei,
Fides non deseritur.

4 a. Amor Christi parvum urit;
Quod cum novit praeses, furit.
Sanctum iubet caedere;

4 b. Huius manus aridatur,
Prece Viti sana datur
Nescientis laedere.

5 a. Domo patris stat inclusus,
Luce diva fit perfusus,
Quam cum Ylas respicit,

5 b. Excaecatur et clamavit;
Infans Deum exoravit,
Patri visum reficit.

6 a. Transit mare, ut a Deo
Fit praeceptum, et cum eo
Modestus, Crescentia;

6 b. Per quos Deus mira fecit,
Quosque pavit et refecit
Aquilae praesentia.

7 a. Vocat Caesar sanctum natum,
Qui se obtulit paratum
Eius sanans filium.

7 b. Ferro sancti constringuntur
Et sic vincti intruduntur
Carceris exsilium.

8 a. Inde Christus hos redemit,
Plumbum fervens non peremit
Hos nec leo rugiens.

8 b. Tandem sanctos torquet ligno
Caesar, multo viso signo
„Vae, vae“ clamat fugiens.

9 a. Agonistae Christi fortes,
Vestri simus ut consortes,
Exorate Dominum,

9 b. Quodque sorde exuamur
Et ut sorte perfruamur
Aeternorum civium.

Miss. ms. Ratisbonense saec. 15. Cod. Veteris Capellae Ratisbonen. 1990. — 4 a, 2 cum fehlt. — 6 a, 3 Modestus et. — 6 b, 2 Quousque ponit. — 9 b, 3 Aeternorum omnium.

325. De sancto Vito.

1 a. Edoctus Dei flamine,
Virilis et probamine
Ratus perseverat

1 b. Vitus duodennis puer,
Spernit idola, quo pater
Hunc crebro verberat.

2 a. Praefectus eum fustibus
Iussit caedi, caesoribus
Aruerunt brachia;

2 b. Praefecto manus aruit,
Quae sibi tunc convaluit
Viti per suffragia.

3 a. Dicit praefectus ad patrem:
Corrige hanc tuam prolem,
Ut non male pereat;

3 b. Pater iunxit hunc puellis,
Ludis vanis et missellis
Hunc mutare cogitat.

4 a. Clauso in cubili Vito
Fraglat odor suavis cito
Replens omnes in domo;

4 b. Pater circa Vitum stantes
Vidit septem coruscantes,
Excaecatur illico.

5 a. Prece Viti sed sanatur
Pater nec melioratur,
Vivum vult occidere;

5 b. Vitus ad terram aliam
Ductus, altus per aquilam
Coepit miris nitere.

6 a. Diocletiani natus,
Daemonibus pessumdatus,
Per Vitum eripitur;

6 b. Nolens diis sed offerre,
Caesar iubet hunc perferre
Tormenta; includitur

7 a. Carceri et compeditur,
Leoni datur, et ignitur;
Haec et multa superat.

7 b. Tandem Vitus cum Modesto,
Crescentia mox in modesto
Ligno triumphaverat.

8 a. Aer fremit, terra tremit,
Nubes pluunt, terra ruunt,
Multos necant homines;

8 b. Caesar fugit, victus mugit
A parvo it, se percutit.
Per angelum martyres

9 a. Vehuntur cis quoddam
flumen,
Orantes divinum numen
Deo reddunt animas.

9 b. Corpora sed tutelantur
Angelis, quae tumulantur
A Florentia; taetras

10 a. Ut repellant potestates,
Hos rogemus, sanitates
Cum fortuna impetrent,

10 b. Et post mortem nos ad polum
Iuvent, ut cernamus solum,
In quo cuncta relucent.

Miss. ms. Hospitalense anni 1427. Cod. Paulan. 26. 1. (9. Hospit. memb. 7.) A. — Miss. ms. incert. origin. saec. 15. Clm Monacen. 23272. — B. 1b, 1 duodenus AB. — 1b, 3 Hunc fehlt B. — 2b, 2 convaluit tunc AB. — 3a, 2 hanc fehlt AB. — 5b, 3 miris sidere AB. — 8b, 2 Apernoit se A; Aparvoid B. — 9b, 3 A florenti ateras B. — 10b, 1 polos A.

326. De sancto Viviano.

1 a. In honore Viviani
Sollemnizent christiani
Grata dantes gaudia;

1 b. Venerentur et collaudent
Confessorem, in quo gaudent
Fidei concordia.

2 a. Sicut spina profert rosam
Sine spinis speciosam,
Gens pagana protulit;

2 b. Hunc regalis stirps produxit,
Et de nocte lux illuxit
Obscuraque reppullit.

3 a. Postquam filius nequivit
Dici, ius hunc stabilivit
Xanctoniae comitem.

3 b. Sed contemnens comitatum
Totum figit anhelatum
Ad polorum limitem.

4 a. Pompam spernens saecularem
Togam vestit regularem
Tonso crine capitis.

4 b. Lege Dei meditatur,
Beatus vir vocitatur
Pro fidei meritis.

5 a. Legit, studet in divinis,
Vacat missis matutinis,
Egenis compatitur.

5 b. Tantae fulgens sanctitatis
Xanctonensis civitatis
Pontifex assumitur.

6 a. Bonus, pius, mansuetus,
Indiscretis vir discretus
Refulget virtutibus.

6 b. Nam puerum exspiratum,
A vipera sauciatum
Tollit mortis morsibus.

7 a. Ad hunc veniens leprosus,
Ore, corde lacrimosus,
Voti compos exstitit.

7 b. Aridas habentem manus
Signo crucis Vivianus
Sospitati praestitit.

8 a. Orat praesul, exauditur,
Ab angelis urbs munitur
Armatorum specie;

8 b. Visis Gothi revertuntur,
Quidam unda submerguntur
Timoris pernicie.

9 a. Boves clepit fur vesanus,
Insensatus et profanus,
Super quibus Vivianus
Tolosam pervenerat;

9 b. Reum furti se fatetur
Et fateri non veretur,
Dum in loco detinetur,
Quo furtum commiserat.

10 a. Applicante mercatore
Pretioso cum cruore
Vivianum cum tremore
Daemones vociferant,

10 b. Per ordinem rem scientes
Civitatis sapientes
Reliquias reponentes
Diem festum iterant.

11 a. Post haec migrans ex hac vita
Fidelis Israelita
Intravit ad nuptias.

11 b. Ad quas, pie, nos, confessor,
Stans pro nobis intercessor,
Pervenire facias.

Miss. Xanctonense imp. Parisiis 1491. — 1 a, 2 Sollemnizant. — 1 b, 1 collaudant. — 2 b, 1 regulis. — 3 a, 1 Diei. — 3 b 2 Totum fugit. — 6 a, 2 In discretis.

327. De sancta Walburga.

1 a. Virginitatis lilio
Sponsatur Dei filio
Walpurga, regis filia,
Ducens genus ab Anglia.

1 b. Ut sit miranda saeculis
Claris signorum titulis,
Defertur honor caelitus,
Nulli secundus habitus.

2 a. Dum mensis lumen deficit,
De caelo lumen elicit,
Negat custos ecclesiae,
Mutatur nox meridie.

2 b. Sanat aegram desperatam,
Sepulturae destinatam,
Dum blanditur canis ei,
Ponit modum rabiei.

3 a. Ut nefas plectat turpiter,
Duo cohaerent fortiter,
Dum occisus homicidae
Vulnus excepit perfide.

3 b. Mutus fatur, surdus audit,
Caecus videt, mancus plaudit,
Curatur epilensia
Et minor apoplexia.

4 a. Mira res, aegros sanat
Unctionis stilla,
Quae salubris emanat
Virginis mamilla.

4 b. Signa vincunt numerum
Digna recenseri,
Sicut motus siderum
Nequit exhiberi.

5. Ora, virgo, virginem,
Matrem sponsi tui,
Ut concedat hominem
Castitate frui.

Miss. ms. Eistettense saec. 15. Cod. Civit. Nurembergen. IV 86. A. — Miss. ms. Eistettense saec. 15. Clm. Monacen. 23054. B. — Missale Eistettense imp. in Eystett 1494. C. — Missale Eistettense imp. Nurembergae 1517. D. — 2 a, 4 Mutatur vox A; Mutatur lux B. — 2 b, 4 medum B. — 4 b, 3 modus A.

328. De sancto Wendelino.

1 a. Laudes almo Wandalino
Personemus mirifico
Voce plena.

1 b. Clama petens suffragia
Eius sequens vestigia,
Plebs egena.

2 a. Sed tu, pater pie, bone
Pastor gregis et patrone,
Prece semper sedula

2 b. Apud curiam summi regis
Derelicti vices gregis
Commenda per saecula.

Missale Trevirense imp. Coloniae 1498. A. — Missale Wirceburgense imp. Coloniae 1509. B. — 1 b, 1 Clara petens B. — 2 b, 1 Apud curam A. — Dies sind die letzten zwei Strophen der Sequenz de s. Dominico mit dem Anfange In caelesti hierarchia auf Wendelin übertragen; daher der schlechte Reim, der 1 a, 1 und 1 a, 2 bindet.

329. De sancto Wiberto.

1 a. Laetetur ecclesia
Sollemni melodia
Recolens magnalia
Redemptoris.

1 b. Monachorum agmina
Voce promant inclita
Guiberti praeconia
Confessoris.

2 a. Hic abundans praediis
Et vita laudabilis
Effulsit et nobilis
Stirpe clara.

2 b. Ut Deo serviturum
Acquireret populum,
Fundavit coenobium
Dote cara.

3 a. Hic tendens ad supera,
Parvipendens terrea
Se reliquit et sua
Mente pura.

3 b. Hic a cultu daemonum
Errores Hungarorum
Convertit ad Dominum
Voce vera.

4 a. Regulam, quam devovit,
Fideliter tenuit,
Vitam quoque finiit
In Gorzia.

4 b. Sed beatum patronum
Nos semper protecturum
Huc misit tumulandum
Virtus alma.

5 a. Guiberte, nos emenda
Et Deo nos commenda,
Ut sibi sine menda
Serviamus.

5 b. Ut sanctorum praemia
Per tua suffragia
Cum Christo in gloria
Capiamus.

Miss. ms. Gemblacense saec. $^{15}/_{16}$. Cod. Bruxellen. 5237. — 2 b, 4 Dote clara. — Melodie: Mariae praeconio.

330. In Elevatione s. Wiberti.

1 a. Psallamus pariter
Christo sollemniter
Carmen laetitiae,

1 b. Qui Guibertum sanctum,
Caelo coronatum
Corona gloriae,

2 a. Insignem etiam
Fecit per gratiam
Signorum saeculo.

2 b. Hic stirpe nobilis,
Vita laudabilis,
Fulgens in populo,

3 a. Contemptis omnibus
Plenus virtutibus
Vita monastica,

3 b. Migrans in Gorzia
Vectus ad propria
Visuit caelica.

4 a. Caecis claritatem,
Captis libertatem
Meritis tribuit,

4 b. Clausis dedit gressum,
Daemone obsessum
Sanum restituit.

5 a. Aegris dat medelam
Mutisque loquelam
Et surdis auditum.

5 b. Ligatus caelitus
Fur fit et cognitus
Per eius meritum;

6 a. Nec solvi potuit,
Donec restituit
Furtum, ut decuit.

6 b. Tot et tantis signis
Guibertus insignis
Mundo innotuit.

7 a. Cuius elevatur
Corpus et locatur
Hodie decenter;

7 b. Haec dies ornatur
Atque consecratur
A Deo pariter.

8 a. Quattuor cum signa
Fiunt in hac digna
Elevatione,

8 b. Guiberti meritis
Iustique iudicis
Miseratione:

9 a. Primo crux monstratur,
Secundo sedatur
Hostis divinitus;

9 b. Tertio caecatur
Et illuminatur
Mulier caelitus;

10 a. Quarto exaudita
Per sancti merita
Quondam fit alia.

10 b. Hinc caelo et terra
Guibertus aeterna
Fulget memoria.

11 a. O pie patrone,
Mortis in agone
Sis pius opifex,

11 b. Ut tuis meritis
Iudex nobis mitis
Sit summus artifex.

12. Amen dicant omnia.

Miss. ms. Gemblacense saec. 15/16. Cod. Bruxellens. 5237. — 1 a, 2 Cum Christo. — 2 a, 1 Insigne. — 4 a, 1 Caecis characterem. — 9 a, 2 Sedantur. — 10 a, 3 ist unverständlich. — 10 b, 1 Hic.

331. De sancto Wigberto.

1. Laudes pangamus regi,
redemptori Christo,

2 a. Hac die devotis
famulatum
exhibentes praeconiis

2 b. Beati Wigberti
gloriosis
gratulanter sollemniis.

3 a. Hic Christi sacris
oboediens monitis
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿

3 b. Affectus carnis
omnes secuit ense
divisionis piae.

4 a. Casam
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿
pudici cordis mundando
summae trinitati
hospitium praeparat;

4 b. Nudam
Christi crucem
ipse nudus assecutor
ferens, crucifixus
assecla crucifixi.

5 a. Spreverat patriam,
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿
cognatos amore Dei

5 b. Spargere cupiens
lucis semina nobis
sedentibus in tenebris.

6 a. Ducatum pergendi
ad Christum praebuit
verbis et exemplis

6 b. Praesentari suo
satagens Domino
lucro geminato.

7 a. Hodie
sanctus Wigbertus
carnis ergastulo
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿
liber abiecto
∿∿∿∿∿∿∿∿∿∿
secreta caeli petit;

7 b. Caelicis
congaudentibus
iungitur civibus,
factus curiae
consul angelicae
senator ipse
fit Ierusalem consors
senatoribus ipsis.

8 a. Confessor inclite,
continuo precatu
servulos proprios
tuere clementer

8 b. Et locum, tuorum
nunc cinerum custodem,
dextris successibus
pacis vise libens;

9 a. Salutem languidis,
maestis laetitiam,
veniam da lapsis,

9 b. Ut gloriosorum
tui sublimia
gesta meritorum

10. Laetabundi semper
digne celebremus,
o Wigberte.

Collect. ms. Tegurinum saec. 12. Clm. Monacen. 18956. — Mit Melodie in Neumen, nämlich „Captiva“; vgl. Anal. Hymn. XXXIV, Nr. 5 und XL, Nr. 332. —

332. De sancto Willibrordo.

1 a. Sit tibi laus et honor, doni septemplicis auctor,
1 b. Qui spiras, ubi vis, qui sanctificas tibi, quos vis.

2 a. Qui caelos ornas et septem munera donas,
2 b. Per quae sunt omnes sancti facti locupletes,

3 a. Ac locupletatus Willbrort est, gente Britannus.
3 b. Hic prius [est] notus mundo, quam conditus ortus,

4 a. Cognitus ante suae matri sub oromate lunae.
4 b. In teneris annis maior se robore mentis

5 a. Cognatos, patriam patriarcha reliquit ut Abraham;
5 b. In cosmi partes exsul venit boreales.

6 a. Est in pontificem delectus, missus in urbem,
6 b. In dominatricem mundi totius et arcem;

7 a. Est et apostolicus caelesti famine doctus,
7 b. Quis, cuius meriti, quid vellet, quare veniret.

8 a. Sit tibi doxa, decus, nostrum, paraclite, pignus;
8 b. Est Willbrort iunctus tibi praesulis ordine functus.

9 a. Est appellatus clemens, donis cummulatus,
9 b. Est nactus sedem Traiecti pontificalem.

10 a. In virtute tua gessit miranda stupenda,
10 b. Dulcifluum siccis fontem produxit harenis.

11 a. Barbariem Fresiae lustravit lumine vitae,
11 b. Indomitam gentem verbo domuit Walichrensem.

12 a. Est ictus gladio nec laesus sanguine fuso;
12 b. Martyr, apostolus est, confessor, virgoque vates.

13 a. Est Epternacum sibi sortitus poliandrum,
13 b. Claret ubi signis, quot harenis, quot mare guttis.

14 a. Huius pro meritis te mentibus insere nostris,
14 b. Sis rector, fautor, summi charismatis auctor.

Trop. ms. Epternacense saec. 11/12. Cod. Parisin. 10510.

333. De sancto Wunibaldo.

1 a. Ad altaris sacramenta
Sit vox concors, mens intenta,
Sit pacis concordia,

1 b. Ubi sub panis specie
Corpus Christi cottidie
Sacrant verba mystica;

2 a. Accedit ad elementum
Verbum, fit sic sacramentum
Sanguinis salutaris.

2 b. Ad talem cibum et potum
Wunebaldus se devotum
Sacris exhibet aris.

3 a. Hic quadratam ponens mensam
Vitalem signat expensam
Quattuor virtutibus;

3 b. Infra sacra mysteria
Divina ministeria
Sensit de caelestibus.

4 a. Legem sub certis regulis,
Non in saxeis tabulis,
Sed in corde reproborum
Scribit docens viam morum;

4 b. Auro conflatum perfide
Vitulum terit lapide
Frangens vota barbarorum
Et culturam idolorum.

5 a. Redit domus exasperans,
Pravos mores contemperans
Ad cultum omnipotentis
Verbo post tergum monentis;

5 b. Irriguum superius
Dat pater et inferius,
Dum luget cor paenitentis
Bis compunctum in lamentis.

6 a. Natus regis se servilem
Dives reddit et exilem
Intrans in exsilium.

6 b. . . . .
. . . .
. . . .

7 a. Recedit manetque talis,
Ut sit sanctis coaequalis,
Redit ad caelum spiritus
Manetque signis inclitus.

7 b. O confessor pie Christi,
Qui certum diem praescisti
De caelo tui transitus,
Tuere nostros exitus.

Append. ms. post Miss. Benedict. imp. Spirae 1498 (Erlangen). - 2a, 1 sq. Accedit verbum ad elementum, fit ibi sacramentum. — 2b, 3 extribearis. — 5b, 3 cor permittentis. — 7a, 4 Manet.

334. De uno Martyre.

1. Alme mundi

2 a. Creator atque redemptor
iuste, maiestas summa,

2 b. Gloriosus Deus saecla
manens per infinita,

3 a. Qui choris adornatus
angelicis
horumque pollens laude,
dignatus es revisere
infima rura,

3 b. Ut fornace retrusos
Aegyptia
potenti clemens manu
liberares de tenebris
et mortis umbra,

4a. Virginali thalamo
suscepisti
mortalem formam

4b. Hancque cruci affigi
pro salute
passus es nostra,

5. Praebens inclitis
martyribus exempla
Hausti calicis
a te bibere pota,
subiendo verbera,

6a. Quibus das
aeterna
pius praemia,

6b. Fruantur
quo tecum
luce perpetua.

7a. Quorum Alleluia
secutus est collegia
∼∼∼∼∼∼∼∼∼∼∼

7b. Divina impulsus
misericordia dextra
Felix tuus athleta,

8a. Percipiens
tyrannorum sacra iugula,

8b. Unde feliciter
permanet in gloria.

Collectan. ms. Placentinum saec. 13/14. Cod. Capit. Placentin. 65. — Mit Melodie: „Iustus ut palma maior." — 6b, 1 Fruatur. — Abschrift von Rev. H. M. Bannister.

335. De uno Martyre.

1. Optime fons et origo
nominis christiani,

2a. Agnus, pastor et ovis,
rex, sacerdos et hostia
reconciliando
peccatores,

2b. Fac nos flores, flos ipse,
cuius floribus non desunt
candor liliorum
sed nec rosae.

3a. Dic nobis, tyranne,
Tortor atrox et magne,
Athletam Dei viventis
Emolliri putas
in tormentis?

3b. Contra Dei testes
Quid catasta, quid restes?
Provecti sunt, non despecti;
Non cruentavit crux,
sed candidavit.

4a. Torculari calcato vivum
emanat oleum,
sic tribulata
palea granum.

4b. Martyr Christi, suspirantes,
qua frueris vere,
ad veram vitam
nosque tuere.

Sequent. ms. Praemonstratense saec. 14. in. Cod. Mus. Bohem. XIII. A 14. A. — Miss. ms. Praemonstratense saec. 14. Clm. Monacen. 23265. B. — Miss. ms. Attilense anni 1454. Clm. Monacen. 3311. C. — Miss. ms. Montisaprini anni 1466. Clm. Monacen. 5912. D. — 3a, 1 Sic nobis C. — 3b, 2 catastae A. — 3b, 4 sq. sed crux A. — 4a, 1 vinum BD. — 4a, 2 manat A; olivum BC. — 4a, 3 sint tribulata A, sed tribulata C. — 4b, 1 suspirantis BCD. — 4b, 2 fruaris A. — 4b, 4 Vite tuere CD (weil hier auf das Fest des hl. Vitus). — Melodie: Victimae paschali.

APPENDIX.

FRATRIS N. HAMELII VICTORINI
ET
ANONYMI RAVENNATENSIS SEQUENTIAE.

I. Sequentiae Fratris N. Hamelii Victorini.

336. De Praesentatione B.M.V.

1 a. Adunetur totus chorus
Et multorum sit concentus
In laudis praeconium.

1 b. Virgo, templum trinitatis,
Sacrarium deitatis,
Nobile triclinium,

2 a. Consecratur et effertur
Et in templo dedicatur
Virgo sancta in hac die.

2 b. Cui debetur honor, virtus,
Humi iacet, sicut nardus,
Mater pacis, clementiae.

3 a. Anna mater parit gnatam,
Post tres annos hanc oblatam
Effert Deo primitias.

3 b. Paranymphus concepturam
Praedicavit, parituram
Post tantas inducias.

4 a. Anna mater post vicenos
Reportavit fructus sanos;
Germinavit sacrum florem.

4 b. Annis Anna parit gnatam,
Gnata profert salvatorem,
Rem miramur inauditam.

5 a. Stirpe nata de regali
Simul et sacerdotali
Duxerat originem;

5 b. Ipsa namque Deum magnum
Paritura egregium
Regem et pontificem.

6 a. Radix Anna, virga virgo,
Flos est Christus in hoc mundo,
Qui natus a principio;

6 b. Inter natos renascentes,
In hoc mundo vagientes,
Dotatus privilegio.

7 a. Obtulisti fructum ventris
Ultra tempus parientis
Mox in templo deitatis,
Dum habetur triennium.

7 b. Sed se offert et offertur,
Se praesentat, praesentatur,
Praesentata recipitur
In divinum obsequium.

8 a. Temetipsam obtulisti
Atque illi devovisti,
Obsequio subdidisti;

8 b. Neque satis est in templo,
Nisi sit in corde nostro,
Quem manere praecepisti.

9 a. In aetate puerili
Intrat virgo saepta templi,
Servitura praesentatur.

9 b. Annis tribus iam completis
Statim de domo parentis
Haec puella egreditur.

10 a. Per ter quinos scandit gradus
Et in templum tot ascensus
Parva puella graditur.

10 b. Devovere hanc parentes
In divinis mancipantes,
Statim votum statuitur.

11 a. Haec puella scandit templum,
Hoc in altum constitutum
Vera Dei ecclesia.

11 b. Veneratur domum Dei,
Efficitur templum Dei
Adhuc in infantia.

12 a. In ascensu demonstratur
Via, per quam ascendatur
Ad caeli palatia.

12 b. Ergo surgat et sequatur
Istam viam, qui moratur
In mundi miseria.

13 a. Ingreditur sanctum templum,
Quae futura Dei templum,
Altissimi, summi regis.

13 b. Intrat templum virginale,
Nunquam visum est aequale,
Quod construxit manus patris.

14 a. Neque propter flos odorem
Suum, non perdit decorem,
Cum odor emittitur;

14 b. Neque propter creatorem
Virginitatis candorem
Non perdit, cum nascitur.

15 a. O Maria, mater munda,
A peccato nos emunda,
Gratia tua repleat;

15 b. Munda templum nostri cordis,
Nil rancoris nec livoris
In ipso remaneat.

16 a. In hac die mox tuorum
Munda templa servulorum,
Sint munda habitacula;

16 b. Fac, sint corda nostra templa,
Cum sint lata satis ampla,
Sint pura tabernacula.

17 a. Gloriosa virgo, mater,
Tu quae prima, non est alter
Nec aequalis, sed arbiter
Inter Christum et fideles;

17 b. Vide artus fatiscentes,
Serva servos titubantes
Et in salo fluctuantes,
In pelago navigantes.

18 a. Esto maris nova stella,
Dum conturbat nos procella,
Apud Christum interpella
Pro nobis in periculo.

18 b. Fluctus surgunt magni maris,
Nos conducat stella maris
Ad portum securitatis
Confracto gubernaculo.

19 a. Virgo, mater singularis,
Quanta laude sublimaris,
Quanto fulges praeconio!

19 b. Mox concepta consecraris,
Consecrata praeservaris
Dei fulta auxilio.

20 a. O tu mater creatoris,
Funde preces cunctis horis,
Ut post istud saeculum,

20 b. Post cursum huius laboris
Beatis iungamur choris
Supernorum civium.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor N. Hamelius Victorinus" und der Jahreszahl 1574. — 9a, 2 Intra. — Der Reim beschränkt sich in dieser wie durchweg in allen Sequenzen des wortreichen und einer oft mehr als dunklen Sprache sich bedienenden Autors auf die Schlufssilbe. — Betreffs Begründung, warum so namenlos schlechte Reimereien dieses Victoriners hier Aufnahme fanden, vgl. Vorwort, S. 8 ff.

337. De Visitatione B.M.V.

1 a. Ave, sponsa deitatis,
Maria, fons pietatis,
Angelorum gloria;

1 b. Ave, felix et beata,
Sacerdotis sponsa grata,
Quorum iuga sterilia.

2 a. Fugit aetas iuventutis,
Venit tempus senectutis;
Redit aetas iuvenilis,
In utrisque fit virilis,
Tolluntur opprobria;

2 b. Clausa vulva, ne sit partus,
Qui spe quondam destitutus,
Aperitur, et fit partus;
In utrisque est iuventus,
Auferuntur ludibria.

3 a. Fidem praebet oraculo
Laetabunda et nuntio,
Festina prae gaudio
Perrexit in montibus.

3 b. Ubi mansit tribus tunc mensibus,
Delectatur suis conspectibus,
Statim rediit in propriis sedibus.

4 a. In publico festinabat
Et tumultus abhorrebat
Atque turbas fugiebat.

4 b. Maturate properabat,
Extra pedem vix trahebat
Nec a domo recedebat.

5 a. Venit maior ad minorem,
Venit hera ad ancillam,
Mater Dei ad matrem prophetae;

5 b. A maiore visitatur,
Et minori obsequitur,
Servit ista tunc ancillae.

6 a. Benedicta inter mulieres,
Benedicta super omnes,
Benedicta divina pignora;

6 b. Benedictus ventris fructus,
Benedictus eius partus,
Benedicta talia viscera.

7 a. Mater vocem prior audit,
Et virtutem puer sentit,
Dum Messiam tunc praesensit.

7 b. Gratulatur nondum loquens,
Iam adplaudit adhuc infans,
Ubi aetas deficit.

8 a. Ut venator sentit feram
Longe fere venientem,
Sic agnovit hunc praesentem;

8 b. Adhuc iacens sic inclusus
Est virtute odoratus,
Ibi sensit praesentiam.

9 a. Ubi vates egregius
Illud hausit profundius
Secretum mysterium,

9 b. Et parente acutiva
Illo non est perfectiva,
Dum movet tripudium.

10 a. Parvus milcs
regem salutabat,
Virgo regem
in alvo gestabat
Inter artas
ventris angustias.

10 b. Pater portat
grave pondus,
Virgo gestat
leve onus
Nec patitur
naturae pressuras.

11 a. Non est pondus corpus gravens,
Sed est onus leve portans,
Quae portantem
portat omnia.

11 b. Visitavit tunc cognatam
Et habebat hanc germanam;
Quam ut novit impraegnatam
Virtute magnifica:

12 a. „Unde veuit mater Dei,
Mater regis altissimi?“
Magna est laetitia.

12 b. „Qua gratia quove dono
Ingreditur haec in domo,
Ubi parva familia?“

13 a. Dum visitat, visitatur,
Dum salutat, salutatur,
Salutata resalutat
Honestis amplexibus.

13 b. Sacra miscent colloquia,
Verba conferunt dulcia
Et divina eloquia
De rebus sublimibus.

14 a. Admiremur novitatem
Et naturae dignitatem,
Magnam quoque maiestatem,
Fructum magnum allatura.

14 b. Nam sterilis est longaeva
Et in brevi paritura,
Virgo mater conceptura
Fusa mirante natura.

15 a. Anna parit supra tempus,
Illud vere Dei opus
Et est nobis mirabile.

15 b. Virgo parit nec est laesa,
Manet virgo sed intacta,
Et est opus laudabile.

16 a. Est ut thronus Salomonis,
Velut vellus Gedeonis,
Terra nuuquam exarata,

16 b. Rubus ardens, non comburens,
Hortus clausus et conclusus,
Porta clausa obserata.

17 a. Eva prius
noverca posteris,
Illa mater salvatoris,
Ista mater praecursoris;

17 b. Prima parens nobis luctum
Sed secunda vitae fructum
Haec gaudium
in ortu infantis.

18 a. Sitis nostrum salutare,
Ob meritum singulare
Harum matrum visitare
Dono tuae gratiae,

18 b. Nunc apparens ventris fructus,
Nobis inter mundi fluctus
Sis via, dux et conductus
Virtute potentiae.

19 a. Visitare nos digneris,
Nos, si placet, consoleris;
In adversis confortetur,
Nec de nobis vindicetur
Tua fulti clementia,

19 b. Sicut quondam visitasti
Hanc germanam, quam amasti,
Obsequium impendisti
Et a malis protexisti,
Tua referta gratia.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16 Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors. — 13 b, 4 Et rebus. — Wie in dieser Sequenz (Str. 3 u. 11), so werden wir noch öfter beobachten, dafs Strophe und Gegenstrophe in der Verszahl differieren, ganz abgesehen vom ungleichen Rhythmus (Str. 5, 10, 17).

338. De sancta Anna.

1 a. Ecce, tempus opportunum,
Convenimus nos in unum,
Ut in laude conditoris
Impendamus vires cordis.

1 b. Nequit satis admirari
Mens humana nec profari,
Quanta laude prosequenda
Mater matris salvatoris.

2 a. Anna, regum progenies
Et sacerdotum series,
In te virtutum species,
Sola mater sine pari;

2 b. Infecunda pro tempore,
Prope marcescens corpore,
Toto soluta vigore
Dono plena singulari.

3 a. Ex regali stirpe nata,
Coniugio copulata,
Consecuta tres maritos,

3 b. Et ex illa prole sancta
A saeculis inaudita
Fructus conferens optimos.

4 a. Anna mater, mater Anna,
Sunt tua dona magna,
Anna sonat gratiam;

4 b. Tota facta gratiosa,
Super omnes speciosa,
Magnam ferens laetitiam.

5 a. Haec in domo per vicenos
Cum marito vixit annos
Sine fructu coniugii,

5 b. Néque cessat a divinis,
Tota perfusa lacrimis
Audit quaestus opprobrii.

6 a. Bona sua conferebat,
Tripharie dividebat,
Partem templo et egenis,

6 b. Partem suae familiae
Reservabant, inopiae
Servis suis domesticis.

7 a. Et, sterilis quae non erat,
Paritura maledictam
Lex antiqua praedicabat,

7 b. Non ultricem manum suam
Porrigebat in naturam,
In peccato saeviebat.

8 a. Caelestis nuntius,
Cuius vultus angelicus,
Qui missus caelitus
Reddit certam de nuntio:

8 b. Concipies et paries
Nec similem reperies
Sic decretum consilio.

9 a. Annis Anna parit gnatam
Super omnes singularem,
Quod miratur lex naturae,

9 b. Et miratur totus mundus
Matris Annae ex Ioachim
Super partum geniturae.

10 a. Quae quondam sterilis,
Est modo fertilis
Dans fructum optimum.

10 b. Visitavit terram sanctam
Et replente foetu totam
Terra dedit fructum suum.

11 a. Anna parit tres filias,
Illa vocat has Marias,
Offert fructus primitias
In divinum obsequium.

11 b. Unus, bini et quaterni
Mundo nati et renati
Per ipsarum sanctarumque
Mariarum conubium.

12 a. Prima Christum, altera
Iacobum maiorem, Barsabam
Iustum cum Simone Iudam,

12 b. Tertia parit mater
Ioannem volucrem
Iacobumque maiorem.

13 a. O nobile collegium
Est sanctarum consortium
Et sororum sacrum trium,
Quarum nomen est Maria.

13 b. Est Maria stella maris
Sedans fluctus tempestatis,
Iungat regno claritatis
Post tanta suspiria.

14 a. Elisabeth, Sara, Rachel,
Anna matres, quae steriles
Pepererunt mirabiles.

14 b. Non ablatus erat partus,
Sed dilatus, modo datus,
Prodierunt nobiles.

15 a. Radix Anna, virga virgo,
Flos est Christus in hoc mundo,
Quem novimus profluxisse,

15 b. Radix Iesse coepit esse,
Gaudet mundus recepisse
Talem florem de radice.

16 a. O sorores vos germanae,
Custodite sero, mane,
Ne facinus tam immane
Patiamur in futuro,

16 b. Ubi mors est sine vita,
Poena gravis infinita,
Afflictio infinita,
Nulla quies a tormento.

17 a. Alma parens, mater Anna,
Mater pia et benigna,
Iuva tuis precibus,

17 b. Nos in mundo tam naufrago
Sine tuo praesidio
Agitamur in fluctibus.

18 a. Anna, parens matris Christi,
Ante Deum iube sisti
Post mundi naufragia,

18 b. Et miseris donet opem,
Sempiternam det requiem
Per tua suffragia.

19 a. Mater matris Christi,
Ex hoc mundo tristi
Post hanc vitam caeli
Ducas ad atria,

19 b. Ubi sine nocte dies
Et ex toto meridies,
Ubi quies et gloria.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor N. Hamelius Victorinus“. — 1 b, 1 Neque satis. — 18 a, 1 parens mater Christi. — Strophe 15 a ist gleichlautend mit Str. 6 a in Nr. 336.

339. De sancta Apollonia.

1 a. Admiremur recolentes,
Huius festum venerantes
Gloriosae virginis.

1 b. Toto corde, pari mente
Convertamus nos repente
In amorem certaminis.

2 a. Huius dies tam festiva,
In qua nobis primitiva
Redeunt sollemnia.

2 b. Haec est virgo tam insignis,
Cuius virtus mirabilis
Nobilis per omnia.

3 a. Haec ter senos agens annos
Fugit sinus iam paternos,
Applicat Bisantium;

3 b. Hanc suscepit tunc matrona,
Cuius nomen est Melota,
Ob furores gentilium.

4 a. Quam videns Cyrillus totus
Est turbatus, neque vigor ullus
Nil remansit tunc virium;

4 b. Totus raptus in amorem,
Totus captus in furorem,
Talem videns tunc decorem
Et dilexit hanc nimium.

5 a. Offert multa, spondet plura
Periturus peritura,
Sed vilescunt omnia.

5 b. Omne mundi ornamentum
Reputavit velut lutum,
Munera regalia.

6 a. Tunc Cyrillus se contemptum
Videns trahit ad tormentum,
Dicens esse christianam.

6 b. Illa Christum profitetur
Neque deos reveretur,
Habens intus mentem sanam.

7 a. In horrendo carcere
Ingreditur intrepide,
Ubi tandem confortatur
Angelico solacio.

7 b. Post in templum deducitur
Et in sacrum conspuitur,
Ubi fulta reperitur
Divino praesidio.

8 a. Hanc sex lustris
ieiunam diebus
Praeses iubet
stare conspectibus
Atque duris
caedi verberibus.

8 b. A molari
dentes excutiunt,
Huius sanctae
labia praescindunt
Post tergum
revinctis manibus.

9 a. Suspenditur eculeo
Toto mirante populo,
Praeses iubet concremari;

9 b. Duris loris attrahitur
Et a tortore flagellatur
Neque potest commutari.

10 a. Orat virgo
devotis precibus,
Fundit preces
pro cunctis civibus:
In adversis
sperans solacium

10 b. Si quis memor
sit sui nominis,
Patiatur
dolorem capitis
Simul atque
laborem dentium;

11 a. Si fulguris,
vel aquae, vel ignis,
Aut si guttae,
sive vermis
Patiatur
incendium.

11 b. Vox de caelo
audita repente:
„Quae orasti
satis ingenue,
Exauditur
tuum suffragium."

12 a. Illa statim
elapsa manibus
In acribus
prorupit ignibus,
Continuo
flamma dispergitur;

12 b. Flamma furens
praesentes adurens
Et in flammas
ultra proiciens,
Non uritur
. . . . . .

13 a. Ingens fulgur emicuit,
Terra gravis contremuit,
Pars populi
diversa teritur.

13 b. Tunc Cyrillus mente captus
Furit, currit ut insanus
Et a vero
alienus moritur.

14 a. Corpus datur praeda brutis
Canibusque, lupis, ursis
Laniandum praesentatur
Nec tamen discerpitur.

14 b. Defertur ad litus maris,
Quod suscepit apta navis,
A Melota occultatur,
Et in cista reconditur.

15 a. Nautae putant
inesse thesaurum,
Soporatus
mergunt in profundum,
Qui servantur incolumes.

15 b. Surgit inde
horrida tempestas,
Illa caelum
commovet et undas,
Sic spe manserunt inanes.

16 a. Montem Tabor ascendentes
Ibi corpus referentes
Parant locum quiescenti;

16 b. Ibi multa fiunt mira
Et praeclara miracula,
Vota redduntur numini.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Autors. — 6 a, 2 Illam trahit. — 10 b, 4 Simul et. — 12 a, 2 illapsa. — 13 b, 4 emoritur. — 14 b, 3 oculatur. — 14 b, 4 in costa. — Diese Sequenz ist umgearbeitet im Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87; Cod. Classen. 360 (139. 5. S) in folgender Weise:

1 a. Admiremur recolentes,
Diem festum venerantes
Gloriosae virginis.

1 b. Toto corde, pari mente
Convertamus nos repente
Ob laudem certaminis.

2 a. Erat longaevae aetatis,
Fugit actus voluptatis,
Applicat Bisantium.

2 b. Tunc suscepit hanc devota
Dulcis matrona Melota
Ob furores gentium.

3a. Totus turbatus Cyrillus,
Neque vigor mansit ullus
Neque quidquam virium;

3b. Ille raptus in amorem
Videns corporis decorem
Hanc dilexit nimium.

4a. Offert multa, spondet plura
Periturus peritura,
Sed vilescunt omnia;

4b. Omne mundi ornamentum
Spernit, aurum et argentum,
Munera regalia.

5a. Iste videns se contemptum
Illam trahit ad tormentum,
Proclamat christianam.

5b. Et haec Christum profitetur
Neque deos veneretur,
Habebat mentem sanam.

6a. Post tricenos astat dies,
Laeta remansit facies,
Et graviter caeditur.

6b. A molari excutiunt
Dentes, labia feriunt,
Post tergum praecingitur.

7a. Orat, ut memor nominis
Recipiat vim numinis
In dolore dentium.

7b. Prosilivit se in ignem,
Admirantur rem insignem,
Currens ad incendium.

8a. Rogus saevit in praesentes,
Flammas emittit ardentes,
Pars populi teritur.

8b. Corpus datur praeda brutis
Canibusque, ursis, lupis
Nec tamen discerpitur.

9a. Montem Tabor ascendentes,
Ibi corpus deferentes
Locum parant vigini;

9b. Ubi fiunt miracula
Vocata prece sedula
Pro gloria Domini.

340. De sancta Barbara.

1a. Gaude, turba fidelium,
Quam de stirpe traxit gentilium
Et in novum iunxit collegium
De gente barbarica.

1b. Gaude, felix et beata,
Gaude, urbs Nicomedia,
Qua triumphat agonista
De viris victoria.

2a. Pater tradit edocendam
Et in sacris imbuendam,
In qua fidem catholicam
Novit ab infantia.

2b. Virgo beata Barbara,
Gemma caeli pretiosa,
Sponsa Christi speciosa,
Dioscori filia.

3a. Ut agnovit pater saevus,
Fremit tamquam leo dirus,
Illam iubet custodiri;

3b. Quam agnoscit christianam,
Martiano illudendam
Statim mandat nuntiari.

4a. Haec in arta
turri retruditur,
Puella venusta,
decora facie;

4b. Quae a multis
adamatur,
Sed a nullo
contacta homine.

5a. Templum ingreditur,
Videns simulacra:
„Quid haec volunt, inquit,
Ista deaurata,
Quorum materia
Luto composita?

5b. Nam homo de terra
Trahit originem,
Nec caelum nec aer
Nec aqua a se sunt,
Sed summus artifex
Creat universa.

6 a. Si quondam dii nostri
fuerunt homines
Et sic ita nati,
nobis sunt aequales;

6 b. Neque divinitas
coepit nec desinit,
Quae semper idem est
nec facit similes."

7 a. Haec artificibus
Amplas tres fenestras
Praecepit fieri;

7 b. Statim ipsa videt
Furore nimio
Patrem commoveri.

8 a. Tres fenestrae
terram illuminant,
Per quas orbis
obscura rutilant,
Sic per eas
cuncta manifestant;

8 b. Tres fenestrae
trina divinitas,
Quarum est par
et aequa maiestas;
Per quam
elementa refulgent,

9 a. Quid de fide trinitatis
Et virtute unitatis
Et de Deo, quae sit notitia;

9 b. Est trina unitas
Et una trinitas,
Trinus in personis,
Una essentia.

10 a. Tres sunt unum in natura,
Neque minor una tribus,
Quibus est una deitas;

10 b. Habet una, quod alia,
Neque maius, neque minus,
Cuius est aequa maiestas.

11 a. Ut in sole, ut in unda,
Ut in pomo, ut in rosa,
In se semper sunt unita;

11 b. Neque sol sine radio,
Neque flumen sine rivo,
Semper manent indistincta.

12 a. Me nescire hic posse fateor,
Quam qui videt, cuncta videt,
Quam videre summa felicitas.

12 b. Quid sint unum, quid sint tria,
Quid unitas, quid trinitas,
Sola novit divinitas.

13 a. Praeses iubet hanc adduci
Et taurinis nervis laniari
Et per corpus
respergi sanguine.

13 b. Pater saevus comis trahit
Cum catenis
et clave retrahit
Taetro clausa carcere.

14 a. Per urbem trahitur
mirante populo,
Flagris atteritur
in hoc spectaculo
Nudata corpore.

14 b. Caelestis nuntius
assistit protinus,
Hanc vestit angelus
data sibi veste.

15 a. Qui operis
tu caelum nubibus,
Tu, qui terram
decoras fructibus,
Protege nos
ab his insultibus;

15 b. Operias
criminum defectus
Et in huius
tot mundi conflictus
Libera nos
ab his tumultibus.

16a. Ne permittas
saevire tyrannos
Et virtute
confunde superbos,
Virgo, custodi nos
a gente barbara.

16b. In capite
malleo tunditur,
In mamillis
acriter teritur,
Per latera ista
percutitur Barbara.

17a. Vox de caelo repente cecinit:
Veni pulchra, veni laeta,
Veni, coronaberis;

17b. Per labores, per tormenta,
Per tot mala insueta
Sponsum agnum sequeris.

18a. Quod postûlas, impetrasti,
Nec a vero recessisti
Et strenue decertasti
In hoc vitae stadio.

18b. Tunc confertur palma victoriae,
Honor datur aeternae gloriae,
Quae vicisti fortem potentiae
In tanto proelio.

19a. Haec oravit
petens suffragium;
Qui denegat
nullum obsequium,

19b. In adversis
donans remedium
Semper adest
ferens auxilium.

20a. Si quis memor
sit mei nominis,
Meditetur
opus passionis.
Nos qui sumus
caro atque cinis,
Te precamur,

20b. Dum venerit
tempus examinis
Et abdita
patebunt hominis,
Ne districti
rigore iudicis
Feriamur.

21a. Pater furens montem scandit,
Illa sponte collum tendit
Patris ictu caesa pugionis.

21b. Descendendo fulmen rapit,
Quod nec pulvis ullus mansit
Nec quidquam corporis.

22a. Ave, proles creatoris,
Ave, sponsa redemptoris,
Salve, serva redemptoris,
Angelorum nuntia.

22b. Supplicat nunc chorus iste,
Per Barbaram, pie Christe,
Irasci nobis desiste,
Qui es vera venia.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Autors und der Jahreszahl 1574. — 10b, 3 aequalis. — 13b, 1 comes. — 16b, 6 beata Barbara. — 21a, 2 collem. — 22a, 3 statt redemptoris (cfr. 22a, 2) ist sanctificatoris zu vermuten.

341. De sancto Blasio.

1a. Psallat mundus corde mundo,
Iucundemur in hoc mundo,
Laetetur ecclesia;

1b. Vox canora nostri chori
Laudes promat conditori,
Qui disponit omnia.

2 a. Hic Blasius vocitatus Vere blandus est vocatus, Blanda profert eloquia;	2 b. Blandus verbo, blandus signis, Blandus vita et insignis Blanda profert colloquia.
3 a. Cultu morum adornatus In Sebaste praesulatus Apicem promeruit;	3 b. Fugit mundum timens mortem, Poenam videns tam acerbam Corpus occidi timuit.
4 a. Latitabat in speluncis Et in antris tenebrosis Fugiens martyrium.	4 b. Caelestis nuntius Venit velocius Ferens consilium.
5 a. Ad hunc aves veniebant Neque tamen recedebant, Obsequuntur imperio;	5 b. Aves pastum afferebant, Sanctum senem nutriebant Latitantem tugurio.
6 a. Ire iubet et recedunt, Stare mandat, acquiescunt, Mancipantur obsequio.	6 b. Ad hunc ferae confluebant, Incolumes recedebant Huius beneficio.

7. Si qua fera condolebat
Ad hunc cito fugiebat
Consecuta remedium.

8 a. Dum venatur, canes latrant, Circumdantes antrum clamant, Ut victores capta praeda;	8 b. Quod mirantur venatores, Bestiarum praedatores, Et videntur niti frustra.
9 a. Intrant servi in speluncam, Senem vident consedentem In medio bestiarum,	9 b. Neque possunt contingere Neque ultra accedere Propter coetus tot ferarum.
10 a. Videt lupum venientem Et in porcum saevientem, Tunc femina contristatur;	10 b. Lupus rapax rapit praedam Et insurgit contra feram, Illi mortem comminatur.
11 a. Orat sibi porcum reddi Et in manus suas tradi. Mulieris verba ridet:	11 b. Ne tristeris ullo modo, Tibi lupus continuo Scrofam vivam sanam reddet.
12 a. Mactat porcum et occidit, Membra in frusta concidit Condolens miseriae,	12 b. Non ingrata tanto bono Partem offert sancto viro Ligato in carcere.
13 a. Praeses iubet hunc astare, Cito tura adolere Atque deos adorare, Quos colit gentilitas.	13 b. De carcere egreditur, In conspectu statuitur, Et non illum deterruit Poenarum acerbitas.

14a. Sublevatur eculeo,
Cruciatur miro modo,
Duris loris constringitur.

14b. Neque timet comminantes,
Dura verba proferentes,
Nec movetur nec turbatur.

15a. Sed ferreis pectinibus
Et asperis verberibus
Corpus eius atteritur;

15b. Manat sanguis circumquaque
Parte fluens ex utraque,
Nec a fide dimovetur.

16a. In profundo liquidarum
Corpus mergitur aquarum,
Neque tamen submergitur.

16b. Stagnum signat signo crucis,
Tamquam terra immòbilis
Aqua manet; plebs miratur.

17a. Qui patitur nunc languorem,
Meditetur passionem,
Levabit dolorem gutturis;

17b. Si qua vitae infirmitas
Sive mundi calamitas,
Solamen praestabit miseris.

18a. Lictor vibrat tunc mucronem,
Martyr effundit cruorem,
Salutaris victima.

18b. Post labores et conflictus,
Post dolores et anfractus
Caelos conscendit anima.

19a. Esto custos tui gregis,
Ne declinet viam legis,
Sed sequatur legem regis,
Tandem regnet cum beatis
Post mundi pericula;

19b. Esto praesens, o patrone,
Desolatis in agone,
Esto noster intercessor,
Vere martyr et confessor,
Per aeterna saecula.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor N. Hamelius Victorinus". — 18a, 2 Statim martyr. — 18b, 3 Felix caelos. — Auch dieser Sequenz hat der Ravennate eine Umarbeitung und kürzere Fassung angedeihen lassen; sie lautet im bezeichneten Cod. Classen. 360:

1a. Psallat chorus corde mundo,
Iucundemur in hoc mundo,
Laetetur ecclesia.

1b. Vox canora nostri chori
Laudes promat conditori,
Qui creavit omnia.

2a. Hic Blasius vocitatus,
Vere blandus est vocatus
Blanda dans eloquia;

2b. Blandus verbis, blandus signis,
Blandus vita et insignis,
Dulcis ad colloquia.

3a. Cultu morum adornatus
In Sebaste praesulatus
Apicem promeruit.

3b. Fugit mundum timens mortem,
In speluncae intrat portam,
In antris occuluit.

4a. Ad hunc ferae confluebant
Et ab illo recedebant
Iubente imperio,

4b. Sanitatem capiebant
Et pabulum adferebant
Latenti tugurio.

5a. Videt lupum venientem
Et in porcum saevientem
Femina, contristatur;

5b. Lupus rapax rapit feram,
Adclamantem audit heram,
Bestia depraedatur.

6a. Dum quis piscem inescaret,
Infixa spina turbaret,
Ante sanctum ducitur.

6b. Semimortuus iacitur,
Morbo gutturis solvitur,
Puer sanus redditur.

7a. Praesul iubet hunc astare,
Deos vanos adorare,
Quos colit gentilitas.

7b. Constanter deos respuit,
Neque illum deterruit
Poenarum acerbitas.

8a. Atrociter cruciatur,
Eculeo sublevatur,
Duris loris stringitur;

8b. Sed ferreis pectinibus
Et asperis verberibus
Corpus eius feritur.

9a. In profundis gurgitibus
Membra exponunt fluctibus,
Neque tamen mergitur.

9b. Signo crucis signat stagnum,
Aqua stabat; factum magnum,
Virtus Dei noscitur.

10a. Lictor vibravit mucronem,
Statim effudit cruorem
Salutaris victima.

10b. Cum duobus infantibus
Detruncatis capitibus
Felix scandit anima.

342. De sancta Caecilia.

1a. Gaude, Sion, et laetare,
Plaude, turba, iucundare
Sollemni laetitia.

1b. Gaudet mundus mundam videns,
Quae immunda abiciens
Repletur munditia.

2a. Virgo peccati nescia
Neque sceleris conscia
Refugit libidinem;

2b. Quam videns Valerianus,
Mente captus ut insanus,
Amat pulchritudinem.

3a. Pulchra, prudens et illustris,
Generosa, percelebris
Nobili prosapia.

3b. Ex consensu fit amborum,
Sic voluntas est parentum,
Duxerunt conubium.

4a. Horis scripturas diurnis
Simul etiam nocturnis
Gerebat in pectore,

4b. Nec a precibus assiduis
Nec cessabat a divinis,
Tota rapta in amore.

5a. Nupta venit
in publicum
Iuxta carnem
habens cilicium,
Nullum quaerens
extra solacium;

5b. Extra tamen
auratis vestibus
Haec incedit,
compta monilibus,
Dissimulans
humanum gaudium.

6a. Organis cantantibus
Atque modulantibus,
Una vox psallentibus,
Ut verbis utar:

6b. Fiat cor mundum
Et corpus purum,
Immaculatum,
Ut non confundar.

7a. Vacat Deo semper orans,
Cuius corpus pallore tabescens,
Et sic hostis evincitur;

7b. Ieiuniis biduanis
Nec non minus triduanis
Eius corpus atteritur.

8 a. Caelestis nuntius
Assistit propius,
Servatorque carnis
turbavit intestinum.

8 b. Corpus habet illibatum
Et a nullo violatum,
Ab angelo custoditum.

9 a. Languet amans, cubat lecto,
Dumque iacet cubili secreto,
Revelat mysterium:

9 b. Est mihi divinitus,
Inquit, datum caelitus
Sicut verbum angelicum.

10 a. Si sit amor verus, amans
Nil committas sicut amens,
Sed sis amator vigilans,
Cavens detestabile;

10 b. Tunc ostensurus gloriam
Tibi promittens aeternam,
Sine fine permansuram,
Opus admirabile.

11 a. Caecus amans hanc amavit,
Hunc amare recusavit,
Sibi poscens alterum:

11 b. „Sponsus meus est in caelo,
Hic habere sponsum nolo
Edocta per angelum."

12 a. In sepulcro latitantem
Et tyrannum fugientem
Invenit Urbanum;

12 b. Mortem sibi molientem
Et in cunctis trepidantem
Effugit profanum.

13 a. Quem videns Urbanus
Factus est humanus
In sponsum humilem,

13 b. Missumque divinitus
Agnovit titubantem
Iuvenem fragilem.

14 a. Seminator casti consilii
Et largitor tanti mysterii,
Seminum suscipe fructus,

14 b. Quos seminas in virgine,
Incognita ab homine,
Divinos accipe partus.

15 a. Serva Dei, Caecilia,
Deservit cum familia
Aeterna poscens atria.

15 b. Aduncatur eculeo,
Ut apis alveario
Non indigens auxilio.

16 a. Sponsum habens ut leonem,
Quem sustinebat ferocem,
Cuius mores in amorem
Nititur inflectere;

16 b. Sicut ovis, sicut agnus
Immutatur inconsultus,
Qui in cunctis est modestus,
Potuit convertere.

17 a. Ecce, senex repente venit
Habens librum aurata litera;

17 b. Sic ita fatur: unus Deus,
Una fides, unum baptisma.

18 a. Affert coronas
De caelo latas,
Flore vernantes
A caelo magno,

18 b. Rosas candentes
Et albescentes,
Nunquam marcentes
A Deo summo.

19 a. Tu pudoris signaculum,
Tu candoris es lilium,

19 b. Tu decoris ornamentum,
Castitatis es sigillum.

20 a. Tu vitro purior,
Nive candidior,

20 b. Luna splendidior
Et sole clarior.

21 a. Dum aurora finem daret
Depulsa caligine noctis,

21 b. Sic fatur: Eia, milites
Christi, arma sumite lucis.

22 a. Operibus tenebrosis
Opus succedat virtutis,
Peius cedat optimo,

22 b. Testea conficere,
Aurea recipere
Pretiosius pessimo.

23 a. O flos iuventutis
Et opus virtutis,
Amittere vitam!

23 b. Non iuventus amittitur,
Sed amissa reperitur;
Appetere mortem

24 a. Vitam viventibus,
Non vitam mortuis,
Sed mortem mortuis
commutat in vitam.

24 b. Tu mortis minister
Et non vitae dator,
Vitam potes
auferre praesentem.

25 a. Est mihi felicitas
Et aeterna iucunditas
Vitam offerre iugulo;

25 b. Est mihi miseria
Et magna calamitas
Vivere in saeculo.

26 a. Sic tua potestas,
Virtus et maiestas
Sicut ventus evanescit;

26 b. Si pungatur uter acu
Et calore solvitur gelu,
Sic honor deficit.

27 a. Quidquid in se cernitur
Rigidum, incurvatur,
Redit ad nihilum,
Sic rigor deperit;

27 b. Sic honor mundanus
Est omnino vanus,
Sicut unda fluit.

28 a. In bulliente balneo
Non patitur, incenditur,
Et in ferventi dolio
Invenit remedium.

28 b. Non adurit calor ignis,
Neque nocet vis ardoris,
Neque sentit vim doloris
Habens refrigerium.

29 a. Ibi virgo
capite punitur,
Sed iam laeta
tota efficitur
Consummato proelio.

29 b. Ibi virtus
fit divina,
Cum plebs videt
tanta mira
In tanto supplicio.

30 a. Trina vice
extendit brachium,
Neque potest
contra consilium
Hanc ferire.

30 b. Nam lex iubet
non ultra progredi,
Et voluit
sic ita fieri,
Hanc manere.

31 a. Te precamur nos errantes,
Rege gressus vacillantes,
Nos qui sumus impotentes
In lacu miseriae;

31 b. Nos speramus in futuro,
Defende nos a maligno,
Praebe manum, offer opem,
Nos perducas ad regnum gloriae.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors. — Nach 8 a, 1 folgt noch: custosque corporis. — 27 a, 2 Rigitur incurvatur.

343. De s. Carlomagno Rege.

1 a. Gratuletur totus orbis,
Et sollemnis ista nobis
Dies sit laetitiae;

1 b. Felix ortus, felix partus,
Nunquam talis est auditus,
Nascitur rex Franciae.

2 a. Hic Carolus rex terrenus,
Imperator egregius,
Bellicosus pro populo,

2 b. Totus erat catholicus,
In armis erat strenuus,
Quos servat a periculo.

3 a. Claris ortus natalibus
Carolus, fortis viribus
Et fortior virtutibus,

3 b. Nationes extraneas
Et atroces vicit Turcas
Cum tantis infidelibus.

4 a. Magnanimus imperator,
Qui Gallorum est defensor,
Multa suis conferebat.

4 b. Et barbaros Sarazenos,
Aethiopes, Africanos
Baptizari faciebat.

5 a. Sarazenos, Aethiopes,
Africanos, Arabicos,
Persas vicit atque Turcas,

5 b. Et feroces incredulos
Mutavit in christianos
Legionum tot catervas.

6 a. Enses, tela, gladios,
Exerantes vibrat cultros
Contra hostes infideles;

6 b. Est devicta barbaries
Et barbarorum rabies,
Et devicit tot acies.

7 a. Egregius imperator,
Exercitus moderator,
Palmam defert victoriae;

7 b. Mille centenos barbaros
Et feroces Sarazenos
Vicit ductor militiae.

8 a. Nationes barbaricas
Et immites domat Turcas
Armatorum praesidio;

8 b. Hispaniam, Gallatiam
Commutavit christianam
Cum divino auxilio.

9 a. Prece regis ante Deum
Ruunt statim in profundum
Urbis superba moenia;

9 b. Tunc pagani perierunt,
Muratas urbes amittunt
Cum tota familia.

10 a. His auditis est commota
Illa terra barbarica,
Sponte facta sub tributo;

10 b. Pollicentur baptizari,
Iubent dona huic offerri
Auro misso cum legato.

11 a. Hastae ramis virentibus
Frondent sumptis radicibus,
Decoratae corticibus.

11 b. Sed milia quater dena
Morte privantur acerba,
Inseruntur martyribus.

12 a. Sollicite custoditur,
Ab armatis protegitur
Tanto fultus praesidio,

12 b. Protectores et custodes
Et ad caput et ad pedes
Sub noctis silentio.

13 a. Tantis factis excubiis
Quaterdeni in vigiliis
Stant, bis deni laeva, dextra;

13 b. Quo labore conservatur,
Neve damnum patiatur
Regis vita misera.

14 a. Sed in somnis apparuit,
Mundare locum monuit
Ab omni spurcitia.

14 b. Statim iubet rex mundari
Et ibi preces offerri
Cum summa reverentia.

15 a. Venerandus Iacobus,
Hispaniae apostolus,
Regem monet et hortatur;

15 b. Sepulturae mundant locum,
Peregrinis dant aditum,
Ubi sanctus deprecatur.

16 a. De peccato perpetrato,
Ne fieret in aperto,
Fundit preces Aegidius;

16 b. Dicens esse condonatum
Et ex toto iam remissum
De caelo venit nuntius.

17 a. Dum pro rege supplicatur,
Quo commisso premebatur,
Precibus sancti solvitur;

17 b. Impetravit, quod optabat,
Scelus istud confundebat,
Quod in Deum admittitur.

18 a. Quod fateri rex veretur
Scelus, scire promeretur;
Christus ei revelavit
Scelus, quod rex perpetravit.

18 b. Nam altari dum astaret
Dumque missam celebraret,
De supernis carta missa
Regis pandit huic commissa.

19 a. Hic horrendae rei reum
Videns crimen apud Deum

19 b. Iam pro rege supplex orat,
Cuius culpam non ignorat.

20 a. Nepos Rolandus moritur
Et lanceis configitur
Vera Christi victima.

20 b. Propagator tunc fidei
Semper egit causam Dei,
Caelos conscendit anima.

21 a. O Carole bellicose,
Huius vitae tenebrosae
Pertimemus pericula;

21 b. Fortes simus in adversis
Et humiles in prosperis
Per vitae curricula.

22 a. Post labores et sudores,
Post conflictus pretiosam
Resolutus est in mortem;

22 b. Ubi tandem cum beatis
Et in regno deitatis
Lucem videt sempiternam.

23 a. Cui rex regum regens mundum
Regnum donavit terrenum
In hoc vitae stadio,

23 b. Et de regno temporali
Hunc in regno triumphali
Sublimavit solio.

24 a. Ubi non vita mortalis,
Sed ibi vita vitalis,
Ubi reges coronantur,

24 b. Ubi secura requies,
Ubi sine nocte dies,
Ubi duces laureantur.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors u. der Jahreszahl 1575. — 1 a, 3 Dies est. — 18 b, 4 Regi. — Eine Überarbeitung dieser Sequenz ist die in Bd. XLII der Anal. Hymn. unter Nr. 261 mitgeteilte. Letztere hätte ihren Platz in dieser Anmerkung finden sollen.

344. De s. Guillielmo Archiepiscopo.

1 a. Gaudeat plebs Biturica
Nova proferens cantica,
Nova cordis praeconia.

1 b. Glorietur mundus totus,
Ut acervus conglobatus
Decantet cum melodia.

2 a. Ex nobili prosapia
Et honesta familia
Generatus est Gillelmus.

2 b. Hic praeditus est virtute,
Decoratus sanctitate,
Super omnes magnanimus.

3 a. Archipraesul Bituricus
Verus Dei est amicus,
Electus cum sententia.

3 b. Una vocum fit voluntas
Et consensus aequalitas
Cum summa concordia.

4 a. Bis effectus canonicus
Post haec factus est monachus,
Praesul urbis Bituricae.

4 b. Inter perfectos electus,
Virtutibus adornatus
Honoratur mirifice.

5 a. Videt clerum litigantem
In diversa distrahentem,
Turbatur conscientia;

5 b. Fugit mundum blandientem,
Plebs invenit latitantem
Cum magna patientia.

6 a. A teneris fugit mundum,
Fugit vanum et obscenum
Et claustrali sub clausura;

6 b. Claustro clausus et reclusus
Et a mundo est abstrusus,
Refugiens peritura.

7 a. Clarus mundo et celebris
Tamquam lumen in tenebris
Refulget in ecclesia.

7 b. Cleri confundit errores
Neque veretur terrores,
Quos minatur malitia.

8 a. Moderator est ovibus,
Verus custos Dei gregis,
Curam gerens ovium;

8 b. Est in sacris exauditus,
Sanctitate sublimatus
Pro salute omnium,

9 a. Non elatus in honore
Curam gerens in timore;
Plebs miratur Biturica.

9 b. In divinis totus raptus,
Vultum Dei contemplatus
Dona confert pacifica.

10 a. Servat claustri hic rigorem,
Nil retraxit ob honorem
Sicut in observantia.

10 b. Cilicina veste tectus
Super carnem amictus
Vivit in parcimonia.

11 a. Iubet corpus hinc transferri,
Cum fratribus sepeliri
Et non in hac ecclesia.

11 b. Nec a suis vult abesse,
Sed cum illis semper esse
In aeterna [memoria].

12 a. Plebs amata intrat templum,
Remoratur iuxta bustum
Et cum arta custodia.

12 b. At monachi accedentes,
Contingere non audentes,
Cedunt cum verecundia.

13 a. Omnis sexus omnis aetas,
Quibus inest maturitas
Audit mortem antistitis.

13 b. Fama volat circumquaque
Parte fluens ex utraque
Per plateas civitatis.

14 a. Et in cunis vagientes
Matres relinquunt infantes
Tota currit vicinia,

14 b. Ad tumulum properantes,
Manus pedes osculantes
Cum magna reverentia.

15 a. Dum convenit totus clerus,
Globus ignis est demissus
Instar stellae coruscantis;

15 b. Hora fere dimidia
Luce perfusus nimia
Percipit vim sanctitatis.

16 a. Est leprosis munda cutis,
Gressus rectos confert claudis
Et auditum reddit surdis,
Effugantur daemonia;

16 b. Hydropisis propulsatur,
Paralysis mox curatur,
Et debilis sospitatur,
Sanantur animalia.

17 a. O Guillelme, cleri gemma,
Cum praesulum turba summa
In his serva temporibus,

17 b. Dum blanditur prosperitas,
Ne nos frangat adversitas,
In his tantis turbinibus.

18 a. Dum volvitur mundi rota,
Mala premunt insueta,
Nulla vitae stabilitas,

18 b. Tempus vitae constitutum,
Nobis detur post terminum
Sempiterna felicitas.

Collect. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors und der Jahreszahl 1575. — 16 a, 1 Et. — 16 a, 3 redit. — Die Umarbeitung dieser Sequenz im Cod. Classen. 360 lautet:

1a. Gaudeat plebs Biturica
Nova proferens cantica,
Sanctorum praeconia.

1b. Adunetur totus clerus,
Christo fidelis et verus
Cantet cum melodia.

2a. Ex nobili prosapia
Et insigni familia
Generatur Guillermus;

2b. Hic praeditus est virtute,
Florebat in iuventute
Magnus et magnanimus.

3a. Canonicus bis effectus,
Post hoc monachus perfectus
Laudatur mirifice;

3b. Inter multos est electus,
Ad praesulatum provectus
Tunc urbis Bituricae.

4a. Servabat claustri vigorem
Nec laxatur ob honorem,
Ut in observantia;

4b. Cilicina veste tectus,
Vilis cultus et abiectus
Vixit in penuria.

5a. Iubet corpus inhumandum
Et alio transferendum
Ab illa ecclesia,

5b. Nec a suis vult abesse,
Sed cum illis semper esse
Aeterna memoria.

6a. Intrat templum plebs armata,
Iuxta bustum remorata
Servat cum custodia;

6b. At monachi accedentes,
Contingere non audentes,
Redeunt ad propria.

7a. Et in cunis vagientes
Matres relinquunt infantes,
Accurrit vicinia,

7b. Ad tumulum properantes,
Manus, pedes osculantes
Magna reverentia.

8a. Ad funus clerus insignis
Veniens descendit ignis
Instar stellae fulgentis;

8b. Hora fere dimidia
Resplenduit lux nimia
Super caput iacentis.

9a. Et leprosi mundabantur,
Mox claudi gradiebantur,
Aures aperiebantur,
Fugantur daemonia.

9b. Hydropisis propulsatur,
Et paralysis curatur,
Tunc debilis sospitatur,
Sanantur per omnia.

10a. O Guillelme, cleri gemma,
Qui praesulum factus stemma,
His serva temporibus,

10b. Dum blanditur prosperitas,
Ne nos frangat adversitas
In tantis turbinibus.

11a. A terrenis sit remota,
Ubi vita est commota
Et nulla stabilitas;

11b. Termino nostro transacto
Et cursu vitae peracto
Donetur felicitas.

345. De s. Iohanne Baptista.

1a. Ecce, dies triumphalis,
In qua nobis est natalis
Summi regis praecursoris;
Dies est laetitiae.

1b. Nos hanc diem veneremur
Et natalem admiremur,
In qua omnes gloriemur
De virtute prophetiae.

2a. Ortus tanti praecursoris
Multos movet et motoris
Iuncta est laetitia;

2b. Non est nostrae facultatis
Virum tantae dignitatis
Laudare per omnia;

3 a. Neque potest mens humana
Enarrare tanta mira,
Qualis sit in gloria;

3 b. Haeret lingua iam palato
Neque valet in aperto
Promere mysteria.

4 a. Tantae fuit probitatis
Nullus maior, nec aequalis
Unquam visus est in terris.

4 b. Mirabilis sanctitate
Sanctior[que] universis,
Cuius merces est in caelis.

5 a. Quod nec potest voce fari,
Negat aetas tunc proferri,
Gestu futura nuntiat;

5 b. Signo monstrat redemptorem,
Quem futurum salvatorem
Isaias cecinerat.

6 a. Hi venturum praecedentes,
Praecedentem subsequentes,
Clausa pandunt mysteria;

6 b. Hic praesentem, hi futurum
Illum esse rediturum;
Indicabit tunc omnia.

7 a. Hunc prophetae prophetarunt,
Hunc venturum praedixerunt
Nuntiare Messiam;

7 b. Qui propheta credebatur,
Plus quam propheta profatur,
Manifestat praesentiam.

8 a. Pater mutus pugillarem
Petit, scribit singularem
Natum esse filium;

8 b. Culpa ligat, fides solvit,
Mater parit, pater credit,
Dicens esse paranymphum.

9 a. Non est partus hic ablatus,
Sed dilatus, modo datus;
Reviviscit nunc senectus.

9 b. Nondum loquens iam exsultat,
Nondum natus iam prophetat,
Exhorrescit hoc iuventus.

10 a. Adhuc clausus alvo plaudens,
Mox in gestu sic exsultans
Pro tanta laetitia;

10 b. Sermo venit salutantis,
Plaudit gestus tunc infantis
Messiae praesentia.

11 a. In aetate puerili
Sensu vigens praesubtili
Factus est cultor eremi.

11 b. Doces alta, clausa pandis,
Obserata modo solvis,
Tu propheta regis summi.

12 a. Est Iohannes mundo natus,
Mundi fugit apparatus
Et in Christo est renatus,
Sicut lex praecinuit.

12 b. Intrans mundum fugit mundum,
Quem agnovit, hunc immundum,
Ubi pedem cito trahit.

13 a. Occultatur et in mandra
Nec moratur mundum intra,
Inter feras vitam agit.

13 b. Latitabat in speluncis
Et in antris tenebrosis,
Tota vita sic permansit.

14 a. In ferarum
latebat tenebris
Et squalentis
eremi latebris,
Est exemplar paenitentis;

14 b. Ad hunc currit
tunc multorum
Tot concursus
populorum
Audire vocem salutis.

15 a. Est hirsutus et pilosus
Et incultus et pannosus,
Vili tectus tegmine,

15 b. Circa lumbos zona cinctus,
Circa renes est praecinctus,
Rudi vinctus ligamine.

16 a. Et de setis camelorum
Et corio bubalorum
Sibi confecit amictum;

16 b. Et tunicas atque vestes
Sibi parabat agrestes
Propter mundi hunc contemptum.

17 a. Et de cibis locustarum
In ardore adustarum —
Nec delectus est escarum —
Sumpsit in edulium;

17 b. Mel silvestre, lac agreste
Cibum sumpsit manifeste,
Potus parvus et modeste
Ad vitae subsidium.

18 a. Lautae fugit obsonium
Mensae, fugit apparatum,
Et humanum consortium
A Iohanne contemnitur.

18 b. Fugit dapes egregias
Et epulas regias
Velut immunditias
Totus obliviscitur.

19 a. Antra petit inter rupes,
Inter saxa, inter montes
Verus eremicola;

19 b. Atque rudes inter casas
Latitabat et condensas
Iohannes christicola.

20 a. Totus mortuus cum mundo,
Mortuus mundus est in illo,
Totus vivens erat Christo;

20 b. In se mortuus Christo vivens,
Mortem cum vita commutans,
Christus vivebat in ipso.

21 a. Vox clamantis in deserto
Cunctis est in manifesto,
Clamans clamore raucescit.

21 b. Rectos gressus et semitas
Domino parare vias
Sicut propheta praedicit.

22 a. Vox, quae transit tamquam nulla,
Cito fugit tamquam umbra,
Ille vero verbum manens.

22 b. Sit in nobis verbum, quod est,
Quod mutari nunquam potest,
Nunquam in se deficiens.

23 a. Verbum istud carnem sumens
Non est illud pertransiens,
Sed est istud perseverans;

23 b. Sit in nobis
delicta condonans,
Ad gaudia
post vitam perducens.

24 a. Non lux iste, sed lucerna,
Non sol lucens, sed aurora
Solis ortum praeveniens.

24 b. Ille iubar summi regis
Et praecursor novae legis
Lucem diei nuntians.

25 a. Non ferentibus splendorem
Christus praemisit lucernam,
Iubar lucis vitae solem.

25 b. In tenebris assuetus
Ob praeclaram noster visus
Est obtusus ante lucem.

26 a. Dum baptizat, baptizatur,
Dum expurgat, expurgatur
Vi purgantis omnia;

26 b. Dum baptizat Christum extra,
Baptizatur servus intra;
Magna sunt mysteria.

27 a. Nunc debeo baptizari
A te, vero expurgari,
Tu qui mundas me immundum;

27 b. Et immunda in me mundans
Et obscaena quaeque lavans
De immundo redde mundum.

28 a. Fons inundans,
Sis redundans,
Fons de fonte fundens,

28 b. Corda nostra replens,
Dura nostra fugans
Et tua dona donans.

29 a. Ille fons est,
iste vero rivus,
Sit in nobis
modo continuus;

29 b. Eius fluxus
nobis perpetuus
Nec arescens,
sed sit assiduus.

30 a. Sanctum Dei hunc verticem
Tibi datur
tangendi facultas;

30 b. Promptus esto et paratus,
Nunc concedit
divina maiestas.

31 a. Non sum dignus nec minora,
Immo minus me minora,
Visu solo aspicere,

31 b. Nec cervicem neque calceos,
Immo minus, neque pedes
Sola manu contingere.

32 a. Minister egregius,
Quo non est humilius,
Impendit circa Dominum
Servitutis obsequium.

32 b. In se quanto abiectior,
Tanto factus est dignior,
Quo se servum
Clamabat indignum.

33 a. Arguebat hic doctores
Vocans legis transgressores
Genimina viperarum;

33 b. Dum venerit furor irae,
Dabit flammas tunc sentire,
Tempus erit tenebrarum.

34 a. Arguebat hic Herodem
Nec veretur hunc eundem
Nec commotus ob furorem
Regis et adulterae.

34 b. Nullum palpat veritas,
Ne fiat iniquitas,
Sed servetur aequitas,
Nititur convertere.

35 a. O meretrix impudica,
Quare facta inimica
Iusti cruorem effundis?

35 b. Cur naturae iura solvis
Et animae atque famae
Discrimen incurris?

36 a. Iura solvis coniugati,
Contra legem coniugii
Ascendisti in cubile.

36 b. Tui fratris in uxorem
Cur sic agis rem obscaenam,
Opus detestabile?

37 a. Nulla lege tibi licet,
Immo magis tibi decet
Vitare adulteram;

37 b. Nullum tibi commercium,
Sed omnino fugiendum
Amplexari concubinam.

38 a. Adhortatur; sed puella
Petit dari in scultella,
Dum saltavit intra aulam,
Caput Iohannis Baptistae;

38 b. Sed in sanctum debacchatur
Insidias et molitur,
Herodias tunc nititur
Sic incesta retorquere.

39 a. Rex Herodes furibundus,
Quod miratur totus mundus,
Propter factum detestandum,

39 b. Statim mandat per ministrum
Caput eius auferendum,
Ut solveret iusiurandum.

40 a. Imponitur caput disco,
Quod afferre iubet cito,
Et ut vivus iudicatur,
Cuius vultus non mutatur.

40 b. Rex tyrannus contristatur
Et ex voto commovetur,
Tanto commisso peracto
Expavescit, exturbatur.

41 a. In aspectu terret gentes,
Conturbantur corda, mentes
Tanto peracto scelere;

41 b. Clamat sanguis sine voce
Et quod iustus fert iniuste
Propter scelus adulterae.

42 a. O lucerna mundo lucens,
Nos ad veram lucem ducens
Obvolutos caligine!

42 b. Lampas mundi, splendor caeli,
Nos, qui sumus facti caeci,
Tuo lustremur lumine.

43 a. Te precamur, ut lucernam
Illumines sempiternam
Lucis tuae radio;

43 b. Nos, qui sumus in tenebris,
In obscuris et profundis
Perfruamur praesidio.

44 a. Caecus mundus quaerens lucem
Te sequatur verum ducem,
Cordis nostri tu tenebras
Hodie illumina;

44 b. Et laetetur totus mundus,
Qui tamdiu fuit immundus
Et nunc petit, fiat mundus
Fultus gratia divina.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors und der Jahreszahl 1574. — 28 a, 3 de fonde fondens. — 28 b, 2 Iura. — 42, 3 Obvoluti. — Zu Str. 12 b vgl. Str. 15 a in der Nicolaus-Sequenz Nr. 249.

346. De s. Iacobo Minore.

1 a. Gratulemur in hac die,
Quae est dies laetitiae,
Dies lucet pro tenebris.

1 b. Gratuletur plebs fidelis,
In qua nobis est natalis
Iacobi praecelebris.

2 a. Inter sanctos hunc elegit,
Cuius vita sic refulsit
Sanctior apostolis,

2 b. Et ab alvo sanctus prodit,
Mater flores tot produxit,
Cuius fructus mirabilis.

3 a. Iacobus ille iustus
Iuste Iustus nominatus,
Cuius fulsit mira virtus
Iusta reddens iudicia;

8 b. Est vocatus posterior
Neque potest esse minor
Nec ceteris inferior,
Est aequalis in gloria.

4 a. Hic dicitur frater Domni,
Cuius vultus est similis
Et virtute dissimilis,

4 b. Et huius sancti facies
Videbatur effigies
Domini salvatoris.

5 a. A primaevo sanctus erat,
Documenta sacra dabat
Verba sapientiae;

5 b. Cuius virtus, cuius mores
Non attraxit in errores
Per verba malitiae.

6 a. Propter vitae sanctitatem
Atque morum gravitatem
Huius fama redolebat,

6 b. Ac populis fidelibus
Ora tacta in vestibus
Sanitatem conferebat.

7 a. In sanctorum sacra loca
Et ingredi sacraria
Praeter illum non licebat;

7 b. Huius viri sanctitas
Atque morum integritas
Sic fieri exposcebat.

8 a. Est a vino abstemius,
Ab omnibus alienus,
Quidquid sensum mentis vertit.

8 b. Usus fugit carnalium
Et carnale obsonium
Nunquam iustus manducavit.

9 a. Neque rasit caesariem
Antiquum consecrans morem
Scultello tonsario.

9 b. Totus raptus in precibus,
Habens callos in genibus
Sicut in calcaneo.

10 a. Non auratis est indutus,
Sed sindone est amictus
Coloreque niveo,

10 b. Nec corporis nutrimentis
Neque usus est fomentis,
Nunquam perfusus oleo.

11 a. A contactu omni purus,
Castitate adornatus
Carnisque conservator;

11 b. Fugit actus venereos
Atque tactus femineos
Virginitatis amator.

12 a. Manet carnis integritas|
Et corporalis castitas
Illaesa pudicitia,

12 b. Nec consensus ullus mentis
Nec ad malum est proclivis,
Manet recti mens conscia.

13 a. Ille iustus per ter denos
In Solyma rexit annos,
Praesulatus inter summos
Apicem promeruit,

18 b. Fidem tenens christianam,
Totam in Christo firmatam,
Supra petram roboratam,
Nec a fide quis divertit.

14 a. Scandit pinnam templi iustus
Praedicare verbum iussus
Et ab alto demittitur.

14 b. Graviori lapsu ruit
Neque tamen cito perit,
Claudus tantum efficitur.

15 a. Obruitur lapidibus,
Orat pro lapidantibus
Genu flectit et precatur:

15 b. Dona culpam, dele noxam,
Illis redde innoxiam,
Factum istud remittatur.

16 a. Hi nesciunt, quid faciunt,
Quando iustos percutiunt;
Cor illorum induratur.

16 b. His peccatum ne statuas
Nec vindictam ullam sumas,
Oro supplex, ignoscatur.

17 a. Fert iniuste iustus poenam,
Et atrocem ferens mortem
Huius crura confringuntur.

17 b. Tactus ictu pugionis
Et cum pertica fullonis
Caput eius atteritur.

18 a. Post agonum tot sudores,
Post poenarum tot labores,
Tyrannorum tot rigores,
Certamina tot fortia

18 b. Defert palmam laureatam
Post hanc vitam temporalem
Ad gloriam triumphalem
Per angusta vestigia.

19 a. Scandit caelos laureatus,
Ubi summus est senatus
Et aeternus principatus,
Perpetua memoria.

19 b. Tu sis solaris radius,
Ut ascendat liberius
Ad caelos noster animus
Cum felici victoria.

20 a. Esto rivus et canalis,
Ne pereat tunc carnalis,
Homo noster animalis
Perducatur ad gaudia,

20 b. Ubi nec cras nec hesternum,
Sed est idem hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Infinita est gloria.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. Mit der Angabe: „Auctor N. Hamelius Victorinus“ und der Jahreszahl 1574. — 7 a, 1 sanctarum. — 15 a, 3 flexit.

347. De s. Laurentio Episcopo.

1 a. Congaudeat plebs pistica
Nova praeferens cantica,
Novum laudis praeconium,

1 b. In natali filii regis;
Natus terra, natus caelis,
Novum ferens tripudium,

2 a. De semine regio,
Ex regali connubio
Generatur Laurentius,

2 b. Vir illustris et insignis,
Plus virtute praenobilis,
Quam genere egregius.

3 a. Ex regali stirpe natus,
Regis, reginae filius,
Traxerat originem.

3 b. Laurentius laureatus,
Laureata palma cinctus,
Laureatam defert palmam.

4 a. Hunc elegit inter fratres
Neque tamen illi pares,
Dedicatur in divinis.

4 b. Spreta domo temporali
Militiae clericali
Scribitur obsequiis.

5 a. Mundiales fugit fastus,
Mundi fugit apparatus
Spreta mundi militia,

5 b. Et honores fugitivos
Et favores plebeios,
Spernit vitae felicia.

6 a. Dum agitur electio,
Loquuntur de Laurentio,
Fama fuit notissima;

6 b. Fama volat sancti viri,
Qui consentit tunc honori,
Res est cunctis gratissima.

7 a. Fragrat odor sicut myrtus,
Famae fulget mira virtus,
Dum gerebat candidatum;

7 b. Summum esse sacerdotem
Nec regalem dignitatem
Nec ambivit principatum.

8 a. Episcopus est electus,
Nullo tamen est elatus
Honoris fastigio.

8 b. Quondam coetu clericali
Primus erat in regali
Nutritus palatio.

9 a. Plebis aura favorali
Cum clamore populari
Adclamatur egregio;

9 b. Consequenter est mutatus,
Potestate sublimatus
Felici commercio.

10 a. Moderator est ovilis,
Verus custos Dei gregis,
Curam gerens ovium;

10 b. Est in sacris eruditus,
Sanctitate sublimatus
Pro salute omnium.

11 a. Cum genere sit regalis,
Est ovibus socialis,
Nullo elatus honore;

11 b. Cum sit primus, fit ultimus,
Est cum grege commoratus,
Quasi unus fit de grege.

12 a. Intrat templum cito stultus,
Conturbatus ut insanus;
Tunc percussit hunc flagello,

12 b. Sollemnia dum ageret,
Et letale vulnus infert
Toto mirante populo.

13 a. Lympham petit sibi dari,
Statim videtur sanari
Nullo sacro intermisso,

13 b. Obsequium sic aequalem
Martyribus sanctis parem
Credens se praestare Deo.

14 a. Daemonia comprimebat,
Aegrotantes mox curabat,
Sanitates conferebat;

14 b. Fluctus maris compescebat,
Virtutibus coruscabat,
Haec precibus impetrabat.

15 a. Quinquennio stat in busto,
Qui latebat in angusto,
Manet corpus incorruptum

15 b. Nec solutum est iuncturis,
Fragrat odor sicut turis;
Factum istud inauditum.

16 a. Ad sepulcrum confugiunt
Et languescentes adeunt
Requirentes auxilium;

16 b. Caecus videt, surdus audit,
Mutus fatur, linguam solvit,
Consequentes remedium.

17 a. Et incedit recte claudus,
Currit, saltat sicut cervus
Reparatis viribus;

17 b. Et naufragis portus datur,
Spes amissa restauratur
Huius viri virtutibus.

18 a. Et leprosis munda cutis,
Et sanatur paralysis,
Effugantur daemonia,

18 b. Et defunctis vita datur,
Et debilis sospitatur
Et sanatur per omnia.

19 a. O Laurenti, cleri gemma,
Cum praesulum turba summa
In his serva temporibus,

19 b. Dum blanditur prosperitas,
Ne nos frangat adversitas
In his tantis turbinibus.

20 a. Dum volvitur mundi rota,
Mala premunt insueta,
Nulla vitae stabilitas,

20 b. Tempus vitae constitutum,
Nobis detur post terminum
Sempiterna felicitas.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor N. Hamelius Victorinus" und der Jahreszahl 1574. — 11 b, 2 Commoratus est cum grege. — 19 a, 1 clara gemma. — Die 3 Schlufsstrophen sind fast wörtlich gleich jenen in der Sequenz „Gaudeat plebs Biturica" (Nr. 344).

348. De sancta Margareta.

1 a. Ecce, dies attollenda,
Dies votis prosequenda,
Dies plena laetitia.

1 b. Nos hanc diem veneremur,
In qua sanctae praestolemur
Virginis suffragia.

2 a. Haec beata Margareta,
Generosa stirpe nata,
Gratiosa pollens vita,
Dotata dulcedine.

2 b. Hanc praefectus adamavit,
Eam sibi accersivit,
Sociari [hanc] voluit
Visa pulchritudine:

3 a. Si libera, in uxorem,
Si ancilla, concubinam,
Sic mea permaneat;

3 b. Si nobilis et virilis,
Aut si condicio vilis,
Si utrumque habeat.

4 a. Tunc praefectus Olybrius
Est turbatus ut ebrius,
Meditatur ut acrius
Praefurens insania.

4 b. Illa Christum profitetur,
Ipsa palmam promeretur
Nec carcerem reveretur
Firmata constantia.

5 a. Statim iubet hanc recludi,
Duris loris mox vinciri
Atque eam cruciari
Et in arta detineri
Carceris custodia.

5 b. Non consentit adorare
Neque diis deservire;
Sicque iubet laniari
Eiusque membra torqueri;
Magna est insania.

6 a. Mortem Christus non renuit,
Pro me mori sic voluit,
Sua morte vitam dedit,
Quod diu desidero;

6 b. Eius amore accensa
Caritate inflammata,
In affectu tota rapta
Prae amore ardeo.

7 a. Nec se capit Olybrius
Et a mente alienus
Meditatur liberius
Videns pulchritudinem.

7 b. Hanc videntes flagellari
Sic deflebant cruciari
Et decore spoliari
Sanctam Dei virginem.

8 a. In eculeo levatur
Atque dire sauciatur
Et acriter flagellatur,
Nititur consummari.

8 b. Ferreis pectinibus
Iussit caram omnibus
Et duris verberibus
Sanctam laniari.

9 a. Manat sanguis circumquaque
Parte fluens ex utraque
Velut unda, velut rivus,
Sicut prorumpens fluvius.

9 b. Ipsam videns laniari
Nec a fide dimoveri
Neque tamen immutari,
Sic torquetur acrius.

10 a. O quale consilium!
Nolo vestrum consortium
Recedite et abite;
Est perversa monitio.

10 b. Haec, inquit, laniatio
Est corporis afflictio,
Et carnis cruciatio
Est animae salvatio.

11 a. O canis impudens,
Dire leo frendens!
Para aculeos
Et dentes ferreos
In sanctam virginem;

11 b. Vires tuas enervasti,
Robur tuum confregisti,
In certando defecisti
Neque tamen potuisti
Evincere fragilem.

12 a. Sterne, daemon tu superbe,
Cur insurgis tam acerbe,
Qui feminam non vicisti,
Cuius virtutem sensisti?

12 b. Statim miser evanescit,
Postquam abire concessit
Virgo, nam divina victus
Est virtute inimicus.

13 a. Caput premit haec draconis
Et in procinctu agonis
Percussus ictu mucronis,
Toto prostratus corpore.

13 b. Videt humi procumbentem,
Sternit pede haec iacentem,
Hanc vorare cupientem;
Toto confractus vulnere.

14 a. Statim efficitur
Secura puella,
In se laetabunda
De hac victoria,
Quae fortem vicerat.

14 b. Principem vicerat
Virtute divina
Nec posse valuit
Virtute humana,
Ministrum superat.

15 a. In horrendo carcere
Tandem virgo misere
Ingreditur libere,
Mira refulget claritas.

15 b. Certat virgo cum dracone;
Superatur in agone
Et vincitur a virgine
Draconis crudelitas.

16 a. Beata virgo facibus
Ustulatur ardentibus,
Ne aeternis ignibus
Cremetur in futuro.

16 b. Aufer motus insurgentes
Nostrae carnis prurientes,
Ne patiantur ardores
In alio saeculo.

17 a. In dolio gelidarum
Corpus ponitur aquarum,
Dolor crescat quo poenarum,
Tormenta sustineat.

17 b. Egreditur sana,
Tunc tremuit terra,
Plebs incredula
Ut fidem habeat.

18 a. Pro salute sua orat
Et pro perversis supplicat,
Ut signis memor nominis
Sentiat vim numinis;

18 b. Nullus a te expellatur,
Immo magis adiuvetur
Virtute tui luminis,
Redeat incolumis.

19 a. Dolor partus suae prolis
Gravat artus genetricis,
Incutit suspiria;

19 b. Se sentiat liberatam,
Ab onere absolutam
Post tanta martyria.

20 a. Memor esto nostrae sortis,
Dum venerit hora mortis,
Ne noceat noster hostis,
Astra petat spiritus.

20 b. De profundo vitiorum
Duc ad regna beatorum,
Et in coetu electorum
Conquiescat animus.

21 a. Lictor vibrat gladium,
Martyr offert iugulum
Aeternum quaerens epulum
In caelesti gloria,

21 b. Ubi quies, ubi vita,
Ubi cuncta sunt unita
In gloria infinita
In sempiterna saecula.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors und der Jahreszahl 1574. — Str. 3b ist ganz unverständlich. — 8a, 4 Abnitur. — 16a, 3 sq. cremetur ignibus.

349. De sancto Nicolao.

1 a. Ecce, dies perennalis,
Dies ista triumphalis,
In qua status clericalis
Exsultat cum laudibus;

1 b. Adest tempus opportunum,
De nubilo fit serenum,
Tempus istud fit iucundum,
Expenditur in precibus.

2 a. Angelicae potestates
Et Seraphin legiones
Caritate ardescentes,
Vos orate pro omnibus.

2 b. Vos, agmina caelestium,
Beatorum spirituum,
Chorus dominantium,
Pulsate vestris precibus.

3 a. Nunc coetus apostolici
Patriarchaeque iucundi,
Confessores et martyres,
Adeste nobis supplices;

3 b. Chorus sacrarum virginum
Beatorumque omnium
Civium, simus heredes
Supernorumque consortes.

4 a. Properate nunc, lactentes,
Currat iuventus, impubes
Et tremuli, tardi senes,
Dum vivitis in vigore,

4 b. Omnis sexus, omnis aetas,
Quibus inest maturitas,
Ut laudes eius debitas
Concinat omni tempore.

5 a. Argolici recensentes,
Eius mira referentes,
Laudes sancti depromentes,
Praeclara beneficia.

5 b. Neque vox est neque sensus,
Nullae vires, nullum corpus,
Neque valet huius opus
Laudare per omnia.

6 a. Coenobitae, regulares
Et vos omnes saeculares,
Et ne sitis singulares
Psallentes cum melodia.

6 b. Adunetur totus chorus,
Noster coetus sit decorus,
Et concentus sit sonorus,
Cantet cum laetitia.

7 a. Nobilibus natalibus
Praenobilis, parentibus,
Nobilior virtutibus,
Ex nobili prosapia;

7 b. Clarus per progenitores,
Claruit per sacros mores,
Mundi fugit tunc favores
Adhuc in infantia.

8 a. Iuxta nomen Nicolai
Gloriosa laus populi,
Victoria inimici.

8 b. Laus in terra, laus in mari,
Laudes ferat conditori,
Qui factus est sine pari.

9 a. Nicolaus mirificus,
Mira gerens munificus,
Erga omnes beneficus,
Conferens beneficia.

9 b. Miris miranda succedunt,
Mirabiles laudes crescunt,
Dum virtutes percipiunt
Tota mirante Graecia.

10 a. Res est nova, res insignis,
Quod stat rectus, non declinis,
Tamquam firmus et stabilis
Et videtur immobilis
Adhuc in infantia.

10 b. Vagit infans, sed vagitus
Nunquam talis est auditus,
In balneo stat erectus
Tamquam pueriam perfectus,
Dei repletus gratia.

11 a. Bina die hebdomada
Carnis portat incommoda
Et substrahit alimenta
In hac vita misera.

11 b. Ille parum laute pastus,
Tota die sic ieiunus,
Ab ubere abstemius
In aetate tenera.

12 a. Et in cunis vagientem
Videt natum, blandientem,
Voce gestu adplaudentem
Cum summa laetitia.

12 b. Lascivias pueriles
Devitabat inutiles,
Fugit actus iuveniles
Hic in adulescentia.

13 a. Totus raptus in amorem
Meditatur legem sanctam,
Non humanam, sed divinam,
Et cum omni prophetia.

13 b. Sed maturitate morum
Tempus vivebat aetatum,
Quod miratur clericorum
Coetus super omnia.

14 a. A primaevo iuventutis
Fugit actus vanitatis,
It per viam paupertatis
Ad alta fastigia.

14 b. Parentibus iam defunctis
Confert sua mox egenis
Et egenus cum beatis
Pervenit ad caelestia.

15 a. Servus Dei fugit mundum,
Quem agnovit, hunc timendum,
Fugit vanum et obscaenum,
Ubi pedem cito trahit.

15 b. Sed lucerna mundo lucens,
Cunctis veram lucem praebens,
Sub modio lumen ponens
Occultari non potuit.

16 a. Et immensum pondus auri
Sanctus offert genitori,
Ne puellae lupanari
Maritentur infamia.

16 b. Adest cunctis ferens opem,
Palmas tendit ad inopem,
Nec fastiditus pauperem
Propulsatur inopia.

17 a. Refulgentes tres puellas,
Venustate decoratas,
Super omnes speciosas
Servat a calumnia;

17 b. Atque thoro coniugali
Coniunguntur maritali
Dato dono spiritali
Pontificis gratia.

18 a. Statim fugit incognitus
Dispensator Nicolaus
Insequentem fugientem,
Quem agnovit mox praesentem.

18 b. Vide, inquit, ne loquaris,
Quamdiu hac vita moraris,
Ne te cunctis efferaris;
Laudem effugit humanam.

19 a. Summum patrem exorabant,
Continue flagitabant
Et precibus hunc pulsabant
Fundendo preces supplices.

19 b. Servum Dei Nicolaum,
Praesentantem in atrium,
In divinum mysterium
Elegere pontifices.

20 a. Neque aura favorali
Nec tumultu populari,
Divinitus clericali
Ascribitur officio.

20 b. Nec pretio, nec precibus
Eligitur ab omnibus,
Non humano, sed divino
Praeficitur indicio.

21 a. Ante fores invenerunt,
Eius nomen mox inquirunt,
Praestolantem cognoverunt
Nullo tamen indicante.

21 b. Nicolaus sum humilis,
Servus vestrae sanctitatis,
Verus cultor trinitatis,
Corde, voce praedicante.

22 a. Hunc elegit inter plures
Pontifices coaequales
Neque tamen inaequales,
Hunc ascivit super omnes;

22 b. Propter morum gravitatem
Provectus in pontificem,
Sublimatus in apicem
Stolam meretur duplicem.

23 a. In precibus vigilabat,
Fame corpus atterebat
Et feminas evitabat,
Quasi pestem fugiebat.

23 b. Ignorantes admonebat
Et inopes defendebat,
Delinquentes arguebat,
Probos semper confovebat.

24 a. Quondam nautae fluctuantes
Inter fluctuum turbines,
Saevitiam patientes
Naufragantur in pelago;

24 b. Sed valida est tempestas,
Caelum commovit et undas,
Inter fluctus et procellas
Resolvuntur a naufrago.

25 a. Inundantes fluunt aquae,
Et phaselum pulsant undae,
Propelluntur aliunde,
Circumfertur omni vento;

25 b. Pellunt undae, repelluntur,
Pulsant aquae, propulsantur,
Fere rates submerguntur,
Nulla quies a tormento.

26 a. Cuncta mortem intentabant,
Vitam morte commutabant,
Anchorae deficiebant,
Exspectantes naufragium;

26 b. In rupibus conquassantur,
Gurgitibus obruuntur,
Circumquaque agitantur,
Promittentes excidium.

27 a. Intumescunt fluctus maris,
Conturbatur statim navis
Et iactatur tot procellis,
Iam de vita desperatur.

27 b. In abysso fit descensus,
Mox in alto fit ascensus,
Praestolatur interitus,
Praeter mortem nil speratur.

28 a. Et confractis in antemnis,
Ruptis velis, armamentis,
Est amissa spes salutis,
Praestolantes auxilium.

28 b. Illos iuvat in precibus,
Fractis remis rudentibus,
Una voce clamantibus
Praesens adest dicens: assum.

29 a. Sancte pater, siste gradum,
Nostrum ne fugas aspectum,
Praebe nobis te benignum,
Te vocamus, exaudi nos.

29 b. Te videre cupivimus,
Laudes tuas audivimus,
Toto corde diligimus
Libera nos tribulatos.

30 a. Gloriose Nicolae,
Nunc a malis nos abstrahe,
Affer opem, manu trahe,
Dum sumus in miseria.

30 b. Mala nocent, immo prosunt,
Et adversa nos comprimunt,
Ad te redire compellunt
Ob salutis remedia.

31 a. Statim unda famulante,
Illo navi imperante,
Nauta portum applicante
Per Dei clementiam.

31 b. Salva nave et mercibus
Cum tot salvis hominibus
Invocatus in precibus,
Agnoverunt praesentiam.

32 a. Caelum fit serenius
Et mare tranquillius,
Naves currunt velocius,
Cedit fragor et tempestas;

32 b. Aequoreos latices
Laeti nautae persulcantes,
Statim portum subeuntes,
Subsequitur serenitas.

33 a. Seges aegra negat victum
Et subtrahit alimentum,
Tollit victus supplementum,
Plebs vertitur in lamentum;

33 b. Ecce, naves adveniunt,
In portu classes relinquunt,
Tendunt iter per devium,
Per pelagus tam immensum.

34 a. Nautae ventis vela dabant
Et ad portum applicabant
Et ad litus properabant
Disponente clementia.

34 b. In portu Adriatico
Oneratae sunt tritico
Rates cum magno classico
Ad vitae subsidia.

35 a. Date centenos modios
Et implete cito coros,
Fames premit tot populos,
Relevetur penuria.

35 b. Non audemus, sancte pater,
Mensuram dedit minister,
Ad Bisantum augustana
Remetimur stipendia.

36 a. Ego vobis polliceor
Minoratum non exactor,
Nec rigidus erit censor,
Mensuratum inveniet;

36 b. Sed far alit per tres annos
Civitatis tot populos,
Multos confovit egenos,
Pro tempore sufficiet.

37 a. Adest cultor trinitatis
Et amator paupertatis
Nicolaus pontifex;

37 b. Vita, salus et levamen,
Maestis adest sublevamen,
Nostrae salutis opifex.

38 a. Nam cohortes et phalangas,
Legionum tot catervas
Non veretur sanctus, eas
Et lictorem aggreditur.

38 b. O impie ac crudelis,
Vultum nostrum non videbis,
Vide, ne tu moriaris,
Incepto comprimitur.

39 a. O perversi vos iudices,
Tres iuvenes innocentes
Condemnastis ut nocentes,
Sunt immunes a crimine,

39 b. Hos iuvenes condemnatos
Incolumes et illaesos,
Statim vitae restitutos
Sine ullo discrimine.

40 a. Non mucrone conterritus
Et audacter est ingressus
Et cum velata facie
Et cum defixo poplite.

40 b. Nemo audet tunc mutire
Neque possunt contraire,
Cuius vultum nec videre,
Salvantur a pontifice.

41 a. Ecce, pater clericorum,
Norma morum, lux doctorum,
Duc ad regnum electorum
Post tanta pericula.

41 b. Huius vitae post laborem,
Quam quaesivit pretiosam,
Resolutus est in mortem
Post mundi curricula.

42 a. Et ex tumba marmorea
Atque crypta lapidea
Sacrum resudat liquorem
Sanans ac cunctis languorem.

42 b. Languor fugit ac dolore
Sospes redit ex languore,
Vivit in eius odore,
Dum talem sensit dulcorem.

43 a. Accurramus in odorem,
Praegustemus hinc saporem,
Rapiamur in amorem;
Vitam confert aeternam.

43 b. Civis, hospes, peregrinus
Illic venit, extraneus,
Quisquis accedit infirmus,
Consequitur sanitatem.

44 a. Statim caecis visus datur,
Surdis auditus redditur,
Claudis gressus instauratur,
Paralysis effugatur;

44 b. Ubi multa fiunt mira
Et miranda miracula,
Nec inanis revertitur,
Ubi sanitas redditur.

45 a. Sed Barenses quaterdenos
Cum septeno mittunt servos,
Afferentes membra sancta
In oleo natantia.

45 b. A capite fons olei,
A pedibus fons lymphati,
Ut unguenta suavia
Profluunt redolentia.

46 a. Nicolae, sacerdotum
Honor, decus es praesulum,
Rege totum hunc conventum,
Ne ducatur ad tormentum,
Sed per tuum interventum
Solvatur a miseria.

46 b. Vide artus fatiscentes
Et sanie defluentes,
Morbos nostros languescentes
Et in salo fluctuantes,
Tempestates patientes
Et in arta custodia.

47 a. Opportunus esto portus,
Ne submergat statim pontus,
Sed ducatur exercitus,
Ubi summus est senatus,
Coronetur laureatus
In caelesti patria.

47 b. Ubi salus, ubi vita,
Ubi spes est reposita
Et praemia custodita,
Ubi bona stabilita
Semper erunt infinita,
Ubi quies et gloria.

48 a. Ubi non vita mortalis,
Sed ibi vita vitalis,
Ubi vita immortalis
Et regio aeternalis
Cum summa laetitia,

48 b. Ut fruamur summo bono,
Ubi bonum sine damno,
Malum versum est in bono,
Ne damnemur cum profano
In aeterna miseria.

49 a. Gloriosus episcopus,
Qui peregit bonum opus,
Securus scandit atria,

49 b. Ubi Deum in lumine
Et in supremo culmine
Nunc videt in essentia.

Collectan. ms. Victorinum. saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Aufschrift: „Auctor Fr. N. Hamelius; prosa de s. Nicolao“ und mit der Jahreszahl 1574. — Zu 15 a, 1 sqq. vgl. Str. 12 b in der Johannes-Sequenz Nr. 345. — 35 b, 3 augustana. — Nach 49 a, 2 folgt noch „Servus Dei Nicolaus“.

350. De sancta Syria.

1 a. Tuba Sion iucundetur,
Et iucunde moduletur
Clerus in ecclesia;

1 b. Hac in die sponsa Dei
Summae datur requiei
Summa cum laetitia.

2 a. Virgo beata Syria
Caeli transit ad secreta
Felici victoria,

2 b. Cuius ope refulget Scotia,
Stet in fide, crescat in gratia
Consequatur caelorum praemia.

3 a. Laus est ista triumphalis,
Forma lucis aeternalis
Et exemplar gloriae.

3 b. Dies felix, dies laeta,
Qua beata Margareta
Mater Fiacrii, Syriae.

4 a. Natos praebes infecundis
Servatis mysteriis,

4 b. Iracundis pacem unis
Et in morte subvenis.

5 a. Hydropisis, stranguria,
Lapis, febris, hernia,

5 b. Surditas, pestis, scoria,
Caecitas, glaucomia,

6 a. Amentia, dementia,
Paralysis, furia,

6 b. Intercus, renes, dysuria,
Gutta, spasma, ftiria,

7 a. Gravella, fluxus, vesica,
Corpora malis nexa

7 b. Sanabuntur prece tua,
Precamur voce una:

8 a. O beata tu Syria,
Morborum medicina,

8 b. Post corpora dissoluta
Perduc nos ad aeterna.

9 a. Sis morborum medicamen,
Fessis esto sublevamen,
Tribulatis adiuvamen,
[Atque] maestis consolamen;

9 b. Lapsis detur solacium,
Desperatis spei spatium;
Esto nobis refugium
Adversus hostem impium.

10 a. O Syria, virgo pura,
Regia Scotiae filia,
Sancti Fiacrii soror,

10 b. Tu es stella eximia,
Praefulgens virginum gemma,
Campaniae laus et honor.

11 a. Ad sepulcrum confugiunt
Tuum populi et sumunt
Sanitatis remedium;

11 b. Omnium plena virtutum
Medicina aegrotorum
Fer miseris auxilium.

12 a. Praepotens es miraculis
Omnium auxiliatrix,
Sis infirmis advocata;

12 b. Sis cunctis clemens et pia
In corpore et anima,
Ut possideamus regna.

13 a. Vas electum, vas honoris,
Incorrupti flos odoris,
Angelorum grata choris,
Honestatis et pudoris
Formam praesta saeculis.

13 b. Palma fruens triumphali,
Flore vernans virginali,
Nos indignos speciali
Fac sanctorum generali
Vel subscribi titulo.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Chiffre des Auctors. — 4 a, 1 praebet. — 6 b, 2 tiria. — 9 a, 4 consolatio. — 9 b, 2 sperandi spatium. — Str. 4—8 incl. sind entlehnt der Sequenz „Ecclesia narrat tua“ (Anal. Hymn. XLII, Nr. 326).

351. De sancto Victore.

1 a. Admiretur Massilica
Plebs, fidelis, catholica,
Nova depromens cantica
In Victoris praeconium.

1 b. Gaude, domus Victorina,
Tua refulget doctrina,
Quod miratur Parisina,
Quae est prima urbs urbium.

2 a. Res est nobis mirabilis,
Is, qui quondam spectabilis,
Factus est despicabilis;
Factum est exsecrabile.

2 b. Huius tanta nobilitas
Ac tanti viri probitas
Et in gestis sagacitas
Tulit factum mirabile.

3 a. O infelix Massilia,
Tu infausta es patria,
In te facta crudelia;
Patrem tuum occidisti.

3 b. Non vereris protectorem
Accusare sanctiorem,
Hunc custodem et tutorem
Dignum morte iudicasti.

4 a. Scelus istud est horrendum,
Scelus, inquam, non dicendum
Nec populis enarrandum,
Quod patravit Massilia.

4 b. Patrem suum condemnavit
Et patronum iudicavit
Quique urbem expurgavit
Ab omni spurcitia.

5 a. Vir insignis et illustris,
Potens mundo, percelebris,
Qui pugnavit tantis lustris,
Iam securus de praemio;

5 b. Pugnat pugnam ut expertus,
Certat certum non incertus
Et, qui Christum est secutus,
Palmam defert de bravio.

6 a. Agonista nulli cedens,
In proelio gentes domans
Et fortiter dextra pugnans
Neque cedit in sinistra.

6 b. Ille Christum profitetur,
Ipse palmam promeretur
Nec tyrannum reveretur,
Dum decertat in palaestra.

7 a. Sanctus Victor est invictus,
Qui poenarum tulit ictus,
Inter mundi tot conflictus
Admirante Massilia.

7 b. Post tot plagas, post tot ictus
Semivivus est relictus,
Iam morti victor addictus
Suspirat ad praemia.

8 a. Terroribus nec tormentis
Conturbatur status mentis,
Nec movetur blandimentis,
Perstat in constantia.

8 b. Praeses furit in Victorem,
Christus sancto dat vigorem;
In hunc exercet furorem
Cum magna infamia.

9 a. Pede prosternit statuam
Nec adoravit luteam,
Fugat idololatriam
Cum stabili fiducia.

9 b. Hic in pede detruncatur,
Dum in terra propulsatur,
Statim praeses admiratur
Nec se capit prae furia.

10 a. Solo stratus, equis tractus,
In stipite colligatus,
Duris loris coartatus
Suspirat ad praemium.

10 b. Audit Christum consolantem,
Iniurias patientem
Et tormenta sufferentem,
Statim dicens: Ecce, assum.

11 a. Hic raptus a patibulo
Recluditur ergastulo,
Retruditur diluculo
Iam in arta custodia.

11 b. Prelo pressus a molari
Iubet caput amputari
Et cum laude singulari
Caeli conscendit atria.

12 a. Moriendo mortem vicit,
Ubi vitam acquisivit
Et cum Christo semper vivit,
Cum beatis in gloria.

12 b. Perdit victum temporalem
Habiturus aeternalem,
Flammam fugit infernalem,
Ubi gravis miseria.

13 a. Qui pro Christo moriturus
In aeternum est victurus,
Et cum Christo regnaturus
Cum perenni laetitia.

13 b. Qui pro mundo moriturus
Est cum mundo periturus,
Talem finem habiturus
Moritur in tristitia.

14 a. Qui pro Christo est occisus,
Ille mori mundo visus,
Sed cum Christo est confisus,
Iam percipit caelestia.

14 b. Qui pro mundo est occisus,
Victus remanet confusus
Et a mundo est illusus,
Statim perit cum gloria.

15 a. Is apparet mundo victus,
Qui pro Christo est convictus,
Immo remanet invictus,
Iam vivit nec emoritur.

15 b. Veneretur hic patronus,
Quem caelestis habet thronus,
Ad orandum assit pronus,
Promptus in auxilio.

16 a. Huius vitae post certamen
Largiatur adiuvamen,
Sit afflictis consolamen,
Maestis consolatio.

16 b. Claudis gressus revertitur,
Lux caecis restituitur,
Aegris salus effunditur,
Effugantur daemonia.

17 a. Mortuis vita redditur,
Mutis lingua resolvitur,
Hydropisis consumitur,
Restaurantur per omnia.

17 b. Omnis utriusque sexus,
Quem constringit culpae nexus,
Qui languore est complexus,
Tua cupit vestigia.

18 a. Victor, modo sublimaris
Et cum Christo gloriaris,
Super omnes nunc laudaris
In caelesti curia.

18 b. Tu insignis, Victor, miles,
Pertulisti poenas viles,
Respice nos imbecilles
In hac mundi miseria.

19 a. Verus miles eras, Victor,
Verus fidei professor,
Trinitatis verus cultor,
Veritatis mens conscia.

19 b. Bene, Victor, tu certasti
Et agonem consummasti
Neque fidem denegasti
In tam gravi certamine.

20a. Palma tibi datur laeta,
Cui tot mala insueta,
Tu, qui fortis es athleta,
In Christi gaudes lumine.

20b. Sic ubique victor es,
Caelo, terra potens es,
Tibi iure nomen est
Victor a victoria.

21a. Super celsa ductus, Victor,
Qui in bello factus victor,
Modo noster sis conductor,
Ductor ad caelestia.

21b. Victorinos nos perducas,
Et ad regnum nos conducas,
Post hanc vitam nos deducas,
Ubi tribunal gloriae.

22a. O quam felix dies ista,
Qua triumphat agonista,
O quam vera, quam sollennis,
In qua Victor ad perennis
Aulae conscendit atria;

22b. Ubi nec cras nec hesternum,
Sed est idem hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Ubi pax est infinita,
Ubi Deus est omnia.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor Fr. N. Hamelius" und der Jahreszahl 1575. — 4b, 1 condamnavit. — 8b, 4 Et cum. — 9a, 3 idolatriam; dies ist freilich die meist vorkommende Form. — 14a, 2 Ille mortuus mundo. — Zu Str. 15a scheint eine Gegenstrophe, die im 4. Verse auf -itur endigt, zu fehlen. Bis zur Strophe 21b ist nämlich von hier ab der Reim der Schlufsverse gestört. Ebenso scheint nach 21b aus gleichem Grunde eine Halbstrophe zu fehlen. — Im übrigen erscheint diese Sequenz als die beste unter den sehr minderwertigen Dichtungen des Victoriners Hamelius. — Alle Sequenzen dieses Auctors, soweit sie im Cod. Parisin. 14872 sich vorfinden, sind hiermit zum Abdruck gelangt. Von den Sequenzen des Anonymus Ravennatensis, welche auf einer noch niedrigeren Stufe stehen, bringe ich im Folgenden nur einige wenige Proben, von denen es ohnehin zweifelhaft bleibt, ob sie Orginaldichtungen oder Umarbeitungen sind.

II. Specimina quaedam Sequentiarum Anonymi Ravennatensis.

---

352. De sancto Ambrosio.

1 a. Summus praesul
Mediolanensis,
Ambrosius,
laudibus immensis
Decoratur.

1 b. Generatur
patre Ambrosio;
Tunc natalis
dies cum gaudio
Celebratur.

2 a. Cum in cunis
parvulus iaceret,
Volitantes
apes conspiceret,
Admiratur;

2 b. Favis mellis
scripturae futurus
Arrianam
doctrinam victurus
Praesignatur.

3 a. Vox infantis
clamat in aperto
Conferendam
cathedram experto
Et honorem.

3 b. Grandis honor,
sed est grave pondus;
Non ponderat
magnam curam mundus
Nec laborem.

4 a. Membra carnis
frangit ieiunio
Demptis festis
et cibo nimio
Abstinebat.

4 b. Pro captivis
ille redimendis
Vasa sacra
pro censu solvendis
Exponebat.

5 a. Clericorum
accitus in sortem
Dum fugeret,
quaesitus ad portam
Invenitur.

5 b. Hi parabant
illi insidias,
Per angustas
et per latas vias
Inquiritur.

6 a. Multas noctes
insomnes ducebat,
Manu sua
codices scribebat
Vir perfectus;

6 b. Caelestia
totus anhelabat,
In divinis
intentus vacabat
Intellectus.

7 a. Ingemiscit
videns pullulare
Malum ingens
et lucrum amarae
Vanitatis.

7 b. Minuitur
nulla inopia,
Satiatur
non rerum copia
In praelatis.

8 a. Honoratus
ille Vercellensis
Illum vidit
manibus expansis
Ad superna.

8 b. Per hunc sacra
offertur hostia
Et caelestis
illi patet via
Ad aeterna.

9 a. Sacro fonte
abluti infantes
Hunc sedentem
in sede videntes
Admirantur,

9 b. Ascendentem
digito monstrantes,
Et non posse
videre parentes
Contristantur.

10 a. Vitae diem
ultimum praescivit
Et victurus
ad regnum transivit
Claritatis.

10 b. Pretiosam
solutus in mortem
Numeratur
in sanctorum sortem
Cum beatis.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

353. In Translatione s. Augustini.

1 a. Summus praesul Hipponensis,
Civitatis Tagastensis
Augustinus pontifex,

1 b. Sacris edoctus literis
Nomen vitae dat posteris
Scientiae artifex.

2 a. Plebs Affrica flagellatur
Per barbaros, cruciatur
Armis et incendio;

2 b. Nulli sexui parcentes
Et omnia devastantes
Extremo excidio.

3 a. Post haec Hipponem venerunt,
Manu forti obsederunt
Castella et moenia.

3 b. Sunt exsules a patria,
Qui tulerunt incendia
In magna angustia.

4 a. Et sub tali miseria
Augustini mens anxia
Maerore afficitur.

4 b. Hic gladio trucidatos
Videt, alios fugatos,
Prae dolore moritur.

5 a. Finitis novem mensibus
Urbs capitur cum civibus,
A Gothis devastatur.

5 b. Sanctum corpus sepelitur,
In ecclesia ponitur,
A turbis honoratur.

6 a. Lugbrandus Longuoberdorum
Ob impetum barbarorum
Iubet a Sardinia

6 b. Huius corpus hinc transferri,
Alio loco transferri
Magna reverentia.

7 a. Laetitiam rex immensam
Habet, cum ad Iauuensem
Civitatem venerunt.

7 b. Adcurrit tota civitas,
Fit populis hilaritas,
Turbae obviaverunt.

8 a. Votum vovit rex fidelis:
Per hunc, qui regnat in caelis,
Si duci permiseris,

8 b. Dabo urbem Ticinensem,
Ante annum, ante mensem
Ibi honoraberis.

9 a. Et adventum audientes
Papienses venientes
Maximo cum gaudio

9 b. Corpus sanctum osculantur
Et oculis contemplantur
Magno cum tripudio.

10 a. Magne pater Augustine,
Praeceptor legis divinae,
Amator paupertatis,

10 b. Effice tuis meritis
Laxatis nostris debitis
Vivamus cum beatis.

11 a. Nos transferat ad superna,
Ubi vera est lucerna
Et summa laetitia.

11 b. Ex hoc mundo transferamur
Et ad caelum perducamur,
Ubi pax et gloria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

354. De sancta Cunegunde.

1 a. Est dies ista celebris,
In qua sexus muliebris
Egit mirabilia.

1 b. Virtus non est feminina,
Qua triumphavit regina
De viris victoria.

2 a. Nupta virgo Cunegundis
Infecunda cum fecundis
Refugit consortia.

2 b. Plus probatur virginitas,
Quam probata fecunditas
Inter matrimonia.

3 a. Libere massam conscendit,
Veritatem apprehendit
Visa innocentia.

3 b. Maria virgo salvavit,
A suspicione purgavit,
Ab omni infamia.

4 a. Amplexus vitat viriles,
Inhonestos actus viles,
Opera voluptatis.

4 b. Fugit copulam carnalem
In sociam maritalem
Vinculo castitatis.

5 a. Rarum inter coniugatos
In cubili congregatos
Sine carnis opere.

5 b. Illa quondam maledicta,
Modo ista benedicta
Sociali foedere.

6 a. Nupta terram adimplevit,
Innupta caelum complevit,
Suadetur castitas.

6 b. In caelo fiunt nuptiae,
Sponsae verae ecclesiae
Ubi est fecunditas.

7 a. Propter regnum se castrantes
Neque prolem exspectantes
Caelibes evaserunt.

7 b. Cupiunt esse steriles,
Ut sint in caelo fertiles,
Virgines permanserunt.

8 a. Matres parvulos gestantes
Et in grabatis portantes
Requirunt remedia.

8 b. Statim languentes sanantur
De sospitate laetantur,
Redeunt ad propria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

355. De sancta Eulalia.

1 a. Nascitur de Barcinona
Iuvencula pulchra, bona,
De magna Hispania.

1 b. Martyr virgo Eulalia,
Non humilior alia,
Pertulit supplicia.

2 a. Annis tribus super decem
Praeparavit se ad necem,
Patitur crudelia.

2 b. Mala malus inhumanus
Auget, furit Dacianus
Prae cordis vesania.

3 a. Primo nodosis fustibus
Ex arbore cum stirpibus
Raptis nuda caeditur;

3 b. Et super lectum ferreum
Corpus tenerum, carneum,
Nudatum extenditur.

4 a. Oleum mammis funditur,
In calce viva ponitur
Graviter cruciatur.

4 b. Plumbum manus exurebat,
Fundens dolorem reddebat,
Virgo non urebatur.

5 a. De fragmentis testularum
Augetur dolor plagarum,
Corpus huius raditur.

5 b. Haec beata immobilis,
Firma manet et stabilis
In cunctis efficitur.

6 a. Post tot plagas et verbera
Sanantur sua vulnera
Sine medicamine.

6 b. In carcere est reclusa,
Ubi protinus perfusa
De superno lumine.

7 a. In poenis dixit „gaudeo“,
Dum calcem miscent oleo,
Deliniunt vulnera.

7 b. Ponunt in ignem ardentem,
In fornacem consummantem,
Feriunt per latera

8 a. Et per totam civitatem
Toto corpore nudatam
Ducunt cum infamia.

8 b. Tunc fideles animantur,
Ad martyrium moventur
Visa patientia.

9 a. Tandem percussa gladio
Caelos scandit cum gaudio
Ascendens ad aethera;

9 b. Sicut columba candida
Anima transit splendida
Super alta sidera.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

356. De ss. Fusca et Maura.

1 a. Collaudemus constantiam,
Martyrum patientiam,
Sacra sint sollemnia.

1 b. Agamus festum perennem,
Quo Fusca apud Ravennam
Patitur supplicia.

2 a. Annis quinque supra decem
Ista concupivit necem
Pro aeterna gloria.

2 b. Haec nutrici revelavit
Secreta, manifestavit,
Quid in conscientia.

3 a. Unda lavit baptismatis,
Et unctione chrismatis
Perfusa solidatur.

3 b. Flagris asperis caeditur,
In carcerem reducitur,
Et victus denegatur.

4 a. Nititur hanc revocare
Pater et mentem mutare
A sua firmitate;

4 b. Pater ferire voluit,
Mater se interposuit
Commota pietate.

5 a. Mater demulcet loquelis
Cum matronis et puellis
Per blanda colloquia.

5 b. Nec minis nec blandimentis
Commutatur robur mentis,
Firmatur constantia.

6 a. Ministri vident orantem
Et angelum assistentem,
Territi redierunt.

6 b. Christianas profitentur
Et idola detestantur,
Morte se obtulerunt.

7 a. Maura rogat carnificem,
Suam auferat cervicem,
Et statim percutitur;

7 b. Percussa ferro necatur,
Vitam per mortem mercatur,
Per latus transfoditur.

8 a. Guttur offerunt lictori
Nec ad horam timent mori
Pro Dei iustitia.

8 b. Nautae noctu rapientes
Harum corpora portantes
Terra procul alia.

9 a. Actis annorum circulis
A gentilibus populis
Populatur patria.

9 b. Transferunt ad Venetiam;
Ob corporum praesentiam
Habetur memoria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

357. De sancto Herminigildo.

1 a. Levigildus
rex Wisigotarum
Gentem, trucem
more bestiarum,
Subiecit imperio.

1 b. Summi regis
Sigiberti natam,
Quam filius
habuerat gratam,
Iunxerat conubio.

2 a. Episcopum
mittit Arianum,
Confitetur
esse Christianum,
Negat sacrificia.

2 b. Iste regnum
terrenum despexit,
Ad caelestem
patriam evexit
Mentem ad caelestia.

3 a. Rex promissis
non potest flectere
Neque minis
animum vertere
Firmatum constantia.

3 b. Pater regno
terreno privavit,
Collum ferro
manus adligavit
In arta custodia.

4 a. Festo Paschae
superveniente
Ariano
ad hunc accedente,
Qui hostiam obtulit,

4 b. Si de manu
sacra perciperet,
Sic gratiam
patris reciperet;
Sed exire compulit.

5 a. Et securi
caput confringentes
Sic corpori
vitam auferentes,
Meruit caelestia.

5 b. Et lampades
nocte accenduntur,
Angelicae
voces audiuntur
Dulci cum melodia.

6 a. Hic de morte
nati paenituit
Et in corde
plurimum doluit
Magna cum maestitia.

6 b. Nam Richardus
non sequitur patrem,
Sed in fide
imitatur fratrem
Relicta perfidia.

7 a. Dumque granum
in terram cecidit,
Magnam messem
populo reddidit
In maxima copia.

7 b. Sic, dum regis
filius moritur,
Gens barbara
fidem amplectitur
Tota cum provincia.

8 a. Moriamur
in vita peccatis,
Resurgentes
simus cum beatis
Post vitae curricula.

8 b. Caro nostra
tandem moritura,
Qua mortua
resurget victura
Per aeterna saecula.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S). — 3 b, 3 Colum.

358. De sancto Ignatio.

1 a. Summus praesul
est Antiochenus
Eloquio
gravis et amoenus,
Anhelat caelestia.

1 a. Tertius post
Petrum apostolum
Pro meritis
acquisivit polum
Et loca sublimia.

2 a. Ignatius,
divinus deifer,
Praedicando
factus est legifer
Docens evangelia.

2 b. Iste fuit
Iohannis auditor,
Secretorum
factus est creditor,
Cognovit mysteria.

3 a. Hic sacerdos
statim efficitur,
Praesul urbis
posthac elegitur
Communi sententia.

3 b. Epistolas
multas destinabat
Et ad fidem
multos invitabat
Divina scientia.

4 a. Et a loco
Romam perducitur,
Vinculatus
plurima patitur
Pro Dei iustitia.

4 b. Comitatur
decem leopardis,
Ad torquendum
non est viris tardis
Datus pro custodia.

5 a. Hic in cippo
ferreis ligatur,
Per triduum
fame cruciatur,
Maxima penuria;

5 b. Et in dorso
plumbatis feritur,
Per latera
ungulis caeditur;
Magna fit iniuria.

6 a. Super prunas
nudus ambulavit
Neque plantas
pedum ustulavit,
Nulla fit adustio.

6 b. Ignis ardens,
non aqua bulliens,
Intrepide
tormenta patiens
Cunctis admiratio.

7 a. Hic leones
saevos provocabat,
Ad vorandum
illos invitabat,
Fit praeda leonibus.

7 b. Ignatium
tunc praefocaverunt,
Nullatenus
carnem tetigerunt
Omnibus mirantibus.

8 a. „Sicut panis
molitus dentibus
Bestiarum
sic molar morsibus
Salutaris victima;

8 b. Ego Christi
sum purum frumentum,
Venter ferae
erit monumentum,
Mors poenarum ultima."

9 a. Nomen Iesu
inscriptum literis
Hoc in corde
esse in aureis,
Ut dixit, invenerunt;

9 b. Curiosi
scrutari volentes,
Per medium
corpus dissecantes
Sic esse cognoverunt.

10 a. Christiani
corpus auferentes,
Hi permittunt
non contradicentes,
Terra procul alia.

10 b. Postquam tulit
dura certamina,
Coniungitur
inter tot agmina
Sanctorum in gloria.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

359. De sancta Lucia.

1 a. Pange praeconia
Beatae Luciae,
Assunt sollemnia
Summae laetitiae,
Plebs tota laetetur.

1 b. Urbs Syracusana,
Nobilis civitas,
Quam vexat vesana
Morbi infirmitas,
Per te sublevetur.

2 a. Ad bustum sanatur
Sanguinis fluvio,
Sanitas donatur
A Dei filio,
Quaternis vexata.

2 b. Si tu credideris
Fudisse cruorem,
Mater, sanaberis
Per meam sororem
A morbo levata.

3 a. Verbis seductricis
Iuvenis movetur,
Suasu nutricis,
Ut bonum speretur,
Docet commercium.

3 b. Facile seductus
Ad bonum ducitur,
Sperat esse fructus,
Ibi decipitur
Auctor vendentium.

4 a. Novit fallaciam,
Vocavit insanam,
Dicit stultitiam
Spernere humanam
Mundi voluptatem.

4 b. Legem Augustanam
Virgo contempserat
Et se christianam
Esse clamaverat
Servans castitatem.

5 a. Illaesa castitas
Manet in virgine,
Probata puritas
In hoc certamine
A Deo servatur.

5 b. Columna firmata,
Velut mons stabilis,
Non est commutata,
Sed immutabilis,
Ne virgo trahatur.

6 a. Vires iumentorum
Nec maleficia
Paria brutorum
Et veneficia
Unquam nocuerunt.

6 b. Oleum funditur
Nec adurit ignis,
Resina ponitur,
Res facta insignis,
Picem addiderunt.

7 a. Largitur egenis,
Quas habebat, opes,
Donans alienis
Fovebat inopes
Sua substantia.

7 b. Mundi blandimenta,
Terrena munera
Tamquam purgamenta
Argenti pondera
Spernit praesentia.

8 a. Percussa gladio
Mansit semiviva,
Exsultat gaudio
Futura conviva
Aeternae gloriae.

8 b. Clerus accersitus
Affert sacramenta,
Ascendit caelitus
Post tot detrimenta
Regnum laetitiae.

9 a. Lucia lucida,
Omnibus relucens,
Tamquam lux fulgida
Nos ad lucem ducens,
Ubi lux aeterna.

9 b. Lumen in lumine
Videns in gloria,
In caeli culmine,
Ubi laetitia
Et pax sempiterna.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. S).

360. De sancto Vitali.

1. Virtutes paschalis agni
depromant servi sui,

2 a. Vitalis et Valeriae,
Pari qui sub serie
Mundo genuere
binos fratres.

2 b. Horum primus Protasius,
Alius Gervasius
Sunt natura [atque]
forma pares.

3 a. Vitalis militans
consul Neronis capitur,

3 b. Qui tunc cum Paulino
in Ravennam transmittitur.

4 a. Ursicinus hinc vexatur,
Quem Vitalis
fide solidatur,

4 b. Voce cuius Ursicinus
Se confert ad
tormenta benignus.

5 a. Vocatus Vitalis
a Paulino consulari

5 b. Renuens idolis
cum Paulino differt fari.

6 a. Paulinus ministris palam
Iussit torqueri
sanctum Vitalem.

6 b. Specu datur submergio,
Sacerdotisque
consilio.

7 a. Saevo captus incendio,
Sacerdos sub impio
Fluctu, daemonio
Astu mergitur.

7 b. Post caeditur Valeria
Linquens sacrificia,
Quae sunt, Silvania
Neci traditur.

8. Vitalis et Valeriae
Duc nos in acie
Nobisque, pie rex,
miserere.

Sequent. ms. Ravennatense anni 1585—87. Cod. Classen. 360 (139. 5. 8). — Der Anfang bekundet die Anlehnung an die Sequenz auf die hl. Genovefa, welche auf gleiche Weise anhebt (Anal. VIII, Nr. 170) und die nur in französischen Quellen sich vorzufinden scheint. Dieses bestätigt die Annahme, dafs der Schreiber und Verfasser vorliegender Sequenz ein Franzose ist, während der Inhalt der Sequenz darauf hindeutet, dafs der Verfasser in Ravenna lebte. — Melodie natürlich: „Victimae paschali“ mit Verdoppelung der mittleren Strophen.

Berichtigungen.

S. 9, Z. 18 v. o. l. Frater st. Fracter.
Nr. 44, Anm. 1. Eia turma st. Eia turmina.
Nr. 103, Str. 2 b, 2 l. plaudant st. laudant.
Nr. 258, Str. 2 a, 3 l. Ottilliae st. Ottillae.
Nr. 323 ist identisch mit Nr. 362 im Bande XL. Weil Bannister den Anfang der Sequenz „Laus Deo patri“ las statt „Laudes Deo patri“, bemerkte ich anfangs nicht die Identität der beiden Sequenzen.

Register.

	Seite
Ad altaris sacramenta	295
Ad caeleste praemium	46
Adest dies decora	202
Adest dies specialis	192
Adest hodie festum nobis	57
Adest Marthae sollemnium	208
Adest nobis venerandus	252
Ad honorem patris Maglorii	193
Ad honorem salvatoris | Mens	118
Ad honorem summi regis	114
Ad honorem trinitatis | De	54
Ad honorem trinitatis | Refulget	108
Ad laudem omnipotentis	75
Admiremur recolentes	305
Admiretur Massilica	336
Ad palmam huius virginis	177
Ad tanti patris studia	221
Adunetur totus chorus	299
Alleluia | Deus quoniam	101
Alleluia | Praefulgida dicito	191
Alma benigne Deus pietate	262
Alma parens Anna gaude	41
Alme mundi creator	295
Almi colamus Eucharii	127
Angele qui meus es custos	40
Archi-summi-praesulis	214
Arte metri prosis tonis	229
Ascendamus ad honestum	170
Audi virgo Barbara	63
Ave felix Katharina	180
Ave praeclara mater Anna	44
Ave sponsa deitatis	301
Ave virgo generosa	65
Ave virgo martyr Christi	64
Ave virgo praegnans prole	6
Ave virgo quam beatam	15
Beata es tua iam dicta	66
Benedictus | Decantat in	83
Caeli nardus | Fragrat signis	86

	Seite
Celebretur dies ista | Qua	160
Celsum carmen puris ex	230
Chorus noster promat voces	53
Christe Iesu Domine	83
Christianae virginis	92
Christo laudes concinamus	30
Clara claris | Sata prodit	114
Clara dies et insignis	231
Cogis linguam fari laudes	91
Collaudemus constantiam	343
Concentu melodiae	22
Concinna voce modulemur	175
Confessorem venerandum	189
Confessoris egregii	85
Confessoris incliti	249
Confessorum regi Christo	109
Congaudeat plebs pistica	325
Congaudent angelorum chori	43
Congaudentes exsultemus | Et	221
Contio trabeata | Agminibus	21
Dei per Patricium	235
Deo detur laus aeterna	242
De profundis proclamemus	280
Diem festum celebremus	181
Dies adest gloriosa | Marthae	207
Dies festiva dies sancta	257
Divino balsamo | Mundus	13
Donatur miles laurea	134
Ecce dies attollenda	327
Ecce dies perennalis	329
Ecce dies triumphalis	319
Ecce pulchra | Canorum	225
Ecce tempus opportunum	303
Ecclesiae doctor Ciceronis	149
Edoctus Dei flamine	288
Egregia sponsa Christi	70
Eia carissimi agamus	163
Eia celebremus hodie	246
Eia qualis est et quantus	227

	Seite
Eia recolamus carmina	209
Eia septem fratrum	130
Eia summe sator	159
Eia voce praedicemus	52
Electum Eligium	117
Est dies ista celebris	341
Est hic panis gloriosus	14
Evangelistam Iohannem	161
Exaltemus Ieronymi	148
Ex arcano pietatis	206
Excitetur plebs devota	211
Ex lumine fit radius	125
Exsultet felix Graecia	26
Exsurgat totus almiphonus	204
Fecundatur virginitas	176
Felix Eliphi caelestis	121
Festus est nobis hodie	244
Fuit quondam Melitena	136
Fundatur in sapphiris	272
Gabrieli nuntio | Regis	135
Gaudeamus exsultantes	93
Gaudeat plebs Biturica	317
Gaude Christi ecclesia	284
Gaude gemma praelatorum	271
Gaude mater ecclesia | Recolens	150
Gaude mater ecclesia | Tali	258
Gaude miles martyr gaude	138
Gaude plebs Autrica	239
Gaude plebs nunc Pictavensis	189
Gaude Sion et laetare | Plaude	312
Gaude superna civitas | Nova	194
Gaudet clemens Dominus	156
Gaudet orbis et laetatur	51
Gaude turba fidelium	307
Gaudia nobis opima	243
Georgius veneretur	137
Germinabit germen iustum	139
Gloriosum militis Iuliani	167
Gloriose martyr Dei | O Erasme	123
Gloriosi praesulis	223
Gratiarum actio | Sit	41
Gratulemur in hac die	323
Gratuletur fidelis populus	267
Gratuletur plebs fidelis	256
Gratuletur totus orbis	315
Gratuletur urbs devote	214
Hac clara die turma festiva	130
Hac die festa tota	23
Hac in die gratulemur	68
Haec est dies laude	196
Haec festi duplicatio	216
Hic est contemptor regnorum	103
Hodierna die Christe	93
Hodiernae lux diei | Hildewardi	150
Hodiernae lux diei | In qua	25
Hodiernae lux diei | Nobis	58
Honor et gaudium	100
Hos Deo dignis attollat	236
Hos saepius visitavit	110
Huius diei clara sollemnia	195
Huius festi collaudetur	154
Hymnum canat plebs iucunda	253
In caelesti mansione	7
Inclite rex regum	255
In concordi melodia	233
In honore Viviani	289
In peccatis qui dormiunt	110
In praesenti incolatu	270
In Samsone Deo sit gloria	251
Insigne praeconium	171
Inter mira salvatoris	187
In vestitu deaurato	111
Invictum Christi militem	95
In voce angelica	63
Iohannis evangelistae	164
Isti duae sunt olivae	244
Iubilemus Christo melos	199
Iucundare mente tota	142
Iucundare plebs Corboliensis	141
Iucundare Sion canticis	146
Iucundemur senes	88
Iucundetur in hac die	269
Iucundum sit eulogium	260
Iuliane inclite	169
Katharinae gloriosae	178
Laetabunda Sion gaude	135
Laetabundus | Exsultet fidelis	99
Laetabundus | Exsultet virginum	276
Laetabundus | Grata voce	264
Laetabundus | Lamperto	185
Laetabundus | Moduletur	61
Laetabundus | Paulum	238
Laetabundus | Sit martyrum	264
Laetabundus | Te laudat	179
Laetentur viscera hodie	169
Laetetur ecclesia | Caelestis	188
Laetetur ecclesia | Sollemni	291
Laudabilem virum	120
Laudat Christum plebs	7
Lauda Iustum confessorem	172
Laudem dicite christicolae	277
Laudemus omnes Dominum	50
Laude piissima collaudemus	157
Laudes almo Wandalino	291
Laudes Christo et sancto	259
Laudes Deo concinamus	237
Laudes Deo modulemur	17
Laudes Deo nostro concinat	122

	Seite
Laudes Deo patri et filio . .	286
Laudes pangamus regi . . .	293
Laudes tu cane Deo	36
Laudet Christum iam	210
Laudet Dei filium	285
Laudet Deum salvatorem . .	216
Laudum praeconia | Promat .	69
Laudum praeconia | Solvat . .	155
Laus iucunda | Lamberto . .	186
Laus Mariae filio	24
Legis laxet onera	184
Levigildus rex Wisigotorum .	344
Lucet fide | Meritis	180
Lux aeterna beatorum . . .	18
Lyrae cordis | Concordet . . .	145
Lyram tange concrepando . .	76
Magnae dies claritatis . . .	45
Magnum patrem Benedictum .	80
Mane pueritiae	23
Marthae ingens sanctitas. . .	210
Martyr almus Antoninus . . .	47
Martyres stabant in agone . .	20
Martyri Quintino laudes . . .	245
Martyris praeconio	188
Martyris Victoris laudes . . .	279
Mater alma perge trino . . .	71
Militans ecclesia.	219
Mittit ad virginem | Sanctam .	112
Nascitur de Barcinona . . .	355
Nicolai Myrae laudes . . .	228
Nicolaum harmoniae	226
Nostri patris et pastoris . . .	213
Ob Antonii honorem	48
O beatae Margaretae	200
O beata Katharina	179
Odradae recolentes laudes . .	228
O Iesu Christe ad sancti . .	158
Omnes celebremus	46
Omni laude commendanda . .	165
Omnis chorus | Ecclesiae. . .	28
Omnis homo gaudeat . . .	283
Omnis mundus | Laetabundus .	183
Omnis spiritus laudet	275
Optime fons et origo	296
O quam felix dies iste . . .	27
Organa plebs pia	81
Oris vocis melos demus . . .	106
Pangat et exsultet	174
Pangat hymnum | Udalrici . .	271
Pange chorus omnium . . .	202
Pange praeconia | Beatae . .	346
Pantaleonis gloriosis	234
Pari concentu trium	184

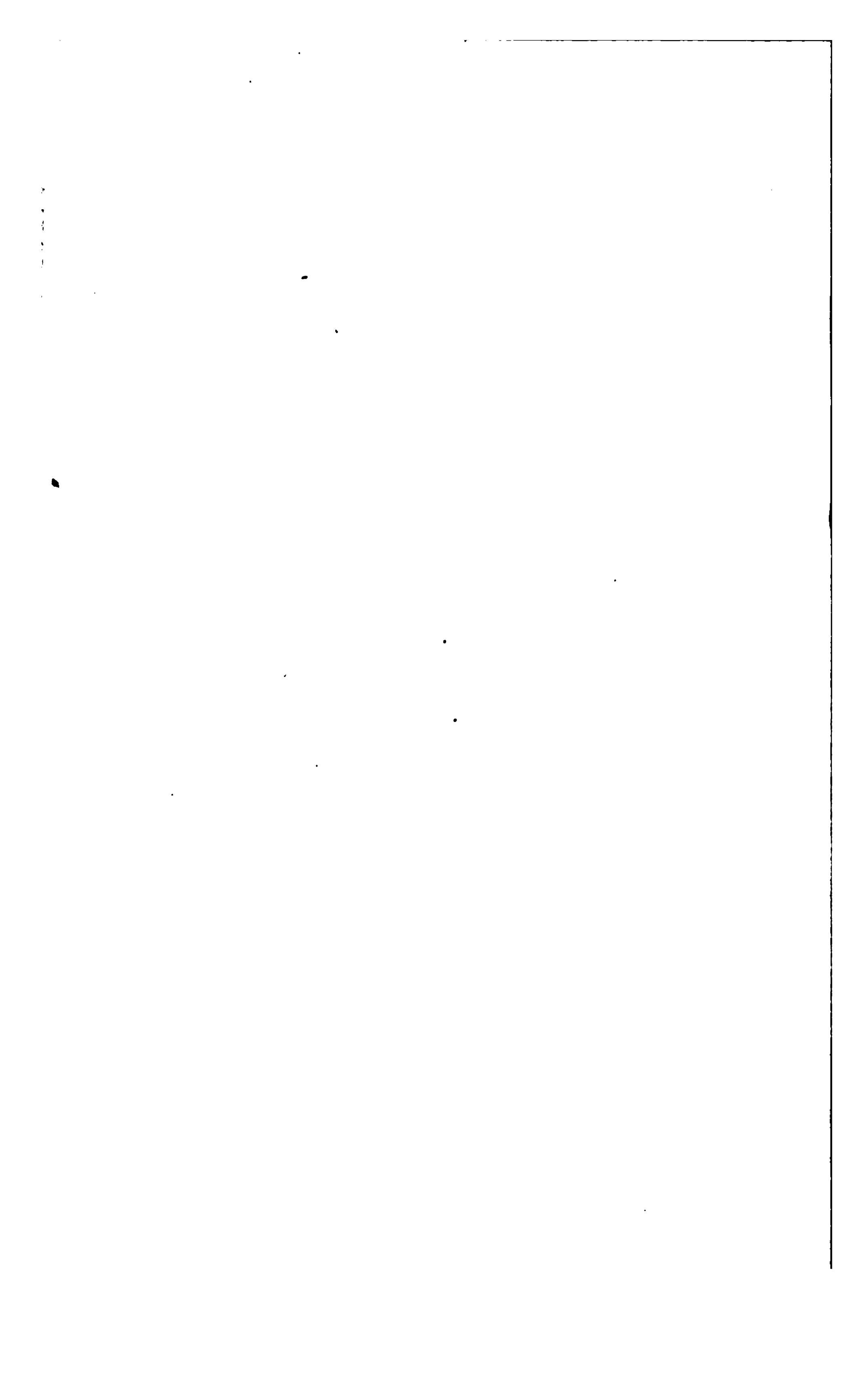
	Seite
Pasce Petre oves Christi. . .	239
Pater noster pastor bonus . .	212
Patris almi Iudoci contio . .	166
Pauper mundo dives caelo . .	213
Pia voce praedicemus. . . .	52
Plaudat orbis et ad caelos . .	116
Plaude felix et inclita . . .	220
Plausu chorus iucundetur . .	72
Plebs ad laudes prompta . .	222
Plebs fidelis Hermachorae . .	144
Plebs fidelis iucundetur . . .	115
Plebs fidelis plaude melis . .	106
Post triumphum summi regis .	265
Praesulis eximii | Matris . . .	224
Pretiosa mors sanctorum | In .	218
Psallamus pariter	292
Psallat chorus laetabundo . .	70
Psallat laeta supernorum . .	153
Psallat mundus corde mundo .	309
Psallat vox cuncta	241
Psalle pia contio	219
Puer natus est Cyricus . . .	102
Pulchrae Sion generosa . . .	131
Quasi sol diluculo	133
Quem filiae Ierusalem . . .	56
Quem solem invisibilem . . .	77
Recolamus venerandam . . .	35
Regem regum invocemus. . .	151
Regi Christo iubilemus . . .	74
Remaclus vir nobilis	248
Rex aeterne pie pater . . .	19
Rex optimus et maximus . .	75
Rosa novum dans odorem . .	263
Sacra sacris concinentes. . .	32
Sacrosanctae trinitati	18
Sacrum diem attentius . . .	282
Salus data Galliae	254
Salutaris veni caris	132
Salvae virginis Mariae . . .	15
Salvatorem collaudemus . . .	152
Salve Anna veneranda . . .	42
Salve dies gloriosa.	281
Salve dies gloriosae	16
Salve dies quam sacravit . .	27
Salve lumen quod ex Mariae .	15
Salve martyr gloriosa . . .	199
Salve pater Dionysi	104
Salve rex regum Deus . . .	140
Salve rosa claritatis	113
Salve rosa martyrum	66
Salve rosa puritatis	7
Sanctae matris Elisabeth . .	121
Sancte Dei pontifex | Sis . .	261
Sancte Paule merita	237

	Seite
Sancte sanctorum vita	247
Sancti festa confessoris	87
Sancti praesulis | Colentes	119
Sanctorum antistitum	225
Sator summe | Praeconia	156
Septem sanctos veneremur	99
Sidus clarum | Fulget	98
Signiferi discipula	96
Silvam in silvis colere	192
Sit tibi laus et honor doni	294
Sollemni vos induite	190
Sollemnizet cleri schola	60
Solum gaude caelum plaude	124
Sonet vox ecclesiae	82
Sospitati dedit aegros	176
Sperne labem mundialem	166
Splendor patris et figura	55
Stephani Gamalielis	266
Summi principis sophia	147
Summi regis ierarchia	105
Summi regis in laude	250
Summus praesul est Antiochenus	345
Summus praesul Hipponensis	340
Summus praesul Mediolanensis	339
Super mentem exsultemus	38
Superni patris gratia	278
Surge laudum ad concentus	197
Surge Sion iucundare	152
Thronus novus fabricatur	97
Tibi Christe | Laetus psallat	145
Titulus memoriae	201
Tradit nobis festivale	78
Trinum Deum in usia	247
Triplici tripudio	140
Triumphantis militia	128
Tuba Sion iucundetur	334
Turma gaude puellaris	33
Turma plaudit caelica	59

	Seite
Ulphiae gloriam	274
Universi iubilemus	273
Urbs beata Sion gaude	198
Ut sequamur pari zelo	20
Valentino qui valenter	277
Vale solidum mundi	72
Veni Christe caelitus	103
Veni Costi filia	182
Veni sancte spiritus | Per	217
Veni virgo Barbara	63
Verbi vere substantivi	162
Verbum bonum nuntiatur	44
Verbum bonum personemus | Quo Agnetis	34
Verbum bonum personemus | Quo Erasmi	125
Verbum salutis | Missum	37
Verbum Dei incarnatum	240
Verbum pater eructavit	245
Vertex evangelicus	163
Victo mundi lubrico	89
Victori Blasio laudes	87
Vincens ut evinceret	282
Virginalis turba plaude	34
Virginis eximiae | Festum	266
Virginis obsequio	178
Virginitatis lilio	290
Virgo fortis | Stirpis	29
Virtutes paschalis agni	360
Vita fide signis gratum	134
Vitus puer cupit sisti	287
Voce laudis Sion gaude	62
Vocem laudis exaltemus	90
Voto cordis melos demus	106
Voto pari gratulemur	29
Vox respondens moribus	79
Vox resultet novi	126
Vox te iam nostra	268

Piersche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

3 2044 073 505 679

20 a. Palma tibi datur laeta,
Cui tot mala insueta,
Tu, qui fortis es athleta,
In Christi gaudes lumine.

20 b. Sic ubique victor es,
Caelo, terra potens es,
Tibi iure nomen est
Victor a victoria.

21 a. Super celsa ductus, Victor,
Qui in bello factus victor,
Modo noster sis conductor,
Ductor ad caelestia.

21 b. Victorinos nos perducas,
Et ad regnum nos conducas,
Post hanc vitam nos deducas,
Ubi tribunal gloriae.

22 a. O quam felix dies ista,
Qua triumphat agonista,
O quam vera, quam sollennis,
In qua Victor ad perennis
Aulae conscendit atria;

22 b. Ubi nec cras nec hesternum,
Sed est idem hodiernum,
Ubi salus, ubi vita,
Ubi pax est infinita,
Ubi Deus est omnia.

Collectan. ms. Victorinum saec. [13. 15.] 16. Cod. Parisin. 14872. — Mit der Angabe: „Auctor Fr. N. Hamelius" und der Jahreszahl 1575. — 4 b,, 1 condamnavit. — 8 b, 4 Et cum. — 9 a, 3 idolatriam; dies ist freilich die meist vorkommende Form. — 14 a, 2 Ille mortuus mundo. — Zu Str. 15 a scheint eine Gegenstrophe, die im 4. Verse auf -itur endigt, zu fehlen. Bis zur Strophe 21 b ist nämlich von hier ab der Reim der Schlufsverse gestört. Ebenso scheint nach 21 b aus gleichem Grunde eine Halbstrophe zu fehlen. — Im übrigen erscheint diese Sequenz als die beste unter den sehr minderwertigen Dichtungen des Victoriners Hamelius. — Alle Sequenzen dieses Auctors, soweit sie im Cod. Parisin. 14872 sich vorfinden, sind hiermit zum Abdruck gelangt. Von den Sequenzen des Anonymus Ravennatensis, welche auf einer noch niedrigeren Stufe stehen, bringe ich im Folgenden nur einige wenige Proben, von denen es ohnehin zweifelhaft bleibt, ob sie Orginaldichtungen oder Umarbeitungen sind.
